

ÅLANDS LANDSKAPSSTYRELSE

BUDGET

FÖR LANDSKAPET ÅLAND

2002

ANTAGEN AV LAGTINGET 21.12.2001

ALLMÄN MOTIVERING

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

Sammanfattning

Landskapsstyrelsens förslag

Landskapsstyrelsen föreslår att för landskapet Åland antas en budget för år 2002 uppgående till 239.562.000 euro.

Motionerna

I anslutning till budgeten har 56 finansmotioner inlämnats.

Utskottets förslag

Utskottet föreslår att budgeten godkänns med de av utskottet föreslagna ändringarna och att finansmotionerna nr 1-56 /2001-2002 förkastas. Anslaget under understöd för investeringar i radio - och TV-anläggningar föreslås sänkas med 416.000 euro. Vidare föreslår utskottet en sänkning med 74.000 euro under utbildnings- och kulturavdelningens förvaltningsområde, verksamhetens utgifter för studieserviceenheten. Budgetens slutsumma föreslås därmed sänkt med sammanlagt 490.000 euro.

Utskottets synpunkter

Allmän motivering

Ekonomisk politik

Budgetsituationen

Utskottet konstaterar att landskapet står inför en ekonomisk brytpunkt, där utgifterna ökar samtidigt som inkomsterna minskar. I dessa ekonomiskt stramare tider avser landskapsstyrelsen att göra en översyn av strukturerna i budgeten, för att därefter vidta nödvändiga åtgärder i verksamheten med syfte att minska utgiftsökningen. En inventering av förslag till prioriteringar inom alla verksamhetsområden kommer göras. Även en översyn av landskapets inkomster är på gång. Det övergripande syftet med denna genomgång kommer att vara att med bibehållen välfärd försöka skapa en ekonomisk jämvikt för landskapet. Utskottet vill i sammanhanget även framhålla att de ekonomiskt kärvare tiderna kommer att påverka kommunernas ekonomiska situation.

Landskapet och kommunerna

Alla signaler tyder på att även kommunernas ekonomi kommer att försämrans under de närmaste åren. Utskottet har erfarit att förhandlingar pågår mellan landskapsstyrelsen och kommunerna för att justera landskapsandelarnas storlek. Enligt en ännu inte offentlig utredning från Ålands statistik- och utredningsbyrå "Uppföljning av kommunernas ekonomi och landskapsandelarna 1997-1999" har kostnadsfördelningen mellan landskapet och kommunerna för de verksamheter som kommunerna handhar i stort sett hållits konstant fram till år 1997. Därefter har kommunernas kostnader ökat samtidigt som landskapsandelarna inte har höjts i samma takt. Det finns därför enligt utredarna anledning att se över och uppdatera uppgifterna som ligger till grund för de kalkylerade basbeloppen vid beräkningen av landskapsandelarna inom bildnings- och socialsektorn.

I framställningen anförs att överläggningar beträffande den skyddade arbetsverksamheten har förts utan att man har nått en samsyn i frågan. Landskapsstyrelsen konstaterar därför att den naturligaste lösningen på frågan är att huvudmannaskapet för verksamheten överförs till Ålands omsorgsförbund. Utskottets syn på frågan redovisas under budgetmoment 45.15.32 nedan.

Utskottets ställningstagande under denna rubrik har tillkommit efter omröstning (3-2). Beslutet biträdades av ordföranden Folke Sjölund, vice ordföranden Lars Holmberg samt ledamoten Jan-Erik Mattsson.

Anläggningsinvesteringar

Landskapsprojekt

I ltl Roger Janssons m.fl. finansmotion nr 3 föreslås bl.a. att planeringen av kongress- och kulturhuset slutförs före utgången av juni 2002 så att bygget kan bjudas ut på entreprenad under år 2002.

Landskapsstyrelsens målsättning är att projekteringen och detaljplaneringen av kongress- och kulturhuset skall slutföras under år 2002. Med anledning härav föreslår utskottet att motionen förkastas till denna del.

Samhällsekonomiska projekt

I framställningen redogör landskapsstyrelsen för de planerade projekten i Mariehamn och Godby. Landskapsstyrelsen bör avtala med huvudmannen om tidtabellen för projektens genomförande och i vilken ordningsföljd Godbyprojektet förverkligas. Utskottet understryker vikten av att man har ett klart avtalat ansvar för driften av respektive projekt. I övrigt hänvisar utskottet till utskottets motiveringar i betänkandet över den andra tilläggsbudgeten för år 2001.

Utskottet har vidare erfarit att det finns planer på en utbyggnad av golfbanan i Eckerö. Eftersom även detta projekt har samhällsekonomiska effekter bör det omnämnas i sammanhanget och tas med i landskapsstyrelsens bedömning.

Utskottets ställningstagande under denna rubrik har tillkommit efter omröstning (3-2). Beslutet biträdades av ordföranden Folke Sjölund, vice ordföranden Lars Holmberg samt ledamoten Jan-Erik Mattsson.

Utvecklingen av självstyrelsen

Självstyrelselagen

Utskottet konstaterar att ett förslag till revision av självstyrelselagen efter flera års beredning föreligger i form av ett propositionsutkast. I ärendet har justitieministeriet och landskapsstyrelsen kontinuerligt fört samråd. Propositionen torde avges till riksdagen inom en snar framtid.

Social- och miljöpolitik

Vattenvård

I ltl Lasse Wiklöfs m.fl. finansmotion nr 1 föreslås bl.a. att den allmänna motiveringen kompletteras.

Utskottet har efter omröstning (3-2) beslutat stöda landskapsstyrelsens förslag. Beslutet biträdades av ordföranden Folke Sjölund, vice ordföranden Lars Holmberg samt ledamoten Jan-Erik Mattsson.

Utbildnings- och kulturpolitik

Utbildning på grundskolenivå, gymnasialstadienivå och högre nivå

I ltl Roger Janssons m.fl. finansmotion nr 3 föreslås bl.a. att den allmänna motiveringen kompletteras med en skrivning om Ålands hantverksskola.

Utskottet har efter omröstning (3-2) beslutat stöda landskapsstyrelsens förslag med hänvisning till motiveringen i framställningen. Beslutet biträdades av ordföranden Folke Sjölund, vice ordföranden Lars Holmberg samt ledamoten Jan-Erik Mattsson.

Till- och ombyggnader för utbildningens behov

I ltl Roger Janssons m.fl. finansmotion nr 3 föreslås bl.a. att den allmänna motiveringen kompletteras angående yrkesträningundervisningens lokalbehov.

Utskottet föreslår att motionen förkastas till denna del med hänvisning till utskottets motivering under moment 46.42.74.

Näringspolitik

I ltl Roger Janssons m.fl. finansmotion nr 3 föreslås bl.a. att den allmänna motiveringen kompletteras med synpunkter på marknadsföringen av turismen.

Utskottet föreslår att motionen förkastas till denna del med hänvisning till utskottets motivering under moment 47.07.

I ltl Lotta Wickström-Johanssons finansmotion nr 2 föreslås att den allmänna motiveringen kompletteras med skrivning om den ekologiska produktionen.

Landskapsstyrelsens målsättning är att ca 25 procent av den totala åkerarealen på Åland skall omfattas av ekologisk odling år 2006. Enligt utskottets uppfattning bör målsättningen vara att den ekologiska odlingen kan utvecklas så att den blir så omfattande som möjligt på Åland. Utskottet konstaterar att landskapsstyrelsen i budgeten för år 2002 föreslår åtgärder i denna riktning, t.ex satsningen på en lösdriftsladugård vid Ålands naturbruksskola. Samtidigt är EU:s stödsystem för jordbruket inte särskilt gynnsamt för jordbrukare som önskar omläggning från ett konventionellt jordbruk till ekologisk produktion. Utskottet konstaterar vidare att ekologiskt jordbruk är mer arbetsintensivt än konventionellt jordbruk samt att ekologisk odling ställer större krav på särskild utbildning av jordbrukarna. Slutligen vill utskottet framhålla att kostnadsläget för ekologiska produkter normalt är högre än för konventionellt odlade produkter, därför krävs det särskilda insatser för marknadsföringen av dessa produkter. Att uppnå en målsättning som innebär att 100 procent av åkerarealen omfattas av ekologisk odling framstår dock enligt utskottet inte som särskilt realistiskt. Utskottet föreslår därför att motionen avslås.

Sjöfartspolitik

I ltl Roger Janssons m.fl. finansmotion nr 3 föreslås bl.a. att den allmänna motiveringen kompletteras.

Utskottet konstaterar att osäkerheten inom sjöfartsnäringen kvarstår. Riksdagens stödpaket till passagerarfartygsrederierna förbättrar situationen för rederierna i Finland, men är inte tillräckligt för att undanröja den konkurrensfördel som t.ex fartyg registrerade i Sverige åtnjuter. Den svenska modellen innehåller dessutom element som säkerställer inhemska besättningsars ställning och borgar därigenom för att sjöfartskunskandet och kompetensen bibehålls inom landet. En eventuell omregistrering av fartyg från Finland till Sverige kan därför få stora konsekvenser för sysselsättningen för landskapet och riket.

Utskottet har genom hörande av representanter för åländska och finska passagerarfartygsrederier fått uppgifter som tyder på att en omregistrering av fartyg som ingår i den åländska och finska passagerarfartygsflottan finns med som alternativ för framtiden. Utskottet understryker vikten av att landskapsstyrelsen i sitt arbete strävar till att den åländska passagerarsjöfarten skall kunna bedrivas på likvärdiga, konkurrenskraftiga villkor som t.ex. en registrering i Sverige skulle innebära.

Utskottet föreslår med hänvisning till ovanstående att motionen till denna del förkastas.

Flygtrafiken

Under beredningen har utskottet fått kännedom om att landskapsstyrelsen står i beredskap att teckna avtal om flygtrafik mellan Mariehamn och Arlanda (Stockholm) med ett flygbolag i Sverige.

Utskottet anser att det är angeläget att flygtrafiken till Stockholm kommer i gång snarast möjligt.

Energipolitik

Elenergifrågorna har hamnat i fokus under det senaste året. På Åland har man bland de högsta elpriserna i Finland. Elpriset för konsumenter på Åland fördelas med 50 procent på kostnader för elnätet och resterande del med hälften vardera för elenergi och skatt. I övriga Finland är motsvarande fördelning av priset en tredje-

del på vardera av elnät, elenergi och skatt. Anledningen till det oproportionerligt höga elpriset på Åland är således storleken på elnätsavgiften. De främsta orsakerna till de högre avgifterna är för det första kostnaderna för reservkraften. Åland måste ha en egen heltäckande reservkraft medan man i omgivningen endast behöver ha en mindre del egen reservkraft. I stället utnyttjar man möjligheten till omkopplingar från andra håll. För det andra måste Kraftnät Åland Ab betala punktтарiffer till Sverige för elöverföringen därifrån. Detta sker för att Sverige-kabeln är ansluten till Vattenfalls regionnät. Normalt förekommer inte några gränstariffer för elöverföring mellan de nordiska länderna. För det tredje påverkar de stora kapitalkostnaderna för Sverige-förbindelsen elnätsavgifterna. I bedömningen bör även beaktas att Åland är ett litet samhälle med ett spritt elnät i landsbygd och skärgård. Den sammanlagda merkostnaden för elnätet uppgår till cirka 6 p/kWh.

Eftersom avgiften för elnätet på Åland är avsevärt högre än motsvarande avgift i vår omgivning påverkar detta storleken av elpriset. Merkostnaderna måste betalas av hushållen, industrin och näringslivet. Den stora skillnaden i elpris för konsumenter på Åland respektive i vår omgivning inverkar menligt på konkurrenssituationen för åländska företag. Mot bakgrund härav anser utskottet att åtgärder bör vidtas i syfte att anpassa priset på elektriciteten på Åland till priset i omgivande områden. Utskottet föreslår vidare att landskapsstyrelsen bör prioritera säkerställandet av en välfungerande reservkraft.

I titl Roger Janssons m.fl. finansmotion nr 3 föreslås bl.a. vissa tilläggsformuleringar angående energipolitiken.

Med hänvisning till vad utskottet anför ovan samt under moment 43.27.40 föreslår utskottet att motionen förkastas till denna del.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1a/2001-2002

Utskottets synpunkter

Vid ärendets enda behandling den 21 december 2001 har lagtinget inte oförändrat godkänt finansutskottets betänkande nr 1/2001-2002. Ärendet har därför enligt 58 § lagtingsordningen återremitterats till finansutskottet för utlåtande över den av lagtinget beslutade ändringen.

EKONOMISK ÖVERSIKT

Den internationella utvecklingen

Den internationella konjunkturavmattningen förefaller att förstärkas och bli mer utdragen efter terrorattacken i USA den 11 september. Nedgången har genom den stora importandelen i USA spridningseffekter till näraliggande handelspartners i Latinamerika och Asien, men spridningseffekterna är också tydliga i Europa. De globala kopplingarna har stärkts genom handelsflöden, internationella kapitalmarknader och multinationella företag.

Den japanska ekonomin brottas fortfarande med svåra strukturella problem och ekonomin befinner sig i recession. I övriga Asien har svårigheterna inom IKT-sektorn lett till en drastisk reduktion av ländernas exportintäkter i år. Ryssland hör däremot till de länder som haft en gynnsam utveckling, mycket tack vare oljeinkomsterna.

I Euroområdet bröts de senaste två årens starka uppgång i exporten i början av detta år med minskad industriproduktion och lönsamhet. Företagens och konsumenternas framtidstro har fortsatt att minska, men skattelättnader och ett sjunkande oljepris kan öka den privata efterfrågan. ECB förväntas bedriva en expansiv räntepolitik med sänkt styrränta.

Utvecklingen i Finland och Sverige

BNP-tillväxten inom den finska ekonomin uppgick till 5,7 procent år 2000 medan innevarande års

tillväxt ser ut att bli betydligt lägre. Den snabba expansionen inom telekommunikationssektorn har förbytts i en snabb nedgång. Andra industrier möter en mer dämpad konjunkturedgång och den finska exportindustrin förväntas kunna återhämta sig snabbt vid en uppgång i världsekonomin. Även den svenska ekonomin har drabbats av den globala konjunkturavmattningen. Nästa år torde dock tillväxten öka genom växande export som får positiva effekter på arbetsmarknaden och den inhemska efterfrågan. Sverige torde ha bättre möjligheter än Finland att få igång den ekonomiska tillväxten på nytt med hjälp av den svaga kronan och med mer diversifierad exportstruktur.

Konjunkturläget på Åland

De senaste åren har tillväxten på Åland varit hög, men en konjunkturavmattning är att vänta också på Åland. Den offentliga sektorns andel av BNP och tillväxten har ökat betydligt under hela 90-talet. Inkomsterna har också ökat men skattelättnader och en konjunkturavmattning i Finland tyder på att utgifts- och inkomstutvecklingen har kommit till en brytpunkt som bromsar den offentliga sektorns expansion.

Den allmänna bild som avspeglas i företagens förväntningar tyder på en ekonomisk avmattning. Den egna branschens allmänna utsikter är överlag negativa och företagen planerar inte längre att utöka personalstyrkan. Företagens investeringsvilja har minskat markant under det senaste halvåret. Transportkostnader upplevs oftare än tidigare som det största hindret för företagets utveckling, samtidigt som företagen anstränger sig för att hitta nya marknader utanför Åland. Nästa år räknar Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB) med enbart 1,2 procents tillväxt i BNP.

Arbetsmarknadssituationen på Åland är fortsättningsvis god. Arbetslösheten har fortsatt att sjunka ända sedan början av år 1995. Den totala arbetslöshetsgraden var ifjol endast 2,8 procent. Den förväntas dock inte sjunka mer än ett par tiondelar från årets nivå på 2,2 procent. Det goda sysselsättningsläget har dock medfört flaskhalsar inom vissa delar av arbetsmarknaden. För att eliminera dem är det viktigt att flyttningsrörelsen kan komplettera det lokala utbudet av arbetskraft. Nettoinflyttningen ser också ut att öka i år och nästa år jämfört med ifjol. Flyttningsrörelsen kommer troligen att underlättas av den stigande bostadsproduktionen.

ÅSUB:s konjunkturbedömning bygger på antagandet att färjrederierna inte flaggar ut några fartyg under prognosperioden. Redarföreningarna och sjömansunionen har kommit överens om ett nytt kollektivavtal som framför allt ökar flexibiliteten i de anställdas tjänstgöring ombord på passagerarfartygen. Det nya avtalet möjliggör en sänkning av arbetskraftskostnaderna med 10-15 procent.

De flesta av de övriga näringarna känner av konjunkturedgången och har därför reviderat sina förväntningar neråt. Flera av jordbrukets produktionsinriktningar samt livsmedelsindustrin har däremot haft en mycket gynnsam utveckling den senaste tiden. Likaså har byggsektorn expanderat i rekordfart med en årlig tillväxt kring 35 procent. Inom detaljhandeln är det branscher med koppling till boende som har en hög försäljningsvolym.

Utvecklingen för besöksnäringen är mycket osäker. Den låga svenska kronkursen, konkurrensen från främst Estland samt en viss stagnation i utvecklingen av tjänste- och produktkvaliteten i besöksnäringen gör att utsikterna för år 2002 inte är så positiva. Antalet gästnätter har kontinuerligt minskat

särskilt för inresande från riket men nästa år väntas också den svenska turismen minska efter ett upp-
dämt behov av prishöjningar.

Tabell: Nyckeltal för den ekonomiska utvecklingen

	BNP			Konsumentprisindex			Arbetslöshet		
	2000	2001	2002	2000	2001	2002	2000	2001	2002
USA	4,1	1,0	2,0	3,4	3,2	2,4	4,0	4,7	5,3
Japan	1,5	-0,5	0,0	-0,6	-0,4	-0,4	4,7	5,0	5,3
Tyskland	3,0	1,1	2,3	1,9	2,7	1,7	7,8	7,7	7,5
Frankrike	3,2	2,1	2,3	1,7	1,7	1,5	9,7	8,8	8,3
Storbritannien	3,0	2,0	2,2	2,9	2,1	2,4	5,5	5,4	5,5
Danmark	3,2	1,3	2,0	2,9	2,3	1,9	4,7	4,6	4,6
Finland	5,7	2,5	2,5	3,4	2,7	2,2	9,8	9,0	9,0
Norge	2,3	1,7	3,2	3,1	3,1	1,9	3,4	3,4	3,4
Sverige	3,6	1,5	2,4	1,3	2,5	2,1	4,7	4,1	3,9
Åland	5,5	3,6	1,2	2,9	2,5	2,0	2,8	2,2	2,0

Källa: OECD, Norges finansdepartement och ÅSUB

Den osäkra utvecklingen i världsekonomin innebär att prognoserna i allmänhet justeras nedåt. Till-
växten för Finland år 2001 prognostiseras till exempel ner till 0,4 procent av vissa prognosinstitut.
Den allmänna bilden är att tillväxten går ner mer än väntat det sista kvartalet i år och att den väntade
återhämtningen i mitten av år 2002 blir lägre och framskjuten i tiden.

Landskapsstyrelsens sammanfattande bedömning av den ekonomiska utvecklingen

- terrorattacken i USA har i kombination med en allmän konjunkturavmattning lett till osäkerhet om den ekonomiska utvecklingen som sprider sig globalt
- utsikterna för passagerarsjöfarten är beroende av politiska beslut om lika konkurrensvillkor
- besöksnäringen möter ny konkurrens och den låga kronkursen kommer att medföra minskad efterfrågan
- arbetslösheten är fortsatt låg, men med strukturella problem på arbetsmarknaden
- företagen är avvaktande och tillväxttakten avtar.

EKONOMISK POLITIK

Välfärden på Åland inom vård, omsorg och skola är väl utvecklad också i ett nordiskt perspektiv. Den offentliga sektorn har expanderat starkt under 90-talet både på landskaps- och kommunalnivå och utgifterna har ökat markant bland annat på grund av de senaste årens löneuppgörelser. Inkomsterna som har en stark koppling till den finska ekonomin genom avräkningssystemet har fram till detta år ökat kontinuerligt. Utgifterna har under samma period ökat i samma takt. Inkomsterna förväntas stagnera eller till och med minska de kommande åren vilket innebär att det krävs en översyn av verksamheten och en effektivisering i den offentliga sektorn.

Det finns en rad obalanser i den åländska ekonomin som hämmar tillväxten. Bostadsbyggandet stagnerade i mitten på 90-talet och de finns nu ett uppdämt behov, främst av hyreslägenheter. Bostadsbristen är ett hinder för inflyttning till Åland. Bland annat jordbrukets problem efter EU-inträdet och en allmän nedgång i primärnäringarna har medfört att den regionala balansen med spridd bosättning hotas. Särskilt i skärgården är de höga kostnaderna ett problem för både privatpersoner och företag. Priserna och kostnadsnivån på hela Åland är hög, men inflationen har varit på samma nivå som i omgivande regioner de senaste åren. Arbetslösheten är låg, men det finns samtidigt behov av yrkesutbildade och personer med speciell kompetens. Inom besöksnäringen har skillnaden mellan högsäsong och lågsäsong blivit alltmer markerad.

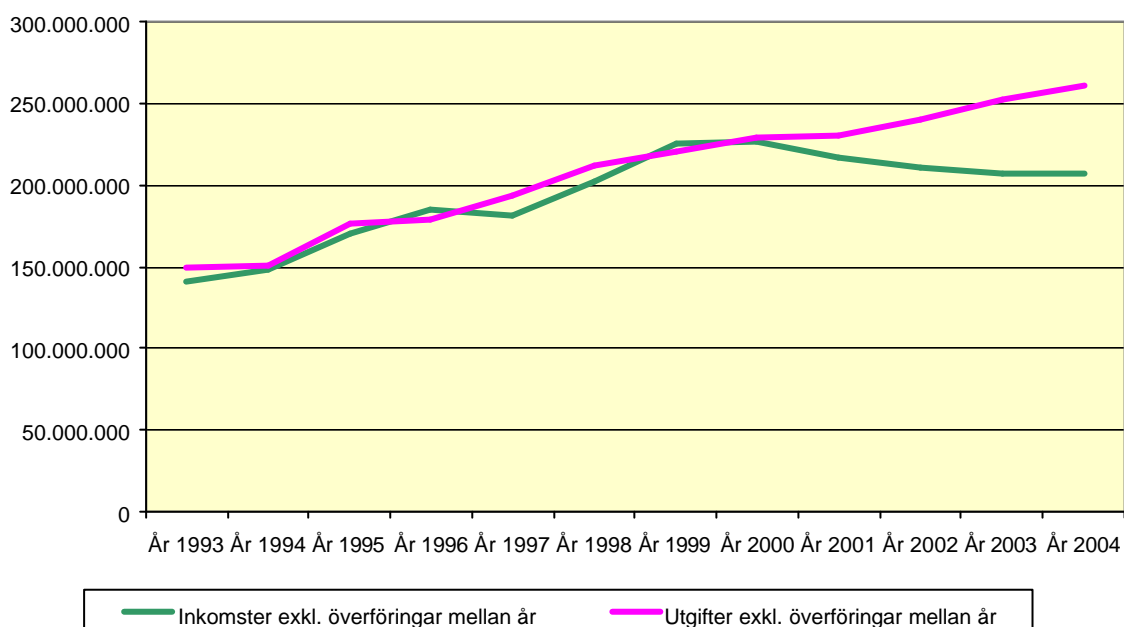
Budgetsituationen

Landskapsstyrelsen konstaterar att inkomstutvecklingen under den tid det nuvarande ekonomiska systemet har tillämpats har varit gynnsam. Orsaken till detta är att statens inkomster - d.v.s. underlaget för avräkningsbeloppet - till följd av goda konjunkturer, statens behov av att avkorta på statsskulden och avyttring av statliga aktieinnehav har ökat under praktiskt taget hela perioden. Samtidigt har konjunkturerna varit gynnsamma även i landskapet varvid den landskapet tillkommande skattegottgörelsen har uppgått till betydande belopp. Det finns dock orsak att anta att trenden nu brutits vilket framgår av att avräkningsbeloppet för år 2000 uppgick till 1.010.184.459 mark, för år 2001 nu beräknas till 963.000.000 mark medan förskottet för år 2002 uppgår till drygt 943.000.000 mark (158.700.000 euro). Skattegottgörelsen för år 1998 steg till 66.613.172 mark, för år 1999 till 53.590.978 mark medan den för år 2000 i föreliggande budgetförslag uppskattas till drygt 39.000.000 mark (6.700.000 euro).

Landskapsstyrelsen har bl.a. i budgetens allmänna motivering för år 2001 uppmärksamgjort att ett inte obetydligt budgetunderskott riskerar att uppstå. I det nu föreliggande förslaget uppgår underskottet till drygt 21 miljoner euro. Bakgrunden är förutom inkomstutvecklingen de betydande reformer som under de senaste åren gjorts inom centrala politikområden vilkas kostnadsinverkan nu påverkar budgeten fullt ut och de senaste kollektivavtalsuppgörelserna. Landskapsstyrelsen aviserade med anledning av detta redan ifjol en försiktig budgetpolitik samt en fortsättning med arbetet att utveckla målformuleringarna. I den budgetprocess som föregått det nu föreliggande förslaget har detta varit centrala element. Samtidigt konstaterar landskapsstyrelsen dock att den till budgetförslaget fogade översikten för åren 2002 - 2004 klart visar på ett behov av ytterligare och tydligare prioriteringar inom landskapets budgetåtaganden. Mot bakgrund av landskapets totala ekonomiska situation och den goda likviditeten kan dock åtstramningen enligt landskapsstyrelsens uppfattning genomföras på

ett strukturerat och övervägt sätt. Behovet av strukturella åtgärder tydliggörs även av nedanstående diagram över budgetinkomsternas och -utgifternas utveckling för perioden 1993 - 2004. Diagrammet baseras för åren 2003 och 2004 på den till budgetförslaget fogade översikten för åren 2002 - 2004, för år 2002 på budgetförslaget och för övriga år på de av lagtinget antagna budgeterna jämte tillägg så att överföringar av under- respektive överskott mellan åren har exkluderats. Vid granskningen av grafen bör förändringen i bostadspolitiken med övergång till mer direkt långivning beaktas vilken de allra närmaste åren ökar underskottet men sett på sikt ökar landskapets inkomster. Se även avsnittet om bostadspolitiken nedan i allmänna motiveringen.

BUDGETEKONOMINS INKOMSTER OCH UTGIFTER ÅREN 1993 - 2004

Inkomsterna per avdelning och utgifterna per huvudtitel samt de olika utgiftsslagens utveckling i budgetförslaget i förhållande till tidigare år framgår av nedanstående tabeller. Vid jämförelse av de beloppen bör det observeras att för år 2000 anges bokslutsuppgifter varvid reserveringarna inte ingår. Se även bilaga 1.

INKOMSTER OCH UTGIFTER PER AVDELNING OCH HUVUDTITEL ÅREN 2000 - 2002					
	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o II tb)	Förslag 2002	Förändring 2001- 2002	Förändring 2000-2002
INKOMSTER					
Avdelning					
31. Lagtinget	3 231	2 500	3 000	20,0%	-7,1%
32. Landskapsstyrelsen	151 255	189 700	200 000	5,4%	32,2%
33. Kansliavdelningen	3 260 193	3 358 400	3 260 000	-2,9%	0,0%
34. Finansavdelningen	14 143 780	11 324 100	10 393 000	-8,2%	-26,5%
35. Social- och miljöavdelningen	7 852 437	7 259 500	7 738 000	6,6%	-1,5%
36. Utbildnings- och kulturavdelningen	1 997 476	3 143 300	3 020 000	-3,9%	51,2%
37. Näringsavdelningen	1 504 648	4 927 500	4 666 000	-5,3%	210,1%
38. Trafikavdelningen	1 573 651	1 657 300	1 964 000	18,5%	24,8%
39. Skatter och avgifter av skattenatur, inkomster av lån och finansieringsinkomster	209 129 951	201 581 100	208 318 000	3,3%	-0,4%
Summa inkomster	239 616 621	233 443 400	239 562 000	2,6%	0,0%
UTGIFTER					
Huvudtitel					
41. Lagtinget	1 957 162	2 111 400	2 237 000	5,9%	14,3%
42. Landskapsstyrelsen	1 688 597	2 235 400	2 151 000	-3,8%	27,4%
43. Kansliavdelningen	10 357 129	15 850 000	21 386 000	34,9%	106,5%
44. Finansavdelningen	27 262 010	28 088 300	30 340 000	8,0%	11,3%
45. Social- och miljöavdelningen	67 275 121	77 639 600	81 352 000	4,8%	20,9%
46. Utbildnings- och kulturavdelningen	41 398 117	51 932 800	51 069 000	-1,7%	23,4%
47. Näringsavdelningen	15 020 036	27 425 500	26 104 000	-4,8%	73,8%
48. Trafikavdelningen	21 880 096	23 963 900	23 906 000	-0,2%	9,3%
49. Finansieringsutgifter	9 691 174	4 197 200	1 017 000	-75,8%	-89,5%
Summa utgifter	196 529 444	233 444 100	239 562 000	2,6%	21,9%

UTGIFTER PER UTGIFTSSLAG					
	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o II tb)	Förslag 2002	Förändring 2001- 2002	Förändring 2000- 2002
Konsumtionsutgifter	117 443 392	135 399 100	140 017 000	3,4%	19,2%
Överföringsutgifter	59 392 098	76 051 900	76 835 000	1,0%	29,4%
Realinvesteringsutgifter	6 032 724	9 415 000	9 092 000	-3,4%	50,7%
Lån och övriga finansinvesteringar	3 970 056	8 380 900	12 601 000	50,4%	217,4%
Övriga utgifter	9 691 174	4 197 200	1 017 000	-75,8%	-89,5%
Summa utgifter	196 529 444	233 444 100	239 562 000	2,6%	21,9%

Landskapet och kommunerna

Landskapsstyrelsen har liksom under tidigare år haft överläggningar med Ålands kommunförbund som representant för kommunerna angående landskapsandelssystemet och övriga ekonomiska relationer inför budgetåret 2002. Under överläggningarna har konstaterats att de utredningar som behövs som underlag för vidareutvecklingen av systemet och vilka överenskoms om under föregående års förhandlingar pågår och att förändringar i det egentliga landskapsandelssystemet utöver det som behandlats i samband med frågan om fördelningen av skatteintäkter från företagssektorn mellan kommunerna (Se framställning nr 14/2000-2001) inte är aktuella för år 2002. Under överläggningarna har förhandlingarna dock gemensamt gått in för att i samband med den kommande revideringen av landskapsandelssystemet införa ett system enligt vilket den faktiska arbetsgivaren, d.v.s. kommunerna, även betalar premierna för grundskolelärarnas pensioner för att därigenom en korrekt kostnadsbild skall föreligga vid varje anställningsbeslut. I landskapsandelssystemet beaktas detta så att kommunerna erhåller kompensation för den merkostnad som uppkommer genom förändringen.

Regeringen föreslår i samband med budgetpropositionen för år 2002 ett antal åtgärder som påverkar även den kommunala ekonomin i landskapet. Sålunda frångås systemet med återkrav av mervärdesskatt varvid som kompensation minskas kommunernas andel av den konjunkturkänsliga samfundsskatten. Samtidigt minskas även statsandelarna.

Slopandet av återkravet betyder en lättnad för den kommunala ekonomin i landskapet - i synnerhet för de kommuner som till följd av svag ekonomi och låg investeringsaktivitet förlorat på det nuvarande systemet.

Parterna har konstaterat att för att undvika att samfundsbeskattningen blir högre i landskapet än i riket bör kommunalskattelagen ändras så att den skatt kommunerna erhåller från samfunden sänks till 6,9861 % från nuvarande 10,8025 %. Landskapsstyrelsen avser att avlämna en lagframställning i ärendet inom kort. Parterna har enats om att det i landskapet inte föreligger behov av att även minska landskapsandelarna eller vidta andra korrigeringsåtgärder till följd av de i riket föreslagna ändringarna än att de godtagbara kostnaderna för anläggningsprojekt fr.o.m. årsskiftet skall räknas exklusive mervärdesskatt.

Arbetet med att granska systemet för anläggningskostnadsandelar återupptas för såväl sociala anläggningar som grundskoleprojekt så att en grund för en eventuell revidering föreligger under våren 2002. Arbetet kan avses ta sikte på att normer för dimensioneringen återinförs samt innehålla en granskning av systemet med lägsta belopp som grund för landskapsandel.

Under överläggningarna har den skyddade arbetsverksamheten diskuterats utan att en samsyn nåtts. Landskapsstyrelsen konstaterar härvid att den naturligaste lösningen är att huvudmannskapet förs till Ålands omsorgsförbund. I den händelse kommunerna inte föreslår en annan godtagbar lösning överväger landskapsstyrelsen att under våren lämna en framställning till lagtinget med förslag om att överflytta det lagstadgade ansvaret för det skyddade arbetet från kommunerna till Ålands omsorgsförbund.

Sammanfattning av den ekonomiska politiken

Huvudmålsättningarna med landskapstyrelsens ekonomiska politik är

- stabil samhällsekonomi
- kostnadseffektiv offentlig sektor
- bättre förutsättningar för företagande och tillväxt
- regional balans.

En ekonomisk politik för en stabil samhällsekonomi innebär att åtgärder vidtas för att dämpa inflationen, sänka kostnadsnivån, parera konjunkturedgången och säkra inkomsterna för den offentliga sektorn. Landskapsstyrelsens handlingsutrymme för att stabilisera samhällsekonomin är dock begränsat. De viktigaste åtgärderna har ett samband med övriga mål för den ekonomiska politiken.

Inflationen har de senaste åren varit av samma storleksordning som i Finland och Sverige. Enligt ÅSUB:s prognoser (se tabell ovan) förväntas inflationstakten också i fortsättningen ligga på samma nivå som i omgivande regioner. Den allmänna kostnadsnivån däremot är enligt olika undersökningar högre än i omgivningen och prisskillnaderna i jämförelse med Sverige är betydande på grund av den låga kronkursen. För att dämpa inflationen och om möjligt reducera kostnadsnivåskillnaderna gentemot omgivningen är det enligt landskapsstyrelsens uppfattning nödvändigt att eftersträva måttliga löneökningar i nästa års avtalsrörelse. Det är också nödvändigt att reducera utgifterna och effektivisera verksamheten i den offentliga sektorn för att minska inflationstrycket.

Den höga kostnadsnivån har ett samband med bristen på konkurrens i vissa branscher och handels hinder genom skattegränsen. Landskapsstyrelsens näringspolitik skall stimulera nyföretagande och konkurrens. Ansträngningarna att reducera de negativa effekterna av skatteundantaget fortsätter. Det är också av stor betydelse att det till rimliga kostnader finns fungerande flyg- och sjötransporter med riket och Sverige året om.

För att parera konjunkturedgången avser landskapsstyrelsen att påskynda planeringen och förverkligandet av tidigare beslutade landskapsprojekt. Landskapsstyrelsen föreslår också att två större samhällsekonomiska projekt kan påbörjas under budgetåret.

För att säkra de framtida inkomsterna för samhällets offentliga behov på landskapsnivå och i kommunerna behövs stimulans för ökad tillväxt, främst genom utveckling i befintliga företag och nyföretagande. Den offentliga sektorn måste anpassas till lägre inkomster de närmaste åren eftersom något utrymme för extra landskapsskatt eller andra nya inkomstkällor finns knappast. Statsskatterna avses sänka de närmaste åren och utrymmet för privat konsumtion blir större, men ett ökat skatteuttag, alternativt minskade avdrag, i den åländska beskattningen skulle inverka negativt på den privata konsumtionen mot bakgrunden av det höga kostnadsläget på Åland. Med rådande konjunkturutsikter är det viktigt att försöka upprätthålla konsumtionsnivån. Landskapsstyrelsens mål är därför att effektivisera den offentliga sektorn samtidigt som den grundläggande välfärden skall tryggas och hålla en hög kvalitet.

Landskapstyrelsen avser att effektivisera budgetprocessen och verksamhetsstyrningen bland annat genom tydligare politiska mål samt effektivare styrning och kontroll. Samtidigt som personalen skall

ha trygga arbetsplatser och möjlighet till personlig utveckling skall förvaltningen kunna vara flexibel avseende köp av externa tjänster för speciella projekt.

Inom den offentliga sektorn är det sålunda nödvändigt att göra prioriteringar i verksamheten. Inom utbildningssektorn prioriteras gymnasialstadiet i detta skede. Strategin för den högre utbildningen kommer att utformas under budgetåret i samband med olika utvärderingar och beredning av ny lagstiftning. Landskapsstyrelsen eftersträvar större flexibilitet och utvidgat samarbete mellan skolorna och med skolor i omgivande regioner. Målsättningen är att den utbildning som ges på Åland skall uppfylla höga kvalitetskrav och ge behörighet för vidare studier på annat håll. En viktig aspekt i detta avseende är att lärarna ges möjlighet att utveckla sin kompetens.

En betydande del av landskapets budgetmedel anslås till Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS). Den snabba medicinska utvecklingen leder till ökad specialisering som gör det svårt och därmed dyrt att uppnå allmänt vedertagna kvalitetsnormer avseende säkerhet, rättighet och god vård på Åland. Landskapsstyrelsen avser också att under året initiera en diskussion om prioriteringar i vården på Åland och möjligheterna att ytterligare utveckla samarbetet med institutioner i omgivningen.

Landskapsstyrelsen eftersträvar en effektivisering av ÅHS-organisationen, bland annat avseende bnesättning, budgetering, informationssystem samt ledningen, styrningen och kontrollen i organisationen och i förhållande till landskapsförvaltningen. För att bibehålla kvaliteten med snävare budgetramar är personalpolitiken och skolningsmöjligheterna av avgörande betydelse.

Landskapsstyrelsen kommer att initiera ett projekt som under nästa år skall ta fram förslag om hur den nya informations- och kommunikationsteknologin (telemedicin) kan utnyttjas för att förbättra den lokala hälso- och sjukvårdsberedskapen, till exempel i skärgården, och möjliggöra utvidgat samarbete med specialister på annat håll.

Andra verksamheter i den offentliga sektorn och förhållandet mellan landskapets och kommunernas ekonomi behöver ses över i syfte att uppnå en större kostnadseffektivitet i verksamheten. Samarbete mellan kommunerna är av särskilt intresse och en gemensam angelägenhet för landskapsstyrelsen och kommunerna.

Näringslivet är drivkraften i den ekonomiska tillväxten. Det viktigaste inslaget i den ekonomiska politiken är att skapa goda förutsättningar för att bedriva affärsverksamhet och att utveckla nya idéer. Därför satsar landskapsstyrelsen på att bibehålla och utveckla Åland som ett attraktivt område för bosättning. Utbildning, välfärd, fritidsaktiviteter, miljö, kultur och bostäder bidrar alla till att skapa en miljö som gör Åland till ett intressant område för boende, inflyttning och återflyttning. I detta perspektiv kan landskapsstyrelsens satsning på regionalt differentierat direktlån för hyresbostäder ses som en politik för ekonomisk tillväxt med regional spridning.

Även landskapsprojekten kongress- och kulturhus, sjöfartsmuseum och golf samt de samhällsekonomiska satsningarna i Mariehamn och Godby har betydelse som stimulans för tillväxt och regional balans. Projekten utnyttjar befintlig kapacitet under lågsäsong och ger nya aktiviteter för besöksnäringen med ökad efterfrågan på transporttjänster till och från Åland under hela året. Därmed ökar under-

laget för till exempel flygförbindelser till Sverige. Projekten har betydande ringverkningar och förväntas leda till företagsetableringar och sysselsättning som avspeglar sig i kommunernas skatteinkomster.

Landskapsstyrelsen tar i utbildningsprioriteringarna särskild hänsyn till näringslivets behov, bland annat inom sjöfarten, hotell- och restaurang, teknologi (till exempel plastindustrin), IKT och ekonomi.

Medan lastfartygen har goda internationella konkurrensvillkor är utsikterna för passagerarsjöfarten mer osäkra. Efter en period av rationalisering och konsolidering har förutsättningarna för primärnäringarna stabiliserats, men utrymmet för ekonomisk tillväxt i dessa näringar är begränsat.

Det finns ett behov av nya affärsverksamheter och ett mera diversifierat näringsliv. Det finns utvecklingsmöjligheter för små och medelstora företag som dels bygger på traditionella åländska näringar som livsmedelsproduktion, kommunikationer och finansiella tjänster men också olika slag av småindustri på nischmarknader och företag som utnyttjar nya teknologier såsom IKT. För att ytterligare stimulera affärsverksamhet, nätverksförbindelse och samverkan mellan näringsliv och utbildning kommer landskapsstyrelsen att förverkliga en IT/Teknologi-by på Klinten i Mariehamn. Byn kan bli en samlingsplats och en plattform för samarbetsprojekt mellan företag och med olika utbildningsinstitutioner.

En av landskapsstyrelsens viktigaste mål är den regionala balansen. Genom att stimulera bostadsbyggnad och företagande bland annat genom goda kommunikationer, inklusive bredbandsutbyggnad, och stöd för varutransporter kan Åland förbli ett område med valmöjligheter för lokalisering av verksamhet och boende.

För att styra utvecklingen i rätt riktning krävs en stabil samhällsekonomi som ger utrymme för att stimulera både lägre utgifter och ekonomisk tillväxt. Åtgärderna i landskapsstyrelsens ekonomiska politik samverkar för att utveckla det åländska samhället med bibehållen välfärd, en effektiv offentlig sektor, ett diversifierat näringsliv och regional balans.

ANLÄGGNINGSSINVESTERINGAR

I detta avsnitt redogörs för landskapsprojekt och samhällsekonomiska projekt i enlighet med de benämningar som återfinns i den av lagtinget antagna andra tilläggsbudgeten för år 2001. Tillämpningen av bedömningskriterierna för de nya projekt landskapsstyrelsen avser att förverkliga presenteras under avsnittet samhällsekonomiska projekt.

Landskapsprojekt

Mot bakgrund av de osäkra ekonomiska framtidutsikterna, behovet av att utveckla det landbaserade näringslivet och en ökad konkurrens inom besöksnäringen är det angeläget med investeringar i projekt som ökar intresset för Åland som resmål. Lagtinget har redan tidigare fattat beslut angående de landskapsprojekt som är aktuella under det kommande budgetåret och för vilka åtgärder även anslag

upptagits.

Det är enligt landskapsstyrelsens uppfattning fortsättningsvis angeläget att förverkliga kongress- och kulturhuset för att utöka aktivitetsutbudet och möjliggöra konferenser, kongresser och kulturevenemang.

Tillbyggnaden av Ålands sjöfartsmuseum är av stor betydelse för att tillvarata och stärka sjöfartstraditionerna och har också betydelse som attraktion för besöksnäringen. Utgående från den hittills företagna förplaneringen kommer en arkitektävling att genomföras i enlighet med vad som tidigare avsetts.

Travbanan i Jomala, som har betydelse för att locka nya grupper inom besöksnäringen, kommer att färdigställas under år 2002.

Golfsporten är ett viktigt bidrag till förlängningen av säsongen i besöksnäringen. Golfbanan i Grelsby förstärker den etablerade golfturismen och kompletterar den populära men hårt belastade banan i Kastelholm med en högklassig bana. Planeringen fortgår, men ännu återstår vissa markfrågor att lösa.

Samhällsekonomiska projekt

I samband med andra tilläggsbudgeten för år 2001 framförde landskapsstyrelsen behovet av nya aktiviteter och större anläggningar för att stärka Åland som resmål och bättre utnyttja befintlig kapacitet genom säsongsutjämning.

Projektet idrotts- och motionscentrum i Godby och badhus i Mariehamn har diskuterats under många år. Mariehamns stad har beslutat uppföra ett badhus med placering vid Slemmern norr om Sjökvartret medan Finströms kommun planerar ett idrotts- och motionscentrum i Godby.

Badhus i Mariehamn

Projektet innehåller en bad- och friskvårdsanläggning som senare kan kompletteras med en utomhusbassäng. Den beräknade golvytan är 4.500 m² och den totala kostnaden beräknas till 10 miljoner euro. Anläggningen beräknas få en besöksfrekvens på 150.000 per år med en medelintäkt på 3,36 euro (20 mark) per besökare.

Mariehamns stad anhåller om minst 5 miljoner euro i bidrag med övrig finansiering som lån eller eget kapital. Med en sådan finansiering skulle driftskostnaderna netto (inklusive räntor och avskrivningar) bli 330.000 euro. Byggstart beräknas till andra halvåret 2002. Badhuset skall ägas och drivas av Mariehamns stad.

Idrotts- och motionscentrum i Godby

Projektet innefattar den befintliga Godbyhallen och i anslutning till den en simhall, ishall, skidtunnel och uppvärmd konstgräsplan. De nya anläggningarna skall enligt planerna förverkligas under en fyraårsperiod med beaktande av konjunkturutvecklingen. De aktuella investeringarna beräknas till 60 miljoner mark och besöksfrekvensen till 170.000 för den färdiga anläggningen. Verksamheten beräknas generera 100.000 gästdygn för besöksnäringen med en omsättning på 400-500 mark/besökare.

Anläggning		Besök per år	Investering
Simhall	1.200 m ² , 6 x 25 m tävlingsbanor	70.000	25,0 mmk
Ishall	30 x 60 m, 350 läktarplatser	30.000	8,0 mmk
Skidtunnel	1.250 m lång	30.000	25,0 mmk
Konstgräsplan	100 x 65 m	5.000	2,0 mmk
Godbyhallen	1.485 m ²	35.000	(13,2 mmk)

Anläggningen kan utnyttja befintligt fjärrvärmesystem och värmeenergi från kylsystemet kan utnyttjas bland annat för uppvärmning av simbassängen. Energibesparingen genom samordning beräknas till drygt 200.000 mark per år. Området har planerats och kommunalteknik är utbyggd till Godbyhallen med dimensionering för en utbyggnad. Trafiklösningar finns förberedda och det finns idag 1.000 parkeringsplatser i anslutning till området.

Intäkterna beräknas till 3,6 miljoner mark per år med ett driftsunderskott på 15.000 mark per år som kan reduceras genom olika samordningseffekter. Samordningsvinsterna avseende administration, tekniska tjänster, vaktmästare och lokalvård beräknas till drygt 1 miljon mark jämfört med separata anläggningar. Anläggningen beräknas sysselsätta ca 11 personer. Anläggningen skall drivas av ett särskilt driftsbolag och ägas av kommunen eller ett särskilt bolag.

Finströms kommun anhåller om maximala bidrag.

Bedömningsfaktorer

Lagtinget har i samband med andra tilläggsbudgeten för år 2001 fastställt bedömningsfaktorer för kommunala projekt, samhällsekonomiska projekt och landskapsprojekt. Bedömningen av de två projekten framgår av tabellen på nästa sida.

Tabell: Bedömning av samhällsekonomiska projekt i Mariehamn och i Godby

Badhus i Mariehamn	Idrotts- och motionscentrum i Godby
1. Samhällsekonomisk betydelse	
Anläggningen har direkta samhällsekonomiska effekter genom byggverksamheten, sysselsättning i anläggningen och efterfrågan på varor och tjänster. Anläggningen kan genom ett breddat aktivitetsutbud förlänga vistelsetiden i besöksnäringen.	Anläggningen har direkta samhällsekonomiska effekter genom byggverksamheten, sysselsättning i anläggningen och efterfrågan på varor och tjänster. Anläggningen kan förväntas locka nya besöksgrupper till Åland och genom nya aktiviteter förlänga vistelsetiden. Möjligheten att ordna träningsläger med varierande aktiviteter kan förlänga vistelsetiden inom besöksnäringen.
2. Sysselsättning	
Projektet förväntas skapa 10 årsarbetsplatser och betydande indirekta sysselsättningseffekter.	Projektet förväntas skapa 11 årsarbetsplatser och betydande indirekta sysselsättningseffekter.
3. Regional spridning	
Badhuset är ett komplement till andra aktiviteter för besöksnäringen i Mariehamn med ett upptagningsområde som också täcker hela Åland.	Idrotts- och motionscentret stärker norra Åland och Godby som tätort i regionen. Anläggningen ger förutsättningar att tillsammans med andra anläggningar profilera Ålands idrottsturism och turistmål för motion. Upptagningsområdet för de olika aktiviteterna i centret täcker hela Åland.
4. Spridning till övrigt näringsliv	
Anläggningen är fristående och riktar sig till besöksnäringen och lokalbefolkningen. Badhuset kan ha stor betydelse för att höja den samhällskvalitet som är avgörande för bosättning och inflyttning av ny arbetskraft.	Anläggningen är samlad och utgör en helhet som riktar sig till besöksnäringen och lokalbefolkningen. Anläggningen kan ha stor betydelse för bosättning och inflyttning till lokaliseringssamhället och omgivande kommuner.
5. Samband med befintliga anläggningar och aktiviteter	
Anläggningen kan samarbeta med och marknadsföras tillsammans med andra fritidsanläggningar i Mariehamn och på övriga Åland (Godby och Eckerö).	Anläggningen kan samarbeta med och marknadsföras tillsammans med andra fritidsanläggningar på Åland (Mariehamn och Eckerö). Godbyhallen och omgivande anläggningar bildar en helhet som medger den flexibilitet och mångfald som ofta efterfrågas av familjer. Samordningen av anläggningarna och de olika aktiviteterna medför rationalitet i driften.
6. Utnyttjande av befintlig kapacitet och säsongutjämning	
Ett badhus har stor betydelse för att utnyttja befintlig kapacitet inom näringar som är beroende av turismen och särskilt för en spridning av besöksnäringen till lågsäsong.	Idrotts- och motionscentret har stor betydelse för att utnyttja befintlig kapacitet inom näringar som är beroende av turismen och särskilt för en spridning av besöksnäringen till lågsäsong. Den befintliga Godbyhallen kan utnyttjas mera rationellt och när den nya grundskolan är klar kan de gamla skolbyggnaderna utnyttjas för till exempel logi.
7. Aktivitetsutbud för bosatta	
I en nyligen genomförd undersökning prioriteras "badhus" högt som fritidsaktivitet och simning anses vara en bra form av motion för alla åldrar.	Anläggningen utvidgar aktivitetsutbudet för hela befolkningen. Simning, skidning och olika isbanesporter anses vara bra motionsformer för alla åldrar.

Landskapsstyrelsens förslag

Landskapsstyrelsen föreslår på basis av det ovan relaterade att för badhusprojektet i Mariehamn beviljas ett bidrag om 50 % och för projektet med ett idrotts- och motionscentrum i Godby ett bidrag om 80 % av godtagbara kostnader. Avsikten är att i inledningsskedet bevilja bidrag för ishallen för vilken delfinansiering med EU-medel är möjlig.

I föreliggande budgetförslag upptas under moment 44.10.32. ett anslag om 2.000.000 euro vars fördelning mellan de olika projekten blir beroende av hur de framskrider. Avsikten är att resterande anslag för bidragen upptas i kommande budgetförslag så att årligen kan utgå bidrag om ca 2.000.000 euro.

UTVECKLINGEN AV SJÄLVSTYRELSEN

Självstyrelselagen

Den nuvarande självstyrelselagen från år 1993 har reviderats tre gånger men är på vissa punkter föråldrad, bland annat mot bakgrund av behovet att reglera EU-frågorna. Landskapsstyrelsen har i samarbete med riksmyndigheterna utarbetat ett förslag till ny revidering av självstyrelselagen som bland annat berör lagstiftningskontrollen, Ålands deltagande i beredningen av EU-ärenden och genomförande av EU-beslut. Regeringen kan förväntas avge en proposition till riksdagen i början av år 2002.

Lagtinget har idag att ta ställning till nya EU-fördrag som innehåller bestämmelser som tillhör självstyrelsens behörighetsområde och likaså ändringar som på samma sätt konstateras vara Ålands behörighet. Målsättningen från landskapets sida är att lagtinget alltid också skall få ta ställning till ändringar av sådana fördrag som lagtinget en gång godkänt och sådana fördrag som har särskild betydelse för landskapet och dess innevånare. Landskapsstyrelsen verkar för att en sådan bestämmelse skall intas i självstyrelselagen i följande revidering.

Samarbetet med riket

Landskapsstyrelsen avser att fortsätta det konstruktiva samarbetet med riksmyndigheterna för att utveckla självstyrelsen. Den nuvarande regeringen i Finland angav i sin regeringsförklaring att *"regeringen främjar i samarbete med representanter för landskapet Åland en utveckling av självstyrelsen... Självstyrelselagen bildar en stabil grund för en gynnsam utveckling... både ifråga om de sektorer som hör till landskapets kompetens och de sektorer som faller under fasta Finlands och/eller EU:s kompetens"*. Republikens president Tarja Halonen konstaterade i samband med sitt tillträde i mars 2000 att *"jag är beredd att stöda Ålands motiverade strävanden för utvecklandet av självstyrelsen"*. Landskapsstyrelsen har tagit fasta på idén om en utvecklingsprocess där nödvändiga förändringar genomförs kontinuerligt.

Justitieministeriet har en särskild roll i självstyrelsesystemet, men många för självstyrelsen centrala frågor bereds också av andra ministerier (t.ex. sjöfarten). Statsrådets kansli har också fått en särskild roll och har bland annat utsetts att utse kontaktpersoner vid de olika ministerierna för samordning och beredning av åländska ärenden. Statsrådets centrala roll accentuerades ytterligare när ansvaret för EU-frågor flyttades från utrikesministeriet till statsrådets kansli.

Mot bakgrund av att åländska frågor handhas av olika ministerier diskuterades behovet av samordning med justitieminister Johannes Koskinen i juli 2001. Justitieministern föreslog att samordningsarbetet kunde inledas med att åländska frågor tas upp i en särskild aftonskola i regeringen. Aftonskolan som möjliggör informella diskussioner med hela regeringen hölls den 24 oktober 2001. Arbetet följs upp genom en sammanfattande rapport som därefter utformas som ett dokument för regeringens ålandspolitik.

Landskapsstyrelsen avser att fortsätta samarbetet med utrikesministeriet för att möta intresset för Ålandsfrågans lösning och de mekanismer som uppkommit under självstyrelsen. Landskapsstyrelsen kommer att samordna olika aktiviteter kring exemplet Åland som kan användas i mer konkreta sammanhang som t.ex. inom EU:s civila krishantering där autonomilösningar kan komma väl till pass. Bland de seminarier som planeras kan nämnas en utställning och ett seminarium i Bryssel. Seminariet syftar till att förbereda debatten inför regeringskonferensen år 2004 till den del det gäller regionernas roll i EU och särskilt Ålands ställning som autonomt område inom EU.

Europeiska unionen

Åland har en speciell ställning i den Europeiska unionen genom Protokoll 2 i Finlands anslutningsfördrag, där det hänvisas till ”Ålands särställning enligt folkrätten”. I praktiken har det visat sig att Ålands ställning är problematisk eftersom unionen endast beaktar de självständiga staterna som myndighetsföreträdare.

Åland har inte såsom medlemsstaterna fått någon kompensation för överföring av lagstiftningsbehörighet till EU. Landskapsstyrelsen försöker förmå Finlands regering att påta sig ansvar för att tillse att en tillfredsställande lösning kan komma till stånd i denna fråga genom till exempel en plan för att utveckla Ålands ställning i den Europeiska unionen. Lantrådet kommer på inbjudan av statsministern att delta i toppmötet i Læken i december 2001 där det Europeiska rådet har för avsikt att anta en förklaring om initiativ som behövs för den fortsatta processen i regeringskonferensen år 2004. Förklaringen kommer att omfatta förslag om hur regeringskonferensen skall genomföras och om dagordningen.

Grundläggande förutsättningar för ekonomisk utveckling

De ekonomiska förutsättningarna för Ålands utveckling förändras bland annat genom utvecklingen i den Europeiska unionen, reformer av beskattningen i riket och sjöfartspolitiken. Landskapsstyrelsen har med olika regeringsföreträdare och i samband med regeringens aftonskola påtalat de behov av förändringar som landskapsstyrelsen anser angelägna. De berör bland annat självstyrelsens finansiering, tillämpningen av Ålandsprotokollet i Finlands anslutningsfördrag till EU och sjöfartens konkurrensvillkor.

Självstyrelsens finansiering

Den ursprungliga avsikten med självstyrelsens finansiering var att ge Åland beskattningsrätt och att ”låta landskapets utgifter helt och hållet bestridas med landskapets egna inkomster” (Tulenheimokommittén 1919). Förslaget visade sig svårt att förverkliga och resultatet blev att Åland omfattades av rikets allmänna skatter, men med rätt att själv uppbära vissa skatter. I rikets intresse infördes vissa

restriktioner i beskattningsrätten, bland annat för att undvika skadlig inverkan på handel och kommunikationer.

I praktiken blev finansieringen genom beskattning begränsad och landskapet tilldelades statsbidrag för ordinarie behov med hänsyn till särförhållanden. Den praxis som hade utformats inarbetades i 1951-års självstyrelselag så att landskapet skulle komma i åtnjutande av ”enahanda förmåner, som på motsvarande områden beredes övriga delar av riket, varvid bör beaktas landskapets avskilda läge och särförhållanden, rådande prislägen på Åland och befolkningens särskilda levnadsbetingelser samt härav påkallade anslagsbehov”.

Den låsta utgiftsstrukturen, de detaljerade beräkningarna av ”enahanda förmåner” och det begränsade ekonomiska handlingsutrymmet i landskapets budgetpolitik motiverade en reform av det skattefinansiella systemet. I 1993-års självstyrelselag infördes ett avräkningssystem där Åland erhåller 0,45 procent av inkomsterna exklusive nya lån som ett avräkningsbelopp och därutöver skattegottgörelse och extra anslag.

Landskapsstyrelsens uppfattning är att avräkningssystemet under en period av ekonomisk tillväxt i Finland under högkonjunkturen på senare delen av 90-talet gett en god grund för självstyrelsens finansiering. Den mellan Åland och riket gemensamma utredningen om de ekonomiska överföringarna mellan Åland och riket torde också komma att bekräfta detta.

Den ursprungliga avsikten var att finansiera självstyrelsen till väsentlig del med egna skatter. Enligt nu gällande självstyrelselag har landskapet Åland behörighet bland annat avseende kommunerna tillkommande skatter, tilläggsskatt på inkomst samt närings- och nöjesskatt.

Den delade behörigheten mellan Åland och riket medför problem när skattesystemen reformeras. På senare tid har lagstiftning om tonnageskatt, lotteriskatt, mervärdesskatt och samfundsskatt (sänkning av kommunalskatteandelen) föranlett yttranden från landskapsstyrelsens sida om behovet av att utreda utvidgad skattebehörighet för Åland. I praktiken har till exempel den åländska kommunalskatten och Ålands möjlighet att utnyttja skattebehörigheten begränsats på ett sätt som strider mot tanken på autonomi.

Landskapsstyrelsen har i diskussionerna med riket föreslagit att det vore ändamålsenligt att Åland ges behörigheten avseende samfundsskatten inom landskapet. Åland har inte undantag från EU:s harmonisering av direkta skatter och skulle således var bunden av EU:s regelverk i fråga om samfundsskatt.

Enligt Protokoll 2 i Finlands anslutningsavtal med EU har Åland undantag från EG-bestämmelserna om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om indirekta skatter med syftet att kunna bevara en livskraftig åländsk ekonomi. Landskapsstyrelsen avser att fortsätta diskussionerna med riksmyndigheterna om övertagande av behörighet avseende indirekta skatter.

Enligt självstyrelselagen skall avräkningsgrunden ändras bland annat om ”grunderna för statsbokslutet genomgår ändringar som väsentligt inverkar på avräkningsbeloppets storlek”. Landskapsstyrelsen anser att statsbokslutet har förändrats på ett sätt som väsentligt inverkar på avräkningsbeloppets stor-

lek och att avräkningsgrunden därmed i enlighet med självstyrelselagen skall ändras. Landskapsstyrelsen har till riksmyndigheterna framfört att de förändringar som påverkar avräkningsbeloppet skall fastställas i enlighet med självstyrelselagen.

Den ekonomiska utvecklingen och Ålandsprotokollets tillämpning

När Åland valde att ingå i EES-avtalet och att omfatta Finlands anslutningsavtal till EU var den uttryckliga målsättningen att delta i den europeiska ekonomiska integrationen, bland annat genom de fyra friheterna och den inre marknaden. Behovet av skatteundantag i syfte att bevara en livskraftig ekonomi på Åland ledde till icke avsedda effekter genom det administrativa förfarandet i handeln mellan Åland och riket samt Åland och övriga EU. Denna så kallade skattegräns försvårar handeln för såväl privatpersoner som företag. Landskapsstyrelsen avser inte att avstå från skatteundantaget, men anser att tillämpningen kan göras så att de nackdelar som hämmar Ålands utveckling kan elimineras. Landskapsstyrelsen anser att det inom ramen för nuvarande lagstiftning och EG-rätt finns ett utrymme för förenklingar och har därför föreslagit en gemensam utvärdering med riket av lagstiftning om gränshandling och handel.

Landskapsstyrelsen anser att regeringen, så länge Åland inte ingår i Finlands skatteområde för mervärdesskatten, mera aktivt kan medverka till förenklingar i handeln mellan Åland och riket, samt också medverka till att motsvarande förenklingar kan uppnås i handeln med övriga EU-länder. Kontinuerliga diskussioner i detta syfte förs i olika tjänstemannagrupper med representanter för Åland, riket och Sverige. Kontakterna med Sverige har utvecklats konstruktivt på regerings- och tjänstemannanivå.

Landskapsstyrelsen har föreslagit att regeringen skulle ta initiativ till en utredning för att utvärdera nuvarande system och pröva olika alternativa lösningar i syfte att förverkliga den inre marknaden också för Åland med bibehållna grundskydd i enlighet med Ålandsprotokollet.

BOSTADSPOLITIKEN

Sedan den nuvarande lagen om bostadsproduktion antogs år 1999 har endast ett fåtal lån för hyresbostäder beviljats, bostadspolitiken har istället huvudsakligen gått ut på att bevilja räntestöd. Antalet nya hyres- och bostadsrättsbostäder som givits stöd uppgick under år 1999 till 41 och under år 2000 till 105.

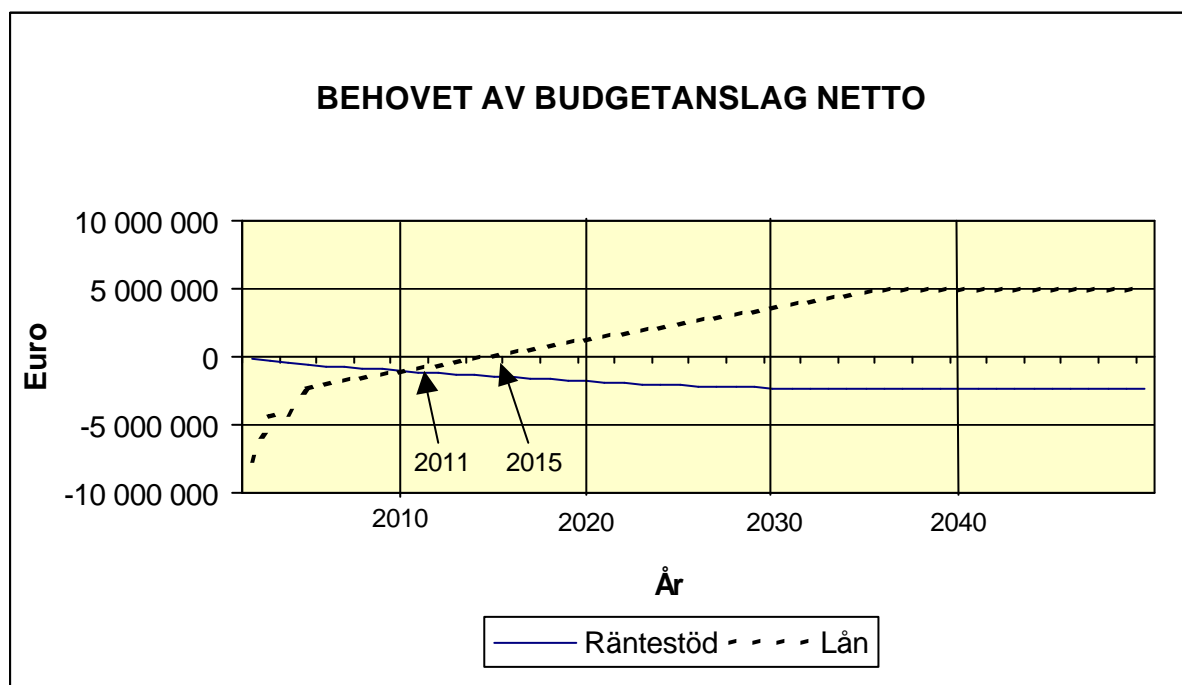
Räntestödslån har konstaterats medföra svårigheter för hyresbolagen att prestera tillräckliga säkerheter för lånen för att uppnå en acceptabel hyresnivå. Problemet accentueras dels då lånen blir stora, dels vid byggande i rand- och skärgårdskommuner. I dessa fall måste låntagaren prestera stora tilläggssäkerheter för att undvika sämre räntevillkor.

Systemet med räntestöd medför även en direkt kostnad, vars nivå är allt svårare att förutsäga över tiden för landskapet. Ett hyresbostadslån med räntestöd förorsakar landskapet kostnader motsvarande uppskattningsvis 50-55 % av lånets belopp under 35 års tid. Ett lån om 3,4 miljoner euro medför således 1,7 - 1,9 miljoner euro i utgifter i form av räntestöd under lånetiden.

Landskapsstyrelsen avser därför att inför år 2002 åter ta i bruk direkta lån, dels för att stimulera byggandet av hyresbostäder, dels för att inte bygga på landskapets utgifter ytterligare. För att underlätta administrationen av lån införs dessutom ett nytt sätt för återbetalning som bättre motsvarar dagens krav på finansieringsformer. Detta kommer även att göra det lättare för låntagaren att förutsäga de kommande kostnaderna för låneskötsel.

Målet är att åstadkomma ett flexibelt och kontrollerbart system som garanterar skäliga hyresnivåer genom adekvat tillgång på hyresbostäder. Förnyelse krävs för att bostadsbyggande, som till stor del skall förverkligas i Mariefhamn, även skall förverkligas på landsbygden och i skärgården. Där har det inte byggts tillräckligt med nya bostäder under de senaste två åren, trots uppgifter om bostadsbrist i nio av tolv kommuner. Erfarenheten av räntestödslån för hyreshus har visat att det i stort sett endast har byggts hyreslägenheter i Mariefhamn.

En övergång till direkt långivning är även ur budgetekonomisk synvinkel fördelaktigt. Medan räntestödslån medför låga budgetutgifter initialt samtidigt som betydande åtaganden för kommande år byggs upp i form av förpliktelser att betala räntestöd medför direkt långivning stora budgetutgifter initialt som dock leder till budgetinkomster under kommande år i form av räntor på och amortering av de utgivna lånen. Effekten av de olika systemen kan illustreras genom nedanstående diagram. Exemplet har uppgjorts med antagande av att år 2002 utges 8 miljoner euro i lån respektive räntestöd, 5 miljoner euro åren 2003 och 2004 samt därefter 3,4 miljoner euro årligen. Den totala räntan har antagits vara 6 %, varav låntagaren bekostar 3 % och landskapet 3 %.

SOCIAL- OCH MILJÖPOLITIK

I enlighet med handlingsprogrammet

- verkar landskapsstyrelsen för en ekologisk hållbar utveckling och uppmuntras miljöfrämjande åtgärder
- skall vattenmiljön förbättras genom att minska skadliga utsläpp
- skall ägnas särskild uppmärksamhet på kommunernas och i synnerhet skärgårdskommunernas vattenförsörjning
- skall ägnas särskild uppmärksamhet åt barns och ungdomars trygghet och trivsel i samhället samt prioriteras barn och ungdomars situation
- avser landskapsstyrelsen att förbättra de ekonomiska förutsättningarna för en förälder att stanna hemma med barn under de tre första åren
- kommer landskapsstyrelsen att satsa på det förebyggande arbetet mot drogmissbruk och att förbättra möjligheterna till information, utbildning, vård, rehabilitering och återanpassning.

I enlighet med handlingsprogrammet skall ägnas särskild uppmärksamhet åt barns och ungdomars trygghet och trivsel i samhället samt prioriteras barn och ungdomars situation. En genomgång av tillgänglig statistik om livsvillkoren för barn och unga under 90-talet visar att de allra flesta i Norden har ett gott liv. De har vuxna som bryr sig om dem, en rik fritid och en vardag där de för det mesta upplever att de bemöts med respekt för sina rättigheter. Barns hälsa, framför allt den fysiska, är god och blir allt bättre. Sjukdom betraktas av många i dag som något nästan onaturligt. Fler överlever svåra sjukdomar och olycksdödligheten minskar i alla åldrar. Majoriteten av barn och unga, 80 - 85 procent, uppger också själva när de tillfrågas, att de mår bra psykiskt och fysiskt och att de trivs med livet. Levnadsvillkoren är alltså generellt goda för barn och ungdomar. Detta gäller särskilt i förhållande till andra länder. Men välfärden har sprickor, alla barn och unga växer inte upp under gynnsamma förhållanden. Under året påbörjas en kartläggning för att landskapsstyrelsen skall få mer kunskap av barn och ungdomars villkor. Dessutom avser landskapsstyrelsen undersöka om och i vilken utsträckning principen att alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas av offentliga eller privata sociala välfärdsinstitutioner, domstolar, administrativa myndigheter eller lagstiftande organ, skall barnets bästa komma i främsta rummet beaktas samt fortsätta utvecklingsarbetet för barn och ungdomar med särskilda svårigheter. Målsättningen är främst att stöda utvecklandet av den pedagogiska verksamheten inom barnomsorgen och att främja samarbetet mellan barnomsorgen och skolan.

Alkohol- och narkotikapolitik

Landskapsstyrelsen har påbörjat utarbetandet av ett nytt alkohol- och narkotikapolitiskt program. De övergripande målsättningarna för arbetet är att minska totalkonsumtionen av alkohol, höja åldern för alkoholdebuten och ett narkotikafritt samhälle. Arbetet skall vara slutfört den 31 januari 2002. Vid behov återkommer landskapsstyrelsen i en tilläggsbudget med upptagande av erforderliga anslag för att förverkliga programmet. Socialnämnderna är skyldiga att anordna och utveckla service och åtgärder inom missbrukarvården. Genom avtal med de övriga kommunerna tillhandahåller socialnämnden i Mariehamn öppenvårdsinsatser och boendeservice. Annan service och andra åtgärder inom missbrukarvården tillhandahålls av respektive kommun. För det förebyggande arbetet på ett kommunövergripande plan åtar sig socialnämnden i Mariehamn enligt avtal ett delat ansvar med övriga kommuner. Sedan år 2001 har landskapsstyrelsen anställt en projektledare för att bland annat samordna och främja kvalitén inom det drogförebyggande arbetet. Planerat drogförebyggande arbete inom socialvården är inte så omfattande. Målsättningen under året är att skapa ett nätverk med representanter från minst åtta kommuner som aktivt deltar i utvecklandet av det drogförebyggande arbetet i respek-

tive kommun. Dessutom vill landskapsstyrelsen vara ett föredöme för andra arbetsgivare och aktivt utveckla det drogfrågebyggande arbetet. Det är viktigt att drogfrågor lyfts fram i många olika sammanhang. Landskapsstyrelsen har för avsikt att även under år 2002 erbjuda personalen en utbildningsmodell som fokuserar på alkohol och vuxna (Prime for life). Målsättningen under året är att 200 landskapsanställda skall ändra sin alkoholkonsumtion till eller bibehålla den på en riskfri nivå samt att modellen skall börja användas av andra myndigheter och av företag.

Vattenvård

De övergripande målen för vattenvården i landskapet är att verka för ett hållbart nyttjande av vattenmiljön, att minska utsläppen av näringsämnen och substanser som är främmande för vattenmiljön samt att bevara eller förbättra vattenkvaliteten i yt- och grundvatten. I enlighet med handlingsprogrammet verkar landskapsstyrelsen för en ekologisk hållbar utveckling och uppmuntras miljöfrämjande åtgärder. Dessutom skall vattenmiljön förbättras genom att minska skadliga utsläpp och skall ägnas särskild uppmärksamhet på kommunernas och i synnerhet skärgårdskommunernas vattenförsörjning.

Enligt EG:s nya ramvattendirektiv skall det göras analyser och översyner av kustvatten, sjöar och grundvatten. Dessa skall vara avslutade senast år 2004. Landskapsstyrelsen satsar större resurser på vattenundersökningar under åren 2002 och 2003 än år 2004, dels för att i god tid uppfylla vattendirektivet, dels för att landskapsstyrelsen prioriterar att genomföra dessa analyser och översyner snabbt för att kunna säkerställa ett gott skydd för landskapets vattenresurser. För kustvatten sammanfaller det arbete som behöver göras med de undersökningar som görs med att ta fram vattenkvalitetsnormer. Vad gäller sjöar påbörjas kartläggandet av tillrinningsområdena för de drygt 120 sjöar i landskapet vars areal överstiger 2 hektar och undersöks sjöarnas vattenmängder och vattenkvalitet. Materialet från dessa undersökningar skall även utgöra underlag för eventuella direktiv för skydd av dricksvattentäkter. För grundvatten görs en första identifiering av grundvattenförekomsternas lokalisering och gränser samt av den påverkan grundvattnet kan komma att utsättas för. På samma sätt som för sjöar syftar undersökningarna till att se om det finns behov av skyddsåtgärder för de mest skyddsvärda förekomsterna av grundvatten. Bland annat vid den kartläggning av fosfor- och kväveläcket till sjöar och vattendrag från land som slutfördes år 2001 framkom att mycket kan göras för att minska läcket av näringsämnen. Samtidigt har det visat sig finnas en uttalad vilja hos kommuner, sammanslutningar och privata att genomföra åtgärder för att minska läcket av näring samt att sanera och förbättra vattenmiljön t.ex. genom att skörda vass och utfiska mörtfisk i övergödda sjöar. För att ytterligare stimulera intresset och underlätta genomförandet av vattenförbättrande åtgärder föreslås att ett nytt anslag i form av stöd till vattenmiljöförbättrande åtgärder upptas.

Landskapsstyrelsen stöder en samordnad behandling av avloppsvatten från Jomala, Finström, Saltvik och Sund. De främsta fördelarna med en samordnad lösning är

- goda möjligheter att välja en bra recipient för det renade avloppsvattnet
- utsläppen av näringsämnen till inre vattenområden inom Lumparns sjösystem kan minskas
- problemen med skötseln av små reningsverk minskar.

Den samordnade behandlingen innebär att en överföringsledning för avloppsvatten byggs mellan norra Åland och Mariehamn. Avloppsvattnet leds till stadens avloppsreningsverk, Lotsbroverket, som

måste byggas ut för en förbättrad kväverening även i det fall att överföringsledningen inte byggs. Ledningen dimensioneras även för avloppsvatten från Ab Chips OY Ltd.

UTBILDNINGS- OCH KULTURPOLITIK

Åland har i stöd av sin självstyrelse lagstiftningsbehörighet på utbildnings område. Det innebär att Åland kan utforma sin utbildning på det sätt som bäst motsvarar det åländska samhällets behov och som beaktar närregionernas utbildningsstrukturer. Endast frågan om de fordringar en skola bör uppfylla för att äga dimissionsrätt till staten Finlands högskolor och universitet är riksangelägenheter.

För att uppnå övergripande målsättningar för samhällsutvecklingen bör utbildningspolitiken ha ett nära samband med samhällspolitiken i övrigt, särskilt med landskapets närings- och sysselsättningspolitik.

Enligt självstyrelselagen har landskapet lagstiftningsbehörighet i fråga om kultur och i landskapsslagen om kulturell verksamhet stadgas att ”för att främja den kulturella verksamheten i landskapet verkar dels landskapsstyrelsen och dess underlydande organ, dels kommunerna”.

Verksamheten vid museibyrån styrs av gällande lagstiftning (LF om landskapsstyrelsens allmänna förvaltning § 41, LL om fornminnen, LL om fredning av skeppsvrak, LL om skydd av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse och LL om skydd för kulturhistoriskt värdefulla föremål), och bedrivs i enlighet med 1998 års kulturpolitiska program. En övervägande del av kulturarvssektorn inom landskapsförvaltningen hänförs till museibyrån. Arbetet vid museibyrån omfattar myndighetsarbete, samlingarna och deras vård, publikt arbete och kunskapsuppbyggnad. Organisatoriskt delas museibyråns operativa verksamhet på kanslisektionen, arkeologiska sektionen, etnologiska sektionen, museisektionen samt platskontoret i Kastelholm.

Kulturpolitiken

Språket och kulturen är de två grundpelare som Ålands självstyrelse vilar på. En av de viktigaste faktorerna för en kollektiv åländsk identitet är följaktligen landskapets enspråkigt svenska status. Kulturpolitiken skall bedrivas med utgångspunkt i kulturens likaberättigande i förhållande till andra samhällsintressen. Målet för landskapets kulturpolitik ska utgå från åländska traditioner och behov, och bör samtidigt vara öppen för omvärlden och impulser utifrån.

Enligt ”Kulturpolitiskt program för landskapet Åland” från år 1998 avser landskapsstyrelsen bedriva en kulturpolitik vars huvudsakliga mål är att

- stimulera till ett kulturliv där människor deltar och själva skapar
- lyfta fram kulturens betydelse för självstyrelseviljan och en stark åländsk identitet
- ta ansvar för kulturarven
- främja konstnärlig och kulturell förnyelse och kvalitet
- ge kulturlivet förutsättningar att vara en dynamisk och obunden kraft i samhället
- bidra till att i och utanför landskapet öka kunskap om och intresse för självstyrelsen och dess grundvalar

- främja internationellt kulturutbyte
- verka för att göra kultur tillgänglig för alla.

Centralbiblioteket

Biblioteksverksamheten utgör grundpelaren inom kulturlivet i de åländska kommunerna. Biblioteksväsendets funktioner och uppgifter inom informations- och kunskapsförmedling har internationellt förändrats snabbt de senaste åren. Framför allt har informationsteknologins snabba utveckling påverkat verksamheten. Åland har idag ett nära nog unikt biblioteksväsende, inte minst tack vare genom det målmedvetna uppbyggandet av databasen Katrina till vilken samtliga kommunala bibliotek samt ytterligare ett stort antal andra bibliotek i landskapet numera är anslutna. Ett väl utbyggt centralbibliotek har inte bara en kulturpolitisk utan också en regionalpolitisk betydelse. Landskapsstyrelsen strävar till att i samarbete med bibliotekspersonalen och kulturförvaltningen i Mariehamns stad upprätthålla och vidareutveckla det åländska centralbiblioteket genom att revidera gällande avtal mellan Mariehamns stad och landskapsstyrelsen rörande centralbiblioteksfunktionerna, främst avseende IT.

Ungdomspolitiken

De unga på Åland skall garanteras trygghet, delaktighet och möjlighet att utvecklas till självständiga, kreativa individer. För att förverkliga detta bör de ungas situation och specifika behov beaktas inom samtliga samhällssektorer. Landskapsstyrelsen arbetar sedan år 2001 med ett tvärsektoriellt ungdomspolitiskt program som avses bli färdigt under år 2002.

Utbildningens övergripande mål

Att utbilda sig är varje individs ansvar och rättighet. Oavsett olika funktionshinder eller behov av särskilt stöd skall alla ha lika tillgång till utbildning. På dessa grunder avser landskapsstyrelsen erbjuda en mångsidig studie- och yrkesvägledning och vill befrämja det livslånga lärandet genom att erbjuda unga och vuxna olika utbildningsalternativ.

För att aktivt kunna ta del av sitt framtida samhällsliv, klara av samhällslivets utmaningar och hävda sig i arbetslivet skall skola och utbildning ge individen allmänbildning, tillräckliga kunskaper och färdigheter inom yrkesområdet samt en utvecklad social kompetens. Allmänbildning omfattar såväl teknisk och naturvetenskaplig som humanistisk och samhällsvetenskaplig kunskap.

Utbildning kan dock inte enbart bedömas utifrån en nyttoaspekt, utan har också ett egenvärde. Samhället har därför skäl att slå vakt om alla former av bildningssträvanden och om den omvittnade åländska entreprenörsandan. Självständigt tänkande, initiativförmåga och entreprenörskap bör därför ingå i all utbildning.

Med hjälp av utbildning kan samhället värna om centrala värden och främja en positiv utveckling av självstyrelsen, den åländska kulturen och det allmänna samhällslivet.

Utbildning på grundskolenivå, gymnasialstadienivå och högre nivå

På grundskolenivå ges en allmänbildande grundutbildning. Efter avklarad grundskola kan ungdomar och vuxna skaffa sig studieförberedande och yrkesinriktad utbildning på gymnasialstadienivå och därefter på högre nivå, Grundskolelag för landskapet Åland (18/1995), LL om utbildning efter grund-

skolan (52/1997) och LL om en försöksverksamhet med yrkeshögskoleutbildning (55/1997, ändr. 43/2001).

Landskapsstyrelsens målsättning är att alla elever som genomgått grundskolan och önskar studera vidare, skall erbjudas en studieplats på gymnasialstadiet. Även studieintresserade vuxna skall ges möjlighet att studera, såväl inom den studieförberedande som den yrkesinriktade utbildningen.

Landskapsstyrelsen följer fortlöpande upp samhällets utbildningsbehov och fastslår i en långsiktig utvecklingsplan skolornas utbildningsutbud med dimensionering av antalet studieplatser på dels studieförberedande dels yrkesinriktad utbildning. Den åländska arbetsmarknadens behov, de studerandes önskemål och eventuella behov av särskilda insatser för att aktivt befrämja en önskad åländsk samhällsutveckling, utgör grund för fördelningen av utbildningsutbudet.

Antalet grundskoleelever i landskapet är idag ca 3.000 och är under fortsatt ökning. För närvarande önskar så gott som samtliga elever, som går ut grundskolan, erhålla en studieplats på gymnasialstadiet. Det årligen varierande antalet elever i grundskolans avgångsklass läggs därför till grund för dimensioneringen av antalet studieplatser på gymnasialstadiet.

Från och med år 2004 finns behov av fler utbildningsplatser på gymnasialstadienivå i förhållande till dagens situation. Ökningen av antalet elever i grundskolans avgångsklass åren 2004 - 2006 förväntas öka elevantalet i landskapets skolor med ca 200. Därtill ansöker äldre ungdomar och vuxna om studieplats i det åländska antagningssystemet.

Detta förutsätter att ändamålsenliga arbetsutrymmen skapas både för studerande men även för lärare, vilket innebär en utbyggnad av landskapets skolor inom en treårsperiod. Treårsplaneringen av renoivering, om- och tillbyggnader i landskapets skolfastigheter utgår från landskapsstyrelsens dimensioneringsbeslut.

Landskapsstyrelsen prioriterar gymnasialstadietutbildningen framom den högre utbildningen, samtidigt som Ålands yrkeshögskola bör ges förutsättningar att verka och utvecklas i den riktning som landskapsstyrelsen anvisar och som står i paritet med det åländska samhällets behov. Landskapsstyrelsen föreslår dock i det här skedet en återhållsamhet i yrkeshögskolans expansion. Undervisningsutrymmena för yrkeshögskolans behov skall kvarstå i befintliga skolenheter, skolbyggnader.

En kommitté för översyn av högskoleutbildningen på Åland är tillsatt med en mandattid fram till 31.12.2001. Den åländska högskoleutbildningen, såväl den som bedrivs inom ramen för Ålands högskola som Ålands yrkeshögskola, avses att regleras i den högskolelagstiftning som är under beredning.

Nuvarande nätstruktur för yrkeshögskolan föreslås utgå och ersättas av en Högskola på Åland som utgör en högskola där samtliga yrkeshögskoleprogram ingår liksom även den akademiska kursverksamheten.

Högskolan på Åland skall enligt målsättningen med åländsk kultur och näringsliv som grund utveck-

las till en internationellt jämförbar högskola som genom utbildnings-, forsknings- och utvecklingsverksamhet stöder utvecklingen i lokalsamhället. Högskolan skall genom sin utvecklingsverksamhet som bygger på entreprenörskap och innovation fungera som kunskapsgenerator i det åländska samhället.

Utbildningen skall vara av hög kvalitet och ligga på en internationellt jämförbar nivå. Kvalitén i utbildningen skall granskas genom ett utvärderingsförfarande.

Till- och ombyggnader för utbildningens behov

Landskapsstyrelsen har det övergripande ansvaret för planeringen av skolornas till- och ombyggnader samt ombesörjer att detaljplaneringen samordnas och föreslår för kommande treårsperiod följande i prioriteringsordning:

Planering och projektering av tillbyggnad samt ombyggnad av befintliga lokaler för Ålands lyceum slutförs under år 2002 och färdigställs under år 2004.

Planering och projektering av en ny byggnad i anslutning till Ålands vårdinstitut och Ålands yrkesskola verkställs inom ramen för budgetmomentet under budgetåret. Därtill planeras och projekteras nödvändiga ombyggnader i Ålands yrkesskolas nuvarande lokaler för att tillgodose yrkesträningens behov av utrymmen. Tänkt byggtid för nybyggnaden är åren 2003 - 2004.

Byggandet av en ny byggverkstad vid Ålands yrkesskola inleds under år 2002 för att tillgodose plastindustrins önskemål som framgår i den rapport som sakkunniggruppen för plastindustrin utarbetat.

Planering av en utbyggnad av Ålands hotell- och restaurangskola inleds under budgetåret inom ramen för budgetmomentet. Tilläggsutrymmen i skolan är ett sätt att möta utbildningsintresse samt behov av utbildad personal på gymnasialstadienivå inom branschen. Därtill föreligger behov av specialutrymmen för uppdragsutbildningar och vidareutbildningar. Byggtiden är planerad till åren 2004 - 2005.

För Ålands sjömansskolas del föreslås att befintliga lokaler byggs om samt att en utbyggnad förverkligas för att tillgodose både studerandes och lärares behov av studie- och arbetsutrymmen. Projektet förverkligas under åren 2002 - 2003. Planering och projektering för att tillgodose sjöfartsutbildningens behov fortgår under verksamhetsåret 2001 enligt budgetmomentet.

Planering och projektering av ombyggnad av Ålands sjöfartsläroverks befintliga utrymmen föreslås under år 2005.

Nordisk utbildningsgemenskap

Enligt en överenskommelse om nordisk utbildningsgemenskap på gymnasialstadienivå från år 1992 ges ungdomar och vuxna möjlighet att skaffa sig såväl studieförberedande som yrkesinriktad utbildning i andra nordiska länder på samma villkor och enligt samma rättsordningar som gäller för medborgarna i det land där den avsedda gymnasiala utbildningen anordnas. I förhållandet mellan riket och Åland gäller fr.o.m. år 1995 motsvarande förhållande enligt ömsesidigt vidtagen lagstiftning.

Av antalet studerande på gymnasialstadienivå på Åland (totalt 1.207) har 110 hemort i Finland, 39 i Sverige och 9 i övriga länder. Av de studerande på högre nivå (totalt 323) har ca 81 hemort i Finland och 29 i Sverige.

Ca 100 ålänningar studerar för närvarande på gymnasialstadienivå i Sverige, ca 70 i Finland och några i övriga länder (totalt ca 175). Av antalet åländska studerande på högre nivå utanför Åland (ca 750) studerar ca 470 i Sverige, ca 210 i Finland och ca 60 i övriga länder.

Studiestöd och studiesociala förmåner

Studiestödet är ett ekonomiskt stöd avsett för dem som fortsätter studera efter grundskolan. Studiestöd beviljas i form av studiepenning eller vuxenstudiepenning, bostadstillägg, försörjartillägg, landskapsborgen för studielån eller särskilt studietillägg (LL om studiestöd (94/1995)). Berättigad till studiestöd är den som har antagits till en skola eller läroavtalsutbildning eller fortsätter en utbildning som har påbörjats på Åland, i övriga Norden eller utomlands. Studiestödet är inkomstbeprövat och beviljas mot ansökan för högst ett läsår åt gången under förutsättning att den studerande visar föreskriven framgång i studierna.

Studerande från länder som hör till Europeiska Unionen har rätt till åländskt studiestöd under vissa särskilda förutsättningar.

NÄRINGSPOLITIK

Övergripande mål för näringspolitiken är att bidra till att skapa förutsättningar för ett livskraftigt och lönsamt näringsliv, som ger möjlighet till sysselsättning på hela Åland och bidrar till den ekonomiska tillväxten.

För att nå det övergripande målet har landskapsstyrelsen definierat följande delmål

- bevarad och utvecklad sjöfart med starkare kringnäringar
- diversifiering av näringslivet vilket mäts i antal nya industri- och tjänsteföretag, förädlingsvärde samt antalet sysselsatta inom sektorn
- ökad export av varor och tjänster
- alla regioner på Åland ska ges förutsättningar att utvecklas.

Under år 2002 kommer landskapsstyrelsen att delta i debatten om EU:s framtida regionalpolitik. Landskapsstyrelsen kommer att påbörja en positionering i dessa frågor för att Åland på bästa möjliga sätt ska kunna ta del av EU:s regionala utvecklingspolitik efter år 2007. Arbetet kommer att bedrivas med en bred förankring i förvaltningen men frågorna kommer också att drivas genom CPMR och B7.

Landskapsstyrelsen kommer att ytterligare aktualisera och förtydliga sina strategier och insatser inom ramen för Nordiska ministerrådets strategi om en hållbar utveckling för Norden.

Sjöfarten är den mest betydande näringen såväl ekonomiskt som sysselsättningsmässigt. (Se avsnittet om sjöfartspolitik nedan.) Det är av yttersta vikt att öka insatserna för ett diversifierat näringsliv,

där framförallt den landbaserade verksamheten bör öka. Den småskaliga industrisektorn bör växa tillika med att företag inom tjänstesektorn, framförallt IKT-sektorn måste ges förutsättningar att växa.

Landskapsstyrelsen anser att det är viktigt att arbeta systematiskt för att förbättra förutsättningarna för företagande på Åland. Insatserna bör koncentreras till att stöda utvecklingsbara företag att växa och att hitta nya exportmarknader. En kartläggning av de faktorer som påverkar företagandet kommer att genomföras under året. Denna studie bör ligga till grund för en handlingsplan vars syfte är att åstadkomma konkreta förändringar och förenklingar för att underlätta företagandet på Åland. Här kan finnas faktorer som landskapsstyrelsen själv kan påverka, men även faktorer som hör hemma inom den finska lagstiftningen. Respektive ministerium bör uppmärksammas på de faktorer som bör åtgärdas för att underlätta företagandet även på Åland.

Riskkapital bör tillgodoses näringslivet genom Ålands Utvecklings Ab. Landskapsstyrelsen avser att ytterligare kapitalisera upp bolaget för att Ålands Utvecklings Ab skall uppfattas som en attraktiv affärspartner i utvecklingen av företagen.

Samarbete såväl inom Åland som med lämpliga parter utanför bör utvecklas för att kunna försörja det åländska näringslivet med relevant kompetens i olika utvecklingsfaser. I synnerhet är det viktigt att utveckla och formalisera kontakterna med TEKES och VINNOVA vilka huvudsakligen arbetar med åtgärder som rör innovativ teknologisk utveckling. Även nätverk till övrig företagsrådgivning bör utvecklas tillsammans med näringslivets organisationer. En bättre samordning mellan Ålands Utvecklings Ab, Industrihusbolagen samt landskapsstyrelsens organisationer Ålands teknologisentrum och näringsavdelningen bör vidareutvecklas. Ett första steg är att Ålands teknologisentrum inordnas under näringsavdelningen från och med år 2002.

Lokaler för den landbaserade närings behov bör på ett kostnadseffektivt sätt tillgodoses av, förutom av näringen själv, Industrihusbolagen. Landskapsstyrelsen avser att genomföra en utredning för att undersöka möjligheterna att sammanslå de båda bolagen för att uppnå bättre effektivitet över hela Åland. Landskapsstyrelsen avser att delta i utvecklingen av ett centrum för IKT-, maritim- och annan liknande kunskapsintensiv tjänsteproduktion bl.a. genom att stöda etablering av IT/teknikcentrum. Karaktäristiskt skall vara att det bör innehålla flera samverkande företag som genom samarbete och samlokalisering skapar tillväxt i den egna och varandras verksamheter. I centret bör finnas gemensamma servicefunktioner, samt lokaler som naturligt skapar utrymme för spontana sammankomster. Industrihusbolagen kan ensamma eller tillsammans med privata investerare bygga lokaler i centret. Dessa utrymmen kan innehålla outhyrda utrymmen om högst 25 % av den egna våningsytan. Resulterar sådana kuvös- eller groddföretagsutrymmen i årsförluster för bolagen kan landskapsstyrelsen efter särskild prövning tillskjuta bidrag. Huvuddelen av verksamheterna i centret bör vara privata. (Se också avsnittet om Informations- och kommunikationsteknologi nedan.)

Under inkommande år kommer EU-kommissionen att intensifiera sitt arbete med att reformera den gemensamma jordbrukspolitiken. Den åländska anpassningsprocessen till den gemensamma jordbrukspolitiken måste fortgå. Processen att låta jordbrukspolitik övergå i en aktiv livsmedelspolitik måste aktiveras på Åland vilket är särskilt viktigt med tanke på de omständigheter som råder inom jordbruket men bl.a. allvarliga smittsamma sjukdomar. Att generellt arbeta med kvalitetssäkring och

produktkvalitet, med hänsyn tagen till djurens hälsa och välbefinnande, växternas hälsa och miljö samt för att livsmedlen även i fortsättningen ska ha konsumenternas förtroende.

Livsmedelsindustrin är den största industrin på Åland. Landskapsstyrelsen avser att initiera ett projekt för att öka livsmedelsförädlingen på Åland i syfte att bättre utnyttja de primärprodukter som produceras både från jordbruket och fisket. Det är viktigt att också arbeta med kvalitetssäkring inom livsmedelsindustrin för att skapa ett förtroende för lokalt producerade livsmedel. Livsmedelssäkerheten måste hållas på en hög nivå och olika system (t.ex. HACCP Health Analysis Critical Control Point) för detta bör utvärderas för en eventuell implementering på Åland. De lokala livsmedlen bör också få en betydligt större marknadsandel på hemmamarknaden. Där det så är lämpligt bör man även se på möjligheterna till legotillverkning av livsmedelsprodukter samt export.

Landskapsstyrelsen har som mål att ca 25 %, d.v.s. ca 3.300 ha, av den totala åkerarealen på Åland ska omfattas av ekologisk produktion år 2006. Detta innebär att ekologiskt lantbruk kommer att vara en betydande sektor inom det åländska lantbruket. En välutvecklad strategi som omfattar hela produktionskedjan från ekologisk produktion på gårdarna till marknadsföring av den färdiga produkten bör utvecklas.

EU-kommissionen har påbörjat ett arbete för att reformera den gemensamma fiskeripolitiken, en process som också berör Åland. Landskapsstyrelsen avser att ta aktiv del i arbetet. En grönbok har presenterats och under år 2002 beräknar kommissionen presentera en vitbok samt nya förslag till direktiv rörande fiskeripolitiken. Landskapsstyrelsen anser det vara av särskild vikt att det småskaliga kustfisket stöds och kan utvecklas samt att miljöhänsyn och hållbar utveckling integreras i fiskeripolitiken. Åtgärdsplaner och strategier för skydd av den biologiska mångfalden bör utarbetas liksom system och regler för ekologisk märkning av fiskeriprodukter.

Utvecklingsfrågor i syfte att effektivare arbeta med näringsfrämjande frågor prioriteras. De åländska företagen skall ha motsvarande möjligheter att utvecklas som konkurrenterna i omvärlden vilket ställer krav på bättre och snabbare information om utvecklingen på marknaderna, flexibla företagsstrukturer, god tillgång till riskkapital och välutbildad arbetskraft. Under året fortgår förverkligandet av sturkturfondsprogrammen för den regionala utvecklingen, jordbrukets utveckling samt för fiskets utveckling. Medel tas upp för olika former av företagsstöd. Marknadsföringen av Åland som destination samt en utveckling av ålandsprofilen sköts huvudsakligen via Ålands Turistförbund. Medel föreslås avsättas för den planerade golfbanan i Grelsby samt för utbyggnad av travbanan.

Landsbygdsutvecklingsprogrammet fortsätter förverkligas i enlighet med det godkända programmet och finansieringsplanerna. En fortsatt satsning görs på investeringsstöd för jordbruket i syfte att stärka företagen, så de kan göra goda investeringar som leder till en ökad lönsamhet.

Arbetet för att erhålla ett miljöcertifikat för de åländska skogsprodukterna beräknas bli klart under år 2002. Dessutom fortsätter arbetet med de skogsvårdande åtgärderna. Landskapsstyrelsen föreslår vidare att en ny stödform utvecklas i syfte att bättre ta tillvara biobränsle.

Det långsiktiga projektet "Arbeta och bo på Åland" fortsätter under år 2002 men samlad under år

betsförmedlingen. Målet är att öka rekryteringsunderlaget för det åländska arbetslivet, motverka kompetensflykt samt att arbeta för en ökad inflyttning av personer och företag som kan öka diversifieringen av det åländska näringslivet.

SJÖFARTSPOLITIK

Flera beslut av avgörande betydelse för sjöfartens utveckling väntar på ett avgörande. Finlands regering har i budgetpropositionen ett förslag om sjöfartsstöd till passagerarfartygen motsvarande 97 procent av förskottsinnehållningen på sjöarbetsinkomsten.

De åländska rederiernas andel av de återbetalda skatterna torde uppgå till ca 16 miljoner euro. Det system som föreslås är ur rederiernas synpunkt inte lika fördelaktigt som det förslag som införs i Sverige och som godkänts av EU-kommissionen. Ett förslag till så kallad tonnagebeskattning har beretts och diskuterats en längre tid. Ett reviderat förslag torde vara att vänta under hösten.

För rederinäringen ser det inte ut att bli några mer dramatiska ändringar i priset förutsättningarna inom den så viktiga tax free-försäljningen förrän under år 2003, då alkoholskatterna i land kommer att sänkas och därmed medföra sänkta vinstmarginaler för färjrederierna.

Även om de ekonomiska framtidsutsikterna är osäkra och osäkerheten förstärks av terrorattacken i USA den 11 september kommer transportvolymerna att öka i världen. Behovet av resande och transport av varor kommer inte att minska i den så kallade viktlösa nya kunskapsekonomin.

Närsjöfarten har i ett EU-perspektiv utvecklingsförutsättningar som ett kostnadseffektivt och relativt miljövänligt transportmedel. Också den finska passagerartrafiken med världens modernaste färjor har förutsättningar att utvecklas med hög kvalitet på utbudet av tjänster och höga krav på miljön som viktiga konkurrensfaktorer.

Sjöfartens framträdande roll i EU:s transportpolitik kan ses som en positiv faktor för utvecklingen av sjöfarten i Finland och på Åland. Det förutsätter emellertid att sjöfartspolitiken i Finland anpassas till de nya utvecklingsförutsättningarna.

Sjöfarten har en stark dragkraft i det ekonomiska systemet i Finland och kan beräknas generera en omsättning i storleksordningen 10 miljarder mark och en sysselsättning runt 10.000 personer som fördelas mellan flaggstaten och de länder som trafikeras. Även om flertalet passagerarfärjor tillhör åländska rederier har övriga regioner i Finland en betydligt större andel av sysselsättningen, underleveranserna och spridningseffekterna.

En utflaggning av passagerarfartygsrederierna från Finland till Sverige skulle få stora konsekvenser på sysselsättningen, inte enbart på Åland utan också på många orter i riket.

De sjöanställda representerar också en kunskap och kompetens som förvärvats i utvecklingen och driften av världens modernaste passagerarfartyg och transportsystem. En konkurrenskraftig kostnads-

struktur som kan bevara sjöfartssystemet under finsk flagg är nödvändigt för att bevara sysselsättningen, kunskapen och kompetensen. Utflaggning kommer att bromsa utvecklingen av transporterna och urholka sjöfartskompetensen i Finland.

Enligt EU:s vitbok om transporterna öppnar sig en marknad för högkvalitativ närsjöfart, där Åland och Finland har förutsättningar att konkurrera med kvalitet och sjöfartskompetens.

Passagerarfärjorna är en viktig komponent i hela landets trafik- och transportsystem med betydelse för bland annat för kvaliteten i utbildningen och utvecklingen av hela sjöfartssektorn.

Landskapsstyrelsens målsättning är att sjöfart skall kunna bedrivas på samma villkor internationellt och i EU. På kort sikt försöker landskapsstyrelsen på olika sätt påverka beslutsfattandet i riket så att sjöfartsstödet närmar sig svensk nivå och att tonnageskattesystem blir ett reellt alternativ för de åländska rederierna med en inbyggd stimulans för att förnya tonnage.

I EU:s vitbok om transporter aviseras ett direktiv om gemensamma bestämmelser för tonnageskatt under år 2002 med hänvisning till goda erfarenheter från en rad europeiska länder. Landskapsstyrelsen har i sina utlåtanden till regeringen ansett att den lag om tonnageskatt som nu bereds liksom i andra EU-länder skall omfatta all ombordförsäljning och i övrigt utformas så att den blir ett verkningfullt instrument för sjöfart under finsk och åländsk flagg, både avseende lastfartyg och passagerarfartyg.

Landskapsstyrelsen kommer att ha en representant i den nyligen beslutade samnordiska sjöfartsgruppen för harmonisering, och på sikt avskaffande, av sjöfartsstödet i EU.

På längre sikt arbetar landskapsstyrelsen på att i samverkan med riksmyndigheterna se över behörighetsfördelningen och grundförutsättningarna för ekonomisk utveckling på Åland. Sjöfartspolitik, skattefrågorna och fördelningen av lagstiftningsbehörighet, bland annat avseende arbetsmarknaden och fartygsregister, tillhör de områden som är av stor betydelse i landskapsstyrelsens långsiktiga sjöfartspolitik.

Baltic Maritime Center (BMC)

Landskapsstyrelsen avser att under nästa år konkretisera arbetet inom ramen för visionen om ett sjöfartscentrum i Östersjön med olika projekt, utredningar och seminarier. Bland annat kommer följande projekt att genomföras

- inventering av sjöfartsutbildning i Östersjöområdet
- information om sjöfartens betydelse för att underlätta rekrytering av sjöpersonal
- uppbyggnad av ett kontaktnät för sjöfartsfrågor
- kunskapsuppbyggnad kring sjösäkerhet och miljö med praktisk tillämpning.

Efter det att utredningarna om ett åländskt sjöfartsregister slutförts avser landskapsstyrelsen att förenkla organisationen för sjöfartsfrågor. De övergripande frågorna kommer att behandlas i ett sjöfartsforum med företrädare för arbetsmarknadens parter och näringen. Det konkreta arbetet kommer att bedrivas i olika projekt med landskapets sjöfartsutvecklare som samordnare.

ENERGIPOLITIK

Landskapsstyrelsen avser att uppdatera den nu gällande energiplanen mot bakgrund av de senaste årens utveckling. Landskapsstyrelsen ämnar särskilt främja utvecklingen av energiformer som gynnar den lokala verksamheten och är miljövänliga varvid möjligheterna för att ytterligare utöka nyttjandet av bioenergi i landskapet kommer att granskas. Enligt landskapsstyrelsens uppfattning finns det även möjlighet att på sikt fortsätta utbyggnaden av vindkraften. I första hand bör dock arbetet och resurserna inom energipolitiken inriktas på att lösa frågan om hur tillräcklig säkerhet i reservkraftsförsörjningen skall uppnås.

Kraftnät Åland Ab har systemansvaret för försörjning av elektrisk energi inom landskapet Åland. Försörjningen sker i huvudsak via en 110 kV växelströmskabelförbindelse från Sverige, den s.k. "Sverigekabeln", samt via en 45 kV kabel- och luftledningsförbindelse från Gustavs i riket.

Behov av reservkraft uppstår framför allt vid avbrott på förbindelsen från Sverige. Eftersom största delen består av en sjökabel, kan ett kabelfel ta lång tid att reparera. Fel i elstationerna i bägge ändar av förbindelsen kan i vissa fall skapa t.o.m. längre avbrott. Landskapet Åland måste kunna förses med elektrisk energi under ett avbrott på förbindelsen, samt vid planerade underhållsåtgärder och andra tillfällen när förbindelsen med Sverige inte är tillgänglig. Reservkraften skall ersätta importen från Sverige till i det närmaste 100 % och därmed täcka i det närmaste hela Ålands elbehov. Åland har p.g.a. sitt insulära läge ett annat behov av reservkraft än t.ex. Finland och Sverige, där reservkraften täcker enbart 10 % av elbehovet. Kostnaderna för reservkraftshållningen blir därmed också avsevärt högre för åländsk del.

Kraftnät Åland Ab ansvarar för reservkraftshållningen och år 2001 abonnerar Kraftnät Åland Ab på 48 MW reservkraft hos elproducenten Ålands Energi Ab till en kostnad av 6,76 miljoner mark. Den abonnerade reservkraften är baserad på lokala produktionsenheter i form av en lättoljediesel à 2,5 MW, två gasturbiner à 11,2 MW och två tungoljedieslar på tillsammans 23,1 MW. Reservkraftkostnaden uppgick år 2000 till ca 2,9 p/kWh eller 28 % av stamnätskostnaderna.

Nuvarande åländska produktionsenheter täcker dagens behov utan någon säkerhetsmarginal. Redan under nästa år förväntas behovet under topplast överstiga den nu tillgängliga produktionskapaciteten. Åtgärder för att trygga reservkraftbehovet behöver alltså vidtas.

I mitten av maj 2001 annonserade Kraftnät Åland Ab ut en förfrågan på reservkraftsförsörjningen under 20 alternativt 30 år. Enbart ett komplett anbud lämnades in. Reservkraftkostnaderna skulle inom tio år stiga till 4 - 5 p/kWh om anbudet antas som sådant. Detta är inte en acceptabel lösning då elkostnaderna ökar för de åländska elkonsumenterna och konkurrenskraften för de åländska företagen minskar.

Från Kraftnät Åland Ab anser man att enda sättet att få ner reservkraftkostnaderna är att landskapet stöder nödvändiga investeringar i reservkraften.

Två huvudalternativ står till buds för att tillgodose reservkraftbehovet: lokal reservkraftproduktion eller en kabelförbindelse till riket täckande reservkraftbehovet vid avbrott på överföringsledningen från Sverige.

Följande möjliga lösningar har utkristalliserat sig

- reservkraften upphandlas från entreprenör. Ett anbud från Ålands Energi Ab finns, vari leverantören avser att bygga ut och efterhand ersätta vissa av de befintliga anläggningarna med gasturbiner, så att behovet täcks under en 20 alternativt 30 års period
- en del av reservkraften upphandlas från entreprenör. Kraftnät Åland Ab införskaffar extra produktion på annat håll i form av gasturbiner
- hela reservkraftbehovet täcks med gasturbiner i Kraftnät Åland Ab:s regi
- en likspänningsförbindelse byggs till riket.

Kraftnät Åland Ab och i förlängningen landskapet står nu inför valet av alternativ, där den försörjningstryggaste, säkraste, miljövänligaste och totalekonomiskt bästa lösningen skall väljas. Avgörande vid valet och för de framtida reservkraftkostnaderna för de åländska elkonsumenterna är möjligheterna till investeringsstöd för de olika alternativen bland vilka investeringsbehovet varierar från 50 - 60 miljoner mark till 180 - 200 miljoner mark. Investeringsstödet har olika inverkan på de totala reservkraftkostnaderna för de olika alternativen, då en del fasta kostnader redan ingår i två av alternativen. Landskapets inställning i ärendet och möjligheterna att bevilja understöd är därmed av avgörande betydelse för valet av lösning. Landskapsstyrelsen avser därför att utgående från en strävan att finna långsiktiga lösningar som stöder lokal miljövänlig energiproduktion noggrant i samarbete med Kraftnät Åland Ab utvärdera de olika här presenterade alternativen avseende ekonomiska konsekvenser, kvalitet samt risk - och säkerhetsnivåer i energiförsörjningen varefter frågan i lämplig form kommer att föras till lagtinget för behandling.

TRAFIK- OCH TRANSPORTPOLITIK

Trafiken på fasta Åland och i skärgården utformas med siktet inställt på en kontinuerligt förbättrad servicenivå för den bofasta befolkningen, näringslivet och besökarna under förutsättning att en acceptabel driftsekonomi i trafiksatsningarna kan uppnås.

Det åländska trafiknätet är med tanke på framkomligheten och tillgängligheten till landskapets olika delar i stort sett färdigt utbyggt. Något egentligt behov av helt nya trafikförbindelser finns inte. Där emot gäller det att bygga ut huvudvägarna så att de svarar mot samhällets krav på moderna och säkra transporter. Glesbygdsvägarna skall hållas i ett sådant skick att det går att bo och verka inom alla delar av landskapet.

I fråga om trafiksäkerhet gäller på Åland en självklar nollvision. Den går ut på att antalet trafikolyckor med dödlig utgång skall elimineras samtidigt som antalet olyckor med bestående skador och inva-

liditet som följd skall minimeras. Brister i trafikmiljön avses åtgärdade enligt den uppgjorda trafiksäkerhetsplanen och de i budgeten föreslagna projekten. Övriga aktuella åtgärder för att förbättra trafiksäkerheten är lagstiftning, väl övervägda hastighetsbegränsningar samt fortsatta satsningar på säkrare trafik för cyklister och andra oskyddade trafikanter.

Tyngdpunkten inom allt trafikarbete bör kontinuerligt förskjutas till mera förebyggande miljöåtgärder och målinriktade miljöåtgärder för att även för Ålands del garantera en hållbar utveckling i Norden. Det är angeläget att befrämja och kombinera sådana trafikformer som förutom att de är säkra inte på sikt är skadliga för miljön eller hälsan.

Landskapsstyrelsen anser att en fungerande reguljär flygtrafik såväl västerut som österut är en förutsättning för en ändamålsenlig utveckling av det åländska samhället. Landskapsstyrelsen utreder därför i kontakt med olika flygbolag, inklusive landskapets eget flygbolag Ab Skärgårdsflyg, förutsättningarna för att säkerställa flygtrafik på en godtagbar nivå.

Landskapet medverkar genom hamn- och andra infrasatsningar samt genom transparenta stimulansåtgärder till att skapa förutsättningar för fortsatt mångfald i trafiken till och från Åland.

Trafikavdelningens organisation utvecklas och förbättras.

EU kommissionens vitbok om en gemensam transportpolitik fram till år 2010 implementeras i landskapet. Alla aktörer inom trafikens område bör vara lyhörda för internationella forskningsresultat och tekniska innovationer i fråga om säkerhet och miljö. Det är angeläget att ta till sig väsentliga framtida utvecklingstrender inom trafik- och transportsektorn.

INFORMATION- OCH KOMMUNIKATIONSTEKNOLOGI

Landskapsstyrelsen avser att år 2002 fortsätta satsningarna inom informations- och kommunikationsteknik (IKT). IKT antas vara av stor betydelse för det åländska samhällets fortsatta utveckling och konkurrenskraft.

För att utveckla nya samarbetsformer genomförde landskapsstyrelsen i början av år 2000 ett gemensamt affärsutvecklingsseminarium, "wheelit". Utgående från de idéer som framkom under seminariet har arbetet fortgått i projektform. Landskapsstyrelsen avser att fortsätta stöda wheelit-processen och planerar ett uppföljningsseminarium för att samordna tidigare projekt samt generera nya projektidéer.

Landskapsstyrelsen lägger stor vikt vid informationsutbytet mellan näringsliv, offentliga sektorn och förvaltningen. För att skapa lämpliga fora för detta utbyte avser landskapsstyrelsen att under år 2002 anordna olika aktiviteter såsom seminarier och "IT-frukostar".

Landskapsstyrelsen har under året tillsatt en ledningsgrupp för IKT-frågor med följande uppdrag

- följa utvecklingen på IKT-området i samhället och inom förvaltningen
- samordna IKT-arbetet i förvaltningen
- leda och samordna sektorövergripande IKT-projekt
- generera idéer och föreslå utvecklingsprojekt.

Landskapsstyrelsen har också anställt en IKT-utvecklare med uppgift att bereda IKT-ärenden och samordna olika projekt, bland inom wheelit.

Landskapsstyrelsens roll i den strategiska utvecklingen är bland annat att bidra till att skapa gynnsamma förutsättningar för företagande.

Landskapsstyrelsen avser att genomföra projektet med en IT/Teknologi-by för att därigenom skapa goda utvecklingsmiljöer. För att förverkliga byn har Ålands Industrihus Ab efter en aktieemission köpt ett markområde på Klinten i Mariehamn. Industrihusbolaget avser att uppföra kontorslokaler på området och i den takt utvecklingen kräver. Landskapsstyrelsen utreder också möjligheten att bygga en multifunktionell IKT-enhet i IT/Teknologi-byn. Byggnaden kan innehålla utrymmen för videokonferens, distansutbildning, multimedia, seminarier, företagservice, restaurang/cafeteria etc. Enheten skall kunna fungera som ett nav i byn och som en mötesplats mellan affärsutveckling, teknologi och utbildning.

På många håll utnyttjas Internet i allt högre grad för att på olika sätt göra väsentlig information lättillgänglig och för att öka medborgarnas delaktighet i det politiska beslutsfattandet. Möjligheterna sträcker sig från öppna platser för debatt till regelrätta "rådslag", "medborgarforum" eller liknande med karaktär av direkta folkomröstningar i särskilda frågor. Landskapsstyrelsen kommer fortsättningsvis att bevaka och ta del av erfarenheter från försök med "direkt demokrati" via IKT i omvärlden och avgöra därefter om liknande försök skall genomföras på Åland.

Landskapsstyrelsen kommer, mot bakgrund av en nyligen avslutad utredning, att tillsätta en arbets-

grupp för att genomföra förenklingar och förbättringar i valprocessen med hjälp av IKT. Direkta val över Internet är inte aktuella förrän tekniken ger en bättre säkerhet. Bland annat kommer möjligheten att lägga ut rösträttsregistret på Internet att prövas. Arbetsgruppen skall också ge förslag på vilken kommunikation som med beaktande av allmänna krav på offentliga myndigheter kan ske per e-post.

Det är av stor vikt att utbudet av service på Internet från offentlig förvaltning till medborgarna är lättöverskådlig och rationell. Landskapsstyrelsen utformar, tillsammans med representanter från kommunförbundet och de statliga myndigheterna, en modell för hur dessa tre myndigheter åstadkommer en gemensam struktur på sina nätplatser. Avsikten är att förenkla för besökare att hitta rätt myndighet.

Landskapsstyrelsen kommer att under år 2002 fortsätta sitt arbete med att utforma "Ålandsportalen" och skapa en gemensam ingång till Åland på Internet.

Efterfrågan på vård och medicinsk behandling på Åland ökar i och med att antalet pensionärer i förhållande till den sysselsatta befolkningen ökar och medelåldern stiger. På motsvarande sätt stiger behovet av resurser för hälso- och sjukvård. Med ett utvecklat IKT-stöd kan vården arbeta på ett nytt och mera effektivt sätt.

Telemedicin bedöms kunna medföra stora möjligheter att effektivisera hälso- och sjukvården. Landskapsstyrelsen avser att i projektform utreda användningen av telemedicin i närliggande områden och ge förslag på hur telemedicin kan användas på Åland. Tekniken kan dels utnyttjas i hälso- och sjukvården på lokalplanet, t.ex. i skärgården och glesbygden, och dels i samarbetet mellan specialistsjukvården på Åland och större sjukhus utanför Åland. Arbetet skall bedrivas i samarbete med ÅHS och kartlägga hur vården med stöd av IKT och telemedicin kunde effektiviseras samt förbättra kvaliteten, tillgängligheten och servicen för patienterna.

Landskapsstyrelsen har för avsikt att förelägga lagtinget ett förslag till IKT-politiskt program med en beskrivning av hur landskapsstyrelsens IKT-politik kan öka det åländska samhällets konkurrenskraft och skapa goda förutsättningar för Åland att utvecklas till ett informations-, kommunikations- och kunskapssamhälle.

Åtgärder för att höja kunskapsnivån, förbättra IKT-tillgängligheten samt stärka tilliten till hanteringen av informations- och kommunikationsteknik kommer att prioriteras.

INFORMATIONSENTVECKLINGEN

Under budgetåret 2001 fortsatte satsningarna på olika informationsprojekt. De olika initiativ som den nyanställda informationschefen inlett i samarbete med den informationsgrupp som tillsattes och med förankring i landskapsförvaltningens ledningsgrupp kommer att fortsätta under år 2002. I budgetframställningen för år 2001 konstaterades att Ålandskontoret i Helsingfors var inarbetat och fungerade ytterst väl, medan Ålandskontoret i Stockholm fortfarande var i ett uppbyggnadsskede. Under år 2001 satsades därför mer än tidigare på att få ett välfungerande kontor även i detta avseende i Stockholm. Arbetet har resulterat i att det i budgeten för år 2002 föreslås att Ålandskontoret i Stockholm budgetmässigt överförs till kansliavdelningen så att en ny konstruktion uppstår där informationschefen får ett samordningsansvar för informationskontoren i Stockholm och Helsingfors. Genom denna förändring avses att åstadkomma en koordinering som skall leda till att olika samordningseffekter uppstår. Satsningarna fortsätter därför på uppbyggandet av Ålandskontoret i Stockholm.

BUDGETEN OCH AVLÖNINGSGIFTERNA

Enligt stadgandena i tjänstemannalagen (4 § 2 mom.) får tjänst inrättas endast om anslag för tjänsten anvisats i budget. I föreliggande budgetförslag anges sålunda uttryckligen under respektive moment när nya tjänster föreslås få inrättas. För att ge information om tjänstesituationen totalt sett anges alla tjänsters, förutom tjänster vid Ålands hälso- och sjukvård, beteckningar och löneklass i tjänstetablån som fogats till budgetförslaget som en bilaga.

I informationssyfte anges därtill under respektive moment i form av en tabell antalet anställningsförhållanden och deras art. För att ge en rättvisande bild av hur löneutgifterna fördelar sig mellan inrättade tjänster, tillfälliga tjänster och personal i arbetsavtalsförhållande redovisas lönesummorna som totaler vilka inkluderar olika typer av lönetillägg, pensionsavgifterna och de sociala kostnaderna.

Löneutgifterna har beräknats enligt lönelaget den 1.10.2001. Pensionspremierna enligt LL om landskapet Ålands pensionsfond har beräknats enligt 22 % av de förskottsinnehållning underkastade löneutgifterna då annat inte angivits. De direkta sociala avgifterna har beaktats med 7,6 %.

ÖVERGÅNGEN TILL EURO

Landskapsstyrelsen har förberett övergången till euro i enlighet med det som framgår av landskapsstyrelsens meddelande avseende Åland och EMU (meddelande nr 2/1997-98) samt den nationella övergångsplanen. I ny lagstiftning har eurobelopp använts i lagtexten medan markbelopp vid behov angetts i övergångsbestämmelserna. Avsikten är att de belopp som i gällande lagstiftning och förordningar anges i mark i relevanta fall skall ändras till euro. I beslutfattandet övergår landskapsstyrelsen i princip till euro per den 1.1.2002. Föreliggande budgetförslag är sålunda det första som uppgjorts i euro. Redan i budgetförslaget för år 2001 angav landskapsstyrelsen dock i detaljmotiveringen i informationssyfte och för att underlätta jämförelsen med kommande år anslagets storlek även i euro. För att möjliggöra att i praktiken hantera övergången till euro har vissa uppgraderingar av ekonomi-

systemen och en del andra ADB-system varit nödvändiga. Förberedelserna har i övrigt inriktats på att tillhandahålla information och i samarbete med Europainformationskontoret har därför bl.a. informationstillfällen som främst riktat sig till tjänstemännen hållits.

Landskapsstyrelsen har även deltagit i den arbetsgrupp som länsstyrelsen tillsatt för att förbereda övergången i landskapet.

ANSLAGENS BETECKNINGAR OCH JÄMFÖRELSE ÅRSVIS

I såväl sifferstaten som detaljmotiveringen betecknas förslagsanslag med (F), vanliga reservationsanslag med (R) och tvååriga reservationsanslag enligt det förfarande som beskrivs i budgetförslaget för år 1998 med (VR).

För varje moment anges uppgifter om motsvarande anslag i bokslutet för år 2000 och budgeten för år 2001. Beloppen anges i euro.

Om ett anslag tidigare inte varit upptaget i budgeten anges detta med texten "Momentet nytt".

Med hänvisning till ovanstående och till den preliminära planen för hälso- och sjukvården 2002 får landskapsstyrelsen vördsamt föreslå

att lagtinget antar följande förslag till budget för landskapet Åland under år 2002 samt bemyndigar landskapsstyrelsen att uppta för budgetens förverkligande erforderliga lån

att lagtinget bemyndigar landskapsstyrelsen att ikläda sig de förpliktelser som verkställandet av förvaltningen för Interreg IIIA-programmet för skärgården medför.

Mariehamn den 2 november 2001

På landskapsstyrelsens vägnar:

L a n t r å d

Roger Nordlund

Vicelantråd

Olof Erland

Bilagor:

1. Jämförelse av utgifter åren 2001 - 2002 per huvudtitel och momentart
2. Resultaträkningsprognos för landskapet Åland 1.1.-31.12.2002
3. Översikt över åren 2002 - 2004
4. Personal per huvudtitel 2000 - 2002
5. Tjänstetabla 2002
6. Lönetabeller för A- och C-löner
7. Översikt över landskapets och kommunernas investeringsplaner
8. Ålands statistik- och utredningsbyrås konjunkturöversikt
9. Preliminär plan för hälso- och sjukvården 2002
10. Den psykiatriska sjukhusvårdens lokalisering

**Ålands lagtings
beslut**

om antagande av budget för landskapet Åland år 2002

På framställning av landskapsstyrelsen har lagtinget antagit nedanstående budget för landskapet Åland år 2002:

I N K O M S T E R

Avdelning 31

31.	LAGTINGET	3 000
31.05.	LAGTINGETS KANSLI	<u>3 000</u>
31.05.01.	Verksamhetens inkomster	3 000

Avdelning 32

32.	LANDSKAPSSTYRELSEN	200 000
32.05.	LANDSKAPSSTYRELSENS ÖVRIGA INKOMSTER	<u>166 000</u>
32.05.04.	Skärgårdssamarbetet	165 000
32.05.10.	Inkomster från Källskär	1 000
32.20.	KONSUMENTRÅDGIVNING	<u>30 000</u>
32.20.39.	Kommunernas ersättning för konsumentrådgivningsverksamhetens kostnader	30 000
32.40.	LAGBEREDNINGEN	<u>4 000</u>
32.40.01.	Verksamhetens inkomster	4 000

Avdelning 33

33.	KANSLIAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	3 260 000
33.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>42 000</u>
33.01.01.	Verksamhetens inkomster	42 000
33.03.	EXTERN INFORMATIONSVERKSAMHET	<u>4 000</u>
33.03.01.	Verksamhetens inkomster	4 000
33.04.	FRÄMJANDE AV JÄMSTÄLLDHETEN	<u>52 000</u>
33.04.01.	Verksamhetens inkomster	52 000
33.05.	RADIO- OCH TV-VERKSAMHET	<u>1 607 000</u>
33.05.60.	Inkomster av radio- och TV-verksamhet	1 607 000
33.15.	UNDERSTÖDJANDE AV POLITISK VERKSAMHET	<u>98 000</u>
33.15.50.	Statsanslag för understödjande av politisk verksamhet	60 000
33.15.51.	Statsanslag för understödjande av politisk information	38 000

33.25.	FRÄMJANDE AV BOSTADSPRODUKTION	<u>17 000</u>
33.25.83.	Inkomster föranledda av friköp från användnings- och överlåtelsebegränsningar på bostadsbelånade fastigheter	17 000
33.27.	ELSÄKERHET OCH ENERGI	<u>15 000</u>
33.27.05.	Inkomst av elinspektionsverksamhet	15 000
33.30.	BRAND- OCH RÄDDNINGSVÄSENDET	<u>1 000</u>
33.30.04.	Inkomst från brand- och räddningsväsendet	1 000
33.32.	LANDSKAPSALARMCENTRALEN	<u>18 000</u>
33.32.20.	Verksamhetens inkomster	18 000
33.40.	FASTIGHETSFÖRVALTNING	<u>200 000</u>
33.40.01.	Verksamhetens inkomster	200 000
33.60.	ÅLANDS POLISMYNDIGHET	<u>168 000</u>
33.60.20.	Verksamhetens inkomster	168 000
33.70.	MOTORFORDONSBYRÅN	<u>619 000</u>
33.70.20.	Verksamhetens inkomster	596 000
33.70.60.	Skrotningsavgifter	23 000
33.80.	POSTEN PÅ ÅLAND	<u>380 000</u>
33.80.23.	Posten på Åland	380 000
33.95.	ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE INKOMSTER	<u>39 000</u>
33.95.06.	Ersättningar från Folkpensionsanstalten för företagshälsovården	39 000

Avdelning 34

34.	FINANSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	10 393 000
34.10.	SÄRSKILDA UNDERSTÖD, LÅN OCH INVESTERINGAR	<u>30 000</u>
34.10.31.	Inkomst av danaarv	30 000
34.20.	PENNINGAUTOMATMEDEL	<u>4 035 000</u>
34.20.50.	Avkastning av Ålands Penningautomatförenings verksamhet	4 035 000
34.90.	PENSIONER OCH PENSIONSavgIFTER	<u>6 000 000</u>
34.90.04.	Överföring från pensionsfonden	6 000 000
34.95.	ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE INKOMSTER	<u>328 000</u>
34.95.01.	Verksamhetens inkomster	8 000

34.95.08.	Sjukförsäkringsersättningar	320 000
-----------	-----------------------------	---------

Avdelning 35

35.	SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALT- NINGSSOMRÅDE	7 738 000
------------	--	------------------

35.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>11 000</u>
--------	--------------------	---------------

35.01.01.	Verksamhetens inkomster	11 000
-----------	-------------------------	--------

35.52.	NATURVÅRD	<u>11 000</u>
--------	-----------	---------------

35.52.01.	Verksamhetens inkomster	11 000
-----------	-------------------------	--------

35.58.	ÅLANDS MILJÖLABORATORIUM	<u>50 000</u>
--------	--------------------------	---------------

35.58.20.	Verksamhetens inkomster	50 000
-----------	-------------------------	--------

35.59.	ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND	<u>15 000</u>
--------	----------------------------	---------------

35.59.01.	Verksamhetens inkomster	15 000
-----------	-------------------------	--------

35.70.	ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	<u>7 651 000</u>
--------	----------------------------	------------------

35.70.20.	Verksamhetens inkomster	4 288 000
-----------	-------------------------	-----------

35.70.39.	Kommunernas ersättning för Gullåsen	3 363 000
-----------	-------------------------------------	-----------

Avdelning 36

36.	UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖR- VALTNINGSOMRÅDE	3 020 000
------------	---	------------------

36.03.	STUDIESERVICEENHETEN	<u>33 000</u>
--------	----------------------	---------------

36.03.01.	Verksamhetens inkomster	8 000
-----------	-------------------------	-------

36.03.51.	Återindrivna studiestöd	25 000
-----------	-------------------------	--------

36.13.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR KULTURELL VERK- SAMHET	<u>10 000</u>
--------	---	---------------

36.13.55.	Inkomster av kulturell verksamhet	10 000
-----------	-----------------------------------	--------

36.18.	ÅLANDS YRKESHÖGSKOLA	<u>247 000</u>
--------	----------------------	----------------

36.18.01.	Verksamhetens inkomster	247 000
-----------	-------------------------	---------

36.19.	VUXENUTBILDNINGSENHETEN	<u>10 000</u>
--------	-------------------------	---------------

36.19.05.	Verksamhetens inkomster	10 000
-----------	-------------------------	--------

36.20.	EUROPEISKA UNIONEN - MÅLPROGRAM 3	<u>376 000</u>
--------	-----------------------------------	----------------

36.20.45.	EU:s finansieringsandel - målprogram 3	376 000
-----------	--	---------

36.25.	ÅLANDS LÄROMEDELSCENTRAL	<u>101 000</u>
--------	--------------------------	----------------

36.25.20.	Verksamhetens inkomster	5 000
-----------	-------------------------	-------

36.25.39.	Kommunernas andel i kostnaderna	96 000
-----------	---------------------------------	--------

36.30.	ÅLANDS HÖGSKOLA	<u>177 000</u>
36.30.20.	Verksamhetens inkomster	77 000
36.30.27.	Avgiftsbelagd service - inkomster	100 000
36.32.	ÅLANDS FOLKHÖGSKOLA	<u>134 000</u>
36.32.20.	Verksamhetens inkomster	134 000
36.34.	ÅLANDS MUSIKINSTITUT	<u>45 000</u>
36.34.20.	Verksamhetens inkomster	45 000
36.35.	ÅLANDS LYCEUM	<u>170 000</u>
36.35.20.	Verksamhetens inkomster	170 000
36.36.	ÅLANDS SJÖFARTSLÄROVERK	<u>188 000</u>
36.36.20.	Verksamhetens inkomster	188 000
36.38.	ÅLANDS TEKNISKA LÄROVERK	<u>77 000</u>
36.38.20.	Verksamhetens inkomster	77 000
36.40.	ÅLANDS SJÖMANSSKOLA	<u>100 000</u>
36.40.20.	Verksamhetens inkomster	100 000
36.41.	ÅLANDS SJÖSÄKERHETSCENTRUM	<u>300 000</u>
36.41.20.	Verksamhetens inkomster	300 000
36.42.	ÅLANDS YRKESSKOLA	<u>84 000</u>
36.42.20.	Verksamhetens inkomster	84 000
36.44.	ÅLANDS NATURBRUKSSKOLA	<u>330 000</u>
36.44.20.	Verksamhetens inkomster	330 000
36.46.	ÅLANDS HUSMODERSSKOLA	<u>11 000</u>
36.46.20.	Verksamhetens inkomster	11 000
36.48.	ÅLANDS HOTELL- OCH RESTAURANGSKOLA	<u>158 000</u>
36.48.20.	Verksamhetens inkomster	37 000
36.48.21.	Rörelseverksamhet	121 000
36.50.	ÅLANDS VÅRDINSTITUT	<u>70 000</u>
36.50.20.	Verksamhetens inkomster	70 000
36.52.	ÅLANDS HANDELSLÄROVERK	<u>85 000</u>
36.52.20.	Verksamhetens inkomster	85 000
36.60.	MUSEIBYRÅNS ALLMÄNNA VERKSAMHET	<u>3 000</u>
36.60.20.	Verksamhetens inkomster	3 000

36.62.	ÅLANDS MUSEUM	<u>46 000</u>
36.62.20.	Verksamhetens inkomster	46 000
36.64.	ÅLANDS KONSTMUSEUM	<u>4 000</u>
36.64.20.	Verksamhetens inkomster	1 000
36.64.88.	Inkomst av donation	3 000
36.66.	KASTELHOLMS FORNMINNESOMRÅDE	<u>147 000</u>
36.66.20.	Verksamhetens inkomster	134 000
36.66.27.	Avgiftsbelagd kundtjänst - inkomster	13 000
36.68.	BOMARSUNDS FORNMINNESOMRÅDE	<u>14 000</u>
36.68.20.	Verksamhetens inkomster	13 000
36.68.27.	Avgiftsbelagd kundtjänst - inkomster	1 000
36.70.	ARKEOLOGISK VERKSAMHET	<u>55 000</u>
36.70.27.	Avgiftsbelagd kundtjänst - inkomster	55 000
36.72.	ETNOLOGISK VERKSAMHET	<u>44 000</u>
36.72.27.	Avgiftsbelagd kundtjänst - inkomster	44 000
36.80.	ÅLANDS LANDSKAPSARKIV	<u>1 000</u>
36.80.20.	Verksamhetens inkomster	1 000

Avdelning 37

37.	NÄRINGS-AVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	4 666 000
37.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>48 000</u>
37.01.01.	Verksamhetens inkomster	48 000
37.05.	EUROPEISKA UNIONEN - MÅLPROGRAM 2	<u>670 000</u>
37.05.45.	EU:s finansieringsandel - målprogram 2	670 000
37.15.	FRÄMJANDE AV LANTBRUKET	<u>20 000</u>
37.15.04.	Inkomster för avbytarservice inom lantbruket	20 000
37.17.	EUROPEISKA UNIONEN - PROGRAM FÖR LANDSBYGDENS UTVECKLING	<u>2 997 000</u>
37.17.45.	EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling	2 997 000
37.22.	JAKT- OCH VILTVÅRD	<u>141 000</u>
37.22.04.	Inkomster för viltvårds- och jaktärenden	98 000
37.22.40.	Inkomster från hjordjurslicenser och försålt fallvilt	43 000
37.26.	EUROPEISKA UNIONEN - STRUKTURPROGRAM FÖR FISKERI- SEKTORN	<u>530 000</u>
37.26.45.	EU:s finansieringsandel - strukturprogram för fiskerisektorn	530 000

37.46.	FÖRSÖKSVERKSAMHETEN	38 000
37.46.20.	Verksamhetens inkomster	38 000
37.52.	SKÖTSEL AV JORDEGENDOMAR	68 000
37.52.20.	Verksamhetens inkomster	68 000
37.55.	SKÖTSEL AV EGNA SKOGAR	119 000
37.55.20.	Verksamhetens inkomster	119 000
37.58.	ÅLANDS FISKODLING, GUTTORP	35 000
37.58.20.	Verksamhetens inkomster	35 000

Avdelning 38

38.	TRAFIKAVDDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	1 964 000
38.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	27 000
38.01.01.	Verksamhetens inkomster	27 000
38.10.	ÖVRIG TRAFIK	423 000
38.10.70.	Inkomster från oljeskyddsfonden	423 000
38.20.	SJÖTRAFIKEN	530 000
38.20.20.	Verksamhetens inkomster	510 000
38.20.21.	Försäljning av obehövlig materiel	20 000
38.30.	VÄGAR, BROAR, HAMNAR OCH LINFÄRJOR	215 000
38.30.21.	Verksamhetens inkomster - projekteringsenheten	215 000
38.50.	VERKSTAD OCH LAGER	769 000
38.50.20.	Verksamhetens inkomster	769 000

Avdelning 39

39.	SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMSTER AV LÅN OCH FINANSIERINGSINKOMSTER	207 828 000
39.01.	FINANSIELLA INKOMSTER	4 055 000
39.01.91.	Räntor på lån	1 930 000
39.01.92.	Ränteinkomster	2 000 000
39.01.93.	Premier för landskapsgarantier	25 000
39.01.94.	Dividendinkomster	100 000
39.10.	SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR	166 642 000
39.10.90.	Avräkningsbelopp	158 700 000
39.10.91.	Skattgottgörelse	6 700 000
39.10.92.	Återbäring av lotteriskatt	760 000

39.10.93.	Apoteksavgifter	480 000
39.10.98.	Övriga skatter och avgifter	2 000
39.20.	ÅTERBETALADE LÅN	<u>3 700 000</u>
39.20.91.	Avkortningar på lån	3 700 000
39.30.	UPPTAGNA LÅN	<u>23 561 000</u>
39.30.87.	Regionallån	2 500 000
39.30.90.	Finansieringslån	21 061 000
39.90.	ÅTERFÖRDA ANSLAG	<u>1 870 000</u>
39.90.90.	Återförda utgiftsrester och reservationsanslag	1 700 000
39.90.95.	Återbokade bidrag	170 000
39.98.	ÖVERFÖRING FRÅN FÖREGÅENDE BUDGETÅR	<u>8 000 000</u>
39.98.99.	Föregående års överskott	8 000 000
	Inkomsternas totalbelopp	239 072 000

UTGIFTER

Huvudtitel 41

41.	LAGTINGET	2 237 000
41.01.	LAGTINGET	<u>1 329 000</u>
41.01.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	1 329 000
41.05.	LAGTINGETS KANSLI	<u>554 000</u>
41.05.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	527 000
41.05.04.	Lagtingets bibliotek	27 000
41.10.	LAGTINGETS ÖVRIGA UTGIFTER	<u>305 000</u>
41.10.04.	Revisionsutgifter (F)	50 000
41.10.05.	Expertutlåtanden	5 000
41.10.06.	Till lagtingsgruppernas disposition för kansliändamål	192 000
41.10.18.	Dispositionsmedel	58 000
41.20.	ÅLANDS DELEGATION I NORDISKA RÅDET	<u>49 000</u>
41.20.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	49 000

Huvudtitel 42

42.	LANDSKAPSSTYRELSEN	2 151 000
42.01.	LANTRÅDET OCH LANDSKAPSSTYRELSENS LEDAMÖTER	<u>640 000</u>
42.01.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	530 000

42.01.18.	Dispositionsmedel	110 000
42.05.	LANDSKAPSSTYRELSENS ÖVRIGA UTGIFTER	<u>476 000</u>
42.05.04.	Skärgårdssamarbetet och Interreg II och III (F)	165 000
42.05.05.	Utredningar	88 000
42.05.07.	Kommittéer och sakkunniga (F)	37 000
42.05.09.	Externt samarbete	140 000
42.05.10.	Förvaltningsutgifter för Källskär	16 000
42.05.19.	Oförutsedda utgifter	30 000
42.20.	KONSUMENTRÅDGIVNING	<u>30 000</u>
42.20.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	30 000
42.25.	REVISIONSBYRÅN	<u>135 000</u>
42.25.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	135 000
42.30.	ÅLANDS STATISTIK- OCH UTREDNINGSBYRÅ	<u>394 000</u>
42.30.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	394 000
42.40.	LAGBEREDNINGEN	<u>476 000</u>
42.40.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	476 000

Huvudtitel 43

43.	KANSLIAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	20 970 000
43.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>1 500 000</u>
43.01.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	1 500 000
43.03.	EXTERN INFORMATIONSVERKSAMHET	<u>185 000</u>
43.03.01.	Verksamhetens utgifter - Ålandskontoret i Helsingfors (VR)	106 000
43.03.02.	Verksamhetens utgifter - Ålandskontoret i Stockholm (VR)	79 000
43.04.	FRÄMJANDE AV JÄMSTÄLLDHETEN	<u>96 000</u>
43.04.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	96 000
43.05.	RADIO- OCH TV-VERKSAMHET	<u>2 164 000</u>
43.05.60.	Främjande av rundradioverksamhet (R)	2 080 000
43.05.61.	Understöd för investeringar i radio- och TV-anläggningar (R)	84 000
43.10.	LAGTINGSVAL	-
43.10.04.	Utgifter för lagtingsval (F)	-
43.10.31.	Landskapets andel av valnämndernas utgifter	-
43.15.	UNDERSTÖDJANDE AV POLITISK VERKSAMHET	<u>108 000</u>
43.15.04.	Ålands ungdomsråd	10 000
43.15.50.	Understödjande av politisk verksamhet	60 000
43.15.51.	Understödjande av politisk information	38 000

43.20.	PLANLÄGGNINGS- OCH BYGGNADSVÄSENDET	<u>70 000</u>
43.20.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	70 000
43.25.	FRÄMJANDE AV BOSTADSPRODUKTION	<u>9 778 000</u>
43.25.31.	Understöd för hyresbostäder (R)	0
43.25.51.	Landskapsstöd till organisationer inom bostadsbranschen	9 000
43.25.61.	Understöd för bostadsreparationer (R)	118 000
43.25.62.	Understöd för investeringar i uppvärmningssystem som främjar miljövården (R)	151 000
43.25.64.	Understöd och specialåtgärder gällande låntagare med ekonomiska svårigheter (R)	0
43.25.66.	Bostadssparpremier samt räntestöd för lån som beviljats för anskaffande av ägarbostad (F)	303 000
43.25.67.	Räntestöd och landskapsborgen för bostadsproduktion (F)	1 170 000
43.25.69.	Räntestöd för renovering av flerfamiljshus	27 000
43.25.83.	Bostadslån (R)	8 000 000
43.27.	ELSÄKERHET OCH ENERGI	<u>246 000</u>
43.27.04.	Befrämjande av energihushållning och tryggnad av energiförsörjning	40 000
43.27.05.	Utgifter för upprätthållande av elsäkerhet och övervakning av elmarknad	6 000
43.27.40.	Understöd för befrämjande av förnybar energi (R)	200 000
43.30.	BRAND- OCH RÄDDNINGSVÄSENDET	<u>223 000</u>
43.30.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	55 000
43.30.30.	Landskapsandelar enligt landskapslagen om brand- och räddningsväsendet (F)	168 000
43.32.	LANDSKAPSLARMCENTRALEN	<u>319 000</u>
43.32.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	319 000
43.40.	FASTIGHETSFÖRVALTNING	<u>1 215 000</u>
43.40.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	997 000
43.40.20.	Projektering och utredning för byggnadsinvesteringar (R)	0
43.40.74.	Om- och tillbyggnad av självstyrelsegården (R)	0
43.40.75.	Ombyggnader och grundförbättringar (R)	218 000
43.60.	ÅLANDS POLISMYNDIGHET	<u>4 046 000</u>
43.60.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	4 046 000
43.70.	MOTORFORDONSBYRÅN	<u>616 000</u>
43.70.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	593 000
43.70.60.	Överföring till skrotbilsfond (F)	23 000
43.80.	POSTEN PÅ ÅLAND	
43.95.	ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE UTGIFTER	<u>404 000</u>

43.95.05.	Utgifter för hyreslokaler	134 000
43.95.06.	Utbildning, företagshälsovård, arbetarskydd och personalaktiviteter (VR)	181 000
43.95.07.	Allmän information	89 000

Huvudtitel 44

44.	FINANSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	30 340 000
44.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>1 718 000</u>
44.01.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	1 458 000
44.01.04.	Verkställande av beskattningen (VR)	200 000
44.01.05.	Utvecklingsarbete (VR)	60 000
44.05.	ALLMÄNNA STÖD TILL KOMMUNERNA	<u>8 600 000</u>
44.05.30.	Finansieringsunderstöd till kommunerna (F)	4 800 000
44.05.31.	Allmänna landskapsandelar till kommunerna (F)	1 800 000
44.05.32.	Kompensation för utebliven kapitalinkomstskatt till kommunerna (F)	1 100 000
44.05.33.	Kompensation för utökat förvärvsinkomstavgift	400 000
44.05.34.	Kompensation i samband med förändrad samfundsskattefördelningsnyckel (F)	500 000
44.10.	SÄRSKILDA UNDERSTÖD, LÅN OCH INVESTERINGAR	<u>4 530 000</u>
44.10.31.	Överföring av danaarv	30 000
44.10.32.	Bidrag för samhällsekonomiska projekt (R)	2 000 000
44.10.74.	Landskapsprojekt (R)	0
44.10.80.	Lån åt kommunerna för inrättande av arbetsplatsområden (R)	0
44.10.87.	Regionallån	2 500 000
44.20.	PENNINGAUTOMATMEDEL	<u>952 000</u>
44.20.50.	Understöd ur penningautomatmedel	550 000
44.20.51.	Projektbidrag ur penningautomatmedel	402 000
44.20.86.	Lån ur penningautomatmedel (R)	0
44.90.	PENSIONER OCH PENSIONSavgIFTER	<u>13 099 000</u>
44.90.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	59 000
44.90.04.	Pensioner och familjepensioner (F)	12 800 000
44.90.05.	Övriga pensionsutgifter (F)	240 000
44.95.	ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE UTGIFTER	<u>1 441 000</u>
44.95.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	740 000
44.95.04.	Ålandsdelegationen (VR)	10 000
44.95.05.	IKT-utveckling (VR)	185 000
44.95.06.	Allmän IKT-utveckling (VR)	100 000
44.95.08.	Övriga avlöningar	206 000
44.95.70.	Anskaffning av inventarier (R)	200 000

Huvudtitel 45

45.	SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALT- NINGSSOMRÅDE	81 352 000
45.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>1 080 000</u>
45.01.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	1 080 000
45.10.	ÖVRIGA SOCIALA UPPGIFTER	<u>8 949 000</u>
45.10.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	84 000
45.10.50.	Bostadsbidrag (F)	560 000
45.10.51.	Stipendier för vidareutbildning och kompletterande utbildning inom socialvården utomlands	8 000
45.10.52.	Moderskapsunderstöd (F)	73 000
45.10.53.	Barnbidrag (F)	8 200 000
45.10.54.	Utkomstskydd för personer med diagnosen fibromyalgi (F)	24 000
45.15.	AV KOMMUNERNA ANORDNADE SOCIALA TJÄNSTER	<u>9 477 000</u>
45.15.30.	Landskapsandel till kommunerna för driftskostnader för socialvården (F)	8 081 000
45.15.31.	Landskapsandel till kommunerna och privata samfund för anläggningskostnader för sociala tjänster (R)	1 396 000
45.20.	MOTTAGANDE AV FLYKTINGAR	<u>486 000</u>
45.20.30.	Mottagande av flyktingar	486 000
45.25.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR SOCIAL VERKSAMHET	<u>1 452 000</u>
45.25.50.	Understöd för ideell verksamhet	1 452 000
45.30.	ÖVRIGA HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSUPPGIFTER	<u>491 000</u>
45.30.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	15 000
45.30.23.	Luftburen patienttransport- och räddningsverksamhet	432 000
45.30.51.	Stödjande av cancersjuka	34 000
45.30.52.	Understöd för Kumlinge filialapotek	7 000
45.30.53.	Ersättning för resor i samband med vård i Sverige (F)	3 000
45.35.	ÖVRIG VETERINÄRVÅRD	<u>27 000</u>
45.35.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	27 000
45.50.	ALLMÄN MILJÖVÅRD	<u>118 000</u>
45.50.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	118 000
45.52.	NATURVÅRD	<u>310 000</u>
45.52.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	200 000
45.52.60.	Bidrag för ersättande av skador förorsakade av sällsynta och särskilt skyddsvärda arter av djur	5 000
45.52.63.	Bidrag för landskapsvård	12 000
45.52.88.	Anskaffning av områden för naturskyddsändamål (R)	93 000

45.54.	VATTENFÖRSÖRJNING OCH VATTENVÅRD	<u>975 000</u>
45.54.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	100 000
45.54.31.	Räntestöd för vatten- och avloppsåtgärder	50 000
45.54.60.	Understöd för samhällenas vatten- och avloppsåtgärder	800 000
45.54.61.	Understöd för vattenmiljöförbättrande åtgärder	25 000
45.56.	AVFALLSHANTERING	<u>524 000</u>
45.56.04.	Verksamhetens utgifter (VR)	59 000
45.56.62.	Främjande av avfallshanteringen	455 000
45.56.65.	Räntestöd för lån för projekt som främjar avfallshanteringen	10 000
45.58.	ÅLANDS MILJÖLABORATORIUM	<u>264 000</u>
45.58.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	264 000
45.59.	ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND	<u>169 000</u>
45.59.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	169 000
45.70.	ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	<u>57 030 000</u>
45.70.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	55 160 000
45.70.74.	Byggnadsinvesteringar (R)	1 870 000

Huvudtitel 46

46.	UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖR- VALTNINGSOMRÅDE	<u>50 995 000</u>
46.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>1 051 000</u>
46.01.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	826 000
46.01.04.	Utvecklingsarbete (VR)	125 000
46.01.74.	Fastighetsplanering (R)	100 000
46.03.	STUDIESERVICEENHETEN	<u>5 517 000</u>
46.03.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	70 000
46.03.04.	Praktikantplatser för högskolestuderande	105 000
46.03.50.	Studiepenning (F)	5 215 000
46.03.51.	För övriga i landskapslagen om studiestöd förutsatta utgifter (F)	85 000
46.03.52.	Vissa studiesociala förmåner och stipendier (F)	42 000
46.05.	FRITT BILDNINGSARBETE OCH HANTVERKSUTBILDNING	<u>496 000</u>
46.05.51.	Landskapsandel för medborgarinstituts driftskostnader (F)	274 000
46.05.52.	Landskapsunderstöd för studieförbundens verksamhet (F)	45 000
46.05.53.	Landskapsunderstöd för Ålands hantverksskola (F)	137 000
46.05.55.	Understöd åt Bild- och formskolan	40 000
46.05.76.	Verkstadsbyggnad för Ålands hantverksskola (R)	0
46.07.	BIBLIOTEKSVERKSAMHETEN	<u>507 000</u>
46.07.04.	Övriga utgifter för biblioteksverksamheten	74 000
46.07.30.	Landskapsandel för kommunala bibliotek (F)	409 000

46.07.50.	Understöd åt författare och översättare (RF)	24 000
46.09.	ALLMÄN UNGDOMS-, IDROTTS- OCH KULTURVERK-SAMHET	<u>876 000</u>
46.09.04.	Utgifter för Ålands kulturdelegation	20 000
46.09.05.	Nordiskt kulturutbyte	91 000
46.09.23.	Utgifter för det åländska folkets historia, del V:2	56 000
46.09.25.	Utgifter för operagästspel (VR)	100 000
46.09.26.	Utgifter för landskapskonstnärsprojekt	33 000
46.09.30.	Kommunal ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet	218 000
46.09.53.	Understöd för 4/mbk Pommerns underhåll	40 000
46.09.54.	Understöd åt Stiftelsen Ålands Sjöfartsmuseum r.s.	227 000
46.09.56.	Understöd för Ålands brandkårmuseum	35 000
46.09.59.	Övrig kulturell verksamhet	56 000
46.11.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR UNGDOMSARBETE OCH IDROTT	<u>1 059 000</u>
46.11.52.	Understöd till föreningar och organisationer för ungdomsarbete	195 000
46.11.53.	Understöd för idrottsorganisationers verksamhet	747 000
46.11.54.	Understöd för idrotts- och sportanläggningar	67 000
46.11.86.	Lån till ungdomsorganisationer och -föreningar (R)	50 000
46.13.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR KULTURELL VERK-SAMHET	<u>572 000</u>
46.13.50.	Verksamhetsunderstöd till föreningar och organisationer samt projektmedel och stipendier	572 000
46.15.	GRUNDSKOLEVÄSENDET	<u>11 838 000</u>
46.15.30.	Landskapsandel för grundskolornas driftsutgifter (F)	6 560 000
46.15.32.	Landskapsandel för anläggningskostnader för grundskolor och allmänna bibliotek (R)	3 008 000
46.15.33.	Pensionspremier för grundskollärare (F)	2 270 000
46.17.	UTBILDNING EFTER GRUNDSKOLAN	<u>241 000</u>
46.17.04.	Utgifter för studerande i behov av särskilt stöd (F)	182 000
46.17.05.	Utgifter för åländska studerande i nordn (F)	59 000
46.18.	ÅLANDS YRKESHÖGSKOLA	<u>885 000</u>
46.18.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	885 000
46.19.	VUXENUTBILDNINGSENHETEN	<u>763 000</u>
46.19.04.	Läroavtalsutbildning (VR)	303 000
46.19.05.	Yrkesinriktad vuxenutbildning (F)	267 000
46.19.06.	Sysselsättningsfrämjande utbildning (F)	168 000
46.19.07.	Tekniskt stöd - målprogram 3 (VR)	25 000
46.20.	EUROPEISKA UNIONEN - MÅLPROGRAM 3, ÅTGÄRD 1 OCH 2	<u>644 000</u>
46.20.40.	Landskapets finansieringsandel - målprogram 3, åtgärd 1 och 2 (R)	374 000

46.20.45.	EU:s finansieringsandel - målprogram 3, åtgärd 1 och 2 (R)	270 000
46.25.	ÅLANDS LÄROMEDELSCENTRAL	<u>139 000</u>
46.25.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	139 000
46.30.	ÅLANDS HÖGSKOLA	<u>774 000</u>
46.30.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	639 000
46.30.27.	Avgiftsbelagd service - utgifter (F)	100 000
46.30.50.	Forsknings- och projektstipendier	35 000
46.32.	ÅLANDS FOLKHÖGSKOLA	<u>855 000</u>
46.32.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	855 000
46.34.	ÅLANDS MUSIKINSTITUT	<u>615 000</u>
46.34.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	615 000
46.35.	ÅLANDS LYCEUM	<u>3 188 000</u>
46.35.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	3 018 000
46.35.76.	Grundförbättringar och ombyggnader (R)	170 000
46.36.	ÅLANDS SJÖFARTSLÄROVERK	<u>1 500 000</u>
46.36.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	1 290 000
46.36.74.	Grundförbättringar och ombyggnad (R)	210 000
46.38.	ÅLANDS TEKNISKA LÄROVERK	<u>1 650 000</u>
46.38.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	1 650 000
46.40.	ÅLANDS SJÖMANSSKOLA	<u>3 286 000</u>
46.40.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	2 302 000
46.40.21.	Driftutgifter för m.s. Utö (VR)	84 000
46.40.75.	Grundreparationer (R)	400 000
46.40.76.	Tillbyggnad (R)	500 000
46.41.	ÅLANDS SJÖSÄKERHETSCENTRUM	<u>504 000</u>
46.41.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	504 000
46.42.	ÅLANDS YRKESSKOLA	<u>3 949 000</u>
46.42.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	3 529 000
46.42.74.	Om- och tillbyggnad för Ålands yrkesskola (R)	0
46.42.75.	Grundreparationer (R)	420 000
46.44.	ÅLANDS NATURBRUKSSKOLA	<u>1 808 000</u>
46.44.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	1 308 000
46.44.76.	Lösdriftsladugård (R)	500 000
46.46.	ÅLANDS HUSMODERSSKOLA	<u>278 000</u>
46.46.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	278 000

46.48.	ÅLANDS HOTELL- OCH RESTAURANGSKOLA	<u>1 915 000</u>
46.48.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	1 826 000
46.48.21.	Rörelseverksamhet (F)	89 000
46.50.	ÅLANDS VÅRDINSTITUT	<u>1 144 000</u>
46.50.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	1 144 000
46.52.	ÅLANDS HANDELSLÄROVERK	<u>1 494 000</u>
46.52.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	1 494 000
46.60.	MUSEIBYRÅNS ALLMÄNNA VERKSAMHET	<u>509 000</u>
46.60.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	409 000
46.60.75.	Uppförande av museimagasin (R)	100 000
46.62.	ÅLANDS MUSEUM	<u>480 000</u>
46.62.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	480 000
46.64.	ÅLANDS KONSTMUSEUM	<u>131 000</u>
46.64.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	128 000
46.64.70.	Inköp av konst med donationsmedel (RF)	1 000
46.64.88.	Inköp av värdepapper med donationsmedel (RF)	2 000
46.66.	KASTELHOLMS FORNMINNESOMRÅDE	<u>1 044 000</u>
46.66.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	1 010 000
46.66.27.	Avgiftsbelagd kundtjänst - utgifter (F)	34 000
46.68.	BOMARSUNDS FORNMINNESOMRÅDE	<u>210 000</u>
46.68.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	200 000
46.68.27.	Avgiftsbelagd kundtjänst - utgifter (F)	10 000
46.70.	ARKEOLOGISK VERKSAMHET	<u>510 000</u>
46.70.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	455 000
46.70.27.	Avgiftsbelagd kundtjänst - utgifter (F)	55 000
46.72.	ETNOLOGISK VERKSAMHET	<u>408 000</u>
46.72.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	305 000
46.72.27.	Avgiftsbelagd kundtjänst - utgifter (F)	44 000
46.72.50.	Bidrag för renovering av kulturhistoriskt värdefulla byggnader	59 000
46.80.	ÅLANDS LANDSKAPSARKIV	<u>155 000</u>
46.80.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	155 000

Huvudtitel 47

47.	NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	26 104 000
47.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>2 136 000</u>
47.01.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	2 100 000

47.01.06.	Tekniskt stöd - målprogram 2 (VR)	36 000
47.03.	NÄRINGSLIVETS FRÄMJANDE	<u>4 182 000</u>
47.03.05.	Utgifter för investeringslån (F)	60 000
47.03.23.	Ålands landsbygdscentrum (VR)	74 000
47.03.40.	Bidrag för företagens exportmarknadsföring	336 000
47.03.42.	Landskapsunderstöd för kurs-, utbildnings- och rådgivningsverksamhet	200 000
47.03.44.	Transportstöd (F)	202 000
47.03.45.	Bidrag för produkt- och teknologiutveckling	252 000
47.03.46.	Räntestöd för företags investeringar	168 000
47.03.47.	Finansieringsstöd för detaljhandeln i skärgården	100 000
47.03.48.	Räntestöd för Finnvera Abp:s lån till åländska företag	50 000
47.03.49.	Näringsstöd (R)	300 000
47.03.60.	Ersättning av kreditförluster (R)	170 000
47.03.62.	Internationella utvecklingsprojekt	330 000
47.03.83.	Investeringslån (R)	670 000
47.03.85.	Produktutvecklingslån (R)	670 000
47.03.88.	Aktieteckning i bolag (R)	600 000
47.05.	EUROPEISKA UNIONEN - MÅLPROGRAM 2	<u>1 634 000</u>
47.05.40.	Landskapets finansieringsandel - målprogram 2 (R)	964 000
47.05.45.	EU:s finansieringsandel - målprogram 2 (R)	670 000
47.07.	TURISMEN	<u>2 075 000</u>
47.07.40.	Turismens främjande (R)	1 188 000
47.07.43.	Stöd för Ålandsbutiken i Stockholm	47 000
47.07.44.	Stöd för kommersiella turistevenemang	50 000
47.07.75.	Ombyggnad av travbana (R)	790 000
47.15.	FRÄMJANDE AV LANTBRUKET	<u>2 059 000</u>
47.15.04.	Förvaltningsarvoden och övriga gottgörelser för gårdsbrukslån (F)	65 000
47.15.23.	Utgifter för avbytarservice inom lantbruket (F)	840 000
47.15.43.	Utgifter för lantbrukets räntestödslån (F)	100 000
47.15.44.	Investeringsstöd till lantbruket	650 000
47.15.45.	Ersättningar för skördeskador (R)	42 000
47.15.47.	Växtskydd och växtinspektionsverksamhet	23 000
47.15.48.	Stöd för producentorganisationer och rådgivning	339 000
47.17.	EUROPEISKA UNIONEN - PROGRAM FÖR LANDSBYGDENS UTVECKLING	<u>6 880 000</u>
47.17.40.	Landskapets finansieringsandel - stöd för miljövänlig odling och stöd till mindre gynnade områden (R)	3 757 000
47.17.41.	Landskapets finansieringsandel - stödjande av unga odlare (R)	126 000
47.17.45.	EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling (R)	2 997 000
47.21.	FRÄMJANDE AV SKOGSBRUKET	<u>340 000</u>
47.21.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	45 000
47.21.40.	Särskilda understöd för skogsbruket (F)	40 000

47.21.41.	Stöd för skogsbruksåtgärder (R)	239 000
47.21.83.	Förhandsfinansiering av skogsförbättringsarbeten (F)	0
47.21.84.	Skogsförbättringslån (R)	16 000
47.22.	JAKT- OCH VILTVÅRD	<u>153 000</u>
47.22.04.	Utgifter för viltvårds- och jaktärenden (RF)	103 000
47.22.40.	Bidrag för hjortdjursskador och utgifter för tillvaratagande av fallvilt (R)	50 000
47.24.	FRÄMJANDE AV FISKERINÄRINGEN	<u>952 000</u>
47.24.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	60 000
47.24.05.	Tekniskt stöd - strukturprogrammet för fiskerisektorn (VR)	12 000
47.24.40.	Landskapets andel i skadeersättningar för försäkrade fiskeredskap och fiskebåtar (F)	151 000
47.24.43.	Landskapsunderstöd till fond för fiskeriförsäkringar	2 000
47.24.44.	Främjande av marknadsföringen och strukturpolitiken (F)	429 000
47.24.45.	Ersättande av sälskador	101 000
47.24.46.	Förbättrande av fiskeleder och fiskehamnar (R)	109 000
47.24.49.	Övrigt understöd för fiskerinäringens främjande	88 000
47.26.	EUROPEISKA UNIONEN - STRUKTURPROGRAM FÖR FISKERISEKTORN	<u>1 170 000</u>
47.26.40.	Landskapets finansieringsandel - strukturprogram för fiskerisektorn (R)	640 000
47.26.45.	EU:s finansieringsandel - strukturprogram för fiskerisektorn (R)	530 000
47.40.	ARBETSFÖRMEDLINGEN	<u>2 140 000</u>
47.40.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	756 000
47.40.23.	Arbeta och bo på Åland (VR)	169 000
47.40.50.	Arbetslöshetsersättningar (F)	680 000
47.40.52.	Specialutgifter för arbetskraftsservicen	20 000
47.40.53.	Utbildningsstöd (F)	110 000
47.40.54.	Sysselsättningens främjande	405 000
47.41.	EUROPEISKA UNIONEN - MÅLPROGRAM 3, ÅTGÄRD 3	<u>266 000</u>
47.41.50.	Landskapets finansieringsandel - målprogram 3, åtgärd 3 (R)	160 000
47.41.55.	EU:s finansieringsandel - målprogram 3, åtgärd 3 (R)	106 000
47.43.	YRKESVÄGLEDNINGEN	<u>89 000</u>
47.43.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	89 000
47.44.	ÅLANDS TEKNOLOGICENTRUM	<u>250 000</u>
47.44.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	250 000
47.46.	FÖRSÖKSVERKSAMHETEN	<u>600 000</u>
47.46.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	600 000
47.46.74.	Om- och tillbyggnad för Ålands försöksstation (R)	0
47.49.	ÅLANDS SVINAVELLSSTATION	<u>39 000</u>

47.49.21.	Verksamhetens utgifter - Ålands svinavelsstation (VR)	39 000
47.52.	SKÖTSEL AV JORDEGENDOMAR	<u>159 000</u>
47.52.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	19 000
47.52.74.	Grundreparationer (R)	40 000
47.52.77.	Utvecklande av Grelsby kungsgård (R)	100 000
47.55.	SKÖTSEL AV EGNA SKOGAR	<u>103 000</u>
47.55.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	103 000
47.58.	ÅLANDS FISKODLING, GUTTORP	<u>877 000</u>
47.58.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	473 000
47.58.74.	Byggande av recirkuleringssystem (R)	404 000

Huvudtitel 48

48.	TRAFIKAVDDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	23 906 000
48.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>627 000</u>
48.01.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	627 000
48.10.	ÖVRIG TRAFIK	<u>1 317 000</u>
48.10.04.	Driftsutgifter för oljeskyddsberedskap (F)	47 000
48.10.45.	Understöd för kollektivtrafik	800 000
48.10.70.	Anskaffning och förnyande av oljeskyddsutrustning (R)	0
48.10.74.	Uppförande av oljeskyddslager (R)	470 000
48.20.	SJÖTRAFIKEN	<u>12 459 000</u>
48.20.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	12 459 000
48.20.70.	Anskaffning av fartyg och färjor (R)	0
48.30.	VÄGAR, BROAR, HAMNAR OCH LINFÄRJOR	<u>8 728 000</u>
48.30.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	5 750 000
48.30.21.	Verksamhetens utgifter - projekteringsenheten (VR)	349 000
48.30.23.	Utgifter för underhåll av farleder	70 000
48.30.30.	Landskapsunderstöd för byggande och förbättrande av kommunalvägar (R)	0
48.30.74.	Byggnadsinvesteringar (R)	70 000
48.30.77.	Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten (R)	2 489 000
48.50.	VERKSTAD OCH LAGER	<u>775 000</u>
48.50.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	735 000
48.50.77.	Utbyggnad av Möckelö hamn (R)	40 000

Huvudtitel 49

49.	FINANSIERINGSUTGIFTER	1 017 000
------------	------------------------------	------------------

49.01.	UTGIFTER FÖR FINANSIERINGSLÅN	<u>1 000 000</u>
49.01.90.	Ränteutgifter (F)	400 000
49.01.91.	Avkortningar på av landskapet upptagna finansieringslån (F)	600 000
49.90.	ÅTERFÖRDA ANSLAG	<u>17 000</u>
49.90.90.	Återförda inkomstrester (F)	17 000
49.95.	UTJÄMNINGSFOND	<u>0</u>
49.95.90.	Överföring till utjämningsfond	0
49.98.	ÖVERFÖRING TILL FÖLJANDE BUDGETÅR	<u>0</u>
49.98.99.	Överföring av budgetöverskott	0
	Utgifternas totalbelopp	239 072 000

Mariehamn den 21 december 2001

Viveka Eriksson
talman

Christer Jansson
vicetalman

Bert Häggblom
vicetalman

31. LAGTINGET**31.05. LAGTINGETS KANSLI****31.05.01. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
3 230,54	2 500	3 000

Inkomsterna härrör från prenumerationsavgifter för lagtingshandlingar, bibliotekets inkomster samt viss publikationsförsäljning.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>3 000</u>
	Totalt	3 000

32. LANDSKAPSSTYRELSEN**32.05. LANDSKAPSSTYRELSENS ÖVRIGA INKOMSTER****32.05.04. Skärgårdssamarbetet**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
145 287,71	152 500	165 000

Med hänvisning till moment 42.05.04 föreslås här en motsvarande inkomst.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>165 000</u>
	Totalt	165 000

32.05.10. Inkomster från Källskär

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
1 260,19	1 700	1 000

Momentet avser beräknad inkomst från försäljning av vykort och rundvandringskartor samt hyresinkomster och ersättning för telefonanvändning.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>1 000</u>
	Totalt	1 000

32.20. KONSUMENTRÅDGIVNING**32.20.39. Kommunernas ersättning för konsumentrådgivningsverksamhetens kostnader**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
0,00	29 600	30 000

Föreslagen inkomst balanserar mot motsvarande utgifter under moment 42.20.01.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>30 000</u>
	Totalt	30 000

32.40. LAGBEREDNINGEN**32.40.01. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
4 706,82	5 900	4 000

Inkomsterna härrör i huvudsak från prenumerationerna och lösnummerförsäljningen av Ålands författningssamling och Ålands lagsamling.

Minskningen föranleds dels av att efterfrågan på den senaste lagsamlingen antas ha tillfredsställts under år 2001 och dels av att försäljningen av Ålands författningssamling minskar. Den omständigheten att bl.a. författningssamlingen i sin helhet och lagsamlingen tillhandahålls gratis via Internet är av betydelse i detta sammanhang.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>4 000</u>
	Totalt	4 000

33. KANSLIAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**33.01. ALLMÄN FÖRVALTNING****33.01.01. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
50 193,34	42 000	42 000

Momentet avser inkomster av försäljning av intyg och utdrag ur register, försäljning av böcker och broschyrer samt avgifter för expeditioner vid kansliavdelningens allmänna byrå.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>42 000</u>
	Totalt	42 000

33.03. EXTERN INFORMATIONSVERKSAMHET

Rubriken ändrad.

33.03.01. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
6 360,02	4 400	4 000

Föreslås en inkomst om 4.000 euro från Ålandskontoret i Helsingfors. Inkomsterna utgörs främst av Ålandsdelegationens (Justitieministeriets) och Ålands Turistförbunds hyresbetalningar samt turistförbundets andel av vissa kostnader.

Specifikation:

3300	Hyresinkomster och ersättningar	<u>4 000</u>
	Totalt	4 000

33.04. FRÄMJANDE AV JÄMSTÄLLDHETEN**33.04.01. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
5 839,15	10 100	52 000

Beräknade inkomster härrör från EU-projektet "Benchmarking as a Tool for Realising Equal Pay" delfinansierat av EU:s femte Handlingsprogram för "Lika möjligheter för kvinnor och män" ("Equal Opportunities for Women and Men"). Summan innefattar bl.a. ersättningar för en regional projektledare på Åland, utvärdering, dokumentation och expertarvoden till olika föreläsare.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>52 000</u>
	Totalt	52 000

33.05. RADIO- OCH TV-VERKSAMHET**33.05.60. Inkomster av radio- och TV-verksamhet**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
1 371 482,20	1 415 300	1 607 000

Momentet avser inkomster från avgifter för innehav av TV-mottagare. Föreslås med hänvisning till 8 § 2 mom. landskapslagen om landskapets finansförvaltning (43/1971) att kostnaderna för uppbörd och kontroll av avgifterna vilka består av ersättning till Posten på Åland för uppbörden och avlöning för granskare får belasta momentet. Kostnaderna för avgiftsgranskaren beräknas belöpa sig till 8.500 euro. Enligt avtal utgör ersättningen till Posten ca 34.500 euro. I och med att avgiften för TV-mottagare höjs till 165 euro stiger de beräknade inkomsterna till föreslaget anslag. Se även kapitel 43.05.

Specifikation:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	-8 500
4300	Inköp av tjänster	-34 500
3000	Inkomster av verksamheten	<u>1 650 000</u>
	Totalt	1 607 000

33.15. UNDERSTÖDJANDE AV POLITISK VERKSAMHET**33.15.50. Statsanslag för understödjande av politisk verksamhet**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
50 792,75	50 800	60 000
	tb 4 700	

Föreslås en inkomst om 60.000 euro. Se moment 43.15.50.

Specifikation:

8009	Övriga inkomstöverföringar	<u>60 000</u>
	Totalt	60 000

33.15.51. Statsanslag för understödjande av politisk information

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
37 842,28	37 800	38 000

Föreslås en inkomst om 38.000 euro. Se moment 43.15.51.

Specifikation:

8009	Övriga inkomstöverföringar	<u>38 000</u>
	Totalt	38 000

33.25. FRÄMJANDE AV BOSTADSPRODUKTION**33.25.83. Inkomster föranledda av friköp från användnings- och överlåtelsebe-
gränsningar på bostadsbelånade fastigheter**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
561 825,71	16 800	17 000
	tb 94 700	

Föreslås en inkomst om 17.000 euro med anledning av LL om befrielse från användnings- och överlåtelsebegränsningar för hyresfastigheter (42/1999).

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>17 000</u>
	Totalt	17 000

33.27. ELSÄKERHET OCH ENERGI**33.27.05. Inkomst av elinspektionsverksamhet**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
27 767,49	20 200	15 000

Föreslås en inkomst om 15.000 euro för avgifter baserade på prestationer utförda vid el- och energienheten.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>15 000</u>
	Totalt	15 000

33.30. BRAND- OCH RÄDDNINGSVÄSENDET**33.30.04. Inkomst från brand- och räddningsväsendet**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
9 319,81	800	1 000

Föreslås en inkomst om 1.000 euro.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>1 000</u>
	Totalt	1 000

33.32. LANDSKAPSALARMCENTRALEN**33.32.20. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
14 494,48	18 500	18 000

Föreslås en inkomst om 18.000 euro för alarmcentralens avgiftsbelagda verksamhet.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>18 000</u>
	Totalt	18 000

33.40. FASTIGHETSFÖRVALTNING**33.40.01. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
208 831,01	191 700	200 000
Uppskattade inkomster enligt följande:		
Byggnadsbyråns byggnadsverksamhet	47.000	
Hysesinkomster från Självstyrelsegården	10.000	
Hyra för befolkningsskyddet	19.000	
Inkomster för sålda tjänster (turisthotellet)	100.000	
Inkomster från hyresbost. vid Grindmattesvägen 7 i Mariehamn	14.000	
Hysesinkomster från Eckerö post- och tullhus	<u>10.000</u>	
	200.000	

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	147 000
3300	Hysesinkomster och ersättningar	<u>53 000</u>
	Totalt	200 000

33.60. ÅLANDS POLISMYNDIGHET**33.60.20. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
224 721,74	168 200	168 000
Inkomsterna har beräknats enligt följande:		
Inkomst av polis lämnad handräckning	3.400	
Inkomst av hittegodsförsäljning	5.000	
Sjukförsäkringsersättningar	25.200	
Diverse inkomster	8.400	
Inkomster av kansliexpeditioner		
- enligt landskapslagstiftning	42.000	
- enligt rikslagstiftning	<u>84.000</u>	
	168.000	

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	133 200
3300	Hysesinkomster och ersättningar	3 000
3900	Övriga inkomster	6 600
4000	Personalutgifter (minskning)	<u>25 200</u>
	Totalt	168 000

33.70. MOTORFORDONSBYRÅN**33.70.20. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
622 447,96	587 000	596 000

Under momentet föreslås en inkomst om 596.000 euro.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten		
	- avgifter	86 000	
	- registerbrickor	68 000	
	- besiktningavgifter	412 000	
	- förarexamensavgifter	<u>30 000</u>	<u>596 000</u>
	Totalt		596 000

33.70.60. Skrotningsavgifter

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
24 907,79	21 000	23 000

Under momentet föreslås en inkomst om 23.000 euro. Se även moment 43.70.60.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>23 000</u>
	Totalt	23 000

33.80. POSTEN PÅ ÅLAND**33.80.23. Posten på Åland**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
0,00	639 100	380 000

Med hänvisning till 8 § finansförvaltningslagen (43/1971) föreslås att det belopp som överförs från Posten på Åland får gottskrivas netto på momentet. Se motiveringen under kapitel 43.80.

Specifikation:

5000	Finansiella inkomster	<u>380 000</u>
	Totalt	380 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

I vtm Bert Häggbloms m.fl. finansmotion nr 6 föreslås en sänkning av anslaget med 137.000 euro.

Utskottet föreslår att motionen förkastas med hänvisning till motiveringen under kapitlet 43.80

33.95. ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE INKOMSTER

33.95.06. Ersättningar från Folkpensionsanstalten för företagshälsovården

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
43 367,36	35 300	39 000

Under momentet upptas gottskrivna ersättningar från Folkpensionsanstalten för skäligen kostnader för företagshälsovård samt eventuella inkomster för kursavgifter.

Specifikation:

4300 Inköp av tjänster (minskning)	<u>39 000</u>
Totalt	39 000

34. FINANSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

34.10. SÄRSKILDA UNDERSTÖD, LÅN OCH INVESTERINGAR

34.10.31. Inkomst av danaarv

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
0,00	30 300	30 000

Enligt 63 § självstyrelselagen tillfaller danaarv landskapet Åland. Se även moment 44.10.31.

Specifikation:

6000	Extraordinära inkomster	30 000
	Totalt	30 000

34.20. PENNINGAUTOMATMEDEL

Förutsättningarna för Ålands Penningautomatförenings verksamhet påverkas av förändringarna i det åländska samhället. Utvecklingen för främst färjsjöfarten har stor betydelse även för spelverksamheten och därmed det fördelningsbara netto föreningen kan generera. Föreningen har mot bakgrund av att hotbilden för föreningens spelverksamhet ombord på fartygen varit känd under de senaste åren försökt ta vara på de möjligheter som den tekniska utvecklingen givit genom att bl.a. utveckla spelverksamhet via Internet. Denna verksamhet har dock på grund av att klara internationella juridiska förutsättningar på rättsområdet saknats och en behörighetskonflikt med riksmyndigheterna ännu inte nått en sådan nivå att den totala avkastningen kunnat tryggas på de senaste årens nivå. Samtidigt har lönsamheten för den traditionella verksamhet föreningen bedriver påverkats av att den lotteriskatt som föreningen erlägger till staten höjts så att för år 2001 erlägges 5 % mot tidigare 3 % av omsättningen. För år 2002 är det aktuellt att höja skattesatsen till 10 %. Den intäkt skatten inbringar har återbördats till landskapet och upptas som inkomst under moment 39.10.92.

Med anledning av det ovanstående har det fördelningsbara nettot beräknats sjunka till 4.035.000 euro mot 5.096.100 för år 2001. Eftersom förutsättningarna sålunda förändrats föreslår landskapsstyrelsen att en omfördelning mellan vad som finansieras med penningautomatmedel och vad som finansieras med allmänna budgetmedel görs. Enligt förslaget skall den verksamhet som upprätthålles av föreningslivet och då i all synnerhet den allmännyttiga verksamheten fortsättningsvis ha högsta prioritet för finansiering ur penningautomatmedel. Detta medför att kulturell verksamhet som initieras av landskapsstyrelsen eller kulturdelegationen inte skall finansieras med penningautomatmedel. Även finansieringen av investeringar - i synnerhet kommunala investeringar i idrottsanläggningar - bör i högre grad finansieras på annat sätt.

Ålands Penningautomatförening har för sin del föreslagit att den lotteriskatt som överförs till landskapet skall inräknas i det fördelningsbara nettot.

Avkastningen föreslås med beaktande av ovanstående i sammandrag fördelat enligt följande:

BIDRAG:	
Social verksamhet	1.452.000
Ungdomsarbete	195.000
Idrott	814.000
Kulturell verksamhet	572.000
Övriga bidrag	550.000
Projektbidrag	<u>402.000</u>
	3.985.000

LÅN:	
Ungdomsarbete	<u>50.000</u>
	4.035.000

Se även kapitel 44.20, 45.25, 46.11 och 46.13 samt LF om Ålands Penningautomatförening och dess verksamhet (56/1993).

34.20.50. Avkastning av Ålands Penningautomatförenings verksamhet

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
5 096 094,17	5 096 100	4 035 000

Med hänvisning till kapitel motiveringen föreslås en inkomst om 4.035.000 euro upptagen.

Specifikation:

5000	Finansiella inkomster	<u>4 035 000</u>
	Totalt	4 035 000

34.90. PENSIONER OCH PENSIONSavgIFTER

34.90.04. Överföring från pensionsfonden

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
5 466 107,61	5 886 600	6 000 000

Enligt LL om landskapet Ålands pensionsfond (71/1995) skall för dem som hör till landskapets pensionssystem pensionspremier och pensionsavgifter betalas till fonden medan enligt 9 § till budgeten kan överföras ett belopp som får uppgå till högst tre fjärdedelar av landskapets årliga pensionsutgifter. Föreslås ett anslag om 6.000.000 euro för överföringar under år 2002.

Med beaktande av detta beräknas fonden under år 2002 tillföras medel om ca 15 miljoner euro netto varvid totalbehållningen i fonden vid slutet av år 2002 kan beräknas uppgå till ca 115 miljoner euro värderat enligt marknadsvärde.

Specifikation:

7000	Pensionsinkomster	<u>6 000 000</u>
	Totalt	6 000 000

34.95. ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE INKOMSTER

34.95.01. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
69 767,81	8 400	8 000

Anslaget avser inkomster för vilka inte upptagits särskilda anslag bl.a. ersättning för kopior, postporton, telefonsamtal m.m.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>8 000</u>
	Totalt	8 000

34.95.08. Sjukförsäkringsersättningar

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
290 622,54	302 700	320 000

Uppskattad inkomst i form av dagpenningar som inflyter vid en anställds tjänstledighet med lön på grund av sjukdom och moderskap.

Specifikation:

4000	Personalutgifter (minskning)	<u>320 000</u>
	Totalt	320 000

35. SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

35.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

35.01.01. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
5 573,75	19 500	11 000

Inkomstbeloppet utgör avgifter för beslut om serveringstillstånd och avgifter för tillsyn över servering av alkoholdrycker. Beloppet av tillsynsavgifter är beräknat utifrån ett uppskattat antal liter alkoholdrycker inköpta av tillståndsinnehavare och beloppet av serveringsstillståndsavgifter baseras på ett uppskattat antal tillstånd under året.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>11 000</u>
	Totalt	11 000

35.52. NATURVÅRD

35.52.01. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
29 782,99	10 400	11 000

Det föreslagna anslaget avser i första hand beräknade inkomster från avgifter för prövning av ansökningar, arrendeinkomster och inkomster från försäljningar av virke och publikationer.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>11 000</u>
	Totalt	11 000

35.54. VATTENFÖRSÖRJNING OCH VATTENVÅRD

35.54.01. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
58 506,99	68 100	

Momentet utgår. Se moment 35.58.20.

35.58 ÅLANDS MILJÖLABORATORIUM

Kapitlet nytt.

35.58.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
		50 000

Momentet nytt. Se moment 35.54.01.

Anslaget avser inkomster från laboratoriets vattenprovtagnings- och analysarbete.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>50 000</u>
	Totalt	50 000

35.59. ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND

35.59.01. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
11 705,88	13 500	15 000

Föreslås en inkomst om 15.000 euro för miljöprovsningsnämndens tillståndsprovning.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten - avgifter för tillståndsprovning	<u>15 000</u>
	Totalt	15 000

35.70. ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

35.70.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
4 660 772,72	4 204 700	4 288 000

Under momentet föreslås en inkomst om 4.288.000 euro. Inkomsten beräknas i stort fördela sig enligt följande:

Patientavgifter

Primärvården

- öppenvårdsbesök	296.300	
- företags- och personalhälsovård	43.700	
- Gullåsen	690.900	
- tandvård	287.600	
- miljöhälsovård	<u>60.500</u>	1.379.000

Specialsjukvården exkl. psykiatrin

- öppenvårdsbesök	783.600	
- vård på avdelning	578.600	
- vård på psykiatrisk avdelning	<u>122.800</u>	1.485.000

Ersättning från kommuner och staten 472.000

Försäljningsinkomster 502.000

Hysesinkomster 368.000

Övriga inkomster 82.000

4.288.000

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	3 838 000
3300	Hysesinkomster och ersättningar	368 000
3900	Övriga inkomster	<u>82 000</u>
	Totalt	4 288 000

35.70.39. Kommunernas ersättning för Gullåsen

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
3 085 657,17	2 943 300	3 363 000

Föreslås en inkomst om 3.363.000 euro för kommunernas ersättning för Gullåsen. Inkomsten har beräknats utgående från en debiteringsgrund om 124,81 euro/vårddygn.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>3 363 000</u>
	Totalt	3 363 000

36. UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

36.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

36.01.01. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
0,00	1 700	

Momentet utgår.

36.03. STUDIESERVICEENHETEN

36.03.01. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
4 120,60	8 400	8 000

Som inkomster av deltagaravgifterna från det svenska högskoleprovet som arrangeras på Åland i samarbete med Stockholms universitet föreslås 8.000 euro upptaget.

Provavgiften täcker kostnaderna för ersättningen till Stockholms universitet samt utgifter för de lokala arrangemangen. Inkomsterna motsvaras av lika stora utgifter som under moment 46.03.01.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>8 000</u>
	Totalt	8 000

36.03.51. Återindrivna studiestöd

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
36 461,60	25 200	25 000

Den beräknade inkomsten på återindrivning av de studielån som landskapet på basis av borgensansvar erlagt till kreditinrättningar uppskattas uppgå till ca 25.000 euro under år 2002. Se även LL om studiestöd (94/1995).

Specifikation:

8008	Återbetalning av inkomstöverföringar	<u>25 000</u>
	Totalt	25 000

36.13. PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR KULTURELL VERKSAMHET

36.13.15. Inkomster av kulturell verksamhet

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
27 964,38		

Momentet utgår.

36.13.55. Inkomster av kulturell verksamhet

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	12 600	10 000

Inkomster av kulturell verksamhet avser dels deltagaravgifter för kurser och andra arrangemang inom ramen för landskapskonstnärsprojektet "Åländskt ordbruk", dels försäljning av boken "Alla tiders Åland" och dels försäljning av det orkesterhus som användes för utomhusföreställningarna av Musikteatern Katrina 1997-1998.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>10 000</u>
	Totalt	10 000

36.18. ÅLANDS YRKESHÖGSKOLA**36.18.01. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
13 857,32	33 600	247 000
	tb 117 700	

Under momentet upptas inkomster för studiebosträder som yrkeshögskolan hyr upp för studerandes räkning och för vilka de studerande betalar hyran via yrkeshögskolan.

Därtill ingår inkomster för i första hand EU-delfinansiering av Mål 3-projekt som yrkeshögskolan deltar i och även andra utvecklingsprojekt med extern finansieringsandel, t.ex. BITNET-projektet som är ett IST-projekt inom EU:s femte ramprogram. Slutligen avser anslaget utbildningssamarbetsprojekt, såsom t.ex. ERASMUS och NORDPLUS, där yrkeshögskolan deltar, men även andra projekt kan komma ifråga. Se även moment 46.18.01.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	3 400
3300	Hysesinkomster och ersättningar	25 000
8000	Europeiska Unionen och annan projektfinansiering	<u>218 600</u>
	Totalt	247 000

36.19. VUXENUTBILDNINGSENHETEN**36.19.05 Verksamhetens inkomster**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	tb 1 700	10 000

Anslaget avser hyresinkomster inom ramen för projektet med ett lärcenter från lärlingsnämnden och yrkeshögskolans mål 3-projekt.

Specifikation:

3300	Hysesinkomster och ersättningar	<u>10 000</u>
	Totalt	10 000

36.20. EUROPEISKA UNIONEN - MÅLPROGRAM 3**36.20.45. EU:s finansieringsandel - målprogram 3**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	478 200	376 000
	tb -94 400	

Inkomsten avser EU:s finansieringsandelar från Europeiska Socialfonden i landskapets mål 3-program 2000-2006. Med hänvisning till moment 46.20.45 och 47.41.55 föreslås en inkomst om 376.000 euro i enlighet med programdokumentets fastslagna finansieringstabell för programmets samtliga åtgärder år 2002.

Specifikation:

8000	Europeiska Unionen	<u>376 000</u>
	Totalt	376 000

36.25. ÅLANDS LÄROMEDELSCENTRAL**36.25.20. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
2 301,25	5 200	5 000

Under momentet föreslås en inkomst om 5.000 euro för försäljning av kassetter, kopierings- och inbindningstjänster samt inkomster av kurser.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>5 000</u>
	Totalt	5 000

36.25.39. Kommunernas andel i kostnaderna

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
41 543,47	91 000	96 000

Under momentet föreslås en inkomst om 96.000 euro avseende kommunernas andel i läromedelscentralens drifts- och kapitalkostnader.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>96 000</u>
	Totalt	96 000

36.30. ÅLANDS HÖGSKOLA**36.30.20. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
33 900,52	77 900	77 000

Anslaget avser inkomster av kursverksamhet, försäljning av studiematerial och publikationer samt inkomster från de underhyresgäster högskolan har i lokaliteterna på Storagatan 9.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	50 100
3300	Hysesinkomster och ersättningar	<u>26 900</u>
	Totalt	77 000

36.30.27. Avgiftsbelagd service - inkomster

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
157 560,36	34 100	100 000
	tb 93 300	

Anslaget avser inkomster för genomförande av uppdragsutbildningar, forskningsuppgifter m.m. mot full ersättning. I dessa inkomster inkluderas även 40 % av avlöningen för en planerare. Utgifter motsvarande inkomsterna är upptagna under moment 46.30.27.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>100 000</u>
	Totalt	100 000

36.32. ÅLANDS FOLKHÖGSKOLA**36.32.20. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
132 970,17	134 600	134 000

Under momentet föreslås en inkomst om 134.000 euro.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten		
	- elevavgifter	31 000	
	- inkomster av kursverksamhet	9 800	
	- inkomster av kosthåll	43 300	
	- försäljning av studiematerial	16 800	
	- kopior	<u>800</u>	101 700
3300	Hysesinkomster och ersättningar		
	- hyror för bostäder	10 600	
	- internatsavgifter	21 400	
	- telefonersättningar	<u>300</u>	<u>32 300</u>
	Totalt		134 000

36.34. ÅLANDS MUSIKINSTITUT**36.34.20. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
46 221,05	43 700	45 000

Under år 2002 föreslås en verksamhet på 9.900 årstimmar vilket innebär samma nivå som år 2001.

Terminsavgifterna bibehålls på tidigare nivå med undantag för avgiften för utomstående att delta i ensembler som föreslås höjda med 10 euro, var- efter avgifterna är enligt följande:

Terminsavgift för musikskola, institut eller dansskola	84 euro
Avgift för biämne	42 euro
Terminsavgift vid musiklektioner	42 euro
Avgift för utomstående att delta i ensembler	52 euro

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>45 000</u>
	Totalt	45 000

36.35. ÅLANDS LYCEUM**36.35.20. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
161 551,45	169 900	170 000

I inkomsterna har beaktats hyresinkomster, framför allt från Ålands handelsläroverk för gemensamma utrymmen, inkomster från bespisningen och övriga inkomster.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	144 000
3300	Hysesinkomster och ersättningar	<u>26 000</u>
	Totalt	170 000

36.36. ÅLANDS SJÖFARTSLÄROVERK**36.36.20. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
149 855,08	168 200	188 000
	tb 25 200	

Inkomsterna vid Ålands sjöfartsläroverk härrör sig i huvudsak av den kursverksamhet som riktar sig till utomstående, såsom kurser i fartygssimulatorens, kurser i första hjälp och sjukvård för sjöfolk, Crowd and Crisis Management, GMDSS-kurser samt olika kurser i fartygsstabilitet m.m. Flera av kurserna är obligatoriska tidsbundna repetitionskurser enligt STCW-konventionen.

Kursavgifterna är beräknade med beaktande av att lunch ingår i kurserna. Inkomsterna inkluderar även bidrag ur fonder, sponsorerings m.m. som väntas inflyta med anledning av att de åländska sjöfartsutbildningsenheterna står som värdar för konferensen NORMAR 2002.

Specifikation:

3000 Inkomster av verksamheten		
- inkomster av kursverksamhet		<u>188 000</u>
Totalt		188 000

36.38. ÅLANDS TEKNISKA LÄROVERK**36.38.20. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
40 083,21	77 400	77 000

Under momentet upptas inkomster från kurser som ges av tekniska läroverket samt hyror, tentamensavgifter och övriga inkomster, bl.a. från utnyttning av utrustning och utrymmen samt inkomster från kopiering. Här ingår också hälften av gårdskarlsassistentens lön som erläggs av Ålands sjömansskola, ersättning från Ålands sjömansskola och Ålands vårdinstitut för gemensam gårdskarls, ersättning från Ålands teknologocentrum för gemensam ekonom samt ersättning från Högskolan Dalarna för omkostnader i samband med gemensam kurs. Inkomsterna inkluderar även bidrag ur fonder, sponsorerings m.m. som väntas inflyta med anledning av att de åländska sjöfartsutbildningsenheterna står som värdar för konferensen NORMAR 2002.

Specifikation:

3000 Inkomster av verksamheten		
- inkomster av kursverksamhet	14 000	
- inkomster från övriga skolor för delade tjänster	53 000	
- inkomster av övriga tjänster och avgiftsbelagd service	<u>2 000</u>	69 000
3300 Hyresinkomster och ersättningar		2 000
3900 Verksamhetens övriga inkomster		<u>6 000</u>

Totalt

77 000

36.39. ÅLANDS TEKNOLOGICENTRUM**36.39.20. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
51 226,86	33 600	

Momentet utgår.

Ålands teknologikum överförs till näringsavdelningens förvaltningsområde, varför motsvarande inkomster upptas under moment 37.44.20.

36.40. ÅLANDS SJÖMANSSKOLA**36.40.20. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
59 044,68	73 000	100 000

Inkomsterna för Ålands sjömansskola härrör sig från kosthållning för andra skolors studerande, arbetsplatslunch för personalen, uthyrning av sport- och simhallen, från delade tjänster och kursavgifter. Inkomsterna inkluderar även bidrag ur fonder, sponsorerings m.m. som väntas inflyta med anledning av att de åländska sjöfartsutbildningsenheterna står som värdar för konferensen NORMAR 2002.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>100 000</u>
	Totalt	100 000

36.41. ÅLANDS SJÖSÄKERHETSCENTRUM**36.41.20. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
199 185,57	274 100	300 000
	tb 185 000	

Föreslås en inkomst om 300.000 euro. Inkomsten avser kursavgifter samt administrativa inkomster som uppkommer vid organiserandet av brandutbildningen.

Inkomsterna inkluderar även bidrag ur fonder, sponsorerings m.m. som väntas inflyta med anledning av att de åländska sjöfartsutbildningsenheterna står som värdar för konferensen NORMAR 2002.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten		<u>300 000</u>
	Totalt		300 000

36.42. ÅLANDS YRKESSKOLA**36.42.20. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
93 476,72	84 100	84 000

Inkomsterna härrör i huvudsak från den arbetsverksamhet som bedrivs inom de olika utbildningsprogrammets praktiska undervisning. Inkomster från kursverksamheten är beroende av intresset för ADR-utbildning hos nya körkortsinnehavare.

Inkomster från undervisningsmaterial erhålls för böcker och kompendier som skolan förmedlar till de studerande.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten		
	- inkomster av kursverksamhet	8 500	
	- inkomster av arbetsverksamhet	57 000	
	- inkomster av undervisningsmaterial	<u>11 800</u>	77 300
3300	Hysesinkomster och ersättningar		<u>6 700</u>
	Totalt		84 000

36.44. ÅLANDS NATURBRUKSSKOLA**36.44.20. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
95 392,95	331 300	330 000

Under momentet föreslås en inkomst om 330.000 euro för främst kursavgifter och hyresinkomster vid skolan samt inkomster från lanbruket vid Jomala gård.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten		
	- lantbruksinkomster	133 000	
	- stödinkomster	92 000	
	- inkomster av kursverksamhet	8 000	
	- inkomster av kosthåll	33 000	
	- försäljning av studiematerial	<u>6 000</u>	272 000
3300	Hysesinkomster och ersättningar		34 000
3900	Övriga inkomster		<u>24 000</u>
	Totalt		330 000

36.46. ÅLANDS HUSMODERSSKOLA**36.46.20. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
29 792,42	10 400	11 000

Föreslås en inkomst under momentet om 11.000 euro för inkomster av bespisningen, elevavgifter och hyror.

Specifikation:

3000 Inkomster av verksamheten	8 300
3300 Hyresinkomster och ersättningar	<u>2 700</u>
Totalt	11 000

36.48. ÅLANDS HOTELL- OCH RESTAURANGSKOLA**36.48.20. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
38 196,36	37 000	37 000

Inkomsterna härrör i huvudsak från den arbetsverksamhet som bedrivs inom hotell- och restaurangprogrammet samt från kursverksamhet.

Specifikation:

3000 Inkomster av verksamheten	
- inkomster av kursverksamhet	6 700
- inkomster av arbetsverksamhet	5 000
- inkomster av kosthåll	16 900
- försäljning av studiematerial	<u>8 400</u>
Totalt	37 000

36.48.21. Rörelseverksamhet

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
121 100,85	121 100	121 000

Under momentet föreslås 121.000 euro upptaget såsom inkomst av skolans restaurangverksamhet. Se även moment 46.48.21.

Specifikation:

3000 Inkomster av verksamheten	
- inkomster av rörelse	<u>121 000</u>
Totalt	121 000

36.50. ÅLANDS VÅRDINSTITUT**36.50.20. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
82 194,26	69 600	70 000

Föreslås en inkomst om 70.000 euro för främst läroavtalsutbildning för ca 16 studerande, kursverksamhet, fristående examensprov samt stipendier. I de beräknade inkomsterna för läroavtalsutbildning ingår såväl kostnader för teori som för inläring i arbete inom olika verksamhetsområden.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>70 000</u>
	Totalt	70 000

36.52. ÅLANDS HANDELSLÄROVERK**36.52.20. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
66 449,98	92 500	85 000

Momentet avser inkomster från olika kurser samt Ålands lyceums andel i lön för dataansvarig och inkomster för uthyrning av lokaler bl.a. till Ålands högskola.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten		
	- inkomster av kursverksamhet	35 300	
	- inkomster av övriga tjänster	38 000	
	- försäljning av studiematerial	<u>800</u>	74 100
3300	Hysesinkomster och ersättningar		<u>10 900</u>
	Totalt		85 000

36.60. MUSEIBYRÅNS ALLMÄNNA VERKSAMHET**36.60.20. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
2 380,04	6 700	3 000

Inkomsterna avser försäljning av publikationer (Åländsk Odling och Ålands kyrkor) samt inkomster från bl.a. forskarbostad, kopiering och fotouppdrag.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	2 000
3300	Hysesinkomster och ersättningar	<u>1 000</u>
	Totalt	3 000

36.62. ÅLANDS MUSEUM**36.62.20. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
48 194,14	48 800	46 000

Under momentet upptas inkomster från biljettförsäljningen vid Ålands museum och Ålands konstmuseum, museibutikens försäljning, dublett-boksförsäljning och caféverksamhet.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	
	- entréavgifter	20 000
	- övriga inkomster	<u>26 000</u>
	Totalt	46 000

36.64. ÅLANDS KONSTMUSEUM**36.64.20. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
168,78	700	1 000

Momentet avser inkomster från hyra av utställningsutrymmen i Ålands konstmuseum samt från akvarellkurser.

Inkomster från försäljning i museibutiken redovisas under Ålands museum.

Specifikation:

3300	Hysesinkomster och ersättningar	<u>1 000</u>
	Totalt	1 000

36.64.88. Inkomst av donation

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
5 048,69	2 400	3 000

Beräknad avkastning av Irene och Halvdan Stenholms donationsfond.

Se även moment 46.64.70 och 46.64.88

Specifikation:

5000	Finansiella inkomster	<u>3 000</u>
	Totalt	3 000

36.66. KASTELHOLMS FORNMINNESOMRÅDE**36.66.20. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
127 054,18	134 600	134 000

Målet är att bedriva verksamheten på ett sätt som garanterar samma nivå på intäkterna som under de två föregående åren.

Under momentet föreslås en inkomst om 134.000 euro. Inkomsten avser ca 104.000 euro i biljettinkomster samt ca 30.000 euro i hyror och arrendeavgifter.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	104 000
3300	Hysesinkomster och ersättningar	<u>30 000</u>
	Totalt	134 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

I titl Olof Salméns m.fl. finansmotion nr 7 föreslås att anslaget under momentet höjs med 5.000 euro.

Utskottet har erfarit att det saknas privata intressenter som har visat intresse för att hyra Kastelholms kungsgård.

Utskottet föreslår därför att motionen förkastas.

36.66.27. Avgiftsbelagd kundtjänst - inkomster

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
25 651,82	13 500	13 000

Målsättningen för den utåtriktade publika verksamheten i Kastelholm är att årligen erbjuda områdets besökare avgiftsbelagda, intresseväckande upplevelser med anknytning till områdets historia och traditioner genom att

- ordna historiska föreställningar producerade antingen i egen regi eller i samarbete med utomstående arrangörer
- trycka broschyrer, foldrar och vykort
- förse museibutikerna med högklassiga souvenirer
- organisera konserter på slottet
- tillgängliggöra slottet även utöver den ordinarie öppethållningstiden för speciella grupper och gäster.

Med hänvisning till ovanstående föreslås en inkomst om 13.000 euro. Se även moment 46.66.27.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>13 000</u>
	Totalt	13 000

36.68. BOMARSUNDS FORNMINNESOMRÅDE**36.68.20. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
16 011,31	12 600	13 000

Målsättningen för verksamheten är att i mån av möjlighet använda de fastigheter som landskapet äger på fornminnesområdet dels i publika och museala syften dels som arrendeobjekt eller hyresobjekt för att på detta sätt hålla området levande och täcka en del av drifts- och eventuella underhållsutgifter. Vissa områden utarrenderas som bete i markvårdande syften. Villkor i arrende- och hyresavtalen utformas alltid med beaktande av områdets status som fornminnesområde. Inkomsternas nivå är dock beroende av allmänhetens intresse av att hyra eller arrendera respektive anläggning eller objekt.

Med hänvisning till ovanstående föreslås en inkomst om 13.000 euro.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	700
3300	Hysesinkomster och ersättningar	<u>12 300</u>
	Totalt	13 000

36.68.23. Försäljning av fastighet

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
188,37	tb 10 100	

Momentet utgår.

36.68.27. Avgiftsbelagd kundtjänst - inkomster

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
5 122,96	700	1 000

Målsättningen är att tillhandahålla turisterna och besökarna informationsmaterial om Bomarsunds fornminnesområde samt böcker och vykort vilka säljs i första hand i Lotsstugans museum. Med hänvisning till detta föreslås en inkomst om 1.000 euro.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>1 000</u>
	Totalt	1 000

36.70. ARKEOLOGISK VERKSAMHET**36.70.27. Avgiftsbelagd kundtjänst - inkomster**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
54 001,36	50 500	55 000

Anslaget avser inkomster från arkeologisk verksamhet där arbeten och undersökningar bekostas av utomstående samt inkomster från försäljningsverksamhet.

35.000 euro utgör inkomster från samarbetet med Ålands Turistförbund inom ramen för "40-Projektet".

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>55 000</u>
	Totalt	55 000

36.72. ETNOLOGISK VERKSAMHET

36.72.27. Avgiftsbelagd kundtjänst - inkomster

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
28 398,79	44 100	44 000

Under momentet föreslås en inkomst om 44.000 euro för rådgivning om restaurering av kulturhistoriskt värdefulla hus samt vård av etnologiska föremål, entreavgifter från Hermas museigård och Ålands Skolmuseum samt försäljning av publikationer.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	
	- entreavgifter	5 000
	- inkomster för planering och rådgivning	34 000
	- avgiftsbelagd service	1 000
	- försäljning av publikationer och böcker	<u>4 000</u>
	Totalt	44 000

36.80. ÅLANDS LANDSKAPSARKIV

Rubriken ändrad.

36.80.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
804,77	1 700	1 000

Under momentet föreslås en inkomst om 1.000 euro för landskapsarkivets tjänster.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>1 000</u>
	Totalt	1 000

36. UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

36.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

36.01.01. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
0,00	1 700	

Momentet utgår.

36.03. STUDIESERVICEENHETEN

36.03.01. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
4 120,60	8 400	8 000

Som inkomster av deltagaravgifterna från det svenska högskoleprovet som arrangeras på Åland i samarbete med Stockholms universitet föreslås 8.000 euro upptaget.

Provavgiften täcker kostnaderna för ersättningen till Stockholms universitet samt utgifter för de lokala arrangemangen. Inkomsterna motsvaras av lika stora utgifter som under moment 46.03.01.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>8 000</u>
	Totalt	8 000

36.03.51. Återindrivna studiestöd

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
36 461,60	25 200	25 000

Den beräknade inkomsten på återindrivning av de studielån som landskapet på basis av borgensansvar erlagt till kreditinrättningar uppskattas uppgå till ca 25.000 euro under år 2002. Se även LL om studiestöd (94/1995).

Specifikation:

8008	Återbetalning av inkomstöverföringar	<u>25 000</u>
	Totalt	25 000

36.13. PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR KULTURELL VERKSAMHET

36.13.15. Inkomster av kulturell verksamhet

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
27 964,38		

Momentet utgår.

37. NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**37.01. ALLMÄN FÖRVALTNING****37.01.01. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
32 315,24	41 200 tb 0	48 000

Under momentet upptas inkomster från verksamhet genererad från avdelningens fyra byråer. För år 2002 tas även inkomsterna från fiskeribyran upp under momentet (tidigare moment 37.24.01). Inkomsterna fördelas enligt följande:

Försäljning av aktier	1.500
Arrende för travbanan	4.000
Arrende för Långnäs hamn	20.000
Hyra från Ålands Kraftverk Ab	3.300
Skogsbruksplaner	14.000
Täckdikningsplaner	740
Fiskekort	3.000
Övriga inkomster	1.460

Specifikation:

1130 Värdepapper (minskning)	1 500
3000 Inkomster av verksamheten	
- inkomster för planering och rådgivning	14 740
3300 Hyresinkomster och ersättningar	30 300
3900 Övriga inkomster	
- övrigt	<u>1 460</u>
Totalt	48 000

37.03. NÄRINGSLIVETS FRÄMJANDE**37.03.60. Återbetalda stöd**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	tb 173 400	

Momentet utgår.

37.05. EUROPEISKA UNIONEN - MÅLPROGRAM 2**37.05.45. EU:s finansieringsandel - målprogram 2**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	650 900	670 000

Med hänvisning till motiveringen för kapitel 47.05 samt moment 47.05.45

föreslås en inkomst om 670.000 euro upptagen under momentet. Inkomsten avser EU:s finansieringsandel för mål 2-programmet.

Specifikation:

8000	Europeiska Unionen	<u>670 000</u>
	Totalt	670 000

37.15. FRÄMJANDE AV LANTBRUKET

37.15.04. Inkomster för avbytar-service inom lantbruket

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
23 012,70	19 300	20 000

Under momentet föreslås en inkomst om 20.000 euro.

Inkomsterna för avbytarverksamheten varierar beroende på behovet av sjukvikarier. Möjligheten att erbjuda lantbrukarna veckoledighet begränsas av bristen på avbytare.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	
	- inkomster för sjukvikarier	18 500
	- inkomster för veckoledigheter	1 500
	- inkomster för total kostnadstäckning	<u>0</u>
	Totalt	20 000

37.17. EUROPEISKA UNIONEN - PROGRAM FÖR LANDSBYGDENS UTVECKLING

37.17.45 EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	2 992 100	2 997 000

Under momentet upptas anslag som överförs från Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket till land skapsstyrelsen för finansiering av landsbygdens utvecklingsprogram. Av inkomsten avser 126.000 euro startstöd till unga odlare, 1.930.000 euro miljöstöd och 941.000 euro LFA-kompensationsbidrag.

Specifikation:

8000	Europeiska Unionen	<u>2 997 000</u>
	Totalt	2 997 000

37.22. JAKT- OCH VILTVÅRD

37.22.04. Inkomster för viltvårds- och jaktärenden

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
87 515,32	87 600	98 000

Inkomsterna beräknas fördela sig enligt följande:

Jaktvårdsavgift	3 800 st x 20 euro	76 000
Jaktvårdsavgift	600 st x 36 euro	21 600
Jägarexamenskompium		<u>400</u>
		98 000

Avgiften är 20 euro per jaktår för jaktkortsinnehavare bosatta på Åland och 36 euro för övriga.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>98 000</u>
	Totalt	98 000

37.22.40. Inkomster från hjortdjurslicenser och försålt fallvilt

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
42 728,14	42 900	43 000

Föreslås en inkomst om 43.000 euro från hjortdjurslicenser enligt oförändrade avgiftsgrunder samt inkomster från försålt fallvilt.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	
	- hjortdjurslicenser	39 600
	- övrigt	<u>3 400</u>
	Totalt	43 000

37.24. FRÄMJANDE AV FISKERINÄRINGEN

37.24.01. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
2 683,14	4 200	

Momentet utgår. Motsvarande inkomster upptas under moment 37.01.01.

37.26. EUROPEISKA UNIONEN - STRUKTURPROGRAM FÖR FISKERISEKTORN

37.26.45. EU:s finansieringsandel - strukturprogram för fiskerisektorn

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	486 100	530 000

Med hänvisning till moment 47.26.45. föreslås en inkomst om 530.000 euro, vilken avser EU:s finansieringsandelar i projekt som ingår i strukturprogrammet för fiskerisektorn.

Specifikation:

8000	Europeiska Unionen	<u>530 000</u>
	Totalt	530 000

37.46. FÖRSÖKSVERKSAMHETEN**37.46.20. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
45 808,56	37 000	38 000

Under momentet föreslås en inkomst om 38.000 euro för analyser, försäljning av produkter och hyror.

Specifikation:

3000 Inkomster av verksamheten		
- provtagnings- och analysavgifter	23 700	
- försäljning av lantbruksprodukter	<u>2 500</u>	26 200
3300 Hyresinkomster och ersättningar		<u>11 800</u>
Totalt		38 000

37.49. ÅLANDS SVINAVELSSTATION**37.49.21. Verksamhetens inkomster - Ålands svinavelsstation**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
75 593,18	85 800	
	tb 20 200	

Momentet utgår. Se kapitel 47.49 jämte moment 47.49.21.

37.52. SKÖTSEL AV JORDEGENDOMAR**37.52.20. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
64 084,90	67 300	68 000

Inkomsterna avser hyror och arrenden från egendom för vilken jordbruksbyrån ansvarar. Arrendena baserar sig på ingångna arrendeavtal.

Specifikation:

3300 Hyresinkomster och ersättningar	<u>68 000</u>
Totalt	68 000

37.52.23. Försäljning av fastighet

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
10 091,28	67 300	

Momentet utgår. Ingen försäljning är planerad till år 2002.

37.55. SKÖTSEL AV EGNA SKOGAR**37.55.20. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
117 306,46	118 600	119 000

Inkomsterna beräknas fördela sig enligt följande:

Försäljning av virke ca 3 500 m ³	92 300
Markarrenden	10 000
Jaktarrenden	6 700
Hyra för bostäderna i Grelsby och Berg	<u>10 000</u>
	119 000

Specifikation:

3000 Inkomster av verksamheten	92 300
3300 Hyresinkomster och ersättningar	<u>26 700</u>
Totalt	119 000

37.58. ÅLANDS FISKODLING, GUTTORP**37.58.20. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
39 010,36	33 600	35 000

Föreslås en inkomst om 35.000 euro från försålda yngel av havsöring, sik, gädda samt hyresinkomster av bostadslägenheterna.

Specifikation:

3000 Inkomster av verksamheten	24 000
3300 Hyresinkomster och ersättningar	<u>11 000</u>
Totalt	35 000

38. TRAFIKAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**38.01. ALLMÄN FÖRVALTNING****38.01.01. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
23 546,31	26 900	27 000
	tb 15 100	

Föreslås en inkomst om 27.000 euro som inkomst från social- och hälsovårdsministeriets försäkringsavdelning, som årligen på ansökan erlägger de till landskapet Åland hörande trafikförsäkringsavgifterna. I beloppet ingår även inkomster från kurser om alkohol och trafik enligt 36 § 5 momentet körkortslagen för landskapet Åland.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>27 000</u>
	Totalt	<u>27 000</u>

38.10. ÖVRIG TRAFIK**38.10.70. Inkomster från oljeskyddsfonden**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
0,00	0	423 000
	tb 17 500	

Föreslås en inkomst från Statens oljeskyddsfond för uppförande av ett oljeskyddslager i Möckelö. Se moment 48.10.74.

Specifikation:

3900	Verksamhetens övriga inkomster	<u>423 000</u>
	Totalt	<u>423 000</u>

38.20. SJÖTRAFIKEN

Rubriken ändrad.

38.20.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
531 846,08	504 600	510 000

Föreslås en inkomst om 510.000 euro i biljettintäkter från trafiken med landskapets frigående färjor.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>510 000</u>
	Totalt	<u>510 000</u>

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

I tl Jörgen Strands m.fl. finansmotion nr 8 föreslås att anslaget under momentet höjs med 490.000 euro.

Utskottet har erfarit att några nya skäl inte föreligger att höja avgifterna. Utskottet föreslår därför att motionen förkastas.

38.20.21 Försäljning av obehövlig materiel

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
0,00	42 000	20 000

Föreslås en inkomst om 20.000 euro av försäljning av obehövlig materiel.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>20 000</u>
	Totalt	20 000

38.30. VÄGAR, BROAR, HAMNAR OCH LINFÄRJOR**38.30.20. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
100 485,20	143 000	

Momentet utgår. Se moment 48.30.20.

38.30.21. Verksamhetens inkomster - projekteringsenheten

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
269 670,84	269 100	215 000

Föreslås en inkomst om 215.000 euro för projekteringsuppdrag o.d. som utförs internt för landskapsstyrelsens egen räkning och externt för kommuner.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>303 000</u>
	Totalt	303 000
	Under tidigare år budgeterad inkomst	<u>-88 000</u>
	Förslag	215 000

38.50. VERKSTAD OCH LAGER**38.50.20. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
648 102,54	639 100	769 000

Föreslås en inkomst om 769.000 euro från verkstad, lager och Möckelö hamn. Se även moment 48.50.20.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	735 000
3300	Hysesinkomster och ersättningar	<u>34 000</u>
	Totalt	769 000

39. SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMSTER AV LÅN OCH FINANSIERINGSINKOMSTER

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o II tb)	Förslag 2002	Förändring 2001-2002	Förändring 2000-2002
Inkomster per uppgiftsområde					
Finansiella inkomster	4 969 113	3 935 600	4 055 000	3,0%	-18,4%
Skatter och inkomster av skattenatur	181 968 298	172 723 000	166 642 000	-3,5%	-8,4%
Återbetalade lån	5 181 228	3 700 100	3 700 000	0,0%	-28,6%
Upptagna lån	1 681 879	2 522 800	24 051 000	853,3%	1330,0%
Återförda anslag	3 574 758	2 203 300	1 870 000	-15,1%	-47,7%
Överföring från föregående budgetår	11 754 676	16 496 300	8 000 000	-51,5%	-31,9%
Summa	209 129 951	201 581 100	208 318 000	3,3%	-0,4%

39.01. FINANSIELLA INKOMSTER

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	0	0	0
Inkomster	-4 969 113	-3 935 600	-4 055 000
Nettoutgifter	-4 969 113	-3 935 600	-4 055 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

39.01.25.

Inkomst av aktieförsäljning

I vtm Bert Häggbloms m.fl. finansmotion nr 9 föreslås ett anslag om 12.360.000 euro under ett nytt inkomstanslag.

Utskottet anser att man bör avvakta uppförandet av kongress- och kulturhuset innan man överväger en försäljning av aktierna i Ålands turisthotell AB. Uppförandet av kongress- och kulturhuset kommer sannolikt att påverka värdet av fastigheten och därmed även priset på de ifrågavarande aktierna.

Utskottet föreslår därför att motionen förkastas.

39.01.91. Räntor på lån

Bokslut 2000

1 955 346,33

Budget 2001

1 934 200

Budget

1 930 000

Som beräknad inkomst av utgivna lån föreslås 1.930.000 euro upptaget.

Specifikation:

5000 Finansiella inkomster

1 930 000

Totalt

1 930 000

39.01.92. Ränteinkomster

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
2 892 245,76	1 850 100	2 000 000

Som inkomst av likviditetsplaceringar och ränta på bankkonton föreslås 2.000.000 euro.

Specifikation:

5000	Finansiella inkomster	<u>2 000 000</u>
	Totalt	2 000 000

39.01.93. Premier för landskapsgarantier

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
21 708,94	42 000	25 000

Som inkomst av utestående landskapsgarantier föreslås 25.000 euro upptaget.

Specifikation:

5000	Finansiella inkomster	<u>25 000</u>
	Totalt	25 000

39.01.94. Dividendinkomster

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
99 811,53	109 300	100 000

Som dividendinkomst av landskapets aktieinnehav föreslås 100.000 euro upptaget.

Specifikation:

5000	Finansiella inkomster	<u>100 000</u>
	Totalt	100 000

39.10. SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	0	0	0
Inkomster	-181 968 298	-172 723 000	-166 642 000
Nettoutgifter	-181 968 298	-172 723 000	-166 642 000

39.10.90. Avräkningsbelopp

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
169 542 938,92	158 264 800	158 700 000
	tb 4 067 500	

Det förskott landskapet i enlighet med 45 § självstyrelselagen erhåller för år 2002 uppgår enligt Ålandsdelegationens beslut till 158.700.000 euro,

vilket belopp föreslås upptaget som inkomst under momentet.

Specifikation:

9100	Avräkningsbelopp	<u>158 700 000</u>
	Totalt	158 700 000

39.10.91. Skattegottgörelse

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
11 203 531,27	8 409 400	6 700 000
	tb 603 800	

Med hänvisning till 49 § självstyrelselagen föreslås upptaget ett anslag om 6.700.000 euro som uppskattad inkomst av skattegottgörelse för skatteåret 2000.

Specifikation:

9102	Skattegottgörelse	<u>6 700 000</u>
	Totalt	6 700 000

39.10.92. Återbäring av lotteriskatt

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
760 083,79	756 800	760 000
	tb 133 000	

Den lotteriskatt som riksmyndigheterna uppbär av Ålands Penningautomatförening återbärs till landskapet. Med anledning härav föreslås upptaget en inkomst om 760.000 euro under momentet.

Specifikation:

9103	Återbäring av lotteriskatt	<u>760 000</u>
	Totalt	760 000

39.10.93. Apoteksavgifter

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
456 954,32	479 300	480 000

Inkomsterna är avgifter enligt LL om apoteksavgift (6/1947, ändr. 24/1984). Om grunderna för avgiftens belopp på årets omsättning stadgas i landskapsstyrelsens beslut om justering av markbeloppen för de i 2 § 1 mom. ovannämnda lag nämnda omsättningsgrupperna samt för apoteksavgiften vid omsättningens nedre gräns.

Specifikation:

9104	Apoteksavgifter	<u>480 000</u>
	Totalt	480 000

39.10.98. Övriga skatter och avgifter

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
4 789,82	8 400	2 000

Som inkomst av övriga skatter och avgifter föreslås 2.000 euro.

Dispositionsplan:

9109 Övriga skatter och inkomster av skattenatur	<u>2 000</u>
Totalt	2 000

39.20. ÅTERBETALADE LÅN

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	0	0	0
Inkomster	-5 181 228	-3 700 100	-3 700 000
Nettoutgifter	-5 181 228	-3 700 100	-3 700 000

39.20.91. Avkortningar på lån

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
5 181 227,55	3 700 100	3 700 000

Som inkomst av influtna avkortningar på lån föreslås 3.700.000 euro upptaget under momentet. Även avkortningar på de lån som utges ur Nordiska Investeringsbankens regionallånevot ingår i beloppet.

Specifikation:

1541 Lånefordringar	<u>3 700 000</u>
Totalt	3 700 000

39.30. UPPTAGNA LÅN

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	0	0	0
Inkomster	-1 681 879	-2 522 800	-24 051 000
Nettoutgifter	-1 681 879	-2 522 800	-24 051 000

39.30.87. Regionallån

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
1 681 879,26	2 522 800	2 500 000

Med hänvisning till moment 44.10.87 föreslås 2.500.000 euro upptaget under momentet.

Specifikation:

2400	Markmässiga lån	<u>2 500 000</u>
	Totalt	2 500 000

39.30.90. Finansieringslån

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
0,00	8 223 900	21 061 000
	tb -8 223 900	

För balansering av föreliggande budgetförslag föreslås upptagande av en inkomst om 21.551.000 euro.

Specifikation:

2400	Markmässiga lån	<u>21 551 000</u>
	Totalt	21 551 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

Med anledning av ändringar i sifferstaten under utgifterna minskas anslaget med 490.000 euro.

39.90. ÅTERFÖRDA ANSLAG

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	0	0	0
Inkomster	-3 574 758	-2 203 300	-1 870 000
Nettoutgifter	-3 574 758	-2 203 300	-1 870 000

39.90.90. Återförda utgiftsrester och reservationsanslag

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
3 478 647,12	1 681 900	1 700 000

På grund av att varje år en del i bokslutet ingående utgiftsrester och reserverade anslag av olika orsaker ej tas i bruk föreslås en inkomst om 1.700.000 euro upptagen.

Specifikation:

(9800	Hjälpkonto till budgetdelen	<u>1 700 000</u>
	Totalt	1 700 000)

39.90.95 Återbokade bidrag

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
96 110,74	16 800	170 000
	tb 504 600	

För att underlätta avförandet av bidrag som beviljats stödtagare men som av olika skäl aldrig utbetalas samt för bidrag som återkrävs föreslås en inkomst om 170.000 euro.

Specifikation:

(9800	Hjälpkonto till budgetdelen	<u>170 000</u>
	Totalt	170 000)

39.98. ÖVERFÖRING FRÅN FÖREGÅENDE BUDGETÅR

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	0	0	0
Inkomster	-11 754 676	-16 496 300	-8 000 000
Nettoutgifter	-11 754 676	-16 496 300	-8 000 000

39.98.99. Föregående års överskott

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
11 754 675,50	5 045 600	8 000 000
	tb 11 450 700	

Som uppskattat överskott från år 2001 föreslås 8.000.000 euro upptaget.

Specifikation:

(9800	Hjälpkonto till budgetdelen	<u>8 000 000</u>
	Totalt	8 000 000)

41. LAGTINGET

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o II tb)	Förslag 2002	Förändring 2001-2002	Förändring 2000-2002
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	1 957 162	2 111 400	2 237 000	5,9%	14,3%
Summa utgifter	1 957 162	2 111 400	2 237 000	5,9%	14,3%
Summa inkomster	-3 231	-2 500	-3 000	20,0%	-7,1%
Nettoutgifter	1 953 932	2 108 900	2 234 000	5,9%	14,3%

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o II tb)	Förslag 2002	Förändring 2001-2002	Förändring 2000-2002
Utgifter per uppgiftsområde					
Lagtinget	1 215 929	1 278 200	1 329 000	4,0%	9,3%
Lagtingets kansli	445 131	493 600	554 000	12,2%	24,5%
Lagtingets övriga utgifter	206 394	283 400	305 000	7,6%	47,8%
Ålands delegation i Nordiska rådet	89 708	56 200	49 000	-12,8%	-45,4%
Summa	1 957 162	2 111 400	2 237 000	5,9%	14,3%

41.01. LAGTINGET

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	1 215 929	1 278 200	1 329 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	1 215 929	1 278 200	1 329 000

Lagtinget utövar lagstiftnings-, budget- och kontrollmakt enligt de ramar självstyrelselagen och lagtingsordningen utstakar. Lagtingsarbetets omfattning beror i hög grad på den mängd framställningar som republikens president och landskapsstyrelsen överlämnar samt på i vilken utsträckning ledamöterna själva utövar sin initiativrätt. Bland annat som en följd av EU-medlemskapet har antalet framställningar från landskapsstyrelsen tenderat att minska något medan antalet ärenden rörande internationella avtal något ökat. Omfattningen av lagtingets arbete bedöms förbli i stort sett av samma omfattning som under senare år eller 170-180 sammanträdesdagar per år. Medlemskapet i lagtinget innebär utöver närvaro i pleni- och utskottsarbetet även insatser från ledamöterna i form av grupparbete, nordiska och övriga internationella kontakter, behov att läsa in och följa med material och information samt kompetensutveckling inom t.ex. ADB och språk.

Vissa frågor som gäller det parlamentariska samspelet mellan lagtinget och landskapsstyrelsen utreds för närvarande i en parlamentariskt sammansatt kommitté och kan under perioden fram till nästa lagtingsval tänkas resultera i förslag till ändringar och kompletteringar av lagstiftningen.

Landskapet deltar i EU-samarbetet på det sätt självstyrelselagen anger. På

grund av unionens organisation och struktur bedrivs arbetet i huvudsak som ett regeringssamarbete medan de nationella parlamentens roll är att följa och kontrollera regeringarnas arbete för att garantera att regeringsorganen agerar så att de har parlamentens förtroende. I lagtinget sker samråd i EU-ärenden med landskapsstyrelsen i självstyrelsepolitiska nämnden eller något specialutskott beroende på ärendets natur. Antalet samrådsärenden bedöms enligt nuvarande utveckling vara 5-10 per år men därutöver hålls ibland konsultationer av allmän natur utan anknytning till konkreta förslag till rättsakter. I frågor som inte förutsätter samråd håller landskapsstyrelsen utskotten och lagtingsgrupperna kontinuerligt informerade genom att tillhandahålla olika slag av sammanställningar och dokument. Samverkansformerna i EU-frågor utvärderas kontinuerligt. Lagtinget medverkar i CALRE som är ett organ för talmännen i regionala lagstiftande organ inom EU:s medlemsländer. Organet arbetar på att stärka regionernas roll i samarbetet.

Intensiteten i lagtingsarbetet har med åren ökat samtidigt som arbetet i lagtingsgrupperna fått allt större betydelse. Det är därför viktigt att de enskilda ledamöterna och grupperna tillförsäkras ändamålsenliga arbetsutrymmen i anslutning till den övriga verksamheten i lagtingshuset. Kansli-kommissionen avser därför att följa den inledda planeringen av tilläggsutrymmen i Självstyrelsegården.

41.01.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
1 215 928,69	1 278 200	1 329 000

Under momentet upptas medel för lagtingsledamöternas arvoden enligt lagtingets gällande beslut samt för resekostnader och hälsovårdstjänster. Arvodet utgår enligt löneklass A 28 jämte sex ålderstillägg och beräknas som hittills utgående från 220 arvodesberättigade dagar per år. På grund av talmansuppdragets karaktär utgår dennes arvode på helårsbasis medan vicetalmännen och utskottsordförandena erhåller en förhöjning om 5 procent på sina arvoden. Medlemmarna i Nordiska rådet har rätt till särskilda dagsarvoden för förrättningsdagar som infaller under tider då lagtinget inte sammankommer. Anslaget beräknas i övrigt täcka ledamöternas resekostnader, dagtraktamenten och logiersättningar samt kostnader för resor som utskott och delegationer från lagtinget företar, förutom kostnaderna för medlemmarna i Nordiska rådet som påförs moment 41.20.01. Ur anslaget erläggs också kostnaderna för de hälsovårdstjänster som ledamöterna erhåller.

Dispositionspan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	1 268 000
4300	Inköp av tjänster	4 200
4800	Övriga utgifter	
	- resor	<u>56 800</u>
	Anslagsbehov	1 329 000

41.05. LAGTINGETS KANSLI

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	445 131	493 600	554 000
Inkomster	-3 231	-2 500	-3 000
Nettoutgifter	441 901	491 100	551 000

Lagtingets kansli är ett serviceorgan som i första hand sköter kansli-, sekreterar- och informationsuppgifter för lagtinget, dess ledamöter och organ. Kansliet betjänar också förvaltningen i övrigt, massmedia och allmänhet. Ett viktigt mål för kansliet är att förbättra tillgången till lagtingets handlingar för olika användare i och med att lagtingshandlingarna efter ett grundligt utvecklingsarbete numera finns tillgängliga på internet.

Lagtingets bibliotek tillhandahåller ledamöterna och landskapsförvaltningen relevant biblioteks- och dokumentationsservice. Det fungerar som referens- och handbibliotek för lagtinget och dess medlemmar samt för landskapsförvaltningen. Det betjänar även andra bibliotek i landskapet och allmänheten genom att det är anslutet till ett datoriserat samkatalogiseringsystem och till flera utomstående databaser. En allt viktigare uppgift för biblioteket har blivit att tillhandahålla material och information med anknytning till EU-medlemskapet.

41.05.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
423 274,43	466 700	527 000

I anslaget ingår avlöningsutgifter för den ordinarie kanslipersonalen samt arvoden på timbasis för tillfälliga uppdrag vid tidvis förekommande arbetsanhopning. Vidare ingår utgifter för tryckning av lagtingshandlingarna och övrigt tryckarbete, post- och teleavgifter, kontorsmaterial och servicearbeten, personalens resor och fortbildning samt sedvanlig förnyelse av kontors- och datautrustning för kansliet och lagtingsledamöterna liksom även för fortsatt utveckling av lagtingets internet-service.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	4	5	5
Personal i arbetsavtalsförhållande	3	3	3

Dispositionplan:

4000 Personalutgifter			
- inrättade tjänster	262 442		
- tillfälliga tjänster	6 670		
- personal i arbetsavtalsförhållande	92 518		
- övriga löner och arvoden	<u>6 670</u>		368 300
4100 Material och förnödenheter			23 500
4300 Inköp av tjänster			65 250
4800 Övriga utgifter			
- resor	9 250		
- övrigt	<u>1 700</u>		10 950

1125 Maskiner och inventarier	<u>59 000</u>
Anslagsbehov	527 000

41.05.04. Lagtingets bibliotek

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
21 857,05	26 900	27 000

Anslaget avser kostnader för inköp av litteratur och prenumerationer till lagtingets och centrala ämbetsverkets handbibliotek, inbindning, datakatalogisering, informationssökning, anslutning till avgiftsbelagda databaser, kontorsmaterial och övriga konsumtionsutgifter.

Dispositionsplan:

4100 Material och förnödenheter	25 400
4300 Inköp av tjänster	<u>1 600</u>
Anslagsbehov	27 000

41.10. LAGTINGETS ÖVRIGA UTGIFTER

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	206 394	283 400	305 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	206 394	283 400	305 000

Under kapitlet upptas medel bland annat för landskapsrevisorernas verksamhet, för stöd av lagtingsgruppernas verksamhet samt för lagtingets representation.

Landskapsrevisorernas verksamhet bedrivs enligt bestämmelserna i landskapslagen om landskapsrevisionen (7/1996). En målsättning för arbetet är att årligen granska landskapets hushållning och förvaltning på ett översiktligt plan. Nyttillkomna och särskilt kostnadskrävande verksamheter ägnas särskild uppmärksamhet. Under en något längre tidsperiod skall i princip varje verksamhetsenhet granskas. Landskapsrevisorerna har även rätt att granska beviljandet och användningen av samt tillsynen över lån och bidrag som betalats av EU:s medel. I sitt arbete samverkar landskapsrevisorerna på det sätt revisionslagstiftningen anger med den interna revisionen. En målsättning är att ¼ av en revisors årskapacitet skall kunna ställas till landskapsrevisorernas förfogande.

Det politiska arbetet förutsätter att aktörerna ges tillräckliga verksamhetsbetingelser. I detta syfte beviljas lagtingsgrupperna ett årligt anslag för att stöda gruppkansliernas arbete och för utredningar. Ett viktigt mål i anslutning till de inledda utredningarna om en utbyggnad av Självstyrelsegården är att tillgodose lagtingsgruppernas och ledamöternas behov av ändamålsenliga arbetsutrymmen.

41.10.04. Revisionsutgifter (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
19 154,91	48 800	50 000

Under anslaget föreslås medel för landskapsrevisorernas arvoden samt deras gransknings- och studieresor. Landskapsrevisorernas dagsarvoden motsvarar enligt lagtingets beslut 21.1.1991 lagtingsledamöternas dagsarvoden. I anslaget beaktas även kostnader för nödvändiga specialutredningar i anslutning till revisionsarbetet.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	29 700
4300	Inköp av tjänster	16 800
4800	Övriga utgifter	
	- resor	<u>3 500</u>
	Anslagsbehov	50 000

41.10.05. Expertutlåtanden

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
2 467,19	5 000	5 000

Anslaget avser kostnader för sakkunnigutlåtanden till utskott och övriga organ inom lagtinget, tolk- och översättningsuppdrag och liknande.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	4 200
4800	Övriga utgifter	
	- resor	<u>800</u>
	Anslagsbehov	5 000

41.10.06. Till lagtingsgruppernas disposition för kansliändamål

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
141 277,86	184 200	192 000

Anslaget utgår som stöd för lagtingsgruppernas verksamhet enligt riktlinjerna i 1985 års budgetbeslut kompletterat med anvisningar från kansli-kommissionen. Beloppet föreslås fördelat på en andel per lagtingsgrupp enligt den gruppindelning som anmälts vid mandatperiodens början och en andel som fördelas per mandat.

Andelarnas belopp föreslås fastställda till 5.000 euro per lagtingsgrupp respektive likaså 5.000 euro per mandat. I enlighet med motiveringarna i 1997 års budget föreslås dessutom ett belopp om 12.000 euro att fördelas lika mellan varje lagtingsgrupp för avlöning av personal och köp av tjänster i syfte att stärka gruppernas och ledamöternas resurser för utredningar och dylikt.

Dispositionsplan:

8209	Övriga inkomstöverföringar	<u>192 000</u>
	Anslagsbehov	192 000

41.10.18. Dispositionsmedel

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
43 493,87	45 400	58 000

Anslaget avser medel för gästbesök, uppvaktningar, talmannens särskilda representationsersättning, till ledamöterna riktad utbildning, visning av lagtingshuset för utomstående grupper med flera liknande utgifter. I anslaget har även beaktats medel av engångsnatur för att uppmärksamma att 80 år förflutit sedan lagtingets verksamhet inleddes. Ur anslaget kan även verksamheten i lagtingets veteranförening stödas.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster		11 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	4 250	
	- representation	35 250	
	- övrigt	<u>7 500</u>	<u>47 000</u>
	Anslagsbehov		58 000

41.20. ÅLANDS DELEGATION I NORDISKA RÅDET

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	89 708	56 200	49 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	89 708	56 200	49 000

Verksamheten vid delegationen och delegationssekretariatet bedrivs med stöd av landskapslagen om Ålands representation i Nordiska rådet (25/1984).

Arbetsuppgifter hänförliga till samarbetet inom Nordiska ministerrådet handhas från och med den 1 juni 2000 av landskapsstyrelsen. Sekreterarsuppgifterna vid delegationen fullgörs från den 1 mars 2001 av en utskottssekreterare vid lagtingets kansli. Kansligöromål vid sekretariatet sköts liksom tidigare av byråsekreteraren vid lagtingets kansli. Några personalutgifter belastar därför inte längre delegationens anslag.

41.20.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
89 708,21	56 200	49 000

Under momentet föreslås ett anslag om 49.000 euro för främst resekostnader för Ålands delegationen i Nordiska rådet.

Inrättade tjänster	År 2000	År 2001	År 2002
	1		

Dispositionsplan:

4100 Material och förnödenheter		1 000
4300 Inköp av tjänster		2 000
4800 Övriga utgifter		
- resor	40 000	
- representation (inkl. NR:s 50-årsjubileum)	<u>6 000</u>	<u>46 000</u>
Anslagsbehov		49 000

42. LANDSKAPSSTYRELSEN

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o II tb)	Förslag 2002	Förändring 2001-2002	Förändring 2000-2002
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	1 688 597	2 235 400	2 151 000	-3,8%	27,4%
Summa utgifter	1 688 597	2 235 400	2 151 000	-3,8%	27,4%
Summa inkomster	-151 255	-189 700	-200 000	5,4%	32,2%
Nettoutgifter	1 537 342	2 045 700	1 951 000	-4,6%	26,9%

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o II tb)	Förslag 2002	Förändring 2001-2002	Förändring 2000-2002
Utgifter per uppgiftsområde					
Lantrådet och landskapsstyrelsens ledamöter	672 273	768 400	640 000	-16,7%	-4,8%
Landskapsstyrelsens övriga utgifter	277 398	475 400	476 000	0,1%	71,6%
Konsumentrådgivning	22 705	29 600	30 000	1,4%	32,1%
Revisionsbyrån	91 956	123 800	135 000	9,0%	46,8%
Ålands statistik- och utredningsbyrå	302 520	375 700	394 000	4,9%	30,2%
Lagberedningen	321 746	462 500	476 000	2,9%	47,9%
Summa	1 688 597	2 235 400	2 151 000	-3,8%	27,4%

42.01. LANTRÅDET OCH LANDSKAPSSTYRELSENS LEDAMÖTER

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	672 273	768 400	640 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	672 273	768 400	640 000

42.01.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
565 743,18	659 100	530 000

Landskapsstyrelsen antas under året bestå av fem ledamöter jämte lantrådet. Arvode till landskapsstyrelseledamöterna utgår enligt landskapslagen om arvode för medlem av Ålands landskapsstyrelse (17/1985, ändr. 64/2000).

Anslaget avser främst

- löner och arvode för lantrådet, ledamöter samt avlönande av personal enligt bilaga 5. Därtill ingår i anslaget för tillfälliga tjänster anslag för avlönande av en semestervikarie
- landskapsstyrelseledamöternas resor
- underhåll, bränsle, försäkringar m.m. för två fordon
- prenumerationer, mindre inköp och övriga konsumtionsutgifter.

Inrättade tjänster	År 2000 1	År 2001 1	År 2002 1
--------------------	--------------	--------------	--------------

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	33 373	
	- tillfälliga tjänster	2 436	
	- övriga löner och arvoden	<u>508 191</u>	544 000
4100	Material och förnödenheter		3 600
4300	Inköp av tjänster		6 700
4800	Övriga utgifter		
	- resor	60 500	
	- övrigt	<u>200</u>	<u>60 700</u>
	Anslagsbehov		615 000
	Användning av tidigare års anslag		<u>-85 000</u>
	Förslag		530 000

42.01.18. Dispositionsmedel

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
106 529,60	109 300	110 000

Föreslås ett anslag om 110.000 euro för främst landskapsstyrelsens kostnader för kontakter med myndigheter och organisationer samt kostnader i samband med representationsuppdrag.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- övriga löner och arvoden		8 400
4100	Material och förnödenheter		900
4200	Hyror		800
4300	Inköp av tjänster		7 600
4800	Övriga utgifter		
	- resor	700	
	- representation	<u>91 600</u>	<u>92 300</u>
	Anslagsbehov		110 000

42.05. LANDSKAPSTYRELSENS ÖVRIGA UTGIFTER

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	277 398	475 400	476 000
Inkomster	-146 548	-154 200	-166 000
Nettoutgifter	130 850	321 200	310 000

42.05.04. Skärgårdssamarbetet och Interreg II och III (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
145 287,71	152 500	165 000

Skärgårdssamarbetet är ett gränsregionalt myndighetssamarbete som bedrivits sedan år 1978 i Stockholm, Åboland och på Åland. Sedan år 1996 har samarbetet utvidgats till att avse gemenskapsinitiativet Interreg – Skärgården. Ett program för Interreg IIIA-Skärgården för perioden 2000-2006 har godkänts av kommissionen och verksamheten kommer således fortgå under perioden 2000-2006. Målsättningen med Interreg-programmet är att skapa goda förutsättningar för skärgårdsbefolkningen att leva och verka ute i skärgården.

Landskapsstyrelsen är liksom under tidigare programperiod förvaltande myndighet för Interreg IIIA-Skärgården. I syfte att reglera främst kontroll av utbetalda EG-medel samt revisionen har ett avtal ingåtts mellan Finlands och Sveriges regeringar.

Eftersom landskapsstyrelsen är förvaltande myndighet för Interreg IIIA-Skärgården och således har det personalpolitiska ansvaret för de anställda som handlägger Interregfrågor föreslås ett anslag om 165.000 euro för att täcka avlöningskostnaderna för skärgårdssamarbetets projektchef som även är programansvarig för Interreg IIIA-Skärgården programmet, en sekretariatschef för interregsektariatet och en tillfällig tjänst som handläggare vid interregsektariatet. För dessa kostnader, inklusive framtida pensioner, som landskapet åtar sig genom arrangemanget, erhålls en motsvarande inkomst, vilken föreslås upptagen under moment 32.05.04.

	År 2000	År 2001	År 2002
Tillfälliga tjänster	1	1	1
Personal i arbetsavtalsförhållande	2	2	2

Dispositionspan:

4000 Personalutgifter		
- tillfälliga tjänster	50 100	
- personal i arbetsavtalsförhållande	<u>114 900</u>	<u>165 000</u>
Anslagsbehov		165 000

42.05.05. Utredningar

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
17 491,54	88 300	88 000

Under momentet föreslås ett anslag avsett för utredningskostnader, men även kostnader för utvecklingsprojekt och andra konsultinsatser. Anslaget föreslås också kunna användas för tillfälliga projektanställningar med avseende på projekt som kan komma att bli aktuella under året.

Dispositionspan:

4000 Personalutgifter		
- övriga löner och arvoden		20 000
4100 Material och förnödenheter		20 000
4300 Inköp av tjänster		<u>48 000</u>

Anslagsbehov

88 000

42.05.07. Kommittéer och sakkunniga (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
17 248,38	37 000	37 000

Anslaget avser arvoden och reseersättningar för lagstadgade delegationer och övriga av landskapsstyrelsen tillsatta kommittéer, kommissioner och sakkunniga för vilka anslag ej upptagits särskilt.

Då konsumentklagonämnden är en landskapsmyndighet med svenska som ämbetspråk och vars verksamhet inte omfattas av 37 och 39 §§ självstyrelselagen finns i praktiken ett behov av att handlingar på annat språk än svenska och som har betydelse för konsumentklagonämndens bedömning skall översättas till svenska. Med hänvisning till lagstiftarens målsättning att främja de åländska konsumenternas intressen är det nödvändigt att vid behov översätta den klagandes och av motparten inkomna handlingar till svenska. I sammanhanget finns anledning att hänvisa till 31 § självstyrelselagen gällande riksmyndigheternas skyldighet att inom gränserna för sin behörighet på begäran bistå en landskapsmyndighet vid handhavandet av uppgifter som hör till självstyrelsen.

Därtill ingår anslag för vissa andra översättningskostnader.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	35 000
4800	Övriga utgifter	
	- resor	<u>2 000</u>
	Anslagsbehov	37 000

42.05.09. Externt samarbete

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
70 103,50	147 200	140 000

Landskapsstyrelsen deltar i dag i en rad externa samarbeten, varav Skärgårdssamarbetet, Interreg IIIA-Skärgården, de sju stora östersjöarna (B7) samt CPMR är de väsentligaste.

Målsättningen med deltagandet i skärgårdssamarbetet och Interreg IIIA-Skärgården samt östersjösamarbetet är att stärka regionens utvecklingsmöjligheter och konkurrenskraft genom ett ökat samarbete inom regionerna i fråga.

Målsättningen med deltagandet i övriga externa samarbeten är främst att stärka öars respektive självstyrande områdens inflytande inom Europeiska unionen samt att erhålla ökade kunskaper genom erfarenhetsutbyte.

Då det gäller Interreg IIIA-Skärgården har landskapsstyrelsen beslutat att delta i samarbetet under programperioden 2000-2006.

Av anslaget kommer en större andel att användas för att täcka kostnaderna för deltagandet i Skärgårdssamarbetet, eftersom kostnaderna för skärgårdssamarbetet har omfördelats mellan de deltagande regionerna så att en större del av kostnaderna (en ökning med 13.000 euro) faller på Ålands landskapsstyrelse.

Av anslaget beräknas

- 80.000 euro för landskapsstyrelsens andel av finansieringen av Interreg IIIA-Skärgården, främst tekniskt stöd för programgenomförande och andra administrativa kostnader, administrativa kostnader för Skärgårdssamarbetets verksamhet, deltagande i projekt inom ramen för Interreg IIIA-Skärgården eller Skärgårdssamarbetet
- 14.000 euro för erfarenhets- och kunskapsutbyte inom näringslivsombudet för B7
- 40.000 euro för medlemsavgifter i internationella intresseorganisationer
- 6.000 euro för seminarier och internationellt samarbete.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster		8 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	2 000	
	- medlemsavgifter	<u>40 000</u>	42 000
8209	Övriga inkomstöverföringar		<u>90 000</u>
	Anslagsbehov		140 000

42.05.10. Förvaltningsutgifter för Källskär

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
10 663,95	16 800	16 000

Föreslås ett anslag om 16.000 euro för huvudsakligen utgifter för förvaltning, underhåll och reparationer av anläggningen jämte byggnader. Landskapsstyrelsen tillhandahåller karta över ön där information om Källskär finns, såsom anläggningar och vandringsleder.

Landskapsstyrelsens målsättning har hela tiden varit att anläggningen i princip varit öppen för allmänheten, dock så att landskapsstyrelsens gäster i görligaste mån tillförsäkras arbetsro.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- övriga löner och arvoden		9 000
4100	Material och förnödenheter		<u>7 000</u>
	Anslagsbehov		16 000

42.05.19. Oförutsedda utgifter

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
16 602,64	16 800	30 000
	tb 16 800	

Föreslås ett anslag om 30.000 euro för att i första hand täcka eventuella

person-, sak- och förmögenhetsskador samt juridiska kostnader och andra på förhand oförutsedda kostnadsposter samt på lag baserade utgifter för vilka anslag ej särskilt upptagits.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	20 000
4800	Övriga utgifter	<u>10 000</u>
	Anslagsbehov	30 000

42.20. KONSUMENTRÅDGIVNING

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	22 705	29 600	30 000
Inkomster	0	-29 600	-30 000
Nettoutgifter	22 705	0	0

Det övergripande målet är att tillhandahålla konsumentrådgivning för alla i landskapet fast bosatta invånare på för kommunerna förmånliga villkor.

Enligt självstyrelselagens 30 § 11 p. skall de uppgifter som enligt lagstiftningen om konsumentrådgivning ankommer på kommunerna skötas av landskapsstyrelsen i enlighet med avtal mellan landskapsstyrelsen och kommunerna. Verksamheten bekostas i sin helhet av kommunerna.

Sedan 1.1.2000 handhar Ålands kommunförbund k.f. på basis av ett avtal med Ålands landskapsstyrelse verksamheten.

42.20.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
22 705,37	29 600	30 000

För utgifter föranledda av konsumentrådgivningen föreslås ett anslag om 30.000 euro. Anslaget motsvaras av inkomster under moment 32.20.39.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	<u>30 000</u>
	Anslagsbehov	30 000

42.25. REVISIONSBYRÅN

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	91 956	123 800	135 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	91 956	123 800	135 000

Landskapsstyrelsens revisionsbyrå är en oberoende och opartisk revisionsmyndighet på området för landskapsstyrelsens förvaltning. Revisionsbyråns verksamhet styrs av landskapslagen om landskapsstyrelsens revisionsbyrå (8/1996), vilket innebär att revisionen bedrivs enligt god revisionssed och inriktas på förhållanden av betydelse eller på omständighet där risk föreligger. I revisionsverksamheten beaktar byråns revisorer i tillämpliga delar Intosai:s (internationell organisation för staternas högsta revisionsorgan) revisionsstandarder och de tillämpningsinstruktioner som Europeiska revisionen utfärdat ifråga om dem. Byrån granskar lagligheten och ändamålsenligheten för landskapets hushållning och förvaltning, iakttagandet av budgeten samt att landskapsstyrelsens beslut verkställts.

Revisionsbyrån genererar för landskapsstyrelsen och dess underlydande verk, inrättningar och enheter samt för landskapsrevisorerna nyttiga och tillförlitliga revisionsdata om landskapsförvaltningens lagenlighet och ändamålsenlighet samt information om av förvaltningen redovisade uppgifter är tillfredsställande och tillräckliga. Revisionsbyrån eftersträvar att med sin revisions- och sakkunnigverksamhet befrämja lönsamhet, produktivitet och effektivitet samt att gällande bestämmelser och principer för god förvaltning och ekonomi iakttas. Den av revisionsbyrån utförda revisionen omfattar landskapsstyrelsens förvaltning, underlydande verk, inrättningar och myndigheter, EG-stöd, målprogram och stödmottagare, granskning av bolag där landskapsstyrelsen är majoritetsägare samt av samfund och sammanslutningar som med ensamrätt av landskapet anskaffar medel.

Målsättningar och målformuleringar för år 2002

Revisionsbyråns revisionsverksamhet omfattar både förvaltningsrevision och redovisningsrevision. En särskild del av revisionen utgör granskningen av EG-stöd, målprogram och de projekt inom programmen som finansieras genom strukturfonderna och de egna nationella medlen.

Revisionsbyrån har som målsättning att inom ramen för förvaltningsrevisionen inom en femårsperiod granska hela landskapsstyrelsens förvaltningsområde inklusive Ålands hälso- och sjukvård förutom den av EU-kommissionen föreskrivna årligen fortgående kontrollen av EU-målprogram och projekt. Revisionsbyråns revisorer avser också utföra de speciella granskningar som landskapsrevisorerna särskilt beställer med hänsyn till sin revisionsplan inom extern revision.

Revisionsbyrån har som resultatmål att genom granskningarna påverka förvaltningen, så att systemen, rutinerna och organisationen är så goda som möjligt och den interna kontrollen på en tillfredsställande nivå. Härigenom säkras en god förvaltning och en sund finansiell hushållning.

Under år 2002 är målsättningen att påverka centralförvaltningen så att majoriteten av byråerna skall ha utvecklat rutiner för genomgång av revisionsrapporter och redovisning av åtgärder som vidtas med anledningen av rapporterna.

Några mätetal som i viss mån beskriver utvecklingen har beräknats respektive uppskattats enligt följande:

Utförda granskningar	2000	2001	2002
Förvaltnings- och redovisningsrevision	14	20	25
Granskningar för landskapsrevisorerna	4	7	7
EU-målprogram inkl. projekt	41	42	42

42.25.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
91 955,80	123 800	135 000

För revisionsbyråns verksamhet föreslås ett anslag om 135.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	2	2	2

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster		105 500
4100	Material och förnödenheter		
	- litteratur	370	
	- övrigt	<u>230</u>	600
4300	Inköp av tjänster		
	- personalutbildning	2 523	
	- övriga tjänster	<u>18 077</u>	20 600
4800	Övriga utgifter		
	- resor		5 000
1125	Maskiner och inventarier		<u>3 300</u>
	Anslagsbehov		135 000

42.30. ÅLANDS STATISTIK- OCH UTREDNINGSBYRÅ

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	302 520	375 700	394 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	302 520	375 700	394 000

Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB) är en fristående utrednings- och forskningsenhet och tillika Ålands officiella statistikmyndighet. Utredningsverksamheten omfattar hela det ekonomisk-politiska området med tyngdpunkt i aktuella policyinstrument samt den ekonomiska utvecklingen inom Åland liksom omkringliggande länder och regioner. Målsättningen

är att producera statistik och analytiskt underlagsmaterial för politiska beslut, samhällsinformation och debatt m.m. som håller högsta möjliga kvalitetsnivå.

Aktuellt under året är en fortsatt utveckling av statistikproduktionen och utredningsverksamheten med tyngdpunkt på ekonomisk statistik och prognoser.

ÅSUB:s roll i det internationella samarbetet växer. Förutom en allt tydligare profil i det nordiska statistiska samarbetet, är ÅSUB aktivt i flera olika internationella forsknings- och utredningsorgan. Åland är genom ÅSUB numera officiellt representerat i det nordiska chefsstatistikersamarbetet. ÅSUB upprätthåller därtill särskilda kontakter med de nationella statistikmyndigheterna på Färöarna och Grönland.

ÅSUB kommer under året att sträva till att erhålla vissa utrednings- och statistikuppdrag från externa aktörer som t.ex. EU-kommissionen, kommunerna och dem närstående organisationer, näringslivet m.m.

Under år 2002 beräknas ÅSUB producera ca 5 statistikrapporter och ca 50 statistikmeddelanden förutom Statistisk Årsbok för Åland, Åland i siffror och Nationalräkenskapsdata för Åland. Inom utredningsverksamheten kommer ett 10-tal rapporter att ges ut. Förutom den i arbetsprogrammet angivna löpande utredningsverksamheten beräknas ÅSUB genomföra 4-6 externa utredningsuppdrag.

42.30.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
302 519,52	375 700	394 000
För Ålands statistik- och utredningsbyrås verksamhet föreslås ett nettoanslag om 394.000 euro.		

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I förslaget ingår ca 9.000 euro för post- och teletjänster vars kostnader i tidigare års bugeter upptagits centralt under moment 44.95.01.

För verksamheten föreslås fortsättningsvis nettobudgetering enligt 8 § finansförvaltningslagen tillämpas så att de beräknade inkomsterna om totalt ca 60.000 euro kan gottskrivas momentet.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	6	6	6
Tillfälliga tjänster	1	1	1
<i>Dispositionsplan:</i>			
4000 Personalutgifter			
- inrättade tjänster	291 695		
- tillfälliga tjänster	37 351		
- personal i arbetsavtalsförhållande	3 576		
- övriga löner och arvoden	<u>1 378</u>		334 000
4100 Material och förnödenheter			8 000

4200 Hyror	33 000
4300 Inköp av tjänster	66 000
4800 Övriga utgifter	
- resor	13 000
3000 Inkomster av verksamheten	<u>-60 000</u>
Nettoanslagsbehov	394 000

42.40. LAGBEREDNINGEN

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	321 746	462 500	476 000
Inkomster	-4 707	-5 900	-4 000
Nettoutgifter	317 039	456 600	472 000

Arbetet vid lagberedningen består i huvudsak i att bereda författningsförslag samt i att utföra de uppgifter som hör samman med offentliggörandet av författningarna och arbetet med lagsamlingen. Kärnverksamheten, det arbete som består i att bereda författningsförslag skiljer sig från egentligt förvaltningsarbete. Karaktäristiskt för författningsberedningsarbetet är bl.a. det att arbetet bedrivs på en hög abstraktionsnivå och berör olika sektorer. Lagberedningsarbetet är därför personalintensivt och anslaget under moment 42.40.01 är därför i huvudsak avsett att täcka löne- och lönebi-kostnader.

De inkomster som faller under lagberedningen är från försäljningen av Ålands författningssamling och Ålands lagsamling. Varken författningssamlingen eller lagsamlingen bär sina egna kostnader. Inkomsterna minskar bl.a. som en följd av att material numera tillhandahålls gratis via Internet.

I budgetförslaget för år 2001 lämnade landskapsstyrelsen en redogörelse för vilka mål som uppställts för lagberedningsarbetet. Målen var långsiktiga och de kommer i huvudsak att ligga till grund även under år 2002.

I kärnverksamheten vid lagberedningen planeras inte några förändringar under budgetåret. Utseendet på framställningarna kommer liksom lagtingets handlingar att ändras så att de skall vara mera läsarvänliga i elektronisk version.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

I titl Danne Sundmans m.fl. finansmotion nr 13 föreslås att kapitel motiveringen kompletteras angående publiceringen på internet av Ålands författningssamling och Ålands lagsamling.

Utskottet har erfarit att Ålands författningssamling och Ålands lagsamling finns publicerade på internet och att landskapsstyrelsen arbetar med att uppdatera och förbättra systemen. Utskottet föreslår mot denna bakgrund att motionen förkastas.

42.40.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
308 667,61	462 500	476 000

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5 och i samma omfattning som under det senaste året. Liksom under det senaste året har en tillfällig tjänst som lagberedare beaktats.

Inom ramarna för anslaget kan utomstående anlitas för olika uppgifter, främst utrednings- och projektarbete men även för att utarbeta lagförslag om det visar sig möjligt och ändamålsenligt.

Förutom anslaget för personalutgifter ingår anslag för tryckningen av Ålands författningssamling och kungörande av landskapslagarna och – förordningarna, inbindning och prenumerationer. Också kostnader för enkla representation och nordiskt samarbete ingår.

Eftersom budgetunderskridningen under år 2001 antas bli förhållandevis stor kan en del av verksamheten finansieras med medel som anslogs i budgeten för år 2001.

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag om 476.000 euro.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	6	7	7
Tillfälliga tjänster	1	1	1
<i>Dispositionsplan:</i>			
4000 Personalutgifter			
- inrättade tjänster	390 030		
- tillfälliga tjänster	45 747		
- övriga löner och arvoden	<u>2 223</u>		438 000
4100 Material och förnödenheter			5 000
4300 Inköp av tjänster			27 000
4800 Övriga utgifter			
- resor	4 000		
- övrigt	<u>2 000</u>		<u>6 000</u>
Anslagsbehov			476 000

43. KANSLIAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o II tb)	Förslag 2002	Förändring 2001-2002	Förändring 2000-2002
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	7 021 427	8 255 100	8 321 000	0,8%	18,5%
Överföringsutgifter	2 753 147	4 311 000	4 847 000	12,4%	76,1%
Realinvesteringar	27 535	1 602 000	218 000	-86,4%	691,7%
Lån och övriga finansinve- steringar	555 020	1 681 900	8 000 000	375,7%	1341,4%
Summa utgifter	10 357 129	15 850 000	21 386 000	34,9%	106,5%
Summa inkomster	-3 260 193	-3 358 400	-3 260 000	-2,9%	0,0%
Nettoutgifter	7 096 936	12 491 600	18 126 000	45,1%	155,4%

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o II tb)	Förslag 2002	Förändring 2001-2002	Förändring 2000-2002
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	1 180 905	1 497 500	1 500 000	0,2%	27,0%
Extern informationsverksamhet	70 990	102 400	185 000	80,7%	160,6%
Främjande av jämställdheten	93 250	82 200	96 000	16,8%	2,9%
Radio- och TV-verksamhet	2 243 627	2 373 500	2 580 000	8,7%	15,0%
Lagtingsval	0	0	0		
Understödjande av politisk verksamhet	88 635	93 300	108 000	15,8%	21,8%
Planläggnings- och byggnads- väsendet	13 899	69 000	70 000	1,4%	403,6%
Främjande av bostadsproduk- tion	785 449	3 008 900	9 778 000	225,0%	1144,9%
Elsäkerhet och energi	48 116	400 300	246 000	-38,5%	411,3%
Brand- och räddningsväsendet	158 988	243 900	223 000	-8,6%	40,3%
Landskapsalarmcentralen	263 088	317 900	319 000	0,3%	21,3%
Fastighetsförvaltning	883 003	2 585 800	1 215 000	-53,0%	37,6%
Ålands polismyndighet	3 573 346	4 054 000	4 046 000	-0,2%	13,2%
Motorfordonsbyrån	570 165	604 300	616 000	1,9%	8,0%
Posten på Åland	0	0	0		
Enligt förvaltningsområde icke fördelade utgifter	383 669	417 000	404 000	-3,1%	5,3%
Summa	10 357 129	15 850 000	21 386 000	34,9%	106,5%

43.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o II tb)	Förslag 2002
Utgifter	1 180 905	1 497 500	1 500 000
Inkomster	-50 193	-42 000	-42 000
Nettoutgifter	1 130 711	1 455 500	1 458 000

Avdelningens målsättningar för år 2002 är

- att utifrån förvaltningens behov höja och stärka personalens allmänna kompetens. Kontinuerlig utbildning skapar förutsättningar för en bibehållen hög servicenivå inom förvaltningen, och medverkar även till yt-

- terligare utveckling och förbättring av arbetsrutiner
- att alla i arbetsledande ställning inom allmänna förvaltningen skall ha erbjudits kurser i ledarskap inom år 2002. Avsikten är att på sikt utveckla en allmän bas av kurser som kan erbjudas nytillträdda chefer inom landskapsstyrelsen
 - att alla med behov av datakunskaper i sitt dagliga arbete skall erbjudas kurser på grundnivå. Även här är avsikten att utveckla en allmän bas av kurser som skall erbjudas dem som inte redan kan anses ha tillräckliga kunskaper inom området
 - att utarbeta bättre rutiner för att säkerställa en fungerande arbetarskyddsorganisation. För att snabbare upptäcka och åtgärda hälsorisker i arbetsmiljön
 - att öka servicenivån såväl utåt som internt inom förvaltningen
 - att medvetandegöra tjänstemannaansvaret i ärendehandläggningen i förvaltningsärenden
 - att i största möjliga utsträckning eftersträva att polismyndigheten har en poliskår med utbildad personal som kontinuerligt erbjuds vidareutbildning för att motsvara de krav som allmänheten har rätt att ställa på polismyndigheten
 - att genom olika initiativ medverka till att Ålands roll inom den Europeiska unionen stärks inför nästa regeringskonferens
 - att genom internationellt samarbete bidra till att konfliktområden kan dra nytta av de erfarenheter Åland gjort ifråga om konfliktlösningsmekanismer
 - att genom internationellt arbete stärka Ålands ställning som enda autonoma område i Finland
 - alla som regelbundet sysslar med information vid landskapsstyrelsen skall gå igenom någon form av utbildning under året, anpassad till respektive arbetsuppgifter
 - systematiskt bearbeta nyckelgrupper utanför förvaltningen som ekonomiska/politiska journalister, informatörer vid ministerier och departement, Ålandsansvariga tjänstemän och ministersekreterarna
 - sammanställa material från de tidigare Ålandsseminarierna, så den finns lättillgänglig för intresserade
 - utveckla den systematiska bearbetningen av nyckelgrupper på och utanför Åland
 - intensifiera produktionen och uppdateringen av broschyrmaterial
 - förnya landskapsstyrelsens nätplatser och fylla med relevant och rikligt innehåll
 - tillhandahålla utbildning i frågor som rör jämställdhet, jämställdhetslagstiftning, EU:s regler kring lika löner och vikten av könsuppdelad statistik
 - skapa ett fungerande myndighetssamarbete kring frågor som rör våld mot kvinnor och barn
 - öka informationen till allmänheten i frågor som rör jämställdhet och gällande jämställdhetslagstiftning
 - att verka för ett gott samarbete med riket och kontakterna inom EU samt med andra konstitutionella regioner så att Ålands intressen tillvaratas
 - att koordinera informationsflödet från europeiska unionen till berörda personer inom förvaltningen
 - att vidareutveckla landskapets geografiska informationssystem, GIS,

så att informationen blir lättillgänglig mellan olika enheter internt och externt

- att utveckla förvaltningen av landskapets fastigheter
- att igångsätta tillbyggnaden av Självstyrelsegården
- att slutföra planeringen av kongress- och kulturhuset
- att utarbeta förslag till revidering av lagstiftningen om brand- och räddningsväsendet
- att i samband med en tillbyggnad av polishuset sammanföra landskapsalarmcentralens och Ålands polismyndighets alarmeringsfunktioner
- att genom finansieringsstöd bidra till ökad bostadsproduktion, främja övergång till miljövänliga uppvärmningssystem, underlätta boendet för pensionärer och rörelsehindrade samt avlägsna hälsorisker i bostäder
- att undersöka förutsättningarna till att under år 2003 upprätta en bostadsproduktionsfond för att underlätta stödgivningen till hyresbostadsproduktion på längre sikt.

43.01.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
1 180 904,61	1 497 500	1 500 000

Med beaktande av tidigare års anslag föreslås ett anslag om 1.500.000 euro för kansliavdelningens allmänna förvaltning.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Föreslås att en tjänst som biträdande jurist (lkl A 23) vid EU-enheten inrättas fr.o.m. 1.3.2002.

Därtill föreslås att en tjänst som registratorsbiträde (lkl A 14) inrättas fr.o.m. 1.3.2002. Båda funktioner har tidigare upprätthållits med anslag för tillfällig arbetskraft.

Under förevarande moment har upptagits medel för fortsatt anställning av en informationschef i arbetsavtalsförhållande.

Verksamheten med att utvidga kontakterna med andra självstyrande områden och utveckla arbetet inom regionkommittén har påbörjats under året med hjälp av en tillfällig tjänst vid enheten för Europarätt och externa frågor. Verksamheten har visat sig fungera väl och föreslås därför fortsätta.

Förutom EU-specialrådgivarens löne- och andra kostnader upptas under förevarande moment anslag för tjänstemäns resor, prenumerationer, underhåll och bränsle m.m. för två fordon, diverse inköp och andra konsumtionsutgifter inklusive avdelningens representation. Därtill ingår anslag för avdelningens kungörelser, respektive avdelningens utgifter för personalutbildning.

I anslaget ingår också medel för kostnader som kan uppstå i samband med arrangerandet av seminarier och andra arrangemang som beskrivs under den allmänna motiveringen.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	25	25	27
Tillfälliga tjänster	2	3	2
Personal i arbetsavtalsförhållande		1	1

Dispositionspan:

4000 Personalutgifter			
- inrättade tjänster	1 123 415		
- tillfälliga tjänster	113 608		
- personal i arbetsavtalsförhållande	<u>51 077</u>		1 288 100
4100 Material och förnödenheter			30 000
4300 Inköp av tjänster			170 000
4800 Övriga utgifter			
- resor	42 000		
- övrigt	<u>12 900</u>		54 900
Anslagsbehov			1 543 000
Användning av tidigare års anslag			<u>-43 000</u>
Förslag			1 500 000

43.03.**EXTERN INFORMATIONSVERKSAMHET**

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	70 990	102 400	185 000
Inkomster	-6 360	-4 400	-4 000
Nettoutgifter	64 630	98 000	181 000

Rubriken ändrad.

Ålandskontorets i Helsingfors uppgift är att på plats i Helsingfors skapa, utveckla och förmedla kontakter mellan Åland och riket, att informera myndigheter, massmedia, organisationer, skolor och enskilda i riket om Åland samt även att informera åländska myndigheter, organisationer och enskilda om aktuella skeenden i riket. Ålandskontoret upprätthålls av Ålands landskapsstyrelse, Ålands handelskammare samt Åländsk Samling. Informationssekreteraren fungerar också som den åländska riksdagsledamotens sekreterare.

I Ålandskontorets utrymmen verkar även Ålands Turistförbunds marknadsförare. Ålandsdelegationen använder Ålandskontorets konferensrum som sammanträdesrum i Helsingfors mot särskild ersättning.

Eftersom lokaliteterna är trånga för verksamheten söker landskapsstyrelsen en lösning på lokalitetsfrågan vilket kan medföra en höjning av kostnadsnivån.

Ålandskontoret i Stockholm är landskapsstyrelsens informationskontor i Sverige. Verksamheten delas tidsmässigt mellan Stockholm och Mariehamn. Ålandskontoret verkar i hyrda lokaler hos Finsk-svenska handelskammaren i Stockholm där även utrymmen för landskapsförvaltningens

möten och evenemang finns att tillgå. Ålandskontoret betjänar hela förvaltningen men med tyngdpunkten lagd på information om Åland till svenska myndigheter, företag, organisationer, privatpersoner och media. Under år 2002 fortsätter arbetet med undanröjande/minskande av handels hinder, medverkan i arbetsgrupper för kontakterna med svenska utrikesdepartementet, finansdepartementet samt projektet "Arbeta och bo på Åland" och bearbetningen av svensk media för att uppmärksamma Åland.

43.03.01. Verksamhetens utgifter - Ålandskontoret i Helsingfors (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
70 989,68	102 400	106 000

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 106.000 euro för verksamheten vid Ålandskontoret i Helsingfors.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I anslaget ingår därtill kostnader för verksamheten bl.a. hyror, resor, telefon, prenumerationer och kontorsmaterial.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	1	1	1
Tillfälliga tjänster		1	1

Dispositionspan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättad tjänst	50 771	
	- tillfällig tjänst	26 650	
	- övriga löner och arvoden	<u>779</u>	78 200
4100	Material och förnödenheter		3 000
4200	Hyrer		14 000
4300	Inköp av tjänster		5 000
4800	Övriga utgifter		<u>5 800</u>
	Anslagsbehov		106 000

43.03.02. Verksamhetens utgifter - Ålandskontoret i Stockholm (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
		79 000

Momentet nytt. Se även moment 47.01.04.

För verksamheten vid Ålandskontoret i Stockholm föreslås ett anslag om 79.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

	År 2000	År 2001	År 2002
Tillfälliga tjänster			1

Dispositionspan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfällig tjänst		48 100
4100	Material och förnödenheter		300
4200	Hyror		8 400
4300	Inköp av tjänster		4 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	16 500	
	- representation	800	
	- övriga utgifter	<u>900</u>	<u>18 200</u>
	Anslagsbehov		79 000

43.04. FRÄMJANDE AV JÄMSTÄLLDHETEN

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	93 250	82 200	96 000
Inkomster	-5 839	-10 100	-52 000
Nettoutgifter	87 411	72 100	44 000

Övergripande mål för det åländska jämställdhetsarbetet är ett samhälle där kvinnor och män har samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter inom alla väsentliga områden i livet. Jämställdhet skall ses som ett kunskapsområde och inte som en fråga om attityder och värderingar på individuell nivå. Det handlar om att synliggöra och erkänna den ojämna maktstruktur som råder mellan könen och att förändra de strukturer som förstärker eller bidrar till det ojämna maktförhållandet. (Citat ur Ramprogram för det åländska jämställdhetsarbetet 2001-2003).

Prioriterade områden jämte delmålsättningar för jämställdhetsarbetet är:

Arbetsliv och arbetsmarknad

- ökad kunskap på de arbetsplatser som ingår i EU-projektet, om frågor som rör jämställdhet, jämställdhetslagstiftning, EU:s regler kring lika löner, vikten av könsuppdelad statistik, etc.

Barnomsorg och skola

- fortbildning av personalen i frågor som rör kön och jämställdhet för att man skall kunna beakta könsperspektivet i det dagliga arbetet.

Kvinnofrid

- genom fortbildning höja kunskapsnivån för de personalgrupper som kommer i kontakt med olika övergrepp mot kvinnor och deras barn för att man på bästa sätt skall kunna bemöta och avlasta de utsatta
- öka samarbetet mellan olika myndigheter och mellan myndigheter och frivilligorganisationer.

Ungdom och fritid

- ökad kunskap i frågor som rör jämställdhet och en medvetenhet om egna attityder och värderingar
- utveckla strategier och metoder i arbetet med pojkar bl.a. genom pojkgruppsverksamhet.

Information

- öka informationen till allmänheten i frågor som rör jämställdhet och gällande jämställdhetslagstiftning.

43.04.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
93 249,99	82 200	96 000

Föreslås ett anslag om 96.000 euro för såväl, personalutgifter enligt bilaga 5, utgifter för jämställdhetsdelegationen, kostnader för resor, kostnader för utredningar, tryckning av samverkansplan inom ramen för "Operation Kvinnofrid" samt information, broschyrer och undervisningsmaterial. Anslaget avser även kostnader för seminarier och föreläsningar för olika målgrupper inom prioriterade områden samt handledning för pappa- och pojkgruppsledare.

Samarbetet med Rikskvinnocentrum i Uppsala skall utvecklas tillika som det pågående samarbetet med Kvinnojouren i Åbo fortsätter och utvärderas under året.

Därtill ingår kostnader för fullvärdigt partnerskap i EU-projektet "Benchmarking as a Tool for Realising Equal Pay" för bl.a. regional projektledare för Åland, utvärdering, dokumentation och arvoden till olika föreläsare. För dessa kostnader erhålls en beräknad delfinansiering om 52.000 euro vilka beaktats under moment 33.04.01.

Inrättade tjänster	År 2000 1	År 2001 1	År 2002 1
<i>Dispositionsplan:</i>			
4000 Personalutgifter			
- inrättad tjänst	47 841		
- övriga löner och arvoden	<u>7 559</u>	55 400	
4300 Inköp av tjänster		28 200	
4800 Övriga utgifter			
- resor	12 000		
- representation	<u>400</u>	<u>12 400</u>	
Anslagsbehov		96 000	

43.05. RADIO- OCH TV-VERKSAMHET

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	2 243 627	2 373 500	2 580 000
Inkomster	-1 371 482	-1 415 300	-1 607 000
Nettoutgifter	872 145	958 200	973 000

Ålands Radio och TV Ab är ett samhällsägt bolag vars målsättning enligt bolagsordningen är att bedriva allmännyttig rundradioverksamhet. Den allmännyttiga verksamheten skall särskilt

- främja demokratin genom att tillhandahålla ett mångsidigt utbud av

- fakta, åsikter och diskussion i samhällsfrågor
- värna om yttrande- och åsiktsfriheten, vara kritiskt granskande och följa principen om fri och obunden journalistik
 - främja insikterna i och förståelsen för de grundläggande principerna för självstyrelsen det vill säga bevarandet av det svenska språket, utvecklandet av kulturlivet, stärkande av samhörighetskänslan hos befolkningen och fördjupandet av den samhällspolitiska debatten och demokratin
 - främja programutbudets allmänbildande karaktär och stöda studieverksamhet samt förmedla myndighetsmeddelanden.

De beräknade nettointäkterna från avgifterna för innehav av TV- mottagare uppgår till 1.607.000 euro beräknat på den föreslagna förhöjda avgiften om 165 euro. För att möjliggöra för Ålands Radio och TV Ab att upprätthålla verksamhet i enlighet med den av förvaltningsrådet antagna budgeten erfordras att bolaget tillförs 380.000 euro i bidrag utöver licensmedlen. Landskapsstyrelsen avser att på basis av lagtingets behandling av det mediapolitiska programmet under året ta ställning till hur finansieringen skall skötas på lång sikt. Det är dock landskapsstyrelsens åsikt att oberoende av hur finansieringen organiseras kan tilldelningen av resurser till bolaget för verksamheten inte öka från den nuvarande reella nivån.

43.05.60. Främjande av rundradioverksamhet (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
1 940 888,67	2 037 100	2 080 000

Föreslås sålunda ett anslag om 2.080.000 euro främst för finansiering av Ålands Radio och TV Ab:s verksamhet.

Från momentet erläggs också enligt avtal med Sveriges Television Ab, Sveriges utbildningsradio Ab, Sveriges Radio Ab, Kopioisto r.f. och Säveltäjään Tekijäinoikeustoimisto r.f. en avgift för upphovsrättskostnader i samband med återutsändningar.

Dispositionsplan:

4800 Övriga kostnader		
- övriga avgifter för nyttjanderätt		93 000
8209 Övriga inkomstöverföringar		<u>1 987 000</u>
Anslagsbehov		2 080 000

43.05.61. Understöd för investeringar i radio- och TV-anläggningar (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
302 738,27	336 400	84 000

Föreslås ett anslag om 500.000 euro varav ca 34.000 euro avser mätutrustning och ca 50.000 euro digitalutrustning för länkförbindelse. Resterande del av anslaget, ca 416.000 euro avser ett första delanslag för en digital TV-sändare. Totalkostnaden för denna beräknas till ca 910.000 euro. Sändaren planeras tagen i bruk under år 2003 varvid även resterande delanslag

upptas i budgeten för år 2003.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	<u>500 000</u>
	Anslagsbehov	500 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

I framställningen sägs att anslaget delvis avser anskaffandet av en digital TV-sändare. Utskottet har erfarit att en del av anslaget, ca 416.000 euro, utgör ett delanslag för anskaffningen av två digitala TV-sändare. Utskottet har vidare erfarit att den digitala tekniken för TV-sändningar ännu inte är tillfredsställande. Utskottet föreslår att delanslaget om 416.000 euro utgår.

I övrigt hänvisar utskottet till det etermediepolitiska programmet.

43.10. LAGTINGSVAL

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	0	0	0
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	0	0	0

43.10.04. Utgifter för lagtingsval (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
--------------	-------------	--------

43.10.31. Landskapets andel av valnämndernas utgifter

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
--------------	-------------	--------

43.15. UNDERSTÖDJANDE AV POLITISK VERKSAMHET

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	88 635	93 300	108 000
Inkomster	-88 635	-93 300	-98 000
Nettoutgifter	0	0	10 000

43.15.04. Ålands ungdomsråd

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
		10 000

Momentet nytt. Anslag för motsvarande utgifter har tidigare upptagits under moment 46.11.04.

Ålands ungdomsråd är en kommitté som dels fungerar som remissinstans i ungdomsfrågor, dels driver egna projekt. Ungdomsrådet har verkat sedan början av 1990-talet och består av politiker som är aktiva inom de politiska ungdomsgrupperna. Till rådets främsta uppgifter hör ordnande av årliga ungdomsparlament i syfte att befrämja ungdomars samhälls- och politiska intresse.

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag om 10.000 euro för ungdomsrådets verksamhet under år 2002. Av anslaget avser ca 5.000 euro sekreterar- och utredningstjänster, ca 3.400 euro mötesarvoden och ca 1.600 euro studieresor och övriga utgifter.

Dispositionsplan:

4000	Peronalutgifter		
	- övriga löner och arvoden		8 400
4800	Övriga utgifter		
	- resor	1 200	
	- övrigt	<u>400</u>	<u>1 600</u>
	Anslagsbehov		10 000

43.15.50. Understödjande av politisk verksamhet

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
50 792,75	50 800	60 000
	tb 4 700	

I statens budget anslås en summa för understödjande av politisk verksamhet av vilken 1/200 överförs till landskapet Åland.

Från och med fördelningen av 1988 års anslag har det fördelats till de politiska organisationerna i enlighet med mandatfördelningen i lagtinget. Som kriterier för politisk organisation vilket berättigar till s.k. partistöd gäller att

- organisationen skall vara företrädd i lagtinget
- organisationen skall vara registrerad eller under registrering
- organisationen skall ha partiprogram
- organisationen skall ha en fast organisation och fungera som ett parti.

Innan fördelningen till de politiska organisationerna verkställs avskiljs ett särskilt stöd för Åländsk samlings centrala kostnader innan förslaget fördelas.

Övergår lagtingsman under mandatperioden till annat parti skall följande gälla

- av ett partis lagtingsmän skall minst tre eller, om gruppen består av fem eller färre medlemmar, mer än hälften av dessa frånträda medlemskapet i sin tidigare fraktion för att understödet skall erläggas till den fraktion de anslutit sig till eller bildat
- understöd vid byte av fraktion utbetalas inte till ny fraktion för det kalenderår byte skett utan först följande kalenderår
- avgår lagtingsman från en fraktion utan att ansluta sig till annan kan understöd inte utbetalas till denna enmansgrupp.

Dispositionsplan:

8209 Övriga inkomstöverföringar	<u>60 000</u>
Anslagsbehov	60 000

43.15.51. Understödjande av politisk information

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
37 842,28	37 800	38 000

Av det anslag som i statens budget anslås för presstöd och motsvarande elektronisk information till partierna överförs 1/200 till landskapet Åland för understödande av politisk information.

Anslaget fördelas på basis av mandat i lagtinget.

Dispositionsplan:

8209 Övriga inkomstöverföringar	<u>38 000</u>
Anslagsbehov	38 000

43.20. PLANLÄGGNINGS- OCH BYGGNADSVÄSENDET

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	13 899	69 000	70 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	13 899	69 000	70 000

Merparten av informationen inom samhällsförvaltningen är geografiskt relaterad. Mängden av sådan information ökar kontinuerligt. Landskapets geografiska informationssystem; GIS, har på några år blivit ett betydande hjälpmedel inom förvaltningen vid hantering och bearbetning av geografisk knuten information. För närvarande finns 34 aktiva användare av systemet inom följande enheter; jordbruksbyrån, skogsbruksbyrån, musei- byrån, miljöbyrån, fiskeribyrån, byggnadsbyrån och trafikavdelningen.

Målsättningen är att med systemet förbättra hanteringen av geografisk information, att systematisera och göra informationen lättillgänglig inom och utanför landskapsförvaltningen och därigenom underlätta arbetet och skapa bättre beslutsunderlag.

Utvecklingen visar att systemet motsvarar förväntningarna och att behovet

är kontinuerligt. Med anledning härav föreslås att den tidigare projektledartjänsten permanentas i form av en ordinarie driftsledartjänst. Härigenom skapas förutsättningar för en bättre kontinuitet i verksamheten.

Vidare skall försök med att insamla data med hjälp av en GPS genomföras och utvärderas. Avsikten är att utveckla system som kan användas för att registrera uppgifter direkt på plats i terrängen.

För att öka kompetensen i att hantera systemet hos befintliga och nya användare kommer anpassad utbildning att hållas.

Den pågående revideringen av byggnadslagen förutsättes i huvudsak vara genomförd under år 2002. En viss insats kommer dock att krävas under år 2002 för uppföljning och information med anledning av revideringen.

Flertalet kommuner förväntas under år 2001 ha utarbetat en kommunöversikt. I enlighet med lagen om kommunöversikt avser landskapsstyrelsen härfter sammanställa översikterna till en helhet omfattande hela Åland.

43.20.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
13 899,36	69 000	70 000

Föreslås ett anslag om 70.000 euro för informations- och uppföljningsverksamhet inom byggnads- och planläggningsväsendet samt för fortsatt utveckling och underhåll av landskapets geografiska informationssystem, GIS.

Föreslås att en tjänst som projektledare (lkl A 23) inrättas fr.o.m. 1.3.2002. Motsvarande funktion har tidigare upprätthållits med anslag.

I anslaget ingår även anslag för anskaffande av kompletterande dataprogramvara, kartmaterial samt viss datautrustning. Vidare genomförs anpassad utbildning för befintliga och nya användare av systemet.

Därtill ingår kostnader för uppföljning och information med anledning av revideringen av byggnadslagen samt eventuellt fortsatt stöd till kommunerna att utarbeta kommunöversikter.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster			1
Tillfälliga tjänster		1	

Dispositionplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättad tjänst	31 422	
	- tillfällig tjänst	<u>7 278</u>	38 700
4300	Inköp av tjänster		30 300
1125	Maskiner och inventarier		<u>1 000</u>
	Anslagsbehov		70 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

I ltl Danne Sundmans m.fl. finansmotion nr 14 föreslås att anslaget höjs

med 50.000 euro för framtagandet av svenskspråkiga byggbestämmelser, förverkligandet av ett kompetensutvecklingsprogram för byggbranschen samt för implementering av den nya byggnadslagen.

Utskottet har erfarit att landskapsstyrelsens arbete med dessa frågor pågår och föreslår därför att motionen förkastas.

43.25. FRÄMJANDE AV BOSTADSPRODUKTION

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	785 449	3 008 900	9 778 000
Inkomster	-561 826	-111 500	-17 000
Nettoutgifter	223 624	2 897 400	9 761 000

Målsättningarna är att

- verka för att tillgången på ändamålsmässiga bostäder är tillräcklig genom tillhandahållande av lämpliga former av finansieringsstöd
- upprätthålla en hög servicenivå bl.a. genom bättre utnyttjande av befintliga informationskanaler
- verka för en miljömässigt hållbar utveckling inom bostadsbyggandet genom stöd som befrämjar miljön
- genom regelbundna informationstillfällen och utskick höja kunskapsnivån om finansieringsstöd hos de institutioner som beviljar krediter på vilka landskapet erlägger räntestöd.

Inför år 2002 planeras en återgång från räntestöd till direkta lån vid finansiering av hyresbostadsproduktion. Landskapsstyrelsen undersöker även möjligheten till att under år 2003 upprätta en bostadsproduktionsfond för att underlätta stödgivningen till hyresbostadsproduktion på längre sikt. Bostadsenheten avser även utveckla en kanal av självservice via Internet för att eventuella ansökare av räntestöd för ägarbostäder på förhand skall kunna bedöma sin möjliga stödnivå.

Bostadsinvesteringarna ökade åter kraftigt under år 2001 trots en redan stark uppgång under år 1999 jämfört med perioden 1994-1999. Byggnadsinvesteringarna befinner sig i övrigt på en hög nivå och man kan konstatera en prisuppgång vilket kommit att synas i form av ökade boendekostnader för både ägo- och hyresboende. Investeringarna i bostäder förväntas trots detta vara fortsatt höga under budgetåret även om en viss dämpning väntas komma så småningom ifall byggnads-, finansierings- och boendekostnaderna fortsätter att stiga.

Finansiering av ägarboendet föreslås fortsätta på samma grunder som tidigare och stödet utgörs i sin helhet av räntestöd på bostadslån utgivna av bank eller annan liknande kreditinrättning. Det rådande ränteläget på finansmarknaden förväntas minska utgifterna för räntestöd en aning under året jämfört med vad som tidigare beräknats.

Finansieringen av hyresbostadsproduktion däremot föreslås förändrad och inrikta sig på direktlån istället för räntestöd. Orsakerna till en återgång är dels konstaterade svårigheter för hyresbolagen att prestera tillräckliga säkerheter för lånen för att uppnå en acceptabel hyresnivå, dels att räntestöd-

det utgör en direkt kostnad för landskapet som är allt svårare att förutsäga över tiden. Budgetmedel för direktlån föreslås även som tidigare kunna beviljas för rekonstruktion av mindre fastighetsbolag samt för den specialfinansiering av hissinstallation i äldre våningshus som inleddes budgetåret 2000.

43.25.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
389,69	8 400	

Momentet utgår.

Anslag för motsvarande utgifter upptas under moment 43.01.01.

43.25.31. Understöd för hyresbostäder (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
0,00		0

Under år 2002 föreslås inte ytterligare medel för understöd till kommuner för anskaffning av hyresbostäder till bostadslösa och flyktingar, varvid beaktats återstående anslag från tidigare år.

43.25.51. Landskapsstöd till organisationer inom bostadsbranschen

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
5 045,64	8 400	9 000

Föreslås ett anslag om 9 000 euro för stöd till organisationer inom bostadsbranschen.

Dispositionspan:

8206	Bostadsproduktion	<u>9 000</u>
	Anslagsbehov	9 000

43.25.61. Understöd för bostadsreparationer (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
0,00	117 700	118 000

Föreslås ett anslag om 118.000 euro att användas som finansieringsunderstöd för att underlätta boendet för främst pensionärer och rörelsehindrade, för avlägsnande av hälsorisker i bostadsbyggnader, för bidrag till åtgärder på kulturhistoriskt värdefulla bostadsbyggnader och för bekämpning av husbock och därmed jämförbara skadeinsekter.

Understöd för reparationsåtgärder i pensionärens och rörelsehindrades bostäder ges på basen av inkomstprövning. Påvisade merkostnader för han-

dikappanpassning föreslås kunna beviljas understöd utan inkomstprövning. Stödet uppgår f.n. till högst 40 % av godkända kostnader, dock högst 8.000 euro (i speciella fall 70 % och maximalt 14.000 euro). För avlägsnande av hälsorisker i privatpersoners ägarbostäder uppgår stödet f.n. till maximalt 25 %, dock högst 5.100 euro. Understödet för avlägsnande av hälsorisker är ej inkomstprövat.

Vidare föreslås att understöd för reparationer av bostäder som har ett betydande arkitektoniskt eller kulturhistoriskt värde utges på samma grunder som under år 2001. Bidraget utgör högst 30 % av de merkostnader som uppstår i ett dylikt byggnadsobjekt, dock högst 5.100 euro. Stödet riktar sig enbart till sådana byggnader som efter färdigställandet bebos året runt. Bidraget kan kombineras med ett räntestödslån som utgör huvudfinansieringen. Varkendera stödet är inkomstprövat. Bidraget utges i samarbete med museibyrån sålunda att museibyråns utlåtande över det stödda objektet inhämtas innan bidrag beviljas. Kriterierna för stöd är desamma som används för bidrag under moment 46.72.50. Eftergranskningen av det stödda objektet åligger museibyrån.

Vidare föreslås att anslaget även kan användas för finansieringsunderstöd för bekämpning av husbock i bostadsbyggnader.

Dispositionsplan:

8306	Bostadsproduktion	<u>118 000</u>
	Anslagsbehov	118 000

43.25.62. Understöd för investeringar i uppvärmningssystem som främjar miljövården (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
0,00	84 100	151 000
	tb 33 600	

Föreslås ett anslag om 151.000 euro för att främja en ökad användning av mer miljövänliga uppvärmningssystem i en- och tvåfamiljsbostäder som ägs av privatpersoner. Målsättningen är att konvertera bostäder från olja, vilket ger mindre koldioxidutsläpp samt att vid nyproduktion minska behovet av importerad energi.

Anslaget ges som bidrag för investeringar i fastigheters värmesystem enligt följande huvudlinjer

- installation av biobränslebaserad uppvärmning
- anslutning till fjärrvärme
- installation av värmepump
- installation av solfångare.

Bidrag ges för både nyinstallation i fastighet under byggnad och för befintlig fastighet som konverteras från olje- eller eluppvärmning till något av alternativen ovan.

Anslaget föreslås förhöjt p.g.a. växande antal ansökningar samt en förhöjning av maximibidraget för värmepump och solfångare. Förhöjningen sker

för att likställa bidragsnivån för alla nämnda former av investeringar. Bidraget är högst 40 % av de godkända kostnaderna, dock högst 1.700 euro. I övrigt beviljas stödet enligt av landskapsstyrelsen fastställda villkor.

Dispositionsplan:

8306	Bostadsproduktion	<u>151 000</u>
	Anslagsbehov	151 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

I tll Barbro Sundbacks m.fl. finansmotion nr 15 föreslås att momentet kompletteras med en skrivning om stöd för uppvärmningssystem för en- och tvåfamiljshus.

Utskottet har efter omröstning (3-2) beslutat stöda landskapsstyrelsens förslag. Beslutet biträdades av ordföranden Folke Sjölund, vice ordföranden Lars Holmberg samt ledamoten Jan-Erik Mattsson.

43.25.64. Understöd och specialåtgärder gällande låntagare med ekonomiska svårigheter (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
0,00		0

Med beaktande av tillgängliga medel från tidigare år föreslås detta år inget anslag.

43.25.66. Bostadssparpremier samt räntestöd för lån som beviljats för anskaffande av ägarbostad (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
142 658,13	252 300	303 000

Föreslås ett anslag om 303.000 euro för utbetalning av räntegottgörelser, bostadssparpremier och kreditreserveringsersättningar under år 2002. Stöden betalas ut med stöd av LL om bostadssparpremier (16/1982), räntestödslån för förvärv av ägarbostad (29/1983) och LL om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar angående stöd vid förvärv av bostad (41/1994). Anslaget föreslås höjt p.g.a. förhöjd stödandel på räntan samt ökande lånesumma som stöds.

Under år 2002 beräknas antalet nya räntestödslån som utges med stöd av bostadssparavtal stiga beroende på en förhöjning av det maximala lånebeloppet. Detta gör låneformen betydligt mer intressant för låntagarna och den stödda lånesumman beräknas öka.

Under året förväntas således antalet nya räntestödslån uppgå till ca 40 st, vilket innebär att det totala antalet utestående lån som erhåller räntestöd ökar till ca 250 st och det utestående saldot uppgår till ca 11 miljoner euro. Räntestödet utgör 70 % av den del av räntan som överskrider 4 % av det återstående lånekapitalet.

Dispositionsplan:

8306	Bostadsproduktion	<u>303 000</u>
	Anslagsbehov	303 000

43.25.67. Räntestöd och landskapsborgen för bostadsproduktion (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
55 227,67	790 500	1 170 000
	tb 0	

Under momentet föreslås ett anslag om 1.170.000 euro. Stöden beviljas i enlighet med LL om bostadsproduktion (40/1999). Inriktningen på stöden föreslås följa den linje som angavs i budgeten för år 2001 såtillvida att stödet till ägarbostäder utgår som räntestöd. Däremot föreslås ändrad finansieringsform för hyresbostäder så att landskapet utger bostadslån (se moment 43.25.83) till skillnad från åren 1999-2001, då räntestöd beviljades.

Finansieringsstöd för ägarbostäder föreslås utgå på samma grunder som för år 2001, d.v.s. för nybyggnad, för till- och ombyggnad, reparation och anskaffning av bostad ur det befintliga bostadsbeståndet samt för inköp av aktielägenhet. Räntestödet till ägarbostäder föreslås utgöra högst 50 % av den ränta som låntagaren betalar, dock så att landskapsstyrelsens stöd högst utgår med 3,5 %-enheter. Låntagarens egenränta skall dock alltid vara minst 2,5 %-enheter. Stödet utgår under högst 18 år. Stödet är behovsprövat med sökandes inkomster och familjestorlek som huvudsakliga prövningsvariabler. I skärgårdskommunerna och Eckerö, Geta, Hammarlands, Lumparlands, Saltviks och Sunds kommuner tillämpas förhöjda inkomstgränser.

Föreslås att räntestödslån får beviljas för totalt 7.600.000 euro, vilket beräknas för ca 100 ägarbostäder. Den framtida totala kostnadsbelastningen för landskapet beräknas vid rådande ränteläge enligt tabellen nedan. Räntestöd för ägarbostäder har beräknats utgå under i genomsnitt 12 år och för hyresbostäder under 35 år.

Räntestöd ägarbostäder	Kostnad år 2002	Kostnad år 2003	Beräknad totalkostnad
Lån utgivna år 2001 och tidigare	580 000	551 000	4 641 000
Bevillningsfullmakt år 2002	127 000	235 000	1 924 000
Sammanlagt ägarbostäder	707 000	786 000	6 565 000
Räntestöd hyresbostäder			
Lån utgivna år 2001 och tidigare	463 000	453 000	9 335 000
Sammanlagt hyresbostäder	463 000	453 000	9 335 000
Räntestöd sammanlagt	1 170 000	1 239 000	15 900 000

Föreslås att landskapsborgen enligt 13 § LL om bostadsproduktion får ställas för byggande av ägarbostäder. Borgensåtagandet får högst utgöra

15 % av godkänt lånevärde (anskaffningskostnad) i Eckerö, Geta, Hammarlands, Lumparlands, Saltviks och Sunds kommuner och högst 30 % av lånevärdet i skärgårdskommunerna, dock högst 34.000 euro per bostad. För borgen till ägarbostäder uppbärs en avgift om 1,5 % av borgensåtagandet. Om räntestöd utgår för låneobjektet uppbärs ingen avgift.

Det totala beloppet av beviljade borgensförbindelser föreslås få uppgå till högst 4.200.000 euro.

Dispositionsplan:

8306	Bostadsproduktion	<u>1 170 000</u>
	Anslagsbehov	1 170 000

43.25.69. Räntestöd för renovering av flerfamiljshus

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
27 108,13	32 000	27 000

Som räntegottgörelse för tidigare beviljade räntestödslån föreslås 27.000 euro.

Föreslås att inga nya räntestödslån beviljas från momentet under år 2002.

Dispositionsplan:

8306	Bostadsproduktion	<u>27 000</u>
	Anslagsbehov	27 000

43.25.83. Bostadslån (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
386 832,23	1 681 900	8 000 000

Föreslås ett anslag om 8.000.000 euro för utgivande av bostadslån, främst till hyreshus. Lån till hyreshus föreslås från och med år 2002 ges ut som annuitetslån med en löptid på mellan 35 och 45 år täckande 90 % av investeringskostnaden. Landskapsstyrelsen avlämnar en framställning med förslag om en lagändring för att kunna förlänga lånetiden från nuvarande maximala 35 år till 45 år.

Föreslås att inom ramen för anslaget även kan utges lån för finansiering av hissinstallation och därav föranledda ombyggnadsarbeten i äldre flerfamiljshus. Stödet för hissinstallationer föreslås följa den linje som tillämpats under år 2001, i form av ett amorteringslån på högst 35 år täckande 90 % av investeringskostnaden.

Dispositionsplan:

1520	Lånefordringar	<u>8 000 000</u>
	Anslagsbehov	8 000 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

I tll Barbro Sundbacks m.fl. finansmotion nr 16 föreslås att momentets motivering kompletteras.

Utskottet föreslår att motionen förkastas med hänvisning till motiveringen under momentet i budgeten.

I ltl Jörgen Strands m.fl. finansmotion nr 17 föreslås att beloppet under momentet minskas med 6.000.000 euro.

Utskottet föreslår att motionen förkastas med hänvisning till motiveringen under momentet i budgeten.

I ltl Danne Sundmans m.fl. finansmotion nr 18 föreslås en minskning av anslaget under momentet med 7.000.000 euro samt ändringar och tillägg i motiveringen.

Utskottet föreslår att motionen förkastas med hänvisning till motiveringen under momentet i budgeten.

43.27. ELSÄKERHET OCH ENERGI

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	48 116	400 300	246 000
Inkomster	-27 767	-20 200	-15 000
Nettoutgifter	20 348	380 100	231 000

Målsättningen med elsäkerhetsarbetet är att upprätthålla elsäkerheten på en hög nivå så att antalet elolyckor och bränder förorsakade av el inte skall öka.

För övervakningen utnyttjas tillbudsstående medel enligt den åländska el-lagen (38/1982) samt informations-, rådgivnings- och kursverksamhet i elsäkerhetsfrågor. Behovsanpassat utvecklingsarbete av gällande regelverk pågår kontinuerligt.

Inom energiområdet är målet tryggad, konkurrenskraftig och säker energiförsörjning beaktande miljöskydd och en hållbar utveckling.

Arbetet med att öka användningen av förnybara energikällor samt att förverkliga antagen energiplan fortsätter.

Landskapsstyrelsen är angelägen om att öka andelen biobränsle för uppvärmning och föreslår att medel anslås för investeringsstöd till biobränslebaserad fjärrvärme. Lokalt producerat biobränsle förutsätts att användas.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

För att skapa en fri elmarknad och möjliggöra ett snabbt byte av elleverantör har man i riket och Sverige infört ett system för schablonavräkning beträffande elförbrukningen. Systemet används för att göra det möjligt för elanvändare att byta elleverantör utan krav på timmätning. Utskottet har dock erfarit att systemet är förknippat med en rad problem. Utskottet anser därför att man bör avvakta med tillämpningen av schablonavräknings-systemet tills man har funnit ett fungerande system för ändamålet.

43.27.04. Befrämjande av energihushållning och tryggande av energiförsörjning

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
1 521,15	53 800	40 000

Anslaget avser att täcka kostnader för

- informations-, rådgivnings-, skolnings- och upplysningsverksamhet på energiområdet med inriktning på en hållbar utveckling och försörjningstrygghet
- landskapsstyrelsens utveckling av och delaktighet i energiutvecklingsprojekt i landskapet, innefattande förstudier
- landskapets finansieringsdel i samarbetsprojekt på energiområdet med aktörer och organisationer i syfte att befrämja förnybar energi, energi-effektivering och försörjningstrygghet
- understöd till energibesiktningar enligt villkor fastställda av landskapsstyrelsen och utveckling av energisparavtal
- inköp av tjänster inom energiområdet.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	20 000
4800	Övriga utgifter	
	- resor	4 000
8205	Övrigt näringsliv	<u>16 000</u>
	Anslagsbehov	40 000

43.27.05. Utgifter för upprätthållande av elsäkerhet och övervakning av elmarknad

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
5 388,61	10 100	6 000

Föreslås ett anslag om 6.000 euro för att täcka utgifter för landskapsstyrelsens besiktningsverksamhet, kostnader för publikationer, examensprov, registerhållning, kontroll av elmateriel o.dyl. Anslaget täcker även omkostnaderna för övervakning av den åländska elmarknaden.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter	3 000
4300	Inköp av tjänster	2 000
4800	Övriga utgifter	<u>1 000</u>
	Anslagsbehov	6 000

43.27.40. Understöd för befrämjande av förnybar energi (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
41 206,04	336 400	200 000

Landskapsstyrelsen föreslår ett anslag om 200.000 euro för understöd till ökad biobränsleanvändning i främsta rummet avsett som investeringsstöd till biobränslebaserad fjärrvärme. Stödandelen kan vara högst 40% av godtagbara kostnader. Se även allmänna motiveringen.

Dispositionsplan:

8305	Övrigt näringsliv	<u>200 000</u>
	Anslagsbehov	200 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

I ltl Danne Sundmans m.fl. finansmotion nr 19 föreslås en höjning av anslaget med 1.500.000 euro samt en komplettering till motiveringen under momentet.

Utskottet har beträffande förnyelsebar energiproduktion genom vindkraftverk erfarit att landskapsstyrelsen nu är i färd med att göra en miljökonsekvensbeskrivning för det s.k. Nyhamnsprojektet. Ärendet kommer sedan att prövas av flera myndigheter. Därefter löper tid för eventuella överklaganden av myndigheternas beslut samt eventuell tid för överprövning av sådana beslut. Först sedan dessa åtgärder har slutförts, eller tidigast under senhösten år 2002, kan en detaljplanering av projektet genomföras. Mot bakgrund härav anser utskottet att projektet med vindkraftverk inte erfordrar något anslag under budgetåret 2002. Utskottet föreslår därför att motionen förkastas.

43.30. BRAND- OCH RÄDDNINGSVÄSENDET

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	158 988	243 900	223 000
Inkomster	-9 320	-800	-1 000
Nettoutgifter	149 668	243 100	222 000

Verksamhetens övergripande målsättning är att skapa en god säkerhet i samhället för personer, egendom och miljö samt att säkra de grundläggande samhällsfunktionerna.

Denna målsättning strävar man till att uppnå genom enhetens verksamhet som omfattar följande områden

- brand- och räddningstväsendet där målsättningen är att skapa förutsättningar för en god, förebyggande verksamhet mot olyckor och för ändamålsenliga resurser för räddningstverksamhet
- explosionsfarliga ämnen där enheten verkar som övervakande och tillståndsgivande myndighet
- transport av farliga ämnen där enheten verkar som övervakande myndighet
- befolkningsskydd och beredskapsfrågor där enheten tillsammans med länsstyrelsen har målsättningen att säkra samhällstfunktionerna samt att skapa god beredskap i samhället mot omfattande olyckshändelser och krislägen
- inkvarterings- och trakteringsverksamhet där enheten verkar som övervaknings- och registreringsmyndighet.

Utöver den normala verksamheten kommer bl.a. följande projekt att vara aktuella under året

- sammanförande av landskapsalarmcentralen och polisens alarmeringsfunktioner
- utarbetande av ny lagstiftning för brand- och räddningsväsendet.

43.30.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
34 256,19	75 700	55 000

Föreslås ett anslag om 55.000 euro för

- att skapa ekonomiska och praktiska förutsättningar för utbildning, information, planering och övning för myndigheter och personal som deltar i räddningsverksamhet
- att upprätthålla organ som delegation och ledningsgrupp för brand- och räddningsväsendet med uppgift att följa med utvecklingen och ta initiativ till utveckling inom området samt att samordna räddningsverksamhet
- att tillsammans med länsstyrelsen upprätthålla en organisation för befolkningsskyddet samt utföra och initiera förberedelser för förhållanden och händelser som avviker från de normala
- att utföra utredningar och utarbeta regelverk med syfte att förbättra säkerheten i samhället och effektiviteten hos räddningsmyndigheterna
- att genomföra anskaffningar av utrustning för räddningsverksamhet och säkerhet där särskilda motiv för detta finns.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	1 700
4100	Material och förnödenheter	2 000
4300	Inköp av tjänster	44 000
4800	Övriga utgifter	4 000
1125	Maskiner och inventarier	<u>3 300</u>
	Anslagsbehov	55 000

43.30.30. Landskapsandelar enligt landskapslagen om brand- och räddningsväsendet (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
124 731,78	168 200	168 000

Föreslås ett anslag om 168.000 euro.

Målsättningen är att skapa goda förutsättningar för kommunerna att upprätthålla en god standard på sin räddningsmateriel vilken man avser att uppnå genom att ekonomiskt bidrag erläggs enligt förhandsprövning så som anges i 7 kap LL om brand- och räddningsväsendet (37/1977). Härvid är den av landskapsstyrelsen fastställda planen över fordon för brandkåren i landskapet Åland riktgivande.

Föreslås därtill att landskapsstyrelsen ges rätt att under år 2002 ge förhandsbesked om landskapsandelar för anskaffningar år 2003 till ett högsta belopp om 132.000 euro.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	<u>168 000</u>
	Anslagsbehov	168 000

43.32. LANDSKAPSALARMCENTRALEN

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	263 088	317 900	319 000
Inkomster	-14 494	-18 500	-18 000
Nettoutgifter	248 593	299 400	301 000

Övergripande målsättning för landskapsalarmcentralen är att ta emot inkommande nödanmälningar och på basen av dessa larma ut erforderliga räddningsresurser.

Landskapsalarmcentralen har som delmål

- att tiden mellan mottagen nödanmälan och utalarmering bör vara så kort som möjligt utan att bedömningen av hjälpbehovet blir lidande. Landskapsalarmcentralen skall också kunna bistå med råd och hjälp till dess att hjälpinsatserna anländer
- att ett nytt utalarmeringssystem bör införas för att säkra tillförlitligheten
- att öka driftsäkerheten för datasystemet.

För att uppnå delmålen planeras följande åtgärder vidtagas

- en kontinuerlig utbildning och uppföljning av personalens kunskaper
- utalarmeringssystemet för personsökare och GSM förnyas
- anskaffning av ytterligare en dataservert
- anpassning för det nya myndighetsradionätet.

43.32.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
263 087,55	317 900	319 000

Med hänvisning till kapitel motiveringen föreslås ett anslag om 319.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår anslag för avlönande av vikarier.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	6	7	7

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	237 352	
	- tillfälliga tjänster	<u>8 848</u>	246 200
4100	Material och förnödenheter		5 000

4200	Hyrer	15 100
4300	Inköp av tjänster	36 700
1125	Maskiner och inventarier	<u>16 000</u>
	Anslagsbehov	319 000

43.40. FASTIGHETSFÖRVALTNING

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	883 003	2 585 800	1 215 000
Inkomster	-208 831	-191 700	-200 000
Nettoutgifter	674 172	2 394 100	1 015 000

Landskapsstyrelsen utreder hur förvaltningen av landskapets fastigheter på bästa sätt bör vara organiserad. Efter att utredningen färdigställts och utvärderats avser landskapsstyrelsen ta ställning till eventuella behov av förändringar av fastighetsförvaltningen. Målsättningen är att få en så ändamålsenlig och effektiv förvaltning som möjligt som följer en långsiktig underhålls- och renoveringsplan.

Under kapitlet upptas anslag för kostnader för den direkta förvaltningen av Självstyrelsegården, Ålands museum, Eriksonska gården, Eckerö post- och tullhus, landskapets bostadshus vid Grindmattesvägen 7 samt Grelby kungsgårds huvudbyggnad. Vidare ingår även fastighetsskötseln av Ålands Turisthotell, vilken debiteras det förvaltande fastighetsbolaget.

Därtill föreslås att fastighetsförvaltningen av skolbyggnaderna för Ålands hantverksskola i Tosarby överförs till byggnadsbyrån för att därigenom effektivisera underhållet.

Drift och underhåll av Eckerö allhall sköts av det privata driftsbolag som hyr anläggningen. Till den del landskapsstyrelsen, såsom fastighetsägare, ansvarar för förvaltningen ingår anslag för denna under kapitlet.

Under år 2000 bjöd landskapsstyrelsen ut användningen av Eckerö post- och tullhus. Erbjudandet gjordes genom en annons om inbegäran av en intresseanmälan för objektets användning. Försöket ledde dock inte till någon slutlig lösning. Landskapsstyrelsen avser fortsätta ansträngningarna att hitta en lämplig långsiktig användning av post- och tullhuset.

Den framtida användningen av Grelby kungsgård är fortfarande under utredning och sammankopplad med frågan om en eventuell utbyggnad av en golfbana i anslutning till denna.

43.40.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
855 468,18	925 000	997 000
	tb 16 800	

Föreslås ett anslag om 997.000 euro för drift och underhåll av de i kapi-

telmotiveringen nämnda fastigheterna.

I anslaget ingår även kostnader för smärre åtgärder i upphyrda utrymmen vilka inte bekostas av hyresvärden.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Föreslås vidare att deltidstjänsten som verksamhetsledare för Eckerö post- och tullhus fortsättningsvis upprätthålles under år 2002.

Med anledning av att kostnader för fastigheten i Tosarby tillkommer samt p.g.a. höjda värmeenergi priser föreslås anslaget höjt.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	3	2	2
Personal i arbetsavtalsförhållande	16	17	17

Dispositionspan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	72 935	
	- tillfälliga tjänster	4 447	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	<u>479 618</u>	557 000
4100	Material och förnödenheter		
	- rengöringsmedel och -förnödenheter	15 900	
	- värme, el och vatten	190 000	
	- övrigt	<u>21 100</u>	227 000
4300	Inköp av tjänster		
	- reparations- och underhållstjänster	102 000	
	- teletjänster	6 000	
	- avfallstjänster	<u>16 000</u>	124 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	2 500	
	- fastighetsskatt	11 800	
	- övrigt	<u>46 200</u>	60 500
1125	Maskiner och inventarier		<u>28 500</u>
	Anslagsbehov		997 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

I tll Danne Sundmans m.fl. finansmotion nr 20 föreslås att fjärde stycket av motiveringarna till momentet stryks.

Mot bakgrund av motiveringen under momentet föreslår utskottet att motionen förkastas.

43.40.20. Projektering och utredning för byggnadsinvesteringar (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
0,00	42 000	0

För år 2002 föreslås inget anslag varvid beaktats anslag från tidigare år.

43.40.74. Om- och tillbyggnad av självstyrelsegården (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
986,75	1 513 700	0

Planeringen av Självstyrelsegårdens om- och tillbyggnad pågår. Under förutsättning att planeringen framskrider planenligt kan byggnadsarbetet igångsättas under hösten år 2002. Byggnadstiden är beräknad till cirka ett år vilket innebär att de nya utrymmena kan stå färdiga omkring årsskiftet 2003-2004. Kostnaderna för om- och tillbyggnaden uppskattas fortsättningsvis till ca 4,2 miljoner euro exklusive inredning. Tidigare anslagna medel beräknas täcka utgifterna under år 2002.

43.40.75. Ombyggnader och grundförbättringar (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
26 547,88	88 300	218 000

Anslaget avser renoveringar, ombyggnader och anskaffningar av viss utrustning till de i kapitel motiveringen angivna fastigheterna. Därtill ingår anslag för oförutsedda reparationer till landskapets fastigheter. De ökade antalet fukt- och vattenskador har lett till fler oförutsedda akuta reparationer.

Dispositionplan:

1122	Byggnader	170 000
1125	Maskiner och inventarier	48 000
	Anslagsbehov	218 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

I tft Danne Sundmans m.fl. finansmotion nr 21 föreslås att anslaget höjs med 50.000 euro.

Utskottet har erfarit att en behandling av parkeringsytorna vid Eckerö Hallen måste vara miljöanpassad. Åtgärder som innebär en asfaltering av hela parkeringsområdet saknar stöd i det byggnadslov som har beviljats för hallen. Utskottet uppmanar dock landskapsstyrelsen att inom ramen för byggnadslovet vidta åtgärder i syfte att de beskrivna problemen undanröjs och en handikappanpassning av parkeringen åstadkoms. Med hänvisning till denna motivering föreslår utskottet att motionen förkastas.

43.60. ÅLANDS POLISMYNDIGHET

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	3 573 346	4 054 000	4 046 000
Inkomster	-224 722	-168 200	-168 000
Nettoutgifter	3 348 624	3 885 800	3 878 000

Den 1 juni 2000 övergick genom landskapslag om Ålands polismyndighet (26/2000) Ålands polisdistrikt till den nya myndigheten. I samband med

reformen stiftades en ny landskapsförordning för polismyndigheten (34/2000) där bestämmelser om personalen vid myndigheten samt polisdelegationen ingår. Polismyndighetens verksamhet bedrivs inom en ordnings-, en brottmåls- och en kansliavdelning.

Allmänna mål

Det allmänna målet för polisverksamheten är att trygga den lagstadgade rätts- och samhällsordningen, att upprätthålla allmän ordning och säkerhet, minska brottsligheten och öka tryggheten i samhället samt ge en god service till allmänheten.

Åland är genom sitt läge mellan Finland och Sverige och genom globaliseringen en del av ett växande samarbete i Östersjöregionen. Brottsligheten är allt mera rörlig mellan olika länder och regioner, varför det är viktigt att polismyndigheten ökar samarbetet med närliggande polismyndigheter. På det lokala planet eftersträvar polisen en utökad samverkan med olika myndigheter, särskilt de sociala myndigheterna samt skolmyndigheterna.

Polismyndigheten kommer att fortsätta ansträngningarna för att rekrytera åländska ungdomar till polisyrket och polisutbildningen i Tammerfors. Samtidigt kommer samarbetet med Polishögskolan att fortsätta det påbörjade ledarskapsarbetet. Det ökade arbetsstrycket med tendenser till utbrändhet bland personalen bör mötas med särskilda satsningar, vid behov engageras utomstående handledare.

Inriktningsmål för år 2002

För allmän ordning och säkerhet är målsättningarna att

- en hög alarmberedskap skall upprätthållas
- utryckningstiderna skall minimeras särskilt gällande brotts- och olyckstillfällena mot person och egendom
- genom synlig övervakning på allmänna platser förebygga brott
- fotpatrulleringen och cykelpatrulleringen skall utökas.

För trafikövervakningen är målsättningarna att

- minimera antalet trafikolyckor, särskilt svåra trafikolyckor med personskador eller dödlig utgång
- övervakningen skall inriktas mot farligt beteende i trafiken såsom farliga omkörningar och underlåtenhet att visa respekt för den lätta trafiken
- övervakningen av trafikfylleri skall fortsätta minst på nuvarande nivå. Den försvårade drogsituationen kräver särskilda insatser mot körning under påverkan av narkotika.

För brottsbekämpning är målsättningarna

- att genom en effektiv utredningsverksamhet, öka risken att lagföras, så att detta sänker benägenheten att göra brott
- att tiden mellan brott och lagföring förkortas. För att uppnå detta strävar polisen att förkorta utredningstiderna, särskilt gällande unga förbrytare. För att uppnå detta mål krävs ökat samarbete med åklagare och domstol
- att prioritera utredningar av våldsbrott, särskilt misshandel av kvinnor. Ekonomisk brottslighet och miljöbrott kräver även ökade utrednings-

insatser

- att fortsätta satsningen i anledning av narkotikasituationen från dels polisens sida, men även samverka med sociala myndigheter, hälsovården och skolsektorn. Samarbetet med tullen är särskilt viktigt.

För förebyggande verksamhet är målsättningarna att

- all polisverksamhet syftar till att förebygga brott. Synlig övervakning, hög grad av uppklarade brott samt god samverkan mellan tillståndsgivningen, särskilt beviljande av skjutvapentillstånd och den egentliga polisverksamheten skall minska brottsligheten eller åtminstone motverka ökningen
- öka allmänhetens egna insatser för att skydda sig mot brott, särskilt kommer skyddsrådgivningen att ökas, t.ex. upplysning om förbättrat inbrottskydd.

För serviceverksamheten är målsättningarna att

- polisen skall ge allmän god service genom hög tillgänglighet samt genom snabb och korrekt handläggning av förvaltningsärenden
- under året utreda möjligheten att utöka service över internet.

43.60.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
3 573 346,19	4 054 000	4 046 000

Under momentet föreslås ett anslag om 4.046.000 euro, varvid beaktats användning av tidigare års anslag. Anslaget avser i stort oförändrad verksamhetsnivå.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Föreslås att fem tjänster som yngre konstapel (inkl A 11) indras samt att fem tjänster som äldre konstapel inrättas (inkl A 15) fr.o.m. 1.3.2002.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår anslag för avlönande av bl.a. extra konstaplar, extra kanslipersonal och vikarier.

Under året föreslås en fortsatt satsning på utbildning av polispersonal, dels specialutbildning i Sverige, dels fortsatt samverkan med Polishögskolan.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	80	80	80
Tillfälliga tjänster	2	2	2
Personal i arbetsavtalsförhållande	3	3	3

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	3 498 882	
	- tillfälliga tjänster	205 150	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	58 468	
	- övriga personalutgifter	<u>8 500</u>	3 771 000
4100	Material och förnödenheter		75 700
4200	Hyror		33 700
4300	Inköp av tjänster		117 600

4800	Övriga utgifter		
	- resor	40 000	
	- representation	4 000	
	- övrigt	<u>4 000</u>	48 000
1125	Maskiner och inventarier		<u>75 000</u>
	Anslagsbehov		4 121 000
	Användning av tidigare års anslag		<u>-75 000</u>
	Förslag		4 046 000

43.70. MOTORFORDONSBYRÅN

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	570 165	604 300	616 000
Inkomster	-647 356	-608 000	-619 000
Nettoutgifter	-77 191	-3 700	-3 000

Det övergripande målet är att tillhandahålla i LL om motorfordonsbyrån (9/1975) angivna och av landskapsstyrelsen ålagda tjänster till rimlig kostnad och på god servicenivå.

För att uppnå detta strävar motorfordonsbyrån till ett effektivare utnyttjande av informationsteknologin och att hålla väntetiderna för förarexamen och besiktning under en vecka.

Några mätetal som i viss mån beskriver utvecklingen har beräknats respektive uppskattats enligt följande:

	<u>2000</u>	<u>2001</u>	<u>2002</u>
Årlig kontroll besiktning	13.438	14.000	14.000
Avgastest	8.050	8.000	8.300
Förarexamen	519	470	500
Mopedförarbevis	195	200	200
Fordonsregistret, antal fordon	25.122	25.700	26.000
Nybilsregistrering	754	550	500
Ändringar i fordonsregister	8.301	7.700	7.500
Nyregistreringar och ändringar i båtregister	444	400	400
Nya körkort och ändringar	1.790	1.600	1.500
Trafikbrott som registreras	444	500	500

43.70.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
545 257,28	583 300	593 000

Under momentet föreslås ett anslag om 593.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Föreslås att en tjänst som bilbesiktningstekniker (inkl A 18) inrättas fr.o.m.

1.3.2002.

Därtill ingår i anslaget för tillfälliga tjänster samt i anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande anslag för avlönande av semestervikarier.

Anslaget för experttjänster avser konsultarvode för underhåll och uppgörande av dataprogram. Under tryckningstjänster ingår anslag om 50.000 euro för inköp av registerbrickor.

Under maskiner och inventarier föreslås 6.800 euro för inköp av utrustning för strömförsörjning av datanätet vid strömavbrott samt 14.200 euro för förnyande av föråldrad datautrustning.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	8	8	9
Tillfälliga tjänster	2	2	1
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	1	1

Dispositionsplan:

4000 Personalutgifter			
- inrättade tjänster	338 471		
- tillfälliga tjänster	35 295		
- personal i arbetsavtalsförhållande	<u>30 034</u>		403 800
4100 Material och förnödenheter			30 000
4300 Inköp av tjänster			
- reparations- och underhållstjänster	22 300		
- tryckningstjänster	67 200		
- experttjänster	30 200		
- övrigt	<u>15 800</u>		135 500
4800 Övriga utgifter			
- resor	2 100		
- övrigt	<u>600</u>		2 700
1125 Maskiner och inventarier			<u>21 000</u>
Anslagsbehov			593 000

43.70.60. Överföring till skrotbilsfond (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
24 907,79	21 000	23 000

De inkomster som inflyter under moment 33.70.60 överföres till skrotbilsfonden enligt 46 § LL om besiktning och registrering av fordon (19/1993).

Dispositionsplan:

2011 Övriga fonder	<u>23 000</u>
Anslagsbehov	23 000

43.80. POSTEN PÅ ÅLAND

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	0	0	0
Inkomster	0	-639 100	-380 000
Nettoutgifter	0	-639 100	-380 000

Verksamhet

Posten bedriver postverksamhet och annan service i samband därmed. Verksamheten är reglerad i enlighet med LL om Posten på Åland (39/1992).

Målet för Postens verksamhet är att se till att postverksamheten utvecklas ändamålsenligt och att utbudet av tjänster motsvarar kundernas och hela samhällets behov. Den grundläggande postservicen som skall finnas allmänt tillgänglig i hela landskapet består av vanligt 1 klass brev och tidningar i normal postutdelning. Av de 1 klass brev, som inlämnats till postbefordran inom utsatt tid, skall 98 % nå adressaten följande arbetsdag och resten under därpå följande arbetsdag. Tidningarna i normal postutdelning dagtid måndag-fredag skall nå adressaten inom den tid utgivaren beställt. Alternativen är en eller tre arbetsdagar. Utöver detta, skall i varje kommun finnas minst en fast postserviceenhet.

På basis av utredning som Posten låtit göra är den pensionspremieprocent som erläggs till pensionsfonden möjligen någon tiondels procent för hög men landskapsstyrelsen anser att det är ändamålsenligt att bibehålla den vid 19 % med beaktande av de kostnader administrationen vållat.

KALKYLERAD RESULTATRÄKNING 1.1.2002-31.12.2002

Omsättning	15.320.000
Övriga rörelseintäkter	10.000
Material och tjänster	
Inköp	70.000
Köpta tjänster	925.000
Personalkostnader	
Löner och arvoden	4.780.000
Lönebikostnader	1.310.000
Avskrivningar	890.000
Övriga rörelsekostnader	6.855.000
Rörelsevinst	500.000
Finansiella intäkter och kostnader	15.000
Resultat före bokslutsdispositioner	515.000
Ökning av avskrivningsdifferensen	-40.000
Förändringar i reserveringar	
Räkenskapsperiodens vinst	475.000

Investeringar

För år 2002 ingår slutdelen av finansieringen av postterminalen jämte ut-

rustning. Övriga investeringar utgörs av främst fordon samt kassa- och IT-utrustning. Totalt får Postens investeringar uppgå till högst 2.000.000 euro under år 2002.

Inbetalning till budgeten

Landskapsstyrelsen och Posten har ånyo diskuterat hur inbetalningen till landskapet skall beräknas och är överens om att det i grunden är en fråga om en bedömning av affärsverkets situation och framtidsutsikter totalt sett. En överenskommen utgångspunkt för bedömningen är att för det kapital som placerats i Posten beräknas en avkastning om f.n. 6,5 %. Landskapsstyrelsen anser även att det är skäligt att jämställa Posten med ett företag varvid 29 % av vinsten, vilket motsvarar samfundsskatteprocentsatsen, erlägges till det offentliga. Med hänvisning till ovanstående och att Postens vinst beräknas uppgå till 475.000 euro för år 2002 föreslås att 380.000 euro inbetalas till landskapets budget. Landskapsstyrelsen har beaktat försämringarna i marknadsförutsättningar som bl.a. leder till minskade marginaler.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

Enligt 20 § i landskapslag om Posten på Åland (39/92) beslutar landskapsstyrelsen med anledning av Postens bokslut hur vinsten skall beaktas som inkomst i landskapets budget samt om andra åtgärder som Postens verksamhet och ekonomiska resultat föranleder. I landskapsstyrelsens framställning till lagen (nr 25/1991-92) under 6 § i detaljmotiveringen sägs att landskapsstyrelsen utifrån Postens grundkapital fastställer ett krav på avkastning av verksamheten, "det vill säga beloppet av den vinst som skall redovisas i landskapets budget".

I landskapsstyrelsens förslag till budget för år 2002 föreslår landskapsstyrelsen att Posten, utöver en avkastning om 6,5 procent på placerat kapital, skall erlägga 29 procent av vinsten motsvarande samfundsskatteprocentsatsen till landskapsstyrelsen.

Utskottet konstaterar att den konstruktion som landskapsstyrelsen föreslår i framställningen beträffande Postens avkastning till landskapet inte står i överensstämmelse med lagen och lagens förarbeten. Enligt lagen skall storleken av avkastningen endast knytas till grundkapitalet och inte vara en kombination av avkastning på grundkapitalet och del av Postens vinst. Utskottet underströk i sitt betänkande över budgeten för år 2001 vikten av att landskapsstyrelsen överenskommer med Posten och fastställer principer för hur stor andel av Postens vinst som skall överföras till landskapets budget. Med hänvisning till vad utskottet nu har anfört, förutsätter utskottet att frågan får en slutlig lösning inför budgetförslaget för år 2003.

I vtm Bert Häggbloms m.fl. finansmotion nr 22 föreslås att motiveringen ändras så att viss text under momentet stryks. Med hänvisning till det ovan anförda föreslår utskottet att motionen förkastas.

43.95. ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE UTGIFTER

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	383 669	417 000	404 000
Inkomster	-43 367	-35 300	-39 000
Nettoutgifter	340 301	381 700	365 000

43.95.05. Utgifter för hyreslokaler

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
70 358,51	92 500 tb 33 600	134 000

Anslaget avser kostnader för hyres- och driftsutgifter såsom städning, el m.m. för de allmänna kontors- och förrådsutrymmen vid Strandgatan 14, 16 och 25, Ekonomiegatan 1 och Storgatan 9 samt för studieserviceenheten vid Ålandsvägen 31 som landskapsstyrelsen hyrt för förvaltningens behov.

	År 2000	År 2001	År 2002
Personal i arbetsavtalsförhållande	2	1	1

Dispositionsplan:

4000 Personalutgifter	
- personal i arbetsavtalsförhållande	10 100
4100 Material och förnödenheter	2 000
4200 Hyror	100 000
4300 Inköp av tjänster	18 000
4800 Övriga utgifter	3 900
Anslagsbehov	134 000

43.95.06. Utbildning, företagshälsovård, arbetarskydd och personalaktiviteter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
233 479,74	201 800	181 000

Föreslås ett anslag om totalt 181.000 euro.

Målsättningen med personalutbildningen är att utifrån förvaltningens behov höja och stärka personalens allmänna kompetens utgående från förvaltningens behov. Kontinuerlig utbildning skapar förutsättningar för en bibehållen hög servicenivå inom förvaltningen och medverkar även till ytterligare utveckling och förbättring av arbetsrutiner.

Utbildning anordnas enligt under året skilt framarbetad utbildningsplan. Målet är bl.a. att alla i ledarskapsposition inom allmänna förvaltningen skall ha erbjudits kurser i ledarskap inom år 2002. Avsikten är även att på sikt utveckla en allmän bas av kurser som kan erbjudas nytillträdda chefer inom landskapsstyrelsen i samarbete med Ålands högskola. Ledarskapet är av stor betydelse för personalens tillfredsställelse och för goda arbetsresultat. Angående datautbildningen är målet att alla med behov av datakunskaper i sitt dagliga arbete skall erbjudas kurser på grundnivå och ev. fort-

sättningsnivå. Även här är avsikten att utveckla en allmän bas av kurser som skall erbjudas dem som inte redan har tillräckliga kunskaper inom området.

Deltagande i externa kurser, seminarier och föreläsningar som anordnas stöds utifrån behov och befintliga medel. Även s.k. egen utbildning kan stödas, där deltagande i utbildningstillfällen inte automatiskt behöver vara intimt förknippade med arbetet, utan kan fungera som inspiration och motivation i arbetet. I de fall då behov av utbildning finns inom något fackområde och inte kurser på svenska erbjuds, strävar landskapsstyrelsen till att om möjligt anordna egna utbildningstillfällen. För allmän utbildning föreslås därmed ett anslag om 43.500 euro, varvid bör observeras att utbildning gällande specifika yrkesområden belastar respektive verksamhetsanslag.

Under momentet föreslås ett anslag om 95.000 euro för lagstadgad företagshälsovård (L om företagshälsovård FFS 743/1978) och sjukvård på allmänläkarnivå. I anslaget ingår även åtgärder och förbättringar för att förebygga arbetsrelaterade sjukdomar samt att upprätthålla och förbättra personalens arbets- och funktionsförmåga. Häri ingår eventuella utbildningsinsatser och subventionerad förebyggande massage samt kostnader för mediciner, förstahjälputrustning och dataglasögon. Separata mål framarbetas i verksamhetsplan för företagshälsovården.

För främjandet av olika personal och motionsaktiviteter föreslås 32.000 euro. I detta ingår att erbjuda subventionerade motions- och kulturaktiviteter samt att anordna julfest och andra arrangemang för personalens trivsel. Målet är bibehållet utbud, men med eventuella variationer utifrån önskemål och behov.

Därtill föreslås ett anslag om 10.500 euro för avgångsbidragets vuxenutbildningstillägg och yrkesutbildningsbidrag enligt av landskapsstyrelsen fastställda villkor. Målsättningen är bibehållen service.

Dispositionplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga personalutgifter	10 500
4100	Material och förnödenheter	550
4300	Inköp av tjänster	165 000
4800	Övriga utgifter	
	- resor	4 950
	Anslagsbehov	181 000

43.95.07. Allmän information

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
79 830,39	89 100	89 000
Rubriken ändrad.		

Under momentet föreslås ett anslag om 89.000 euro.

Anslaget avser kostnader för tryckning av både budget, årsberättelse och

bokslut, översättning av informationsmaterial, köp av reklambyrå- och layouttjänster m.m. särskilt avseende riktade kommunikationsinsatser samt produktion av informationsmaterial samt översättningar. I anslaget ingår även utgifter för pressklipp.

För personalinformation avsätts 5.100 euro.

Dispositionsplan:

4300 Inköp av tjänster	
- trycknings- och annonseringstjänster	<u>89 000</u>
Anslagsbehov	89 000

44. FINANSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o II tb)	Förslag 2002	Förändring 2001-2002	Förändring 2000-2002
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	13 711 942	15 470 800	16 058 000	3,8%	17,1%
Överföringsutgifter	9 527 687	8 391 000	11 582 000	38,0%	21,6%
Realinvesteringsutgifter	2 340 501	252 300	200 000	-20,7%	-91,5%
Lån och övriga finansin- steringar	1 681 879	3 974 200	2 500 000	-37,1%	48,6%
Summa utgifter	27 262 010	28 088 300	30 340 000	8,0%	11,3%
Summa inkomster	-14 143 780	-11 324 100	-10 393 000	-8,2%	-26,5%
Nettoutgifter	13 118 230	16 764 200	19 947 000	19,0%	52,1%

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o II tb)	Förslag 2002	Förändring 2001-2002	Förändring 2000-2002
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	1 214 632	1 700 000	1 718 000	1,1%	41,4%
Allmänna stöd till kommun- erna	6 158 288	7 148 100	8 600 000	20,3%	39,6%
Särskilda understöd, lån och investeringar	3 872 980	3 394 000	4 530 000	33,5%	17,0%
Stöd från Europeiska Unionen	2 864 769	0	0	0,0%	-100,0%
Penningautomatmedel	487 812	1 823 100	952 000	-47,8%	95,2%
Pensioner och pensionsav- gifter	11 613 241	12 555 400	13 099 000	4,3%	12,8%
Enligt förvaltningsområde icke fördelade utgifter	1 050 289	1 467 700	1 441 000	-1,8%	37,2%
Summa	27 262 010	28 088 300	30 340 000	8,0%	11,3%

44.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	1 214 632	1 700 000	1 718 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	1 214 632	1 700 000	1 718 000

Finansavdelningens huvudsakliga verksamhetsområde är enligt LL om landskapsstyrelsens allmänna förvaltning, landskapets ekonomi och den ekonomiska utvecklingen i landskapet.

Finansavdelningens övergripande målsättning är därför att främja en sund och öppen användning av landskapets medel samt att verka för en god ekonomisk utveckling i landskapet.

Avdelningen har till uppgift

- att uppgöra och sammanställa beslutsunderlag om tilldelning av resurser för och finansiering av landskapets olika verksamhetsområden
- att följa de ekonomiska relationerna mellan landskapet och staten

- att följa de ekonomiska relationerna mellan landskapet och kommunerna
- att sköta landskapets kassahantering, bokföring och bokslut vari ingår övervakning av underredovisare
- att handha löne- och pensionsutbetalningar
- att handlägga ärenden gällande landskapsanställdas pensioner
- att handlägga ärenden angående kollektiva avtal och tolkningen av dessa, de landskapsanställdas rättsliga ställning samt tjänsteregleringar
- att administrera av landskapet utgivna lån
- att förvara och bevaka ingångna avtal och erhållna säkerheter
- att samordna förvaltningens datautveckling, -drift och -kommunikation
- att samordna landskapets allmänna IKT - utveckling och leda sektorövergripande projekt
- att handha kassahantering och bokföring för vissa separata organisationer såsom pensionsfonden, Nordens Institut och Skärgårdssamarbetet
- utföra de arbetsuppgifter som ankommer på landskapsstyrelsen i egenskap av fondförvaltare för Interreg III för skärgården
- beredning av EU-ärenden inom avdelningens rättsområden
- delta i implementeringen av skatteundantaget
- handha beredningen av övriga skattefrågor.

Några mätetal som i viss mån beskriver utvecklingen har beräknats respektive uppskattats enligt följande:

	1999	2000	2001	2002
Bokförda dokument	59.893	64.489	62.000	67.000
Lön-, pensions- och arvodes- tagare	6.690	7.006	7.000	7.050
Utestående lån	2.378	2.248	2.250	2.100
Räntestödslån	873	830	830	840
Dataarbetsplatser (Självstyrelsegården)	189	196	198	197

Påpekas kan att ett bokfört dokument kan innehålla en mängd in- respektive utbetalningar. Antalet löntagare är mätt genom antalet utgivna skatteinnehållningsbevis varvid samma person kan vara såväl lön- som arvodes- tagare.

Målsättningar för år 2002

- utvecklingen av budgeterings- och uppföljningsprocesserna fortsättes så att ett förslag om hur långsiktplaneringen bättre kan kopplas till den årliga tilldelningen av budgetmedel tas fram
- ett förslag till reformering av landskapsandelssystemet tas fram i samarbete med Ålands kommunförbund
- förutsättningarna för justering av avräkningsgrunden dokumenteras i ett med finansministeriet gemensamt dokument
- initiera, koordinera och driva mot uppsatta mål projekt som främjar IKT - utvecklingen på Åland
- landskapsstyrelsens webbplats www.ls.aland.fi förnyas
- portalen www.aland.fi, gemensam för det offentliga Åland (landskapsstyrelsen, staten och den kommunala sektorn) byggs upp

- vidareutveckla landskapsstyrelsens intranät som ett verktyg för den interna informationen
- öka personalens medvetenhet och kunskap om datasäkerhetsfrågor genom informations- och utbildningstillfällen
- utveckla e-demokratien genom försök med så kallat rådslag i en eller flera aktuella frågor
- genom IT- frukostar och andra aktiviteter öka medvetenhet och kunskapen om IKT samt teknikens användningsmöjligheter hos förvaltning, näringsliv, utbildningssektorn samt allmänheten
- att inlämnade utanordningar och godkända fakturor till finansavdelningen skall vara behandlade och utbetalda inom en vecka
- att inlämnat faktureringsunderlag skall vara fakturerat inom två veckor
- att bokslutet för år 2001 tidigareläggs och fastställs i månadsskiftet februari/mars 2002.
- att erlægga alla utbetalningar/ersättningar senast på förfallodagen
- att inleda arbetet med införande av elektronisk behandling av fakturor så att tester kan göras
- att alla företagsstöd skall införas i projektregistret
- arbetet med att utveckla anställningsformer och -villkor fortsättes så att i slutet av år 2002 inleds ett försök med nytt system för lönesättning som berör åtminstone en avgränsad arbetsenhet och så att ett förslag till reformerad tjänstemannalagstiftning kan presenteras i början av år 2003
- alla pågående anställningar inom landskapets pensionssystem registreras i det nya pensionsdataregistret och överförs till Pensionsskyddscentralens arbetsförhållanderegister.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

I titl Harriet Lindemans m.fl. finansmotion nr 23 föreslås en komplettering till motiveringen under momentet angående en retroaktiv förbättring av pensionsförmåner.

Utskottet har erfarenhet att det problem som återges i finansmotionen inte endast berör anställda som har tjänstgjort inom sjukvården, utan även andra yrkesgrupper. Det är enligt utskottets uppfattning inte troligt att gällande lagstiftning skulle tillåta en retroaktiv förändring av pensionsförmåner för en viss grupp anställda. Frågan har varit föremål för landskapsstyrelsens utredning. Man har då funnit att det i praktiken är omöjligt att göra en rättvis korrigering av pensionsförmånerna som samtidigt behandlar samtliga anställda inom även andra yrkesgrupper. Hos arbetsgivaren är dokumentationen beträffande tidigare anställda svårtillgänglig eller bristfällig. I vissa fall saknas dokumentation fullständigt. Härtill kommer att de anställda inom sjukvården under 1970- och 1980-talen informerades om att den tillfälliga tjänstgöringen berättigade till samma pensionsförmåner som i statlig tjänst, dvs att sådana kortare anställningar inte grundar rätt till pension. Med hänvisning till denna motivering föreslår utskottet att motionen förkastas.

44.01.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
1 080 081,16	1 397 300	1 458 000

Under momentet föreslås ett anslag om 1.458.000 euro varvid kvarvarande medel från tidigare år har beaktats.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Föreslås att en tjänst som löneadministratör (lkl A 22) inrättas fr.o.m. 1.3.2002. Motsvarande funktion har tidigare upprätthållits med anslag.

I anslaget för inköp av tjänster har bl.a. beaktats kostnaderna för hanteringen av reseräkningar, avdelningens officiella kungörelser samt utbildning.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	33	34	35
Tillfälliga tjänster	2	3	3

Dispositionspan:

4000 Personalutgifter			
- inrättade tjänster	1 302 107		
- tillfälliga tjänster	<u>128 293</u>	1 430 400	
4100 Material och förnödenheter			2 300
4300 Inköp av tjänster			48 500
4800 Övriga utgifter			
- resor	25 000		
- representation	<u>1 800</u>	<u>26 800</u>	
Anslagsbehov		1 508 000	
Användning av tidigare års anslag		<u>-50 000</u>	
Förslag		1 458 000	

44.01.04. Verkställande av beskattningen (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
134 550,34	201 800	200 000

För kostnader enligt överenskommelseförordningen (72/1997) om verkställandet av kommunalbeskattningen i landskapet Åland samt för utredningskostnader som har samband med verkställandet av beskattningen föreslås ett anslag om 200.000 euro.

Anslaget avser främst kostnader för skatteåret 2002.

Dispositionspan:

4300 Inköp av tjänster	<u>200 000</u>
Anslagsbehov	200 000

44.01.05. Utvecklingsarbete (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
0,00	100 900	60 000

För utrednings- och utvecklingsarbete inom avdelningens verksamhetsom-

råde föreslås ett anslag om 60.000 euro. Ett prioriterat område för utvecklingsarbetet är pensionsdataregistreringen. Anslaget kan användas för köp av tjänster och avlöningsutgifter för tillfällig personal.

Anslaget för personalutgifter avser avlöande av personal enligt bilaga 5.

	År 2000	År 2001	År 2002
Personal i arbetsavtalsförhållande			1

Dispositionplan:

4000 Personalutgifter		
- personal i arbetsavtalsförhållande		34 100
4300 Inköp av tjänster		<u>25 900</u>
Anslagsbehov		60 000

44.05. ALLMÄNNA STÖD TILL KOMMUNERNA

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	6 158 288	7 148 000	8 600 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	6 158 288	7 148 000	8 600 000

Syftet med de allmänna stöden till kommunerna är att minska skillnaderna i ekonomisk bärkraft mellan kommunerna och främja förutsättningarna att upprätthålla den verksamhet som förutsätts i landskapslagstiftningen.

Dessutom strävar landskapsstyrelsen till att genom stöden främja kommunernas insatser för näringslivet och upprätthålla deras inkomstnivå.

Genom att möjliggöra stöd för strukturella och organisatoriska åtgärder som främjar en gemensam skötsel av kommunala uppgifter och åstadkommer påvisbara besparingar främjas åtgärder för en effektiv skötsel av kommunala uppgifter.

Landskapsstyrelsen har även inför uppgörandet av budgetförslaget för år 2002 hållit överläggningar angående landskapsandelssystemet och övriga ekonomiska relationer mellan landskapet och kommunerna. Se även allmänna motiveringen.

44.05.30. Finansieringsunderstöd till kommunerna (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
4 053 329,03	4 457 000	4 800 000
	tb 67 300	

För komplettering av skatteinkomsterna och understöd enligt prövning enligt LL om landskapsandelar till kommunerna (70/1993) föreslås ett anslag om 4.800.000 euro. Anslaget kan även användas som stöd för att åstadkomma organisatoriska och strukturella samarbetslösningar mellan kommuner vilka medför besparingar i handhavandet av kommunala uppgifter.

Dispositionsplan:

8207	Allmänna stöd	<u>4 800 000</u>
	Anslagsbehov	4 800 000

44.05.31. Allmänna landskapsandelar till kommunerna (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
2 104 958,52	1 681 900	1 800 000

Anslaget avser allmänna landskapsandelar enligt LL om landskapsandelar till kommunerna.

Anslaget har beräknats utgående från ett basbelopp om 84,59 euro per kommuninvånare.

I förslaget har beaktats den kompensation som den totala effekten slopan- det av ÅHS-avgifter och inkomstbortfallet till följd av införandet av det allmänna skatteavdraget om 5 % medfört för kommunerna (26/1999). Kompensationen hänför sig till år 2000.

Dispositionsplan:

8207	Allmänna stöd	<u>1 800 000</u>
	Anslagsbehov	1 800 000

44.05.32. Kompensation för utebliven kapitalinkomstskatt till kommunerna (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	588 700	1 100 000

Rubriken ändrad.

Med hänvisning till landskapsstyrelsens framställning med förslag till för- delning av skatteintäkter från företagssektorn mellan kommunerna föreslås ett anslag om 1.100.000 euro att utges som kompensation för utebliven in- täkt av kapitalinkomstskatt.

Dispositionsplan:

8207	Allmänna stöd	<u>1 100 000</u>
	Anslagsbehov	1 100 000

44.05.33. Kompensation för utökat förvärvsinkomstavgift

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	353 200	400 000

Med hänvisning till lagtingets beslut i budgetbehandlingen för år 2001 fö- reslås ett anslag om 400.000 euro att utges åt kommunerna som kompensation för höjningen av förvärvsinkomstavgiften.

Dispositionsplan:

8207	Allmänna stöd	<u>400 000</u>
------	---------------	----------------

Anslagsbehov

400 000

44.05.34. Kompensation i samband med förändrad samfundskattefördelningsnyckel (F)

Bokslut 2000

Budget 2001

Budget

500 000

Momentet nytt.

Med hänvisning till landskapsstyrelsens framställning med förslag till fördelning av skatteintäkter från företagssektorn mellan kommunerna föreslås ett anslag om 500.000 euro att utges som kompensation till de kommuner som ekonomiskt förlorar på att den gamla fördelningsnyckeln fortfarande tillämpas för år 2001.

Dispositionsplan:

8207	Allmänna stöd	<u>500 000</u>
	Anslagsbehov	500 000

44.10. SÄRSKILDA UNDERSTÖD, LÅN OCH INVESTERINGAR

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	3 872 980	3 394 000	4 530 000
Inkomster	0	-30 300	-30 000
Nettoutgifter	3 872 980	3 363 700	4 500 000

Under kapitlet upptas moment av blandad natur. Av syftena med anslagen under kapitlet kan speciellt följande nämnas

- anslag för infrastrukturella investeringar för att höja intresset för Åland och förbättra möjligheterna att utöva olika aktiviteter i landskapet
- landskapsstyrelsens strävan att med förmånliga lån befrämja och underlätta för kommunerna att inrätta arbetsplatsområden och därigenom förbättra möjligheterna för det lokala näringslivet att expandera och skapa nya arbetsplatser.

44.10.31. Överföring av danaarv

Bokslut 2000

Budget 2001

Budget

0,00

30 300

30 000

Anslaget möjliggör överföring av danaarv till kommun.

Föreslås vidare att överföring i framtiden skall kunna utföras med stöd av landskapslag.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	<u>30 000</u>
------	----------------------------	---------------

Anslagsbehov

30 000

44.10.32. Bidrag för samhällsekonomiska projekt (R)

Bokslut 2000

Budget 2001

Budget
2 000 000

Momentet nytt.

Föreslås ett anslag om 2.000.000 euro. Anslaget avses använt som bidrag för Mariehamns stads badhusprojekt samt projektet med idrotts- och motionscentrum i Godby. Bidraget för badhuset i Mariehamn uppgår till 50 % av de godtagbara kostnaderna, dock högst 5.000.000 euro. För idrotts- och motionscentret i Finström kan beviljas ett bidrag om totalt 80 % av de godtagbara kostnaderna. I inledningsskedet beviljas härvid bidrag för anläggande av ishallen för vilket kostnaderna beräknas till 1.400.000 euro. Avsikten är att delfinansiera ishallen med EU-medel varvid denna del av bidraget belastas moment 47.05.45. Se även allmänna motiveringen.

Dispositionsplan:

8309 Övriga kapitalöverföringar

2 000 000

Anslagsbehov

2 000 000**44.10.74. Landskapsprojekt (R)**

Bokslut 2000

Budget 2001

Budget

2 174 282,28

0

Rubriken ändrad.

Med beaktande av att tillgängliga medel om ca 3 miljoner euro är tillräckliga för planeringen och projekteringen av kongress- och kulturhuset samt kostnaderna i samband med genomförandet av arkitekttävlingen för Ålands Sjöfartsmuseums utbyggnad föreslås inget ytterligare anslag.

44.10.80. Lån åt kommunerna för inrättande av arbetsplatsområden (R)

Bokslut 2000

Budget 2001

Budget

0,00

840 900

0

Med beaktande av från tidigare år reserverade medel föreslås detta år inget anslag.

44.10.87. Regionallån

Bokslut 2000

Budget 2001

Budget

1 681 879,26

2 522 800

2 500 000

Föreslås att ett anslag om 2.500.000 euro upptas för utgivande av lån ur Nordiska Investeringsbankens regionallånekvot. Lånen utges i allmänhet mot bankmässigt betryggande säkerhet men landskapsstyrelsen kan enligt prövning utge lånen utan säkerhet. Lån till samhällsägda bolag ges sålunda utan krav på säkerhet. I övrigt utges lånen på motsvarande villkor som de

lån som lyfts från Nordiska Investeringsbanken, vilka upptas som inkomst under moment 39.30.87.

Dispositionsplan:

1520	Lånefordringar	<u>2 500 000</u>
	Anslagsbehov	2 500 000

44.20. PENNINGAUTOMATMEDEL

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	487 812	1 823 100	952 000
Inkomster	-5 096 094	-5 096 100	-4 035 000
Nettoutgifter	-4 608 282	-3 273 000	-3 083 000

Genom de anslag som budgeteras under kapitlet främjas de ideella föreningarnas verksamheter som inte är verksamma inom det sociala eller kulturella området men som har sådan verksamhet som faller inom ramen för fördelningen av penningautomatmedel. Därtill understöds investeringar och projekt som gynnar de verksamheter för vilka penningautomatmedel beviljas och som främjar penningautomatföreningens verksamhet.

44.20.50. Understöd ur penningautomatmedel

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
487 812,26	657 600	550 000

Föreslås ett anslag om 550.000 euro, vilket avser understöd ur penningautomatmedel för ideella föreningar och organisationer vilka inte hänför sig till sociala-, ungdoms- eller idrottssektorn samt penningautomatmedel till landskapsstyrelsens disposition.

Dispositionsplan:

8209	Övriga inkomstöverföringar	<u>550 000</u>
	Anslagsbehov	550 000

44.20.51. Projektbidrag ur penningautomatmedel

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
0,00	555 000	402 000

Föreslås ett anslag om 402.000 euro att utges som bidrag för aktivitetsfrämjande och sysselsättningskapande projekt eller andra investeringar som faller inom ramen för principer för fördelningen av penningautomatmedel.

Ett bolag där landskapsföreningen Folkhälsan på Åland och Samfundet Folkhälsan är delägare avser att uppföra ett allaktivitetshus i Mariehamn där den bärande idén är verksamhet över generationsgränserna. Det totala projektet har kostnadsberäknats till ca 12.500.000 euro vari ingår 30 st bo-

städer (servicebostäder för såväl hyres- som ägobostadsboende) för vilka stöd på gängse villkor kan beviljas. I projektet ingår därtill verksamhetsutrymmen, juniorhem, daghem och en terapiavdelning. Landskapsstyrelsen anser att för projektet kan beviljas bidrag om maximalt 1.690.000 euro varvid bidraget för de utrymmen som kan anses bidragsberättigande kan uppgå till högst 30 %. Bidraget beviljas så att det fördelas på flera år och därmed är beroende av att medel i tillräcklig omfattning kan anslås för ändamålet. Lån ur penningautomatmedel skulle inte beviljas för projektet.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	<u>402 000</u>
	Anslagsbehov	402 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

I tlt Olof Salméns m.fl. finansmotion nr 26 föreslås att motiveringen till momentet ändras så att andra och sista styckena stryks.

Utskottet har erfarit att den del av den tänkta verksamheten tangerar kommunala åtaganden. Därför är det nödvändigt med klarläggande information om de verksamheter som kommer att bedrivas. Mot bakgrund härav föreslår utskottet att motionen förkastas.

44.20.86. Lån ur penningautomatmedel (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
0,00	610 500	0
Föreslås inget anslag detta år.		

44.90. PENSIONER OCH PENSIONSavgIFTER

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	11 613 241	12 555 400	13 099 000
Inkomster	-5 466 108	-5 886 600	-6 000 000
Nettoutgifter	6 147 133	6 668 800	7 099 000

Målet är en effektivare pensionsadministration bl.a. genom ett förbättrat pensionsdataregister.

Under året planeras en uppkoppling av landskapets pensionsdataregister till Pensionsskyddscentralens (PSC) arbetsförhållanderegister. Detta skall bl.a. leda till att pensionsansökningar från personer med intjänad landskapspension snabbare och säkrare delas till landskapsstyrelsen för behandling.

Målsättningen är att inom 3-4 år få med alla pensionsgrundande anställningstider som är möjliga att registrera i landskapets nya, förbättrade pensionsdataregister samt att få dessa uppgifter överförda till PSC:s register.

För år 2002 är målsättningen att få alla pågående anställningar som hör till

landskapets pensionssystem registrerade i det nya registret och överförda till PSC.

En fortsatt ökning av pensionsutgifterna är att vänta eftersom antalet pensionstagare ökar för varje år.

De fem senaste åren har antalet personer som beviljats respektive lyft landskaps pension i december varit:

År	1996	1997	1998	1999	2000
Beviljade	93	84	85	126	107
Lyfta	1.021	1.057	1.093	1.158	1.205

44.90.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
42 383,02	50 500	59 000

Anslaget avser utgifter för köp av pensionstjänster, främst uträknings- och sakkunnigtjänster från Statskontoret och Kommunernas pensionsförsäkring samt de kostnader som avtalet med PSC om överföring av uppgifter till arbetsförhållanderregistret medför.

Dispositionsplan:

4300 Inköp av tjänster	<u>72 000</u>
Anslagsbehov	72 000
Användning av tidigare års anslag	<u>-13 000</u>
Förslag	59 000

44.90.04. Pensioner och familjepensioner (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
11 376 747,98	11 773 200	12 800 000
	tb 504 600	

Anslaget avser lagbundna utgifter (4/1997 m.fl.). För ålderspensioner, invalidpensioner och rehabiliteringsstöd, arbetslöshetspensioner, deltidspensioner och familjepensioner samt rehabiliteringspenning och andra utgifter i samband med yrkesinriktad rehabilitering.

Dispositionsplan:

7100 Pensionsutgifter	<u>12 800 000</u>
Anslagsbehov	12 800 000

44.90.05. Övriga pensionsutgifter (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
194 109,68	227 100	240 000

Anslaget avser pensionsbaserad KTAPL-avgift enligt lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare. Landskapet övertog betalningsansvaret i samband med ÅHS-reformen, varför avgiften således

är att betrakta som betalning av Ålands folkhälsoförbunds och Ålands vårdförbunds skuld till Kommunernas pensionsförsäkring. Anslaget får även användas för betalning av vissa självriskandelar enligt 6 § KTAPL som hänför sig till anställningar vid de nämnda kommunalförbunden.

Dispositionspan:

4800	Övriga utgifter	<u>240 000</u>
	Anslagsbehov	240 000

44.95. ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE UTGIFTER

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	1 050 289	1 467 700	1 441 000
Inkomster	-360 390	-311 100	-328 000
Nettoutgifter	689 899	1 156 600	1 113 000

44.95.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
586 356,40	701 300	740 000

Föreslås ett anslag om 740.000 euro att användas för förvaltningens gemensamma kostnader för vissa centrala av finansavdelningen administrerade kontorsfunktioner, inköp av tjänster för likviditetsförvaltning och försäkring av egendom.

Dispositionspan:

4100	Material och förnödenheter		
	- kontorsmaterial m.m.		111 000
4200	Hyror		38 000
4300	Inköp av tjänster		
	- underhåll av inventarier	22 000	
	- tryckningstjänster (kopiering)	9 000	
	- ADB-användartjänster	10 000	
	- banktjänster	35 000	
	- posttjänster	155 000	
	- teletjänster	100 000	
	- brandförsäkringar	70 000	
	- expert- och utredningstjänster	<u>150 000</u>	551 000
4800	Övriga utgifter		
	- licensavgifter m.m.		<u>40 000</u>
	Anslagsbehov		740 000

44.95.04. Ålandsdelegationen (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
1 163,86	16 800	10 000

För landskapets kostnader för Ålandsdelegationens verksamhet föreslås ett anslag om 10.000 euro.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	5 000
4800	Övriga utgifter	<u>5 000</u>
	Anslagsbehov	10 000

44.95.05. IKT-utveckling (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
119 421,97	168 200	185 000

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 185.000 euro för central datautveckling för den allmänna förvaltningens behov för vilket inte upptagits särskilda anslag och projektledningsstöd för övrig systemutveckling. Anslaget kan användas för konsultkostnader, inköp av ADB-program m.m. I anslaget ingår även centrala kostnader för uppbyggnad av allmänna förvaltningens service på Internet.

Dispositionsplan:

1112	Immateriella rättigheter	78 000
4300	Inköp av tjänster	102 000
4800	Övriga utgifter	<u>5 000</u>
	Anslagsbehov	185 000

44.95.06. Allmän IKT-utveckling (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	134 600	100 000

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 100.000 euro för allmän IKT-utveckling gemensamt med näringslivet, utbildningssektorn och övriga samhällssektorer. I anslaget ingår även medel för byggandet av portalen www.aland.fi, utvecklandet av rådslag på Internet, projekt rörande utveckling av telemedicin, IT-frukostar samt övriga IKT-relaterade sektorövergripande projekt, seminarier m.m.

Anslaget får även användas för konsultkostnader och avlönande av tillfällig personal.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- tillfälliga tjänster	42 800
4300	Inköp av tjänster	110 000
4800	Övriga utgifter	<u>12 200</u>
	Anslagsbehov	165 000
	Användning av tidigare års anslag	<u>-65 000</u>
	Förslag	100 000

44.95.07. Fackföreningsutbildning

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
0,00	2 400	

Momentet utgår. Motsvarande anslag föreslås under moment 44.95.08.

44.95.08. Övriga avlöningar

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
177 128,03	192 100	206 000

Inrättade tjänster avser anslag för personliga lönetillägg.

Under tillfälliga tjänster reserveras anslag för anställande av vikarier för sjuk- respektive moderskapslediga tjänstemän samt för annan tillfällig arbetskraft och övriga tjänstearrangemang (t.ex. omplaceringar).

Anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande avser personliga lönetillägg och arrangemang gällande arbetstagare.

Under övriga löner och arvoden upptas ett anslag för förtroendemannaarvoden samt övriga arvoden och ersättningar för facklig verksamhet i enlighet med gällande tjänstekollektivavtal.

Slutligen föreslås en reservering för avgångsbidrag under övriga personalutgifter. Ett avgångsbidrag betalas till en tjänsteman som efter långvarig tjänstgöring hos landskapet har blivit uppsagd på grund av att hans eller hennes tjänst har indragits och som på grund av ålder eller annan orsak är svår att på nytt placera i arbete (42 § tjänstemannalagen för landskapet Åland).

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- inrättade tjänster	8 000
	- tillfälliga tjänster	152 000
	- personal i arbetsavtalsförhållande	23 300
	- övriga löner och arvoden	18 500
	- övriga personalutgifter	<u>4 200</u>
	Anslagsbehov	206 000

44.95.70. Anskaffning av inventarier (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
166 219,04	252 300	200 000

Under momentet föreslås ett anslag om 200.000 euro. Anslaget har dimensionerats för utbyte av 40 - 50 datorer, möbler till ca 20 arbetsplatser samt övrig datautrustning och kontorsmaskiner.

Dispositionplan:

1125	Maskiner och inventarier	<u>200 000</u>
	Anslagsbehov	200 000

45. SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o II tb)	Förslag 2002	Förändring 2001-2002	Förändring 2000-2002
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	47 723 120	54 124 000	57 708 000	6,6%	20,9%
Överföringsutgifter	19 143 073	22 395 500	21 681 000	-3,2%	13,3%
Realinvesteringsutgifter	358 976	840 900	1 870 000	122,4%	420,9%
Lån och övriga finansinve- steringar	49 952	279 200	93 000	-66,7%	86,2%
Summa utgifter	67 275 121	77 639 600	81 352 000	4,8%	20,9%
Summa inkomster	-7 852 437	-7 259 500	-7 738 000	6,6%	-1,5%
Nettoutgifter	59 422 685	70 380 100	73 614 000	4,6%	23,9%

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o II tb)	Förslag 2002	Förändring 2001-2002	Förändring 2000-2002
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	966 164	1 058 600	1 080 000	2,0%	11,8%
Övriga sociala uppgifter	8 044 495	9 122 200	8 949 000	-1,9%	11,2%
Av kommunerna anordnade sociala tjänster	9 494 232	10 545 300	9 477 000	-10,1%	-0,2%
Mottagande av flyktingar	21 126	25 200	486 000	1828,6%	2200,5%
Penningautomatmedel för social verksamhet	1 384 187	1 451 400	1 452 000	0,0%	4,9%
Övrig hälso- och sjukvårds- utgifter	451 692	616 600	491 000	-20,4%	8,7%
Övrig veterinärvård	3 329	47 900	27 000	-43,6%	711,2%
Allmän miljövård	45 206	75 700	118 000	55,9%	161,0%
Naturvård	181 081	491 300	310 000	-36,9%	71,2%
Vattenförsörjning och vatten- vård	221 773	1 102 700	975 000	-11,6%	339,6%
Avfallshantering	155 808	489 500	524 000	7,0%	236,3%
Ålands miljölaboratorium	0	0	264 000		
Ålands miljöprovsningsnämnd	55 077	139 600	169 000	21,1%	206,8%
Ålands hälso- och sjukvård	46 250 953	52 473 600	57 030 000	8,7%	23,3%
Summa	67 275 121	77 639 600	81 352 000	4,8%	20,9%

45.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o II tb)	Förslag 2002
Utgifter	966 164	1 058 600	1 080 000
Inkomster	-5 574	-19 500	-11 000
Nettoutgifter	960 590	1 039 100	1 069 000

Social- och miljöavdelningen har bland annat till uppgift att allmänt leda, utveckla, planera, samordna, följa upp och utöva tillsyn över social-, hälso- och sjukvården samt miljömedicinen och miljövården.

Enligt bestämmelsen i 19a § landskapslagen om ärendenas handläggning i landskapsstyrelsen (58/1975) skall ärenden som anhängiggjorts vid land-

skapsstyrelsen behandlas utan onödigt dröjsmål och såvitt möjligt upptas för avgörande inom tre månader från den dag då ärendet anhängiggjordes. För att förbättra servicen till avdelningens kunder är målsättningen under året att ärenden såvitt möjligt skall upptas för avgörande inom två månader.

Socialvården är en kommunal angelägenhet som i ökande utsträckning kräver särskild kompetens och specialkunskaper. Under året utreds hur socialvården kunde samordnas. Syftet med utredningen skall vara att kunderna inom socialvården skall få bästa tänkbara service samtidigt som kommunerna avlastas från sådana uppgifter som i synnerhet för mindre kommuner kan vara mycket betungande och svåra att sköta på ett bra sätt.

Hälso- och sjukvårdsbyrån handlägger ärenden som gäller främjande av hälsa och förebyggande av sjukdomar. Vid hälso- och sjukvårdsbyrån tjänstgör två handläggande tjänstemän, landskapsläkaren och hälsovårdsinspektören. Sedan år 1995 har nuvarande hälsovårdsinspektör även fungerat som patientombudsman. Antalet patientärenden har ökat från år till år under 1990-talet. Antalet ärenden har under de senaste åren varit omkring 110 per år. Patientärenden prioriteras framom andra ärenden. Den tid som står till förfogande för hälsovårdsinspektören att bereda andra på hälso- och sjukvårdsbyrån ankommande ärenden är ytterst begränsad. Under året slutförs beredningen av lagstiftningen om klientens ställning och rättigheter. Syftet med lagförslaget är att främja klientmedverkan och förtroendefulla klientrelationer samt att stärka klientens ställning och rättigheter inom socialvården. För att frigöra resurser vid hälso- och sjukvårdsbyrån samt för att på ett bra sätt förverkliga den nya lagstiftningen om klientens ställning och rättigheter föreslås att en tjänst som kombinerad klient- och patientombudsman inrättas under år 2002. Resurser frigörs genom att patientombudsmannskapet avlyfts hälsovårdsinspektören. Genom att dessa två funktioner samlas i en tjänst är det möjligt att samlat främja brukarintressen som berör både socialvård och hälso- och sjukvård samt skapas en ändamålsenlig uppgiftshelhet som kräver en heltidstjänst. Klient- och patientombudsmannen föreslås även fungera som sekreterare och föredragande i förtroenderådet, vilket är naturligt då rådet främjar både klienters och patienters ställning och rättigheter. Se närmare under kapitel motiveringen till 45.10.

För patienter inom psykiatrins öppenvård är boende, sysselsättning och fritidsaktiviteter centrala element vid rehabiliteringen. Under året undersöks vilken särskild service som erbjuds och på vilket sätt stödåtgärderna inom öppenvården är ordnad för patienter inom den öppna psykiatrin.

Utvecklingsarbetet för barn och ungdomar med särskilda svårigheter fortsätter under året. De problem och brister inom bland annat barnomsorgen som uppmärksammats under projektiden kräver insatser även från landskapsstyrelsens sida år 2002. Målsättningen är främst att stöda utvecklandet av den pedagogiska verksamheten inom barnomsorgen och att främja samarbetet mellan barnomsorgen och skolan.

I arbetet med att främja ordnandet och utvecklandet av barnskyddet och utvecklingsarbetet för barn och ungdomar med särskilda svårigheter har

avdelningen under ett flertal år särskilt uppmärksammat barnfrågor. Genom inrättandet av tjänsten som klient- och patientombudsman frigörs resurser vid socialvårdsbyrån och hälso- och sjukvårdsbyrån, vilket underlättar att arbetsuppgifter som naturligt hör samman med ett barnombudsmannaskap kan utföras med befintliga resurser vid byråerna. För att få en bättre helhetsbild av situationen för barn påbörjas under år 2002 en kartläggning av barns och ungdomars villkor. Motsvarande kartläggning har gjorts bland annat i Sverige av barnombudsmannen. Dessutom undersöks om och i vilken utsträckning artikel 3.1 barnkonventionen beaktas ("Vid alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas av offentliga eller privata sociala välfärdsinstitutioner, domstolar, administrativa myndigheter eller lagstiftande organ, skall barnets bästa komma i främsta rummet" (FFFS 59/1991)). Även denna målsättning hör samman med ett uppdrag som barnombudsman.

Genom styrning av alkoholkonsumtionen vid skötseln av alkoholserveringsärenden försöker landskapsstyrelsen förebygga de samhälleliga, sociala och medicinska skadeverkningarna av alkoholdrycker. Målsättningen under året för inspektionsverksamheten och alkoholserveringsutbildningen är att minska berusningsdrickandet och överserveringen på serveringsställen. Statistik- och registerföringen i anslutning till alkoholserveringsärenden sköts, enligt avtal, av produkttillsynscentralen för social- och hälsovården. Avsikten är att säga upp avtalet och att ta över dessa arbetsuppgifter från centralen. Genom övertagandet görs en inbesparing om cirka 7.600 euro årligen. För skötseln av registret utökas arbetstiden för alkoholinspektören från 50 % till 60 % av heltid, vilket medför en merkostnad om cirka 3.400 euro årligen.

I en kartläggning som gjorts inom ramen för projektet Kvinnofrid visar att personal inom hälso- och sjukvården inte alltid på ett bra sätt bemöter kvinnor som blivit utsatta för våld. För att få mer kunskap undersöks under året sjuksköterskors beredskap vid omhändertagandet av kvinnor som utsatts för våld av sin partner. Undersökningen avser att lyfta fram akuta och mer långsiktiga behov som dessa kvinnor har så att de kan erbjudas en vård som möter deras behov av hjälp och stöd.

Under året kommer arbetet med det hälsopolitiska programmet att slutföras och programmet tillställs lagtinget.

Arbetet med att skapa förutsättningar att sköta de förvaltningsuppgifter inom hälso- och sjukvården i landskapet som enligt i landskapet gällande rikslagstiftning ankommer på länsstyrelsen fortsätter under året. Uppgifterna omfattar bland annat övervakning av företagshälsovården och av de yrkesutbildade personerna inom hälso- och sjukvården som är verksamma på Åland samt beviljande av tillstånd och övervakning av serviceproducenter som tillhandahåller hälso- och sjukvårdstjänster. En grundförutsättning för att sköta dessa uppgifter är dock att hälsovårdsinspektören avlyfts ansvaret för patientombudsmannaskapet genom att ansvaret påförs den nya tjänsten som klient- och patientombudsman. Avsikten är att en överenskommelseförordning i ärendet skall kunna träda i kraft den 1 januari 2003.

Utvärderingen av ÅHS reformen slutförs. Utvärderingen sänds ut på e-miss, slutbehandlas av landskapsstyrelsen och tillställs därefter lagtinget.

Genom landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd (30/2001), som trädde ikraft den 1 juli 2001, har ytterligare steg tagits mot en helhetssyn på miljöpåverkande verksamheter. Lagen anger att landskapsstyrelsen ansvarar för tillsynen över alla miljöpåverkande verksamheter. Lagen medför nya arbetsuppgifter och mer arbete för personalen vid miljöbyrån bland annat genom att tillsynen vad gäller förläggningstillstånd och avfallstillstånd överförs på landskapsstyrelsen och att nya verksamheter blivit anmälningspliktiga. Den miljötillsyn som sker för närvarande har i många fall varit för översiktlig och omedelbara inspektioner har inte varit möjliga på grund av personalbrist.

Kostnaderna för vattenlaboratoriet i Guttorp har tidigare delvis upptagits under detta kapitel. För att få en samlad bild av kostnaderna för vattenlaboratoriets verksamhet har kostnaderna samlats under ett moment. Se moment 45.58.20.

Några mätetal som i viss mån beskriver utvecklingen har beräknats respektive uppskattats enligt följande:

	2000	2001	2002
Serveringstillståndsärenden	115	90	90
Patientärenden	106	110	110
Miljötillsynsobjekt	549	768	898
Finansieringsstödsärenden (vattenförsörjning, avloppsvattenbehandling och avfallshantering)	104	100	100

Målsättningar för år 2002 är att

- ärenden upptas till avgörande, såvitt möjligt, inom två månader från den dag då ärendet anhängiggjordes
- utreda socialvården i syfte att samordna verksamheten
- undersöka om och i vilken utsträckning barnets bästa beaktas när åtgärder vidtas som rör barn
- påbörja en kartläggning av barns och ungdomars villkor
- stöda utvecklandet av den pedagogiska verksamheten inom barnomsorgen
- främja samarbetet mellan skola och barnomsorg
- få mer kunskap om sjukskötares beredskap att möta kvinnor som blivit utsatta för våld
- undersöka vilken särskild service som erbjuds och på vilket sätt stödåtgärderna inom öppenvården är ordnad för patienter inom den öppna psykiatrin
- minska överserveringen och berusningsdrickandet på serveringsställen
- bedriva en aktiv och tillräcklig miljötillsyn.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

I titl Gun-Mari Lindholms m.fl. finansmotion nr 27 föreslås en ändring i

motiveringen till kapitlet.

Utskottet föreslår att motionen förkastas med hänvisning till motiveringen i kapitlet.

I till Gun-Mari Lindholms m.fl. finansmotion nr 28 föreslås en komplettering till motivering under kapitlet.

Utskottet har erfarit att landskapsstyrelsens arbete med en lagframställning i ärendet pågår. Utskottet föreslår därför att motionen förkastas.

45.01.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
966 163,58	1 028 800	1 080 000
	tb 29 800	

Under momentet föreslås ett anslag om 1.080.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Därtill föreslås att en tjänst som klient- och patientombudsman (lkl A 25) inrättas fr.o.m. 1.3.2002.

Föreslås även att en tjänst som miljöinspektör (lkl A 24) inrättas fr.o.m. 1.3.2002. Motsvarande funktion har tidigare upprätthållits med anslag för tillfälliga tjänster.

Därtill ingår i anslaget för tillfälliga tjänster anslag för avlönande av alkoholinspektör 60 % av heltid.

I anslaget har beaktats 10.000 euro för upprätthållande av ett beredskaps-system för landskapsveterinärerna för bekämpandet av smittsamma sjukdomar hos djur samt 20.000 euro för individuell kompetensutveckling för avdelningens personal.

Därtill ingår utgifter för tjänsteresor och handledning samt för litteratur, information, utbildning, utredningar, material, förnödenheter, teletjänster, annonsering och representation.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	16	17	17 *
Tillfälliga tjänster	2	2	3
Personal i arbetsavtalsförhållande	3	2	1 *

*3 tjänster överförda till moment 45.58.20.

Dispositionplan:

4000 Personalutgifter			
- inrättade tjänster	839 538		
- tillfälliga tjänster	106 048		
- personal i arbetsavtalsförhållande	<u>31 014</u>		976 600
4100 Material och förnödenheter			10 000
4300 Inköp av tjänster			40 000
4800 Övriga utgifter			
- resor	48 400		
- representation	<u>5 000</u>		<u>53 400</u>
Anslagsbehov			1 080 000

45.10. ÖVRIGA SOCIALA UPPGIFTER

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	8 044 495	9 122 200	8 949 000
Inkomster	-437	0	0
Nettoutgifter	8 044 058	9 122 200	8 949 000

I kapitlet upptas utgifter för verksamheter och understöd som främjar utvecklingen av socialvården och för familjepolitiska förmåner och för tryggnad av skälig utkomst och skäliga boendekostnader.

Förtroenderådet verkar för att patienternas och klienternas rättigheter och intressen tas till vara och att deras integritet skyddas. Dessutom skall rådet bland annat främja kontakten mellan brukare och personal, förmedla förslag och synpunkter som anses betydelsefulla för att stärka brukarnas ställning och för att främja kvalitén inom vården. Ärenden anhängiggörs i rådet av en medlem, av någon av sekreterarna (hälsovårds- och socialinspektören) eller genom skrivelser till rådet. Rådet, som verkat sedan år 1997, har behandlat ett stort antal ärenden och frågeställningar innanför rådets ansvarsområden. Rådet har tillställt Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS), landskapsstyrelsen och andra instanser olika förslag till åtgärder för att stärka brukarnas ställning och för att främja kvalitén inom vården. Under år 2002 är målsättningen att rådet skall arbeta för en ökad patienttrygghet då det gäller remissförfarandet samt att fortsätta arbetet gällande patienters rätt till en s.k. second opinion. Sekreteraruppgiften i rådet påförs den nya tjänsten som klient- och patientombudsman. Se närmare under kapitel motiveringen 45.01.

Handikapprådet verkar för att tillgodose de funktionshindrades intressen genom att bland annat följa med utvecklingen inom handikappområdet, göra framställningar om och ta initiativ till åtgärder som ger möjlighet för personer med funktionsnedsättning till full delaktighet och jämlikhet i samhället. Även under år 2002 har rådet som målsättning att engagera kommunerna i arbetet med att skapa ett samhälle med lika möjligheter för funktionshindrade (Agenda 22-arbetet).

Missbrukarvårdssamarbetsgruppen tillsattes den 24 januari 2001. Gruppen består av ledande tjänstemän från missbrukarvården inom socialvården, ÅHS och social- och miljöavdelningen. Gruppens uppgift är att utvärdera och utveckla samarbetet inom missbrukarvården. Planerat samarbete inom missbrukarvården sker för närvarande i ringa omfattning. Målsättningen för år 2002 är att berörda enheter inom ÅHS och inom missbrukarvården skall ha rutiner för samarbetet för att gruppen därefter skall kunna påbörja utvärderingen på basis av planerat och genomfört samarbete.

Socialnämnderna är skyldiga att anordna och utveckla service och åtgärder inom missbrukarvården (3 § 2 mom. lagen om missbrukarvård (FFS 41/1986), se 71 § självstyrelselagen för Åland (71/1991)). Genom avtal med de övriga kommunerna tillhandahåller socialnämnden i Mariehamn

öppenvårdsinsatser och boendeservice. Annan service och andra åtgärder inom missbrukarvården tillhandahålls av respektive kommun. För det förebyggande arbetet på ett kommunövergripande plan åtar sig socialnämnden i Mariehamn enligt avtal ett delat ansvar med övriga kommuner. Sedan år 2001 har landskapsstyrelsen anställt en projektledare för att bland annat samordna och främja kvalitén inom det drogförebyggande arbetet. Planerat drogförebyggande arbete inom socialvården är inte så omfattande. Målsättningen under året är att skapa ett nätverk med representanter från minst åtta kommuner som aktivt deltar i utvecklandet av det drogförebyggande arbetet i respektive kommun.

Under året slutförs arbetet med att utarbeta ett alkohol- och narkotikapolitiskt program. Huvudmålsättningarna för arbetet är att minska totalkonsumtionen av alkohol och att senarelägga alkoholdebutåldern samt ett narkotikafritt Åland.

Landskapsstyrelsen vill vara ett föredöme för andra arbetsgivare och aktivt utveckla det drogförebyggande arbetet. Det är viktigt att drogfrågor lyfts fram i många olika sammanhang. Landskapsstyrelsen har för avsikt att även under år 2002 erbjuda personalen en utbildningsmodell som fokuserar på alkohol och vuxna (Prime for life). Modellen är individbaserad och kvalitetssäkrad. Allt inriktas på att minska risken för alkoholskador och beroende. Modellen innehåller noga utvalda forskningsbaserade fakta om hur alkoholskador och alkoholism uppkommer. Genom att presentera dessa fakta på ett objektiva sätt kan man övertala människor att ändra sitt beteende till förmån för riskfri alkoholkonsumtion. Målsättningen under året är att 200 landskapsanställda skall ändra sin alkoholkonsumtion till eller bibehålla den på en riskfri nivå samt att modellen skall börja användas av andra myndigheter och av företag.

Statistik- och registerföringen i anslutning till alkoholserveringsärenden sköts, enligt avtal, av produkttillsynscentralen för social- och hälsovården. Avsikten är att säga upp avtalet från och med den 1 januari 2002 och att ta över dessa arbetsuppgifter från centralen. Genom övertagandet görs en inbesparing om cirka 7.600 euro årligen.

Syftet med de familjepolitiska stödformerna, moderskapsunderstöd och barnbidrag är att ge barnfamiljer ersättning för de kostnader som föranleds av barnens födelse och underhåll. Moderskapsunderstödet ges antingen i pengar eller i form av en moderskapsförpackning. Barnbidragsbeloppen höjdes med 10 % den 1 januari 2001. Moderskapsunderstödet har varit på samma nivå sedan den 1 mars 1993. Föreslås att moderskapsunderstödet höjs från 127,82 euro till 224 euro från och med den 1 februari 2002. Beloppet blir då på samma nivå som kostnaderna för moderskapsförpackningen.

45.10.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
39 916,57	117 700	84 000

Föreslås ett anslag om 84.000 euro för handikapprådets, förtroenderådets och missbrukarvårdssamarbetsgruppens verksamhet, för utarbetandet av

ett alkohol- och narkotikapolitiskt program, för strategin för det drogförebyggande arbetet, för de ersättningar posten debiterar för tilläggskostnader på grund av hembärning av post jämfört med lådubärning för personer med funktionshinder samt för utgifter för utvecklingsarbete inom socialvården.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

	År 2000	År 2001	År 2002
Tillfälliga tjänster			1
<i>Dispositionsplan:</i>			
4000 Personalutgifter			
- tillfällig tjänst	51 150		
- övriga löner och arvoden	<u>10 850</u>		62 000
4100 Material och förnödenheter			4 000
4300 Inköp av tjänster			35 000
4800 Övriga utgifter			
- resor	10 000		
- representation	<u>1 000</u>		11 000
8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd			<u>5 000</u>
Anslagsbehov			117 000
Användning av tidigare års anslag			<u>-33 000</u>
Förslag			84 000

45.10.50. Bostadsbidrag (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
555 043,37	706 400	560 000

För bostadsbidrag, som enligt LL om tillämpning av lagen om bostadsbidrag (63/1975) beviljas enligt i riket gällande grunder, föreslås ett anslag om 560.000 euro. Utgifterna för bostadsbidrag förväntas sjunka på grund av det goda sysselsättningsläget. Även administrativa kostnader för handläggande av bostadsbidragsärenden kan påföras momentet.

<i>Dispositionsplan:</i>		
4300 Inköp av tjänster		19 000
8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd		<u>541 000</u>
Anslagsbehov		560 000

45.10.51. Stipendier för vidareutbildning och kompletterande utbildning inom socialvården utomlands

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
1 261,41	4 200	8 000

Föreslås ett anslag om 8.000 euro för stipendier till den yrkesutbildade personalen inom socialvården för vidareutbildning och kompletterande utbildning främst inom Norden.

Höjningen av anslaget föransleds av en förväntad ökning av antalet ansökningar och av behovet av att understöda kompetensutvecklingen inom socialvården.

Dispositionsplan:

8209	Övriga inkomstöverföringar	<u>8 000</u>
	Anslagsbehov	8 000

45.10.52. Moderskapsunderstöd (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
31 398,45	45 400	73 000
	tb 18 500	

I enlighet med LL om tillämpning i landskapet Åland av lagen om moderskapsunderstöd (10/1994) föreslås ett anslag om 73.000 euro. Anslaget har beräknats utgående från ett födelsetal om 320 samt en kostnad om 224,70 euro per moderskapsförpackning. Moderskapsunderstödet föreslås höjt från 127,82 euro till 224 euro den 1 februari 2002. Kostnader för inköp av informationsmaterial kan påföras momentet.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter	800
8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	<u>72 200</u>
	Anslagsbehov	73 000

45.10.53. Barnbidrag (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
7 394 605,37	8 140 300	8 200 000
	tb 67 300	

Med hänvisning till LL om tillämpning i landskapet Åland av barnbidragslagen (48/1994) och LF om barnbidrag (106/1995) föreslås ett anslag om 8.200.000 euro. Även administrativa kostnader för handläggande av barnbidragsärenden kan påföras momentet.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	9 900
8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	<u>8 190 100</u>
	Anslagsbehov	8 200 000

45.10.54. Utkomstskydd för personer med diagnosen fibromyalgi (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
22 269,99	22 400	24 000

För att användas som utkomstskydd för vissa personer med diagnosen fibromyalgi föreslås ett anslag om 24.000 euro.

Landskapsstyrelsen beaktar vid prövningen om utkomstskydd skall beviljas, om personen inte har rätt till lagstadgad eller avtalad arbetslöshetsersättning, ålders-, invalid-, arbetslöshets- eller deltidspension, om personen de sex senaste åren varit sjukskriven med diagnosen fibromyalgi eller

motsvarande diagnos och om personen haft hemkommun i landskapet de fyra senaste åren. Dessutom beaktas att avslag på ansökan om nämnda ersättning eller pension ej är äldre än två år vid den tidpunkt då ansökan om utkomstskydd lämnas in, om det inte är uppenbart att personen i fråga ej är berättigad till nämnda ersättning eller pension.

Beloppet av utkomstskyddet fastställs enligt samma grunder som gäller för invalidpension och invaliditetspension i pensionslagstiftningen. Förskott på utkomstskydd får betalas innan beloppet fastställs.

Dispositionsplan:

8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd	<u>24 000</u>
Anslagsbehov	24 000

45.15. AV KOMMUNERNA ANORDNADE SOCIALA TJÄNSTER

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	9 494 232	10 545 300	9 477 000
Inkomster			0
Nettoutgifter	9 494 232	10 545 300	9 477 000

Kapitlet omfattar utgifter föranledda av landskapslagen om planering av och landskapsandel för socialvården (71/1993).

Till kommunerna betalas årligen landskapsandel för driftskostnaderna för socialvården enligt kalkylerade grunder. Grunderna för landskapsandelarna är basbelopp enligt åldersgrupp som landskapsstyrelsen fastställer årligen. För år 2002 fastställs basbeloppen genom att 2001-års basbelopp justeras med ca 3,5 %.

Landskapsandel för anläggningsprojekt som är nödvändiga för ordnande av socialvård kan på ansökan beviljas kommuner och kommunalförbund. Avsikten är att under året bevilja landskapsandelar till ett belopp om högst 2.350.000 euro, vilket möjliggör att daghemsverksamheten i Föglö, Jomala, Lemland, Lumparland, Saltvik och Sund samt serviceboendet för äldre i Mariehamn och boendet för personer med utvecklingsstörning kan utvecklas.

Kommunen skall tillse att den som bor i kommunen får invalidvård (1 § 2 mom. lagen om invalidvård (FFS 907/46), se 22 § 2 mom. lagen om service och stöd på grund av handikapp (FFS 380/87) och 71 § självstyrelselagen för Åland (71/1991)). Skyddat arbete ingår som en del i invalidvården (4 § 1 mom. lagen om invalidvård). Arbetstagare i skyddat arbete skall främst väljas bland arbets sökande som anvisas av arbetsförmedlingsbyrån (22 a § 1 mom. lagen om invalidvård).

Skyddat arbete ordnas, enligt uppgift, av två kommuner. Landskapsstyrelsen har, genom att bland annat i socialvårdsplaner ange att det är nödvändigt att aktivare stöda arbetslösa som har olika typer av funktionshinder, försökt få fler kommuner att ordna skyddat arbete. Genom att de arbetsta-

gare som skulle passa för skyddat arbete främst har anvisats till Fixtjänst (Ålands handikappförbund r.f.) sedan år 1993 torde kommuninnevärnarnas behov av skyddat arbete delvis vara okänt för kommunerna. Sedan en tid tillbaka anvisar arbetsförmedlingsbyrån arbetssökande som anses vara lämpade för skyddat arbete till den arbetssökandes hemkommun, dock inte i de fall byrån anser att Fixtjänst är lämplig arbetsplats. För att stimulera kommunerna att ordna skyddade arbetsplatser och understöda ordnandet av sådana arbetsplatser upptogs år 2001 anslag i detta kapitel. Då det visat sig att anslaget inte har stimulerat kommunerna att ordna skyddade arbetsplatser föreslås att momentet utgår.

Landskapsstyrelsen har för avsikt att i den händelse någon annan godtagbar lösning inte framkommer från kommunalt håll till lagtinget överlämna en framställning med förslag till lagstiftning innebärande att ansvaret för den skyddade arbetsverksamheten överflyttas från kommunerna till kommunalförbundet Ålands omsorgsförbund eller någon annan kommunal organisation.

45.15.30. Landskapsandel till kommunerna för driftskostnader för socialvården (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
7 692 528,92	7 888 000	8 081 000

Med hänvisning till 3 kap. LL om planering av och landskapsandel för socialvården (71/1993) och till socialvårdsplanen för åren 2002-2006 föreslås ett anslag om 8.081.000 euro.

I socialvårdsplanen har fastställts följande basbelopp per kommuninnevärnare som grund för landskapsandelarna:

0 - 6 år	5.493,55 euro
7 - 64 år	237,07 euro
65 - 74 år	1.975,59 euro
75 - 84 år	1.975,59 euro
85 - år	3.052,86 euro

Dispositionplan:

8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd	<u>8 081 000</u>
Anslagsbehov	8 081 000

45.15.31. Landskapsandel till kommunerna och privata samfund för anläggningkostnader för sociala tjänster (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
1 801 703,19	2 522 800	1 396 000

Med hänvisning till 4 kap. LL om planering av och landskapsandel för socialvården (71/1993) och socialvårdsplanen för åren 2002-2006 föreslås att landskapsstyrelsen skulle befullmäktigas att fastställa nya projekt inom socialvården under år 2002 så att landskapsandelarna för dessa uppgår till totalt högst 2.350.000 euro.

Dispositionsplan:

8302 Social- och hälsovård	<u>2 350 000</u>
Anslagsbehov	2 350 000
Användning av tidigare års anslag	<u>-954 000</u>
Förslag	1 396 000

45.15.32. Understöd för anordnande av skyddat arbete

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	117 700	
	tb 16 800	

Momentet utgår. Se kapitel motiveringen under 45.15.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

Utskottet har erfarit att Fixtjänsts verksamhet bör fortsätta i nuvarande form tills en överenskommelse om förändringar av huvudmannskapet för verksamheten har uppnåtts.

45.20. MOTTAGANDE AV FLYKTINGAR

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	21 126	25 200	486 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	21 126	25 200	486 000

Mottagningsverksamheten har som mål att främja flyktingarnas sociala, ekonomiska och kulturella jämlikhet samt deltagande i och anpassning till det åländska samhället samt att förebygga att flyktingarna isolerar sig. Mottagandet av flyktingar organiseras av kommunerna. Till kommunerna betalas ersättning av landskapets medel för utgifterna för utkomststöd, ordnandet av service och den allmänna administreringen av mottagandet.

Landskapsstyrelsen och Mariefhamns stad har tecknat ett avtal om mottagandet av flyktingar. Avtalet gäller ordnande av de tjänster som hör till mottagandet av flyktingar och tryggnad av utkomsten för 6-9 flyktingfamiljer under åren 2001-2004 samt de ersättningar landskapet skall betala till staden för de kostnader staden har för mottagandet och tryggnad av flyktingarnas utkomst.

45.20.30. Mottagande av flyktingar

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
21 125,54	25 200	486 000

Anslaget om 486.000 euro är avsett att användas till betalning av ersättningar enligt avtal mellan staden och landskapet om mottagandet av flyk-

tingar. Anslaget får även användas som understöd för kostnader för det första mottagandet och för undervisning i svenska.

Höjningen av anslaget föränleds av mottagandet av en ny grupp flyktingar.

Dispositionsplan:

8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd	<u>486 000</u>
Anslagsbehov	486 000

45.25. PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR SOCIAL VERKSAMHET

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	1 384 187	1 451 400	1 452 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	1 384 187	1 451 400	1 452 000

I enlighet med 17 § LF om Ålands Penningautomatförening och dess verksamhet (56/1993) intas årligen i landskapets budget ett anslag som uppskattas motsvara det belopp av Ålands Penningautomatförenings nettoavkastning för löpande verksamhetsår vilket fördelas i understöd. Sedan fördelningsrådet på basis av ansökningar har lagt fram ett fördelningsförslag fattar landskapsstyrelsen beslut om fördelning av lån och bidrag till särskilda mottagare eller för särskilda ändamål. (Se även moment 34.20.50).

Penningautomatmedel för social verksamhet fördelas mellan ett stort antal frivilliga organisationer, år 2001 33 st, för deras verksamhet inom social- och hälsovårdssektorn.

Fördelningen sker på basis av inkomna ansökningar, varvid beaktas framförallt verksamhetens natur, samhällsintresset av verksamheten, antalet medlemmar och deras aktivitet, frivilliginsatsernas andel av verksamheten och möjligheter att i samverkan med samhällsinsatser, bkalat och på landskapsplanet, möta aktuella behov.

Anslaget är avsett att ge grundförutsättningar för en bred och mångfacetterad medborgarverksamhet inom social- och hälsovårdssektorn. Frivilligverksamheten skall på ett ändamålsenligt sätt komplettera de samhälleliga insatserna med tillvaratagande av medborgarnas kunskaper, engagemang, initiativ och idealitet. Särskilt betydelsefull har den ideella verksamheten varit och är fortfarande vid prövningen och utvärdering av befintliga och nya verksamhetsformer samt även tillgodoseende av sådana gruppers intresse som annars skulle ha svårt att göra sig hörda.

Under senare år har önskemålen om understöd för kostnader för verksamhetsledare i organisationerna blivit fler. Med de anslag som står till förfogande är det inte möjligt att i någon nämndvärd omfattning understöda organisationer, som saknar finansiering av verksamhetsledare via penningautomatmedel, för kostnader för anställande av verksamhetsledare. Det finns exempel på organisationer som utan fast anställd personal bedriver

en aktiv, bred och mångfacetterande verksamhet. Organisationerna bör eftersträva att aktivera så många medlemmar som möjligt i de verksamheter som organisationerna bedriver samt att strukturera styrelsearbete och andra sysslor i organisationen så att många ges en aktiv och stimulerande roll i arbetet för organisationens syften. Landskapsstyrelsen har för avsikt att vid fördelningen av anslaget särskilt beakta andelen medlemmar som aktivt tar del i organisationernas arbete och antalet frivilligarbetstimmar.

45.25.50. Understöd för ideell verksamhet

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
1 182 361,12	1 417 800	1 452 000

Föreslås ett anslag om 1.452.000 euro att beviljas som verksamhetsunderstöd till ideella organisationer.

Dispositionspan:

8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd	<u>1 452 000</u>
Anslagsbehov	1 452 000

45.25.51. Stödjande av cancersjuka

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
0,00	33 600	

Momentet utgår. Se moment 45.30.51.

45.30. ÖVRIGA HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSUPPGIFTER

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	451 692	616 600	491 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	451 692	616 600	491 000

I kapitlet ingår anslag för verksamheter och funktioner inom områdena hälsofrämjande och hälso- och sjukvård i huvudsak utom ÅHS.

Landskapsstyrelsen betalar för de åländska kommunernas del en medlemsavgift baserad på invånarantalet samt ett mindre understöd till Ålands Cancerförening r.f. Genom medlemskapet har åländska cancerpatienter tillgång till patienthotell och viss annan service i Åbo kostnadsfritt eller till kraftigt rabatterade priser.

Med anslaget för hälsofrämjande och minskande av tobaksrökning kan landskapsstyrelsen understöda verksamheter inom ÅHS men i huvudsak initiativ och projekt utom den offentliga hälsovården. Målet är att aktivera medborgarna till eget ansvar och egna initiativ rörande sin hälsa. Anslaget kan också utnyttjas för landskapsstyrelsens egna initiativ inom hälsofrämjande verksamhet.

Understöd beviljas även kommuner som bidrag för stödjande av cancer-sjuka utöver vad sjukförsäkringen ersätter. Under år 2000 beviljades understöd till 13 kommuner. Med anslaget om 200.000 mark täcktes 36 % av kommunernas kostnader för bidrag till cancerpatienter. Landskapsstyrelsen har för avsikt att under år 2002 utreda om och i vilken omfattning olika patientgrupper direkt eller indirekt skall understödjas med penningautomatmedel för kostnader som har samband med deras sjukdom utöver vad sjukförsäkringen ersätter.

Avsikten med understödet för ambulansflygningar är att trygga i landskapet baserade flygresurser för räddning av i första rummet liv och hälsa, men också miljö och egendom. Genom ett avtal om helikoptertjänster med Skärgårdshavets helikoptertjänst Ab är huvudparten av anslaget öronmärkt. Återstoden används för att utbilda och fortbilda berörd sjukvårds- och räddningspersonal för att uppehålla och förbättra funktionskvaliteten.

Kumlunge filialapotek betjänar skärgårdsregionen Kumlinge-Brändö. Befolkningsunderlaget räcker inte till för att på affärsmässiga grunder bedriva apoteksverksamhet där. I strävan att bevara serviceutbudet och sålunda en förutsättning för en stationär befolkning i skärgården är det motiverat att understöda en trygg läkemedelsdistribution och -hantering där även i fortsättningen.

Anslaget för ersättande av resekostnader för patienter i samband med vård i Sverige är avsett att kompensera de patienter, som av ÅHS remitteras till sjukvårdsinstitutioner utom Stockholm-Uppsala regionen och som inte erhåller ersättning av Folkpensionsanstalten. Ersättning utbetalas på samma grunder, som FPA tillämpar för resor inom landet.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

I titl Olof Salméns m.fl. finansmotion nr 33 föreslås en komplettering till motiveringen under momentet.

Utskottet har erfarit att villkoren i gällande avtal om ambulansflygningar har uppfyllts och att frågan är reglerad i avtalet. Utskottet föreslår därför att motionen förkastas.

45.30.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
6 460,36	132 200	15 000

Anslaget avser att täcka kostnaderna för medlemsavgift och stöd till Ålands Cancerförening r.f. samt understöd för allmän hälsofrämjande verksamhet och minskande av tobaksrökning.

Dispositionsplan:

4800 Övriga utgifter	1 120
8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd	<u>13 880</u>
Anslagsbehov	15 000

45.30.23. Luftburen patienttransport- och räddningsverksamhet

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
435 857,97	474 300	432 000

För utgifter föranledda av avtal om helikoptertjänster samt för utveckling av personalens vid räddningstjänsten och sjukvården kompetens i anslutning till verksamheten föreslås ett anslag om 432.000 euro.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	<u>432 000</u>
	Anslagsbehov	432 000

45.30.51. Stödjande av cancersjuka

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
		34 000

Momentet nytt.

Föreslås ett anslag om 34.000 euro att utges åt kommuner som bidrag för stödjande av cancersjuka utöver vad sjukförsäkringen ersätter.

Dispositionsplan:

8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	<u>34 000</u>
	Anslagsbehov	34 000

45.30.52. Understöd för Kumlinge filialapotek

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
6 727,52	6 700	7 000

Föreslås ett anslag om 7.000 euro för att understöda läkemedelsdistributionen i Kumlinge - Brändöregionen.

Dispositionsplan:

8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	<u>7 000</u>
	Anslagsbehov	7 000

45.30.53. Ersättning för resor i samband med vård i Sverige (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
2 646,61	3 400	3 000

Föreslås ett anslag om 3.000 euro för resekostnadsersättning åt patienter som av ÅHS remitterats till vård i Sverige utanför Stockholm-Uppsala området till den del dessa kostnader inte ersätts av Folkpensionsanstalten. Ersättningarna utgår enligt de grunder som Folkpensionsanstalten tillämpar för resor i hemlandet.

Dispositionsplan:

8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	<u>3 000</u>
	Anslagsbehov	3 000

45.35. ÖVRIG VETERINÄRVÅRD

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	3 329	47 900	27 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	3 329	47 900	27 000

I kapitlet ingår anslag huvudsakligen för verksamheter och funktioner inom miljöhälsovården som inte sköts av ÅHS.

45.35.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
3 328,57	5 900	27 000

För att förhindra att smittsamma djursjukdomar sprids förintas numera självdöda djur i särskilda för ändamålet godkända anläggningar. Någon sådan anläggning finns dock inte i landskapet. Landskapsstyrelsen har därför ingått ett avtal med ett företag i riket om hur uppsamlandet, transporten till riket och förintandet av kropparna skall gå till. Forskningsanstalten för veterinärmedicin och livsmedel ersätter det företag som driver den av landskapet anlitate anläggningen för kostnader föranledda av förintandet av nötkreatur med 132 euro per nöt över 24 månader. Landskapsstyrelsen hyr därför en ändamålsenlig container för uppsamling och vidare transport till riket för förintandet av nämnda djur.

Föreslås ett anslag om 27.000 euro för kostnader för provtagning, laboratorieanalyser, hantering av självdöda djur, beredningsplanering, information och skolning samt för utvecklandet av djurskyddet.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	<u>27 000</u>
	Anslagsbehov	27 000

45.35.40. Ersättning för extra kostnader föranledda av djursjukdomar (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	tb 42 000	

Momentet utgår.

Avsikten var att anslaget skulle användas för att, på motsvarande grunder som i andra regioner och i syfte att bibehålla konkurrensneutraliteten, ersätta de merkostnader som föranleds av de restriktioner som införts av EU-kommissionen tillsammans med ständiga Veterinärkommittén vad

gäller hanteringen av riskmaterial vid bl.a. slakterier. Då det visat sig att inte några medlemsstater ersatt nämnda kostnader och landskapsstyrelsen bedömt att stödet därmed inte är förenligt med EG - rätten finns det inte anledning att uppta medel för ändamålet.

45.50. ALLMÄN MILJÖVÅRD

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	45 206	75 700	118 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	45 206	75 700	118 000

Målsättningen med Agenda 21-arbetet är att förändra allmänhetens attityder till en större miljömedvetenhet. Agenda 21-kontoret etablerades 1995 för att i första hand stöda kommunernas Agenda 21-arbete. Kontoret finansieras till hälften av landskapsstyrelsen och till hälften av kommunerna. Samarbetet med kommunerna om det gemensamma Agenda 21-kontoret föreslås fortsätta.

Det övergripande målet för skärgårdssamarbetet mellan landskapsstyrelsen, sydvästra Finlands miljöcentral, länsstyrelsen och landstinget i Stockholm är att gemensamt förbättra miljön i regionen och att ytterligare förbättra miljöarbetet mellan berörda myndigheter. Målsättningen förverkligas huvudsakligen genom att olika projekt genomförs. Aktuellt under år 2002 är ett projekt som syftar till att på olika sätt minska utsläppen av avloppsvatten från enskilda hushåll.

Målsättningen med landskapsstyrelsens miljöarbete är att alla verksamheter i landskapet skall bidra till en hållbar utveckling. För att detta skall kunna förverkligas skall ett hänsynstagande till miljön vara integrerat i alla samhällssektorer. Utvecklingsarbetet att miljöanpassa landskapsstyrelsens allmänna förvaltning, underlydande myndigheter och institutioner som inleddes år 2001 fortsätter under året. Målsättningen är att landskapsförvaltningen skall bli en föregångare och förebild, t.ex. göra bästa miljöval vid all slags upphandling och att uppställa miljökrav i samband med beviljande av understöd.

Landskapsstyrelsen avser bedriva en effektiv och aktiv miljötillsyn. Miljö-tillsynsarbetet har ökat kraftigt under de senare åren. Orsaken är att antalet tillsynsobjekt ökat. För att kunna bedriva en effektiv och aktiv miljötillsyn samt för att landskapsstyrelsen skall höja miljöprofilen anskaffas en bil som uppfyller kraven på bästa miljöval.

Landskapsstyrelsen samlar in uppgifter och informerar om miljön. Under året kommer miljöstatistiken att utvecklas ytterligare och det geografiska informationssystemet (GIS) kommer att användas som ett viktigt hjälpmedel i större omfattning. Landskapsstyrelsen avser upprätthålla en kontinuerlig miljöinformation under hela sommaren 2002. Korrekt information om olika miljöföreteelser, såsom algblooming, ges i ett tidigt skede direkt till alla som har behov av informationen samt publiceras på landskapssty-

relsens hemsida.

45.50.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
45 206,09	75 700	118 000

För delfinansieringen av Agenda 21-kontoret föreslås ett anslag om 44.000 euro. För det samarbetet som har etablerats inom skärgårdssamarbetet föreslås ett anslag om 7.500 euro. För det fortsatta arbetet med att miljöanpassa landskapsförvaltningen, för tillsynsarbetet, för informationsverksamhet och för övrigt miljöarbete föreslås 24.500 euro. Därtill föreslås ett anslag om 42.000 euro för anskaffande av en bil som uppfyller kraven på bästa miljöval.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	7 000
4100	Material och förnödenheter	2 000
4300	Inköp av tjänster	14 500
4800	Övriga utgifter	1 000
1125	Maskiner och inventarier	42 000
8200	Inkomstöverföringar	<u>51 500</u>
	Anslagsbehov	118 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

I tml Anne-Helena Sjöbloms m.fl. finansomotion nr 34 föreslås att anslaget sänks med 42.000 euro.

Utskottet har erfarit att personalen vid social- och miljöavdelningen i dag i stor utsträckning nyttjar sina egna fordon i tjänsten. Ett stort behov av en tjänstebil föreligger därför. Utskottet har vidare erfarit att bilen kommer att kunna disponeras av hela förvaltningen. Mot bakgrund härav föreslår utskottet att motionen förkastas.

45.52. NATURVÅRD

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	181 081	491 300	310 000
Inkomster	-29 783	-10 400	-11 000
Nettoutgifter	151 298	480 900	299 000

De väsentligaste övergripande målsättningarna för naturvårdsarbetet är

- att tillse att inga arter av växter och djur i landskapets flora och fauna eller särskilt skyddsvärda biotoper hotas att försvinna. Detta uppnås främst genom att inrätta naturreservat samt genom fortlöpande inventeringar och information till markägarna
- att fortsättningsvis underhålla och vårda landskapets naturreservat samt att på lämpligt sätt informera allmänheten om områdenas naturvårdsvärden och möjligheterna till friluftsliv inom dessa
- att utföra de tillsyns- och övervakningsuppgifter som enligt naturvårdslagstiftningen ankommer på landskapsstyrelsen

- att tillse att landskapsstyrelsen kan uppfylla sina internationella förpliktelser enligt EG:s naturvårdsdirektiv, i första hand genom att följa upp och förverkliga Natura 2000-programmet.

Naturvårdsarbetets tyngdpunkt ligger dels på förvaltningen, skötseln och underhållet av landskapets naturreservat, dels på underhandlingar med markägare om villkor för inrättande av nya reservat. Naturreservaten Ramsholmen (Jomala), Idö (Kökar) och Boxö (Saltvik) sköts delvis av privata företagare. Övriga naturreservat sköts av landskapsstyrelsens naturvårdspersonal. Landskapsstyrelsens målsättning är att naturreservaten i högre grad än idag skall skötas av personer bosatta nära reservaten och att utge vissa arbeten på anbud åt privata företagare. Lämpligt reservat för sådan skötsel och sådant arbete är t.ex. Björkör (Föglö). För att sköta den under senare år ökade arealen lövängsreservat på ett bra sätt föreslås ett ökat anslag för verksamhetens utgifter.

I kapitlet upptas även anslag för bidrag för ersättande av skador förorsakade av sällsynta och särskilt skyddsvärda arter av djur, för landskapsvård och för s.k. intrångsersättningar till markägare. Dessa anslag skapar förutsättningar att förverkliga Natura 2000-programmet och de satsningar som förutsätts i EG:s fågeldirektiv och habitatdirektiv och förbättrar förutsättningarna att försvara den biologiska mångfalden vid skadegörelse samt främjar den biologiska mångfalden.

45.52.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
116 546,51	186 900	200 000
	tb 8 400	

Föreslås ett anslag om 200.000 euro.

Anslaget används i första hand för underhåll av landskapets naturreservat samt på reservaten befintliga byggnader och anläggningar. Åtgärderna sker enligt uppgjorda program. I anslaget ingår medel motsvarande en heltidsanställd naturvårdsarbetare och för tillfällig naturvårdspersonal samt för inköp av redskap och maskiner samt service. Anslaget är även avsett för den årliga havsörnsinventeringen och för en inventering av Ålands hotade fjärilar.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- personal i arbetsavtalsförhållande	118 200	
	- övriga personalutgifter	<u>1 000</u>	119 200
4100	Material och förnödenheter		23 900
4200	Hyror		2 500
4300	Inköp av tjänster		14 600
4800	Övriga utgifter		
	- resor	17 150	
	- övrigt	<u>9 250</u>	26 400
1125	Maskiner och inventarier		<u>13 400</u>
	Anslagsbehov		200 000

45.52.60. Bidrag för ersättande av skador förorsakade av sällsynta och särskilt skyddsvärda arter av djur

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
2 859,27	5 000	5 000

Föreslås ett anslag om 5.000 euro för ersättande av skador som förorsakats av arter av djur som är sällsynta eller särskilt skyddsvärda enligt LF om naturvård (113/1998). Ersättning utges endast i de fall förebyggande åtgärder vidtagits utan framgång.

Dispositionplan:

8209 Övriga inkomstöverföringar	<u>5 000</u>
Anslagsbehov	5 000

45.52.63. Bidrag för landskapsvård

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
7 013,44	11 800	12 000

Föreslås ett anslag om 12.000 euro avsett för stöd för naturvårdsåtgärder i odlingslandskap. Bidrag utbetalas enligt av landskapsstyrelsen fastslagna riktlinjer. Bidrag kan dock ges endast för sådana projekt som icke uppfyller villkor för erhållande av EU:s miljöstöd.

Dispositionplan:

8209 Övriga inkomstöverföringar	<u>12 000</u>
Anslagsbehov	12 000

45.52.88. Anskaffning av områden för naturskyddsändamål (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
49 951,81	134 600	93 000
	tb 144 600	

Föreslås ett anslag om 93.000 euro för förverkligande av Natura 2000-programmet. Medlen skall i första hand användas för s.k. intrångsersättningar till markägare enligt 37 § och 39 § LL om naturvård (82/1998). Anslaget föreslås även kunna användas för markvärderingar.

Dispositionplan:

1112 Övriga immateriella rättigheter	<u>93 000</u>
Anslagsbehov	93 000

45.54. VATTENFÖRSÖRJNING OCH VATTENVÅRD

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	221 773	1 102 700	975 000
Inkomster	-58 507	-68 100	0
Nettoutgifter	163 266	1 034 600	975 000

De övergripande målen för vattenvården i landskapet är att verka för ett hållbart nyttjande av vattenmiljön, att minska utsläppen av näringsämnen och substanser som är främmande för vattenmiljön samt att bevara eller förbättra vattenkvaliteten i yt- och grundvatten.

De vattenförbättrande åtgärderna genomförs bl.a. genom att landskapsstyrelsen beviljar finansieringsstöd. Aktuella projekt som det förväntas att finansieringsstöd ansöks om är förbättrad kväverening vid nuvarande reningsverk, utbyggnad av avloppsledningsnät samt ombyggnad av enskilda anläggningar som inte uppfyller nu gällande reningskrav.

Bland annat vid den kartläggning av fosfor- och kväveläckaget till sjöar och vattendrag från land som slutfördes år 2001 framkom att mycket kan göras för att minska läckaget av näringsämnen. Samtidigt har det visat sig finnas en uttalad vilja hos kommuner, sammanslutningar och privata att genomföra åtgärder för att minska läckaget av näring samt att sanera och förbättra vattenmiljön t.ex. genom att skörda vass och utfiska mörtfisk i övergödda sjöar. För att ytterligare stimulera intresset och underlätta genomförandet av vattenförbättrande åtgärder föreslås att ett nytt anslag i form av stöd till vattenmiljöförbättrande åtgärder upptas.

Ett årligt vattenövervakningsprogram genomförs främst av Ålands miljölaboratorium med syfte att ge en sammanhängande och heltäckande översikt av vattenmiljöns tillstånd i hela det åländska havsområdet inklusive de inre vikarna samt de viktigaste vattentäkterna. En del av övervakningen sker i samarbete med omgivande regioner och har som syfte att jämföra det åländska vattnet med andra delar av Östersjöområdet.

Samarbetet med Husö biologiska station för att undersöka vattenmiljön fortsätter och hålls på samma nivå som år 2001.

Enligt EG:s nya ramvattendirektiv skall det göras analyser och översyner av kustvatten, sjöar och grundvatten. Dessa skall vara avslutade senast år 2004. Något större resurser satsas under åren 2002 och 2003 än år 2004, dels för att i god tid uppfylla vattendirektivet, dels för att landskapsstyrelsen prioriterar att genomföra dessa analyser och översyner snabbt för att kunna säkerställa ett gott skydd för landskapets vattenresurser. För kustvatten sammanfaller det arbete som behöver göras under år 2002 med de undersökningar som görs i projektet med att ta fram vattenkvalitetsnormer. Vad gäller sjöar påbörjas under året kartläggandet av tillrinningsområdena för de drygt 120 sjöar i landskapet vars areal överstiger 2 hektar och undersöks sjöarnas vattenmängder och vattenkvalitet. Materialet från dessa undersökningar skall även utgöra underlag för eventuella direktiv för skydd av dricksvattentäkter. För grundvatten görs under året en första identifiering av grundvattenförekomsternas lokalisering och gränser samt

av den påverkan grundvattnet kan komma att utsättas för. På samma sätt som för sjöar syftar undersökningarna till att se om det finns behov av skyddsåtgärder för de mest skyddsvärda förekomsterna av grundvatten. För att genomföra dessa undersökningar upptas ett anslag om 56.800 euro för personalutgifter.

Kostnaderna för vattenlaboratoriet i Gutterorp har tidigare delvis upptagits under detta kapitel. För att få en samlad bild av kostnaderna för vattenlaboratoriets verksamhet har kostnaderna samlats under moment 45.58.20.

45.54.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
147 296,80	283 100	100 000
	tb -21 400	

Föreslås ett anslag om 100.000 euro varvid beaktats tillgängliga medel om 25.000 euro från tidigare år. Minskningen föranleds av överföring till moment 45.58.20.

Anslaget avser utgifter för

- samarbetet med Husö biologiska station
- övrig miljöövervakning och vattenmiljöundersökningar än de som utförs vid Ålands miljölaboratorium och Husö biologiska station
- driften och underhållet av grundvattenstationen i Jomala och reglerdammarna i Kloströmmen i Sund och Vargsundsådran i Finström
- annat arbete med vattenvårdsfrågor
- luftvårdsarbetet.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Föreslås att anslaget även kan användas för landskapets andel i projekt som ingår i program som finansieras med medel ur EU:s strukturfonder.

	År 2000	År 2001	År 2002
Personal i arbetsavtalsförhållande	2	1	1

Dispositionplan:

4000 Personalutgifter		
- personal i arbetsavtalsförhållande		56 800
4100 Material och förnödenheter		1 000
4300 Inköp av tjänster		4 700
4800 Övriga utgifter		2 000
8300 Inkomstöverföringar		<u>60 500</u>
Anslagsbehov		125 000
Användning av tidigare års anslag		<u>-25 000</u>
Förslag		100 000

45.54.31. Räntestöd för vatten- och avloppsåtgärder

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
20 819,01	50 500	50 000

Föreslås att landskapsstyrelsen befullmäktigas att bevilja nya räntestödslån om högst 150.000 euro under år 2002.

För räntegottgörelse för under år 2002 och tidigare beviljade räntestödslån föreslås ett anslag om 50.000 euro.

Räntegottgörelsen föreslås vara 4 % under de 8 första låneåren och 2 % under de följande 8 låneåren, dock så att låntagarens ränta är minst 2 %.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	<u>50 000</u>
	Anslagsbehov	50 000

45.54.60. Understöd för samhällenas vatten- och avloppsåtgärder

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
53 656,99	790 500	800 000

Föreslås ett anslag om 800.000 euro som stöd för vatten- och avloppsprojekt. Stöden beviljas i överensstämmelse med LL om understöd för vatten- och avloppsprojekt (31/1983).

Avloppsprojekt med långtgående kretsloppsanpassning prioriteras.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	<u>800 000</u>
	Anslagsbehov	800 000

45.54.61. Understöd för vattenmiljöförbättrande åtgärder

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
		25 000

Momentet nytt.

Ett anslag om 25.000 euro föreslås som stöd för åtgärder med syfte att förbättra, restaurera och sanera vattenmiljön.

Bidrag föreslås kunna beviljas för projekt som minskar belastningen på grundvatten, hav, sjöar eller andra vattendrag samt för restaurering av grunda vikar, sjöar, stränder eller andra vattendrag. Vid sanering och restaurering ges stöd i första hand till projekt där det samtidigt genomförs åtgärder för minskning av utsläppen till vattenområdet i fråga genom rening av utsläpp vid källan eller i tillrinningsområdet eller där det rör sig om skyddsvärda områden. Huvudregeln är att bidrag kan beviljas för högst 50 % av kostnaderna.

Dispositionsplan:

8300	Inkomstöverföringar	<u>25 000</u>
	Anslagsbehov	25 000

45.56. AVFALLSHANTERING

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	155 808	489 500	524 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	155 808	489 500	524 000

I enlighet med avfallsplanen för landskapet Åland blir avfallshanteringen hållbar först efter att

- avfallets innehåll av hälso- och miljöfarliga ämnen har minimerats
- avfallsmängderna har minimerats
- målen för återanvändning och återvinning av avfall har uppnåtts
- för omhändertagandet av avfallet inklusive avfallsdeponeringen har ställts höga miljökrav.

Kommunerna har i enlighet med renhållningslagen (3/1981) det primära ansvaret för avfallshanteringen i landskapet. Landskapsstyrelsen har det övergripande ansvaret. Landskapsstyrelsen har beslutat att nio av de kommunala avfallsupplagen måste stängas senast 31.12.2001, fem senast 31.12.2002. Eftersom det hittills inte varit möjligt att komma överens om ett gemensamt avfallsupplag för hela landskapet kommer konsekvenserna av stängningen högst sannolikt att bli att det avfall som måste deponeras, åtminstone under några års tid, måste köras bort ifrån landskapet. Möjligen kommer det att anläggas en eller flera deponier för s.k. inert avfall, för vilket kraven för deponering inte är lika stränga.

Ett flertal åtgärder för en förbättrad avfallshantering är aktuella. En viktig åtgärd är att fortsättningsvis bygga ut återvinningsstationer för att främja återanvändningen och återvinningen av avfall. En annan är uppförandet av en anläggning för kompostering av bioavfall, även bioavfall av animaliskt ursprung.

Syftet med förpackningsförordningen (93/1998) är att förebygga uppkomsten av förpackningsavfall. I den mån avfall dock uppstår är målet att befrämja återvinning för att begränsa den mängd avfall som deponeras eller på annat sätt slutligt omhändertas. Åtgärder enligt förpackningsförordningen kommer fortsättningsvis att vidtas såsom att begära in uppgifter från företag och sammanställa uppgifter för rapportering till EU-kommissionen. Arbetet med att få ett fungerande producentansvar kommer att prioriteras.

45.56.04. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
10 581,06	30 300	59 000

Ett anslag om 59.000 euro föreslås för utredningar och undersökningar i syfte att förbättra avfallshanteringen. Anslaget avser även kostnader som härrör av uppgifter som ankommer på landskapstyrelsen i enlighet med renhållningslagen (3/1981).

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Vid dimensioneringen av anslaget i 2001 års budget beaktades under tidigare år oanvända medel.

	År 2000	År 2001	År 2002
Personal i arbetsavtalsförhållande		1	1

Dispositionsplan:

4000 Personalutgifter			
- personal i arbetsavtalsförhållande			45 500
4100 Material och förnödenheter			2 000
4300 Inköp av tjänster			7 000
4800 Övriga utgifter			<u>4 500</u>
Anslagsbehov			59 000

45.56.60. Stödjande av hanteringen av farligt avfall

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
12 281,08	26 900	

Föreslås att momentet utgår. Stöd för hanteringen av farligt avfall föreslås under moment 45.56.62.

45.56.62. Främjande av avfallshanteringen

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
130 940,69	420 500	455 000

Anslaget avser stöd, högst 50 % av kostnaderna, för investeringar för sorterings- och återvinningsverksamhet. Stöd kan även ges för återvinningsverksamhet, speciellt försöksverksamhet samt för hanteringen av farligt avfall.

Anslaget har beräknats enligt följande ungefärliga fördelning:

Stöd för investeringar i företagens återvinningsanläggningar	25 000
Stöd för investering i anläggning för behandling av bioavfall	100 000
Stöd för stängningen av avfallsupplag	100 000
Stöd för samordnad avfallshantering	20 000
Stöd för byggandet av miljöstationer i kommunerna	135 000
Stöd för återvinningsverksamhet	40 000
Stöd för avfallshanteringen vid gästhamnar i skärgården och i glesbygden	10 000
Stöd för hanteringen av farligt avfall	<u>25 000</u>
	455 000

Dispositionsplan:

8209 Övriga inkomstöverföringar	95 000
8309 Övriga kapitalöverföringar	<u>360 000</u>
Anslagsbehov	455 000

45.56.65. Råntestöd för lån för projekt som främjar avfallshanteringen

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
2 005,10	11 800	10 000

Föreslås att landskapsstyrelsen befullmäktigas att bevilja nya råntestödslån om högst 150.000 euro under år 2002.

För råntegottgörelse för under år 2002 och tidigare beviljade råntestödslån föreslås ett anslag om 10.000 euro.

Råntegottgörelsen föreslås vara 4 % under de 8 första låneåren och 2 % under de följande 8 låneåren, dock så att låntagarens rånta är minst 2 %.

Dispositionspan:

8309 Övriga kapitalöverföringar	<u>10 000</u>
Anslagsbehov	10 000

45.58. ÅLANDS MILJÖLABORATORIUM

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	0	0	264 000
Inkomster	0	0	-50 000
Nettoutgifter	0	0	214 000

Kapitlet nytt.

Landskapsstyrelsens målsättning är att kontinuerligt övervaka vattenkvaliteten i hav, sjöar och grundvatten. Resultaten används som underlag för tillståndsbeslut, tillsynsarbete och lagstiftning.

Ålands miljölaboratorium som ligger i Gutterop i Sund arbetar huvudsakligen med vattenprovtagning och vattenanalyser. Avsikten är att årligen fastställa ett verksamhetsprogram för provtagningar och analyser. Provtagningar sker kontinuerligt i havet, sjöar, vattentäkter och reningsverk. Laboratoriet tar även emot vattenprov från brunnar för fysikalisk-kemisk analys. I anslutning till laboratoriet sköts även driften och underhållet av den i samråd med Meteorologiska institutet upprätthållna luftkontrollstationen.

Några mätetal som i viss mån beskriver laboratoriets verksamhet.

	År 1999	År 2000	År 2001	År 2002
Utförda analyser	9.700	19.479	12.000	12.000

Påpekas kan att analyserna kräver olika mängd arbetsinsats.

Under året kommer ett arbete att utföras för att ytterligare kvalitetssäkra laboratoriets verksamhet.

45.58.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000

Budget 2001

Budget
264 000

Momentet är nytt. Anslag för verksamheten har tidigare upptagits under moment 45.01.01 och 45.54.01.

Föreslås ett anslag om 264.000 euro för utgifter för laboratoriets verksamhet.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Föreslås att tjänstebenenämningen laboratorieföreståndare ändras till laboratoriechef.

I anslaget ingår därtill utgifter för införskaffande av en ny mindre båt för provtagning, tjänsteresor, utbildning, utredningar, material, teletjänster och annonsering.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster			2 *
Personal i arbetsavtalsförhållande			2 *
*4 tjänster överförda från moment 45.01.01 och 45.54.01			

Dispositionplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	89 597	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	62 403	
	- övriga löner och arvoden	<u>25 000</u>	177 000
4100	Material och förnödenheter		27 800
4200	Hyror		1 000
4300	Inköp av tjänster		29 700
4800	Övriga utgifter		
	- resor		16 700
1125	Maskiner och inventarier		<u>11 800</u>
	Anslagsbehov		264 000

45.59. ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	55 077	139 600	169 000
Inkomster	-11 706	-13 500	-15 000
Nettoutgifter	43 371	126 100	154 000

Ålands miljöprövningsnämnd är en tillståndsmyndighet enligt vattenlagen för landskapet Åland (61/1996) och landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd (30/2001), se LL om Ålands miljöprövningsnämnd (65/1997). Nämnden består av fyra ledamöter med kompetens inom områdena biologi, teknik, ekonomi, juridik samt en ledamot med särskild kännedom om näringslivet. Handläggningen av nämndens ärenden och verksamhet sköts idag av två handläggare.

Den nya miljöskyddslagen, som trädde ikraft den 1 juli 2001, grundar sig på IPPC direktivet och innebär att tillståndsförfarandet förenklas väsentligt för sökanden samtidigt som resurserna och sakkunskapen koncentreras och förvaltningen rationaliseras. En samordnad tillståndsprövning beaktar helhetsbelastningen på miljön. Med den nya lagen så kommer miljöprövningsnämnden att behandla ansökningar om utsläpp i vatten, luft och mark inklusive placering av anläggningar samt transport och behandling av avfall vilket innebär en kraftigt ökad arbetsbelastning för nämnden p.g.a. ärendenas komplexitet. Nämnden har tidigare enbart handlagt ärenden enligt vattenlagen. Tillstånd enligt renhållningslagen och hälsovårdslagen har tidigare behandlats i hälsönämnden och lufttillstånden har skötts av landskapsstyrelsen.

Nämnden har idag inget databassystem för ärendehantering och diarieföringen sköts via landskapsstyrelsen. För att enklare kunna hantera ärendena samt för att underlätta sökandet av handlingar och praxis på området behövs därför ett diarie- och databassystem för nämndens interna bruk.

45.59.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
55 077,05	139 600	169 000
Föreslås ett anslag om 169.000 euro.		

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Föreslås att en tjänst som miljöhandläggare (lkl A 24) inrättas fr.o.m. den 1.3.2002.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår anslag för avlönande av en miljöhandläggare.

Därtill ingår kostnader i samband med miljöprövningsnämndens möten, sakkunnigutlåtanden, utredningar, annonsering av kungörelser, utbildning för nämndens ledamöter och miljöhandläggarna samt sekreterare, inköp av litteratur samt programvara och övriga kostnader föranledda av miljöpröv-

ningsnämndens verksamhet.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	1	1	2
Tillfälliga tjänster		1	2
<i>Dispositionsplan:</i>			
4000 Personalutgifter			
- inrättade tjänster	88 291		
- tillfälliga tjänster	66 993		
- övriga löner och arvoden	<u>19 516</u>		174 800
4100 Material och förnödenheter			3 600
4300 Inköp av tjänster			25 400
4800 Övriga utgifter			
- resor	1 700		
- övrigt	<u>1 700</u>		3 400
1112 Immateriella rättigheter			<u>11 800</u>
Anslagsbehov			219 000
Användning av tidigare års anslag			<u>-50 000</u>
Förslag			169 000

45.70. ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	46 250 953	52 473 600	57 030 000
Inkomster	-7 746 430	-7 148 000	-7 651 000
Nettoutgifter	38 504 523	45 325 600	49 379 000

Landskapsstyrelsens ram för Ålands hälso- och sjukvårds (ÅHS) konsumtionsutgifter för år 2002 fastställdes i samband med uppgörandet av budgetdirektiven till 52.300.000 euro. Vid beräkningen av landskapsstyrelsens ram antogs att ett betydande överskott från år 2001 skulle kunna användas för verksamheten under år 2002. Landskapsstyrelsen förutsatte då att b-neökningar m.m. skulle finansieras inom ramen för detta, varför särskild prövning av utgifter kunde komma ifråga. Vidare förutsattes inkomster om 7.232.000 euro.

Av styrelsens för ÅHS förslag till budget för år 2002 framgår att det beräknade anslagsbehovet för verksamheten uppgår till 55.162.280 euro, varvid något överskott från år 2001 inte beaktats. Av förslaget framgår dock att ca 1.680.000 euro uppskattas återstå av verksamhetsanslaget vid årets slut. Av budgetförslaget framgår inte i vilken mån särskild prövning av utgifter har vidtagits eller några direkta inbesparingar av betydelse. I inkomster för år 2002 har ÅHS beräknat att 7.652.551 euro skall inflyta.

Emedan ÅHS inte under landskapsstyrelsens behandling av budgetförsla-

get kunnat uppvisa sådant underlagsmaterial att en tillförlitlig bedömning av överskottet från år 2001 kunnat göras föreslår landskapsstyrelsen i detta skede att styrelsens för ÅHS budgetförslag beaktas som sådant, varför ett anslag om 55.160.000 euro upptas för verksamheten vid ÅHS. Landskapsstyrelsen tar ställning till hur överskottet för år 2001 skall behandlas i samband med bokslutet.

Det föreslagna anslaget medger att ÅHS skall ha möjlighet att upprätthålla en motsvarande omfattning på verksamheten som under år 2001. Anslaget gör det även möjligt att uppfylla de förändringar och målsättningar som anges i kapitel motiveringen nedan. Landskapsstyrelsen avser dock att för styrelsen framhålla att åtgärder måste vidtas för att stävja den kostnadsutveckling som varit de senaste åren.

Landskapsstyrelsen har även konstaterat att budgetprocessen såväl inom ÅHS som i förhållande till landskapsstyrelsen och i förlängningen lagtinget måste utvecklas.

Av det förslag till verksamhetsplan som styrelsen uppgjort för det kommande året framgår dock inte hur styrelsen anser att den psykiatriska vården på Åland skall ordnas i framtiden. Styrelsen har däremot till landskapsstyrelsen inkommit med ett brev där man begär ett beslut om den framtida placeringen av verksamheterna vid Grelsby sjukhus. I brevet konstateras att följande utredningar gjorts de senaste åren

- den s.k. Grelsbyarbetsgruppen utredde kostnaderna för ett nybygge alternativt en sanering av Grelsby fastigheterna. Arbetsgruppen rekommenderade att man skulle satsa på ett nybygge i anslutning till centralsjukhuset. Behandlades av ÅHS:s styrelse 25.8.1999/§ 63
- en fortsatt utredning över sjukhustomtens användning presenterades för styrelsen 17.12.1999/§ 132, då styrelsen beslöt anhålla om medel för planering av en psykiatrisk enhet placerad invid Ålands centralsjukhus
- en psykiatriplan har utarbetats utgående från hur den psykiatriska verksamheten med ett 10-års perspektiv skall utvecklas på Åland. Planen behandlades av styrelsen 18.12.2000/§ 136
- en fastighetsutvecklingsplan har uppgjorts av tre arkitektbyråer under våren-sommaren 2001 med målsättningen att utforma ett förslag till hur ÅHS:s olika enheter/funktioner skall vara fysiskt placerade i befintliga fastigheter eller i till-/ombyggnader för att optimera verksamheten. Arkitektbyråerna har lämnat sina förslag och presenterat dem för bl.a. landskapsstyrelsen och lagtinget 30 augusti 2001.

Alla ovannämnda utredningar har enligt styrelsen rekommenderat en flyttning av verksamheterna vid Grelsby sjukhus till centralsjukhustomten.

Utgående från detta och med hänvisning till bilaga 10 föreslår landskapsstyrelsen under moment 45.70.74 "Byggnadsinvesteringar" ett anslag om 100.000 euro som jämte under tidigare år till landskapsstyrelsens disposition ställda byggnadsinvesteringsanslag skall användas för fastighetsplanerings- och projekteringsarbete som tar sikte på att den psykiatriska sjukhusvården bedrivs i anslutning till centralsjukhuset. Fastigheterna i Grelsby föreslås, efter det att en stegvis överföring av verksamheten till central-

sjukhusområdet genomförts, kunna avvecklas om det inte visar sig vara ändamålsenligt att utnyttja dem för annan verksamhet t.ex. bostäder.

Planeringen skall därtill sikta in sig på att huvuddelen av primärvårdens läkarmottagning anordnas på centralsjukhusområdet varvid hälsocentralfastigheten vid Norragatan på sikt avyttras. Då nya placeringar av en mängd verksamheter nu utreds skall den regionala aspekten vägas in i ställningstagandena. Landskapsstyrelsen anser att särskilt för miljöhälsovården, veterinärvården och livsmedelslaboratoriet bör även ur regionalpolitisk synvinkel ändamålsenliga placeringar sökas.

Under budgetåret skall administrationen av och den ekonomiska redovisningen för de bostäder ÅHS disponerar utredas varvid särskilt bör övervägas inrättande av en särskild resultatenhet eller ett fastighetsbolag.

Avsikten är även att fästa uppmärksamhet vid av de informationssystem som stöder utvecklandet av vården och uppföljningen av verksamheter vid ÅHS bl.a. för att underlätta relevanta jämförelser med verksamhet i andra regioner.

ÅHS närmare verksamhet och målsättningar fastställs i planen för hälso- och sjukvården för år 2002. Planen finns som bilaga till föreliggande budgetförslag. Planen fastställs efter det att lagtinget behandlat budgetförslaget. Utgående från planen har nedanstående korta beskrivning av verksamheten, förändringar och målsättningar för år 2002 uppgjorts.

Allmänt

Den offentliga hälso- och sjukvården i landskapet Åland handhas av en landskapsstyrelsen underställd organisation - Ålands hälso- och sjukvård.

Ålands hälso- och sjukvård är organisatoriskt uppdelad i två resultatenheter, Primärvård och Specialsjukvård samt en serviceenhet, Administration och försörjning.

Verksamhetsplanen skall i konkreta termer belysa de verksamhetsförändringar som planeras under budgetåret 2002 och som kan genomföras med tillbudsstående resurser. För samtliga enheter gäller att pågående verksamhet fortsätter ifall inget speciellt nämns.

Visionen för verksamheten är att Ålands hälso- och sjukvård skall framstå som en förebild genom vårdkvalitet, patientbemötande och en för samhället god totalekonomi samt som en arbetsplats där personalen känner sig motiverad i sina uppgifter (ur Kvalitetspolicy för Ålands hälso- och sjukvård, 1999).

Samarbetet mellan specialsjukvården och primärvården utvecklas så att patienterna alltid befinner sig på rätt vårdnivå, så att information om patienterna alltid finns tillhands vid rätt tidpunkt och så att ingen patient upplever sig bortglömd i remitteringen mellan vårdinstanserna. För att underlätta informationsgången anskaffas dataprogram för remiss- och svarsfunktioner. Successivt införs även datajournal börjande i primärvården och de mindre enheterna inom specialsjukvården.

Vårdprogram för de vanligaste sjukdomsgrupperna utarbetas gemensamt av specialsjuk- och primärvården.

Särskild vikt skall läggas vid informationen till patienterna i frågor som gäller hälsotillstånd, sjukdomar och behandling. Patienternas, anhörigas och personalens synpunkter på vården beaktas systematiskt.

Rekrytering av personal underlättas genom olika attraktiva anställningsvillkor (lön, bostad, reseersättningar, personalutbildning, karriärmöjligheter). Även omsorgen om de anställdas trivsel och motivation i arbetet kräver allt större uppmärksamhet.

Personalutbildningen, både den interna och den externa, är ett prioriterat område för att upprätthålla god kvalitet i vården. Resurser för handledning av personalen utökas successivt.

Nya tjänster inrättas endast om omfördelning av resurser inte kan tillgodose behovet. Nya tjänster budgeteras under första året tidigast från 1 april. Tillfälliga tjänster ombildas till ordinarie tjänster då verksamheten är fortgående. Tjänster ombildas till tjänster med krav på högre utbildningsnivå då kompetensnivån i verksamheten behöver höjas. På enheter där anslaget för vikarier överstigit anslaget som krävs för en heltids- eller deltidstjänst och behovet av vikarie finns under hela året föreslås att en tjänst inrättas då detta upplevs som ändamålsenligt.

Större investeringar (över 100.000 euro) presenteras i investeringsplanen. En fastighetsutvecklingsplan för de följande 10 åren fastställs och i samband med detta fattas slutgiltigt beslut gällande de psykiatriska enheternas placering och en permanent placering av hälsocentralens läkarmottagning på centralsjukhusområdet.

Anskaffningar

Anskaffningar görs enligt de prioriteringar som resultatenhetscheferna gör tillsammans med basenhetscheferna. För år 2002 reserveras 134.550 euro för primärvården och 403.650 euro för specialsjukvården. För administrationen och försörjningen reserveras 605.500 euro. I den sistnämnda summan ingår 302.750 euro för IT-anskaffningar för hela ÅHS. Styrelsen kan vid behov omfördela anslagen mellan resultatenheterna.

Miljöarbete

Strukturerat miljöarbete inom ÅHS har hittills inte kommit igång men organisationen skall ses över med inriktning på att arbetet skall ske hos de som är direkt berörda, på s.k. "gräsrotsnivå" i enlighet med grundtanken bakom FN:s Agenda 21 deklARATION.

PRIMÄRVÅRDEN

På grund av problem med inomhusluften i hälsocentralen på Norragatan har verksamheterna utlokaliseras under sommaren-hösten 2000. Utlokaliseringen fortsätter åtminstone under hela år 2002 och sätter sin prägel på verksamheten under året, men skapar också möjligheter till nya kontakt-tytor (läkarmottagningen/specialister på ACS, mödrarådgivningen/BB-

avdelningen).

Hälso- och sjukvårdsmottagningarna

Hälso- och sjukvårdsmottagningarnas verksamhet skall kännetecknas av lättillgänglighet och kontinuitet samt personligt och professionellt bemötande. Varje ålänning skall känna till vem som ingår i hans/hennes vårdteam, dvs läkare, hälsovårdare/sjukskötare och primärskötare.

Det förebyggande hälsovårdsarbetet i form av mödra- och barnrådgivning samt skolhälsovård fortsätter att vara en av hörnpelarna i vårt hälsovårdssystem. Det förebyggande arbetet utvecklas tillsammans med den medicinska sakkunskapen inom specialistsjukvården. Ett utbildningspaket "Stöd för det tidiga samspelet" för hälsovårdare genomförs (finansiering som ett kvalitetsprojekt). Telemedicin för skärgårdens behov prövas.

Hälsoprojektet "LEVA" fortsätter som tidigare med målsättningen att nå så många ålänningar som möjligt i upplysningsarbetet kring livstilsfrågor, inkluderande bl.a. kostskola, kommunprojekt och "vandra och leva".

Preventivmedelsmottagningen organiseras tillsammans med specialistsjukvårdens gynekologiska enhet i form av en ungdomsmottagning för de yngre patienterna och i form av en kvinnomottagning för de lite äldre. Arbetstiden för sjukskötartjänsten på deltid utökas till heltid för att förstärka kvinnomottagningskonceptet.

Företagshälsovården inklusive personalhälsovården för ÅHS tillhandahåller lagstadgad företagshälsovård och, ifall resurser finns, även allmän sjukvård. De flesta jordbrukare och ett flertal företag saknar helt organiserad företagshälsovård. Hur detta skall tillgodoses bör utredas.

Läkarmottagningarna i Mariehamn och Godby har infört distriktsansvar under slutet av år 2001, vilket innebär att varje ålänning har en "egen" läkare och sjukskötare /hälsovårdare, som utan onödiga dröjsmål kan erbjuda besökstid eller telefonkontakt. Lekarjouren samordnas med akutenhetens verksamhet. Datoriseringen av journalföringen genomförs under året på alla verksamhetspunkter. Hemsjukvården i Mariehamn utökar sin verksamhet på kvällstid genom en ny sjukskötartjänst, som skall betjäna hela fasta Åland.

Primärvårdens långvårdsenhet

Gullåsens avdelningar skall svara för god vård av åldringar och handikappade med sjukdom och funktionsnedsättning av sådan grad att de behöver kvalificerad medicinsk vård och frekvent hjälp med personlig omvårdnad och daglig tillsyn. Större delen av platserna används för långvård, därutöver finns platser för växelvård, avlastning och rehabilitering, samt speciella platser för demensvård (11 platser) och palliativ cancervård (4-6 platser). En utökning av grundbemanningen verkställs på alla avdelningar genom att ombilda 4 deltids primärskötartjänster till heltid. Den ena av Gullåsens två läkare inriktar sin verksamhet på demensutredningsfall, försöksverksamhet med s.k. minnesmottagning påbörjas i liten skala. Datorstödd omvårdnadsdokumentation tas i bruk successivt på alla avdelningar.

Tandvårdsenheten

Tandrontgentekniken digitaliseras under en tre års period med början år 2001. Digitaliseringen frigör personalresurser vilket innebär flere patientbesök med oförändrad personal.

Miljöhälsovårdsenheten

EU-medlemskapet ställer större krav på verksamheten såväl administrativt som ute på fältet. Miljöhälsovården strävar till att säkerställa en hälsosam och säker livsmiljö i det moderna, globaliserade produktions- och informationssamhället. Myndighetsutövningen skall präglas av god förvaltnings- sed. Service och information till invånarna utvecklas genom vidareutbildning och kvalitetssäkring. Veterinärvården verkar för sund och etisk djurhållning och ansvarar för all hälso- och sjukvård för nytto- och sällskapsdjur dygnet runt. Under året utreds hur servicen beträffande sällskaps- och hobbydjur skall ordnas.

Livsmedelslaboratoriet är förlagt till barackmoduler på hälsocentralens tomt och nya verksamhetsutrymmen kan bli aktuella tidigast under år 2003. Verksamheten fortsätter som hittills, ingen utökad verksamhet kan komma ifråga. En tillfällig veterinärassistenttjänst inrättas för smådjursmottagningen, men i arbetsuppgifterna skall även ingå uppgifter inom livsmedelslaboratoriet och kontorssysslor. En deltidsveterinär planeras att fungera som pool vid de övriga veterinärernas kompensationsledigheter.

SPECIALSJUKVÅRDEN

Sjukvården kännetecknas av ständiga medicinska, omvårdnadsmässiga och tekniska framsteg. Vårdperioderna på bäddavdelningarna blir allt kortare och intensivare. Vård på avdelning ersätts av öppenvård, ibland t.o.m. av sjukhusansluten hemsjukvård.

Specialsjukvården på Åland bör kunna leva upp till de växande och berättigade krav som befolkningen ställer på verksamheten. Patienterna skall erbjudas en specialsjukvård av minst samma klass som i gränsregionerna i öst och väst antingen i form av egen verksamhet eller genom remittering till andra sjukhus. På sikt kan det bli nödvändigt att utöka antalet speciallisttjänster eftersom specialiseringen blir allt snävare och specialister, som behärskar flere subspecialiteter inte står att uppbringa. Alternativet är utökad konsultverksamhet.

Antalet patienter som inte är i behov av specialsjukvård ("klinikfärdiga") har ökat, trots att kommunfakturering infördes sommaren 2000 för denna patientgrupp. Det finns ett uppenbart behov av att se över hela vårdkedjan för dessa, oftast äldre patienter, för att vidta åtgärder för att uppnå målsättningen "rätt patient på rätt vårdplats".

Akutenheten

Det akutmedicinska omhändertagandet fokuseras på att i ett tidigt skede, om möjligt redan utanför sjukhuset sätta in nödvändig behandling. Primärvårdens läkarjour samordnas med akutens verksamhet så att jourverksamheten utanför normal arbetstid finns på ett ställe.

Medicinska enheten

Inom den medicinska enheten fungerar internmedicinsk, kardiologisk, gastroenterologisk, nefrologisk, lungmedicinsk och onkologisk specialistvård. Verksamheten kommer att i högre grad differentieras och indelas i mindre specialområden i takt med den medicinska utvecklingen. Antalet vårdplatser på den lungmedicinska avdelningen, som under tidigare år tillfälligt minskat från 20 till 15 och i samband med poliklinikombyggnaden till 12 platser bibehålls på nuvarande nivå. Satsningen på sjukskötarbaserad vård fortsätter. För att trygga patientsäkerheten nattetid inrättas en sjukskötartjänst till medicinskaavdelningen och behovet av sekreterare på lungpolikliniken tillgodoses med en ny tjänst.

Kirurgiska enheten

Den dagkirurgiska verksamheten ökar, verksamheten blir därmed mera intensiv p.g.a större patientomsättning. Dagkirurgin förläggs till kirurgiska avdelningen i väntan på att hela dagkirurgikonceptet skall få en slutlig lokalmässig lösning.

BB- och gynekologiska enheten

Verksamheten fortsätter som tidigare. Samarbetet med primärvårdens nödra- och preventivvård utvecklas.

Barn- och ungdomsenheten

För anpassning av avdelningen till omhändertagande av IVA- och observationspatienter genomförs mindre ombyggnader på avdelningen. Sköterskeledd verksamhet (bl.a. astma-, diabetes-, allergimottagning) utökas, likaså sjukhusanknuten hemsjukvård.

Ögonenheten

Samarbete med primärvårdens läkare utvecklas så att undersökning och vård skall ske på rätt nivå. Enhetens dagkirurgi koordineras med övrig dagkirurgi på ACS. Datoriseringen av journalföringen utvecklas. Arrangemanget med en heltids avdelningssekreterare blir bestående.

Öron-, näs- och halsenheten

Överläkartjänsten är obesatt, varför endast den mest angelägna verksamheten sköts genom tillfälliga arrangemang. Likaså är hörselvårdsassistenttjänsten obesatt, varför denna service måste ske iform av köptjänst från Hörselcentrum i Åbo (augusti 2001).

Rehabiliterings- och fysiatrienheten

Genom prioriteringar och utarbetande av vårdprogram minskas väntetiderna till högst en månad. En utredning gällande de handikappade barnens habilitering görs. Ett EU-finansierat tvåårigt projekt kring behandling av kronisk smärta fortsätter. Fortsatt satsning på utbildning av yngre läkare genomförs för att åstadkomma klara remissindikationer. Systematiska psykiaterkonsultationer möjliggörs om psykiatrienheten får en ny tjänst. En ny fysioterapeutjänst skall bl.a. samarbeta med företagshälsovården.

Operations-, anesthesi- och intensivvårdsenheten

Verksamheten fortsätter i stort som förut, men antalet dialyspatienter ökar ständigt. En ordinarie smärtsjukskötartjänst för hela ÅHS's behov planeras.

Laboratorieenheten

Arbetet med en kvalitetshandbok påbörjas. Utökad provtagningsverksamhet i Godby hälsocentral.

Röntgenenheten

Digitaliseringen av verksamheten fortsätter. En ny spiral-datatomograf ersätter datatomografen från år 1992.

Läkemedelscentralen

Verksamheten har vuxit kraftigt, bl.a. cytostatikablandningarna är mycket arbetskrävande, varför en personalförstärkning behövs. Den inrättade deltidstjänsten (2001) ändras till heltid för att minska arbetsbördan och sårbarheten.

Konsultenheten

Konsulter inom neurologi, urologi och hudsjukdomar besöker centralsjukhuset såsom tidigare och ger ålänningarna tillgång till dessa specialister på hemorten. Även andra specialiteter kan bli aktuella i form av konsultavtal.

Psykiatrienheten

Den psykiatriska verksamheten utvecklas i enlighet med Psykiatriplanen 2000. Ett öppenvårdsteam för psykospatienter startar sin verksamhet. Med hemsjukvården på norra Åland fortsätter ett samarbetsprojekt gällande åldringar med psykiatrisk problematik. Beslut tas gällande en missbrukarenhet (avgiftningsenhet) för unga missbrukare. Finansieringen av verksamheten har inte beaktats i budgeten för ÅHS. Mentalvårdartjänster ombildas vid naturlig avgång till sjukskötartjänster för att höja kompetensnivån. Antalet allmänpsykiatertjänster utökas från tre till fyra, vilket också skall tillgodose behovet av psykiaterkonsultationer inom rehabiliteringssektorn. En tillfällig sjukskötartjänst budgeteras även för år 2002 på rehabiliteringsavdelningen. Socialkuratorns arbetstid används i större utsträckning inom den öppna vården.

Vård utom Åland

Den av styrelsen antagna planen för Vård utom Åland (12.2.1999/§ 2) utstakar principerna för vart ålänningarna remitteras när de egna resurserna ej är tillräckliga. De medicinska aspekterna skall vara avgörande men samtidigt bör man fästa uppmärksamhet på att patienterna har rätt till vård på svenska.

Det åligger de remitterande instanserna inom ÅHS att kontinuerligt övervaka att den köpta servicen är ändamålsenlig, av hög kvalitet och att priset överensstämmer med det som avtalats. ÅHS skall också tillse att patienterna erhåller information på sitt modersmål och att den skriftliga informationen (epikrisen) finns tillgänglig på svenska i patientjournalerna.

ADMINISTRATION OCH FÖRSÖRJNING**Förvaltningskansliet**

ÅHS:s intranet och hemsida utvecklas vidare under året. Kvalitetsutvecklingen följer de utstakade riktlinjerna i kvalitetspolicyn och kvalitetsstrategin för ÅHS. Anslaget för kvalitetsutvecklingsprojekt 47.100 euro kvar-

står. Ett gemensamt personalråd för hela ÅHS väljs för perioden 2002-2003. Personalvården utvecklas i samråd med personalrådet och anslaget för olika personalvårdande aktiviteter höjs till 42.050 euro. Anslaget för personalrekryteringsåtgärder (33.650 euro kvarstår). Anslaget för personalskolning höjs till 333.000 euro. Personalbokslutet vidareutvecklas. Anslaget för omplacering av personal bibehålls på nuvarande nivå 78.700 euro. Två mottagningsbiträdestjänster (medicinska polikliniken och rehabiliteringsenheten), som hittills finansierats med detta anslag, inrättas med eget anslag.

Vårdarbetet

Principprogrammet "Vårdarbetets riktlinjer för ÅHS" skall ligga som grund för det fortsatta utvecklingsarbetet, som skall stöda allt tvärfackligt samarbete. Ett projektanslag för vårdutveckling intas i budgeten, 16.800 euro. Implementering av ny kunskap och nya forskningsrön samt genomförande av omvårdnadsforskning är en framtida utmaning som kommer att bidra till kvaliteten i vårdarbetet.

Personalutbildningen och kompetensutvecklingen inom vårdarbetet följer de principer som inskrivits i det reviderade personalutbildningsprogrammet. Anslagen för handledning 16.800 euro och hospitering 13.400 euro utökas något.

Städservice

Efter om- och tillbyggnaden av centralsjukhuset utökades lokalarealen med ca 800 m² varför städpersonalen behöver utökas.

IT-enheten

IT-utbyggnaden de senaste åren har medfört ökade driftskostnader dels p.g.a systemanpassning och implementering dels p.g.a nya underhållsavtal och ökad datakommunikation. Ett övergripande behörighetssystem införs på samtliga enheter, datajournalföring införs successivt på enheterna, rapporteringssystemen utvecklas och telemedicintillämpningar testas. Systemansvariga bland personalen utses. För den fortsatta anpassningen av journal- m.fl. patientsystem behövs under nästa år fortsättningsvis en systemplanerare. Intranet utvecklas till en viktig informationskanal mellan beslutsfattare och personalen, ÅHS hemsida utvecklas vidare. Samarbetet med PBS fortsätter genom avtal om IT-chef (2000-2003).

Ekonomi- och löneenheten

Budgeteringsprocessen utvecklas vidare, liksom budgetuppföljningen. Löneavdelningen har varit hårt överbelastad p.g.a problem i och med byte av personaladministrativt system, vilket sammanfallit med ett stort antal korta anställningstider p.g.a rekryteringssvårigheter inom läkar- och vårdpersonalen. Arbetsbördan fortsätter ännu under år 2002. När integreringen med det nya schemalägningsprogrammet kan genomföras förväntas rationaliseringsvinster.

Försörjningsenheten

Under försörjningsenheten finns teknisk service och fastighets servicen, kosthålllet, centrallagret, klädförsörjningen, vaktmästarfunktionen och personalbostäderna. Det förebyggande fastighetsunderhållet blir allt mera om-

fattande, byggnadsteknisk expertis anlitas fortsättningsvis i form av köptjänst. Vaktmästarfunktionen utvecklas, bl.a. utökas transportverksamheten i egen regi. Under året undersöks möjligheterna att införa ett nytt hgerprogram och modulsystem på avdelningarna. Antalet upphyrda lägenheter för vikarier och nyanställda har ökat kraftigt de senaste åren, från 40 lägenheter sommaren 1999 till 105 lägenheter, 8 egnahemshus och 3 fritidsstugor sommaren 2001. Under år 2002 färdigställs 21 nya bostäder för ÅHS behov (Dalnäs II).

Landskapsstyrelsen har i föreliggande budgetförslag intagit anslag om 57.030.000 euro för ÅHS. Över förslaget har följande sammanställning gjorts.

	Primärvård	Special-sjukvård	Administration och försörjning	Totalt 2002	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)
Utgifter					
Avlöningar	10.069.300	21.170.400	6.380.600		35.923.932
Vård utom Åland	42.000	4.330.800			4.204.698
Övriga konsumtionsutgifter	1.799.300	6.436.900	3.787.100		10.631.159
Nettoförda inkomster av verksamheten (Borrelia-projektet)					-270.783
Summa driftsutgifter	11.910.600	31.938.100	10.167.700	54.016.400	50.489.006
Anskaffningar av inventarier och utrustning	134.500	403.600	605.500	1.143.600	1.143.678
Byggnadsinvesteringar				1.870.000	840.940
Tecknande av aktier					
UTGIFTER TOTALT	12.045.100	32.341.700	10.773.200	57.030.000	52.473.624
Inkomster					
Driftsinkomster	1.745.000	1.866.000	677.000	4.288.000	4.204.698
Kommunernas ersättning för Gullåsen	3.363.000			3.363.000	2.943.289
INKOMSTER TOTALT	5.108.000	1.866.000	677.000	7.651.000	7.147.987
NETTOUTGIFTER 2002	6.937.100	30.475.700	10.096.200	49.379.000	45.325.637
Nettodriftsutgifter 2001	6.645.441	28.359.175	9.480.081		44.484.697
Byggnadsinvesteringar					840.940
NETTOUTGIFTER 2001					45.325.637

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

Utskottet antecknar att social- och miljöutskottet har givit ett utlåtande som fogas till betänkandet.

” Till finansutskottet

från social- och miljöutskottet

Sammanfattning

Finansutskottet har med hänvisning till 41 § 1 mom. lagtingsordningen anhållit om social- och miljöutskottets utlåtande angående socialvårdsplanen och den till landskapsstyrelsens förslag till budget bifogade preliminära planen för hälso- och sjukvården år 2002 samt bilagan angående

den psykiatriska sjukhusvårdens lokalisering.

Utskottets synpunkter

Allmänt

Utskottet konstaterar att det finns klara samband mellan socialvården och hälso- och sjukvården. Samverkan mellan nämnda områden bör vara omfattande, vilket kan vara svårt att förverkliga då ansvaret för dessa områden handhas av olika huvudmän. Eftersom landskapsstyrelsen antar både hälso- och sjukvårdsplanen och socialvårdsplanen bör landskapsstyrelsen eftersträva att de olika planerna korrelerar i syfte att åstadkomma en bättre samordning av resurserna.

Under beredningen har utskottet även berört frågan hur planerna fungerar som verktyg i jämställdhetsarbetet. Utskottet konstaterar att det finns stora brister i arbetet med att ta fram könsrelaterad statistik inom berörda områden. Att synliggöra olika aspekter i kvinnors och mäns levnadsförhållanden är viktigt i arbetet med jämställdhet. En sådan statistik utgör ett nödvändigt beslutsunderlag för åtgärder som syftar till ökad jämställdhet. Statistiken behövs dessutom för att kunna utvärdera effekter av olika åtgärder, vare sig deras syfte varit att öka jämställdheten eller då åtgärderna huvudsakligen haft ett annat syfte. All individbaserad statistik bör därför enligt utskottet uppdelas efter kön. Utskottet har erfaren att det är tämligen okomplicerat att ta fram könsrelaterad statistik eftersom registeruppgifter inom t.ex. hälso- och sjukvård eller socialtjänst vanligen innehåller personsignum, vars slutsiffra avspeglar kön.

Socialvårdsplan 2002 – 2006

Landskapsstyrelsen antar årligen en socialvårdsplan för fem kalenderår framåt. De årliga justeringarna av femårsplanen är vanligtvis inte särskilt omfattande. Enligt utskottet skulle det därför ur läsarens synvinkel vara av intresse att på ett smidigt och överskådligt sätt få information om de områden där ändringar antagits, antingen så att avsnitten med ändringar utmärkts eller så att den femåriga planen kompletteras med en kortare bilaga med de antagna förändringarna.

Utskottet har erfaren att planen inte sänds ut på remiss till kommunerna. Eftersom det i första hand är kommunerna som skall förverkliga socialvårdsplanen skulle det enligt utskottet vara ändamålsenligt att kommunerna gavs tillfälle att yttra sig över planen före den antas. Planen borde vidare utvecklas så att den även beskriver på vilket sätt olika åtgärder bör genomföras och av vem. Utskottet finner det dessutom otillfredsställande att någon utvärdering eller uppföljning av planen inte görs. I samband med att en ny plan utarbetas bör den föregående planen kommenteras så att det framgår i vilken mån den tidigare planen genomförts och, då skäl finns, orsaker till att vissa målsättningar inte uppnåtts. Ett tätare utbyte av information bör således ske mellan landskapsstyrelsen och kommunerna inför uppgörande av planen.

Förutom utökad samverkan med kommunerna föreslår utskottet att landskapsstyrelsen tar initiativ till att ett kvalitetssäkringssystem för socialvården utvecklas. Ett sådant system skulle förutsätta att beredskapen att erbjuda socialvård kvantifieras på förhand i högre grad än tidigare. Detta

skulle samtidigt förbättra möjligheterna att budgetera utgifterna och dessutom ge instrument för att mäta hur socialvården förverkligas i de olika kommunerna. Under beredningen har utskottet erfarit att det är oklart om de olika kommunernas socialvård är likvärdig. Kommunernas insatser inom socialvården varierar inom vissa områden. Orsakerna till skillnaderna är svåra att förklara. Ett utförligare statistiskt underlag skulle därför behövas främst i landsbygds- och skärgårdskommunerna till grund för en bedömning om den åländska befolkningen har tillgång till likvärdig social service oavsett bosättningsort. Ett likvärdigt och professionellt bemötande förutsätter också att den personal som möter socialvårdstagarna har lämplig utbildning och att de ges möjlighet att delta i fortbildning. Utskottet har erfarit att inte alla kommuner deltar i de utbildningstillfällen som erbjuds. Fortbildningen av socialvårdsarbetarna bör enligt utskottets mening ingå i socialvårdsplanen. I detta sammanhang vill utskottet påpeka att begreppet "gott bemötande" är ett begrepp vars betydelse bestäms utifrån subjektiva värderingar. Detta begrepp bör därför ersättas med "professionellt bemötande" i planen.

Slutligen vill utskottet lyfta fram vissa områden och projekt som inte omnämns i planen. Socialvårdsplanen bör behandla jämställdhetsarbetet som bör integreras i de olika verksamhetsområdena. När prioriteringar görs och beslut fattas bör hänsyn alltid tas till jämställdhetsaspekter. Kvinnors och mäns olika behov och förutsättningar bör särskilt beaktas. Åtgärder för arbetslösa tas inte upp i planen. Enligt utskottet bör planen omfatta sådana åtgärder eftersom det finns ett klart samband mellan arbetslöshet och ett utökat behov av socialvårdsservice. Planen berör inte heller behovet av bostäder för psykiskt sjuka. Under avsnitt II 1.1 har vidare projektet "Operation kvinnofrid" utelämnats. Utskottet vill understryka vikten av att detta projekt fortgår. Socialtjänsten har här en mycket viktig roll i arbetet med att ge skydd och stöd till kvinnor och barn som utsätts för våld. Vidare har utskottet erfarit att vissa kommuner har börjat göra upp äldreomsorgsplaner. Enligt utskottet kunde socialvårdsplanen även inta som målsättning att alla kommuner antar både barnomsorgsplaner och äldreomsorgsplaner. När det gäller vård av unga har det under beredningen framkommit att tjänstemännen inom detta område skulle behöva handläggningsinstruktioner till stöd för deras arbete. Utskottet föreslår att landshövdingens utskott utarbetar en sådan instruktion.

Den preliminära planen för hälso- och sjukvården år 2002

Det är redan från tidigare känt att kostnaderna för Ålands hälso- och sjukvård är höga vid en jämförelse med motsvarande inrättningar på andra håll. Om kostnaderna slås ut på invånarantalet så kostar sjukvården upp till 5000 mark mer per person och år än i närregionerna. Utskottet har t.ex. inhämtat att hälso- och sjukvården i Norrtälje kommun i Sverige, som till ytan är större än Åland och har dubbelt större befolkning, är betydligt billigare än Ålands hälso- och sjukvård. Det finns enligt utskottet anledning att studera detta och andra exempel närmare för att komma till rätta med de växande kostnaderna för hälso- och sjukvården på Åland.

De höga kostnaderna kan delvis förklaras med Ålands geografiska läge. Sjukvården har byggts upp med målsättningen att ålänningarna skall ha tillgång till en bra och trygg sjukvård på rimliga ekonomiska villkor trots att patientunderlaget är tämligen litet jämfört med andra regioner och

därigenom leder till att sjukvården räknat per invånare blir betydligt dyrare än på andra håll. Korta vårdköer har visserligen samhällsekonomiska vinster då t.ex. sjukskrivningstider och hemvårdskostnader är mindre. Storleken av dessa samhällsvinster är dock outhärliga.

Utskottet anser att det nuvarande kostnadsläget är ohållbart i längden. Utvecklingen av ÅHS har karakteriserats av beslut utan koppling till långsiktiga strategier. Utskottet föreslår därför att landskapsstyrelsen utarbetar ett hälsopolitiskt program som ger riktlinjer för en konsekvent och långsiktig politik. Programmet bör utformas i form av ett meddelande för behandling i lagtinget.

Utskottet anser att det hälsopolitiska programmets målsättning bör vara att erbjuda alla ålänningar en kostnadseffektiv bassjukvård av hög kvalitet. Programmet bör förutsättningslöst fastställa den nivå och de delar av hälso- och sjukvården som skall finnas i landskapet. All specialistvård bör i detta sammanhang ses över. I de fall då det i ett längre perspektiv är billigare att anlita konsulter och inhyrda specialister skall sådana lösningar övervägas. Utskottet vill dock i detta sammanhang understryka att hälsovårdsberedskapen i skärgården bör förbättras. Skärgårdsborna skall ha rätt till en trygg tillgång till hälso- och sjukvård jämlikt invånarna på fasta Åland.

Den psykiatriska sjukhusvårdens lokalisering

Utskottet stöder en flyttning av den psykiatriska sjukhusvårdens lokalisering till centralsjukhusområdet i Mariehamn.

Ärendets behandling

Finansutskottet har i skrivelse den 27 november 2001 med stöd av 41 § 1 mom. lagtingsordningen inbegärt social- och miljöutskottets utlåtande i ärendet.

Utskottet har i ärendet hört förvaltningschefen Björn-Olof Ehrnström, jämställdhetsinspektören Vivan Nikula, socialdirektören i Mariehamn Gunnel Nordlund-White och landskapsläkaren Birger Ch. Sandell.

Närvarande vid ärendets avgörande behandling var ordföranden Ulf Andersson, vice ordföranden Lasse Wiklöf, ledamöterna Sune Mattsson och Danne Sundman samt ersättaren Leo Sjöstrand.

Utskottets förslag

Med hänvisning till det anförda framför utskottet som sitt utlåtande

att finansutskottet vid uppgörandet av sitt betänkande beaktar vad som anförts i detta utlåtande.

Mariehamn den 5 december 2001

Ordförande

Ulf Andersson

45.70.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
45 891 976,17	51 632 700	55 160 000

Med hänvisning till kapitel motiveringen föreslås ett nettoanslag om 55.160.000 euro varvid, hänvisande till finansförvaltningslagen 8 § (43/1971), ersättningarna från Folkpensionsanstalten föreslås nettobudgeterade under momentet.

Anslaget för löner medger att det vid Ålands hälso- och sjukvård inrättas tjänster så att det totala antalet inrättade tjänster uppgår till högst 825 stycken vid utgången av år 2002.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	765	812	825
Tillfälliga tjänster	17	16	21
Personal i arbetsavtalsförhållande	2	2	1

Dispositionsplan:

4000 Personalutgifter			
- inrättade tjänster	33 273 202		
- tillfälliga tjänster	4 227 024		
- personal i arbetsavtalsförhållande	109 490		
- övriga löner och arvoden	483 628		
- personalersättningar	<u>-472 944</u>	37 620 400	
4100 Material och förnödenheter		5 563 300	
4200 Hyror		926 800	
4300 Inköp av tjänster			
- personalutbildning	333 000		
- hälsovårdstjänster			
- vård utom Åland	4 372 900		
- övriga vårdtjänster	1 650 700		
- patienttransporter	1 083 700		
- övrigt	<u>1 911 800</u>	9 352 100	
4800 Övriga utgifter			
- resor	195 500		
- övrigt	<u>358 200</u>	553 700	
1122 Byggnader		134 600	
1125 Maskiner och inventarier		<u>1 009 100</u>	
Nettoanslagsbehov		55 160 000	

45.70.74. Byggnadsinvesteringar (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
358 976,45	840 900	1 870 000
	tb 0	

Med hänvisning till kapitel motiveringen och bilaga 10 föreslås ett anslag om 100.000 euro för fastighetsplanering och projektering som tar sikte på

att ÅHS stegvis överflyttar sin psykiatriverksamhet vid Grelsby sjukhus till centralsjukhusområdet. I det första skedet planeras ett nytt sjukhuskök.

Föreslås ett anslag om 1.100.000 euro för anskaffande av en spiraldatatomograf.

För digitaliseringen av röntgen föreslås ett anslag om 170.000 euro varigenom ett förverkligande av en helt digitaliserad bildhantering möjliggörs.

För modernisering av ventilation och värmeregleringsautomatik i Gullåsen, främst Mellangårds- och Övergårdsavdelningarna, samt inkoppling till VVS - övervakningscentralen vid ÅCS föreslås ett anslag om 250.000 euro. Investeringen beräknas leda till inbesparingar i driftskostnaderna så att den uppskattade återbetalningstiden är 4 - 7 år.

För investeringar i patientalarmsystem vid medicinavdelningen och ett modulsystem för lagerhållning jämte nytt ADB-program föreslås sammanlagt 250.000 euro.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	600 000
1125	Maskiner och inventarier	<u>1 270 000</u>
	Anslagsbehov	1 870 000

45.70.88. Tecknande av aktier (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
0,00	tb 0	

Momentet utgår.

46. UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o II tb)	Förslag 2002	Förändring 2001-2002	Förändring 2000-2002
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	21 250 981	27 150 600	27 612 000	1,7%	29,9%
Överföringsutgifter	18 823 031	22 769 900	21 004 000	-7,8%	11,6%
Realinvesteringsutgifter	1 319 900	1 960 100	2 401 000	22,5%	81,9%
Lån och övriga finansinves- teringar	4 205	52 200	52 000	-0,4%	1136,7%
Summa utgifter	41 398 117	51 932 800	51 069 000	-1,7%	23,4%
Summa inkomster	-1 997 476	-3 143 300	-3 020 000	-3,9%	51,2%
Nettoutgifter	39 400 641	48 789 500	48 049 000	-1,5%	21,9%

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o II tb)	Förslag 2002	Förändring 2001-2002	Förändring 2000-2002
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	711 293	1 008 300	1 051 000	4,2%	47,8%
Studieserviceenheten	4 980 727	5 415 100	5 591 000	3,2%	12,3%
Fritt bildningsarbete och hant- verksutbildning	426 493	501 900	496 000	-1,2%	16,3%
Biblioteksverksamheten	460 971	533 900	507 000	-5,0%	10,0%
Allmän ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet	392 117	623 000	876 000	40,6%	123,4%
Penningautomatmedel för ungdomsarbete och idrott	854 654	1 059 700	1 059 000	-0,1%	23,9%
Penningautomatmedel för kulturell verksamhet	904 939	761 900	572 000	-24,9%	-36,8%
Grundskoleväsendet	11 021 318	13 626 700	11 838 000	-13,1%	7,4%
Utbildning efter grundskolan	196 366	227 100	241 000	6,1%	22,7%
Ålands yrkeshögskola	133 315	790 500	885 000	12,0%	563,8%
Vuxenutbildningsenheten	413 591	806 500	763 000	-5,4%	84,5%
Europeiska Unionen - målprogram 3, åtgärd 1 och 2	0	734 900	644 000	-12,4%	
Ålands läromedelscentral	117 309	135 100	139 000	2,9%	18,5%
Ålands högskola	722 392	814 100	774 000	-4,9%	7,1%
Ålands folkhögskola	759 605	880 000	855 000	-2,8%	12,6%
Ålands musikinstitut	544 691	594 900	615 000	3,4%	12,9%
Ålands lyceum	2 702 188	3 165 500	3 188 000	0,7%	18,0%
Ålands sjöfartsläroverk	1 168 648	1 354 400	1 500 000	10,8%	28,4%
Ålands tekniska läroverk	1 148 951	1 690 800	1 650 000	-2,4%	43,6%
Ålands teknologisentrum	241 856	359 800	0	-100,0%	-100,0%
Ålands sjömansskola	2 177 937	2 525 500	3 286 000	30,1%	50,9%
Ålands sjösäkerhetscentrum	470 872	589 300	504 000	-14,5%	7,0%
Ålands yrkesskola	3 334 712	4 547 600	3 949 000	-13,2%	18,4%
Ålands naturbruksskola	863 308	1 333 700	1 808 000	35,6%	109,4%
Ålands husmodersskola	236 697	290 600	278 000	-4,3%	17,4%
Ålands hotell- och restaurang- skola	1 415 159	1 752 500	1 915 000	9,3%	35,3%
Ålands vårdinstitut	988 598	1 069 900	1 144 000	6,9%	15,7%
Ålands handelsläroverk	1 289 071	1 472 100	1 494 000	1,5%	15,9%
Museibyråns allmänna verk- samhet	311 040	462 500	509 000	10,1%	63,6%
Ålands museum	436 895	465 500	480 000	3,1%	9,9%
Ålands konstmuseum	96 658	127 400	131 000	2,8%	35,5%
Kastelholms fornminnesom-					

råde	940 291	972 100	1 044 000	7,4%	11,0%
Bomarsunds fornminnesom- råde	173 433	247 400	210 000	-15,1%	21,1%
Arkeologisk verksamhet	389 583	491 600	510 000	3,7%	30,9%
Etnologisk verksamhet	285 917	394 500	408 000	3,4%	42,7%
Ålands landskapsarkiv	86 523	106 500	155 000	45,5%	79,1%
Summa	41 398 117	51 932 800	51 069 000	-1,7%	23,4%

46.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	711 293	1 008 300	1 051 000
Inkomster	0	-1 700	0
Nettoutgifter	711 293	1 006 600	1 051 000

Utbildnings- och kulturavdelningen handhar i stöd av gällande lagstiftning landskapsstyrelsens allmänna ledning, tillsyn och utveckling av utbildningen på Åland. Till avdelningens verksamhetsområde hör även kultur samt ungdoms- och idrottsverksamhet. Under år 2002 är målsättningarna att

- erbjuda lärarfortbildning inom områdena matematik, IKT i undervisningen samt historieundervisning med tyngdpunkt på åländsk identitet och ett mångkulturellt Europa, som är ett samarbete mellan skol- och museibyrån
- arrangera lärarutbildning i samarbete med Ålands högskola
- utvärdera inlärningsresultat inom grundskolan och inom utbildning efter grundskolan
- följa upp och utveckla skolornas läroplansgrunder med avseende å skolornas programstruktur, elev- och studiehandledning samt stöd- och specialundervisning
- formulera ett slutligt förslag angående högskoleutbildningen och dess organisation samt intensivt samarbetet med näringsliv och högskolor i omgivningen
- inför studerandetillströmningen år 2004 planera och projektera landskapets skolors om- och tillbyggnad
- skapa nya digitala utbildningsvägar för vuxenstudier samt nätverksbygge mellan utbildningsaktörer och näringsliv i lärocentrets regi samt utveckla läroavtalsutbildningen
- inventera och prognostisera behovet av ungdoms- och vuxenutbildning
- fortsätta utveckla skolornas gemensamma databas
- slutföra en översyn och revidering av studiestödsalternativen för vuxenutbildning och fortbildning
- utarbeta ett ungdomspolitiskt program
- satsa på samordning av databaser rörande arkiv, bibliotek och muséer (ABM-samarbete)
- fortsätta satsningen på utveckling och tillgång till IT inom biblioteksväsendet
- stöda utvecklandet av museibyråns organisation och psykosociala arbetsmiljö
- utöka museibyråns tvärssektoriella arbete genom att stärka samarbetet

med andra delar av förvaltningen och upplysa om den egna verksamheten

- utveckla museibyråns publika arbete genom ökad fokus på den museipedagogiska verksamheten
- utreda och utveckla den framtida inriktningen för verksamheten vid Kastelholms slott, efter det slutförda restaureringsarbetet.

46.01.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
585 224,44	814 900	826 000

Föreslås ett anslag om 826.000 euro för avdelningens allmänna förvaltning.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Därtill ingår i anslaget för tillfälliga tjänster anslag för avlönande av en överinspektör för handläggning av uppgifter inom skol- och yrkesutbildningsbyrån, särskilt av yrkeshögskole- och högskoleärenden samt specialundervisning.

Föreslås att benämningen för den tillfälliga tjänsten EU-handläggare ändras till programansvarig, eftersom programansvaret är ett helhetsansvar inklusive budgetansvar för Mål 3-programmet på Åland. Det innefattar aktiv ledning och uppgifter utöver handläggning.

Inom utbildnings- och kulturavdelningens ansvarsområde har ärenden där det krävs juridisk sakkunskap ökat.

I anslaget ingår därför medel för inköp av juridiska experttjänster om lagstiftningsärenden, då det är fråga om rättskyddsärenden samt specifika frågor inom utbildningsområdet.

I anslaget ingår kostnader för fortsatt uppbyggnad av databasen för landskapets skolor med avseende å arkiverings- och statistik- och betygskfunktioner samt kostnader för allmänna avtalsenliga serviceavgifter.

I anslaget ingår personalutbildnings- och personalutvecklingskostnader.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	13*	13	13
Tillfälliga tjänster		3	3

*6 tjänster överförda till moment 46.60.20, 46.70.20 och 46.72.20.

Dispositionplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	593 597	
	- tillfälliga tjänster	<u>118 303</u>	711 900
4100	Material och förnödenheter		6 800

4300	Inköp av tjänster		63 600
4800	Övriga utgifter		
	- resor	25 300	
	- representation	8 400	
	- övrigt	<u>10 000</u>	<u>43 700</u>
	Anslagsbehov		826 000

46.01.04. Utvecklingsarbete (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
126 068,96	193 400	125 000

Under momentet föreslås ett anslag om 125.000 euro.

Anslaget avser utgifter för utvecklingsarbete gällande utbildning, kultur samt den museala verksamheten på Åland i samband med

- utvärdering och utveckling av inlärningsresultat i grundskolan samt anordnande av lärarfortbildning
- fortsatt uppföljning och utveckling av skolbyråns och museibyråns projekt gällande undervisningen i Ålands historia, anordnande av lärarfortbildning på området "Leve historien, åländsk identitet och ett mångkulturellt Europa" samt utvecklande av lägerskolverksamheten i Långbergssöda och Vargstensslätten
- uppföljning och utveckling av IKT i undervisningen, skolornas datahandedarverksamhet, det åländska skoldatanätet, IKT i nordiskt och europeiskt skolsamarbete samt anordnande av lärarfortbildning på området
- uppföljning och utveckling av skolornas läroplansgrunder med avseende å skolornas programstruktur, elev- och studiehandledning samt stöd- och specialundervisning
- inventering, prognostisering och utveckling av det åländska utbildningsutbudet
- Bomarsund 150-årsminne
- ABM-projekt för datanätverk med arkiv, bibliotek och muséer i samarbete mellan kultur- och museibyran
- utarbetande av ungdoms politiskt program
- arbetsgrupp för utarbetande av riktlinjer för bildningsförbundens landskapsunderstödsberättigade kursutbud (eventuellt följt av revidering av LL om studiecirkelverksamhet (31/1965).

Anslaget kan även användas för anställande av tillfällig personal för inventerings-, uppföljnings- och utvärderingsarbete och för betalning av arvoden för projekt- och kommittéarbeten inom avdelningens verksamhetsområde.

Dispositionplan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfälliga tjänster		22 100
4100	Material och förnödenheter		16 500
4300	Inköp av tjänster		<u>86 400</u>
	Anslagsbehov		125 000

46.01.74. Fastighetsplanering (R)

Bokslut 2000

Budget 2001

Budget

100 000

Momentet nytt.

Landskapsstyrelsen handhar i egenskap av huvudman den allmänna ledningen, tillsynen och utvecklingen av utbildningen på gymnasialstadienivå och högre nivå i landskapets skolor med stöd av LL om utbildning efter grundskolan, 3 § (52/1997). Skolornas direktioner ansvarar för förvaltningen av verksamheten i skolorna. Landskapsstyrelsen har därmed det övergripande ansvaret för planering och samordning av om- och tillbyggnader för utbildningens behov. Enligt praxis har anslag för planering och projektering av enskilda byggprojekt upptagits under respektive skola vilket landskapsstyrelsen i de fall det är klart urskiljbart till vilken skola eller hur ett utrymmesproblem skall lösas finner mest ändamålsenligt. Samtidigt finns dock behov av en övergripande samordning och planering för projekt som initialt inte kan hänföras till en enskild skola eller som är gemensamt för flera skolor. Sålunda är det nu aktuellt med tilläggsutrymmen som mer allmänt riktar sig till gymnasialstadie- och yrkeshögskolenivån och som skulle täcka främst Ålands vårdinstituts, Ålands yrkesskolas och vissa allmänna behov. För planering av detta och övergripande fastighetsplanering för landskapets skolor föreslås ett anslag om 100.000 euro. Anslaget kan även användas för planering av yrkesträningsundervisningens utrymmen i yrkesskolan. Se även allmänna motiveringen.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	<u>100 000</u>
	Anslagsbehov	100 000

46.03. STUDIESERVICEENHETEN

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	4 980 727	5 415 100	5 591 000
Inkomster	-40 582	-33 600	-33 000
Nettoutgifter	4 940 144	5 381 500	5 558 000

Studieserviceenheten handhar omvärldsorientering inom utbildningsområdet, studiestödsfrågor, elevantagningsfrågor samt fungerar som kontaktlänk mellan arbetslivet på Åland och dels studerande dels yrkesverksamma som studerar respektive arbetar utanför Åland. Enheten fungerar dessutom som landskapsstyrelsens kontaktlänk och förhandlare vad gäller studerandes behörighet och rättighet till studier utanför Åland, både generellt i kontakten med myndigheter och universitet/högskolor eller som ombud för särskilda studerande.

I och med den planerade omorganisationen av yrkesvägledningen och ar-

betsförmedlingen kommer enheten i fortsättningen att arbeta med studieinformationsfrågor med studie-/elevhandledare i grundskolor samt landskapets skolor som målgrupp. Enskilda studerande hänvisas till respektive skolas studiehandledare. De presumtiva studerande som inte går i någon skola hänvisas till arbetsförmedlingen dit informations- och vägledningsfrågor för enskilda personer koncentreras.

Ett nytt vuxenutbildningsstöd infördes på riksnivå den 1.8.2001 och ersätter dels FPA:s tidigare vuxenstudiestöd och dels Utbildnings- och avgångsbidragsfondens tidigare yrkesutbildningsbidrag. Eftersom åländska vuxenstuderande varit berättigade att söka det tidigare yrkesutbildningsbidraget har landskapsstyrelsen inlett en utredning gällande åländska studerandes rätt till det nya vuxenutbildningsstöd, som Utbildnings- och avgångsbidragsfonden handhar.

46.03.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
63 751,16	143 300	70 000

Under momentet föreslås ett anslag om 144.000 euro för studieserviceenhetens verksamhet.

I anslaget ingår utgifter för bl.a. information och databehandling för den samordnade elevantagningen och studiestödet, informationsmöten och seminarier, inträdesförhör till Åbo Akademi, informationsmaterial, annonser, projektet "Arbetsliv-studerande" samt inköp av kontorsmöbler och datautrustning.

Därtill ingår anslag för högskoleprovet om ca 8.400 euro. Anslaget innefattar ersättning till Stockholms universitet samt utgifter för städning och vaktmästeri i provlokalen. Utgifterna för högskoleprovet motsvaras av lika stora inkomster under moment 36.03.01.

Dispositionplan:

4000 Personalutgifter		
- övriga löner och arvoden		6 700
4100 Material och förnödenheter		2 500
4200 Hyror		1 400
4300 Inköp av tjänster		
- tryckningstjänster	33 400	
- annons-, reklam- och marknadsförings-tjänster	48 500	
- expert- och utredningstjänster	20 000	
- utbildningstjänster för personalen	2 000	
- övrigt	<u>17 600</u>	121 500
4800 Övriga utgifter		
- resor	3 400	
- representation	800	
- patent- och licensavgifter	<u>1 000</u>	5 200
1125 Maskiner och inventarier		
- ADB-maskiner och utrustning		<u>6 700</u>
Anslagsbehov		144 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

Utskottet har erfarit att en dubblering av anslaget har skett vid budgeteringen. Medel finns upptagna under moment 47.40.23.

46.03.04. Praktikantplatser för högskolestuderande

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
89 802,90	104 300	105 000

Målsättningen är att försöka förhindra en allt för stor kompetensflykt från Åland genom att ge studerande möjlighet att erhålla praktik inom sitt utbildningsområde samt via utredningsarbete knyta värdefulla kontakter med åländskt arbetsliv med tanke på framtida arbetsmöjligheter. Anslaget är beräknat för att erbjuda ca 25-30 studerande en 1-2 månader lång praktikanställning.

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag om 105.000 euro.

Dispositionsplan:

4000 Personalutgifter	
- personal i arbetsavtalsförhållande	<u>105 000</u>
Anslagsbehov	105 000

46.03.50. Studiepenning (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
4 720 555,83	5 045 600	5 215 000

Föreslås med hänvisning till LL om studiestöd (94/1995) ett anslag om 5.215.000 euro som utgående från förmånsnivån enligt nu gällande förordning (98/1995, ändr. 42/2000) beräknats enligt följande:

Studiepenning, högskola	1.800.000
Studiepenning, ej högskola	1.600.000
Vuxenstudiepenning	300.000
Bostadstillägg	1.400.000
Försörjartillägg	84.000
Särskilt studietillägg	<u>31.000</u>
	5.215.000

I anslaget har beaktats att alla studerande som bor i en hyresbostad, bostadsrättsbostad eller ägarbostad skall ha rätt till bostadstillägg enligt LL om studiestöd (94/1995, ändr. 42/2001).

Dispositionsplan:

8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd	<u>5 215 000</u>
Anslagsbehov	5 215 000

46.03.51. För övriga i landskapslagen om studiestöd förutsatta utgifter (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
74 221,97	84 100	85 000

Föreslås ett anslag om 85.000 euro för främst räntestöd för studielån, erläggande av borgensansvarsbelopp samt ränteunderstöd i enlighet med LL om studiestöd (94/1995).

Dispositionsplan:

5100 Finansiella utgifter	81 600
8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd	<u>3 400</u>
Anslagsbehov	85 000

46.03.52. Vissa studiesociala förmåner och stipendier (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
32 394,64	37 800	42 000

Anslaget avser kostnader för s.k. utökade studiesociala förmåner för gäststuderande vid landskapets skolor. Anslaget är beräknat för att kunna ta emot ca 10 gäststuderande under året. Anslaget används också för att täcka studiesociala kostnader för de ålänningar som studerar på gymnasialstadiet utanför Åland.

Dispositionsplan:

8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd	<u>42 000</u>
Anslagsbehov	42 000

46.05. FRITT BILDNINGSPÅRBEDE OCH HANTVERKSUTBILDNING

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	426 493	478 900	496 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	426 493	478 900	496 000

Syftet med det landskapsunderstödda fria bildningsarbetet är att i enlighet med de landskapslagar som reglerar verksamheten öka medborgarnas kunskap om och engagemang i samhällsfrågor, främja kulturell aktivitet, befrämja en meningsfull användning av fritiden, öka intresset för självstudier samt ge en god grund för fortsatta studier.

Landskapsunderstöd för fritt bildningsarbete beviljas dels kommunerna för medborgarinstitutets verksamhet, dels de två i landskapet verksamma bildningsförbunden.

Ålands bildningsförbund och Arbetarnas bildningsförbund på Åland ordnar i första hand kurser i samarbete med de föreningar och organisationer som är anslutna till förbunden. Behovet av klarare principer för det understödberättigade kursutbudet inom bildningsförbundens verksamhet har varit aktuellt under de senaste åren, varför landskapsstyrelsen avser att formulera sådana varvid en revidering av LL om landskapsbidrag för stu-

diecirkelverksamheten (31/1965) kan bli aktuell.

Ålands hantverksskola, som upprätthålls av Ålands slöjd och konsthantverk r.f. ger ettårig orienterande grundutbildning i hantverk. Utbildningen är uppdelad i en textillinje respektive en trä- och metallinje. Antalet elever har de senaste åren varit 14-15 per läsår. Under hösten 1999- och våren 2000 utredde landskapsstyrelsen hantverksskolans framtida placering och behovet av en fördjupning av undervisningen. Utredningen har syftat till en mera rationell verksamhet, eventuellt i samarbete med någon annan av landskapets skolor.

Landskapsstyrelsen prioriterar under år 2002 följande insatser för det fria bildningsarbetet

- bildningsförbundens ställning inom det fria bildningsarbetet - och särskilt i förhållande till medborgarinstitutet - skall klarläggas. Landskapsstyrelsens utgångspunkt är att dubbleringar av kurser, d.v.s. likartade kurser som ordnas av såväl medborgarinstitutet som bildningsförbunden, inte skall åtnjuta landskapsunderstöd
- att i enlighet med Ålands kulturdelegations förslag trygga bildkonstens utveckling i landskapet genom att föreslå ett fast budgetmoment för Bild- och formskolans barn- och ungdomsverksamhet.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

I framställningen anför landskapsstyrelsen under avsnittet angående de prioriterade insatserna för år 2002 följande: "bildningsförbundens ställning inom det fria bildningsarbetet - och särskilt i förhållande till medborgarinstitutet - skall klarläggas. Landskapsstyrelsens utgångspunkt är att dubbleringar av kurser, d.v.s. likartade kurser som ordnas av såväl medborgarinstitutet som bildningsförbunden, inte skall åtnjuta landskapsunderstöd".

Utskottet omfattar inte förslaget med hänvisning till vad landskapsstyrelsen anför om rätten till utbildning och tillgången till olika utbildningsalternativ i den allmänna motiveringen om utbildningens övergripande mål.

46.05.51. Landskapsandel för medborgarinstituts driftskostnader (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
256 183,85	264 900	274 000

Med hänvisning till LL om planering av och landskapsandel för undervisning- och kulturverksamhet, §§ 16-17 (72/1993), samt LL om medborgarinstitut, 8§ (75/1993), föreslås ett anslag om 274.000 euro. Landskapsandelen har beräknats för 11.200 understödsberättigade undervisningstimmar.

Dispositionspan:

8201 Undervisning, kultur och idrott	<u>274 000</u>
Anslagsbehov	274 000

46.05.52. Landskapsunderstöd för studieförbundens verksamhet (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
40 804,07	42 000	45 000

Hänvisande till LL om landskapsbidrag för studiecirkelverksamheten (31/1965) föreslås ett anslag om 45.000 euro för studieförbundens verksamhet år 2002. Verksamheten omfattar studiecirklar, kurser och föreläsningar. Anslaget föreslås delas jämt mellan de två åländska bildningsförbunden.

Dispositionsplan:

8201 Undervisning, kultur och idrott	<u>45 000</u>
Anslagsbehov	45 000

46.05.53. Landskapsunderstöd för Ålands hantverksskola (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
129 504,70	137 900	137 000
	tb 23 000	

Föreslås ett anslag om 137.000 euro att utges som bidrag för den ettåriga orienterande grundutbildningen i textilslöjd samt i trä- och metallslöjd under vårterminen och höstterminen 2002.

Underhållskostnader för byggnaderna vid Ålands hantverksskola upptas under moment 43.40.20.

Dispositionsplan:

8201 Undervisning, kultur och idrott	<u>137 000</u>
Anslagsbehov	137 000

46.05.54. Landskapsunderstöd för medborgarinstituts anskaffningskostnader

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	tb 34 100	

Momentet utgår.

46.05.55. Understöd åt Bild- och formskolan

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
		40 000

Momentet nytt.

Föreslås att ett nytt budgetmoment inrättas för Bild- och formskolan, som bedriver bildkonstundervisning såväl åt barn och ungdomar som åt vuxna. Anslaget för år 2002 föreslås vara 40.000 euro.

Dispositionsplan:

8201 Undervisning, kultur och idrott	<u>40 000</u>
Anslagsbehov	40 000

46.05.76. Verkstadsbyggnad för Ålands hantverksskola (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
0,00	0	0

Dispositionsplan:

i detta skede inget anslag.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

I ltl Gun-Mari Lindholms m.fl. finansmotion nr 38 föreslås att ett anslag om 500.000 euro upptas under momentet.

Utskottet har erfårit att beredningen av hantverksskolans framtida placering inte är klar. Utskottet anser att frågan om skolans framtid och placering bör få en långsiktig lösning innan beslut om uppförande av en verkstadsbyggnad fattas. Mot bakgrund härav föreslår utskottet att motionen förkastas.

46.07. BIBLIOTEKSVERKSAMHETEN

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	460 971	533 900	507 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	460 971	533 900	507 000

De allmänna biblioteken har till uppgift att tillgodose allmänhetens behov av kunskap, bildning och förströelse (82/1997). Biblioteken skall främja intresset för litteratur, stöda utbildning och självständiga studier samt verka för att databaserad information görs tillgänglig för allmänheten.

Biblioteken lånar kostnadsfritt ut böcker och andra biblioteksmedier ur egna samlingar och ger handledning i sökning av information och i användandet av bibliotekens resurser. Totalt finns i landskapet 18 allmänna bibliotek. Av dessa fungerar Mariehamns stadsbibliotek samtidigt som centralbibliotek.

Under år 2002 beräknas biblioteken låna ut drygt 500.000 böcker och andra medier, vilket utgör ca 20 lån per innevånare i landskapet. Den omfattande användningen av elektronisk informationsförmedling kräver kontinuerlig uppdatering av datautrustningen, i första hand vid centralbiblioteket. För att utrustningen skall fungera smidigt krävs också support, varför landskapsstyrelsen föreslår ett anslag för inköp av tjänster på dataområdet.

Under år 2001 utarbetade kulturbyrån i samarbete med Mariehamns stads kulturförvaltning och bibliotekspersonal en statusrapport för det åländska biblioteksväsendet. Under år 2002 avser landskapsstyrelsen utifrån näm-

da rapport i samarbete med personalen vid Mariehamns stadsbibliotek (centralbiblioteket) vidta följande åtgärder på biblioteksområdet

- undersöka möjligheterna till en vidare samordning av databaser rörande arkiv, bibliotek och museer (s.k. ABM-samarbete)
- utarbeta en finansieringsmodell för att säkra tillgången till de databaser som på riksnivå bekostas av undervisningsministeriet
- i enlighet med reviderat avtal mellan Mariehamns stad rörande centralbiblioteksfunktionerna framför allt arbeta för fortsatt utveckling och tillgång till IT men även för biblioteksväsendets utveckling i övrigt. Det reviderade avtalet har förberetts under hösten 2001
- undersöka behovet av en revidering av gällande biblioteksförordning (83/1997) rörande behörighetskraven för bibliotekspersonal.

46.07.04. Övriga utgifter för biblioteksverksamheten

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
57 302,13	116 000	74 000

Enligt avtal med Mariehamns stad deltar landskapsstyrelsen i driftkostnaderna för centralbiblioteket avseende lönekostnaderna för en bibliotekarie, licens, försäkrings- och servicekostnaderna för samkatalogen Katrina, kostnaderna för fjärrlån, service till synskadade, informationssökning i databaser samt upprätthållande av alandicasamlingen. För dessa kostnader föreslås ett anslag om 74.000 euro.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter	17 000
4300	Inköp av tjänster	47 000
4800	Övriga utgifter	<u>10 000</u>
	Anslagsbehov	74 000

46.07.30. Landskapsandel för kommunala bibliotek (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
380 122,21	394 400	409 000

Hänvisande till LL om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet (72/1993) föreslås ett anslag om 409.000 euro.

Anslaget har beräknats enligt följande basbelopp per kommuninnevånare:

Bosättningsstrukturgrupp 1 (skärgårdskommunerna)	51,00 euro
Bosättningsstrukturgrupp 2 (övriga landskommuner)	39,16 euro
Bosättningsstrukturgrupp 3 (Finström och Jomala)	40,56 euro
Bosättningsstrukturgrupp 4 (Mariehamn)	43,34 euro

Dispositionsplan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	<u>409 000</u>
	Anslagsbehov	409 000

46.07.50. Understöd åt författare och översättare (RF)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
23 546,31	23 500	24 000

Enligt LL om stöd för litterär verksamhet (29/1985) skall varje år anslås ett belopp för litteraturstipendier till författare och översättare. Beloppet skall motsvara 10 procent av det belopp som under föregående kalenderår använts för anskaffande av litteratur till de allmänna bibliotek som upprätthålls av kommunerna.

Dispositionsplan:

8201 Undervisning, kultur och idrott	<u>24 000</u>
Anslagsbehov	24 000

46.09. ALLMÄN UNGDOMS-, IDROTTS- OCH KULTURVERKSAMHET

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	392 117	606 200	876 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	392 117	606 200	876 000

Enligt gällande lagstiftning ankommer det på landskapsstyrelsen och kommunerna att gemensamt skapa allmänna förutsättningar för den ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet som bedrivs av organisationer och föreningar i landskapet. Verksamheten stöds ekonomiskt av landskapsstyrelsen som beviljar kommunerna landskapsandelar med stöd av LL om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet (72/1993).

Ålands kulturdelegation verkar som en landskapstyrelsen underställd myndighet med uppgift att stöda, utveckla och koordinera kulturlivet i enlighet med av landskapsstyrelsen fastställda direktiv och handlingsplaner (bl.a. "Kulturpolitiskt program för landskapet Åland"). Kulturdelegationens förvaltningsområde omspannar hela kultursektorn med undantag för biblioteksverksamheten och museiverksamheten.

Det nordiska samarbetet inom kultur har utvecklats under de senaste åren. För åländsk delaktighet i det nordiska utbytet spelar Nordens institut en väsentlig roll. Landskapsstyrelsen hyrde nya lokaler för institutet år 2001 och avser att befrämja institutets verksamhetsmöjligheter ytterligare under år 2002.

En prioriterad åtgärd under år 2002 är att göra Nordens institut på Åland mera tillgängligt för kulturintresserade åläningar.

46.09.04. Utgifter för Ålands kulturdelegation

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
6 481,86	19 300	20 000

Hänvisande till 7 § LL om Ålands kulturdelegation (53/1996) föreslås ett

anslag om 20.000 euro för kulturdelegationens verksamhet. Anslaget avser utgifter för ledamöternas års- och mötesarvoden, resekostnader, information samt föreläsningar och diskussionsmöten.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- övriga löner och arvoden		8 500
4300	Inköp av tjänster		2 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	9 000	
	- representation	<u>500</u>	<u>9 500</u>
	Anslagsbehov		20 000

46.09.05. Nordiskt kulturutbyte

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
84 394,83	72 300	91 000
	tb 10 100	

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om totalt 91.000 euro för Nordens institut på Åland. Anslaget avser täckande av kansliutgifter i enlighet med avtal mellan landskapsstyrelsen och Nordiska ministerrådet. Personalutgifterna utgör ca 33.000 euro och hyreskostnaderna ca 25.000 euro. För städning och böpande administrativa utgifter ingår anslag om ca 17.700 euro.

Nordens institut verkar sedan våren 2001 i nya lokaler och är i behov av kontorsmöbler som är anpassade för de nya utrymmena. Föreslås att ca 15.300 euro reserveras för detta ändamål. I beloppet ingår även programvara för informationsbehandling och en dator för kundservice i institutets bibliotek.

	År 2000	År 2001	År 2002
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	33 000
4100	Material och förnödenheter	8 000
4200	Hyrer	25 000
4300	Inköp av tjänster	7 700
4800	Övriga utgifter	2 000
1125	Maskiner och inventarier	<u>15 300</u>
	Anslagsbehov	91 000

46.09.23. Utgifter för det åländska folkets historia, del V:2

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
45 721,64	37 000	56 000

För det fortsatta arbetet med del V:2 av "Det åländska folkets historia" föreslås ett anslag om 56.000 euro. Volym V:2 beräknas utgiven under år

2003.

	År 2000	År 2001	År 2002
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	2	

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	<u>56 000</u>
	Anslagsbehov	56 000

46.09.25. Utgifter för operagästspel (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
		100 000

tb 16 800

Under momentet föreslås ett anslag om 100.000 euro för uppförande av operagästspelet Rödhamn i samband med självstyrelsens 80-årsjubileum.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	<u>100 000</u>
	Anslagsbehov	100 000

46.09.26. Utgifter för landskapskonstnärprojekt

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
		33 000

Momentet nytt.

I 2001 års budget upptogs motsvarande anslag under moment 46.13.55.

Under momentet föreslås ett anslag om 33.000 euro för det tredje projektåret av landskapskonstnärprojektet inom litteratur, Åländskt ordbruk. Projektet pågår t.o.m. år 2003. Därpå planeras ett motsvarande flerårigt projekt inom bildkonsten.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	8 000
8301	Undervisning, kultur och idrott	<u>25 000</u>
	Anslagsbehov	33 000

46.09.30. Kommunal ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
202 202,93	210 200	218 000

Med hänvisning till LL om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet (72/1993, ändr. 27/1998) föreslås ett anslag om 218.000 euro.

Anslaget har beräknats enligt följande basbelopp per kommuninnevånare:

Kommunalt ungdomsarbete	5,92 euro
Idrott och motion	11,84 euro
Kommunal kulturverksamhet	4,70 euro

Dispositionsplan:

8201 Undervisning, kultur och idrott	<u>218 000</u>
Anslagsbehov	218 000

46.09.50. Understöd till Ålands emigrantinstitut r.f.

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
19 677,99	21 900	
Momentet utgår.		

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

I ltl Harriet Lindemans m.fl. finansmotion nr 39 föreslås att ett anslag om 22.500 euro upptas under momentet.

Utskottet anser att behovet av stöd till Ålands emigrantinstitut r.f. kvarstår, att stödet bör ligga på samma nivå som föregående år och att det kan täckas via de penningautomatmedel som utgår ur momentet 46.13.50. Mot bakgrund härav föreslår utskottet att motionen förkastas.

46.09.52. Understöd för lantbruksmuseum

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
33 637,59	16 800	
Momentet utgår.		

46.09.53. Understöd för 4/mbk Pommerns underhåll

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
		40 000

Momentet nytt. Se även moment 46.13.53.

Föreslås ett anslag om 40.000 euro att utges som understöd för renoverings- och underhållsåtgärder på museifartyget Pommern under år 2002. Understödet kan utgöra högst 40 % av de godtagbara nettokostnaderna.

Dispositionsplan:

8301 Undervisning, kultur och idrott	<u>40 000</u>
Anslagsbehov	40 000

46.09.54. Understöd åt stiftelsen Ålands Sjöfartsmuseum r.s.

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	218 600	227 000

Föreslås ett anslag om 227.000 euro för att understöda verksamheten vid

Ålands Sjöfartsmuseum under år 2002.

Dispositionsplan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	<u>227 000</u>
	Anslagsbehov	227 000

46.09.56. Understöd för Ålands Brandkårsmuseum

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
		35 000

Momentet nytt. Se även moment 46.13.52.

I enlighet med avtal mellan landskapsstyrelsen och Ålands brand- och räddningsförbund r.f. gällande hyran av museilokalerna och personal för öppethållning föreslås ett anslag om 35.000 euro för förbundets museiverksamhet år 2002.

Dispositionsplan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	<u>35 000</u>
	Anslagsbehov	35 000

46.09.59. Övrig kulturell verksamhet

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
		56 000

Momentet nytt. Se även moment 46.13.55.

Under momentet föreslås ett anslag om 56.000 euro. Anslaget har beräknats enligt följande fördelning:

Hyra av lokal, filmutrustning och inköp av teknisk sakkunskap i enlighet med avtal med Mediaverkstan Ab	42.000
Planeringsresor och deltagande i nordiska kultursamarbetsprojekt	8.400
Till landskapsstyrelsens disposition	<u>5.600</u>
	56.000

Dispositionsplan:

4200	Hyror	42 000
4300	Inköp av tjänster	4 000
4800	Övriga utgifter	
	- resor	8 400
	- övrigt	<u>1 600</u>
	Anslagsbehov	56 000

46.11. PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR UNGDOMSARBETE OCH IDROTT

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	854 654	1 059 700	1 059 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	854 654	1 059 700	1 059 000

Det ungdomsarbete som stöds med landskapsmedel bedrivs av enskilda ideella föreningar och organisationer. De landskapsomfattande ungdomsorganisationerna Ålands ungdomsförbund, Ålands scoutdistrikt och Samarbetskommittén för ungdomskultur i skärgården beviljas årligt landskapsunderstöd för sin verksamhet. Enskilda ungdomsföreningar beviljas bidrag och lån (genom kommunal förmedling) för grundrenovering av ungdomslokalerna.

Det internationella och framför allt nordiska ungdomssamarbetet tenderar att intensifieras. Detta samarbete finansieras delvis med medel som ställts till landskapsstyrelsens disposition under moment 46.11.52.

Centralidrottsorganisationer och specialidrottsföreningar - till antalet cirka 30 - beviljas årligt understöd för verksamheten. I anslaget för understöd till idrottsorganisationerna ingår också stöd för främjande av handikappidrott och -motion. För idrottsanläggningar och -redskap kan såväl kommuner som föreningar beviljas understöd.

Under år 2002 arrangeras ungdomsidrottsevenemanget Spartakiaden på Bornholm och landskapsstyrelsen avser att i samarbete med Ålands Idrottsförbund sända en åländsk trupp till tävlingarna. Evenemanget ingår i det s.k. B7-samarbetet.

Under år 2002 avser landskapsstyrelsen att utarbeta ett tvärasektoriellt ungdomspolitiskt program.

46.11.04. Ålands ungdomsråd

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
6 436,89	10 100	
Momentet utgår. Se moment 43.15.04.		

46.11.52. Understöd till föreningar och organisationer för ungdomsarbete

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
136 400,41	185 000	195 000
Hänvisande till LL om ungdomsarbete (86/1987) föreslås ett anslag om 195.000 euro. Ungdomsunderstöden beviljas dels för verksamhet och särskilda ungdomsprojekt, dels som stöd i kombination med lån genom kommunal förmedling (se moment 46.11.86) för renovering av ungdomslokaler.		

Under "Till landskapsstyrelsens disposition" reserveras medel för lokala,

nordiska och internationella samarbetsprojekt. Anslaget har beräknats enligt följande:

Understöd till organisationer och föreningar för verksamhet	140.000
Stöd för renovering	30.000
Till landskapsstyrelsens disposition	25.000

Dispositionsplan:

8201 Undervisning, kultur och idrott	165 000
8301 Undervisning, kultur och idrott	<u>30 000</u>
Anslagsbehov	195 000

46.11.53. Understöd för idrottsorganisationers verksamhet

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
665 183,25	746 800	747 000

Föreslås ett anslag om 747.000 euro. Anslaget överförs i enlighet med LF om överföring av vissa förvaltningsuppgifter på Ålands Idrottsförbund (3/1999) till Ålands Idrottsförbund efter att lagtinget antagit 2002 års idrottsbudget. Anslaget har beräknats enligt följande

- 572.000 euro som understöd till organisationer och specialföreningar inom idrott och motion enligt idrottslagen för landskapet Åland (42/1983 samt 100/1998), varav ca 16.800 euro bör användas som understöd för handikappidrott och -motion. Inom ramen för anslaget kan beviljas stipendier till enskilda idrottsutövare och -ledare
- 112.000 euro för Ålands Idrottsförbunds verksamhet inklusive idrottskonsulentens avlöning. I anslaget ingår även kostnader för idrottsseminarier
- 25.000 euro för profilidrottssatsning
- 16.800 euro för marknadsföringsbidrag
- 4.200 euro för 2002 års ungdomsidrottsevenemang Spartakiaden på Bornholm
- 17.000 euro till idrottsförbundets disposition.

Dispositionsplan:

8201 Undervisning, kultur och idrott	<u>747 000</u>
Anslagsbehov	747 000

46.11.54. Understöd för idrotts- och sportanläggningar

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
46 633,13	67 300	67 000

Föreslås med hänvisning till 11 § idrottslag för landskapet Åland (42/1983, ändr. 95/1993) ett anslag om 67.000 euro att utges som understöd för anskaffande av idrottsredskap och -anläggningar.

Dispositionsplan:

8301 Undervisning, kultur och idrott	<u>67 000</u>
Anslagsbehov	67 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

I tft Gun-Mari Lindholms m.fl. finansmotion nr 40 föreslås att anslaget höjs med 50.000 euro.

Utskottet har fått information om det planerade ridhuset i Lemland och därvid erfarit att projektet bör betraktas som ett kommunalt projekt som i första hand finansieras genom kommunen. Ärendet bör därför beredas inom kommunen. Utskottet föreslår mot bakgrund härav att motionen förkastas.

46.11.86. Lån till ungdomsorganisationer och -föreningar (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
0,00	50 500	50 000

Föreslås ett anslag om 50.000 euro att utges som lån åt kommuner eller via kommuns förmedling och på kommuns ansvar till ungdomsorganisationer och -föreningar för renoveringar av ungdomslokaler. Räntan föreslås vara 2,5% i nuvarande ränteläge.

Dispositionplan:

1520	Lånefordringar	50 000
	Anslagsbehov	50 000

46.13. PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR KULTURELL VERKSAMHET

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	904 939	761 900	572 000
Inkomster	-27 964	-12 600	-10 000
Nettoutgifter	876 974	749 300	562 000

Under år 2002 beräknas ca 50 föreningar och organisationer tilldelas verksamhetsunderstöd. Fördelningen sker utgående från inkomna ansökningar och verksamhetsplaner. Åt föreningar beviljas därutöver understöd för projekt av engångskaraktär.

46.13.50. Verksamhetsunderstöd till föreningar och organisationer samt projektmedel och stipendier

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
427 533,71	571 800	572 000

Föreslås ett anslag om 572.000 euro för understödande av det åländska kulturlivet. Momentet omfattar verksamhets- och projektunderstöd till organisationer och föreningar.

Anslaget inkluderar även stipendiemedel till enskilda kulturutövare om ca 50.400 euro och medel för firandet av självstyrelsedagen. Arbetet med det åländska kulturnätverket fortgår och det finns ett fortgående behov av kulturinformation och utredningsarbete.

Dispositionsplan:

4800	Övriga utgifter	17 000
8201	Undervisning, kultur och idrott	<u>555 000</u>
	Anslagsbehov	572 000

46.13.52. Understöd för Ålands Brandkårsmuseum

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
33 637,59	37 000	

Momentet utgår. Motsvarande anslag föreslås upptaget under moment 46.09.56. Se även motiveringen under kapitel 34.20.

46.13.53. Understöd för 4/mbk Pommerns underhåll

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
0,00	50 500	

Momentet utgår. Se moment 46.09.53.

46.13.55. Övrig kulturell verksamhet

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
157 848,07	102 600	

Momentet utgår. Motsvarande anslag föreslås upptaget under moment 46.09.59. Se även motiveringen under kapitel 34.20.

46.15. GRUNDSKOLEVÄSENDET

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	11 021 318	11 490 700	11 838 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	11 021 318	11 490 700	11 838 000

I enlighet med Grundskolelagen för landskapet Åland (18/1995) ankommer ledningen av grundskolornas undervisning och övriga verksamhet på huvudmännen - kommunerna. Landskapsstyrelsen handhar den allmänna tillsynen och utvecklingen av grundskolan.

Landskapsstyrelsen har bland annat till uppgift

- att tillse att det är möjligt för skolorna att uppnå den i lagen och läroplansgrunderna angivna målsättningen att alla elever i landskapet skall erhalla möjligheter till en likvärdig allmänbildande grundutbildning
- att utforma riktlinjer samt ge information och allmän handledning i syfte att skolorna i samarbete med hemmen skall stöda elevernas utveckling till harmoniska, kreativa och ansvars-kännande människor och samhällsmedlemmar som har ett sunt självförtroende
- att följa skolans utveckling med hjälp av en kontinuerlig utvärdering av hur målsättningen för utbildningen har uppfyllts i systemet med ett decentraliserat beslutsfattande.

Målsättningar för år 2002 är

- att inventera skolornas inlärningsresultat framför allt då det gäller undervisningen i svenska, matematik och historia
- att följa upp och utveckla undervisningen i Ålands historia och i samråd med museibyran anordna lärarfortbildning på området med inriktning på museipedagogik
- att ge information och allmän handledning gällande IKT i undervisningen, skolornas datahandledarverksamhet, det åländska skoldatanätet, IKT i nordiskt och europeiskt skolsamarbete samt anordna lärarfortbildning på området
- följa upp och utveckla skolornas timfördelning, elev- och studiehandledning samt stöd- och specialundervisning.

46.15.30. Landskapsandel för grundskolornas driftsutgifter (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
5 930 311,10	6 360 900	6 560 000
Föreslås ett anslag om 6.560.000 euro.		

I enlighet med 47 § Grundskolelagen för landskapet Åland (18/1995) får kommunerna landskapsandel för driftskostnader för grundskolan enligt bestämmelserna i landskapslagen om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten (72/1993).

Elevantalet inom de kommunala grundskolorna (28) som hösten 2000 var 2.994 (+61) är innevarande höst 3.008 (+14). Inom grundskolans träningsundervisning har elevantalet ökat från 31 till 32 (+1) och beräknas ytterligare öka till höstterminen 2002.

Landskapsandelen för grundskolornas driftsutgifter bestäms utgående från ett basbelopp per barn i åldersgrupperna 6-11 år respektive 12-15 år. Den 1.1.2001 var barnen i åldersgruppen 6-11 år 18 flera och i åldersgruppen 12-15 år 1 färre än 1.1.2000.

Basbeloppen för de olika åldersgrupperna har fastställts till 3.983,74 euro (6-11 åringar) och 5.032,11 euro (12-15 åringar). För en elev inom träningsundervisningen är basbeloppet 14.246,39 euro.

Förutom till betalning av den avsedda landskapsandelen får anslaget även användas som understöd för sådan extra stödundervisning för elever med annat modersmål än svenska, som kommunerna anordnar i stöd av 17 § Grundskolelagen (18/1995).

Dispositionspan:

8201 Undervisning, kultur och idrott	<u>6 560 000</u>
Anslagsbehov	6 560 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

I vtm Bert Häggbloms m.fl. finansmotion nr 41 föreslås att anslaget höjs

med 1.000.000 euro.

Utskottet har erfarit att det av landskapsstyrelsen föreslagna anslaget torde vara tillräckligt för att täcka kostnaderna för grundskolornas drift. Utskottet föreslår därför att motionen förkastas.

46.15.31. Stöd för datautveckling

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
84 089,59	84 100	

Med hänsyn till i 3 § Grundskolelagen för landskapet Åland (18/1995) avsett lednings-, tillsyns- och utvecklingsansvar för utbildningen har landskapsstyrelsen under de sex senaste läsåren betalat sammanlagt 3,5 miljoner mark (588.000 euro) till kommunerna som särskilt understöd för skolornas datautveckling. Kommunerna har använt understödet till dataanskaffningar, programinköp och lärarfortbildning.

Mot bakgrunden av en av landskapsstyrelsen nyligen gjord inventering av skolornas dataanskaffningar och användning av informationsteknologi tillhandahåller kommunerna sina skolor med modern teknik. Tidsenliga datorprogram används i olika omfattning i undervisningen.

Som stöd för kommunernas datautveckling är landskapsstyrelsens målsättning för år 2002 att följa upp och utveckla IKT i undervisningen, skolornas datahandledarverksamhet, det åländska skoldatanätet och IKT i nordiskt och europeiskt skolsamarbete samt ordna relevant lärarfortbildning på området se moment (46.01.04).

Med beaktande av ovanstående föreslås momentet utgå ur budgeten.

46.15.32. Landskapsandel för anläggningskostnader för grundskolor och allmänna bibliotek (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
3 163 798,49	3 027 400	3 008 000
	tb 2 136 000	

Föreslås ett anslag om 3.008.000 euro.

I enlighet med 47 § Grundskolelagen för landskapet Åland (18/1995) får kommunerna landskapsandel för anläggningskostnader för grundskolan enligt bestämmelserna i landskapslagen om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten (72/1993).

En allmän målsättning är att kommunernas biblioteks- och skolfunktioner alltmer samordnas och lokaliteterna används gemensamt.

Under verksamhetsåret 2001 avses biblioteks- och skolbyggnadsprojekten i Hammarland (Näfsby), Kumlinge och Norra Ålands högstadiestrikt (Godby högstadieskola) färdigställas. Byggnadsarbetena gällande biblioteks- och skolbyggnadsprojekten i Geta och Södra Ålands högstadiestrikt (Kyrkby högstadieskola) kommer att inledas under verksamhetsåret 2001.

För ovan nämnda projekt har landskapsstyrelsen beviljat landskapsandel utgående från av lagtinget anvisade medel för nya anläggningsprojekt för åren 2000 (3.109.458 euro) och 2001 (2.950.857 euro jämte 437.300 euro i TB 2/2001), totalt 6.497.615 euro.

För åren 2002-2004 planeras nya biblioteks- och skolbyggnadsprojekt i kommunerna Brändö, Finström (Godby), Jomala (Södersunda), Mariehamn (Strandnäs), Saltvik (Rangsby), Sund och Södra Ålands högstadiestrikt (Kyrkby högstadieskola).

För Strandnäs skolas om- och tillbyggnad föreslås att landskapsandel beviljas även för en orkestersal. Salen skall i första hand fungera som övningsutrymme för Mariehamns ungdomsorkester men kan även användas för skolverksamheten.

Kommunernas kostnader för nu pågående och hittills planerade anläggningsprojekt för bibliotek och grundskolor beräknas för närvarande till cirka 54.160.000 euro inklusive mervärdesskatt.

De planerade anläggningsprojekten (nybyggnader, om- och tillbyggnader eller renoveringar) bedöms vara nödvändiga antingen med anledning av ett beräknat växande elev- och befolkningstal, nya pedagogiska och sociala behov eller på grund av fukt- och mögelskador i byggnaderna.

Med hänvisning till LL om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet (72/1993) och ovanstående föreslås att landskapsstyrelsen kan godkänna nya biblioteks- och grundskoleprojekt, så att landskapsandelen för dessa uppgår till högst 3.008.000 euro.

Dispositionplan:

8301 Undervisning, kultur och idrott	3 008 000
Anslagsbehov	3 008 000

46.15.33. Pensionspremier för grundskollärare (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
1 843 118,78	2 018 300	2 270 000

Enligt LL om landskapet Ålands pensionsfond (71/1995) skall pensionspremierna för den grupp anställda inom grundskolorna som omfattas av landskapets pensionssystem betalas av landskapets medel och redovisas särskilt i landskapets budget.

För täckande av dessa utgifter föreslås ett anslag om 2.270.000 euro. Beloppet har beräknats enligt 22 % av lönesumman. Se även allmänna motiveringen.

Dispositionplan:

8201 Undervisning, kultur och idrott	2 270 000
Anslagsbehov	2 270 000

46.17. UTBILDNING EFTER GRUNDSKOLAN

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	196 366	210 300	241 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	196 366	210 300	241 000

Utbildning efter grundskolan omfattar både utbildning på gymnasialstadienivå och högre nivå i enlighet med LL om utbildning efter grundskolan (52/1997). Begreppet utbildning efter grundskolan inkluderar även den kompletterings- och vidareutbildning, fortbildning eller kursverksamhet som anordnas i landskapets skolor.

Utbildning på gymnasialstadienivå avser treårig studieförberedande och yrkesinriktad utbildning som anordnas i åtta av landskapets skolor. Yrkesinriktad utbildning på gymnasialstadienivå genomförs även i form av läroavtalsutbildning med stöd av LL om läroavtalsutbildning (59/1998).

Yrkesutbildning på högre nivå bygger på genomgången utbildning på gymnasialstadienivå och anordnas i huvudsak inom ramen för en försöksverksamhet i Ålands yrkeshögskola, ett samarbetsnätverk som består av fem olika skolor. Studierna genomförs i allmänhet på fyra år i enlighet med LL om en försöksverksamhet med yrkeshögskoleutbildning (55/1997). Utbudet av yrkeshögskoleutbildning kompletteras med möjligheter till akademiska studier och fortbildning i Ålands högskolas regi LL om högskoleundervisning i landskapet Åland (15/1981).

Ett lärcentrum är under uppbyggnad inom landskapsstyrelsens vuxenutbildningsenhet. Lärcentret skall fungera som stödresurs till den vuxnes lärande och tillhandahålla teknisk kompetens samt verka för en utveckling av digitala samverkansprojekt mellan utbildning och näringsliv på Åland och i omkringliggande regioner. Den vuxna befolkningen på Åland utgör även målgrupp för landskapets EU-finansierade Mål 3-program.

En förvaltningsmässig överföring av Ålands teknologicentrum till näringsavdelningen genomförs från och med 1.1.2002. Överföringen medför att teknologicentrets stödfunktion till näringslivet förtydligas.

Övergripande mål för den utbildning efter grundskolan som anordnas i landskapets skolor anges i gällande lagstiftning. Landskapsstyrelsens roll som huvudman är att handha den allmänna ledningen, tillsynen och utvecklingen av utbildningen.

Landskapsstyrelsens övergripande målsättning är

- att höja utbildningsnivån hos den åländska befolkningen
- att alla elever som genomgått grundskolan skall ha tillgång till gymnasialstadietutbildning med valmöjligheter och flexibilitet inom både praktiska och teoretiska kunskapsområden för att utveckla kunskaper som är attraktiva på arbetsmarknaden och som krävs för fortsatta stu-

dier

- att skapa och upprätthålla utbildning samt tillämpad forskning och utvecklingsverksamhet av hög kvalitet på strategiskt viktiga områden och därigenom bidra till att utveckla det åländska näringslivet
- att kontinuerligt förbättra utbildningens tillgänglighet för olika målgrupper
- att säkra yrkesmässig behörighet och examensgiltighet för åländska examina
- att uppnå kostnadseffektivitet inom utbildningen inom ramen för tydliga mål och strategier.

De långsiktiga målen för landskapsstyrelsens verksamhet är

- att utveckla gymnasialstadiet utbildningens utbud och innehåll för att motsvara studerandes efterfrågan på studieplatser, arbetsmarknadens behov av arbetstagare och internationell examensgiltighet
- att utveckla ett högskoleväsende på Åland med internationell jämförbarhet, internationellt samarbete och en tillämpad forsknings- och utvecklingsverksamhet inom strategiska och viktiga områden
- att de olika skolorna fungerar som resurscentrum för sina branscher genom att arrangera fortbildning och uppdragsutbildning
- att skapa mångsidiga och ändamålsenliga miljöer för inläring och studier
- att utveckla samverkansformer inom och mellan olika utbildningar
- att befrämja kompetensutveckling bland skolans lärare och personal
- att utveckla samarbetet mellan utbildning och näringsliv
- att stöda kompetensutveckling hos åländska arbetstagare och minska utbildningsklyftan inom befolkningen.

Målsättningarna för budgetåret är

- att skapa ett prognostiseringssystem för antalet studieplatser inom dels studieförberedande, dels yrkesinriktad utbildning på gymnasial- och högre nivå med beaktande av den åländska arbetsmarknadens behov, samhällets krav och de studerandes efterfrågan på utbildningsplatser
- att öka kostnadseffektiviteten i utbildningen genom översyn av strukturer
- att skapa pedagogiska, ekonomiska och lokalmässiga förutsättningar för att utforma och utveckla olika utbildningsprogram och -linjer inför den ökade studerandetillströmningen år 2004
- att utveckla undervisningen för studerande med särskilda behov på gymnasialstadiet
- att utveckla samverkansformer mellan läroavtalsutbildning och skolbunden utbildning
- att en lagframställning angående högskoleundervisningen på Åland avlämnas till lagtinget
- att kontinuerligt utveckla uppföljningen och utvärderingen av utbildningen
- att stöda fortbildning och pedagogisk kompetensutveckling bland lärare
- att fortsätta påbörjad revidering av läroplansgrunderna för den studieförberedande och den yrkesinriktade utbildningen samt utarbeta en ny läroplan för kärnämnen på de yrkesinriktade programmen och de studieförberedande programmen med yrkesprofil.

Kvantitativ målsättning för verksamhetsåret

Verksamheten i landskapets skolor fortsätter att öka. Inom ramen för skolornas utbildningsutbud erbjuds hösten 2002 ett nytt utbildningsprogram vid Ålands sjömansskola. Utbildningen är ett studieförberedande utbildningsprogram med yrkesprofil med inriktning på vaktstyrman.

Under budgetåret beräknas 1.219 (1.104 år 2001) studerande erhålla utbildning på gymnasialstadienivå och 6 (30) studerande på högre nivå. Inom ramen för försöksverksamheten med en yrkeshögskoleutbildning beräknas totalt 392 (323) studerande genomföra utbildningen. Antalet läroavtal beräknas uppgå till 70 (70) under budgetåret.

Nettodriftsutgifterna per studerande beräknas enligt följande.

Skola	År 2000	År 2001	År 2002
Ålands handelsläroverk	9.270	9.228	9.717
Ålands hotell- och restaurangskola	12.767	12.360	12.076
Ålands husmodersskola	13.316	16.010	12.136
Ålands lyceum	5.935	6.423	6.670
Ålands naturbruksskola	16.758	20.067	21.032
Ålands sjöfartsläroverk	11.261	12.713	12.375
Ålands sjömansskola	17.000	16.795	14.161
Ålands tekniska läroverk	12.118	12.372	11.442
Ålands vårdinstitut	8.800	9.304	7.727
Ålands yrkesskola	11.382	12.928	12.619

46.17.04. Utgifter för studerande i behov av särskilt stöd (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
151 533,58	151 400	182 000
	tb 16 800	

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 182.000 euro att användas för avlöning av personal samt anskaffning av handikapphjälpmedel till åländska studerande i landskapets skolor. Medlen skall fördelas utgående ifrån aktuella behov i landskapets skolor, bl.a för behov av stödfunktioner samt för handledning i specialpedagogiska frågor vid genomförandet av individuella program. Anslaget avser även förberedande åtgärder inför antagning av studerande.

Enligt LL om utbildning efter grundskolan 4 § 5 mom. (52/1997) skall verksamheten i skolorna utformas så att även studerande med särskilda behov kan genomföra sin utbildning. Med begreppet "Studerande i behov av särskilt stöd" avses de studerande som är beroende av särskilda åtgärder beträffande skolans miljö, hjälpmedel eller den pedagogiska verksamheten. Medel som är direkt avsedda för denna studerandegrupp har inte reserverats inom ramen för skolornas budget.

Avsikten med anslaget är inte att binda medlen till specifika tjänster eller typer av tjänster utan medlen skall kunna fördelas utgående från det aktuella behovet.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- tillfälliga tjänster	176 500
4100	Material och förnödenheter	<u>5 500</u>
	Anslagsbehov	182 000

46.17.05. Utgifter för åländska studerande i Norden (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
44 832,92	58 900	59 000

Föreslås ett anslag om 59.000 euro. De ordinarie utbildningskostnaderna för åländska studerande i Sverige och övriga Norden ersätts av det land där studierna bedrivs i enlighet med överenskommelser och nordiskt utbildningssamarbete. I vissa fall, i första hand då det gäller specialgymnasier, tillkommer kostnader som debiteras elevens hemkommun. I dylika fall kan landskapsstyrelsen efter prövning påta sig sådana extra utbildningskostnader som inte täcks inom ramen för nordiskt samarbetsavtal. Anslaget används också vid betalning för två studerande vid United World College i Norge.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	<u>59 000</u>
	Anslagsbehov	59 000

46.18. ÅLANDS YRKESHÖGSKOLA

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	133 315	672 800	885 000
Inkomster	-13 857	-33 600	-247 000
Nettoutgifter	119 457	639 200	638 000

Ålands yrkeshögskola inledde hösten 2001 sitt femte läsår inom ramen för ett femårigt projekt. Verksamheten bedrivs som ett utvecklingsprojekt i enlighet med LL om en försöksverksamhet med yrkeshögskoleutbildning (55/1997), nedan YH-lagen, till utgången av år 2001 men projektiden har förlängts i och med att lagens giltighetstid har förlängts med ett år. Lagberedningsarbetet pågår för den nya lagen.

Stadgandena i den nu gällande lagen har kompletterats med en försöks- och utvecklingsplan, som godkänts av landskapsstyrelsen och efterhand har uppdaterats och även kompletterats med andra styrdokument för verksamheten, såsom läroplansgrunder, läroplaner, antagningskriterier, bedömningsanvisningar, en examensordning och övriga centrala anvisningar om verksamheten.

Utbildningens övergripande och långsiktiga mål har formulerats i 2 § YH-lagen på följande sätt:

- utbildningen skall erbjuda de studerande en kvalificerad högre yrkesutbildning
- utbildningen skall utgående från arbetslivets krav och kravet på att utveckla detta ge de studerande sådana fördjupade teoretiska och praktiska kunskaper som krävs för att självständigt och i arbetslag utföra kvalificerat yrkesarbete
- verksamheten skall genom pedagogiskt utvecklingsarbete och pedagogisk fortbildning garantera en hög kvalitativ nivå på utbildningen
- därutöver gäller de särskilda mål och krav som fastställs i försöks- och utvecklingsplanen samt utbildningsprogrammen.

Försöksverksamhetens syfte är, enligt 3 § YH-lagen, att

- successivt höja utbildningens nivå och
- erbjuda större bredd i utbildningen inom sektorerna sjöfart, teknik, vård, hotell- och restaurangservice samt ekonomi och
- bidra till en utveckling av det åländska arbetslivet genom
 - utbildning
 - utvecklingsarbete och
 - tillämpad forskning.

De långsiktiga målen understöds och konkretiseras av den externa utvärdering av Ålands yrkeshögskola som slutfördes i maj 2001 och gjordes av "Rådet för utvärdering av högskolorna i Finland" på uppdrag av landskapsstyrelsen. I utvärderingsrapporten "Den synliga yrkeshögskolan", som ingår i Rådets publikationsserie nr 9:2001, ges bland annat rekommendation som kan ses som mål och delmål för yrkeshögskolan och högskoleverksamheten på Åland på lång, medellång och kort sikt:

1. Ålands yrkeshögskolas roll i landskapets utvecklingsprocess är
 - att göra sin roll mer synlig och betydelsefull i framtiden
 - att utvecklas från den nuvarande lokala och regionala yrkeshögskolan till en internationell yrkeshögskola
 - att vara aktiv i relation till näringslivets visioner för framtiden.
2. Yrkeshögskolan
 - bör förstärka sin yrkeshögskoleidentitet bl.a. genom att skapa ett enhetligt fysiskt campus
 - bör ha som mål att skapa en stark och autonom förvaltning
 - kan skapa nya möjligheter genom att på sikt fördubbla yrkeshögskoleenheten
 - bör organisatoriskt separeras från gymnasialstadiets utbildningar
 - bör ledas av en högt kvalificerad rektor.
 - Forsknings- och utvecklingsverksamheten
 - bör bli en naturlig del av yrkeshögskolans verksamhet
 - bör förstärkas med tanke på hela landskapets behov och nytta
 - bör utvecklas i samarbete med svenska och finländska universitet och högskolor
 - bör bättre utnyttja möjligheterna att delta i EU-finansierade projekt.
3. Undervisningen vid Ålands yrkeshögskola
 - bör utvecklas utifrån principen om den studerande i centrum för sin inläring
 - bör ta tillvara informationsteknikens tillämpningsmöjligheter och skapa studerandecentrerade, moderna inlärningsmiljöer
 - bör fortlöpande utvärderas med enhetliga bedömningskriterier
 - bör stämmas av mot omvärlden genom s.k. benchmarking med någon högskola i Finland och någon i Sverige.
5. Yrkeshögskolans ambitionsnivå bör vara
 - en internationell, synlig yrkeshögskola i tillväxt
 - att forsknings- och utvecklingsverksamheten utgör en central del av yrkeshögskolans verksamhet
 - att yrkeshögskolan utvecklas till en internationell mötesplats för utländska studerande och en inspirerande arbetsmiljö för lärare och forskare.

Yrkeshögskolans volym, utbildningsutbud och verksamhet

Ålands yrkeshögskola antar årligen ca 100 nya studerande, vilket betyder att volymen kommer att uppgå till totalt ca 400 närvarande studerande. Därtill kommer studerande som deltar i olika enskilda yrkeshögskolekurser eller studerar per distans. Hösten 2001 antogs studerande till samtliga sju utbildningsprogram. Hösten 2002 planeras ett nytt utbildningsprogram med sikte på att ge en examen som berättigar till att avlägga revisorsexamen. Programmet kommer till för att möta ett stort behov på arbetsmarknaden.

Utbildningen vid Ålands yrkeshögskola omfattar från och med höstterminen följande sju utbildningsprogram:

<u>Program</u>	<u>Omfattning</u>	<u>Programansvarig skola</u>
Sjöfart	140+40 sv	Ålands sjöfartsläroverk
Maskinteknik	180 sv	Ålands tekniska läroverk

Elektroteknik	180/160 sv	Ålands tekniska läroverk
Informationsteknik (IT)	120 sv	Ålands tekniska läroverk
+ inriktning ekonomi	160 sv	
+ inriktning ingenjör YH	160 sv	
Ekonomi och marknadsföring/ ekonomi och redovisning	140 sv	Ålands handelsläroverk
Hotell- och restaurangservice	160 sv	Ålands hotell- och restaurangskola
Vård	140 sv	Ålands vårdinstitut

(1 sv = en studievecka, avser en veckas heltidsstudier)

Inom yrkeshögskolans ram genomförs också en ca 90 studieveckors utbildning till vaktmaskinmästare med möjlighet att fortsätta till YH-ingenjör, maskinteknik. Noteras även att studerande inom sjöfartsprogrammet erhåller vaktstyrmans behörighet efter 80 + 40 studieveckors utbildning.

Budgeten är kompletterad med en kalkylerad fördelning av budgetanslag som visar alla de inkomster och utgifter som hänför sig till yrkeshögskoleverksamheten inom hela nätverket Ålands yrkeshögskola med centraladministrationen och de fem programansvariga skolorna. Nettoutgifterna fördelar sig per programansvarig skola enligt följande:

	Studerande (YH)	Kostnad (YH)	YH:s andel av kostnaderna
Ålands yrkeshögskola		638.000 euro	100 %
Ålands sjöfartsläroverk	96	1.153.000 euro	97 %
Ålands tekniska läroverk	154	1.762.000 euro	100 %
Ålands handelsläroverk	42	433.000 euro	31 %
Ålands hotell- och restaurangskola	54	401.000 euro	23 %
Ålands vårdinstitut	<u>44</u>	<u>362.000 euro</u>	34 %
Sammanlagt	390	4.749.000 euro	

De två omfattande Mål 3-projekt, ”Det digitala lärrummet” och ”Kompetensutveckling genom handledarutbildning på Åland”, som inleddes år 2001 avslutas år 2002. Dessutom avslutas det s.k. BITNET-projektet som är ett IST-projekt inom EU:s femte ramprogram.

46.18.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
133 314,67	672 800	885 000
	tb 117 700	

För Ålands yrkeshögskolas centrala verksamhet föreslås ett anslag om 885.000 euro.

I anslaget ingår medel för projekt inom Mål 3-programmet och andra utvecklingsprojekt med EU-finansiering främst ”Det digitala lärrummet” och ”Kompetensutveckling genom handledarutbildning på Åland”, för vilka yrkeshögskolan är projektägare med marginell egen finansiering och då i första hand genom kalkylerade arbetstidskostnader för berörda personer. I anslaget ingår också smärre kostnader för det s.k. BITNET-projektet som är ett IST-projekt inom EU:s femte ramprogram. Inkomsterna för detta projekt uppväger utgifterna, som består i kalkylerade arbetstidskostnader

för yrkeshögskolans dataansvariga person. Yrkeshögskolans merkostnader i anledning av projekten uppgår till ca 218.600 euro. Motsvarande inkomst har beaktats under moment 36.18.01.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5. Därtill ingår i anslaget för tillfälliga tjänster anslag för avlönande av tillfällig personal samt övriga sakkunniga.

I inköp av tjänster ingår bl.a. kostnader för lärarnas kompetensutveckling, vikariatskostnader, inköp av utbildningstjänster för yrkeshögskolegemensam undervisning, bibliotek och informationsteknik samt kostnader för nationellt och internationellt samarbete.

Kostnader för hyror avser huvudsakligen kostnader för lägenheter som yrkeshögskolan hyr upp för de studerandes räkning och för vilka de studerande erlägger full hyra till yrkeshögskolan, som således fungerar som förmedlare.

	År 2000	År 2001	År 2002
Tillfälliga tjänster	2	2	4
<i>Dispositionsplan:</i>			
4000 Personalutgifter			
- tillfälliga tjänster			301 000
4100 Material och förnödenheter			39 600
4200 Hyror			81 900
4300 Inköp av tjänster			327 600
4800 Övriga utgifter			
- resor	105 200		
- representation	4 200		
- övrigt	<u>17 500</u>		126 900
1125 Maskiner och inventarier			<u>8 000</u>
Anslagsbehov			885 000

46.19. VUXENUTBILDNINGSENHETEN

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	413 591	806 500	763 000
Inkomster	0	0	-10 000
Nettoutgifter	413 591	806 500	753 000

Till vuxenutbildningsenhetens ansvarsområde hör medel för läroavtalsutbildning (59/1998), yrkesinriktad vuxenutbildning (52/1997 och 50/1988), sysselsättningsfrämjande utbildning (39/1988) samt landskapets målprogram 3 vars huvudprioritet är: "Kompetens i arbetslivet".

Den övergripande målsättningen för vuxenutbildningsenheten är att verka för ett kontinuerligt utbud av utbildningsmöjligheter för den vuxna befolkningen i landskapet. Utredningar visar att utbildningsnivån bland vuxna på Åland är lägre än i närliggande regioner. En kompetensflykt från

landskapet i kombination med en förestående pensionärspuckel kommer att leda till ett betydande kompetensbortfall och gör därmed det åländska samhället sårbarare.

Under den kommande 3-års perioden är inriktningsmålet att fortsätta uppbyggnaden av utbildningssystem genom olika projekt som syftar till att ge utökade möjligheter till handledning, kompetenshöjning samt olika former av distansstudier. En strategisk satsning inom det livslånga lärandet utgör uppbyggnaden av ett lärcenter där möjligheter till flexibelt lärande och nya former för möten, oberoende av boningsort, kommer att utvecklas. Lärcentret skall således verka för en utveckling av digitala samverkansprojekt mellan utbildning och näringsliv och mellan Åland och övriga världen.

Målsättningar för år 2002 är

- en fortsatt utveckling av lärcentrets verksamhet genom att satsa på distansöverbyggande teknik och förmedling av utbildningstjänster
- att utgående från distansstuderandes behov utveckla former för tekniskt stöd och handledning
- utveckla informationen om befintliga utbildningsmöjligheter
- bereda plats för ca 70 studerande inom läroavtalsutbildningen
- utveckla samarbetet mellan läroavtalsutbildningen och landskapets skolor
- stöda pågående projekt för utveckling av ett välfungerande kompetenssystem för handledarutbildning på Åland.

46.19.04. Läroavtalsutbildning (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
159 581,34	353 200	303 000

Under momentet föreslås ett anslag om 303.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Ett ökat intresse för läroavtalsutbildning har föranlett att verksamheten flyttat till lokaler utanför självstyrelsegården.

Kostnader för utbildningstjänster avser köp av teoriutbildning för lärlingarna samt utbildningsersättning till arbetsplatser där läroavtalsutbildning bedrivs. Med en kalkylerad kostnad om 5.046 euro per lärling beräknas 70 läroavtalsplatser finansieras under år 2002.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster		1	1
Tillfälliga tjänster	1		1

Dispositionplan:

4000 Personalutgifter			
- inrättade tjänster	41 101		
- tillfälliga tjänster	21 808		
- övriga löner och arvoden	<u>4 891</u>		67 800

4100	Material och förnödenheter		5 100
4200	Hyror		5 100
4300	Inköp av tjänster		
	- utbildningstjänster	268 000	
	- övrigt	<u>20 000</u>	288 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	15 200	
	- representation	300	
	- avgifter för nyttjanderätt	<u>400</u>	15 900
1125	Maskiner och inventarier		<u>5 100</u>
	Anslagsbehov		387 000
	Användning av tidigare års anslag		<u>-84 000</u>
	Förslag		303 000

46.19.05. Yrkesinriktad vuxenutbildning (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
72 436,18	235 500	267 000
	tb 0	

Föreslås ett anslag om 267.000 euro för utvecklande av vuxenutbildningen och för att möta oförutsedda planerings- och utbildningsbehov under året.

Anslaget för personalutgifter avser avlönanade av personal enligt bilaga 5. Anslag för material, förnödenheter och hyror är huvudsakligen avsedda för lärcentret. Se även moment 46.19.04.

	År 2000	År 2001	År 2002
Tillfälliga tjänster			1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfälliga tjänster	60 577	
	- övriga löner och arvoden	<u>2 223</u>	62 800
4100	Material och förnödenheter		5 000
4200	Hyror		14 000
4300	Inköp av tjänster		180 200
4800	Övriga utgifter		<u>5 000</u>
	Anslagsbehov		267 000

46.19.06. Sysselsättningsfrämjande utbildning (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
98 197,86	168 200	168 000

Föreslås ett anslag om 168.000 euro för köp av tjänster och övriga utgifter.

Köp av tjänster avser bland annat finansiering av ADB-utbildningar, svenska för inflyttade, avtal om utbildning samt medel för utbildningsbehov som uppkommer under året.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster		
	- utbildningstjänster	153 000	
	- expert- och utredningstjänster	<u>10 000</u>	163 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor och avgifter		<u>5 000</u>
	Anslagsbehov		168 000

46.19.07. Tekniskt stöd - målprogram 3 (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	24 900	25 000
	tb 24 700	

Under momentet föreslås ett anslag om 25.000 euro för den nationella finansieringsandelen under år 2002 för tekniskt stöd i Ålands mål 3-program. Inom ramen för prioriteten, tekniskt stöd, finansieras utgifter för administration, genomförande, information, uppföljning, övervakning och evaluering av programmet. EU:s delfinansiering av tekniska stödet upptas under moment 46.20.45.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- tillfällig tjänst	9 500
4300	Inköp av tjänster	<u>15 500</u>
	Anslagsbehov	25 000

46.20. EUROPEISKA UNIONEN - MÅLPROGRAM 3, ÅTGÄRD 1 OCH 2

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	0	734 900	644 000
Inkomster	0	-390 100	-376 000
Nettoutgifter	0	344 800	268 000

Landskapets Mål 3-program 2000-2006 godkändes av kommissionen den 27.9.2000. Programmets uppgift är att stödfinansiera kompetensutvecklingsprojekt i syfte att komplettera och tillföra ett mervärde till landskapets egna insatser inom företagande samt i utbildnings- och arbetsmarknadsfrågor för den vuxna befolkningen på Åland.

Programmets huvudprioritet är "Kompetens i arbetslivet genom livslångt lärande" och är fördelat på följande tre åtgärdsområden:

Åtgärd	Ansvarig avdelning
System för kompetenshöjning	Utbildnings- och kulturavdelningen
Utbildningsinsatser i arbetslivet	Utbildnings- och kulturavdelningen
Arbetsmarknadsintegrering	Näringsavdelningen

Åtgärden "system för kompetenshöjning" har bl.a. för avsikt att initiera och stödfinansiera projekt som befrämjar utvecklingen av ett lärcenter, vilket är en långsiktig målsättning inom utbildnings- och kulturavdel-

ningens vuxenutbildningsenhet. Se kapitel 46.19.

Inom ramen för ”system för kompetenshöjning” förväntas två större och mer omfattande projekt, vilka beviljades stödfinansiering för steg I år 2001, fortsätta in i steg II år 2002.

Projektet ”det digitala lärrummet” är ett pilotprojekt inom ramen för ”den digitala skolan” i Wheel-it-processen. Projektet befrämjar även utvecklingen av det planerade lärcentret och är en försöksverksamhet av karaktären fortbildning på distans med hjälp av digital teknik med syfte att utveckla nya pedagogiska metoder och organisatoriska arrangemang för lärande, framförallt vad gäller användningen av IT i undervisningen.

Projektet ”kompetenssystem för handledarutbildning”, HAND-projektet, syftar till att utveckla pedagogiska färdigheter för den handledda praktiken ute på olika arbetsplatser. Målgruppen är lärare vid samtliga gymnasialstadieskolor, förutom Ålands lyceum, och inom yrkeshögskoleprogrammet vilka ansvarar för de studerandes praktikperioder samt för de yrkesverksamma i näringslivet som tar emot praktikanter.

Inom ramen för åtgärden ”utbildningsinsatser i arbetslivet” förväntas flere större projekt i service-branschen anhålla om stödfinansiering. Projektägare förväntas vara både branschorganisationer och branschföreningar som önskar ge en kompetenshöjning åt sina medlemmar och privata företag som önskar ge en kompetenshöjning åt sin personal.

46.20.40. Landskapets finansieringsandel - målprogram 3, åtgärd 1 och 2 (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	369 200	374 000
	tb 82 100	

Föreslås ett anslag om 374.000 euro för landskapets finansieringsandel för bidrag till kompetensutvecklingsprojekt från åtgärd 1 och 2 inom ramen för Mål 3-programmet.

Dispositionspan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	160 000
8205	Övrigt näringsliv	<u>214 000</u>
	Anslagsbehov	374 000

46.20.45. EU:s finansieringsandel - målprogram 3, åtgärd 1 och 2 (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	371 700	270 000
	tb -88 100	

Föreslås ett anslag om 270.000 euro för EU:s finansieringsandel av åtgärderna 1 och 2 samt tekniskt stöd inom ramen för Mål 3-programmet. Anslaget motsvarar Europeiska Socialfondens andel enligt fastställd finansieringstabell i programdokumentet för år 2002.

Motsvarande inkomst föreslås upptagen under moment 36.20.45.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	6 300
4300	Inköp av tjänster	10 500
8201	Undervisning, kultur och idrott	108 400
8205	Övrigt näringsliv	<u>144 800</u>
	Anslagsbehov	270 000

46.25. ÅLANDS LÄROMEDELSCENTRAL

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	117 309	135 100	139 000
Inkomster	-43 845	-96 200	-101 000
Nettoutgifter	73 464	38 900	38 000

All utbildning konsumerar idag stora mängder information. Läromedel har allt mera blivit en kombination av olika slags informationskällor, där ett enskilt läromedel ingår som en del.

Läromedelscentralens uppgifter är

- att tillhandahålla och låna ut högklassigt och mångsidigt pedagogiskt material såsom bl.a. läroböcker, videofilmer, diaserier och dataprogram
- att ordna information och utställningar om nya läromedel
- att ge handledning och information med avseende å läromedel och informationsteknik (IKT)
- att stöda aktuella projekt inom landskapets utbildnings- och kulturavdelning.

Centralens tjänster anlitas i huvudsak av kommunernas och landskapets skolor, kommunernas barnomsorg, institutioner inom hälso- och sjukvården samt föreningar och allmännyttiga organisationer på Åland.

Verksamhetens målsättningar för år 2002 är

- att utveckla och förnya en femtedel av centralens läromedelssortiment bl.a. då det gäller undervisningsmaterial för elever och studerande med dyslexi och dyskalkyli
- att stöda och utveckla skolornas informations- och kommunikationsteknik (IKT) i undervisningen, skolornas datahandledarverksamhet och nordiska m.fl. skolsamarbetsprojekt
- att färdigställa och utveckla Ålands skolnät
- att komplettera och utveckla centralens katalogisering i databasen Katrina och ytterligare stärka samarbetet med centralbiblioteket bl.a. vad gäller information och utlåningsrutiner.

Finansiering och huvudmannaskap

Läromedelscentralen upprätthålls av landskapet och kommunerna tillsammans så att landskapet står för 40 % av centralens kostnader och 60 % finansieras av kommunerna. Kommunernas andel fördelas enligt kommu-

nernas skattören och elevantal i grundskolan.

Läromedelscentralens verksamhet och framtid har dryftats i överläggningarna mellan kommunerna och landskapet varvid parterna varit överens om att invänta den tillsatta arbetsgruppens rapport innan ställning tas till den fortsatta verksamheten, dess innehåll, finansiering och huvudmannskap.

46.25.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
117 308,53	135 100	139 000

Föreslås ett anslag om 139.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I anslaget har beaktats utgifter för fortsatt nyanskaffning av utlåningsmaterial samt utvecklande av centralens informationstekniska utrustning.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	2	2	2
Tillfälliga tjänster	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	70 081	
	- tillfälliga tjänster	28 731	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	3 576	
	- övriga löner och arvoden	<u>1 112</u>	103 500
4100	Material och förnödenheter		19 500
4200	Hyror		4 000
4300	Inköp av tjänster		7 500
4800	Övriga utgifter		3 400
1125	Maskiner och inventarier		<u>1 100</u>
	Anslagsbehov		139 000

46.30. ÅLANDS HÖGSKOLA

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	722 392	720 800	774 000
Inkomster	-191 461	-112 000	-177 000
Nettoutgifter	530 932	608 800	597 000

Ålands högskola har som övergripande målsättning att

- bereda medborgarna möjligheter till akademiska studier och fortbildning genom att arrangera akademisk kursverksamhet samt uppdrags- och fortbildningsverksamhet
- koordinera forskning och högre utbildning i landskapet.
- generera kunskap (= forskning) och sprida information om forskning av intresse för Åland.

Högskoledelegationen har prioriterat tyngdpunktsområdena självstyrande

områden respektive hållbar utveckling.

Uppnåendemål, långsiktiga och kvalitativa

Verksamheten

- arrangeras flexibelt för att möta olika utbildningsbehov och samtidigt garantera kvaliteten på utbildningen genom att erbjuda framför allt vuxna möjligheter till akademiska studier och fortbildning
- bidrar till att utveckla välinformerade medborgare med ett kritiskt förhållningssätt
- bidrar till ökad livskvalitet, bl.a. i form av ökade valmöjligheter
- bidrar till utvecklandet av dagens och morgondagens kunskaps-samhälle och till att öka samhällets konkurrenskraft genom att erbjuda högtbildade medborgare fördjupning av tidigare kunskaper eller nya områden för ökad kompetens, bl.a. utbildning som leder till spetskompetens (för t.ex. företag) likaväl som till en allmänt bredare kompetensbas.

Verksamheten utvecklas genom att

- lagstiftningen förnyas och skapar en stabil plattform för högskolan
- inriktas på nya målgrupper, t.ex. skärgårdsbor i och med ökande distansundervisning
- inriktas på nya verksamhetsområden, som t.ex. läromedelsproduktion (framförallt virtuella läromedel)
- samarbete etableras med nya samarbetspartners, framförallt i Sverige men även lokalt (kursarrangörer, lärcentra o.s.v.)
- nya strategier utformas, t.ex. för att skapa bättre förutsättningar för de studerande att klara studierna, bl.a. genom att utbilda tutorer, ordna kurser i studieteknik m.m.

Uppnåendemål, långsiktiga och kvantitativa

På sikt skall

- antal avlagda studieveckor/poäng öka (under år 2000 var antalet avlagda studieveckor/poäng 1.185)
- antal deltagare öka.

Uppnåendemål, kortsiktiga och kvalitativa

- högskolan avser att liksom tidigare erbjuda attraktiv vidareutbildning, fortbildning och kompletteringsutbildning
- nya former för distansundervisning prövas så att fler nås av verksamheten
- områden som fortsättningsvis prioriteras är utbildningar om det åländska samhället (förvaltningskunskap, lagstiftning, historia etc).

Uppnåendemål, kortsiktiga och kvantitativa

Högskolans studerandeantal torde, om inte öka, så åtminstone hållas konstant jämfört med tidigare år. Under år 2000 fördelade sig studerandeantalet enligt:

Akademisk undervisning	759
Fortbildning	704
Seminarier	-
<u>Öppna föreläsningar</u>	<u>369</u>

Summa 1.832

46.30.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
500 823,48	653 100	639 000

Under momentet föreslås ett anslag om 639.000 euro avseende högskolans verksamhet under år 2002.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5. I övriga löner och arvoden ingår anslag för kursverksamhet.

Projektet "Ålands kyrkor" fortskrider planenligt. Högskolan bekostar till hälften fram till och med år 2010 en forskare varvid andra hälften bekostas av Åbo Akademi.

I samarbete med Mariehamns stadsbibliotek fortsätter skapandet av ett åländskt virtuellt referensbibliotek, som innehåller examensarbeten av intresse för Åland samt forskningsrapporter som understöts av Ålands högskola.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	4	4	4
Tillfälliga tjänster	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	151 428	
	- tillfälliga tjänster	25 354	
	- övriga löner och arvoden	<u>123 618</u>	300 400
4100	Material och förnödenheter		
	- små maskiner och inventarier	5 900	
	- litteratur	16 800	
	- övrigt material och förnödenheter	<u>3 200</u>	25 900
4200	Hyror		50 700
4300	Inköp av tjänster		
	- tryckningstjänster	27 800	
	- övriga kontorstjänster	110 000	
	- projektet Ålands kyrkor	32 300	
	- övriga tjänster	<u>36 400</u>	<u>206 500</u>
4800	Övriga utgifter		
	- resor	53 800	
	- representation	800	
	- avgifter för användarrätt	<u>900</u>	<u>55 500</u>
	Anslagsbehov		639 000

46.30.27. Avgiftsbelagd service - utgifter (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
187 931,41	34 100	100 000
	tb 93 300	

Föreslås ett anslag om 100.000 euro för genomförande av uppdragsutbild-

ningar, forskningsuppgifter m.m. mot full ersättning enligt uppdrag från utomstående beställare såsom organisationer, företag eller enskilda intressegrupper.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I anslaget ingår produktionskostnader för högskolans egen uppdragsutbildning. Inkomster motsvarande utgifterna upptas under moment 36.30.27.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- inrättade tjänster	14 900
4300	Inköp av tjänster	<u>85 100</u>
	Anslagsbehov	100 000

46.30.50. Forsknings- och projektstipendier

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
33 637,59	33 600	35 000

Ålands högskola stöder forskning, främst inom utvalda specialområden. Härvid strävar man till att stödja sådan relevant forskning, som är av intresse för Åland.

De forskningsområden som prioriteras är

- hållbar utveckling
- självstyrande områden.

Forskarstipendierna utdelas som tidigare för forskning av intresse för Åland. Inför utdelningen hörs sakkunniga varefter Högskoledelegationen fördelar medlen.

Dispositionsplan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	<u>35 000</u>
	Anslagsbehov	35 000

46.32. ÅLANDS FOLKHÖGSKOLA

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	759 605	880 000	855 000
Inkomster	-132 970	-134 600	-134 000
Nettoutgifter	626 635	745 400	721 000

Ålands folkhögskolas uppgift och målsättning är formulerad i landskapslagen om Ålands folkhögskola (53/1999).

Ålands folkhögskola har en vinterkurs, som pågår i 32 veckor, och därutöver kortkursverksamhet, särskilt sommartid. Normalt är ca hälften av vin-

terkursens studerande från Åland, den andra hälften är sammansatt av studerande från många olika länder. Man kan vara internatselev eller bo utanför skolan, som dagelev.

Skolan skall i enlighet med sin folkbildningstradition erbjuda en alternativ skolmiljö som ger unga och vuxna möjlighet till fria allmänbildande studier utanför det ordinarie systemet för behörighetsgivande och yrkesförberedande utbildning. Den folkhögskolekultur, som utmärker skolan och som är dess viktigaste resurs, skall upprätthållas och stärkas, i skolans och hela det åländska samhällets intresse.

Folkhögskolan skall utöver en miljö för studier erbjuda en samhälls- och hemmiljö för allsidigt lärande - intellektuellt, emotionellt och socialt. Skolans pedagogiska frihet och internatskoleformen skall användas för att skapa arbets- och samlevnadsformer som främjar engagemang, personlig utveckling, samspel och samarbete med andra, ansvarstagande och handlingsberedskap.

Skolans vinterkurs skall ge inspiration för fortsatt utbildning, för nytt livsinnehåll eller nya vägval, i form av ett mellanår för unga eller som en nystart för vuxna, samtidigt som den ger kunskaper och erfarenheter som stärker eleverna inför fortsatta studier för examen och yrke.

Skolan har en bred konstutbildning i bildkonst, foto, hantverk och teater med syfte att bygga upp en tilltro till den egna förmågan till iakttagelse och uttryck. Nu utvecklas en verksamhet som syftar till att göra idrott, friluftsliv och hälsa till ytterligare en ny huvudinriktning.

Höstterminen 2002 startar skolan en dramalinje, som en ny specialiserad linje med nio studieplatser. Satsningen på sport, friluftsliv och friskvård fortsätter.

När det gäller kompetenshöjning och lärarfortbildning görs en satsning på datakunskap i form av dels koncentrerade kurser, dels återkommande korta avsnitt.

Skolan skall under året skapa en organisation med lärarlag, som syftar till större integrering av linjer. Lärarna skall också i större utsträckning involveras i arbetet med internatet, i samarbete med internatsövervakaren.

Utbildningsprogram	Antal studerande				Utbildningsplatser	
	År 2000		År 2001		År 2002	
	Vt	Ht	Vt	Ht	Vt	Ht
Allmän kurs	9	11	10	9	9	9
Linjen för skapande verksamhet, bild och form	11	12	10	12	12	12
Idrottslinjen	7	5	5	7	7	9
Konst- och hantverkslinjen	6	7	7	8	8	10
Nordisk konstlinje	10	10	5	8	8	10
Fotolinjen	12	11	10	12	12	12
Linjen för friluftsliv och friskvård	-	-	-	-	-	9

Dramalinjen	-	-	-	-	-	9
Studera sammanlagt	55	56	47	56	56	80
Utexaminerade	52		44		56	

Under sommaren arrangeras kortare konstkurser, språkkurser och kurser som presenterar Åland. Skolan erbjuder också utrymmen och service för institutioner och organisationer som vill arrangera kurser med syften som överensstämmer med skolans målsättning.

46.32.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
759 605,26	880 000	855 000
	tb 0	

För verksamheten vid Ålands folkhögskola föreslås ett anslag om 855.000 euro varvid beaktats kvarstående medel från tidigare år.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Idrottslinjen och linjen för friluftsliv och friskvård startade för tre år sedan. För dessa linjer är ett anslag som motsvarar kostnaderna för en ämneslärare beaktat.

Föreslås att tjänstebenenämningarna kosthållerska/kokerska och kokerska ändras till kosthållare/kock och kock.

Därtill ingår i anslaget för tillfälliga tjänster anslag för avlönande av timlärare i bl.a. drama- och friluftslinjen samt i övriga löner och arvoden anslag för bl.a. kursverksamhet och direktionsarvoden.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	13	13	13
Personal i arbetsavtalsförhållande	2	2	2
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla	3	3	3
Bisyssla	3	4	4

Dispositionplan:

4000 Personalutgifter		
- inrättade tjänster	418 587	
- tillfälliga tjänster	103 061	
- personal i arbetsavtalsförhållande	44 121	
- övriga löner och arvoden	41 131	
- övriga personalutgifter	<u>900</u>	607 800
4100 Material och förnödenheter		
- kontors och skolmaterial	5 000	
- livsmedel	33 600	
- värme, el och vatten	50 400	
- övrigt	<u>36 700</u>	125 700
4200 Hyror		5 000
4300 Inköp av tjänster		

- underhåll av byggnader	34 000	
- annonserings-, reklam- och marknads- föringstjänster	15 300	
- transporttjänster	31 100	
- övrigt	<u>59 300</u>	139 700
4800 Övriga utgifter		
- resor	13 500	
- övrigt	<u>11 300</u>	24 800
1125 Maskiner och inventarier		<u>25 000</u>
Anslagsbehov		928 000
Användning av tidigare års anslag		<u>-73 000</u>
Förslag		855 000

46.34. ÅLANDS MUSIKINSTITUT

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	544 691	594 900	615 000
Inkomster	-46 221	-43 700	-45 000
Nettoutgifter	498 470	551 200	570 000

Ålands musikinstitut bedriver sin verksamhet med stöd av LL om Ålands musikinstitut (80/1995, ändr. 53/1997) samt reglemente och läroplan fastställda av landskapsstyrelsen.

Musikinstitut erbjuder åländska barn och ungdomar undervisning i musik och dans. Vid musikinstitutet finns förberedande undervisning, grundläggande undervisning samt undervisning på institutnivå.

Huvuddelen av verksamheten bedrivs i egna lokaler i Mariehamn men en del av undervisningen har utlokaliserats till Godby, Kökar och Föglö. Dansundervisningen försiggår för närvarande temporärt i musikinstitutets konsertsal. Under år 2002 skall landskapsstyrelsen hyra upp särskilda lokaler för dansundervisningen.

Intresset för att studera vid Ålands musikinstitut är stort med ett elevantal på 303 fördelat enligt följande; musikskola och institut 163 elever, dans 60 elever samt musik och danslekskola 80 elever. Musikeleverna fördelar sig mellan 17 instrumentlinjer och dans eleverna studerar klassisk balett eller modern dans. Av 145 sökande till läsåret 2001-2002 har 45 elever (30 musik och 15 dans) beviljats studieplats.

Under år 2002 föreslås en verksamhet på 9.900 årstimmar vilket innebär samma nivå som år 2001.

I enlighet med budgeten för år 2001 utarbetar direktione n en långsiktig utvecklingsplan för musikinstitutet. Planen skall gälla från år 2002.

46.34.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
544 691,07	594 900	615 000

Med hänvisning till kapitel motiveringen föreslås ett anslag om 615.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlöande av personal enligt bilaga 5.

Föreslås, för att säkerställa undervisningens kontinuitet, inrättande av en tjänst som lärare i sång (lkl C 51) samt en lärare i dans (lkl C 51) fr.o.m. 1.8.2002.

För att stabilisera anställningsförhållandet för personal som handhar arbetsuppgifter av bestående natur föreslås en tillfällig tjänst som ekonom (lkl A 16) inrättad fr.o.m. 1.3.2002 i samma löneklass.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår anslag för avlöande av timlärare samt i övriga löner och arvoden anslag för bl.a. direktionsarvoden.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	5	5	8
Tillfälliga tjänster	2	2	
Personal i arbetsavtalsförhållande	2	2	2
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla	2	3	1
Bisyssla	13	13	13

Dispositionplan:

4000 Personalkostnader			
- inrättade tjänster	257 250		
- tillfälliga tjänster	207 940		
- personal i arbetsavtalsförhållande	46 635		
- övriga löner och arvoden	16 675		
- övriga personalutgifter	<u>300</u>		528 800
4100 Material och förnödenheter			39 000
4200 Hyror			18 200
4300 Inköp av tjänster			20 000
4800 Övriga utgifter			<u>25 000</u>
Anslagsbehov			631 000
Användning av tidigare års anslag			<u>-16 000</u>
Förslag			615 000

46.35. ÅLANDS LYCEUM

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	2 702 188	3 165 500	3 188 000
Inkomster	-161 551	-169 900	-170 000
Nettoutgifter	2 540 637	2 995 600	3 018 000

Den allmänna målsättningen för utbildningen vid Ålands lyceum framgår av LL om utbildning efter grundskolan (52/1997). Med hänvisning till

skolans reglemente kan de övergripande målen för utbildningen formuleras enligt följande

- undervisningen skall ge de studerande möjlighet att skaffa sig kunskaper och färdigheter som är relevanta nu och i framtiden, för vidare studier och för livet
- gymnasiet skall ge studerande möjlighet att inhämta en bred allmänbildning, som förbereder för fortsatta studier på högskolenivå
- inlärningsmiljön skall vara sådan att den fostrar till ansvar och utvecklar de studerandes förmåga att ta egna initiativ
- undervisningen skall utveckla såväl samarbetsförmåga som förmågan till självständigt arbete
- utbildningen skall hålla hög nivå såväl ur nordiskt som internationellt perspektiv.

Verksamhetens långsiktiga mål är

- att inom valfrihetens ram ge studerande möjlighet att erhålla behörighet för högskolestudier inom humaniora, naturvetenskap, beteendevetenskap, konst och kultur samt idrott
- att upprätthålla en attraktiv skolmiljö för inläring och studier
- att genom utvecklingsarbete och kontinuerlig utvärdering hålla undervisningen ajour med samhällsutvecklingen och den pedagogiska forskningen
- att utveckla skolans studiehandedning och information så att studerande ges möjlighet att avlägga gymnasiekursen på tre år och uppnår relevant behörighet för fortsatta studier
- att successivt utöka antalet nybörjarplatser för att bättre motsvara de ökande årskullarna och efterfrågan på studieplatser
- att bedriva god personalpolitik bl.a. genom att ersätta tillfälliga lärarbefattningar; t.ex. timlärare i huvudsyssla, med ordinarie tjänster som lärare
- att erbjuda lärare och personal förutsättningar att delta i relevant ämnesinriktad fortbildning.

För budgetåret 2002 är målsättningen

- att öka förutsättningarna för studerande med läs- och skrivsvårigheter att framgångsrikt klara studierna genom att utveckla skolans handlingsplan för dyslexi
- att öka möjligheterna för högskolestudier på området för konst och kultur genom att införa teater och drama som valfritt läroämne
- att utöka användningen av informations- och kommunikationsteknik (IKT) i undervisningen genom att komplettera och utveckla skolans informationsteknik med ett länkskafferi samt ge de olika lärarna relevant fortbildning på området
- att stärka skolans ledningsfunktioner genom att utöka tillgängliga resurser för prorektor
- att öka brandsäkerheten genom att installera ett automatiskt brandalarmsystem i gamla skolbyggnaden
- att komplettera datanätet så att det omfattar alla klassrum
- att utveckla skolans arbete genom att införa en kontinuerlig intern utvärdering av undervisningen och den övriga verksamheten.

Budgetåret 2002 beräknas antalet studerande uppgå till ca 420 ordinarie

studerande och 7 som bedriver kompletteringsstudier, fördelade på årskurser enligt nedanstående tabell. Tabellen ger också en jämförelse mellan tre budgetår.

	År 2000	År 2001	År 2002
Första läsåret	140	130	140
Andra läsåret	120	140	125
Tredje läsåret	120	120	140
Fjärde läsåret	24	17	15
Kompletteringsstudier	7	7	7
Totalt	411	414	427

	År 2000	År 2001
Antal som avlagt examen		
Studentexamen	54	59
Gymnasieexamen	50	55
Totalt	104	114

Ålands lyceum samarbetar med

- Ålands yrkesskola genom att e- och dataprogrammets studerande avlägger enstaka gymnasiekurser
- Ålands handelsläroverk genom att skolorna har gemensamma lärare och kurser
- Ålands Idrottsförbund genom att fritt valda kurser arrangeras i samverkan med förbundet
- Stiftelsen Ålands fredsinstitut genom att en kurs i konflikthantering arrangeras i samverkan med institutet.

46.35.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
2 546 956,02	2 829 100	3 018 000

Föreslås ett anslag om 3.018.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Föreslås att en tjänst som lektor i svenska och litteratur inrättas (lkl C 51) fr.o.m. 1.8.2002. Inrättandet ersätter tidigare anställande av timplärare för motsvarande uppgifter.

Därtill föreslås att tjänstebenenämningen för tretton äldre lektorer ändras till lektor.

Föreslås även att åtta tjänster som yngre lektor (lkl C 50-51) indras och att åtta tjänster som lektor (lkl C 50-51) inrättas fr.o.m. 1.8.2002. Avsikten är att överföra nuvarande tjänsteinnehavarna. Inrättandet av de nya tjänsterna innebär en merkostnad om ca 10.200 euro, emedan undervisningsskyldigheten sänks.

Föreslås att en tjänst som städare indras och i stället anställs en städare i arbetsavtalsförhållande.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår anslag för avlönande av bl.a. timlära-
re och sjukvikarier.

I övriga löner och arvoden ingår anslag för expertarvoden, föredragshållare
och direktionsarvoden.

I anslaget för material och förnödenheter ingår 101.000 euro för drift och
underhåll av fastigheten, 109.300 euro för elevbispisningen och 33.700
euro för undervisningsmaterial.

I anslaget för hyror ingår bl.a. leasinghyror för datorer.

I anslaget för inköp av tjänster ingår 21.900 euro för fortbildningskostnader,
föreläsnings- och konsultarvoden i anslutning till skolans undervisning
och övriga verksamhet, 143.000 euro för de studerandes transporter, 10.000
euro för IT-uppkoppling samt 16.800 euro för ett registerprogram för hantering
av betyg och schemaläggning.

I anslaget för övriga utgifter ingår fastighetsskatt, licensavgifter samt ut-
gifter för resor och dagtraktamenten.

I anslaget för maskiner och inventarier föreslås utgifter för inköp av ersät-
tande datorer omfattande ca 16.800 euro, inköp av inredning till klassrum
om ca 25.200 euro samt för övriga mindre inköp omfattande ca 8.500
euro.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	33	34	34
Personal i arbetsavtalsförhållande	7	10	11
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla	9	10	9
Bisyssla	4	2	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	1 634 450	
	- tillfälliga tjänster	450 165	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	278 517	
	- övriga löner och arvoden	25 568	
	- övriga personalutgifter	<u>3 200</u>	2 391 900
4100	Material och förnödenheter		252 600
4200	Hyror		50 500
4300	Inköp av tjänster		243 900
4800	Övriga utgifter		
	- resor	13 400	
	- representation	800	
	- övrigt	<u>14 400</u>	28 600
1125	Maskiner och inventarier		<u>50 500</u>
	Anslagsbehov		3 018 000

46.35.76. Grundförbättringar och ombyggnader (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
155 232,02	336 400	170 000

En målsättning har varit att Ålands lyceum årligen skall kunna erbjuda en studieplats åt minst 45 % av grundskolans elever i avgångsklass. För att bibehålla antagningsprocenten förutsätts att antalet nybörjarplatser vid Ålands lyceum uppgår till 168 år 2004 mot nuvarande 140. Ett utökat studerandeantal förutsätter om- och tillbyggnader av befintliga utrymmen. I budgeten för år 2001 intogs därför ett anslag motsvarande 168.187 euro för projektering av en nybyggnad.

Landskapsstyrelsen föreslår på basis av gjorda utredningar att rumsbehovet, som uppgår till en nettoyta på ca 1.300 m², tillgodoses i en tillbyggnad på den nuvarande innergården under förutsättning att de stadsplanemässiga förutsättningarna finns. Samtidigt vidtas nödvändiga omändringar i befintliga lokaler. Om- och tillbyggnaden har kostnadsuppskattats till 3.600.000 euro. Planering och projektering görs under år 2002 inom ramen för redan beviljat anslag för att kunna inleda och genomföra byggandet under åren 2003 - 2004. Se även allmänna motiveringen och moment 46.01.74.

För installation av ett automatiskt brandalarmsystem i fastigheten, som visat sig bli kostsammare än vad som tidigare antagits, föreslås ett ytterligare anslag om 170.000 euro. Systemet bör enligt brandskyddsmyndigheterna installeras före 1.8.2002. I samordnande syfte görs också en datanät-dragning till samtliga klassrum och arbetsutrymmen.

Dispositionspan:

1122	Byggnader	<u>170 000</u>
	Anslagsbehov	170 000

46.36. ÅLANDS SJÖFARTSLÄROVERK

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	1 168 648	1 354 400	1 500 000
Inkomster	-149 855	-193 400	-188 000
Nettoutgifter	1 018 793	1 161 000	1 312 000

Den allmänna målsättningen för utbildningen vid Ålands sjöfartsläroverk framgår av LL om utbildning efter grundskolan (52/1997) och LL om en försöksverksamhet med yrkeshögskoleutbildning (55/1997).

Därutöver har de övergripande målen för utbildningen formulerats i reglementet för Ålands sjöfartsläroverk.

Ålands sjöfartsläroverks långsiktiga mål är

- ökat lärarlagsarbete med större ämnesintegrering samt tydliggörande av helheter och sambandet mellan teori och praktik
- ökad kontinuitet inom lärarkåren och bättre förutsättningar för lärar-

- rekrytering genom att erbjuda attraktiva anställningsvillkor och genom att ersätta tillfälliga lärarbefattningar med ordinarie tjänster
- att erbjuda lärare och personal förutsättningar att delta i önskad yrkesinriktad fortbildning och yrkespraktik
 - att erbjuda möjlighet för nautiska lärare till regelbunden sjöpraktik för upprätthållande av yrkeskompetens och behörighetsbrev
 - möjlighet att upprätthålla kontakterna till de studerandes praktikplatser även genom besök på fartygen
 - att fortsatt upprätthålla, uppdatera och utveckla skolans undervisningsutrustning, såsom simulatorer, datautrustning m.m.
 - att skapa en attraktiv utbildningsmiljö genom renovering, omdisponering och utbyggnad av skolans utrymmen
 - tillgång till ett nytt skolfartyg
 - att öka rekryteringen av åländska studerande, tydliggöra utbildningsvägarna inom sjöfartsutbildningen och erbjuda möjlighet till högre befälsutbildning även för studerande som saknar gymnasialstadiexamen
 - att erbjuda ett brett utbud av fortbildningskurser enligt sjöfartsnäringsens behov.

Målsättningar för år 2002

- inom ämnesområdet navigation på operativnivå bildas ett lärarlag med tillgång till planeringstid och pedagogisk handledning
- fortbildning genomförs enligt skolans fortbildningsplan
- en lärare deltar i internationellt lärarutbyte under ca 2 veckor med möjlighet att under tiden utomlands undervisa på engelska (anslag under yrkeshögskolan)
- en utländsk lärare inbjuds som gästföreläsare under ca 2 veckor (anslag under yrkeshögskolan)
- en lärare erhåller internationell yrkespraktik, ca 2 veckor
- den åländska sjöfartsutbildningen står som värd för den årligen återkommande nordiska konferensen för sjöfartsutbildningsansvariga, NORMAR 2002
- skolans datanätverk byggs ut för att även omfatta klassrum och andra undervisningsutrymmen
- lärarna ges möjlighet att byta ut sina stationära PC-arbetsstationer mot bärbara datorer
- de studerande bereds möjlighet till attraktiva luncharrangemang
- skolan genomgår extern kvalitetsauditering enligt STCW95
- renovering av skolans utrymmen inleds.

Budgetåret 2002 beräknas antalet studerande uppgå till i medeltal 96. Följande mätetal har uppställts för verksamheten.

Utbildningsprogram	Antal studerande				Utbildningsplatser	
	År 2000		År 2001		År 2002	
	Vt	Ht	Vt	Ht	Vt	Ht
Sjöfart, YH program	68	77	70	89	81	105
Sjökaptenlinjen	20	9	15	6	6	-
Vaktstyrman	13					
Studerande sammanlagt	101	86	85	95	87	105

Utbildningen vid skolan ingår i nätverket Ålands yrkeshögskola och sker i samarbete med Ålands sjömansskola (utbildning på manskapsnivå för årskurs 1) och Ålands sjösäkerhetscentrum (säkerhetskurser). Dessutom samarbetar skolan med andra sjöfartshögskolor i Norden och med rederinärningen, bl.a. genom den fartygsförlagda praktik, som ingår i utbildningen.

46.36.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
1 008 874,79	1 337 600 tb 0	1 290 000

För verksamheten vid Ålands sjöfartsläroverk föreslås ett anslag om 1.290.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår anslag för avlönande av timlärare samt i övriga löner och arvoden anslag för kursverksamhet samt direktionsarvoden.

För extern kursverksamhet har sammanlagt reserverats ca 54.100 euro i tim- och övertimarvoden.

Undervisningens omfattning har beräknats med beaktande av att sjöfartsläroverket handhar utbildning i första hjälp och sjukvård för sjöfolk, nautisk telekommunikation m.fl. säkerhetskurser även för landskapets övriga skolor, såväl inom ramen för sjöfartsprogrammet som inom Ålands yrkeshögskola.

Den undervisning, som inom inledningsperioden för Ålands yrkeshögskolas sjöfartsprogram genomförs vid Ålands sjömansskola budgeteras i Ålands sjömansskolas budget.

Utbildningstjänsterna, ca 91.200 euro, avser kurser, som tillhandahålls av skolans samarbetspartners. Av dessa avser ca 22.700 euro kurser för externa deltagare. För de kurser, som anordnas av Ålands sjösäkerhetscentrum för skolans studerande har reserverats ca 28.900 euro. Inom utbildningstjänster har även reserverats ca 13.500 euro för segelfartygspraktik.

Ett anslag om ca 3.400 euro har reserverats för extern utvärdering av utbildningen.

Under momentet ingår anslag för sjöfartsläroverkets kostnader för deltagande i den årligen återkommande konferensen för sjöfartsutbildningsansvariga i de nordiska länderna och självstyrda områdena, NORMAR 2002 som arrangeras i juni 2002 på Åland.

För lärarnas och personalens fortbildning har reserverats totalt ca 16.000 euro, varav ca 10.800 euro för resor. Vidare föreslås 2.800 euro för pedagogisk handledning av lärarlagsarbete.

Under maskiner och inventarier föreslås ca 65.000 euro för uppgradering av fartygssimulatorns visuella system till Seaview 1. Vidare föreslås ca 41.200 euro för förnyelse och uppdatering av data- och audiovisuell utrustning och 6.700 euro för kompletteringar i radiokommunikationsutrustning. Utöver uppdateringar och nyinköp av datorprogram reserveras under inköpta ADB-program ca 1.450 euro för uppgradering av IMDG-koden på CD samt ca 4.200 euro för att möjliggöra laborationer med elektroniska sjökort.

Av anslaget har ca 13.600 euro reserverats för undervisningsmaterial och -utrustning för utbildning i första hjälp och sjukvård för sjöfolk. Utöver skolans studerande deltar studerande från de övriga sjöskolorna och externa deltagare i kurserna. På grund av nya STCW-krav har ett stort antal första hjälp-kurser anordnats under de senaste åren. Skolans utrustning har undergått stort slitage och bör förnyas.

Av anslaget avser ca 104.000 euro kostnader för extern kursverksamhet. Denna verksamhet inbringar motsvarande inkomster, vilka upptas under moment 36.36.20.

Verksamhetens utgifter kan i sin helhet hänföras till kostnader för Ålands yrkeshögskola med undantag för ca. 34.700 euro, som utgör kostnaden för de kurser som arrangeras för studerande på gymnasialstadiet. Av de medel, som föreslås i Ålands sjömansskolas budget avser ca 28.700 euro kurser för studerande på sjöfartsprogrammets (YH) årskurs 1.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	13	14	14
Tillfälliga tjänster	1		
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	1	1
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla		3	3
Bisyssla	12	4	4

Dispositionsplan:

4000 Personalutgifter			
- inrättade tjänster	717 724		
- tillfälliga tjänster	139 193		
- personal i arbetsavtalsförhållande	24 476		
- övriga löner och arvoden	<u>14 807</u>		896 200
4100 Material och förnödenheter			
- kontors- och skolmaterial	12 800		
- litteratur	10 100		
- vårdfönödenheter	7 900		
- värme, el och vatten	30 300		
- övrigt	<u>17 000</u>		78 100
4200 Hyror			1 100
4300 Inköp av tjänster			
- reparations- och underhållstjänster	52 700		
- trycknings-, annonserings-, bank-, post- och teletjänster	27 900		
- utbildningstjänster	91 200		

- inkvarterings- och förplägnadstjänster	25 600	
- övrigt	<u>23 000</u>	220 400
4800 Övriga utgifter		
- resor	22 600	
- representation	300	
- övrigt	<u>5 900</u>	28 800
1112 Inköpta ADB-program		16 700
1125 Maskiner och inventarier		118 700
8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd		<u>16 000</u>
Anslagsbehov		1 376 000
Användning av tidigare års anslag		<u>-86 000</u>
Förslag		1 290 000

46.36.74. Grundförbättringar och ombyggnad (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	16 800	210 000

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 210.000 euro för grundförbättring av skolans rörsystem.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	<u>210 000</u>
	Anslagsbehov	210 000

46.38. ÅLANDS TEKNISKA LÄROVERK

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	1 148 951	1 690 800	1 650 000
Inkomster	-40 083	-77 400	-77 000
Nettoutgifter	1 108 868	1 613 400	1 573 000

Den allmänna målsättningen för utbildningen vid Ålands tekniska läroverk framgår av landskapslagen om utbildning efter grundskolan (52/1997) och landskapslagen om en försöksverksamhet med yrkeshögskoleutbildning (55/1997).

Det övergripande målet formulerat i reglementet fastställt av landskapsstyrelsen år 1998 är att ge en högklassig aktuell utbildning inom det tekniska området på högre nivå. En studerande som genomgått en utbildning vid tekniska läroverket skall inneha den kompetens som krävs inom yrkesområdet, värderas högt på arbetsmarknaden samt besitta grundkunskaperna för eget företagande. Såväl studerande som personal skall uppskatta den studie- och arbetsmiljö läroverket erbjuder.

Det övergripande målet förverkligas genom

- kommunikation och samarbete med näringslivet, med läroinrättningar

- med motsvarande utbildningar och med behörighetsgivande myndigheter
- en stimulerande studie- och arbetsmiljö för studerande, lärare och övrig personal
 - undervisningsformerna; föreläsningar, lektioner, laborationer och projektarbeten
 - fortbildning av lärare och övrig personal
 - utveckling och förnyelse av de tekniska resurserna
 - utveckling av internationellt samarbete.

Mål för budgetåret är att utbilda studerande på yrkeshögskoleprogram inom ramen för Ålands yrkeshögskolas verksamhet, utbilda studerande på fristående kurser, utveckla verksamheten samt ge personalen fortbildning.

Tre av utbildningsprogrammen inom Ålands yrkeshögskolas verksamhet har tekniska läroverket som hemvist. Antalet studerande beräknas uppgå till i medeltal 154, fördelade på de olika programmen enligt följande:

Utbildningsprogram	Antal studerande				Utbildningsplatser	
	År 2000		År 2001		År 2002	
	Vt	Ht	Vt	Ht	Vt	Ht
Elektroteknik	21	27	27	25	25	20
Maskinteknik	27	38	38	53	53	68
Maskinteknik, vaktmaskinmästare	26	21	21	15	15	20
IT - informationsteknik	44	58	58	51	51	56
Studerande sammanlagt	118	144	144	144	144	164
Utexaminerade	3	12	21			

46.38.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
1 148 950,74	1 690 800	1 650 000

För verksamheten vid Ålands tekniska läroverk föreslås ett anslag om 1.650.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår anslag för avlönande av timlärare och extra arbetskraft samt i övriga löner och arvoden bl.a. direktionsarvoden.

Under momentet ingår anslag för extern auditering.

Under momentet ingår anslag för tekniska läroverkets kostnader för deltagande i den årligen återkommande sammankomsten för sjöfartsutbildningsansvariga i de nordiska länderna och självstyrda områdena, NORMAR 2002, som arrangeras i juni 2002 på Åland.

Föreslås ett anslag om 10.000 euro för omkostnader för kursen inom ramen för nordiskt samarbete, NORDPLUS, "Projekthantering och programkonstruktion" 10 sv på programmet för informationsteknik. Läroverket bekostar utgifter i samband med kursen för mat, logi, resor och teknisk utrustning i Mariehamn. Högskolan Dalarna i Borlänge ersätter läroverket för dessa merkostnader i samband med kursen. Inkomsten upptas under moment 36.38.20. Sammanlagt ca 100-120 studerande deltar i kursen från högskolor i Sverige, Norge, riket och Åland.

Anslaget för maskiner och inventarier avser anskaffningar av diverse apparatur till elavdelningen, maskinlaboratoriet, simulatoravdelningen, data-laboratorierna samt diverse möbler och undervisningsutrustning.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	21½	21½	21½
Tillfälliga tjänster	2	2	2
Personal i arbetsavtalsförhållande	3	3	3
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla	2	1	1
Bisyssla	8	12	15
<i>Dispositionsplan:</i>			
4000 Personalutgifter			
- inrättade tjänster	1 084 064		
- tillfälliga tjänster	303 054		
- personal i arbetsavtalsförhållande	70 565		
- övriga löner och arvoden	11 117		
- övriga personalutgifter	<u>900</u>		1 469 700
4100 Material och förnödenheter			
- små maskiner och inventarier	10 100		
- kontors- och skolmaterial	10 000		
- fastighetens drift	75 800		
- laboratoriernas drift	15 100		
- övrigt material och förnödenheter	<u>300</u>		111 300
4200 Hyror			4 200
4300 Inköp av tjänster			
- reparations- och underhållstjänster	16 800		
- trycknings-, annonserings- bank-, post- och teletjänster	28 500		
- personalutbildning	3 400		
- övrigt	<u>16 100</u>		64 800
4800 Övriga utgifter			
- representation	800		
- avgifter för användningsrätt	38 700		
- övrigt	<u>18 600</u>		58 100
1125 Maskiner och inventarier			100 000
8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd			<u>30 900</u>
Anslagsbehov			1 839 000
Användning av tidigare års anslag			<u>-189 000</u>
Förslag			1 650 000

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	241 856	359 800	0
Inkomster	-51 227	-33 600	0
Nettoutgifter	190 630	326 200	0

Kapitlet utgår. Se kapitel 47.44.

46.39.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
241 856,49	359 800	

Momentet utgår. Se moment 47.44.20.

46.40. ÅLANDS SJÖMANSSKOLA

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	2 177 937	2 525 500	3 286 000
Inkomster	-59 045	-73 000	-100 000
Nettoutgifter	2 118 893	2 452 500	3 186 000

Den allmänna målsättningen för utbildningen vid sjömansskolan framgår av LL om utbildning efter grundskolan (52/1997). De övergripande målen för utbildningen har i stort formulerats i reglemente och kvalitetssystem på följande sätt

- Ålands sjömansskola skall tillgodose behovet av yrkeskunnig fartygspersonal för sjöfartsnäringen genom att upprätthålla en tidsenlig svenskspråkig grundläggande yrkes- och fortsättningsutbildning för yrken till sjöss
- skolan skall därtill erbjuda en näringsanpassad kursverksamhet för de studerande och för utomstående
- utbildningen skall stöda de studerandes utveckling till flexibilitet, kreativitet och initiativförmåga samt företaganda
- utbildningen skall berättiga till nationell behörighet i enlighet med STCW-95 konventionen och därigenom trygga tillgången på kompetent sjöfolk i manskapsbefattning
- utbildningen skall ge behörighet för fortsatta studier på högre nivå.

De långsiktiga målen är

- att utveckla undervisningen så att de olika ämnena lättare kan integreras
- att varje utbildningsinriktning skall ledas av ett lärarlag
- att skapa en attraktiv studiemiljö, genom fortsatta reparationer i skolan
- att stimulera utökad delaktighet bland de studerande i olika steg av planering och beslutsfattande i ärenden som rör deras utbildning
- att inom valfrihetens ram ge studerande möjlighet att erhålla behörighet för vidare studier och olika sjöbehörigheter
- att erbjuda lärare och personal förutsättningar att delta i önskad ämnesinriktad fortbildning

- att ge resurser för studiehandling, stödundervisning och information så att även studerande med särskilda behov ges möjlighet att avlägga examen och erhålla behörigheter.

Målsättningar för år 2002

- att inleda om- och tillbyggnad av skolan
- att skapa förutsättningar för att införa lärarlag inom sjöfartsprogrammets utbildningsinriktningar
- att utveckla skolans handlingsplan för dyslexi för att ge studerande stöd och redskap att hantera sitt handikapp
- att förnya läroplanen för sjöfartsprogrammets utbildningsinriktningar
- att öka utbudet av externa kurser och möjligheterna att avlägga yrkesprov.

Utbildningsprogram	Antal studerande				Utbildningsplatser	
	År 2000		År 2001		År 2002	
	Vt	Ht	Vt	Ht	Vt	Ht
Sjöfartsprogrammet						
- grundexamen inom sjöfart, åk 1	27	23	23	-	-	-
- grundexamen inom sjöfart, åk 2	19	22	21	24	24	-
- däck- och maskinreparatör, åk 1	-	-	-	24	24	36
- däck- och maskinreparatör, åk 2	-	-	-	-	-	24
- fartygsmekaniker	-	6	6	8	8	8
- fartygselektriker, åk 1	6	9	9	-	-	12
- fartygselektriker, åk 2	5	5	5	9	9	-
- fartygselektriker, åk 3	-	5	5	5	5	9
- vaktmaskinmästare, åk 1	-	12	11	12	12	12
- vaktmaskinmästare, åk 2	-	-	-	11	11	12
- vaktmaskinmästare, åk 3	-	-	-	-	-	11
Hotell & restaurangprogrammet						
- årskurs 1	11	12	10	24	24	12
- årskurs 2	9	9	6	10	10	24
- hotell, restaurang & storhushåll, åk 1	10	-	-	-	-	-
- hotell, restaurang & storhushåll, åk 2	8	11	10	-	-	-
- café, storkök & restaurang	5	6	5	6	6	6
Sjöfartsläroverkets Sjökapten YH inledningsperiod 12,5 sv	-	12	-	12	-	12
Studerande sammanlagt	100	132	111	145	133	178
Utexaminerade	24	-	22	-	37	-

Följande led i utvecklingen inom sjömansskolans sjöfartsprogram är att inleda vaktstyrmansutbildning i samarbete med Ålands sjöfartsläroverk år 2002. Utbildningsplatserna inom sjöfartsprogrammets olika inriktningar ändras så att det årligen antas 24 studerande till däck- och maskinreparatör, 12 studerande till fartygselektriker, 12 studerande till vaktma-

skinmästare och 12 studerande till vaktstyrman.

Utbildningen vid Ålands sjömansskola sker i samarbete med

- Ålands sjöfartsläroverk, gemensamma lärare och kurser
- Ålands sjösäkerhetscentrum, säkerhetskurser
- Ålands tekniska läroverk, simulatorkurs
- Ålands hotell- och restaurangskola, hotell- och restaurangprogrammet.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

Utskottet har erfarit att landskapsstyrelsens skrivning i stycket under tabellen med utbildningsprogram bör rättas så, att första meningen stryks och den andra bör lyda som följer: "Utbildningsplatserna inom sjöfartsprogrammets olika inriktningar ändras så att det under år 2002 antas 36 studerande till däck- och maskinreparatör, 12 studerande till fartygs-elektriker och 12 studerande till vaktmaskinmästare."

46.40.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
1 697 326,12	2 091 600	2 302 000
	tb 31 100	

För verksamheten vid Ålands sjömansskola föreslås ett anslag om 2.302.000 euro.

Landskapsstyrelsen föreslår inrättande av en vaktstyrmansinriktning inom sjöfartsprogrammet från och med höstterminen 2002.

Anslaget för personalutgifter avser avlönandet av personal enligt bilaga 5.

Därtill förslås att en tjänst som speciallärare (lkl C 51) inrättas fr.o.m. 1.8.2002. Motsvarande funktion har tidigare upprätthållits med anslag.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår anslag för avlönande av bl.a. timlärare samt i övriga löner och arvoden anslag för bl.a. kursverksamhet och direktionsarvoden.

Under anslaget för inköp av tjänster ingår anslag för utbildning som upphandlas utanför skolan, bl.a. handledd praktik och segelfartygs praktik.

Under momentet ingår anslag för sjömansskolans kostnader för deltagande i den årligen återkommande sammankomsten för sjöfartsutbildningsansvariga i de nordiska länderna och självstyrda områdena, NORMAR 2002, som arrangeras i juni 2002 på Åland.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster (*1 vakant 1.8-31.12**1 vakant ***2 vakanta)	27*	28**	29***
Tillfälliga tjänster	2	2	1
Personal i arbetsavtalsförhållande	3	3	6
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla	1	2	2
Bisyssla	3	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	1 331 564	
	- tillfälliga tjänster	153 125	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	152 042	
	- övriga löner och arvoden	17 569	
	- övriga personalutgifter	<u>100</u>	1 654 400
4100	Material och förnödenheter		
	- små maskiner och inventarier	10 000	
	- livsmedel	80 100	
	- rengöringsmedel och -förodenheter	10 500	
	- värme, el och vatten	63 000	
	- byggnadsmaterial	22 000	
	- övrigt	<u>27 700</u>	213 300
4200	Hyror		118 600
4300	Inköp av tjänster		
	- reparations- och underhållstjänster	15 500	
	- annonsering och tryckning	27 000	
	- post-, tele- och banktjänster	16 100	
	- utbildningstjänster för personal	8 000	
	- renhållnings- och tvätteritjänster	16 800	
	- utbildningstjänster för studerande	64 000	
	- inkvarterings- och förplägnadstjänster	10 000	
	- transporttjänster	30 200	
	- övriga tjänster	<u>3 400</u>	191 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	20 000	
	- patent- och licensavgifter	10 100	
	- övrigt	<u>2 900</u>	33 000
1112	Immateriella rättigheter		6 700
1125	Maskiner och inventarier		<u>85 000</u>
	Anslagsbehov		2 302 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

Utskottet har erfarit att landskapsstyrelsens skrivning bör rättas så att stycket med formuleringen "Landskapsstyrelsen föreslår inrättande av en vaktstyrmansinriktning inom sjöfartsprogrammet från och med höstterminen 2002" utgår.

46.40.21. Driftsutgifter för m.s. Utö (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
44 105,44	71 500	84 000
	tb 28 600	

Ålands sjömansskola handhar driftansvaret för sjöskolornas gemensamma skolfartyg, m/s UTÖ. Fartyget används främst för sjömansskolans och sjöfartsläroverkets studerande i drifts- och underhållsteknik, för övningar i navigation och fartygsmanövrering.

Personalen utgörs av en fartygsmästare i arbetsavtalsförhållande samt vid behov korttidsanställd tillfällig personal.

Landskapsstyrelsen föreslår att ett anslag om 84.000 euro upptas för driften av skolfartyget.

En av landskapsstyrelsen tillsatt kommitté för planering av ett nytt skolfartyg/räddningsfartyg har presenterat sitt betänkande. Enligt förslag skulle ett nytt fartyg anskaffas för omkring 10 miljoner euro.

Landskapsstyrelsen avser att under året ytterligare utreda alternativa möjligheter att lösa behovet av träning i realistiska förhållanden.

	År 2000	År 2001	År 2002
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	1	1

Dispositionsplan:

4000 Personalutgifter			
- personal i arbetsavtalsförhållande			53 500
4100 Material och förnödenheter			18 300
4200 Hyror			500
4300 Inköp av tjänster			8 700
4800 Övriga utgifter			1 000
1125 Maskiner och inventarier			<u>2 000</u>
Anslagsbehov			84 000

46.40.75. Grundreparationer (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
436 505,84	269 100	400 000

För utbyte av avloppsstammar i gamla verkstadsdelen föreslås 126.000 euro. Detta är en fortsättning av föregående års totalrenovering av golvvavlopp i ekonomidelen.

För utbyte av styr- och reglerutrustningen föreslås 38.000 euro. Det är en fortsättning med slutetapp 4 av totalt 4, i maskinavdelningen.

För utbyte av fönsterfasad i sporthallen föreslås 42.000 euro. Det är en fortsättning med slutetapp 3 av totalt 3 och gäller norra fasadens fönster.

För utbyte av fönsterfasad i klassrumsdelen (söder) föreslås 11.000 euro. Konstruktionen är idag med "karmar" av stål och har efter mer än 26 år mycket svåra rostangrepp.

För asbetssanering i maskinhallen föreslås 13.000 euro. Det är isoleringen av bl.a. ångrör från mitten på 70-talet som måste bytas ut.

För ombyggnad av vattentak på ekonomibygnadens våning II, taket ovanför klassrummen, föreslås 170.000 euro. Konstruktionen är ett platt tak och bör efter drygt 26 år förnyas. Ekonomidelen tak ovanför köksdelen förnyades år 1999.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	<u>400 000</u>
	Anslagsbehov	400 000

46.40.76. Tillbyggnad (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	33 600	500 000

Ålands sjömansskola flyttade till nuvarande plats år 1974, då ekonomibygnad och byggnad för däck/el/maskinhall färdigställdes. Sporthallen byggdes år 1981 och därefter uppfördes maskinverkstaden år 1990.

Sjömansskolans studerande har idag starkt begränsad tillgång till grupp- och studierum, det saknas även lämpliga utrymmen för specialundervisning, idag sker en stor del av specialundervisningen i ett helt undermåligt utrymme. Dagens undervisning medför många olika projekt varvid de studerande bör ha tillgång till bibliotek med referenslitteratur men något sådant utrymme finns inte att tillgå idag.

Anslag för inledning av projektering, 33.600 euro, har beviljats i budgeten för år 2001. Projektet beräknas enligt en grov kostnadsuppskattning uppgå till ca 1.700.000 euro. Avsikten är att inleda till- och ombyggnaden under år 2002. Projektet beräknas förverkligas under perioden 2002 - 2004. Förslås att ett delanslag om 500.000 euro upptas för inledande av projektet.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	<u>500 000</u>
	Anslagsbehov	500 000

46.41. ÅLANDS SJÖSÄKERHETSCENTRUM

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	470 872	471 600	504 000
Inkomster	-199 186	-274 100	-300 000
Nettoutgifter	271 686	197 500	204 000

Ålands sjösäkerhetscentrum bildar en självständig samordningsenhet med uppgift att planera, koordinera, organisera och marknadsföra olika typer av kurser som sjöfartsnäringen och sjöskolorna behöver. Internationella konventioner såsom STCW-95, tillsammans med sjöfartsverkets bestämmelser, anger riktlinjer som skall följas.

- De långsiktiga målsättningarna för Ålands sjösäkerhetscentrum är
- att erbjuda kursverksamhet inom sjösäkerhetsområdet i enlighet med internationella utbildningskrav
 - att garantera kursverksamhet i nära kontakt med näringens behov
 - att erbjuda simulatorkurser till utomstående för att uppnå en högre utnyttjandegrad av simulatorerna

- att utöka en internationell marknadsföring av centret och dess möjligheter att anordna kursverksamhet
- att garantera säkerhet i kurssituationen.

Målsättningar för år 2002 är

- att fortsätta uppbyggnaden av kursverksamheten i sjöskolornas fartygs- och maskinsimulatorer för att därefter intensifiera marknadsföringen
- att utöka utbudet av kurser i hamn-, bassäng-, simulator- och brandanläggning samt förbättra marknadsföringen av dem gentemot olika b-kala och internationella intressegrupper.

Verksamheten förverkligas genom att sälja och köpa tjänster. Målgrupper är sjöskolornas studerande och sjöfartsbranchen med kringnäringar. Centret erbjuder sjösäkerhetskurser bl.a Fast Rescue Boat och livbåtsmanskurser. Av Mariehamns räddningsverk inköps brandkurser.

46.41.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
282 912,63	471 600	504 000
	tb 117 700	

Föreslås ett anslag om 504.000 euro för verksamheten vid Ålands sjösäkerhetscentrum.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal i enlighet med bilaga 5.

Föreslås anslag för en tillfällig tjänst som instruktör i totalarbetstid eftersom en utökad verksamhet förutsätter enhetlighet och kontinuitet i kursutförandet. För närvarande anlitas ca 10 olika instruktörer.

Under inköp av tjänster upptas anslag för bl.a köp av brandkurser, driftstekniker från sjömansskolan (20 % av tjänst), underhåll av teknik, vattenanalys/vattenrening, säkerhetsdykartjänster samt marknadsförings tjänster.

Under momentet ingår anslag för sjösäkerhetscentrets del av kostnader för deltagande i den årligen återkommande sammankomsten för sjöfartsutbildningsansvariga i de nordiska länderna och självstyrda områdena, NORMAR 2002 som arrangeras i juni 2002 på Åland.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	1	1	1
Tillfälliga tjänster	2	2	3

Dispositionplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	60 884	
	- tillfälliga tjänster	106 378	
	- övriga löner och arvoden	54 338	
	- övriga personalutgifter	<u>800</u>	222 400
4100	Material och förnödenheter		80 000

4200	Hyror	2 900
4300	Inköp av tjänster	183 000
4800	Övriga utgifter	8 300
1125	Maskiner och inventarier	<u>7 400</u>
	Anslagsbehov	504 000

46.42. ÅLANDS YRKESSKOLA

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	3 334 712	4 547 600	3 949 000
Inkomster	-93 477	-84 100	-84 000
Nettoutgifter	3 241 235	4 463 500	3 865 000

Den allmänna målsättningen för utbildningen vid yrkesskolan framgår av LL om utbildning efter grundskolan (52/1997). De övergripande målen för utbildningen har formulerats i reglementet på följande sätt

- den yrkesinriktade och studieförberedande utbildningen vid yrkesskolan skall skapa förutsättningar för ungdomarna att utveckla kunskaper som är attraktiva på arbetsmarknaden och som krävs för fortsatta studier
- läroplanernas innehåll skall utformas så att utbildningen tar sikte på områden inom arbetslivet som har naturliga eller önskvärda utvecklingsmöjligheter på Åland
- entreprenörskap, kreativitet och nyskapande är begrepp som skall vara vägledande för utbildningen vid yrkesskolan
- det pedagogiska arbetet skall inriktas på ökad ämnesintegration i syfte att uppnå intressanta och effektiva metoder för inläring
- de valbara ämnena skall utformas så att de studerande kan bredda sitt yrkeskunnande eller förbereda sig för fortsatta studier.

De långsiktiga målen är

- att undervisningen skall gå mot mer projekt- och problemorienterat lärande där det inte förekommer vattentäta skott mellan ämnena i syfte att uppnå eftersträvd ämnesintegration
- att varje utbildningsprogram skall ledas av ett lärarlag
- att erbjuda lärare och personal förutsättningar att, förutom den fortbildning som ordnas internt, delta i önskad yrkesinriktad fortbildning
- att lärandet, genom utveckling av arbetspraktiken, skall föras närmare arbetssituationen
- att ersätta tillfälliga lärarbefattningar med ordinarie tjänster
- att öka de studerandes delaktighet i den gemensamma undervisningsplaneringen
- att öka antagningen av studerande till byggprogrammet, el- och dataprogrammet samt till programmet för verkstads- och produktionsteknik för att möta företagens behov av yrkeskunniga medarbetare
- att skapa en attraktiv skolmiljö genom fortsatta reparationer i skolan.

Målsättningar för år 2002

- att förnya läroplanerna för utbildningsprogrammet för frisörer samt för utbildningsprogrammen inom multimedia och kommunikation och

- inom samhälleliga och sociala sektorn
- att etablera lärarlag inom samtliga yrkesinriktade utbildningsprogram
 - att erbjuda de studerande, inom de program som tar i bruk nya läroplaner, personliga studieplaner
 - att inleda reparationer av verkstäderna inom de yrkesinriktade utbildningsprogrammen.

Nio av utbildningsprogrammen på gymnasialstadiet har yrkesskolan som hemvist. Budgetåret 2002 beräknas antalet studerande uppgå till 272. Fördelningen framgår av tabell.

Utbildningsprogram	Antal studerande				Utbildningsplatser	
	År 2000		År 2001		År 2002	
	Vt	Ht	Vt	Ht	Vt	Ht
Byggteknik	22	19	18	24	24	24
El- och datateknik	64	55	54	46	46	52
Fordons- och transportteknik	32	34	31	35	35	36
Frisör	9	8	7	7	7	12
Hotell och restaurang	36	38	37	38	38	38
Multimedia och kommunikation	30	29	27	27	27	32
Samhälleliga och sociala	47	45	45	46	46	48
Verkstads- och produktionsteknik	31	29	28	28	28	36
Yrkesträningen	-	6	6	7	7	10
Studerande sammanlagt	271	263	253	258	258	288
Utexaminerade	64		64		62	
Överflyttade till hotell- och restaurangskolan för tredje studieåret	23		13		24	

Utbildningen vid yrkesskolan genomförs i samarbete med

- Ålands handelsläroverk, ekonomiska ämnen
- Ålands hotell- och restaurangskola, hotell- och restaurangprogrammet
- Ålands lyceum, el- och dataprogrammet
- Bild och formskolan, skapande verksamheten
- Mediaverkstaden, filmundervisning, videoredigering m.m.
- Ålands teknologicerter, 3-D teknik inom multimedia
- Westerlundiska gymnasiet i Enköping, fordonsutbildningen.

Dessutom samarbetar yrkesskolan med olika branschföretag i första hand genom den företagsförlagda arbetspraktiken.

46.42.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
3 102 745,16	3 387 100	3 529 000

För verksamheten vid Ålands yrkesskola föreslås ett anslag om 3.529.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Föreslås att en tjänst som lektor (inkl C 51) med undervisning i idrott och hälsa inrättas fr.o.m. 1.8.2002. Motsvarande funktion har tidigare upprätthållits med anslag för timlärare.

Föreslås att tjänstebenenämningen, gårdskarl-maskinskötare ändras till fastighetsskötare.

Därtill ingår i anslaget för tillfälliga tjänster bl.a. anslag för avlönande av timlärare, varvid även anslag för timlärare inom yrkesträningsundervisningen beaktats samt i övriga löner och arvoden anslag för föredragshållare och direktionens arvoden.

I anslaget för hälsovårdstjänster ingår ersättning för gymnasialstadiets gemensamma kurator.

Anslaget för utbildningstjänster avser inköp av specialkompetens främst inom datatekniska området men även inköp av tjänster för skolans kursverksamhet. Planerade kurser är

- ADR, transport av farligt gods, för skolans studerande samt för nya körkortsinnehavare, som önskar ADR-utbildning
- kurs i "Heta arbeten" för skolans personal och studerande.

Anslaget för transporttjänster avser de studerandes skolskjuts.

I anslaget för maskiner och inventarier ingår flera stora anskaffningar av verktygsmaskiner till skolans maskinverkstäder. Likaså ingår utbyte av datorer med en viss kringutrustning.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster (*1 vakant)	43	43	44 *
Tillfälliga tjänster	1	1	2
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	2	1
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla	8	11	11
Bisyssla	2	1	4

Dispositionplan:

4000 Personalutgifter			
- inrättade tjänster	1 816 575		
- tillfälliga tjänster	488 502		
- personal i arbetsavtalsförhållande	22 325		
- övriga löner och arvoden	18 898		
- övriga personalutgifter	<u>4 200</u>	2 350 500	
4100 Material och förnödenheter			
- små maskiner och inventarier	34 600		
- kontors- och skolmaterial	20 000		
- litteratur	37 000		
- livsmedel och drycker	119 500		
- skyddskläder och annan skyddsutrustning	25 000		
- rengöringsmedel och förnödenheter	18 500		
- bränsle, smörjmedel och kemikalier	10 000		

- värme, el och vatten	143 000	
- byggnads-, el- och liknande material	55 500	
- reservdelar och tillbehör	37 000	
- övriga material och förnödenheter	<u>8 400</u>	508 500
4200 Hyror		51 000
4300 Inköp av tjänster		
- reparation och underhåll av byggnader	40 000	
- reparation och underhåll av maskiner	13 400	
- annonsering och tryckning	28 800	
- post-, tele- och banktjänster	38 700	
- utbildningstjänster för personalen	23 500	
- renhållnings-, snöröjnings- och miljö tjänster	17 000	
- transporttjänster	152 000	
- inkvarterings- och förplägnadstjänster	6 700	
- utbildningstjänster	42 000	
- hälsovårdstjänster	15 100	
- övriga tjänster	<u>16 800</u>	394 000
4800 Övriga utgifter		
- resor	16 800	
- fastighetsskatt	6 700	
- övrigt	<u>3 500</u>	27 000
1112 Immateriella rättigheter		28 000
1125 Maskiner och inventarier		<u>170 000</u>
Anslagsbehov		3 529 000

46.42.74. Om- och tillbyggnad för Ålands yrkesskola (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
3 148,57	756 800	0

En utökning av antalet studerande på utbildningsprogrammen inom byggteknik samt verkstads- och produktionsteknik förutsätter att en ny byggverkstad som rymmer samtliga studerande inom byggprogrammet byggs år 2002 - 2003.

Byggtutbildningens praktiska undervisningsutrymmen är inte ändamålsenliga, de är omoderna och slitna. Det är lågt till tak och alla former av lyftanordningar saknas. Nuvarande byggverkstad är dessutom för liten. De utrymmen som inrymmer byggverkstaden byggdes år 1963 för dåvarande snickeriutbildning och fartygselektrikerutbildning. En tillbyggnad möjliggör en utökad antagning av studerande till byggprogrammet och verkstadsprogrammet för att tillgodose plastindustrins önskemål som framgår i den rapport som den s.k. sakkunniggruppen för plastindustrin utarbetat. I rapporten föreslås att utbildningsplatserna utökas från 12 till 16-20 platser och att detta kan ske efter att skolan byggts till.

En utbyggnad av byggverkstaden möjliggör att elkraftutbildningen flyttas till nuvarande byggverkstad. En ombyggnad för att anpassa utrymmena till den nya verksamheten är nödvändigt innan överflyttningen kan ske. Det är sannolikt att detta arbete kan ske hösten 2003. Verkstads- och produktionsteknik bereds utrymmen i den gamla elverkstaden vilket bör kunna ske från och med läsåret 2004 - 2005.

Kostnaderna för en ny byggverkstad med tillhörande undervisningsutrymmen för teoriundervisningen, lärarrum samt omklädningsrum och duschrum för de studerande uppskattas till 1.260.000 euro. Avsikten är att byggandet inleds under år 2002 varvid byggverkstaden planeras vara klar för inflyttning inför läsåret 2003 - 2004.

I budgeten för år 2000 beviljades 84.100 euro för projektering av om- och tillbyggnad av yrkesskolan med anledning av yrkesträningens behov. I budgeten för år 2001 beviljades ytterligare 756.800 euro för att inleda tillbyggnaden. Dessa anslag föreslås i väntan på den fortsatta planeringen i enlighet med motiveringen till moment 46.01.74. använda för anläggandet av byggverkstaden. Yrkesträningens utrymmesbehov tillgodoses inom yrkesskolan.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

I titl Harriet Lindemans m.fl. finansmotion nr 42 föreslås att ett anslag om 500.000 euro upptas.

Utskottet har erfarit att den föreslagna lösningen för yrkesträningens behov inte motsvarar behovet av utrymmen som undervisningen fordrar. Därför bör landskapsstyrelsen överväga en annan lösning. Med anledning av detta föreslår utskottet att motionen förkastas.

46.42.75. Grundreparationer (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
228 817,95	403 700	420 000

Sanering av ventilationssystemet i yrkesskolan inleddes år 1997. Ventilationssaneringen delades in i fyra etapper. Verkstadsflygeln är den byggnad som återstår att sanera, etapp fyra, vilket planeras genomföras sommaren 2002. I samband med saneringen av ventilationssystemet genomförs även viss förnyelse av elsystemet samt vissa lämpliga byggnadsåtgärder så som t.ex. handikappanpassning av skolan.

Ytterligare föreslås förnyelse av kylrummen i bespisningsköket. Nuvarande kylrum är placerade utanför köket på andra sidan en korridor. En branddörr måste passeras för att kökspersonalen, från köket, skall nå kylarna. Kylrummen är 38 år gamla och i samband med att de förnyas kommer dessa utrymmen att flyttas in i köket.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	<u>420 000</u>
	Anslagsbehov	420 000

46.44. ÅLANDS NATURBRUKSSKOLA

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	863 308	1 333 700	1 808 000
Inkomster	-95 393	-331 300	-330 000
Nettoutgifter	767 915	1 002 400	1 478 000

Den allmänna målsättningen för utbildningen vid Ålands naturbruksskola framgår av LL om utbildning efter grundskolan (52/1997). Därutöver har skolans övergripande mål formulerats i reglementet på följande sätt

- utbildningen vid naturbruksskolan skall utformas så att det gagnar näringslivet och dess utvecklingsmöjligheter på den åländska landsbygden
- entreprenörskap, kreativitet och nytänkande är begrepp som skall vara vägledande för utbildningen vid naturbruksskolan
- det pedagogiska arbetet skall sträva till ökad ämnesintegration i syfte att uppnå en effektivare inläring och en bättre helhetssyn för studeranden
- de valbara ämnena skall utformas så att de studerande kan bredda sitt yrkeskunnande eller förbereda sig för fortsatta studier
- skollägenheten Jomala gård och Ålands svinavelsstation skall ses som resurser för utbildningen och för detta ändamål utnyttjas på bästa möjliga vis
- skolan skall också inom ramen för Ålands landsbygdscentrum verka för en levande landsbygd på Åland genom att bedriva fortbildning och annan utåtriktad verksamhet.

De långsiktiga målen är

- att höja statusen på skolan genom att bygga upp ett utbildnings- och resurscentrum för djur, natur och miljö
- att verka för en mångsidig landsbygd genom att utbilda initiativrika innevånare
- att verka för att naturen brukas och används på ett hållbart och miljövänligt sätt
- att göra utbildningen bredare och intressantare genom att utöka valbarheten och erbjuda studiehelheter inom flera områden som studeranden kan välja efter eget intresse och behov av t.ex binärningar till lantbruket
- att göra möjligheten större för de som vill studera vidare genom att erbjuda valbara studiehelheter med naturvetenskapliga ämnen
- att stöda projekt- och problemorienterad undervisning i syfte att uppnå större ämnesintegration
- att skapa en attraktiv och modern undervisningsmiljö på skoljordbruket
- att erbjuda lärare och personal möjlighet att delta i önskad ämnesinriktad fortbildning
- att erbjuda intressanta och lärorika fortbildningskurser för jordbrukare och andra intresserade på landsbygden.

Målsättningar för år 2002

- att bredda utbudet av valbara kurser genom att införa övningar i gräv-maskinsanvändning och skötsel av smådjur

- att anpassa undervisning till årstid genom att förlänga läsåret fram till midsommar för studerande i årskurs I
- att ge lärare och instruktörer en relevant IT-fortbildning utgående från individuella behov
- att lägga om hela det arrenderade området i Ringsböle till ekologisk produktion
- att byta ut dikobesättningen till uppfödning av tjurar, kvigor och stutar från mjölkobesättningen
- att bygga en ny modern undervisningsladugård där mjölkorna går i lösdrift.

Beskrivning av verksamheten

Skolan har en 3-årig grundskolebaserad utbildning inom inriktningarna lantbruk och hästskötsel. En ny utbildning till fritidsridledare startade läsåret 2001 - 2002. Skolan kommer dessutom att erbjuda en 40 veckors grundutbildning för vuxna under perioden januari - december 2002 och en 1-årig gymnasialstadiebaserad hästskötartutbildning hösten 2002.

Budgetåret 2002 beräknas antalet inskrivna studerande uppgå till totalt ca 43 på vårterminen och ca 50 på höstterminen fördelade enligt följande:

Naturbruksprogrammet

Årskurs I	15 studerande
Årskurs II	15 studerande (hösten 2002)
Årskurs III	8 studerande (våren 2002)

Gymnasialstadiebaserade utbildningar

1-årig fritidsridledarutbildning	12 studerande (våren 2002)
1-årig hästskötartutbildning	12 studerande (hösten 2002)
40 veckors grundutbildning	8 studerande

Naturbruksskolan ingår i NUM-projektet (naturbruks utbildning i Mälardalen) och samarbetar med naturbruksgymnasierna i Mälardalen, Sverige.

Skolan samarbetar även med Ålands husmodersskola, Ålands försöksstation, Landsbygdskonsult - Åland r.f., Ålands Producentförbund samt privata jordbrukare och företag inom branschen genom den arbetsplatsförlagda praktikperioden.

46.44.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
832 745,71	1 204 200	1 308 000

För upprätthållande av samma omfattning på verksamheten som under år 2001 föreslås ett anslag om 1.308.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal i skolan och på skoljordbruket i enlighet med bilaga 5.

Tillfälliga tjänster avser avlönande av timlärare för ordinarie utbildningsprogram och kursverksamhet.

Därtill ingår i anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande avlönande av praktikanter.

Övriga löner och arvoden avser anslag för direktionens arvoden.

Hyror avser arrendemark samt hyra av maskiner, bl.a. kopiator.

Inköp av tjänster avser bl.a. utbildningstjänster från ridskola samt inköp av utbildning för övrig kursverksamhet.

Anslaget för maskiner och inventarier avser anskaffningar och utbyten av maskiner och utrustning i den mån det ryms inom verksamhetsanslaget.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	7	8	8
Personal i arbetsavtalsförhållande	9	13	13
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla	1	2	1
Bisyssla	5	3	2
<i>Dispositionplan:</i>			
4000 Personalutgifter			
- inrättade tjänster	296 119		
- tillfälliga tjänster	34 395		
- personal i arbetsavtalsförhållande	337 193		
- övriga löner och arvoden	8 893		
- övriga personalutgifter	<u>1 500</u>		678 100
4100 Material och förnödenheter			
- små maskiner och inventarier	19 800		
- kontors- och skolmaterial	10 500		
- litteratur	13 500		
- livsmedel och drycker	38 700		
- värme, el och vatten	63 900		
- lantbruksprodukter	42 700		
- övrigt	<u>59 700</u>		248 800
4200 Hyror			37 000
4300 Inköp av tjänster			
- reparations- och underhållstjänster	26 000		
- trycknings-, annonserings-, post- och teletjänster	36 300		
- personalutbildning	3 500		
- utbildningstjänster	126 200		
- övrigt	<u>49 500</u>		241 500
4800 Övriga utgifter			
- resor	22 100		
- representation	300		
- övrigt	<u>2 800</u>		25 200
1125 Maskiner och inventarier			<u>77 400</u>
Anslagsbehov			1 308 000

46.44.75. Renovering av fastighet (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
30 562,51	tb 62 200	
Momentet utgår.		

46.44.76. Lösdriftsladugård (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	67 300	500 000

Med hänvisning till motiveringen under momentet i bugeten för år 2001 konstateras att en beskrivning av en kall lösdriftsladugård för 40 kor med serviceutrymmen och undervisningslokal har tagits fram. Kostnaderna för ladugården har beräknats till omkring 560.000 euro varav ca hälften avser en varm del inkluderande utrymmen för service, personal och undervisning och den andra hälften liggshall, mjölkkningsfaciliteter, gödsellagring m.m. Hallen innehåller även utrymmen för kalvar och rekryteringsdjur.

Den nya ladugården anses vara en förutsättning för att kunna lägga om produktionen till ekologisk produktion. Landskapsstyrelsen anser att denna betydande satsning är motiverad med beaktande av behovet att även på lång sikt stimulera och upprätthålla mjölkproduktionen på Åland. Satsningen är utgående från detta betydelsefull även för att främja det öppna betade landskapet.

Föreslås ett ytterligare anslag om 500.000 euro för uppförandet av ladugården jämte undervisningsutrymmen.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	<u>500 000</u>
	Anslagsbehov	500 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

I tll Ronald Bomans finansmotion nr 43 samt i vtm Bert Häggbloms m.fl. finansmotion nr 44 föreslås att anslaget utgår.

Utskottet har erfarit att den befintliga ladugården vid naturbruksskolan är i mycket dåligt skick och att skolan därför är i ett stort behov av en ny ladugård. En satsning på en lösdriftsladugård ger enligt utskottet förutsättningar för en långsiktig satsning på ekologisk produktion. Därmed skapas även underlag för att bibehålla mjölkproduktionen på Åland. Mot bakgrund härav föreslår utskottet att motionen förkastas.

46.46. ÅLANDS HUSMODERSSKOLA

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	236 697	290 600	278 000
Inkomster	-29 792	-10 400	-11 000
Nettoutgifter	206 905	280 200	267 000

Den allmänna målsättningen för utbildningen vid Ålands husmodersskola framgår av LL om utbildning efter grundskolan (52/1997) och skolans reglemente. Utbildningen skall

- vara studieförberedande för fortsatta branschinriktade studier på gymnasialstadienivå
- befrämja hemkulturen i vårt samhälle som så starkt präglas av sjöfart, turism och informationsteknologi.

De långsiktiga målen är

- att fortsätta att ge ettårig utbildning i vardagslivskompetens anpassad till dagens samhälle men i samklang med åländska traditioner och därmed öka unga människors förutsättningar att skapa ett fungerande hem
- att fungera mera yrkesorienterande inom skolans verksamhetsområden genom ökat samarbete med mottagande skolor och arbetspraktik för att på sikt höja de studerandes antagningspoäng till branschinriktade utbildningar
- att höja statusen på skolan med mera verksamhet via utökat samarbete med övriga gymnasialstadieskolor och mera vuxenutbildning
- att ordna önskade utbildningstillfällen som gynnar landsbygdsturismen.

Målsättningar för år 2002

- revidering av läroplan och arbetsordning
- skaffa fler datorer till skolan för att nyttjas i undervisningen
- arrangera kortkurser i traditionella hantverk som är utdöende
- arrangera fortbildning för familjedagvårdare.

Skolans ettåriga utbildningsprogram med 16 heltidsstudieplatser omfattar främst praktisk undervisning i hemkunskap, textilslöjd och barnavård med grundutbildning till familjedagvårdare. I familjedagvårdarutbildningen finns ytterligare 6 deltidstudieplatser reserverade för vuxenstuderande. Grundutbildning i familjedagvård har skolan gett i tio år och nu planeras fortbildning för familjedagvårdare.

Projektet "Landsbygdsturism" med åländska traditioner har avslutats men behovet av kortare kurser i bl.a. bortglömda hantverk finns kvar.

46.46.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
218 156,57	290 600	278 000

Under momentet föreslås ett anslag om 278.000 euro för husmodersskolans verksamhet under år 2002.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår anslag för avlönande av bl.a. timlärare och elevhemsövervakare. I anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande ingår anslag för avlönande av kökshjälps och semestervikarie samt i övriga löner och arvoden direktionsarvoden.

Anslaget för inköp av tjänster har höjts något för kostnader för automat-larm och ADB-användaravgifter.

Anslaget för maskiner och inventarier avser viss komplettering alternativt utbyte av utrustning.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	2½	2½	2½
Tillfälliga tjänster	2	1	1
Timlärare vid läsårets ingång			
Bisyssla	6	6	6

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	109 951	
	- tillfälliga tjänster	53 227	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	4 686	
	- övriga löner och arvoden	5 336	
	- övriga personalutgifter	<u>400</u>	173 600
4100	Material och förnödenheter		
	- livsmedel och drycker	13 800	
	- värme, el och vatten	22 900	
	- övrigt	<u>12 500</u>	49 200
4200	Hyror		200
4300	Inköp av tjänster		
	- utbildningstjänster	17 600	
	- övrigt	<u>25 800</u>	43 400
4800	Övriga utgifter		
	- resor	6 400	
	- övrigt	<u>1 800</u>	8 200
1125	Maskiner och inventarier		<u>3 400</u>
	Anslagsbehov		278 000

46.48.

ÅLANDS HOTELL- OCH RESTAURANGSKOLA

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	1 415 159	1 752 500	1 915 000
Inkomster	-159 297	-158 100	-158 000
Nettoutgifter	1 255 862	1 594 400	1 757 000

Den allmänna målsättningen för utbildningen vid Ålands hotell- och restaurangskola framgår av LL om utbildning efter grundskolan (52/1997). Utbildningen är indelad i två nivåer, dels gymnasialstadienivå och dels högre nivå. Utbildningen på högre nivå förverkligas inom nätverket Ålands yrkeshögskola. För utbildningen inom yrkeshögskoleprogrammet för hotell- och restaurangservice gäller de övergripande målen i Ålands yrkeshögskolas styrdokument. De övergripande målen för utbildningen på gymnasialstadiet har i stort formulerats i skolans reglemente på följande sätt

- utbildningen skall ge de studerande möjlighet att utveckla kunskaper som är attraktiva inom hotell- och restaurangbranschen och som krävs för fortsatta studier
- utbildningen skall utformas så att den tar sikte på områden inom branscher som har naturliga och önskvärda utvecklingsmöjligheter på Åland
- utbildningen skall utveckla initiativförmåga, kreativitet samt eget ansvar. Utbildningen skall även stärka den studerandes sociala kompetens samt känsla för sin yrkesroll
- utbildningen skall ge studerande möjligheter att tillämpa nya kunskaper och färdigheter i verkliga arbetssituationer i skolan och i samarbete med näringslivet
- utbildningen skall ur ett internationellt perspektiv hålla en hög nivå.

De långsiktiga målen är

- att läroplanerna för de olika utbildningsinriktningarna på gymnasialstadiet kontinuerligt utvecklas och förnyas
- att fungera som resurscentrum för branschen genom att arrangera fortbildning och uppdragsutbildning
- att inom skolan skapa förutsättningar att arrangera av branschen efterfrågade kompetens- och spetsutbildningar
- att erbjuda lärare och personal förutsättningar att delta i önskad ämnesinriktad fortbildning
- att erbjuda yrkeslärarna möjligheter att genom yrkesinriktad fortbildning utveckla kompletterande spetskompetenser
- att stimulera de studerande till större delaktighet i den gemensamma undervisningsplaneringen
- att ytterligare utveckla och bredda det internationella samarbetet
- att skapa en attraktiv skolmiljö för inläring och studier
- att genom tillbyggnader av skolan kunna ta emot studerande från årskurs två för att utöka antalet nybörjarplatser inom hotell- och restaurangprogrammet så att det bättre motsvarar ökande årskullar och efterfrågan.

Målsättningar för år 2002 är

- att förnya läroplanen för hotell- och restaurangprogrammets olika inriktningar samt för spetsutbildningen till barmästare
- att fortsätta arbetet med att ta fram ett kvalitetsledningssystem
- att ge två yrkeslärare möjlighet att utbilda sig inom områdena vinkunskap och starka drycker för att de skall kunna fungera som huvudlärare för sommelier- och barmästarutbildningarna
- att besöka de internationella praktikplatserna samt delta i den europeiska hotell- och restaurangskoleföreningens seminarie-, fortbildnings- och tävlingsprogram
- att utveckla samarbetet mellan de skolor som är integrerade i hotell- och restaurangprogrammet
- att inleda planeringen för en tillbyggnad av hotell- och restaurangskolan.

Budgetåret 2002 beräknas antalet studerande uppgå till cirka 146 fördelade på följande utbildningar:

Utbildningsprogram	Antal studerande				Utbildningsplatser	
	År 2000		År 2001		År 2002	
	Vt	Ht	Vt	Ht	Vt	Ht
Hotell och restaurang						
Kock åk 3	29	31	30	36	36	36
Servitör åk 3	12	16	16	16	16	16
Servitör (gymn.bas)	12	12	12	16	16	16
Hotell- och konferenspersonal (gymn.bas)	8	16	16	16	16	16
Barmästare	-	-	-	-	-	16
Rest.adm.linjen BTA - Vasa	3	-	-	-	-	-
Yrkeshögskoleprogrammet						
YH 1	13	14	14	14	14	14
YH 2	12	12	12	14	14	14
YH 3	11	11	11	13	13	14
YH 4	-	11	11	11	11	13
Studerande sammanlagt	100	123	122	136	136	155
Utexaminerade						
Gymnasialstadiet	64		71		82	
YH	-		11		11	

Den gymnasialstadiobaserade utbildningen inom hotell- och restaurangprogrammet genomförs i ett integrerat samarbete med Ålands yrkesskola och Ålands sjömansskola. Under de två första studieåren är utbildningen i huvudsak lagd till Ålands yrkesskola och Ålands sjömansskola medan de tredje året i sin helhet är förlagt till Ålands hotell- och restaurangskola. I praktiken innebär det att Ålands hotell- och restaurangskola ansvarar för utbildningen och förverkligandet av läroplanens målsättning samt fungerar som utexaminerande skola.

Övriga samarbetspartners för Ålands hotell- och restaurangskola är

- Ålands handelsläroverk, lärartjänster
- Ålands handelsläroverk och Ålands lyceum, psykologtjänst
- Ålands sjömansskola och Ålands sjöfartsläroverk, utbildning i passagerarfartygssäkerhet.

46.48.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
1 327 197,22	1 663 400	1 826 000

Under momentet föreslås ett anslag om 1.826.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal i enlighet med bilaga 5.

I syfte att involvera och utveckla IT i undervisningen samt att ansvara för skolans datautrustning, föreslås inrättande av en tjänst som IT-handledare med totalarbetstid (inkl C 57) fr.o.m. 1.8.2002.

Föreslås att en ordinarie tjänst som städare indras från och med 1.1.2002

och att motsvarande anslag beaktas under personal i arbetsavtalsförhållande.

Därtill ingår i anslaget för tillfälliga tjänster anslag för avlönande av timlärare samt i övriga löner och arvoden anslag för bl.a. kursverksamhet och arvoden.

Under anslaget för inköp av tjänster upptas de beräknade kostnaderna för arvoden till special- och gästföreläsare inom olika branschrelaterade fördjupningsområden. Gästföreläsarna kommer från olika universitet och högskolor och anlitas i huvudsak inom YH-programmet för hotell- och restaurangservice årskurserna 3 och 4. Därtill upptas kostnader för lärar- och personalfortbildning samt för del i psykologtjänst och övriga tjänster.

Under anslaget för övriga utgifter upptas resekostnader och traktamenten för special- och gästföreläsare, praktikplatsbesök under de studerandes obligatoriska utlandspraktik samt för deltagande i den europeiska hotell- och restaurangskoleföreningens olika utbildningsprogram, seminarier och tävlingar. Därtill har även reserverats anslag för fastighetsskatt, medlemsavgifter samt representation.

I anslaget för maskiner och inventarier föreslås anslag för inköp av diverse utrustning till undervisningsköken och övningsrestaurangen. Därtill föreslås medel för inköp av ergonomiska stolar och bord till ett klassrum.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	17	17	17
Tillfälliga tjänster	1	2	1
Personal i arbetsavtalsförhållande	4	4	5
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla	2	3	3
Bisyssla	3	2	2
<i>Dispositionplan:</i>			
4000 Personalutgifter			
- inrättade tjänster	878 787		
- tillfälliga tjänster	196 649		
- personal i arbetsavtalsförhållande	132 562		
- övriga löner och arvoden	48 802		
- övriga personalutgifter	<u>1 900</u>		1 258 700
4100 Material och förnödenheter			
- livsmedel och drycker	126 100		
- värme, el och vatten	84 100		
- övrigt	<u>42 000</u>		252 200
4200 Hyror			115 800
4300 Inköp av tjänster			
- byggnads-, reparations- och underhållstjänster	25 200		
- trycknings-, annonserings-, post- och teletjänster	35 300		
- fortbildning av lärare och personal	13 400		
- renhållningstjänster	15 100		

- utbildningstjänster	42 000	
- psykolog delad tjänst med ÅL och ÅHL	6 700	
- övrigt	<u>16 300</u>	154 000
4800 Övriga utgifter		
- resor	19 300	
- övrigt	<u>5 000</u>	24 300
1125 Maskiner och inventarier		<u>21 000</u>
Anslagsbehov		1 826 000

46.48.21. Rörelseverksamhet (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
87 962,27	89 100	89 000

För rörelseverksamheten föreslås 89.000 euro. I momentet ingår utgifter för löner, råvaror, dekorationer, tvätt, annonsering och tryckning m.m. Se även moment 36.48.21.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- övriga löner och arvoden		21 900
4100	Material och förnödenheter		
	- livsmedel och drycker	56 700	
	- övrigt	<u>3 300</u>	60 000
4200	Hyror		800
4300	Inköp av tjänster		5 500
4800	Övriga utgifter		<u>800</u>
	Anslagsbehov		89 000

46.50. ÅLANDS VÅRDINSTITUT

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	988 598	1 021 100	1 144 000
Inkomster	-82 194	-69 600	-70 000
Nettoutgifter	906 404	951 500	1 074 000

Verksamheten vid Ålands vårdinstitut grundar sig på LL om utbildning efter grundskolan (52/1997) och LL om en försöksverksamhet med yrkeshögskoleutbildning (55/1997).

På inträdeskrav, läroplansgrunder och bedömning av studerande vid Ålands vårdinstitut ställs samma krav som vid motsvarande utbildningar i riket. De studerande skall få samma kunskaper och färdigheter som vid motsvarande skolor i riket i enlighet med Förordningen om social- och hälsovårdsutbildning i landskapet Åland (3/1996).

En långsiktig målsättning är att alla anställda inom åländsk social- och hälsovård skall erhålla en officiellt godkänd examen. Genom ett nära samarbete med arbetslivet skall utbildningarna trygga invånarnas behov av kompetent arbetskraft och även bidra till utveckling av verksamheten

inom social- och hälsovårdsbranschen. Skolans kontakter till aktuell kunskap och forskning samt det internationella nätverket skall också befrämja den åländska social- och hälsovården.

Utbildningen vid Ålands vårdinstitut har vuxit i omfattning och innehåller nu utbildning i fyra enheter: Yrkeshögskolans program, gymnasialstadiet med ungdomsutbildning, vuxenutbildning samt fortbildningsverksamhet.

På grund av förändringar i befolkningsstrukturen och förändringar i social- och hälsovårdens verksamhet har behovet av arbetskraft ökat kraftigt de senaste åren. Till detta bidrar också de omkringliggande regionernas brist på utbildad arbetskraft för vård och omsorg. Det finns även ett stort antal anställda på Åland med behov av en kompletterande utbildning. Inom ordinarie ungdoms- och vuxenutbildning erbjuds 4-6 kompletteringsplatser varje år inom ramen för de inriktade studierna för närvårdare. Därtill sker en del av kompletteringsstudierna som handledda självstudier på distans (ca 10 sv). Fortbildning på yrkeshögskolenivå sker i samarbete med Ålands högskola.

År 2002 beräknas vårdinstitutet ha i medeltal 139 studerande och erbjuder 335 studieveckor inom grundutbildning samt fortbildning 15 sv dels integrerade i närvårdarutbildningens valfria kurser, dels i form av fortbildning för personal som verkar inom yrket.

Under året pågår följande utbildningar:

Gymnasialstadiet	Antal studerande vt	Antal studerande ht
<u>Närvårdare ungdomsutbildning</u>		
NV6 Sjukvård och omsorg	20	-
NV7 år III	14	20
NV8 år II	14	14
NV9 år I	-	14
<u>Närvårdare vuxenutbildning</u>		
VUX3	24	24
<u>Närvårdare läroavtalsutbildning</u>		
LA1	16	16
<u>Assistent inom utbildning och omsorg</u>		
ASS2	14	-
Yrkeshögskola		
Sjukskötare		
SJK2	20	20
SJK3	16	16
SJK4	-	16
Totalt antal studerande	138	140

46.50.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
988 598,00	1 021 100	1 144 000
	tb 48 800	

Under momentet föreslås ett anslag om 1.144.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

För den ökade verksamheten föreslås inrättande av en ny tjänst som lektor i yrkesämnen (inkl C 54) fr.o.m. 1.8.2002 med huvudsaklig undervisning inom sjukvård och omsorg. Motsvarande funktion har tidigare upprätthållits med anslag.

Föreslås anslag för en tillfällig tjänst som IT-handledare på deltid från och med 1.8.2002 för att handleda studerande, lärare i dagligt bruk av datorer i undervisning

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår anslag för avlönande av timlärare samt i övriga löner och arvoden anslag för föredragshållare och direktionsarvoden.

Skötsel av vårdinstitutets fastighet och vaktmästeriuppgifter fungerar som köptjänst. Föreslås att anslaget för fastighetsskötsel ökas från en 50 % tjänst till 75 % tjänst.

Anslaget ökar bl.a. med anledning av ökat antal studerande och därtill hörande ökning av personalutgifter samt för handledning och fortbildning av personal.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	9	10	11
Tillfälliga tjänster		1	2
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	2	2
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla	5	7	6
Bisyssla	2	5	2

Dispositionsplan:

4000 Personalutgifter		
- inrättade tjänster	489 730	
- tillfälliga tjänster	284 887	
- personal i arbetsavtalsförhållande	33 515	
- övriga löner och arvoden	<u>25 568</u>	833 700
4100 Material och förnödenheter		
- små maskiner och inventarier	10 100	
- kontors- och skolmaterial	10 100	
- litteratur	8 400	
- värme, el och vatten	14 000	
- övrigt	<u>5 000</u>	47 600
4200 Hyror		35 300
4300 Inköp av tjänster		
- byggnads-, reparations- och underhållstjänster	8 400	

- för övriga tjänster (gårdskarlar)	20 200	
- trycknings-, annonserings-, post- och teletjänster	17 400	
- personaltjänster	5 100	
- utbildningstjänster	50 500	
- inkvarterings- och övr. förplägnadstjänster	30 700	
- transporttjänster	35 300	
- övrigt	<u>1 700</u>	169 300
4800 Övriga utgifter		
- resor	16 800	
- representation	300	
- övrigt	<u>2 500</u>	19 600
1125 Maskiner och inventarier		24 900
8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd		<u>13 600</u>
Anslagsbehov		1 144 000

46.52. ÅLANDS HANDELSLÄROVERK

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	1 289 071	1 472 100	1 494 000
Inkomster	-66 450	-92 500	-85 000
Nettoutgifter	1 222 621	1 379 600	1 409 000

De allmänna målsättningarna för utbildningen vid Ålands handelsläroverk framgår av LL om utbildningen efter grundskolan (52/1997). Utbildningen är indelad i två nivåer, dels gymnasialstadienivå och dels yrkeshögskolenivå. För utbildningen inom programmet Ekonomi och marknadsföring på yrkeshögskolenivå gäller de övergripande målen i Ålands yrkeshögskolas styrdokument.

Skolans övergripande mål har formulerats i reglementet på följande sätt

- begrepp som entreprenörskap, kreativitet och nyskapande skall vara vägledande för utbildningen
- utbildningen skall ge en bred bas för arbetsuppgifter inom handel och administration inom olika branscher
- utbildningen skall ge såväl teoretiska som praktiska kunskaper både för yrkeslivet och för fortsatta studier
- utbildningen skall ge baskunskaper för ett livslångt lärande
- utbildningen genomförs genom ett elevaktivt arbetssätt
- utbildningen skall utveckla förmåga till flexibilitet, förmåga att arbeta självständigt och kunna ta initiativ.

De långsiktiga målen är

- att skolans läroplan för utbildningen på gymnasialstadiet förnyas och förbättras. Däri ingår också att ta fram förbättrade bedömningsanvisningar
- att lärarna kontinuerligt deltar i pedagogisk och yrkesmässig fortbildning för att utveckla pedagogiken
- att öka de studerandes delaktighet i beslutsfattande i ärenden som rör deras utbildning och i undervisningsplanering

- att bedriva en god personalpolitik och bl.a ersätta tjänster som timplärare i huvudsyssla med ordinarie tjänster.

Målsättningar för år 2002 är

- att lärarna skall revidera och förbättra skolans läroplan med de nya läroplansgrunderna och bedömningsanvisningarna som utgångspunkt; i första hand utarbeta nya beskrivningar samt bedömningsanvisningar för studiehelheterna, inriktningsstudierna och de valbara ämnena
- att hålla ett seminarium om vuxenpedagogik och följa upp fortbildningen om inlärningsstilar för att utveckla vuxenpedagogiken
- att utveckla och förbättra den ergonomiska miljön i datasalarna
- att ordna kurser för datakörkort samt AB-kort, att vid behov ordna säsättningsutbildningar i samarbete med arbetsförmedlingen och uppdragsutbildningar för företag och organisationer under förutsättning att lärarresurser finns
- att ge de studerande vid handelsläroverket möjlighet att välja kurser i historia och naturvetenskapliga ämnen vid lyceet för att bredda sin behörighet till vidare studier och likaså skall de studerande vid lyceet ges möjlighet att välja t.ex. kurser i turismlära, marknadsföring och företagsverksamhet vid handelsläroverket
- att fortsätta arbetet med att ta fram en gemensam kvalitetshandbok för alla program inom yrkeshögskolan och slutföra arbetet för programmet "Ekonomi och marknadsföring"
- att fullfölja planeringen att ändra inriktning på utbildningsprogrammet "Ekonomi och marknadsföring" 140 sv till "Revision" för start höstterminen 2002.

Under år 2002 beräknas antalet studerande uppgå till i medeltal 137. De studerande fördelar sig på de olika utbildningsprogrammen enligt tabellen nedan.

Utbildningsprogram	Antal studerande				Utbildningsplatser	
	År 2000		År 2001		År 2002	
	Vt	Ht	Vt	Ht	Vt	Ht
Handel och administration (120sv)	73	68	66	79	74	68
Vuxenutbildning till merkonom (80sv)	14	12	16	16	16	16
Vuxenutbildning till merkonom (distans)	8	18	12	12	16	16
Ekonomi och marknadsföring (YH 140sv)	31	44	43	55	36	48
Studerande sammanlagt	126	142	137	162	142	148
Utexaminerade	39	1	35			

Samarbetspartners för Ålands handelsläroverks del är

- Ålands lyceum, lärartjänster, fastighetsskötsel och vaktmästare, dataansvarig och IT-handledare
- Ålands yrkesskola, ekonomiska ämnen
- övriga program inom Ålands yrkeshögskola, ekonomiska ämnen och datakörkort samt AB-kort

- Ålands hotell- och restaurangskola, Ålands yrkesskola, Ålands lyceum, kurator och psykolog.

Dessutom samarbetar skolan med olika branschföretag för den obligatoriska praktiken, för studiebesök och projektarbeten.

46.52.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
1 289 071,26	1 472 100	1 494 000

Under momentet föreslås ett anslag om 1.494.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Föreslås att en tjänst som lektor (inkl C 48) med undervisning i IT, kommunikation och kontorslära inrättas fr.o.m. 1.8.2002.

Därtill ingår i anslaget för tillfälliga tjänster anslag för avlönande av timlärare samt i övriga löner och arvoden anslag för direktionsarvoden och specialarvoden.

Under anslaget för hyror upptas bl.a. hyra till Ålands lyceum för våning 4 i den östra längan samt gymnastiksalen. Därtill ingår hyror för maskiner och utrustning.

Under anslaget för inköp av tjänster ingår bl.a. lön för vaktmästare, gårdskarl och fastighetsskötare, undervisningstjänster från övriga skolor, kurator, psykolog, IT-handledare samt konsulttjänster.

Ämnet gymnastik har reviderats och lagts upp på ett annat sätt än tidigare vilket innebär något ökade kostnader.

Det seminarium om olika inlärningsstilar och hjärnbaserat inlärande som hölls för skolans lärare i mars 2001 kommer att följas upp på olika sätt. Under våren 2002 avses ett pedagogiskt seminarium hållas om vuxenpedagogik i samarbete med Ålands högskola.

Under inköp av tjänster ingår även kostnader för elevernas fria skollunch samt reseersättningar.

Anslaget för maskiner och inventarier avser främst utbyten och kompletteringar av datautrustning.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	10	10	11
Tillfälliga tjänster	1	1	1
Personal i arbetsavtalsförhållande	3	3	3
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla	6	5	6
Bisyssla	7	7	5

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	611 260	
	- tillfälliga tjänster	394 896	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	80 939	
	- övriga löner och arvoden	10 005	
	- övriga personalutgifter	<u>800</u>	1 097 900
4100	Material och förnödenheter		
	- kontors- och skolmaterial samt litteratur	22 000	
	- värme, el och vatten	38 700	
	- övrigt	<u>17 300</u>	78 000
4200	Hyror		23 100
4300	Inköp av tjänster		
	- trycknings-, annonserings- och teletjänster	19 500	
	- övriga personaltjänster	42 000	
	- utbildningstjänster	6 800	
	- övriga förplägnadstjänster	47 000	
	- transporttjänster	32 000	
	- övrigt	<u>63 200</u>	210 500
4800	Övriga utgifter		
	- resor	7 100	
	- representation	600	
	- övrigt	<u>8 300</u>	16 000
1125	Maskiner och inventarier		65 100
8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd		<u>3 400</u>
	Anslagsbehov		1 494 000

46.60. MUSEIBYRÅNS ALLMÄNNA VERKSAMHET

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	311 040	462 500	509 000
Inkomster	-2 380	-6 700	-3 000
Nettoutgifter	308 660	455 800	506 000

De verksamhetsövergripande målen för museibyråns verksamhet är att värna om kulturarvet genom att ansvara för och handlägga frågor om bevarande och vård av fornminnen, kulturmiljöer, kulturföremål och folkminnen. Att vårda och visa kulturarvet som står under landskapsstyrelsens förvaltning samt bedriva informations- och rådgivningsverksamhet och främja utbildning om kulturmiljövård. Att vidareutveckla former och metoder för en ökad kunskap om kulturarvet och verka för att resultaten utnyttjas inom kulturmiljövården. Att medverka till att en internationell dimension i arbetet med kulturarvet beaktas.

De långsiktiga målen för verksamhetens myndighetsarbete är att kulturmiljön i ökande grad skall betraktas vid utvecklingen inom olika samhällsområden. Vidare arbeta för att samlingarna och deras vård utvecklas. Att genom publikarbete öka informationen om kulturarvet och det kollektiva minnet och därigenom allmänhetens förståelse, delaktighet och ansvarstagande. Att fortlöpande utveckla former och metoder som ökar kunskapen om kulturarvets värden och förändringsprocesserna i samhället genom en fortlöpande kunskapsuppbyggnad.

Målsättningar år 2002 är

- att öka tillgängligheten till kulturarvet genom att initiera två projekt som dels ska förbättra tillgången till information i museibyråns arkiv, dels öka kunskapen om skärgårdens kulturarv
- att utveckla verksamheten genom att klart visa målen
- att utöka det tvärsektoriella samarbetet genom att stärka arbetet med andra delar av förvaltningen och upplysa om den egna verksamheten
- att utveckla det publika arbetet genom att se över tidigare kontaktytor och arbetssätt samt sätta ökad fokus på den museipedagogiska verksamheten.

46.60.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
311 039,56	407 000	409 000
	tb 42 000	

För allmänna verksamheten föreslås ett anslag om 409.000 euro.

Förslaget anslag medger oförändrad verksamhetsnivå.

Anslaget avser avlöning av helårsanställd personal enligt bilaga 5. Därtill ingår i anslaget för personal i avtalsförhållande anslag för avlönande av semestervikarie för städarna.

Anslaget innefattar också kostnader om 109.100 euro för hyror, inköp av

tjänster och förnödenheter, resor, representation, tryckkostnader för Åländsk Odling, maskiner och inventarier samt den pågående restaureringen av Tosarby stenhus.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	5*	5	5
Personal i arbetsavtalsförhållande	4	4	4

*3 tjänster överförda från moment 46.01.01 samt 1 tjänst tillfälligt överförd från Moment 46.66.20

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	-inrättade tjänster	172 600	
	-personal i arbetsavtalsförhållande	<u>127 600</u>	300 200
4100	Material och förnödenheter		23 300
4200	Hyror		30 500
4300	Inköp av tjänster		40 000
4800	Övriga utgifter		
	-resor	3 000	
	-representation	1 000	
	-övrigt	<u>1 000</u>	5 000
1125	Maskiner och inventarier		<u>10 000</u>
	Anslagsbehov		409 000

46.60.75. Uppförande av museimagasin (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
0,00	13 500	100 000

En av landskapsstyrelsen tillsatt arbetsgrupp har under året färdigställt en utredning av alternativa markområden för byggande av ett nytt museimagasin samt planeringsunderlag för detsamma. Gruppen föreslår att magasinet planeras i Jomala Kyrkby invid plantskolan. Landskapsstyrelsen anser att den föreslagna placeringen kan omfattas och tar under året slutlig ställning till omfattningen av byggnaden men konstaterar att kostnaderna inte kan tillåtas överstiga 1,2 miljoner euro. Utgående från detta genomförs planering och projektering så att ett förslag om byggande kan föreläggas lagtinget vid ett byggkonjunkturmässigt lämpligt tillfälle.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	<u>100 000</u>
	Anslagsbehov	100 000

46.62. ÅLANDS MUSEUM

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	436 895	465 500	480 000
Inkomster	-48 194	-48 800	-46 000
Nettoutgifter	388 701	416 700	434 000

Ålands museum ansvarar för museibyråns utåtriktade verksamhet. Muse-

ets publika uppgift är att presentera och informera om det självstyrda landskapet Åland, dess särdrag och kulturarv. Museet skall i sin programverksamhet spegla utvecklingen inom olika områden i samhället och sträva till att belysa och reflektera över aktuella företeelser särskilt inom den egna ämnessfären.

Målsättningen uppnås genom en basutställning och specialutställningar, såväl lånade som av egen produktion. Biblioteks- och arkivservice, publikationer, broschyrer, hemsida, seminarier, evenemang, filmvisning och föreläsningar ska stöda denna strävan att nå allmänheten, såväl lokalbefolkning som tillfälliga besökare.

Målsättningar för år 2002:

Basutställningen utvecklas och förnyas fortsättningsvis så att under år 2002

- stationen Staden utvidgas (ca 30 m²) och färdigställs
- belysningen i basutställningen förnyas i enlighet med helhetsplanering från år 2001
- textskyltarna i basutställningen kompletteras med två språkversioner.

Specialutställningar genomföres i enlighet med utrymmeskapacitet och personalresurser så att

- minst fem tillfälliga temabaserade utställningar varav två är av egen produktion
- 3-4 mindre utställningar och en större utställning genomföres i samarbete med konstmuseet
- 1-2 publikationer utges
- 5 årligen återkommande evenemang; sportlovsveckan, internationella museidagen, självstyrelsedagen, kulturnatten och all-åländsk bokmessa hålles.

Museipedagogiskt arbete

- museipedagogiskt arbete och skolsamarbete upprätthålls
- Lek&Lär fortsätter sin verksamhet inriktad på förskolor och daghem.

Marknadsföring och annonsering

- satsning på förbättrat informationsmaterial, bättre inriktad annonsering, direktmarknadsföring och olika samlarbetsprojekt
- deltagande i eventuella mässor
- marknadsundersökning.

Övrig verksamhet

- biblioteks- och arkivverksamheten betjänar såväl forskare som allmänhet
- museibutikens verksamhet utvecklas genom förbättrat och utvecklat produktsortiment
- EU-projektsamarbete inleds inom ramen för III B-projektet "Maritime Heritage II".

46.62.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
436 895,11	465 500	480 000

Föreslås ett anslag om 480.000 euro för Ålands museum.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Föreslås att tjänstebenenämningen museivakt ändras till museivärd. Ändringen medför ingen merkostnad. Därtill ingår i anslaget för tillfälliga tjänster anslag för avlönande av museivårdar och annan tillfällig personal.

Av anslaget avser

- ca 309.400 euro personalutgifter
- ca 90.600 euro utställningsverksamhet, marknadsföring, tryckning, materialinköp och hyror
- ca 32.000 euro bibliotek och arkiv
- ca 48.000 euro Lek&Lär, material och övriga utgifter.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	7	7	7
Tillfälliga tjänster	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	233 171	
	- tillfälliga tjänster	<u>76 229</u>	309 400
4100	Material och förnödenheter		
	- små maskiner och inventarier	23 000	
	- litteratur	21 000	
	- övrigt	<u>10 000</u>	54 000
4200	Hyror		22 000
4300	Inköp av tjänster		71 600
4800	Övriga utgifter		
	- resor	5 000	
	- representation	800	
	- övrigt	<u>6 200</u>	12 000
1125	Maskiner och inventarier		<u>11 000</u>
	Anslagsbehov		480 000

46.64. ÅLANDS KONSTMUSEUM

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	96 658	127 400	131 000
Inkomster	-5 217	-3 100	-4 000
Nettoutgifter	91 440	124 300	127 000

Ålands konstmuseums viktigaste uppgift är att fortgående dokumentera dagens verksamma åländska konstnärers produktion. Genom att kontinuerligt göra inköp av dem skapas en helt unik samling åländsk konst.

En viktig del av konstmuseets verksamhet är att vårda, underhålla och restaurera konstverk som finns i museets ägo. Målsättningen för år 2002 är att slutföra restaureringen och renoveringen av konstverk.

Ålands konstmuseum har en framträdande roll i det åländska kulturlivet som en konstinstitution där utställningsverksamheten baserar sig på den

permanenta basutställningen samt högklassiga specialutställningar.

Målsättningar för år 2002:

Utveckla och förnya basutställningen genom

- att förnya belysningen i basutställningen i samråd med Ålands museum
- att skapa information i form av konsthistoriska texter som anknyter till de utställda konstverken.

Specialutställningarna görs mera attraktiva genom

- att anordna informations- och föreläsningstillfällen under utställningstiden
- att de egenproducerade utställningarna ges större uppmärksamhet i form av resurser och marknadsföring
- att tillsammans med Ålands museum producera mer omfattande och mångsidiga utställningar.

Marknadsföringen effektiviseras genom

- att framställa en egen logo för konstmuseet
- att genomföra en utförlig marknadsundersökning beträffande vad publiken väntar sig av konstmuseet.

Därtill genomförs en större satsning på årligen återkommande evenemang såsom Kulturnatten, självstyrelsedagen samt internationella museidagen.

46.64.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
91 608,92	125 000	128 000

Föreslås ett anslag om 128.000 euro för verksamheten vid Ålands konstmuseum.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Därtill ingår anslag i övriga löner och arvoden för anlitan- de av konservator för översyn och konservering av museets samlingar.

Förutom anslag för personalutgifter föreslås ett anslag om 22.000 euro för inköp av konst. För konstmuseets övriga verksamhet föreslås ett anslag om 37.000 euro för utvecklandet av konstmuseets utställningsverksamhet och marknadsföring.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	2	2	2

Dispositionspan:

4000 Personalutgifter		
- inrättade tjänster	63 413	
- övriga löner och arvoden	<u>5 887</u>	69 300
4100 Material och förnödenheter		9 700
4200 Hyror (för utställningar)		8 000
4300 Inköp av tjänster		14 000
4800 Övriga utgifter		
- resor	2 500	

- representation	500	3 000
1125 Maskiner och inventarier		2 000
1008 Övrig landskapsegendom (inköp av konst)		<u>22 000</u>
Anslagsbehov		128 000

46.64.70. Inköp av konst med donationsmedel (RF)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
843,99	700	1 000

Anslaget avser inköp av konst för avkastningen på de medel som ingår i Irene och Halvdan Stenholms donationsfond.

Dispositionsplan:

1008 Övrig landskapsegendom	<u>1 000</u>
Anslagsbehov	1 000

46.64.88. Inköp av värdepapper med donationsmedel (RF)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
4 204,70	1 700	2 000

Anslaget avser inköp av värdepapper med medel ur Irene och Halvdan Stenholms donationsfond.

Dispositionsplan:

1130 Värdepapper	<u>2 000</u>
Anslagsbehov	2 000

46.66. **KASTELHOLMS FORNMINNESOMRÅDE**

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	940 291	972 100	1 044 000
Inkomster	-152 706	-148 100	-147 000
Nettoutgifter	787 585	824 000	897 000

Platskontorets i Kastelholm övergripande mål är att på ett antikvariskt korrekt sätt bevara och vårda fornminnesområdets kulturhistoriska värden, handlägga och utveckla den publika och museala verksamheten inom fornminnesområdena och att bedriva forskning.

Platskontoret administrerar och ansvarar för Kastelholms och Bomarsunds fornminnesområden. Tyngdpunkten i platskontorets verksamhet ligger i att bedriva kulturmiljövård och underhållsarbete som säkrar landskapets åtaganden och allmänhetens tillträde till de publika anläggningarna inom fornminnesområdet. Platskontorets förvaltning och skötsel av området och landskapets egendom omfattar ärendehandläggning, drift och underhåll av fastigheter och anläggningar samt publik och museal verksamhet. Vidare har platskontoret ansvaret för att bevara och vårda fornminnesområdets kulturhistoriska värden och förmedla information om denna samt om land-

skapets historiska dimension.

Beträffande Kastelholms slott kommer tyngdpunkten i verksamheten att förskjutas från restaureringsåtgärder till kontinuerlig vård av anläggningen och den museala och publika verksamheten.

Målsättningar för platskontorets verksamhet:

Myndighetsarbete inklusive kulturmiljövård

- förnyad omgång av utredningsarbete om kungsgårdens och Södra Slottsholmens framtida användning
- fortsatt rehabilitering av slottets närmaste omgivning i enlighet med föreliggande planer
- i samarbete med trafikavdelningen förbättra områdets tillgänglighet genom restaurering av slottsallén
- åtgärder vid de kräftangripna gamla fruktträden i Kastelholms kungsgård
- rekonstruera en donerad stenkällare på Jan Karlsgården.

Samlingarna och deras vård

- genomföra etapp 1 av kart-, bild- och fyndarkivets digitalisering
- fullfölja konserveringen av arkeologiska fynd.

Museal- och publikarbete

- öppna Ribacka besökscentrum för allmänheten
- genomföra sommarutställningar på slottet och i friluftsmuseets Lillstuga
- arrangera minst fem aktivitetsevenemang på Jan Karlsgården
- anordna ett par kulturaftnar och två konserter
- försök med sagostunder för mindre barn på slottet
- produktion av en ny version av teaterföreställningen "Spöktimme"
- samproduktion av ett historiskt spel på friluftsmuseum
- genomförande minst två museipedagogiska dagar inom projektet "Levande historia".

Kunskapsuppbyggnad

- publicera en populärvetenskaplig bok om Kastelholms slott
- skriva en informationsbroschyr om kungsgården
- fullfölja avrapporteringen av den arkeologiska undersökningen för slottets Porthus.

I övrigt planerar platskontoret upprätthålla vård-, underhålls-, reparations- och den publika verksamheten på i stort sett samma nivå som hittills.

46.66.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
818 914,58	933 400	1 010 000

Under momentet föreslås ett anslag om 1.010.000 euro varvid beaktats kvarstående medel från tidigare år.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5. I anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande ingår anslag för avlönande av sommarpersonal.

Personal som avlönas under momentet tjänstgör även på Bomarsunds

fornminnesområde.

Verksamhetsanslaget exklusive avlöningsutgifterna uppgår till ca 375.000 euro varav 100.000 euro finansieras med kvarstående medel från tidigare år. Behovet av medel har beräknats enligt följande ungefärliga fördelning:

Delegationen och övriga förvaltningsuppgifter	10.000
Drift och underhåll av fastigheter	143.000
Utveckling och marknadsföring av den museala och publika verksamheten	31.000
Besökarcentrum i Kastelholm och projekt	77.000
Forskningsverksamhet	33.000
Konservering av fyndsamlingar	43.000
Underhåll av fornminnesområdet	<u>38.000</u>
	375.000

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster (** 1 vakant)	8*	8	8**
Tillfälliga tjänster	1	1	1
Personal i arbetsavtalsförhållande	7	7	9

*1 tjänst tillfälligt överförd till moment 46.60.20.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	274 089	
	- tillfälliga tjänster	38 631	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	420 680	
	- övriga personalutgifter	<u>1 600</u>	735 000
4100	Material och förnödenheter		108 300
4200	Hyror		3 700
4300	Inköp av tjänster		211 600
4800	Övriga utgifter		
	- resor	19 300	
	- representation	600	
	- övrigt	<u>1 500</u>	21 400
1125	Maskiner och inventarier		<u>30 000</u>
	Anslagsbehov		1 110 000
	Användning av tidigare års anslag		<u>-100 000</u>
	Förslag		1 010 000

46.66.27. Avgiftsbelagd kundtjänst - utgifter (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
22 859,82	38 700	34 000

Målsättningen för den utåtriktade publika verksamheten i Kastelholm är att årligen erbjuda områdets besökare avgiftsbelagda, intresseväckande upplevelser med anknytning till områdets historia och traditioner genom att

- ordna historiska föreställningar producerade antingen i egen regi eller i samarbete med utomstående arrangörer
- trycka broschyrer, foldrar och vykort
- förse museibutikerna med högklassiga souvenirer

- organisera konserter på slottet
- tillgängliggöra slottet även utöver den ordinarie öppethållningstiden för speciella grupper och gäster.

Utgifterna motsvaras delvis av inkomster som upptas under moment 36.66.27.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	8 500
4100	Material och förnödenheter	5 000
4300	Inköp av tjänster	11 500
4800	Övriga utgifter	<u>9 000</u>
	Anslagsbehov	34 000

46.68. BOMARSUNDS FORNMINNESOMRÅDE

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	173 433	247 400	210 000
Inkomster	-21 323	-23 400	-14 000
Nettoutgifter	152 110	224 000	196 000

Platskontoret i Kastelholm förvaltar och vårdar Bomarsunds fornminnesområde. Tyngdpunkten i platskontorets verksamhet ligger i att bedriva kulturmiljövård och underhållsarbeten som säkrar landskapets åtaganden och allmänhetens tillträde till ruinerna i fornminnesområdet.

Huvudsyftet är att bevara fornlämningarna, underhålla ruinerna på antikvariskt korrekt sätt och tillgängliggöra området för besökare genom kontinuerliga satsningar på landskapsvård, information och utbyggnad av besökarservice. I detta hänseende samarbetar platskontoret med Sunds kommun och näringslivet. Inför minnesåren 2004-2006 har nya långsiktiga mål blivit aktuella. Till de allra främsta hör satsningar att öka allmänhetens kunskaper om Bomarsunds historia och föra fram fornminnesområdet på ett internationellt forum såsom en av Nordens främsta historiska sevärdheter och som ett mångfacetterat studieobjekt. För att uppnå dessa mål planeras problemorienterad utveckling i syfte att uppnå eftersträvd verksamhetsintegration och öka de anställdas delaktighet i de olika projekten.

Målsättningar för år 2002:

Myndighetsarbete inklusive kulturmiljövård

- forsknings- och utredningsarbete om fästningsruinernas framtida skydd, gestaltning och tillgänglighet, med fokus på Brändklintstornet
- för att åstadkomma ett långsiktigt styrdokument i fråga om bevarande och utveckling av Bomarsund-Prästö-området planeras tillsättande av en projektgrupp för utarbetande av en reviderad vård- och forskningsplan för fornminnesområdet
- fortsatt utredningsarbete och beslut om det planerade besökarcentrums placering, funktionsprogram och finansiering.

Publikarbete

- öppnande av en "Kulturarvsstuga" för Bomarsunds fornminnesområde

i f.d. telegrafen på Prästö.

Kunskapsuppbyggnad

- genomförande av den andra etappen av "Inventeringsprojekt Bomarsund-Prästö 2001-2004" som syftar till att upptäcka och digitalt dokumentera samtliga synliga kultur- och fornlämningar inom fornminnesområdet
- publicering av arkeologiska rapporter från undersökningar på Brändk-lintstornet.

46.68.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
166 982,84	237 300	200 000

Under momentet föreslås ett anslag om 200.000 euro varvid beaktats användning av tidigare års medel.

Anslaget för personalutgifter avser avlönanade av personal enligt bilaga 5. Därtill ingår i anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande anslag för avlönanade av sommarpersonal.

Personalen som avlönas under momentet tjänstgör även på Kastelholms fornminnesområde.

Anslagsbehovet under år 2002 beräknas preliminärt fördela sig enligt följande:

Ordinarie verksamhet	133.000
Etapp två av projektet "Fornminnesinventering"	33.000
Underhåll av fornminnesområde	40.000
Underhåll av byggnader	20.000
Öppnande av "Kulturarvsstuga" i f.d. Telegrafen på Prästö	8.500
Internationell konferens "Fields in conflict"	3.500
Övrigt	<u>23.000</u>
	261.000

Av det beräknade anslagsbehovet finansieras ca 61.000 euro med medel från tidigare års anslag.

	År 2000	År 2001	År 2002
Tillfälliga tjänster	1	1	
Personal i arbetsavtalsförhållande	2	2	4

Dispositionsplan:

4000 Personalutgifter		
- personal i arbetsavtalsförhållande	165 000	
- övriga personalutgifter	<u>1 000</u>	166 000
4100 Material och förnödenheter		30 400
4300 Inköp av tjänster		49 700
4800 Övriga utgifter		
- resor	5 000	
- övrigt	<u>9 900</u>	<u>14 900</u>

Anslagsbehov	261 000
Användning av tidigare års anslag	<u>-61 000</u>
Förslag	200 000

46.68.27. Avgiftsbelagd kundtjänst - utgifter (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
6 449,78	10 100	10 000

Anslaget avser kostnader för tryckning av konferensmaterial, turistbroshyrer och för anskaffning av vykort och böcker för försäljning i Lotsstugan.

Se även moment 36.68.27.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	<u>10 000</u>
	Anslagsbehov	10 000

46.70. ARKEOLOGISK VERKSAMHET

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	389 583	491 600	510 000
Inkomster	-54 001	-50 500	-55 000
Nettoutgifter	335 582	441 100	455 000

Arkeologiska sektionen ansvarar utgående från LL om fornminnen (9/1965, ändr. 55/1999) och LL om fredning av skeppsvrak (65/1974) för att denna innehållsrika del av Ålands historia bevaras, utforskas, vårdas och visas. I dagsläget finns ca 13.000 kända fornlämningar och 481 vrak registrerade. Sektionen är remissinstans för de ärenden (ca 300 årligen) som berör ansvarsområdet. Sektionen ansvarar även för den arkeologiska föremålssamlingen som uppgår till över 100.000 registrerade fynd. Förvaltning och skötsel handhas för de fornlämningsområden som är i landskapets ägo, 20 stycken på sammanlagt 260 ha. Dessutom ansvarar sektionen för skötseln av 30 fornlämningsområden som har både stort kulturhistoriskt och turistiskt värde. På fastigheterna finns även drygt 20 byggnader som underhålls.

Tyngdpunkten i den arkeologiska verksamheten ligger på ärendehandläggning och att upprätthålla och förbättra den pågående verksamheten med museibrans allmänna målsättning som bas.

Målsättningar för år 2002:

Myndighetsarbete

- fornminnesregistret digitaliseras och fornlämningar granskas i fält så att kunskapen om fornlämningarnas placering finns tillgänglig på i första hand Intranet men i mån av möjlighet även på Internet
- 2 stenåldersboplatser gränsbestäms för att skapa förutsättningar för bevarande och samtidigt underlätta kommande byggnadsplaneringsarbete

ten i Jomala

- upprätthålla beredskap för uppdragsverksamhet i samband med tillstånd till exploatering av fornminnesområden
- avtal och arrenden i anslutning till de i enlighet med fornminneslagen fastställda skyddsområdena följs upp.

Samlingarna och deras vård

- katalogiseringen av fynden från årets arkeologiska undersökningar genomförs så att fyndkatalogen är aktuell
- renritning och katalogisering av dokumentationsmaterialet från årets undersökningar genomförs
- beträffande konservering av metallföremålen se moment 46.66.20.

Publikarbete

- samarbetet med Ålands Turistförbund fortsätter inom ramen för "40-Projektet" där bl.a. följande platser hålls tillgängliga för turister och allmänheten: Stenåldersbyn i Långbergsöda, Idas stuga och vikingaborgen i Borgboda, Klosterkällaren på Kökar, Kapellruinen i Lemböte, Medeltidshuset i Jomala samt Batteriborgen på Kungsö och i Sälis
- arbetet i anslutning till det nordiska samarbetsprojektet "Kung Valdemars segelled" koncentreras till Rödhamnsområdet där utställningen i radiofyren planeras bli klar och en publikation om området ges ut
- projektet "Postvägen" planeras bli ett Interreg III A samarbete mellan regionerna Stockholm, Åland och Åbo enligt särskild projektplan
- de 50 fornlämningsområden som öppnats för allmänheten underhålls och vårdas
- hemsidan www.arkeologi.aland.fi uppdateras och utvecklas.

Kunskapsuppbyggnad

- en arkeologisk undersökning görs med syfte att undersöka järnålderns bosättningsstruktur
- en mindre undersökning görs inom Hamnöprojektet på Kökar
- en marin arkeologisk undersökning görs med syfte att undersöka hur den åländska allmogeskutan var konstruerad.

46.70.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
319 907,06	420 100	455 000

Under momentet föreslås ett anslag om 455.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5. I anslaget ingår även medel för avlönande av personal i arbetsavtalsförhållande som utför arkeologiska fält-, forsknings-, inventerings- och fornminnesvårdsarbeten.

I anslaget ingår kostnader för den publika verksamheten i anslutning till "40-Projektet", "Postvägsprojektet" och projektet "Kung Valdemars segelled".

Under momentet upptas därtill anslag för ersättningar som utbetalas i enlighet med LL om fornminnen (9/1965, ändr. 55/1999) samt kostnader för att uppfylla de överenskommelser och avtal som berör Långbergsödområdet. Motsvarande ersättningar har tidigare upptagits under moment 46.70.29.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster (**1 vakant t.o.m. 31.8)	**5*)	5	5
Tillfälliga tjänster	3	3	2
Personal i arbetsavtalsförhållande			1

*) 1 tjänst överförd från moment 46.01.01.

Dispositionsplan:

4000 Personalutgifter			
- inrättade tjänster	207 508		
- tillfälliga tjänster	66 464		
- personal i arbetsavtalsförhållande	127 528		
-övriga personalutgifter	<u>500</u>		402 000
4100 Material och förnödenheter			11 000
4200 Hyror			1 000
4300 Inköp av tjänster			17 500
4800 Övriga utgifter			
- resor	14 000		
- övrigt	<u>9 500</u>		<u>23 500</u>
Anslagsbehov			455 000

46.70.27. Avgiftsbelagd kundtjänst - utgifter (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
50 469,56	50 500	55 000

Under momentet föreslås ett anslag om 55.000 euro.

Anslaget avser utgifter om ca 20.000 euro i samband med arkeologisk verksamhet där arbeten och undersökningar bekostas av uppdragsgivaren samt övrig försäljningsverksamhet.

Därtill ingår i anslaget 35.000 euro för utgifter för samarbetet med Ålands Turistförbund inom ramen för "40-Projektet".

Anslaget motsvaras av inkomster under moment 36.70.27.

Dispositionsplan:

4000 Personalutgifter		
- personal i arbetsavtalsförhållande		40 000
4100 Material och förnödenheter		2 000
4300 Inköp av tjänster		9 000
4800 Övriga utgifter		
- resor		<u>4 000</u>
Anslagsbehov		55 000

46.70.29. Skydd av fornlämningsmiljö (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
19 206,44	21 000	

Momentet utgår. Se moment 46.70.20.

46.72. ETNOLOGISK VERKSAMHET

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	285 917	394 500	408 000
Inkomster	-28 399	-44 100	-44 000
Nettoutgifter	257 519	350 400	364 000

Etnologiska sektionen ansvarar för landskapets kulturminnesvård, innefattande kulturmiljöer, byggnader och etnologiska föremål samt dokumentation av folkliv och traditioner.

Samlingen av museiföremål, som år 2000 uppgick till 22.528 nummer kompletteras kontinuerligt, främst genom donationer och danaarv. Till sektionen hör även Hermas museigård, Ålands Skolmuseum och Kers fiskehus på Östra Mörskar i Kökar.

En väsentlig del av verksamheten utgörs av byggnadsrådgivning för kulturhistoriskt värdefulla hus samt fördelning av restaureringsbidrag.

Målsättningar för år 2002

- under året inleds digitalisering av sektionens byggnadsarkiv
- fältarbetet för kulturmiljöinventering av Kökar och Sottunga påbörjas
- en skrift utges om verandor och ytterdörrar
- upprustning av båthamnen på Signilskär slutförs
- utställningen i Hermas lider kompletteras med ”skärgårdsljud”
- digitaliseringen av etnologiska föremål fortsätter med särskilt beaktande av det planerade magasinet.

46.72.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
229 291,18	291 500	305 000

Anslaget avser utgifter för Hermas museigård, Ålands Skolmuseum, Kers fiskehus, Länsmansgården i Godby, upprustning av båthamnen på Signilskär, forskning, fältarbete, besiktningssupdrag och rådgivning samt komplettering och vård av museiföremål m.m.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Därtill ingår i anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande anslag för avlönande av personal för öppethållningen på Hermas museigård och Ålands Skolmuseum, restaureringsarbete på de båda museerna samt personal för etnologiska och byggnadshistoriska undersökningar, katalogisering och digitalisering av etnologiska föremål m.m.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	6*	6	6
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	1	1

*2 tjänster överförda från moment 46.01.01.

Dispositionsplan:

4000 Personalutgifter
- inrättade tjänster

235 674

- personal i arbetsavtalsförhållande	<u>38 126</u>	273 800
4100 Material och förnödenheter		16 000
4300 Inköp av tjänster		9 000
4800 Övriga utgifter		
- komplettering av museiföremål	2 000	
- resor	3 000	
- representation	20	
- övrigt	<u>1 180</u>	<u>6 200</u>
Anslagsbehov		305 000

46.72.27. Avgiftsbelagd kundtjänst - utgifter (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
37 003,85	44 100	44 000

Anslaget avser utgifter för rådgivning vid restaurering och renovering av kulturhistoriskt värdefulla hus, planeringskostnader för tryckning av "Kulturmiljöinventeringar för Kökar och Sottunga" och en skrift om "Verandor och ytterdörrar" samt kostnader för utställningarna på Hermas museigård och Ålands Skolmuseum.

Anslaget för tillfälliga tjänster och personal i arbetsavtalsförhållande avser avlönande av övrig extra personal.

Dispositionsplan:

4000 Personalutgifter		
- tillfälliga tjänster	20 000	
- personal i arbetsavtalsförhållande	<u>4 000</u>	24 000
4300 Inköp av tjänster		
- tryckningstjänster		15 000
4800 Övriga utgifter		
- resor	3 000	
- övrigt	<u>2 000</u>	<u>5 000</u>
Anslagsbehov		44 000

46.72.50. Bidrag för renovering av kulturhistoriskt värdefulla byggnader

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
19 622,38	58 900	59 000

Föreslås ett anslag om 59.000 euro för ersättningar enligt 11 § och kostnader för underhållsarbeten enligt 17 § och 19 § i LL om skydd av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse (56/1988) samt till övriga kulturhistoriskt värdefulla byggnader.

Dispositionsplan:

8309 Övriga kapitalöverföringar		<u>59 000</u>
Anslagsbehov		59 000

46.80. ÅLANDS LANDSKAPSARKIV

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	86 523	106 500	155 000
Inkomster	-805	-1 700	-1 000
Nettoutgifter	85 718	104 800	154 000

Rubriken ändrad.

Ålands landskapsarkiv har till uppgift att motta, förvara, ordna och förteckna sam tillhandahålla arkivalier. Arkivet gör även utredningar och utställningar på basis av det arkivmaterial som förvaras i landskapsarkivet.

Sedan år 2001 arbetar arkivet med att tillgängliggöra arkivets förteckningar på Internet. Arbetet fortgår under år 2002, bl.a. anskaffas lämplig programvara.

46.80.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
86 522.69	106 500	155 000

Föreslås ett anslag om 155.000 euro för verksamhetens utgifter under år 2002. Ökningen av anslaget föranleds av att ca 42.000 euro föreslås använt för utvecklingen av arkivets internetservice till forskare och institutioner.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Därtill ingår i anslaget för tillfälliga tjänster anslag för avlönande av forskare 2 månader samt extra personal för registreringsuppgifter.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	3	3	3

Dispositionspan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	90 064	
	- tillfälliga tjänster	<u>10 136</u>	100 200
4100	Material och förnödenheter		
	- böcker	4 200	
	- övrigt	<u>22 600</u>	26 800
4300	Inköp av tjänster		<u>28 000</u>
	Anslagsbehov		155 000

47.

NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o II tb)	Förslag 2002	Förändring 2001-2002	Förändring 2000-2002
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	4 949 370	6 073 800	5 893 000	-3,0%	19,1%
Överföringsutgifter	8 361 158	17 315 000	16 921 000	-2,3%	102,4%
Realinvesteringsutgifter	30 508	1 665 100	1 334 000	-19,9%	4272,7%
Lån och övriga finansinve- steringar	1 679 000	2 371 600	1 956 000	-17,5%	16,5%
Summa utgifter	15 020 036	27 425 500	26 104 000	-4,8%	73,8%
Summa inkomster	-1 504 648	-4 927 500	-4 666 000	-5,3%	210,1%
Nettoutgifter	13 515 389	22 498 000	21 438 000	-4,7%	58,6%

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o II tb)	Förslag 2002	Förändring 2001-2002	Förändring 2000-2002
Utgifter per u ppgiftsområde					
Allmän förvaltning	1 434 200	2 230 400	2 136 000	-4,2%	48,9%
Näringslivets främjande	3 348 916	4 978 000	4 182 000	-16,0%	24,9%
Europeiska Unionen - målprogram 2	0	1 615 700	1 634 000	1,1%	
Övrigt stöd till näringslivet	246 817	0	0		-100,0%
Turismen	1 260 252	2 424 300	2 075 000	-14,4%	64,6%
Sysselsättningens främjande	439 479	0	0		-100,0%
Främjande av lantbruket	1 266 488	2 212 900	2 059 000	-7,0%	62,6%
Europeiska Unionen - program för landsbygdens utveckling	0	6 835 100	6 880 000	0,7%	
Övrigt stöd till lantbruket	3 214 562	0	0		-100,0%
Främjande av skogsbruket	274 888	309 500	340 000	9,9%	23,7%
Jakt- och viltvård	94 317	142 300	153 000	7,5%	62,2%
Främjande av fiskerinäringen	570 899	917 000	952 000	3,8%	66,8%
Europeiska Unionen - strukturprogram för fiskeri- sektorn	0	1 071 400	1 170 000	9,2%	
Arbetsförmedlingen	1 178 273	2 002 800	2 140 000	6,9%	81,6%
Europeiska Unionen - målprogram 3, åtgärd 3	0	260 400	266 000	2,2%	
Yrkesvägledningen	62 230	80 900	89 000	10,0%	43,0%
Ålands teknologicentrum	0	0	250 000		
Försöksverksamheten	556 227	839 300	600 000	-28,5%	7,9%
Skollägenheten Jomala gård/ Ålands svinavelsstation	545 973	219 500	39 000	-82,2%	-92,9%
Skötsel av jordegendomar	46 684	439 000	159 000	-63,8%	240,6%
Skötsel av egna skogar	72 212	106 000	103 000	-2,8%	42,6%
Ålands fiskodling, Gutterop	407 620	741 000	877 000	18,4%	115,2%
Summa	15 020 036	27 425 500	26 104 000	-4,8%	73,8%

47.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	1 434 200	2 230 400	2 136 000
Inkomster	-32 315	-41 200	-48 000
Nettoutgifter	1 401 885	2 189 200	2 088 000

Övergripande mål

Övergripande mål för avdelningens allmänna förvaltning är att upprätthålla en god service till allmänheten. Genom att utveckla goda rutiner för allt arbete på avdelningen skall ärendenas handläggningstid minimeras, beslutsunderlagen skall vara så fullständiga att besluten är väl underbyggda samt att omprövningsärenden minimeras.

Planerade förändringar

Landskapsstyrelsen föreslår att Ålandskontoret i Stockholm överförs till kansliavdelningen för att bättre kunna samordna och styra informationsverksamheten inom förvaltningen.

Tjänsten som trädgårdskonsulent föreslås indragen. I övrigt planeras inga förändringar inom personalen.

Då bl.a. EU-kommissionen ställer stora krav på administrationen av strukturfondsprogrammet innebär det en ökad kostnad för inköp av datatjänster.

Landskapsstyrelsen prioriterar arbetet med utvecklingsfrågor för att på ett mer effektivt sätt kunna bidra till att förbättra förutsättningarna att bedriva näringsverksamhet på Åland. Projekt som arbetsform bör utvecklas.

Detalj mål för år 2002

Dataprogram för administration av landsbygdsutvecklingsprogrammet skall vara färdigställt under året samt fungera på ett tillfredsställande sätt.

Projektregistret för mål 2-programmet skall vara uppdaterat så att uppföljningen av projekten kan fungera tillfredsställande.

Avdelningens hemsida skall kontinuerligt hållas uppdaterad. Under året bör det även vara möjligt att ha fungerande blanketter på hemsidan.

47.01.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
1 361 751,43	2 079 300	2 100 000

Under momentet föreslås ett anslag om 2.100.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Föreslås att den inrättade tjänsten som trädgårdskonsult dras in. På avdelningen har i enlighet med budgeten för år 2001 en ny tjänst som växt-

skyddsinspektör inrättats och landskapsstyrelsen har avtalat med Landsbyggskonsult om upprätthållande av trädgårdsrådgivning.

Ännu detta år beräknas behovet kvarstå av extra tjänster på skogsbruksbyrån föranlett av skogscertifieringen.

För inköp av tjänster föreslås ett ökat anslag vilket föranleds av det kraftigt utökade behovet att kunna administrera EU-medel. Anslaget avser sålunda kostnader för att i samarbete med jord- och skogsbruksministeriet upprätta ett datasystem för administration av de programbaserade stöd som hör till landskapet Ålands behörighet d.v.s bas- och specialstödet inom ramen för miljöstödsprogrammet för jordbruk, startstödet till unga jordbrukare och kompensationsbidraget. För år 2002 beräknas de fasta kostnaderna uppgå till ca 74.000 euro samt att ytterligare anpassningar måste genomföras till en kostnad uppgående till ca 51.000 euro.

Även i projektregistret för mål 2 och 3 programmen måste anpassningar göras under året.

För att genomföra skogscertifieringen krävs att tjänster köps in från Kustens skogscentral ännu under år 2002, vilket beräknas uppgå till ca 13.000 euro.

Arbetet med att förbättra den externa informationen på hemsidan såväl som tryckta produkter fortsätter.

Landskapsstyrelsen arbetar för att hitta någon form av avtalslösning med instanser som TEKES, Finnpro och Vinnova vilket kan komma att föranleda kostnader framförallt för inköp av tjänster.

Det finns en tendens till ett utökat internationellt samarbete huvudsakligen i projektform där även EU-medfinansiering kan bli aktuell. En viss beredskap behövs för detta ändamål även på avdelningen där det främst handlar om möjligheten att köpa in projektledar- eller administratörstjänster.

Under inköp av tjänster ingår anslag för utredningar.

Övriga utgifter består huvudsakligen av resor, vilka bibehålls på samma nivå som tidigare. Under året kommer ett antal större möten att hållas på Åland, bl.a. nordisk skogskongress samt Skogskulturs sommarexkursion vilket föranleder att representationskostnaderna föreslås höjda.

Under år 2002 planeras för vattenenhetens räkning inköpa ett VHF radio-modem samt ett nytt auto cad dataprogram.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster (*1 tjänst vakant 1.1-31.7)	27*	32	31
Tillfälliga tjänster	10	9	8
Personal i arbetsavtalsförhållande			1

Dispositionplan:

4000 Personalutgifter
- inrättade tjänster

1 314 328

- tillfälliga tjänster	358 277	
- personal i arbetsavtalsförhållande	<u>60 695</u>	1 733 300
4100 Material och förnödenheter		20 000
4300 Inköp av tjänster		260 000
4800 Övriga utgifter		
- resor	100 000	
- representation	15 700	
- övrigt	<u>2 000</u>	117 700
1125 Maskiner och inventarier		<u>5 000</u>
Anslagsbehov		2 136 000
Användning av tidigare års anslag		<u>-36 000</u>
Förslag		2 100 000

47.01.04. Ålandskontor i Stockholm (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
72 448,81	82 100	

Ålandskontoret i Stockholm föreslås överfört till kansliavdelningens förvaltningsområde, moment 43.03.02. Momentet föreslås därför utgå.

47.01.06. Tekniskt stöd - målprogram 2 (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	35 000	36 000
	tb 34 000	

Föreslås ett anslag om 36 000 euro för den nationella finansieringsandelen år 2002 för prioriteringsområde två i Ålands mål 2-program 2000-2006. En prioritet i programmet är tekniskt stöd, vilken innefattar utgifter för övervakningskommittén, lön för koordinering och uppföljning av programmet, informationsåtgärder samt kontrakterade utvärderingar. EU:s delfinansiering av tekniska stödet upptas under moment 47.05.45.

	År 2000	År 2001	År 2002
Tillfälliga tjänster		1	1

Dispositionplan:

4000 Personalutgifter			
- tillfällig tjänst		14 094	
- övriga löner och arvoden		<u>1 006</u>	15 100
4300 Inköp av tjänster			20 100
4800 Övriga utgifter			<u>800</u>
Anslagsbehov			36 000

47.03. **NÄRINGS-LIVETS FRÄM-JANDE**

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	3 348 916	4 978 000	4 182 000
Inkomster	0	-173 400	0
Nettoutgifter	3 348 916	4 804 600	4 182 000

Utvecklingen i omvärlden påverkar även de åländska landbaserade företagens verksamhetsvillkor genom skärpt internationell konkurrens och en snabb utveckling inom teknik i allmänhet och informations- och kommunikationsteknologi i synnerhet. De åländska företagen skall ha samma möjligheter att utvecklas som konkurrenterna i omvärlden och det ställer krav på bättre och snabbare information om utvecklingen på marknaderna, flexibla företagsstrukturer, god tillgång till riskkapital och välutbildad arbetskraft.

Den grundläggande principen för näringspolitiken är att ge goda förutsättningar för utveckling av affärsidéer. Stöd skall i allmänhet koncentreras till strategiskt viktiga områden där det finns behov av tillskott av riskkapital (IT-företag, maritim service, högteknologisk industri och andra exportföretag). Utvecklingsprojekt och nyföretagande skall stimuleras och möjligheterna att bredda näringslivet inom småindustri- och tjänstesektorn skall särskilt uppmärksammas. Målsättningen är att öka samarbetet med organisationer och företag inom och utanför Åland.

Byråns företagsinriktade arbete kan indelas i företagsstöd, projektstöd och allmänt näringsfrämjande åtgärder. Företagsstöden fokuserar på företag som bidrar till den ekonomiska tillväxten genom ökad export, ökad sysselsättning och en bredare näringslivsstruktur. Det finns fyra huvudsakliga företagsstöd; investerings-, produkt- och teknologiutvecklings-, exportmarknadsförings- och transportstöd. Kundföretagen återfinns inom branscherna industri, kunskapsintensiv tjänsteproduktion och turism.

Projektstöden är i huvudsak riktade till landsbygden och skärgården och vänder sig till grupper av företag. Projektstöden finansieras delvis genom Ålands mål 2-program och Interreg III A-Skärgården.

Till de allmänt näringsfrämjande åtgärderna kan räknas tillhandahållandet av rådgivningsklustret, d.v.s. organisationer med uppdrag att inom olika områden informera och stötta företag, byråns arbete med att samordna rådgivningsinsatser, utveckla regelverk som underlättar företagens verksamhet m.m.

Arbetet kan även indelas i internt (administrativ utveckling), kundorienterat/externt (direkta företagskontakter) och internationellt arbete (representera landskapsstyrelsen i nordiska och internationella sammanhang).

Målen är

- ökad export av varor och tjänster från Åland
- ökad produktutveckling
- breddad industribas vid sidan av livsmedelsindustri
- främja utvecklingen av såväl tjänster som tillverkning.

Den regionalpolitiska målsättningen är att alla kommuner skall bevaras livskraftiga. Landskapsstyrelsen eftersträvar en fortsatt spridd bosättning i landskapet och en jämn befolkningsutveckling i alla regioner. Till stora delar har näringspolitiken utformats så att regionalpolitisk hänsyn tas t.ex. vad gäller företagsstöden. Ett viktigt komplement är också mål 2-programmet och samordningen med kompetensåtgärderna i mål 3-

programmet (KRUT står för Kompetens och Regional UTveckling). Ålands skärgårdsnämnd är forum för avgörande frågor för skärgårdens utveckling. Ålands landsbygdscentrum samordnar arbetet för att öka lönsamheten i lantbruksföretagen.

Landskapsstyrelsen föreslår att de särskilda problem som detaljhandeln i skärgården möter skall avhjälpas med, vid sidan av det driftsstöd som utgår idag, möjligheter att erhålla landskapsgaranti för lån som behövs för investeringar i verksamheten.

Målen är

- fler arbetsplatser inom den konkurrensutsatta sektorn
- ökad eller bibehållen befolkning i skärgården.

47.03.05. Utgifter för investeringslån (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
44 241,38	43 700	60 000
	tb 13 500	

Föreslås att ett anslag om 60.000 euro upptas i enlighet med LL om investeringslån (45/1975) som arvode till kreditinrättningarna som förmedlar investeringslån. Höjningen föranleds av att kreditstocken förväntas växa och att gamla lån med lägre arvode ersätts av lån med ett högre skötselarvode.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	
	- banktjänster	<u>60 000</u>
	Anslagsbehov	60 000

47.03.06. Åland i Stockholm

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
100 789,60	105 100	
Momentet utgår.		

47.03.23. Ålands landsbygdscentrum (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
66 808,15	72 500	74 000

Föreslås ett anslag om 74.000 euro för den kombinerade funktionen som landsbygdsutvecklare/verksamhetsledare. Ålands landsbygdscentrums organisationer skall bidra till att utveckla och bredda näringsverksamheten på landsbygden med utgångspunkt från jord- och skogsbruket samt anknutna näringar. Målsättningen är att öka lönsamheten i lantbruksföretagen, få en förbättrad framtidstro för branschen inom näringen, bland allmänheten och hos politiker samt att personalen inom Ålands landsbygdscentrum skall ha hög kompetens inom sina respektive områden.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Verksamhetsledarfunktionen skall samordna organisationerna och utveckla den gemensamma verksamheten samt marknadsföra Ålands landsbygdscentrum. Under året kommer arbetet att koncentreras på ett personalutvecklingsprojekt.

Landsbygdsutvecklarfunktionen skall samordna den befintliga informationen och rådgivningen på landsbygden och i skärgården samt stimulera och utveckla entreprenörstänkandet i lantbruksföretagen.

Områden som kommer att bearbetas under året är

- hur kan lantbruket dra nytta av det ökade intresset för hästsporten
- hur öka intresset hos konsumenten för närproducerat
- utbildningsprogrammet "Åland - Möjligheternas Arena" i samarbete med Ålands Handelskammare
- att utöka kontakten mellan producenter och konsumenter - hur vill kunden att produkten skall utvecklas
- arbetspool - koordinering av tillfällig arbetskraft för lantbruksföretag. Samarbetspart: Arbetsförmedlingen
- utveckling av bondgårdssemester.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	43 127	
	- övriga löner och arvoden	<u>2 573</u>	45 700
4100	Material och förnödenheter		2 700
4200	Hyror		1 000
4300	Inköp av tjänster		19 500
4800	Övriga utgifter		
	- resor	3 900	
	- representation	1 000	
	- övrigt	<u>200</u>	<u>5 100</u>
	Anslagsbehov		74 000

47.03.40. Bidrag för företagens exportmarknadsföring

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
114 535,39	336 400	336 000

Föreslås ett anslag om 336.000 euro för exportmarknadsföringsbidrag. Målet med anslaget är att befrämja åländska företags exportmöjligheter och internationalisering. Bidrag kan beviljas till företag på Åland som har förutsättningar att bedriva en framgångsrik exportverksamhet. Företagets produkter/tjänster bör ha en hög grad av åländskt ursprung.

Bidrag beviljas i enlighet med principer fastställda av landskapsstyrelsen, så att stöd kan uppgå till högst 40 % av de godtagbara kostnaderna och till 45 % i skärgården. Deltar företag i Finnpro organiserad exportmarknadsföring kan stöd beviljas till högst 50 % av de godtagbara kostnaderna.

Dispositionsplan:

8205	Övrigt näringsliv	<u>336 000</u>
	Anslagsbehov	336 000

47.03.42. Landskapsunderstöd för kurs-, utbildnings- och rådgivningsverksamhet

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
128 445,85	218 600	200 000

Föreslås ett anslag om 200.000 euro. Anslaget föreslås användas för bidrag till näringslivets organisationer i enlighet med avtal som ingås mellan respektive förening och landskapsstyrelsen. Avtalet skall reglera vilken verksamhet som bedrivs i förhållande till stödet, vilka mål som sätts upp för verksamheten och hur resultatuppföljningen genomförs.

Syftet med bidraget är att genom näringslivets organisationer bidra till att utveckla rådgivning samt bedriva projekt som skapar förutsättningar för utveckling av det åländska näringslivet. Den verksamhet som beviljas stöd skall sträva efter att uppnå de näringspolitiska målen där ökad export av varor och tjänster är högt prioriterad, liksom etablering/tillväxt av producerande företag för att bredda näringsstrukturen i landskapet samt åtgärder som gynnar den regionala utvecklingen.

Anslaget avses också kunna användas för seminarier, projektförberedande åtgärder eller andra aktiviteter som gynnar den högteknologiska utvecklingen i landskapet samt utveckling av informationssamhället.

Anslaget kan vidare användas för myndighetsinformation och informativ kursverksamhet.

Dispositionsplan:

8205	Övrigt näringsliv	<u>200 000</u>
	Anslagsbehov	200 000

47.03.44. Transportstöd (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	336 400	202 000

Föreslås ett anslag om 202.000 euro för transportstöd för industriprodukter

som transporterats till riket eller till närmaste hamn i Sverige under år 2001 i enlighet med EU:s regler för försumbart stöd.

Bidrag beviljas i enlighet med principer fastställda av landskapsstyrelsen, så att stöd kan uppgå till högst 23 % av de godtagbara kostnaderna. För transporter som börjar i skärgården kan stödet uppgå till högst 29 % av godtagbara kostnader.

Dispositionsplan:

8205	Övrigt näringsliv	<u>202 000</u>
	Anslagsbehov	202 000

47.03.45. Bidrag för produkt- och teknologiutveckling

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
77 084,90	252 300	252 000

Föreslås ett anslag om 252.000 euro för bidrag för produkt- och teknologiutveckling under år 2002 i enlighet med EU:s regler för försumbart stöd. Syftet med bidraget är att stöda företagets forsknings- och produktutvecklingsprojekt som leder till nya konkurrenskraftiga produkter eller tjänster. Stödet skall befrämja mångfalden av företag och bredda basen för det åländska näringslivet.

Bidrag beviljas i enlighet med principer fastställda av landskapsstyrelsen så att stödet maximalt utgår med 35 % av de godtagbara kostnaderna.

Dispositionsplan:

8305	Övrigt näringsliv	<u>252 000</u>
	Anslagsbehov	252 000

47.03.46. Räntestöd för företags investeringar

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
114 664,43	168 200	168 000
	tb 0	

Föreslås ett anslag om 168.000 euro för räntestöd för företags investeringar.

Syftet med räntestödet är att bidra till företags grundande, utveckling eller utvidgning av dess verksamhet. Räntestöd kan beviljas för investeringar av maskiner, anläggningar samt för uppförande av nya byggnader. Räntestöd kan även beviljas för investeringar inom exportinriktad tjänste- och servicesektor samt för investeringar i marknadsföring och produktutveckling av varor och tjänster.

Räntestöd kan beviljas för räntestödsberättigade lån som upptas i kreditinrättning, dock så att beloppet av tidigare och under året beviljade räntestöds krediter kan uppgå till högst 8.500.000 euro.

Lån för vilket räntestöd beviljas skall uppgå till minst 17.000 euro och utgöra högst 50 % av godtagbara kostnader. Räntestödet för lån som beviljas

under år 2002 är maximalt 3 % under högst 5 års tid. För uppförande av byggnader kan räntestöd beviljas under 15 år. Vid varje räntestödsbeslut beaktas utvecklingen på räntemarknaden. De två första låneåren kan vara amorteringsfria och amorteringsplanen skall godkännas av landskapsstyrelsen. Räntestödet erläggs två gånger per år till kreditinrättningen som i sin tur oavkortat förmedlar lånet till företaget. Räntestödet upphör om företaget försätts i konkurs eller annars upphör med verksamheten under räntestödsperioden.

Dispositionsplan:

8305	Övrigt näringsliv	<u>168 000</u>
	Anslagsbehov	168 000

47.03.47. Finansieringsstöd för detaljhandeln i skärgården

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	100 900	100 000

Föreslås ett anslag om 100.000 euro för finansieringsstöd för detaljhandeln i skärgården.

Syftet med stödet är att bidra till att upprätthålla en god butiksservice i skärgården. Under år 2000 antogs det nya principer för bidragens utbetalning som framgår av landskapsstyrelsens principdokument och som avses tillämpade i oförändrad form.

Anslaget får användas även för erläggande av räntestöd för under tidigare år beviljade räntestöd.

Dispositionsplan:

8205	Övrigt näringsliv	<u>100 000</u>
	Anslagsbehov	100 000

47.03.48. Räntestöd för Finnvera Abp:s lån till åländska företag

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
0,00	50 500	50 000

Föreslås ett anslag om 50.000 euro för räntestöd för Finnvera Abp:s lån till åländska företag.

Ålands landskapsstyrelse och Finnvera Abp ingick den 18.4.2000 ett samarbetsavtal där landskapsstyrelsen betalar grund- och tilläggsräntestöd samt kredit- och garantiförlustersättningar på av Kera Abp 1.7.1995 - 31.12.1998 samt av Finnvera Abp 1.1.1999 - 31.12.1999 beviljade lån till företag verksamma inom landskapet Åland.

Landskapsstyrelsen betalar räntestöd (för närvarande 1 % på hela Åland utom Mariehamn), specialräntestöd (för närvarande 3 %) samt stöd för kredit- och garantiförluster på av Finnvera Abp fr.o.m. 1.1.2000 beviljade lån och garantier till företag verksamma inom landskapet. Finnvera Abp kan fungera på Åland som förmedlare av EIB:s lån och EIF:s garantier.

Kreditstocken för beviljade lån under tiden 1.7.1995 - 31.12.1999 uppgick vid årsskiftet 1999 - 2000 till 1.457.442,02 euro. Landskapsstyrelsen föreslår att nya krediter får beviljas under år 2002 för maximalt 1.300.000 euro.

Dispositionsplan:

8305	Övrigt näringsliv	<u>50 000</u>
	Anslagsbehov	50 000

47.03.49. Näringsstöd (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
398 321,15	504 600	300 000

Föreslås ett anslag om 300.000 euro för näringsstöd. Momentet kan användas i enlighet med LL om näringsstöd (35/1996) samt i den till kommissionen notifierade stödordningen för statligt stöd till investeringar för bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter (96/C 29/03), kommissionens beslut 30.9.1998.

Syftet är att stöda investeringar som leder till en regional utveckling med ökad lönsamhet i företagen och bibehåller eller ökar sysselsättningen framförallt i områdena utanför centralområdet. Investeringsstödet syftar vidare till satsningar som bidrar till ökad export av varor och tjänster samt genererar ett mervärde i ekonomin.

De maximala investeringsstöd som kan beviljas små och medelstora företag utanför Mariehamn uppgår till högst 23 % av godtagbara kostnader. Vid beviljande av investeringsstöd beaktar landskapsstyrelsen de regionalpolitiska aspekterna så att investeringar i skärgården prioriteras och beviljas en högre stödintensitet jämfört med investeringar på fasta Åland.

Till företag i Mariehamn kan investeringsbidrag till små företag uppgå till högst 10 % och till medelstora företag till högst 7,5 % av godtagbara kostnader. För investeringar i livsmedelsindustrin kan investeringsbidraget uppgå till högst 30 % av godtagbara kostnader. Därtill kan startstöd till små företag beviljas liksom ett utvecklingsstöd.

Bidragen beviljas i enlighet med av landskapsstyrelsen fastställda principer.

Anslaget har minskats eftersom en del av investeringsbidragen till landsbygdsföretag kan finansieras genom mål 2-programmet (moment 47.05.40 och 47.05.45).

Dispositionsplan:

8305	Övrigt näringsliv	<u>300 000</u>
	Anslagsbehov	300 000

47.03.60. Ersättande av kreditförluster (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
565 727,64	168 200	170 000

För ersättning av kreditförluster för landskapsgarantier och lån beviljade på landskapets ansvar föreslås 170.000 euro. Anslaget avser även landskapets andel av Finnvera Abp:s kreditförluster för lån beviljade enligt ingått avtal.

Dispositionsplan:

5100	Finansiella utgifter	<u>170 000</u>
	Anslagsbehov	170 000

47.03.62. Internationella utvecklingsprojekt

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	252 300	330 000

Rubriken ändrad.

Under momentet föreslås ett anslag om 330.000 euro för landskapsstyrelsens andel i den nationella finansieringen av bl.a. Interreg-projekt. Tillika föreslås momentet användas för B7-projekt, för projekt inom ramen för CPMR samt andra eventuella projekt av internationell karaktär eller för enbart nationellt finansierade utvecklingsprojekt på Åland. Landskapets andel i kostnaderna kan uppgå till högst 50 %.

Dispositionsplan:

8205	Övrigt näringsliv	<u>330 000</u>
	Anslagsbehov	330 000

47.03.83. Investeringslån (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
278 939,68	672 800	670 000

Syftet med investeringslån är att främja den ekonomiska tillväxten, trygga sysselsättningen och höja inkomstnivån. Föreslås att ett anslag om 670.000 euro upptas för beviljande av lån, i enlighet med LL om investeringslån (45/1975), gällande investeringar i produktions- och turistverksamhet. Lånen förmedlas enligt ingångna avtal med kreditinrättningarna på Åland.

Dispositionsplan:

1520	Lånefordringar	<u>670 000</u>
	Anslagsbehov	670 000

47.03.85. Produktutvecklingslån (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
50 456,38	336 400	670 000
	tb 336 400	

Föreslås ett anslag om 670.000 euro för produktutvecklingslån. Syftet med

produktutvecklingslån är att stöda företagens forsknings- och produktutvecklingsprojekt som leder till nya konkurrenskraftiga produkter eller tjänster. Stödet skall befrämja mångfalden av företag och bredda basen för det åländska näringslivet.

Lån kan beviljas om projektet har potential att främja företagets konkurrenskraft, tillväxt och export samt har en gynnsam effekt på sysselsättningen. Faktorer som utvärderas är den teknologi/arbetsmetod som ligger till grund för ansökan, företagets nätverk, kompetens, ekonomiska resurser samt marknadsutsikter.

Landskapsstyrelsen kan bevilja lån och bidrag uppgående till maximalt 70 % av godtagbara kostnader, där bidragets andel maximalt kan uppgå till 35 %. Lånetiden är maximalt 10 år varav de 3 första åren kan vara amorteringsfria. För ett utvecklingsprojekt som inte lyckas kan landskapsstyrelsen efter särskild prövning efterskänka lånet.

Dispositionplan:

1520	Lånefordringar	<u>670 000</u>
	Anslagsbehov	670 000

47.03.88. Aktieteckning i bolag (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
1 345 167,04	672 800	600 000
	tb 336 400	

Föreslås att momentet kan användas för teckning och inlösen av aktier i bolag av infrastrukturell karaktär, såsom industrihusbolagen. Ålands Industrihus Ab planerar att under år 2002 påbörja byggnation av en kommunikations- och teknikby, vilket sannolikt kommer att innebära nyemmission i bolaget.

Landskapsstyrelsens huvudsakliga målsättning i näringspolitiken är att skapa goda förutsättningar för företagande och affärsutveckling. Ålands Utvecklings Ab:s roll är att komplettera marknaden avseende riskkapital. Satsningar i företag som skapar mervärde i form av ökad export och sysselsättning i det åländska näringslivet är sålunda Ålands Utvecklings Ab:s uppgift medan landskapsstyrelsen genom att tillföra aktiekapital till bolaget möjliggör en ändamålsenlig kapitalstruktur. Landskapsstyrelsen avser att under året utvärdera den nya utformningen av och strategin för Ålands Utvecklings Ab i samband med översyn av närings- och regionalpolitiska programmen. Avsikten är att även de regionalpolitiska målsättningarna i landskapets näringspolitik skall beaktas vid bedömningen av presumtiva placeringar.

Landskapsstyrelsen avser också att se över administrationen av de bolag där totalt sett landskapsstyrelsen har ett dominerande aktieinnehav i syfte att göra bolagsförvaltningen totalt sett mera kostnadseffektiv och flexibel.

För att främja företagsutveckling föreslås medel även kunna användas för aktieteckning i företag som ligger utanför Ålands Utvecklings Ab:s intres-

seområde, om verksamheten är sådan att den bidrar till att uppnå landskapsstyrelsens mål för näringsutveckling. Landskapsstyrelsen kommer under året att bedöma behovet av ytterligare kapitaltillskott.

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag om 600.000 euro.

Dispositionsplan:

1130	Värdepapper	<u>600 000</u>
	Anslagsbehov	600 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

I titl Mats Perämaas m.fl. finansmotion nr 46 föreslås att ett anslag om 50 euro används för anskaffning av en medlemsinsats i Lappo Andelsbank och att landskapsstyrelsen bemyndigas att placera högst 500.000 euro av likvida medel i banken.

Utskottet har erfarit att ett ekonomiskt tillskott är nödvändigt för att banken skall kvarstå efter det att lagstiftningen inom EU-inträdet har trätt i kraft. Landskapsstyrelsen kan av särskilda skäl överväga om möjliga åtgärder bör vidtas. Landskapsstyrelsen äger sedan tidigare aktier i andra banker. Mot bakgrund härav föreslår utskottet att motionen förkastas.

Ovanstående motivering har tillkommit efter omröstning (3-2). Beslutet biträdades av ordföranden Folke Sjölund, vice ordföranden Lars Holmberg samt ledamoten Jan-Erik Mattsson.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1a/2001-2002

Lagtinget har beslutat att den i betänkandet föreslagna motiveringen utgår och ersätts med en ny motivering med följande lydelse: "Momentet är avsett för investeringar i aktiekapital i varu- och tjänsteproducerande företag för breddning och utveckling av den åländska näringslivsbasen. Landskapsstyrelsen har som mål för år 2002 nämnt bl.a. Ålands Utvecklings Ab och Ålands Industrihus Ab. Förslaget i motionen nr 46 avser en satsning på 500.000 euro (3.000.000 mk) i tilläggsandelar i Lappobanken. Med en sådan insats står landskapsstyrelsen för över 40 % av det egna kapitalet i banken. Landskapet har inte tidigare inträtt som ägare i bankväsendet.

Om nuvarande problem skall lösas är det bättre att landskapsstyrelsen överväger garantiansvar gentemot bankens kundföretag i regionen. För detta ändamål kan det erfordras lagändring.

Med anledning av detta förkastas motionen."

Finansutskottet har efter omröstning (3-2) beslutat att omfatta lagtingets beslut. Beslutet biträdades av ledamöterna Dennis Jansson, Jan-Erik Mattsson och Anne-Helena Sjöblom.

47.05. EUROPEISKA UNIONEN - MÅLPROGRAM 2

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	0	1 615 700	1 634 000
Inkomster	0	-650 900	-670 000
Nettoutgifter	0	964 800	964 000

Det åländska mål 2-programmet omfattar de 15 landsbygds- och skärgårdskommunerna och är ett viktigt regionalpolitiskt verktyg för landskapsstyrelsen. Den övergripande målsättningen med mål 2-programmet är att höja företagens konkurrenskraft genom att stimulera företagens utveckling. Dessutom eftersträvas en positiv befolkningsutveckling i skärgårdsregionen, en integrering av mål 2-områdets befolkning i informations-samhället och ett ökat miljömedvetande.

Strategin för målprogrammet är att delta i att utveckla företagen inom en rad områden. Främst gäller det att förbättra kvaliteten och höja förädlingsgraden hos produkter (varor och tjänster), öka företagens internationalisering, stimulera införande och användning av informations- och kommunikationsteknik samt främja miljöanpassning för att tillmötesgå ökade miljökrav. För att stärka skärgårdsregionen stöds genomförandet av lokala handlingsplaner och främjandet av entreprenörskap, företagande, åtgärder för ökad inflyttning samt insatser för att öka den sociala gemenskapen. Genom ökad tillgänglighet till informations- och kommunikationsteknologi integreras befolkningen i informations-samhället och miljömedvetenheten hos befolkningen höjs genom projekt i enlighet med miljöhandlingsprogrammet för Åland.

Mål 2-programmets kvantitativa mål för perioden 2000-2006 är

- 200 nya arbetsplatser
- 30 nya företag
- samt att mål 2-regionens BNP/capita höjs från 70 till 75 procent av EU:s genomsnitt.

Arbetet i den under år 2001 inarbetade ”beredningsgruppen för mål 2 och mål 3” fortsätter under år 2002. Den interna tjänstemannagruppen bereder alla ansökningar till de aktuella strukturfondsprogrammen samt hanterar även principiella frågeställningar som kräver enhetlig tillämpning inom förvaltningen.

47.05.40. Landskapets finansieringsandel – målprogram 2 (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	941 900	964 000
	tb 0	

Föreslås ett anslag om 964.000 euro. Momentet avses huvudsakligen användas som nationell delfinansiering av mål 2-programmet.

Som grund för beviljande av stöd till företag används notifierade stödordningar

- LL om näringsstöd för landskapet Åland (35/1996)

- understöd för produkt- och teknologiutveckling
- stöd för företagens marknadsföring
- investeringsstöd till livsmedelsindustrin
- stöd för miljöinvesteringar
- stöd till detaljhandel i glesbygd.

Projekt inom ramen för mål 2-programmet kan beviljas på hela Åland undantaget Mariehamn. Projektägare (huvudsakligen organisationer) kan vara lokaliserade i Mariehamn om minst 50% av projektets nytta tillfaller mål 2-området.

Programmet innehåller en prioritet, ”Näringslivsutveckling och miljö,” som i sig är uppdelad i fyra åtgärder:

Åtgärd	Landskapsstyrelsens andel
Företagsutveckling och rådgivning	241 000 euro
Skärgårdsutveckling	241 000 euro
Informationssamhället	241 000 euro
Miljöanpassning i näringsliv och samhälle	241 000 euro

Syftet med företagsutveckling och rådgivning är att höja de små och medelstora landsbygdsföretagens konkurrenskraft och öka internationaliseringen. Stöd kan bl.a. beviljas för projekt som syftar till ökat samarbete mellan företag, kvalitetshöjande åtgärder i tjänste- och produktutbudet, tillhandahållande av rådgivning och företagstjänster, utveckling av den småskaliga turismen, utveckling av industriföretag för att öka exporten samt förlängning av turistsäsongen.

Syftet med skärgårdsutveckling är att skapa goda förutsättningar för boende och arbete i skärgården. Åtgärden riktar sig även till byar och öar som hör till fastäländska kommuner men som saknar fast vägförbindelse. Stöd kan bl.a. beviljas projekt som främjar inflyttning, entreprenörskap, lokal identitet och kultur. Stöd kan ges till större helheter som samordnar flera kommuners projekt eller för genomförandet av lokala handlingsprogram samt till företag för samarbete, investeringar, marknadsföring m.m. Möjlighet ges även att stöda utarbetande, organisation och utformning av projekt med ovanstående målsättning.

Syftet med informationssamhället är att öka tillgängligheten till och användningen av informations- och kommunikationsteknologi för företag och individer.

Syftet med miljöanpassning är att öka miljömedvetenheten i näringsliv och samhälle och att öka antalet företag som miljöanpassar sin verksamhet. Det görs genom att stimulera användningen av miljövänligare arbetsmetoder, produktion och distribution m.m. i näringsliv och samhälle. Större projekthelheter kan genomföras som avser att dels kartlägga vilka behov av miljöförbättrande åtgärder som finns i näringsliv och samhälle, dels utforma och tillhandahålla information om vilka insatser som kan göras och om olika miljöstyrningsmetoder.

Dispositionspan:

8205 Övrigt näringsliv

964 000

Anslagsbehov

964 000

47.05.45. EU:s finansieringsandel - målprogram 2 (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	650 900	670 000
	tb 22 900	

Under momentet föreslås anslag om 670.000 euro för EU:s andel av finansieringen av mål 2-programmet. Motsvarande inkomst från Europeiska regionala utvecklingsfonden upptas under momentet 37.05.45.

Anslaget för personalutgifter avser löneutgifter för koordinering och uppföljning av programmet.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfälliga tjänster	9 436	
	- övriga löner och arvoden	<u>674</u>	10 110
4300	Inköp av tjänster		13 470
4800	Övriga utgifter		540
8205	Övrigt näringsliv		<u>645 880</u>
	Anslagsbehov		670 000

47.07. TURISMEN

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	1 260 252	2 424 300	2 075 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	1 260 252	2 424 300	2 075 000

Landskapsstyrelsens övergripande mål för turismen är att Åland skall ha hög attraktionskraft, turistnäringen vara långsiktigt hållbar samt att näringen skall vara lönsam och verka över hela Åland.

Det är viktigt att lyfta fram Ålands naturliga förutsättningar i marknadsföringen samt de produkter som kan erbjuda en intressant kombination av natur och lugn tillika som det kan brytas av med intressanta evenemang och aktiviteter som kan tillgodose flera målgrupper.

Samtliga aktörer inom det turistiska Åland har ett ansvar för att sköta verksamheten på ett sådant sätt att miljön bevaras och att hänsyn tas till naturen på ett långsiktigt hållbart sätt.

Den landbaserade turistsektorn uppskattas generera ca 4 % av BNP. Ett mål är att öka turismens andel av BNP, tillika som det är av yttersta vikt att lönsamheten i de enskilda företagen höjs. Turistsäsongen på Åland är förhållandevis kort. Det är viktigt att arbeta för att förlänga säsongen vilket därmed bidrar till ett bättre utnyttjande av de anläggningar som finns

och en bättre lönsamhet.

För att uppnå detta kan följande delmål nämnas

- antalet övernattningar skall öka med 20 % från år 2000 till år 2006
- övernattningarna skall fördelas jämnare under året
- effektivare utnyttjande av befintliga anläggningar (högre beläggingsprocent)
- ett gemensamt bokningssystem skall vara i drift år 2003
- en regional spridning av lönsamma turistföretag
- ökad lönsamhet i branschen och en god ekonomisk beläggning för de landbaserade turistföretagen
- produktutveckling, med hänsyn tagen till en hållbar turism och satsning på lågsäsong
- ta särskild hänsyn till marknadsföring av skärgårdens turistföretag.

För att uppnå målen avser landskapsstyrelsen bevilja Ålands Turistförbund medel för att aktivt kunna arbeta med att profilera Åland som ett attraktivt turistmål och tillika marknadsföra Åland.

Med de möjligheter till finansieringshjälp som finns vid näringsavdelningen underlättas investeringar i turistföretag som skall bidra till en ökad lönsamhet.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

I tll Dennis Janssons m.fl. finansmotion nr 47 föreslås en komplettering till motiveringen under momentet.

Landskapsstyrelsen har i budgeten valt att minska det ansökta anslaget för främjandet av turismen med 233.000 euro. Samtidigt har antalet övernattningar visat en nedgående trend. Utskottet har erfarit att marknadsföringen av varumärket Åland är i behov av förnyelse och en särskiljning av den externa och interna marknadsföringen bör komma till stånd.

Målen i landskapsstyrelsens avtal med Ålands Turistförbund (ÅTF) bör revideras och mjukas upp så att ÅTF ges mer frihet att agera på marknaden. Bl.a. det starka kravet på 50 procents finansiering av branschen och olika politiska önskemål som uppkommit genom åren begränsar ÅTF att agera kraftfullt i den externa marknadsföringen.

Många nya s.k. samhällsekonomiska satsningar är på gång i landskapet, vilket medför att ÅTF i framtiden beviljas tilläggsmedel till större externa punktinsatser för att skapa större efterfrågan av Åland som resmål. Landskapsstyrelsen bör under år 2002 skapa förutsättningar så att ÅTF kan göra kraftfulla externa kampanjer år 2003. Utskottet har även erfarit att ÅTF skall ges möjlighet att fullgöra sina planer för år 2002 i enlighet med ansökta medel.

Utskottet föreslår med denna motivering att motionen förkastas.

47.07.23. Utredning av travbana (VR)

Bokslut 2000

Budget 2001

Budget

33 600

Föreslås att momentet utgår. Anslag för förverkligande av travbanan tas upp under moment 47.07.75.

47.07.40. Turismens främjande (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
1 260 251,61	1 420 300	1 188 000

Föreslås ett anslag om 1.188.000 euro för turismens främjande fördelat enligt följande:

Marknadsföring via Ålands Turistförbund	1.088.000
Gemensamt bokningssystem	50.000
Bidrag för turistinformationer	20.000
Samarbetsprojekt inom turism, förlustgarantier	30.000

Ålands Turistförbunds (ÅTF) uppdrag regleras i ett avtal med landskapsstyrelsen. Landskapsstyrelsen föreslår att en fast summa avsätts för ÅTF:s verksamhet, inom vilken ÅTF sedan får göra prioriteringar gällande hur uppdraget ska genomföras.

Landskapsstyrelsen föreslår att basanslaget till ÅTF skall uppgå till 1.088.000 euro för år 2002. Principen om 50 % medfinansiering från branschen skall eftersträvas i synnerhet när det gäller marknadsföring och produktutveckling. Den slutliga raten regleras i förhållande till genomförd verksamhet och redovisad finansiering.

Administration och drift

Inom ramen för administration återfinns bl.a. guideverksamheten samt turistinformationen. Guideverksamheten bör bedrivas på kommersiella grunder och landskapsmedel kan användas endast för en koordinerande verksamhet samt för att en kvalificerad utbildning tillhandahålls. Landskapsstyrelsen prioriterar även att en god turistinformation upprätthålls i ÅTF:s regi. Landskapsstyrelsen föreslår att av basanslaget avsättes 350.000 euro, vilket är hela behovet, för att garantera en långsiktig administration och drift.

Marknadsföring

Marknadsföring är ÅTF:s huvuduppdrag från landskapsstyrelsen. Landskapsstyrelsen anser att det är viktigt att ÅTF arbetar med destinationsmarknadsföring samt arbetar för att göra varumärket Åland känt i alla sammanhang. ÅTF får själva göra prioriteringar och en strategi för hur målen bäst kan uppfyllas. ÅTF bör dock särskilt uppmärksamma skärgårdens behov av marknadsföring. Landskapsstyrelsen föreslår att 635.000 euro av basanslaget avsätts för marknadsföringsåtgärder där branschen själv prioriterar genom att principen om 50 % medfinansiering tillämpas.

Produktutveckling

Produktutveckling bör huvudsakligen ligga inom de privata entreprenörernas ansvarsområde. Det kan vara av gemensamt intresse för turistbranschen att vissa prioriterade områden utvecklas gemensamt. Landskapsstyrelsen uppmanar ÅTF att se över de produktområden man arbetar med samt överväga att lägga över mer ansvar på branschen själv, åtminstone efter ett inledningsskede. ÅTF kan, om det finns vägande skäl, vara delak-

tig i privata entreprenörers evenemangsutveckling. Landskapsstyrelsen föreslår att 103.000 euro avsätts för produktutveckling där branschen själv prioriterar genom att principen om högst 50 % medfinansiering tillämpas för godtagbara kostnader.

Landskapsstyrelsen överväger fortsättningsvis förutsättningarna för ett gemensamt bokningssystem för turistbranschen på Åland. Ett eventuellt stöd för införandet av ett sådant kräver en total enighet och uppbackning från alla betydande aktörer inom branschen. För bokningssystemet föreslås ett anslag om 50.000 euro utöver basanslaget.

Landskapsstyrelsen stöder via Ålands turistförbund en turistinformation i Mariehamn, vilken också Mariehamns stad är med och delfinansierar. Landskapsstyrelsen anser att turistinformation på Åland huvudsakligen är en kommunal angelägenhet, men ser att det ur helhetsperspektiv finns ett visst behov vid strategiskt belägna platser, huvudsakligen vid orterna, Eckerö, Långnäs samt Osnäs. Landskapsstyrelsen kan vara med och stödja en säsongsbaserad turistinformation vid dessa orter, om kommunen eller flera kommuner beslutar sig för att upprätthålla en sådan. För detta har beräknats 20.000 euro.

Anslaget kan även användas som förlustgaranti vid mindre turistiska evenemang samt för eventuella projekt inom ramen för B7, Interreg eller andra projekt som anses stärka varumärket Åland. För detta har beräknats 30.000 euro.

Dispositionsplan:

8205	Övrigt näringsliv	1 188 000
	Anslagsbehov	1 188 000

47.07.43. Stöd för Ålandsbutiken i Stockholm

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	42 000	47 000
	tb 37 000	

Ålandsbutikens verksamhet fortsätter som tidigare med att sälja och marknadsföra Åland som resmål, främst genom reseförmedling och turistinformation. Ålandsbutiken kommer att verka för att höja Ålands profil som resmål främst i Mälardalsregionen, men även i övriga Sverige samt bland utländska turister på besök i Stockholm. Verksamheten kommer som tidigare år att koordineras med Ålands Turistförbund samt med intressenternas önskemål.

Ålandsbutikens mål för år 2002 är att

- erbjuda kunder snabbare och bättre service under högsäsong
- den totala försäljningen bör överstiga sex miljoner svenska kronor
- utöka andelen konferens- och gruppresor
- utöka användandet av Internet som arbetsredskap
- öka exponeringen i intressenternas och ATF:s annonser och kampanjer
- fortsätta det påbörjade samarbetet med Stockholm Information Service (SIS)

- bli en aktivare aktör gällande biljettförsäljning till evenemang på Åland.

Avtalen med huvudintressenterna om Ålandsbutiken sträcker sig ännu över hela år 2002. Under hösten 2002 bör en ny utvärdering av butikens verksamhet göras, där även hänsyn tas till huvudmannskapet för verksamheten. Föreslås att 4.000 euro av anslaget avsätts för en utvärdering.

Dispositionsplan:

8205	Övrigt näringsliv	<u>47 000</u>
	Anslagsbehov	47 000

47.07.44 Stöd för kommersiella turistevenemang

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
		50 000

Momentet nytt.

För att utges som stöd för kommersiella turistevenemang som inte arrangeras under högsäsongen föreslås ett anslag om 50.000 euro stödet utgår med högst 20 % och beviljas i enlighet med landskapsstyrelsens principer för evenemangsstöd. Evenemangen skall i betydande grad rikta sig till inresande och ha förutsättningar att bli årligen återkommande.

Dispositionsplan:

8205	Övrigt näringsliv	<u>50 000</u>
	Anslagsbehov	50 000

47.07.75 Ombyggnad av travbana (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
		790 000

tb 891 400

Landskapsstyrelsen påbörjade under år 2001 en ombyggnation av travbanan omfattande inlösen av anläggningar, ombyggnad av travbana, byggnation av ridsportbanor samt dränering av markområdet i enlighet med lagtingets beslut i samband med budgeten och första tillägget till budgeten för år 2001. Landskapsstyrelsen har nu tecknat avtal med Ålands hästavelsförening r.f. beträffande inlösen samt om driften av anläggningen.

Under år 2002 slutförs sålunda satsningen på travbanan genom att bygga läktare samt en stallbyggnad.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	<u>790 000</u>
	Anslagsbehov	790 000

47.15. FRÄMJANDE AV LANTBRUKET

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	1 266 488	2 212 900	2 059 000
Inkomster	-23 013	-19 300	-20 000
Nettoutgifter	1 243 476	2 193 600	2 039 000

Landskapsstyrelsens övergripande målsättning är att skapa ett stabilt och konkurrenskraftigt lantbruk som utvecklas på ett långsiktigt hållbart sätt och som producerar säkra och högkvalitativa produkter. Lantbruket skall dessutom utgöra basen för samt tjäna till att bibehålla och utveckla förutsättningarna för en levande landsbygd och skärgård med bibehållen samsättning och öppna landskap.

Delmål för att nå huvudmålsättningen är

- ökad lönsamhet på de enskilda gårdarna
- ökat antal betesdjur
- utveckling av alla djursektorer
- ökad diversifiering inom näringen
- utveckling av hållbara produktionsmetoder
- utveckling av den naturenliga odlingen
- produktion av säkra och högkvalitativa livsmedelsprodukter.

En ökad lönsamhet är avgörande för ett fortsatt bärkraftigt och hållbart lantbruk i framtiden. Landskapsstyrelsens insatser i form av olika struktur- stöd samt insatser för att upprätthålla rådgivningsverksamhet inom de viktigaste produktionsinriktningarna syftar således till att uppnå bättre lönsamhet på gårdarna.

Bevarandet av det öppna landskapet kräver att antalet betande djur bibehålls eller ökar vilket landskapet stimulerar genom stöd, rådgivning och avbytarverksamhet. En allmän utveckling av djursektorerna är nödvändig för att bibehålla underlaget för livsmedelsindustrierna på Åland.

Ökad diversifiering är väsentligt för lantbruket på Åland där många gårdar saknar förutsättningar att bli konkurrenskraftiga vad gäller pris och volym. Olika diversifieringssatsningar stimuleras genom investeringsstöd och rådgivning.

Utveckling av hållbara produktionsmetoder och utvecklingen av den naturenliga odlingen är viktig både ur diversifieringsaspekter och miljöaspekter. Det är dock angeläget att utvecklingen sker i balans med efterfrågan av ekologiska produkter och i balans med den miljönytta som uppstår. Utvecklingen stimuleras genom rådgivning och stödprogram.

Livsmedelssäkerhet och -kvalitet är aktuella ämnen och är frågor som näringsavdelningen prioriterar inom avdelningens ansvarsområden rörande fodermedel, kvalitetsstyrning av grönsaker och hantering av bekämpningsmedel.

47.15.04. Förvaltningsarvoden och övriga gottgörelser för gårdsbrukslån (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	69 000	65 000

Med hänvisning till 37 § LL om främjande av gårdsbruk (54/1978 samt ändringar 22/1995 och 47/1995) föreslås ett anslag om 65.000 euro.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster		
	- banktjänster		<u>65 000</u>
	Anslagsbehov		65 000

47.15.23. Utgifter för avbytarservice inom lantbruket (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
712 767,41	832 900	840 000

Djurhållning medför en stor bundenhet för lantbrukarna med minimala möjligheter att kunna ta ut lediga dagar eller semester. En väl fungerande avbytarverksamhet ger lantbrukarna möjlighet till ledighet. Möjligheten till en organiserad avbytarservice skapar förutsättningar för den befintliga djurhållningens fortbestånd samt att unga lantbrukare gör nyinvesteringar i djurhållningen.

För avbytarservicen inom lantbruket förslås ett anslag om 840.000 euro. Anslaget avses användas för att säkerställa de åtaganden och kostnader som föranleds av landskapslagen och -förordningen om avbytarverksamhet (57/1998 och 58/1998). Anslaget avser utgifter för lantbruksavbytarernas löner jämte bikostnader, resor samt övriga utgifter föranledda av verksamheten. I anslaget ingår även ersättning till sådana lantbrukare som anställer egen avbytare eller anlitar företag som erbjuder avbytar-tjänster. Målsättningen är att kunna erbjuda totalt 5.300 semesterdagar till de åländska lantbruksföretagarna. 30 % av dessa dagar skall erbjudas genom utnyttjande av privata avbytare.

	År 2000	År 2001	År 2002
Personal i arbetsavtalsförhållande	23	22	22

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- personal i arbetsavtalsförhållande	561 887	
	- övriga löner och arvoden	2 668	
	- övriga personalutgifter	<u>5 045</u>	569 600
4300	Inköp av tjänster		14 100
4800	Övriga utgifter		
	- resor	145 819	
	- övrigt	<u>781</u>	146 600
8204	Primärnärningar		<u>109 700</u>
	Anslagsbehov		840 000

47.15.43. Utgifter för lantbrukets räntestödslån (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	100 900	100 000

En fortsatt anpassningsprocess och strukturrationalisering efter EU-medlemskapet medför att handeln med jord- och skogsbruksmark fortsättningsvis är hög. Med beaktande av detta föreslås att lån med räntestöd om totalt 1.000.000 euro kan beviljas under år 2002. Lånen förmedlas av kreditinstitut på Åland och räntestödet är maximalt 4 %. Lånen beviljas i enlighet med av landskapsstyrelsen fastställda principer om investeringsstöd till lantbruket på Åland. Räntestöd kan beviljas för lån till inköp av tillskottsmark, lantbruksfastighet samt till unga odlare vid etablering som jordbruksföretagare (startstöd) i enlighet med landskapsförordning om startstöd till unga lantbrukare (45/2001).

Landskapsstyrelsens målsättning inom ramen för bevillningsfullmakten är att minst 12 lantbrukare etablerar sig som nya lantbrukare under året och att minst 100 ha åkermark införskaffas som tillskottsmark av lantbrukare under året.

Räntestödet betalas som ett fast räntestöd om 4 %. Låntagarens ränta uppgår dock alltid till minst 2 %. Skulle lånets totalränta sjunka under 6 % är räntestödet skillnaden mellan totalräntan och låntagarens ränta om 2 %.

För att finansiera räntestödet för årets bevillningsfullmakt och från tidigare år beviljade räntestödslån föreslås ett anslag om 100.000 euro.

Dispositionsplan:

8304	Primärnärings	<u>100 000</u>
	Anslagsbehov	100 000

47.15.44. Investeringsstöd till lantbruket

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	756 800	650 000

Viljan att investera är fortsättningsvis hög delvis beroende på att investeringsstöd inte beviljats under år 2000. Fortsatt hög investeringsnivå kan också förklaras med att det fortfarande finns många som ännu inte anpassat sin produktion för att stärka konkurrenskraften och få bärkraftiga enheter. Stödet är viktigt för att utveckla näringen och för att få efterkommande generationer att se jordbruksnäringen som en framtidsbransch.

Investeringsstödet regleras av bestämmelser som godkänts av landskapsstyrelsen (beslut från den 9 mars 1999) och EU-kommissionen i enlighet med artikel 51 i rådets förordning EG nr 1257/99. Regelverket kompletteras med landskapsstyrelsens bestämmelser från den 30 november 2000. Stödnivåerna följer den plan som godkänts av Europeiska kommissionen.

Målsättningar vid beviljande av investeringsstöd är

- ökat samarbete mellan gårdarna om investeringsprojekt (10 % av projekten skall genomföras som samarbetsprojekt)
- ökat antal projekt inriktade på kompletterande verksamheter på gårdarna (5 st. projekt)

- utveckling av djurproduktionen (17 st. projekt inom mjölkproduktion, 8 st. projekt inom nötköttproduktion, 5 st. projekt inom fårproduktion, 1 st. projekt inom smågrisproduktion, 1 st. projekt inom slaktsvinproduktion, 1 st. projekt inom fjäderfäproduktion och 2 st. projekt inom hästnäringen)
- utveckling av frukt och grönsaksproduktion samt specialodlingen (50 st. projekt)
- hållbarare produktion (alla gårdar med djur skall ha gödselvårdsanläggning)
- sund djurhållning (totalt 35 projekt inom djurhållning).

Alla stödnivåer och begränsningar kan under året regleras genom beslut av EU-kommissionen och landskapsstyrelsen.

Landskapsstyrelsen har i samtliga fall rätt att behovspröva investeringsprojekten. Behovsprövningen skall utgå från marknadssituationen, kapacitetsbehovet på gården och i omgivningen samt mervärdet i produktionen och investeringens lönsamhet.

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag om 650.000 euro att utges som investeringsstöd till lantbruket.

Dispositionsplan:

8304	Primärnäringar	<u>650 000</u>
	Anslagsbehov	650 000

47.15.45. Ersättningar för skördeskador (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
239 539,39	42 000	42 000
	tb 58 900	

För ersättande av skördeskador enligt LL om ersättande av skördeskador (72/1979) föreslås ett anslag om 42.000 euro. Enligt lagen kan ersättning ges för skador som oberoende av odlaren drabbar oskördad gröda till följd av onormalt ogynnsamma väderförhållanden. Skadans omfattning måste uppgå till minst 30 % av den normala produktionen för grödan.

Dispositionsplan:

8204	Primärnäringar	<u>42 000</u>
	Anslagsbehov	42 000

47.15.47. Växtskydd och växtinspektionsverksamhet

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
10 225,37	20 200	23 000

Under momentet erläggs ersättningar enligt LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om plantmaterial och växtskydd (95/1991). Anslaget används även för kostnader i samband med den inspektions- och provtagningsverksamhet som fordras enligt LL om tillämpning i landskapet Åland av gödselmedelslagen (106/1993), fodermedelslagen

(107/1993), lagen om handel med utsäde (108/1993) och av vissa riksförfattningar gällande växtskydd (19/1982). Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag om 23.000 euro.

Målsättningen med verksamheten är att bevara den goda situation som råder på Åland gällande växtsjukdomar och att farliga växtförstörare och skadegörare skall utrotas då sådana situationer uppkommer. Inspektionsverksamheten inom området för gödselmedel, fodermedel, utsäde och växtskydd har som målsättning att bl.a. säkerställa miljöskydd och hygien-situation så att lantbruksprodukters kvalitet säkerställs.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter	1 000
4300	Inköp av tjänster	10 000
8204	Primärnärings	<u>12 000</u>
	Anslagsbehov	23 000

47.15.48. Stöd för producentorganisationer och rådgivning

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
296 393,38	332 200	339 000

Föreslås ett anslag om 339.000 euro för stöd till producentrådgivning på Åland. Rådgivningen till lantbruket sköts av ett antal producentorganisationer vars verksamhet regleras genom resultatavtal med landskapsstyrelsen. Organisationerna är delegationen för Ålands lantmannagillen r.f. (Landsbygdskonsult-Åland), Ålands kontrollförening r.f., Ålands seminförening r.f., Ålands fåravelsförening r.f. och Ålands maskinring. Organisationerna utför rådgivning och tillhandahåller tjänster till producenterna. Bidrag ges i syfte att

- förbättra företagarnas konkurrenskraft och anpassning och därmed företagets lönsamhet
- höja diversifieringsgraden inom lantbruksföretagen
- förbättra kvaliteten på landsbygdsföretagens produktion och produkter.

Dessutom kan momentet användas till bidrag för utvecklingsprojekt inom lantbruket eller projekt som betydligt främjar produktionsinriktningarnas förutsättningar i landskapet.

Dispositionsplan:

8204	Primärnärings	<u>339 000</u>
	Anslagsbehov	339 000

47.17. EUROPEISKA UNIONEN - PROGRAM FÖR LANDSBYGDENS UTVECKLING

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	0	6 835 100	6 880 000
Inkomster	0	-2 992 100	-2 997 000
Nettoutgifter	0	3 843 000	3 883 000

Landskapsstyrelsens landsbygdsprogram, för åren 2000 - 2006, innehåller

åtgärderna stöd för miljövänligt odlande, stöd till jordbruk i mindre gynnade områden och startstöd till unga odlare. Åtgärderna som skall stöda de övergripande målsättningarna beskrivna under kapitel 47.15. har följande målsättningar

- att minska jordbrukets miljöbelastning på grund av växtnärläckage och användningen av kemiska bekämpningsmedel
- att utveckla ekologisk odling och andra extensiva och hållbara odlingsmetoder
- att bevara det öppna landskapet, kulturodlingslandskapet och den biologiska mångfalden i lantbruket
- lönsamma gårdsenheter.

Åtgärden för miljövänligt odlande är uppdelad i basstöd och specialstöd. Basstödet riktar sig till samtliga lantbrukare och består i huvudsak av allmänna miljöförbättrande odlingsåtgärder medan specialstödet innehåller mera insatskrävande landskapsvårdande åtgärder så som stöd för naturbeten och lövängar.

Stödet till mindre gynnade områden skall kompensera de höga produktionskostnaderna och andra ogynnsamma produktionsförhållanden som de varaktiga nackdelarna i naturhänseende medför.

Åtgärden startstöd till unga odlare har som syfte att underlätta etableringen för unga odlare som lantbruksföretagare.

47.17.40. Landskapets finansieringsandel - stöd för miljövänlig odling och stöd till mindre gynnade områden (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	3 674 900	3 757 000
	tb 0	

Miljöstödet beräknas år 2002 uppgå till totalt 3.908.000 euro varav 1.978.000 euro finansieras av landskapsstyrelsen och 1.930.000 euro av Europeiska utvecklings- och garantifonden vilket belastas moment 47.17.45.

Stödet kan beviljas till lantbrukare som åtar sig att under minst fem år bedriva ett miljövänligt jordbruk på sin gård. Landskapsstyrelsens målsättning för år 2002 är att 12.400 hektar eller 90 % av den åländska åkermarken och 3.000 hektar naturbeten skall omfattas av miljöstödets basstöd. Av åkerarealen skall 2.500 hektar vara underställd ekologiska produktionsmetoder.

Stödet till mindre gynnade områden (LFA-kompensationsbidraget) beräknas år 2002 uppgå till totalt 2.720.000 euro varav 1.779.000 euro finansieras av landskapsstyrelsen och 941.000 euro av Europeiska utvecklings- och garantifonden vilket belastas moment 47.17.45.

Stödet kan beviljas till jordbrukare som odlar över 3 hektar åkermark och förbinder sig att fortsätta med jordbruksproduktion i minst fem år. Landskapsstyrelsens målsättning för år 2002 är att 13.000 hektar skall omfattas

av LFA-kompensationsbidraget.

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag om 3.757.000 euro för landskapets finansiering av jordbrukets miljöstöd och kompensationsbidrag ingående i landskapsstyrelsens landsbygdsprogram.

Ur anslaget finansieras även den del av stödbeloppen som överstiger det maximala stödbeloppet som berättigar till gemenskapsstöd och kostnader för utbildning av jordbrukare i miljövänliga odlingsmetoder om ca 49.000 euro.

Dispositionsplan:

8204	Primärnärings	<u>3 757 000</u>
	Anslagsbehov	3 757 000

47.17.41. Landskapets finansieringsandel - stödjande av unga odlare (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	126 100	126 000

För finansiering av landskapsstyrelsens del av startstöd till unga odlare föreslås 126.000 euro. Åtgärden återfinns i program för landsbygdens utveckling i landskapet Åland och landskapsförordning om startstöd till unga odlare (45/2001). Startstödet delfinansieras till 50 % av Europeiska unionen under moment 47.17.45.

Startstödet kan beviljas som ett direkt bidrag om maximalt 25.000 euro samt ett kompletterande räntestödslån där räntestödet uppgår till samma belopp som startstödet. Räntestödsdelen upptas under moment 47.15.43.

Målsättningen är att minst 12 nyetablerade lantbrukare under året uppfyller villkoren för startstöd.

Dispositionsplan:

8204	Primärnärings	<u>126 000</u>
	Anslagsbehov	126 000

47.17.45. EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	3 034 100	2 997 000
	tb 0	

Anslaget används för förskottering av Europeiska utvecklings- och garantifondens finansieringsandel för åtgärder inom landsbygdens utvecklingsprogram. Anslaget upptar 126.000 euro för utgifter för startstöd till unga odlare, 1.930.000 euro för miljöstöd och 941.000 euro för LFA-kompensationsbidrag.

De förskotterade utgifterna påföres som inkomst under moment 37.17.45 efter rekvisering från kommissionen.

Dispositionsplan:

8204	Primärnäringsar	2 871 000
8304	Primärnäringsar	<u>126 000</u>
	Anslagsbehov	2 997 000

47.21. FRÄMJANDE AV SKOGSBRUKET

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	274 888	309 500	340 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	274 888	309 500	340 000

Landskapsstyrelsens övergripande målsättning är att verka för och utveckla ett bärkraftigt skogsbruk på Åland med avseende på såväl virkesproduktion som naturvård och övriga intressen. Som ett led i detta kommer landskapsstyrelsen fortsättningsvis att prioritera de skogsvårdande åtgärderna för att säkerställa en god produktion i plant- och ungskogar. Landskapsstyrelsens och skogsvårdsföreningens satsning på plant- och ungskogsröjning har under de tre senaste åren gett rekordresultat då följande arealer röjts:

<u>1998</u>	<u>1999</u>	<u>2000</u>
625 ha	656 ha	743 ha

Målsättningen för år 2002 är att röjning skall utföras på minst 600 ha.

Landskapsstyrelsen skall även verka för att ett miljöcertifikat för de åländska skogsprodukterna erhålls under år 2002. Avsikten är att certifiera skogsbruket enligt det finländska FFCS- och Paneuropeiska PEFC-systemen.

Vidare vill landskapsstyrelsen stimulera tillvaratagandet av biobränsle.

47.21.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
80 995,15	58 900	45 000

Föreslås ett anslag om 45.000 euro som i stort beräknas fördela sig enligt följande:

Drift och underhåll av fordon, maskiner och redskap	13.000
Skogsbruksplanering och rådgivningsverksamhet	15.000
Forskning och försöksverksamhet	7.000
Främjande av den privata skogshushållningen	3.000
Övrigt	<u>7.000</u>
	45.000

Anslaget kan även användas för kostnader som skogscertifieringen föranleder.

Dispositionplan:

4000 Personalutgifter		
- tillfälliga tjänster	2 500	
- personal i arbetsavtalsförhållande	<u>1 700</u>	4 200
4100 Material och förnödenheter		13 000
4300 Inköp av tjänster		16 800
4800 Övriga utgifter		2 000

1112	Immateriella rättigheter	3 000
1125	Maskiner och inventarier	<u>6 000</u>
	Anslagsbehov	45 000

47.21.40. Särskilda understöd för skogsbruket (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
35 080,93	48 800	40 000
Rubriken ändrad.		

Föreslås ett anslag om totalt 40.000 euro. Av detta är uppskattningsvis 17.000 euro avsett för Ålands skogsvårdsförening r.f. för ersättande av de intäktsbortfall och extra kostnader som uppstår i skärgårdskommunerna som en följd av den nya landskapslagen om Ålands skogsvårdsförening, antagen av lagtinget den 4.5.2001.

Vidare är maximalt 23.000 euro avsett som stöd till Ålands skogsvårdsförening r.f. för en fortsatt projektanställning av en person som under skogsvårdsföreningens ledning skall arbeta med skogscertifieringen till den del det avser de kriterier som berör de privata skogsägarna och skogsvårdsföreningen samt information, ansökan om certifikat och koordinering av certifieringsarbetet på Åland tills dess att ett certifikat erhållits.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	17 000
8304	Primärnärings	<u>23 000</u>
	Anslagsbehov	40 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

Utskottet har erfarit att landskapsstyrelsens motivering under momentet bör kompletteras med ett tillägg till första stycket enligt följande: "Den nya LL om Ålands skogsvårdsförening (51/2001) träder i kraft den 1.1.2002. Ersättningen kan även utbetalas enligt gällande avtal mellan landskapsstyrelsen och skogsvårdsföreningen av den 29.12.1995 i det fall att uppgifter för utbetalning av ersättningen ej är möjliga att erhålla för rän under år 2003."

47.21.41. Stöd för skogsbruksåtgärder (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
139 237,92	185 000	239 000

För understöd för skogsbruksåtgärder föreslås ett nettoanslag om 239.000 euro som i stort beräknas fördela sig enligt följande:

Anslaget används främst för stöd i enlighet med LL om LF om stöd för skogsbruksåtgärder (84/1998 och 87/1998) samt övriga skogsförbättrande åtgärder.

Anslaget får även användas till förhandsfinansiering av plant- och ung-

skogsvård och andra åtgärder samt i stöd av 8 § 2 mom. LL om landskapets finansförvaltning (43/1971) påföras inkomster motsvarande förhandsfinansieringen.

Anslaget kan vidare användas för finansiering av åtgärder som landskapsstyrelsen tvingas vidtaga med stöd av 18 § 1 mom. LL om skogsvård (83/1998) på den försumliges bekostnad samt för motsvarande ändamål då det försummade skett under den tid som LL om enskilda skogar (8/1968) var i kraft.

Det nya anslaget för tillvaratagande av energivirke vid gallring föreslås för att främja biobränslehanteringen. Stödet föreslås kunna uppgå till högst 6,70 euro per fast kubikmeter.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter	3 500
4300	Inköp av tjänster	74 000
8304	Primärnärings	<u>161 500</u>
	Anslagsbehov	239 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

Utskottet har erfarit att landskapsstyrelsens motivering under momentet bör kompletteras med följande tabell:

För understöd för skogsbruksåtgärder föreslås ett nettoanslag om 239.000 euro som i stort beräknas fördela sig enligt följande:

Markberedning	20.000
Skogsodling	20.000
Plant- och ungsogsvård	68.000
Skydds- och iståndsättningsdikning	3.500
Byggande och grundförbättring av skogsbilvägar	10.000
Ersättning för arbetsledning	74.000
Tillvaratagande av energivirke	33.500
Övriga skogsbruksåtgärder	<u>10.000</u>
	239.000

47.21.83. Förhandsfinansiering av skogsförbättringsarbeten (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
0,00	0	0

Föreslås ett nettoanslag för förhandsfinansiering av arbetskostnader främst vid markberedning i enlighet med LL om stöd för skogsbruksåtgärder (84/1998, § 5).

I stöd av 8 § 2 mom. LL om landskapets finansförvaltning (43/1971) kan inkomster motsvarande ovan angivna förhandsfinansiering påföras anslaget.

Dispositionsplan:

1549	Övriga kortfristiga fordringar	0
	Anslagsbehov	0

47.21.84. Skogsförbättringslån (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
4 436,90	16 800	16 000

Föreslås ett anslag om 16.000 euro för lån i enlighet med LL om stöd för skogsbruksåtgärder (84/1998, § 4).

Dispositionsplan:

1520	Lånefordringar	16 000
	Anslagsbehov	16 000

47.22. JAKT- OCH VILTVÅRD

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	94 317	142 300	153 000
Inkomster	-130 555	-130 500	-141 000
Nettoutgifter	-36 237	11 800	12 000

Landskapsstyrelsen skall verka för en aktiv viltvård och en optimal viltstam samt skapa goda förutsättningar till jakt och arbeta för ett bibehållande av de befintliga jaktformerna på Åland.

Verksamheten består bl.a. av information och rådgivning, stöd till jaktvårdsföreningarna, handläggning av jakt- och viltvårdsärenden och ersättningar för skador förorsakade av hjortdjur.

Målsättningen är vidare att anpassa hjortdjursstammarna så att skador på skog och jordbruksgrödor minimeras, organisera jaktvårdsföreningarnas verksamhet och stimulera ungdomsverksamheten inom jakten.

Under år 2002 kommer särskild tyngdpunkt att läggas vid ett förnyande av kompendiet för jägarexamen samt kursverksamhet för ungdomar. Vidare planerar landskapsstyrelsen en översyn av jaktlagen (31/1985).

I syfte att minska skador orsakade av säl inom yrkesfisket samt fiskodlingarna avser landskapsstyrelsen bevilja tillstånd till jakt på säl invid fiskeredskapen och fiskodlingarna. Detta sker som ett samarbete med omkringliggande regioner.

47.22.04. Utgifter för viltvårds- och jaktärenden (RF)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
47 980,09	96 000	103 000

Föreslås ett anslag om 103.000 euro som i stort beräknas fördela sig enligt följande:

Utgifter för jaktvårdsföreningarnas ordinarie verksamhet och skjutbanor	55.500
Takorgonet för jägarna	5.000

Tidningen Jägaren	11.800
Jägarförsäkring	4.300
Jakt- och fiskemuséet	6.800
Viltvårdsprojekt samt information	6.800
Nordisk Jägersamvirke, Face m.m.	6.000
Övrigt, tryckning av jaktkort m.m.	<u>6.800</u>
	103.000

Inkomster av jaktvårdsavgifter påföres moment 37.22.04.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter		14 300
4300	Inköp av tjänster		
	- byggnads-, reparations- och		
	underhållstjänster	1 000	
	- kontorstjänster	6 000	
	- försäkringstjänster	<u>4 300</u>	11 300
4800	Övriga utgifter		
	- medlemsavgifter	3 700	
	- resor	<u>1 700</u>	5 400
8209	Övriga inkomstöverföringar		<u>72 000</u>
	Anslagsbehov		103 000

47.22.40. Bidrag för hjortdjursskador och utgifter för tillvaratagande av fallvilt (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
46 337,04	46 300	50 000

Föreslås ett anslag om 50.000 euro.

Anslaget avser bidrag i enlighet med LL om ersättande av skador förorsakade av hjortdjur (52/1974) samt kostnader för tillvaratagande av fallvilt enligt jaktlagen (31/1985, § 73).

Anslaget motsvaras delvis av inkomster från hjortdjurslicenser och försålt fallvilt (moment 37.22.40).

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- övriga löner och arvoden		1 000
8209	Övriga inkomstöverföringar		<u>49 000</u>
	Anslagsbehov		50 000

47.24. FRÄMJANDE AV FISKERINÄRINGEN

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	570 899	917 000	952 000
Inkomster	-2 683	-4 200	0
Nettoutgifter	568 216	912 800	952 000

Den övergripande målsättningen är att både havsfisket och det kustnära fisket samt vattenbruket skall utvecklas på ett hållbart sätt samt att förädlingsgraden höjs samtidigt som lönsamheten förbättras. Utvecklingen bör ske inom de ramar sektorplanen för fiskerinäringen medger.

De ekonomiska förutsättningarna för främst trålfisket och laxfisket bör förbättras. Ytterligare mål är att fiskekvoter skall kunna nyttjas till fullo samtidigt som fisket sker (såväl det yrkesmässiga som fisketurismen) på ett ansvarsfullt sätt.

För att nå målen krävs en bättre kännedom om samspelet mellan vattenmiljön och ett hållbart resursutnyttjande samt en mera helhetspräglad förvaltning av vattenmiljön.

47.24.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
40 866,01	57 500	60 000

I anslaget ingår 3.370 euro för årsunderhåll och service av fiskefyrrar, 32.300 euro för fiskeriundersökningar som utförs i samarbete med forskningsinstitutioner i närregionerna i Finland och Sverige samt vid Husö biologiska station. 21.900 euro för provfisker, kontroller och produktions- och populationsundersökning av kvoterade fiskarter samt för informationsverksamhet. Ökningen beror på kostnader för satellitövervakning.

Dispositionsplan:

4000 Personalutgifter		
- tillfälliga tjänster	8 900	
- personal i arbetsavtalsförhållande	<u>29 100</u>	38 000
4100 Material och förnödenheter		6 250
4200 Hyror		3 300
4300 Inköp av tjänster		9 250
4800 Övriga utgifter		<u>3 200</u>
Anslagsbehov		60 000

47.24.05. Tekniskt stöd - strukturprogrammet för fiskerisektorn (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	11 800	12 000

Föreslås ett anslag om 12.000 euro för utveckling av system för uppföljning av strukturplanen och därtill knutna projekt. EU:s delfinansiering av tekniskt stöd upptas under moment 47.26.45.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	<u>12 000</u>
	Anslagsbehov	12 000

47.24.40. Landskapets andel i skadeersättningar för försäkrade fiskeredskap och fiskebåtar (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
58 464,44	151 400	151 000

Föreslås att ett anslag om 151.000 euro tas upp för skadeersättningar enligt bestämmelserna i lagen om fiskeriförsäkringar (FFS 331/58).

Dispositionsplan:

8204	Primärnärings	<u>151 000</u>
	Anslagsbehov	151 000

47.24.43. Landskapsunderstöd till fond för fiskeriförsäkringar

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
0,00	1 700	2 000

Med hänvisning till 13 § lagen om fiskeriförsäkringar (FFS 331/58) föreslås ett anslag om 2.000 euro.

Dispositionsplan:

8204	Primärnärings	<u>2 000</u>
	Anslagsbehov	2 000

47.24.44. Främjande av marknadsföringen och strukturpolitiken (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
230 204,38	479 300	429 000

Anslaget får användas för intern uppsamling av fisk i skärgård och glesbygd 336.400 euro, för konsultuppdrag 25.300 euro och för utredningar rörande rationaliseringsfrågor samt koordinering av fiskuppsamling i syfte att höja fiskens kvalitet och näringens lönsamhet 67.300 euro. Minskningen beror på att stödet för sålskadad utrustning föreslås upptaget under moment 47.24.45.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	
	- expert- och utredningstjänster	25 300
8204	Primärnärings	336 400
8304	Primärnärings	<u>67 300</u>
	Anslagsbehov	429 000

47.24.45. Ersättande av sålskador

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
33 637,59	50 500	101 000

För ersättande av skador som säl vållar på fiskfångsten och utrustningen föreslås ett anslag om 101.000 euro att utges enligt av landskapsstyrelsen fastställda grunder och villkor. Fjällfisket och skötfisket drabbas i allt högre grad av sälskador. För att nå en långsiktig lösning av sälproblemen krävs ett utökat samarbete främst med Sverige och Finland samt även med övriga östersjöstater. Målet är att minska sälskadorna.

Dispositionsplan:

8204	Primärnäringsar	<u>101 000</u>
	Anslagsbehov	101 000

47.24.46. Förbättrande av fiskeleder och fiskehamnar (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
126 818,98	84 100	109 000

Föreslås ett anslag om 109.000 euro. Av anslaget avser 59.000 euro landskapets andel av kostnader för underhåll av befintliga fiskehamnar och fiskebryggor. Därtill föreslås 25.000 euro att utges för muddringar av fiskeleder, fiskehamnar och fiskvandningsleder samt 25.000 euro för en ny radarreflektor vid Girarna i Geta.

Dispositionsplan:

8304	Primärnäringsar	<u>109 000</u>
	Anslagsbehov	109 000

47.24.49. Övrigt understöd för fiskerinäringsens främjande

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
80 730,20	80 700	88 000

Anslaget avser medfinansiering av Ålands Fiskare r.f.:s verksamhet 44.000 euro, samt medfinansiering av Ålands Fiskodlarförening r.f.:s verksamhet 44.000 euro i enlighet med ett samarbetsavtal som tecknas med respektive organisation.

Dispositionsplan:

8204	Primärnäringsar	<u>88 000</u>
	Anslagsbehov	88 000

47.26. EUROPEISKA UNIONEN - STRUKTURPROGRAM FÖR FISKE-RISEKTORN

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	0	1 071 400	1 170 000
Inkomster	0	-486 100	-530 000
Nettoutgifter	0	585 300	640 000

Den övergripande målsättningen under programperioden 2000-2006 är att

märkbart öka fiskerinäringens betydelse såväl med hänsyn till sysselsättning som ekonomi samt att bättre utnyttja de resurser vattenmiljön erbjuder för såväl fiske som vattenbruk.

Det småskaliga kustfisket har härvid en särskild ställning. Målet är att främja produktionsberednings- och saluföringskedjan och höja mervärdet av produkterna inklusive småskalig förädling. Åtgärder som förbättrar arbetsförhållandena samt de sanitära förhållandena för produkterna ombord och efter landning prioriteras.

Bidrag med anknytning till av EU medfinansierade stöd framgår av nedanstående tabell.

	<u>Budget 2001</u>	<u>Budget 2002</u>
Strukturprogrammet för fiske, LS andel	585.300 euro	640.000 euro
Strukturprogrammet för fiske, EU:s andel	486.100 euro	530.000 euro

47.26.40. Landskapets finansieringsandel - strukturprogram för fiskerisektorn (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	585 300	640 000
	tb 0	

Föreslås ett anslag om 640.000 euro för finansiering av landskapets andel i strukturprogrammet för fiskerisektorn för år 2002.

Åtgärdshelheterna utgörs av fyra huvudområden:

1. Reglering av fiskeansträngningen.	50.000 euro
2. Modernisering av fiskefartyg.	80.000 euro
3. Skydd och utveckling av akvatiska resurser, vattenbruk, utrustning i fiskehamnar, beredning och saluföring.	320.000 euro
4. Övriga åtgärder; småskaligt kustfiske, socio-ekonomiska åtgärder och marknadsbefrämjande åtgärder.	190.000 euro

Dispositionspan:

8204	Primärnäringar	<u>640 000</u>
	Anslagsbehov	640 000

47.26.45. EU:s finansieringsandel - strukturprogram för fiskerisektorn (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	486 100	530 000
	tb 0	

Föreslås ett anslag om 530.000 euro för EU:s andel av strukturstöden.

Dispositionspan:

8204	Primärnäringar	<u>530 000</u>
	Anslagsbehov	530 000

47.40. ARBETSFÖRMEDLINGEN

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	1 178 273	2 002 800	2 140 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	1 178 273	2 002 800	2 140 000

Rubriken ändrad.

Landskapsstyrelsens övergripande arbetsmarknadspolitiska mål är att sträva till en fortsatt låg arbetslöshet samt en ökad sysselsättningsgrad, en regionalt balanserad utveckling av arbetsmarknaden, kvinnors och mäns rätt till arbete på lika villkor samt att underlätta för personer med svag ställning på arbetsmarknaden att få arbete samt att förhindra utslagning från arbetsmarknaden.

Arbetsmarknadspolitiken skall bedrivas i koordination med den givna näringspolitiken och utbildningspolitiken så att man främjar utvecklandet av informationssamhället, kompetenshöjande utbildningsinsatser i arbetslivet, nyföretagande och de befintliga företagens tillväxt och konkurrenskraft.

I och med den omorganisation för vilken redogjorts i andra tillägget till budgeten för år 2001 får Ålands arbetsförmedlingsbyrå en helt ny roll i landskapsstyrelsens strävan att nå de arbetsmarknadspolitiska, regionalpolitiska och utbildningspolitiska målen.

Målet för byrån är därför att utvecklas till en betydande arbetsmarknadsexpert som genom kunskap och professionalism blir en modern och flexibel samarbetspartner för arbetsgivare, arbetssökande, anställda, organisationer och intressegrupper.

Projektet "Arbeta och Bo på Åland" kommer att fortsätta under år 2002, med arbetsförmedlingsbyrån som huvudansvarig. Projektets övergripande målsättning är att öka rekryteringsunderlaget för det åländska arbetslivet, motverka kompetensflykt samt arbeta för en ökad inflyttning av personer och företag som kan öka diversifieringen av det åländska näringslivet.

Projektets delmål är

- att utveckla, uppdatera och marknadsföra projektets webbplatser, Kompetenslanken.net samt Komhem.nu
- att upprätta, underhålla och utveckla register över "åläningar i världen" samt andra ålandsintresserade
- att bygga upp kontaktnät med rekryteringsföretag, högskolor, stiftelser, projekt m.m., framförallt i våra närregioner för att öka kanalerna för det åländska arbetslivet vad gäller rekrytering och idéutbyte
- att informera och hålla kontakt med studerande och yrkesverksamma "åläningar i världen"
- att förmedla kontakt mellan det åländska arbetslivet och presumtiv arbetskraft utanför Åland

- att hålla en hög kunskapsnivå vad gäller det åländska samhällets och arbetslivets nuvarande och framtida behov
- att delta i och anordna kontaktskapande möten och rekryteringstillfällen m.m.

Utifrån ett initiativ som tagits i samband med de bilaterala diskussioner landskapsstyrelsen haft med svenska myndigheter avser landskapsstyrelsen att genomföra en studie över möjligheterna att förlägga ett "callcenter" på Åland. Från svensk sida har man pekat på behovet av en samlad informationspunkt för undanröjande av gränshinder framförallt gällande utbildnings- och arbetsmarknadsfrågor mellan Sverige - Åland - Finland. Visar utredningen att det finns ett stort behov och ett gemensamt intresse avser landskapsstyrelsen föra fram frågan på lämpligt sätt.

47.40.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
488 323,25	673 300	756 000
	tb 123 600	

För arbetsförmedlingsbyråns verksamhet föreslås ett anslag om 756.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I övriga löner och arvoden ingår anslag för arbetskraftskommissionen.

I anslaget ingår kostnader för arbetsförmedlingsbyråns deltagande i ett Leonardo-projekt inom temat skola-arbetsliv. Projektet pågår under tiden 1.1.2002 - 31.12.2004. I projektet deltar 17 regioner och den totala projektkostnaden är ca 1.000.000 euro varav 60 % finansieras nationellt och 40 % med EU-medel. Ålands finansieringsandel är ca 30.000 euro under projektperioden.

Därtill ingår i anslaget kostnader för administration, ADB, köp av yrkesvalspsykologtjänster samt vissa inköp av utrustning.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	12	12	11
Tillfälliga tjänster	1	1	1

Dispositionplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	370 854	
	- tillfälliga tjänster	52 188	
	- övriga löner och arvoden	<u>5 558</u>	428 600
4100	Material och förnödenheter		25 000
4200	Hyrer		91 000
4300	Inköp av tjänster		151 400
4800	Övriga utgifter		
	- resor	20 000	
	- representation	<u>2 000</u>	22 000
1125	Maskiner och inventarier		<u>38 000</u>

Anslagsbehov

756 000

47.40.23. Arbeta och bo på Åland (VR)

Bokslut 2000

Budget 2001

Budget

169 000

Momentet nytt.

Projektet "Arbeta och Bo på Åland", har utformats och utvecklats under år 2001 och budgeterades under momenten 46.01.01, 46.03.01 och 47.01.04. För att uppnå större effektivitet i beslutsgången samt en bättre överskådlighet av insatserna föreslås ett nytt moment varunder upptas projektets samtliga kostnader.

Under momentet föreslås ett anslag om 169.000 euro. I anslaget ingår utgifter för personal enligt bilaga 5, utvecklande av webbsidorna, informationsmaterial, marknadsföring och annonsering, deltagaravgifter vid rekryteringstillfällen och mässor, föreläsararvoden, lokalkostnader samt inköp av datautrustning.

	År 2000	År 2001	År 2002
Tillfälliga tjänster			2

Dispositionplan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfälliga tjänster		64 500
4100	Material och förnödenheter		3 000
4200	Hyror		1 500
4300	Inköp av tjänster		78 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	10 000	
	- representation	5 000	
	- övrigt	<u>1 000</u>	16 000
1125	Maskiner och inventarier		<u>6 000</u>
	Anslagsbehov		169 000

47.40.50. Arbetslöshetsersättningar (F)

Bokslut 2000

Budget 2001

Budget

599 875,82

672 800

680 000

Föreslås ett anslag om 680.000 euro för arbetslöshetsersättningar. Under året förväntas inte några större förändringar i sysselsättningsläget.

Dispositionplan:

8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	<u>680 000</u>
	Anslagsbehov	680 000

47.40.52. Specialutgifter för arbetskraftsservicen

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
12 172,13	20 200	20 000

För specialutgifter för arbetskraftsservicen föreslås ett anslag om 20.000 euro.

Ur anslaget föreslås dagtraktamenten och resekostnader vid arbetsprövning kunna beviljas enligt principer fastställda av landskapsstyrelsen samt övriga stöd för utredande av arbets- och utbildningsförutsättningar och lämplighet för yrke samt för placering av handikappade i arbete enligt enahanda grunder som i Finland (FFS 1253/93). Anslaget kan enligt grunder som fastställts av landskapsstyrelsen också användas till resebidrag och dagtraktamenten åt personer som beger sig på utlandspraktik.

Dispositionsplan:

8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd	<u>20 000</u>
Anslagsbehov	20 000

47.40.53. Utbildningsstöd (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
77 714,01	126 100	110 000

Under momentet föreslås ett anslag om 110.000 euro för utbildningsstöd samt ersättning för resor, uppehälle och logi i samband med de utbildningar som anordnas i enlighet med LL om sysselsättningsfrämjande utbildning (39/1988).

Dispositionsplan:

8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd	<u>110 000</u>
Anslagsbehov	110 000

47.40.54. Sysselsättningens främjande

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	386 800	405 000

Föreslås ett anslag om 405.000 euro för sysselsättningsfrämjande åtgärder.

Under momentet upptas anslag för de sysselsättningsfrämjande åtgärder som faller inom ramen för Ålands arbetsförmedlingsbyrås ansvarsområde. Vid användningen av anslag beaktas strukturella problem på arbetsmarknaden vad gäller andelen långtidsarbetslösa bland den äldre arbetskraften samt obalans i yrkesmässigt utbud och efterfrågan på arbetskraft kräver omedelbara åtgärder för att hindra marginalisering och utslagning från arbetsmarknaden. För att ytterligare effektivisera och skapa möjlighet till individuella lösningar för ovanstående grupper ansvarar byrån även för de sysselsättningsfrämjande utbildningsåtgärder som berör enskild arbetslös. Ansvar ligger tidigare på utbildningsavdelningen.

Anslaget används för projektinriktade eller stödinriktade åtgärder för arbetslösa personer i form av projektkostnader, anställning med sysselsättningsstöd, arbetspraktik m.m. Anslaget kan också användas för omkostnader vid anställning med sysselsättningsstöd, försäkringar och resekostna-

der vid praktikarbete samt som ett komplement till utbildningsstödet, som tilläggsstöd under högst 18 månader till arbetsgivare som ingår läroavtal med arbetslös person.

De sysselsättningsfrämjande åtgärderna genomförs i enlighet med en sysselsättningsplan som fastställs av landskapsstyrelsen. Denna plan innehåller mera detaljerade beskrivningar och målsättningar för de sysselsättningsfrämjande åtgärderna.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	125 000
4100	Material och förnödenheter	4 000
4300	Inköp av tjänster	3 000
4800	Övriga utgifter	3 000
8203	Arbetsmarknad	<u>270 000</u>
	Anslagsbehov	405 000

47.41. EUROPEISKA UNIONEN - MÅLPROGRAM 3, ÅTGÄRD 3

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	0	260 400	266 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	0	260 400	266 000

Syftet med mål 3-programmet 2000-2006 är att stödja anpassningen och moderniseringen av politiken och systemen när det gäller utbildning, yrkesutbildning och sysselsättning. Huvudprioriteten för programmet "Kompetens i arbetslivet" är fördelat på tre åtgärdsområden; System för kompetenshöjning, Utbildningsinsatser i arbetslivet samt Arbetsmarknadsintegrering. Utbildningsavdelningen är ansvarig för programmet, medan arbetsförmedlingen är ansvarig för åtgärd 3 Arbetsmarknadsintegrering samt handlägger ärenden inom denna åtgärd. Se även kapitel 46.20.

Allmänt mål för åtgärd 3 är att bekämpa arbetslöshet och motverka uppkomsten av långtidsarbetslöshet och sociala problem för den enskilda individen. Åtgärden vänder sig till såväl yngre som äldre personer. Åtgärden har också som målsättning att förbättra kvinnornas ställning på arbetsmarknaden. Kvinnornas andel av de arbetslösa har ökat under senare delen av 1990-talet varför särskilda åtgärder behövs för att integrera dem på arbetsmarknaden.

Målsättningen och mervärdet med insatsen är att hälften av deltagarna får ett arbete på den öppna arbetsmarknaden eller fortsätter utbilda sig samt en ökad social sammanhållning mellan den enskilde individen och omvärlden på olika nivåer.

47.41.50. Landskapets finansieringsandel - målprogram 3, åtgärd 3 (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	160 100	160 000
	tb 0	

Föreslås ett anslag om 160.000 euro för landskapets andel av finansieringen av åtgärd 3, Arbetsmarknadsintegrering.

Dispositionsplan:

8203	Arbetsmarknad	<u>160 000</u>
	Anslagsbehov	160 000

47.41.55 EU:s finansieringsandel - målprogram 3, åtgärd 3 (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	106 500	106 000
	tb -6 200	

Under momentet föreslås ett anslag om 106.000 euro för EU:s andel av finansieringen av åtgärd 3 arbetsmarknadsintegrering inom ramen för mål 3-programmet.

Med anledning av att utbetalningarna för de olika åtgärderna inom mål 3 programmet sammanfaller föreslås att inkomsten från EU för åtgärd 3 gottskrivs moment 36.20.45.

Dispositionsplan:

8203	Arbetsmarknad	<u>106 000</u>
	Anslagsbehov	106 000

47.43. YRKESVÄGLEDNINGEN

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	62 230	80 900	89 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	62 230	80 900	89 000

Ålands yrkesvägledningsbyrå bedriver sin verksamhet utgående från LL om yrkesvägledning (22/1960). Enligt lagen är yrkesvägledningens syfte "att bistå den enskilde med de problem, som hava samband med hans yrkesval och förkovran inom yrket." Byråns verksamhet koordineras med arbetsförmedlingens.

Byråns vägledningstjänster skall vara tillgängliga för alla, såväl unga som vuxna. För att förverkliga sitt syfte samarbetar byrån med bl.a. skolorna och utbildningsmyndigheterna, Folkpensionsanstalten samt andra myndigheter och institutioner såväl på Åland, i riket som i övriga Norden. Byrån verkar också för goda utbildningsmöjligheter för ålänningar både på Åland och i närliggande regioner.

Byrån upprätthåller i samarbete med studieserviceenheten ett s.k. infotek som tillhandahåller information om studier och yrken. Förutom informationsuppgifter för yrkesvägledningen och arbetsförmedlingen handhas

uppgifter i anslutning till projektet ”Kompetenslänken” som studieservice-enheten driver och som syftar till att ta till vara den kunskapsresurs som det stora antalet ålänningar som studerar utanför Åland innebär.

47.43.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
62 229,53	12 400	89 000
	tb 68 500	

För verksamhetens utgifter föreslås 89.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Övriga verksamhetsutgifter består i anskaffning av litteratur och broschyrer, dataprogram, tele-, frakt- och andra tjänster, annonsering, representation, undersökningar, medlemsavgifter etc. Därtill föreslås anslag för förnyande av datorutrustning.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	1	1	1
Tillfälliga tjänster	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättad tjänst	47 869	
	- tillfällig tjänst	<u>28 731</u>	76 600
4100	Material och förnödenheter		4 400
4300	Inköp av tjänster		1 000
4800	Övriga utgifter		1 000
1125	Maskiner och inventarier		<u>6 000</u>
	Anslagsbehov		89 000

47.44. ÅLANDS TEKNOLOGICENTRUM

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	0	0	250 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	0	0	250 000

Kapitlet nytt. I tidigare års budgeter se kapitel 46.39.

I enlighet med skrivningarna i budgeten för år 2001, knyts Ålands teknologocentrum närmare den näringsutvecklande verksamheten genom att huvudmannaskapet läggs på näringsavdelningen istället för utbildningsavdelningen.

Det är en central uppgift för Ålands teknologocentrum (ÅTC) att hjälpa

kunderna att täcka deras behov och förväntningar genom att utveckla och uppehålla spetskunskap inom de prioriterade tekniska delområdena; data- och informationsteknologi, kvalitets- och miljöledningssystem, energiproduktion, -besparing och -effektiv användning. Det är också angeläget att kunna leda dem till kunskapskällor på andra, inte enbart tekniska, områden.

En grundtes i ÅTC:s verksamhet är att kunna vara behjälplig i alla steg av en utvecklingsprocess från testning av idé till marknadsintroduktion och -bearbetning. Denna grundfilosofi för med sig att ÅTC bör skapa och upprätthålla ett finmaskigt, effektivt fungerande och ofta internationellt orienterat nätverk till experter på alla i utvecklingsprocessen relevanta områden såsom teknik, ekonomi, juridik och marknadskunskap såväl som kontakter till olika finansiärer, patentbyråer och liknande.

Under inkommande år tas förnyad ställning till frågan om teknologicentrets roll och organisatoriska inplacering så att centrets förhållande till såväl närings- som utbildnings- och kulturavdelningen jämte centrets uppgifter klarläggs.

Landskapsstyrelsens långsiktiga mål för ÅTC är

- att utveckla det tekniska företagandet
- att höja den tekniska kompetensnivån i landskapet
- att stöda utvecklandet av Ålands yrkeshögskola
- att hjälpa företag, organisationer och personer att förverkliga idéer inom det tekniska området.

ÅTC strävar till att uppnå detta genom

- information om ny teknologi inom för Åland intressanta delområden
- utbildningsverksamhet, kurser, seminarier och distansutbildning
- demonstration av ny teknologi
- konsultuppdrag och projektledning.

Målsättningar för år 2002

- genomföra konsultuppdrag för enskilda kunder och kundgrupper inom de hittills prioriterade områdena data- och informationsteknologi, kvalitets- och miljöledningssystem, energiproduktion, -besparing samt effektiv användning
- i samarbete med Ålands Handelskammare och Vasa Utvecklingscentrum för Vuxna, erbjuda för näringslivet kurser i internet och multimedia samt införande av miljöledningssystem
- erbjuda kurser i intern kvalitets- och miljörevision
- utveckla Ålands yrkeshögskolas kvalitetssystem och bidra till att FoU-verksamheten utökas i samarbete med näringslivet
- att aktivt driva vidare den s.k. Wheelit-processen inom IKT-området samt skapa nya projekt för kompetenshöjning i landskapet
- att inom energiområdet delta i och genomföra några europeiska samarbetsprojekt.

Bokslut 2000

Budget 2001

Budget
250 000

Momentet nytt.

Under momentet föreslås ett nettoanslag om 250.000 euro för teknologisentrets verksamhet under år 2002.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

För att stimulera centrets intresse för den utåtriktade verksamheten föreslås med hänvisning till 8 § finansförvaltningslagen (43/1971) inkomster som beräknats uppgå till ca 50.000 euro gottskrivna momentet.

	År 2000	År 2001	År 2002
Tillfälliga tjänster			4

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfälliga tjänster		212 100
4100	Material och förnödenheter		17 700
4300	Inköp av tjänster		23 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	10 000	
	- representation	300	
	- övrigt	<u>3 400</u>	13 700
1112	Immateriella rättigheter		
	- dataprogram		13 500
1125	Maskiner och inventarier		20 000
3000	Inkomster av verksamheten		<u>-50 000</u>
	Nettoanslagsbehov		250 000

47.46.**FÖRSÖKSVERKSAMHETEN**

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	556 227	839 300	600 000
Inkomster	-45 809	-37 000	-38 000
Nettoutgifter	510 418	802 300	562 000

Den övergripande målsättningen för Ålands försöksstation är att verka för ett jordbrukssystem med minskad miljöpåverkan samt arbeta för ökad lönsamhet inom de åländska jordbruksföretagen. Ålands försöksstation skall med beaktande av detta fortsätta verka utifrån fyra olika försökssektorer d.v.s. med IP-lantbruk, IP-grönsaker, IP-frukt och -bär samt ekologisk produktion. Därtill ingår en laboratorieverksamhet som betjänar såväl försöksverksamheten som lantbrukarna. Målsättningen är att med försöksresultatens hjälp bidra till att det småskaliga och mångsidiga jordbruket skall kunna fortbestå i landskapet. Genbankssamlingen med kloner av gammalt lokalt frukt- och bärmaterial skall också skötas.

Som särskilt viktig i verksamheten poängteras prognosuppstartning och

prognosuppföljning. Med prognosernas hjälp skapas förutsättningar för odlarna att på ett mera exakt sätt bestämma näringssituation (bör-värden) och risk för förekomst av sjukdomar och skadedjur.

Stimulans för att uppmuntra till småskalig förädling av jordbruks- och trädgårdsråvaror är en framtidssatsning och önskvärd för att behålla landsbygd och skärgård levande sett utifrån vår småskalighet och med tanke på att få möjligast många egna företagare, där odling och förädling bildar en helhet och den färdiga produkten får ett mervärde. I en sådan satsning är försöksstationen en viktig kugge.

Delmål

- ett uthålligt och resurssnålt odlingssystem anpassat för åländska förhållanden
- ökat mervärde på lokalt producerade varor bl.a. genom förädling
- prioritering av växtslag som har stor betydelse för det åländska småskaliga jordbruket
- produktion av högkvalitativa produkter
- integrerad produktion skall användas som norm inom de konventionella försöken
- fortsatt utveckling och uppbyggnad av prognosverksamheten för att minska användningen av kemisk bekämpning av växtsjukdomar och skadedjur
- balanserad N-gödning med hjälp av prognoser och utnyttjande av den tillgängliga analysteknik som finns i laboratoriet
- bred kunskapsbas på försöksstationen om det senaste inom miljö, teknik och odlingssystem
- hög efterfrågan på producerat försöksmaterial
- möjligast snabb distribution av information till kunden.

Målsättningar för år 2002

- den integrerade produktionstekniken skall användas inom alla konventionella odlingsförsök
- prognosverktyg skall under året utarbetas för två nya grödor (potatis och lök)
- förädlingsförsök skall göras på fyra grödor
- kväveanalysresultat under växtsäsong skall levereras inom en vecka från inlämnande av material. Jordanalysresultat under växtsäsong skall levereras inom tre veckor från inlämnande av material
- preliminära försöksresultat skall levereras till kunden innan startande av nästa odlingssäsong.

47.46.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
556 226,65	755 200	600 000

För verksamheten vid Ålands försöksstation föreslås ett anslag om 600.000 euro, varvid beaktats användning av tidigare års anslag.

Anslaget för personalutgifter avser avlönade av personal enligt bilaga 5.

Föreslås anslag för inrättande av en tjänst som försökssekreterare (lkl A

16) fr.o.m. 1.3.2002 för att handha de administrativa rutinerna och databehandling av försöksresultat. I stort motsvarande funktion har hittills upprätthållits med personal i arbetsavtalsförhållande.

Därtill ingår i anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande anslag för en lärling, praktikanter och extra arbetskraft.

Anslaget för maskiner och inventarier avser löpande utbyte samt kompletteringar.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	8	8	9
Tillfälliga tjänster		1	1
Personal i arbetsavtalsförhållande	5	5	4

Dispositionsplan:

4000 Personalutgifter			
- inrättade tjänster	321 262		
- tillfälliga tjänster	37 351		
- personal i arbetsavtalsförhållande	<u>188 487</u>		<u>547 100</u>
4100 Material och förnödenheter			
- kemikalier	9 250		
- värme, el och vatten	16 000		
- odlingsmaterial	10 800		
- reservdelar och tillbehör	7 600		
- övrigt	<u>23 850</u>		67 500
4200 Hyror			
- Arrenden, hyror och leasing			5 050
4300 Inköp av tjänster			
reparations- och underhållstjänster	15 800		
- trycknings- och annonseringstjänster	21 900		
- städning	11 100		
- utbildningstjänster och personalaktiviteter	11 800		
- övrigt	<u>10 700</u>		71 300
4800 Övriga utgifter			
- resor	3 700		
- övrigt	<u>2 550</u>		6 250
1125 Maskiner och inventarier			<u>16 800</u>
Anslagsbehov			714 000
Användning av tidigare års anslag			<u>-114 000</u>
Förslag			600 000

47.46.74. Om- och tillbyggnad för Ålands försöksstation (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	84 100	0

Efter att utredningen och projektet för om- och tillbyggnad av försöksstationens utrymmen inte avancerat så som tidigare planerats föreslås i detta skede inget ytterligare anslag.

47.49. ÅLANDS SVINAVELSSTATION

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	545 973	219 500	39 000
Inkomster	-294 490	-106 000	0
Nettoutgifter	251 482	113 500	39 000

Övergripande målsättningar för Ålands svinavelsstation är

- att stimulera och bidra till en positivare inställning till svinproduktionen i landskapet
- att vara en resurs för utbildningen på naturbuksskolan och utnyttjas därefter på bästa sätt.

Långsiktiga mål för svinavelsstationen är

- att sträva till att få ett överskott i driften
- att verka för en utvidgning av suggringen
- att verka för en ökad slaktsvinsproduktion på Åland
- att sträva till att hålla fortsatt hög standard på avelsmaterialet
- att erbjuda personalen möjlighet till önskad fortbildning inom branschen.

Målsättningar för år 2002 är

- att utvidga suggringen med en satellit till, samt starta upp en satellit på svinavelsstationen
- att byta ut allfodret mot foderspannmål
- delta i arbetet med att utveckla svinproduktionen på Åland tillsammans med Ålands Producentförbund.

Beskrivning av verksamheten

Ålands Svinavelsstations huvudsakliga uppgift är att fungera som navet i en suggring. Det innebär att tre smågrisproducenter hyr suggor från navet under grigningsperioden. Detta gör att smågrisproduktionen kan bedrivas effektivare och med bättre lönsamhet. Svinavelsstationen föder även upp avelsdjur, dels för eget bruk i suggringen och dels för försäljning till lokala svinproducenter.

Inför budgetberedningen för år 2002 har landskapsstyrelsen utvärderat svinavelsstationens berättigande utifrån svinproduktionens ringa omfattning i landskapet samt utrett privata aktörers intresse att överta driften. Landskapsstyrelsen har då konstaterat att privata intressen att driva svinavelsstationen inte finns för närvarande. Landskapsstyrelsen har vidare konstaterat att verksamheten är en förutsättning för lokal svinproduktion och för de lokala svinproducenter som nyligen gjort betydande investeringar för att anpassa sin produktion till suggringsmodellen. Landskapsstyrelsen har av den anledningen ansett att svinavelsstationens verksamhet fortsättningsvis är berättigad under förutsättning att den kan skötas utan insatser av allmänna medel. Målsättningen med svinavelsstationens verksamhet är därför att uppnå ett ekonomiskt överskott i driften och resultatkravet för fortsatt verksamhet är att uppnå noll resultat. För att uppnå målsättningen krävs att verksamheten skall kunna bedrivas mer affärsmässigt varför landskapsstyrelsen föreslår att nettobudgetering införs. Inför år 2002 läggs verksamheten om och ytterligare en smågrisproducent knyts

till suggringsverksamheten. Detta medför en effektivare produktion och mer affärsmässiga hyresavtal med producenterna varvid ett nollresultat kan uppvisas efter en omställningsperiod om ett halvt år. Omställningsperioden innebär att ett underskott om 39.000 euro beräknas för verksamhetsåret 2002. Nollresultat skall enligt rådande verksamhetsförutsättningar uppnås under år 2003.

47.49.21. Verksamhetens utgifter - Ålands svinavelsstation (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
196 505,08	182 500	39 000
	tb 37 000	

Under momentet föreslås ett nettoanslag om 39.000 euro för verksamheten vid Ålands svinavelsstation.

Anslaget för personalutgifter avser avlöande av personal enligt bilaga 5. I anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande ingår även anslag för avlöande av en praktikant.

I anslaget för lantbruksprodukter ingår foder, semin, bark och inköp av livdjur.

För verksamheten föreslås nettobudgetering enligt 8 § finansförvaltningslagen få tillämpas så att de beräknade inkomsterna om totalt ca 179.100 euro kan gottskrivas utgiftsmomentet. Inkomsterna avser hyresinkomster, inkomster från försäljning av livdjur och slaktdjur samt inkomster från nationella jordbruksstöd.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	1	1	1
Personal i arbetsavtalsförhållande	2	2	2

Dispositionspan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	35 056	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	58 944	
	- övriga personalutgifter	<u>400</u>	94 400
4100	Material och förnödenheter		
	-läkemedel	4 200	
	-värme, el och vatten	15 270	
	-lantbruksprodukter	77 460	
	-övrigt	<u>4 670</u>	101 600
4200	Hyor		250
4300	Inköp av tjänster		
	-reparations- och underhållstjänster	8 400	
	-övrigt	<u>11 850</u>	20 250
4800	Övriga utgifter		
	-resor	1 100	
	-övrigt	<u>500</u>	1 600
3000	Inkomster av verksamheten		-22 600
3300	Hyresinkomster och ersättningar		-120 900
3900	Verksamhetens övriga inkomster		<u>-35 600</u>

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

I ltl Ronald Bomans finansmotion nr 49 föreslås att anslaget under momentet utgår.

Med hänvisning till motiveringen i budgeten föreslår utskottet att motionen förkastas.

47.52. SKÖTSEL AV JORDEGENDOMAR

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	46 684	439 000	159 000
Inkomster	-74 176	-134 600	-68 000
Nettoutgifter	-27 492	304 400	91 000

Jordbruksbyrån förvaltar ett antal egendomar på Åland. Stommen i markegendomen utgörs av kungsgårdarna. Landskapsstyrelsen ser ett värde i att ha jordegendomar som kan användas till nytta för framtida regionala och samhällsutvecklande satsningar. Satsningar som kan nämnas är de som utförts och planeras för golfturneringen på Grelsby och Kastelholms kungsgårdar.

De övriga jordegendomarna som förvaltas av jordbruksbyrån utarrenderas i huvudsak till jordbrukare. Landskapsstyrelsen har som målsättning att jordegendomarna i mån av möjlighet och intresse skall odlas enligt ekologiska produktionsmetoder och därmed vara föregångare i en ekologisk omställningsprocess.

Investeringar som planeras avser att förbättra fastigheternas värde och återbetalas genom arrende. Landskapsstyrelsens ambition är att alla fastigheter i landskapets ägo skall vara representativa och i gott skick. För underhållet och investeringar i de fastigheter som administreras av jordbruksbyrån uppgörs en långtidsplan.

47.52.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
16 176,17	18 500	19 000

Föreslås ett anslag om 19.000 euro. Anslaget avser sedvanligt underhåll, reparationer och driftskostnader för landskapets jordbruksfastigheter samt skatter m.m.

Dispositionspan:

4300	Inköp av tjänster	8 000
4800	Övriga utgifter	<u>11 000</u>
	Anslagsbehov	19 000

47.52.74. Grundreparationer (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
5 201,58	84 100	40 000

För grundreparationer av byggnader och täckdikning på ca 6 ha åkermark föreslås ett anslag om 40.000 euro. Anslaget används i huvudsak för reparationer på Haga kungsgård.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	<u>40 000</u>
	Anslagsbehov	40 000

47.52.77. Utvecklande av Grelsby kungsgård (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
25 305,98	336 400	100 000

Förverkligandet av en högklassig golfbana av internationell standard har inte kunnat påbörjas under år 2001. Huvudsakligen beror det på att den största markägaren inte kunnat fatta något beslut. Processen fortsätter och planen är att markfrågorna skall lösas under året. Därefter påbörjas en detaljplanering som bl.a. ska innefatta en miljökonsekvensbedömning. En projektering kommer att upphandlas och vissa markarbeten beräknas kunna starta under året. Hittills har budgeterats ca 925.000 euro för ändamålet. Den totala investeringen är uppskattad till ca 4,2-5,1 miljoner euro. Föreslås att ett ytterligare delanslag om 100.000 euro upptas för år 2002.

Landskapsstyrelsen avser fortsättningsvis att genomföra investeringen som ett landskapsprojekt och kommer därmed stå som ägare till golfbanan, medan driften läggs ut på privat basis.

Dispositionsplan:

4200	Hyror	42 000
4300	Inköp av tjänster	16 000
1120	Jordområden	<u>42 000</u>
	Anslagsbehov	100 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

47.52.80.

Nytt moment

I titl Olof Salméns m.fl. finansmotion nr 50 föreslås ett nytt moment angående inrättande av ett anslag om 20.000 euro för utredning av en golfbana i östra Saltvik.

Utskottet har erfarit att underlag för ett sådant projekt saknas samt att några privata intressenter inte föreligger. Utskottet anser därför att det inte är aktuellt för landskapsstyrelsen att i nuläget starta ännu ett golfprojekt.

Utskottet föreslår därför att motionen förkastas.

47.55. SKÖTSEL AV EGNA SKOGAR

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	72 212	106 000	103 000
Inkomster	-117 306	-118 600	-119 000
Nettoutgifter	-45 095	-12 600	-16 000

Landskapsstyrelsens övergripande målsättning är fortsättningsvis att förvalta det egna skogsinnehavet i enlighet med gällande skogsbruksplan så att skogsmarkens virkesproducerande förmåga nyttjas på ett bärkraftigt sätt, samtidigt som den biologiska mångfalden och skogens mångsidiga nyttjande beaktas.

Landskapets skogsinnehav uppgår till ca 2.300 ha skogsbruksmark, varav ca 1.300 ha utgörs av produktiv skogsmark. Detta motsvarar ca 2 % av det totala skogsinnehavet på Åland. Som en följd av en fackmannamässig skötsel under en lång tid är åldersklassfördelningen i de egna skogarna nära den optimala. Det totala virkesförrådet uppgår till ca 160.000 m³.

Landskapets skogar utnyttjas flitigt för rekreation, friluftsliv och skogliga exkursioner. Välbesökta är även skogsstigen i Kastelholm och arboretumstigen i Godby. Vidare pågår ett flertal försök och forskningsprojekt i landskapets skogar. Jakträtten är utarrenderad på de flesta marker till år 2006.

Virkesförsäljningen genererar årligen inkomster till landskapet, råvara till industrin och arbetsplatser för skogsarbete och entreprenörer. Målsättningen för år 2002 är en avverkningsvolym på ca 3.500 m³, fördelat på ca 800 m³ timmer och 2.700 m³ massaved. Denna volym planeras från beståndsvårdande avverkningar på 45 ha och från förnyelseavverkningar på 4 ha.

Under år 2002 skall även en ny skogsbruksplan för landskapets egna skogar den kommande 10-års perioden fastställas.

47.55.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
72 211,59	106 000	103 000

Föreslås ett anslag om 103.000 euro som i stort beräknas fördela sig enligt följande:

Avverkning	40.000
Terrängtransport	16.000
Parkskogsskötsel	2.000
Skogsvård	16.000
Underhåll av bostäderna i Grelsby och Berg samt Jomala plantskola	12.000
Underhåll av vägar och diken	6.000
Viltvård	3.000
Skatter och övrigt	<u>8.000</u>
	103.000

	År 2000	År 2001	År 2002
Personal i arbetsavtalsförhållande	2	2	2

Dispositionsplan:

4000 Personalutgifter			
- tillfälliga tjänster	2 000		
- personal i arbetsavtalsförhållande	<u>50 000</u>		52 000
4100 Material och förnödenheter			10 500
4300 Inköp av tjänster			30 000
4800 Övriga utgifter			8 000
1125 Maskiner och inventarier			<u>2 500</u>
Anslagsbehov			103 000

47.58. ÅLANDS FISKODLING, GUTTORP

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	407 620	741 000	877 000
Inkomster	-39 010	-33 600	-35 000
Nettoutgifter	368 610	707 400	842 000

För att förbättra förutsättningarna för det småskaliga kustfisket och sportfisket avser landskapsstyrelsen att vid Ålands fiskodling, Guttorp producera 80.000 smolt av havslax och 250.000 smolt av havsöring för utplantering. Vidare avser man att producera 150.000 1-somriga yngel av åländsk skärgårdssik samt 1,5 miljon nykläckta gäddyngel. Till målsättningen hör även att vid behov förmedla och utplantera i naturnäringsdammar uppfödd gös.

47.58.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
407 620,39	471 900	473 000

För driften av Ålands fiskodling inkluderande löner, driftskostnader och anskaffningar föreslås ett anslag om 473.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Därtill ingår i anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande anslag för avlönande av städare samt extra arbetskraft.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	2	2	2
Personal i arbetsavtalsförhållande	3	3	3

Dispositionsplan:

4000 Personalutgifter			
- inrättade tjänster	97 898		

- personal i arbetsavtalsförhållande	<u>153 802</u>	251 700
4100 Material och förnödenheter		167 000
4200 Hyror		1 000
4300 Inköp av tjänster		22 000
4800 Övriga utgifter		
- resor	5 000	
- övrigt	<u>1 300</u>	6 300
1125 Maskiner och inventarier		<u>25 000</u>
Anslagsbehov		473 000

47.58.74. **Byggnad av recirkuleringssystem (R)**

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	269 100	404 000

I budgeten för år 2001 upptogs ett delanslag om 269.100 euro för detaljplanering, påbörjande av byggnadsarbetet samt anskaffning av teknisk utrustning för ett recirkuleringssystem vid Ålands fiskodling. Totalkostnaden för projektet beräknades till 530.000 euro.

Under året har en arbetsgrupp utrett och planerat projektet och även varit i kontakt med liknande anläggningar. Då det visat sig att den tillbyggnad om ca 100 m² som ursprungligen planerades inte rymmer det tilltänkta recirkuleringssystemets reningsdel krävs en tillbyggnad om ca 250 m². Därtill föreslås att projektet kompletteras så att även utrymmen om ca 150 m² för bassänger för avelsfisk för att säkerställa tillgången på rom från lokala stammar av skärgårdssik och lax byggs. Det ändrade projektets beräknade totalkostnad är 673.000 euro.

En övergång till recirkulering av odlingsvattnet beräknas medföra avsevärt mindre behov av sötvatten och motsvarande minskning av avloppsvatten. Systemet ger även en bättre kontroll över sjukdomssituationen för fiskarna och användningen av antibiotika och kemikalier kan minska. Därtill beräknas stora inbesparingar av olja och el årligen.

Detaljplaneringen och projekteringen av recirkuleringssystemet jämte bassänger för avelsfisk beräknas vara slutfört i början av år 2002, byggarbetet kan inledas inom april och systemet beräknas vara driftsfärdigt i slutet av år 2002.

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett ytterligare anslag om 404.000 euro för recirkuleringssystem jämte tillbyggnad samt utrymmen för bassänger för avelsfisk.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	<u>404 000</u>
	Anslagsbehov	404 000

48. TRAFIKAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o II tb)	Förslag 2002	Förändring 2001-2002	Förändring 2000-2002
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	19 140 791	19 978 000	20 037 000	0,3%	4,7%
Överföringsutgifter	784 002	869 500	800 000	-8,0%	2,0%
Realinvesteringsutgifter	1 955 304	3 094 600	3 069 000	-0,8%	57,0%
Lån och övriga finansinve- steringar	0	21 800	0	-100,0%	
Summa utgifter	21 880 096	23 963 900	23 906 000	-0,2%	9,3%
Summa inkomster	-1 573 651	-1 657 300	-1 964 000	18,5%	24,8%
Nettoutgifter	20 306 445	22 306 600	21 942 000	-1,6%	8,1%

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o II tb)	Förslag 2002	Förändring 2001-2002	Förändring 2000-2002
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	531 593	700 600	627 000	-10,5%	17,9%
Övrig trafik	812 816	919 900	1 317 000	43,2%	62,0%
Sjötrafiken	11 649 613	12 305 200	12 459 000	1,2%	6,9%
Vägar, broar, hamnar och lin- färjor	8 112 183	9 158 100	8 728 000	-4,7%	7,6%
Verkstad och lager	557 708	639 100	775 000	21,3%	39,0%
Ålandstrafiken	216 184	241 000	0	-100,0%	-100,0%
Summa	21 880 096	23 963 900	23 906 000	-0,2%	9,3%

Trafikavdelningens uppgift är att upprätthålla, utveckla och förnya landskapets interna trafiksystem på ett ekonomiskt försvarbart sätt, så att trafikanternas berättigade krav och förväntningar på en rimlig och säker trafik tillgodoses.

Allt trafikarbete skall ske med utgångspunkt i landskapsstyrelsens handlingsprogram samt en reviderad trafikplan för åren 2002-2010. Planen ges till lagtinget som ett särskilt meddelande.

48.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	531 593	700 600	627 000
Inkomster	-23 546	-42 000	-27 000
Nettoutgifter	508 046	658 600	600 000

Trafikavdelningens organisation skall fortsättningsvis utvecklas med en smidigare och effektivare verksamhet som mål.

Servicetänkande skall genomsyra all verksamhet inom trafikavdelningen.

Trafikens struktur byggs upp kring fyra olika trafikområden i anslutning till huvudväg 1 (Mariehamn-Berghamn), huvudväg 2 (Mariehamn-Prästö), huvudväg 3 (Mariehamn-Långnäs) och huvudväg 4 (Godby-Geta).

Det trafiknät landskapet administrerar består av:

640 km lands- och bygdevägar

57 km gång- och cykelvägar inkl. belagda vägrenar

Lemströms kanal jämte svängbro

39 broar

Kumlinge flygfält

10 helikopterplattor

8 linstyrda färjor, varav 1 färja på driftsentreprenad och 2 färjor i reserv

9 frigående färjor, varav 1 färja på driftsentreprenad och 2 färjor i reserv

2 privata färjor, på s.k. totalentreprenad

2 förbindelsebåtar

3 oljebekämpningsfarkoster

25 hamnar och färjfasten samt ett antal bryggor

ett antal fastigheter, byggnader och övriga anläggningar till stöd för verksamheten.

I det totala trafiknätet ingår därtill 269 km kommunalväg, de färjor och lastfartyg som trafikerar landskapet samt hamnar och flygfält för den kommersiella trafiken.

Trafikavdelningens verksamhet skall fortsättningsvis vara öppen, flexibel och utåtriktad, vilket under år 2002 kommer att märkas genom olika kampanjer, deltagande i mässor, utställningar m.m.

Enligt förslag i den genomförda utredningen om skärgårdstrafikens framtida organisation sammanslås administrationen av färjhållningen och Ålandstrafiken till en ny enhet med totalansvaret för landskapets sjötrafik. Motsvarande ändring görs i LF om landskapsstyrelsens allmänna förvaltning.

48.01.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
531 592,71	667 000	627 000
	tb 33 600	

Föreslås ett anslag om 627.000 euro för trafikavdelningens allmänna förvaltning, den sk. trafikförvaltningen.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av den inom trafikförvaltningen verksamma personalen enligt bilaga 5.

I anslaget har beaktats medel för trafiksäkerhetsarbetets allmänna kostnader.

En del av anslaget kan användas till konsultarvoden för personal- och organisationsutveckling, trafiksäkerhet, GIS, IT, miljöarbete m.m. Anslaget inkluderar även medel för avdelningens personals fortbildningsbehov.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	12	12	9 *

*3 tjänster överförda till moment 48.20.20.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster		420 300
4100	Material och förnödenheter		25 000
4300	Inköp av tjänster		70 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	65 000	
	- representation	11 000	
	- övrigt	<u>25 700</u>	101 700
1125	Maskiner och inventarier		<u>10 000</u>
	Anslagsbehov		627 000

48.10. ÖVRIG TRAFIK

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	812 816	919 900	1 317 000
Inkomster	0	-17 500	-423 000
Nettoutgifter	812 816	902 400	894 000

48.10.04. Driftsutgifter för oljeskyddsberedskap (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
37 871,06	45 400	47 000
	tb 67 300	

Föreslås ett anslag om 47.000 euro. Anslaget avser kostnader för bekämpning av oljeskador samt drift och underhåll av de inom landskapet verk samma oljeskyddsfarkosterna och övrig oljebekämpningsutrustning.

Verksamheten bedrivs i nära samarbete med räddningsväsendet samt enligt direktiv och anvisningar utfärdade av landskapets oljeskyddsdelegation.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster		3 700
4100	Material och förnödenheter		
	- bränsle och smörjmedel		16 000
4300	Inköp av tjänster		
	- underhåll av maskiner		20 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	2 300	
	- representation	1 000	
	- övrigt	<u>4 000</u>	<u>7 300</u>
	Anslagsbehov		47 000

48.10.40. Understöd för flygverksamhet

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
50 456,38	0	

Momentet utgår. Se även allmänna motiveringen.

48.10.45. Understöd för kollektivtrafik

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
724 461,90	667 700	800 000
	tb 84 100	

Föreslås ett anslag om 800.000 euro.

Landskapsstyrelsen har det övergripande ansvaret för kollektivtrafiken.

Landskapsstyrelsen inhämtar årligen kommunernas utlåtanden om utformningen av den regionala kollektivtrafiken samt fastställer tidtabellerna och biljettpriserna.

Biljettpriserna och månadskorten skall sättas på en sådan nivå att det är klart billigare att åka buss än bil. Busstidtabellerna samordnas med skärgårdstrafikens turlistor.

Det hittillsvarande systemet med linjetrafik ses över så att bl.a. möjlighet till bättre matartrafik kan uppnås.

Det är trafikidkarens/entreprenörens skyldighet att föra statistik över trafiken och använda ett av landskapsstyrelsen godkänt biljettredovisningssystem.

Trafikidkaren behåller inkomsterna från den trafik som bedrivs samt erhåller dessutom ett understöd per redovisad, turlistad kilometer om f.n. 0,78 euro/km. Antalet turlistade och körda kilometer beräknas totalt till ca 950.000 km.

Bussturena i anslutning till färjtrafiken på Eckerö, Berghamn ersätts med 50 % av understödsbeloppet (f.n. 0,39 euro/km) enligt särskilt avtal med trafikidkaren.

När det gäller basstödet per kilometer skall alla kommuner behandlas lika.

Av anslaget beräknas 50.000 euro användas till glesbygds- och matartrafik.

Inom ramen för anslaget skall sådan helg- och kvällstrafik som bedöms vara ekonomiskt försvarbar bedrivas.

Den enkät om kollektivtrafik som utfördes våren 2001 analyseras och läggs till grund för en framtida, bättre utnyttjad och kostnadseffektiv kollektivtrafik.

Dispositionsplan:

8205	Övrigt näringsliv	<u>800 000</u>
	Anslagsbehov	800 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

I tft Barbro Sundbacks m.fl. finansmotion nr 51 föreslås att av anslaget reserveras medel för uppförande av väntkurer.

Utskottet konstaterar att den föreslagna satsningen är en kommunal angelägenhet.

Utskottet föreslår därför att motionen förkastas.

48.10.70. Anskaffning och förnyande av oljeskyddsutrustning (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
26,78	0	0

För år 2002 föreslås inget anslag. Se moment 48.10.74.

48.10.74. Uppförande av oljeskyddslager (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	33 600	470 000

Det föreliggande förslaget till oljeskyddslager avser ett lager om cirka 600 m² kombinerat med ett båthus om cirka 300 m². Anläggningen planeras byggas i anslutning till landskapets hamn i Möckelö. På området finns sedan tidigare trafikavdelningens verkstad, lager och vägstation. De byggnadsplanemässiga förutsättningarna för projektet är klarlagda.

Föreslås ett anslag om 470.000 euro för uppförande av nytt oljeskyddslager i Möckelö. En förutsättning för projektet är att Statens oljeskyddsfond beviljar 90 % i bidrag för projektets förverkligande.

En inkomst om 423.000 euro upptas med beaktande av detta under moment 38.10.74.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	<u>470 000</u>
	Anslagsbehov	470 000

48.10.88. Inlösen av aktier (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
	5 000	
	tb 16 800	

Momentet utgår.

48.20. SJÖTRAFIKEN

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	11 649 613	12 305 200	12 459 000
Inkomster	-531 846	-546 600	-530 000
Nettoutgifter	11 117 767	11 758 600	11 929 000

Rubriken ändrad.

Till kapitlet har överförts det tidigare kapitlet 48.60. Ålandstrafiken, med oförändrade uppgifter att fungera som bokningskontor för sjötrafiken, som bussbyrå och som informationskontor.

Sjötrafiken ombesörjer trafik med frigående färjor, enligt av landskapsstyrelsen fastställda turlistor, på följande linjer:

Norra linjen

Sträcka: Vårdö-Enklinge-Kumlinge-Lappo-Torsholma (Lilla Hummelholm)

Trafikvolym:	1990	1995	2000
- passagerare	97.565	111.180	124.916
- fordon	39.849	42.510	53.447
Fartyg:	m/s Alfågeln		
Driftsform:	Egen regi		

Sträcka: Asterholma -Lappo-Torsholma (Lilla Hummelholm)

Trafikvolym:	1990	1995	2000
- passagerare	8.761	11.195	15.333
- fordon	4.196	4.692	6.996
Fartyg:	m/s Spoven		
Driftsform:	Totalentreprenad		

Sträcka: Åva-Jurmo-Osnäs

Trafikvolym:	1990	1995	2000
- passagerare	85.435	92.831	121.669
- fordon	26.962	30.233	43.791
Fartyg:	m/s Viggen		
Driftsform:	Egen regi		

Sträcka: Enklinge-Kumlinge

Trafikvolym:			2000 *)
- passagerare			7.890
- fordon			3.882

*) Trafiken inleddes under år 1999.

Fartyg: m/s Frida II

Driftsform: Totalentreprenad

Beräknad totalkostnad för hela norra linjen år 2002 4.563.000 euro

Tvärgående linjen

Sträcka: Långnäs-(Överö)-Sottunga-(Bergö)-Snäckö

Trafikvolym:	1990	1995	2000
- passagerare	17.028	16.476	17.343
- fordon	8.330	8.380	8.250

Fartyg: m/s Grisslan

Driftsform: Driftsentreprenad

Beräknad totalkostnad år 2002 443.000 euro

Södra linjen

Sträcka:	Långnäs-Överö- Sottunga-(Husö-Kyrkogårdsö)-Kökar-Galtby		
Trafikvolym:	1990	1995	2000
- passagerare	82.046	96.945	107.632
- fordon	30.995	31.866	44.091
Fartyg:	m/s Gudingen, m/s Skiftet och m/s Ejdern (15.6-31.8)		
Driftsform:	Egen regi		
Beräknad totalkostnad år 2002	3.779.000 euro		

Föglö linjen

Sträcka:	Svinö-Degerby		
Trafikvolym:	1990	1995	2000
- passagerare	177.169	161.450	181.718
- fordon	86.373	78.050	93.967
Fartyg:	m/s Knipan		
Driftsform:	Egen regi		
Beräknad totalkostnad år 2002	1.973.000 euro		

Trafikbåtar

Sträcka:	Husö-Hästö-Finnö-Södö-Kyrkogårdsö		
Fartyg:	Husö I		
Driftsform:	Subventionerad motorbåtstrafik		
Sträcka:	Järsö-Askö-Börkö		
Fartyg:	m/s Gåsö		
Driftsform:	Egen regi		
Sträcka:	Trafik mot beställning till Geta och Hammarlands yttre skärgårdar		
Fartyg:	m/s Tärnan		
Driftsform:	Egen regi		
Beräknad totalkostnad för alla trafikbåtar år 2002	193.000 euro		

Landskapsstyrelsen eftersträvar en rationell drift där kostnadseffektiviteten skall förbättras genom att rutter och tonnage anpassas till behoven för enskilda och näringsliv.

Flexibilitet skall råda om det under tidtabellsperioden uppstår behov av nya turer. Principen är att om nya turer under tidtabellsperioden införs skall motsvarande inbesparingar göras.

Turlistorna för sjötrafiken uppgörs i fortsättningen enligt följande schema:

Förslag för utlåtande till skärgårdskommunerna	inom juni
Utlåtande från skärgårdskommunerna	senast 1 september
Allmänt möte om turlistorna	före 15 september
Turlistorna fastställs av landskapsstyrelsen	senast 15 oktober
Tryckning	inom november.

Samtidigt eftersträvas bättre samordning med busstidtabellerna.

Biljettsystemet på skärgårdsfärjorna effektiviseras för eliminering av mörkertal i fråga om antalet betalande bilister. Antalet bokade bilplatser som lämnas outnyttjade reduceras.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

Utskottet föreslår att landskapsstyrelsen företar en utredning om m/s Tärnan kan ersättas med en eventuell nyanskaffad färja. M/s Tärnan är i det närmaste uttjänt. Färjan på den aktuella linjen bör enligt utskottet köras i egen regi. Landskapsstyrelsen bör även utreda om annan stationering av färjan är möjlig för att därigenom skapa en mer ändamålsenlig trafik.

48.20.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
11 637 793,83	12 145 400	12 459 000
	tb 159 800	

Under momentet föreslås ett anslag om 12.459.000 euro.

Förslaget medger ingen utökning av trafiken jämfört med nuvarande turlista, förutom att utökad trafik för m/s Doppingen på linjen Åva-Jurmo under tiden 1.1.-14.4.2002 är beaktad. Linjen bjuds därefter ut på totalentreprenad.

I anslaget ingår även medel för transport av farligt gods i skärgården med eget tonnage.

Anslaget fördelas per färja och utgiftslag (1.000 euro) på följande sätt:

Fartyg	Löner	Bränsle	Underhåll	Övrigt	Totalt
M/s Alfågeln	1.544	500	151	84	2.279
M/s Viggen	1.080	383	151	84	1.698
M/s Grisslan				443	443
M/s Gudingen	1.194	412	202	94	1.902
M/s Skiftet	1.187	412	151	93	1.843
M/s Knipan	1.197	359	151	76	1.783
M/s Doppingen	110	30	40	10	190
M/s Ejdern	242	129	84	34	489
Upphyrning av tonnage				586	586
Ofördelat färjor	349	113	119	312	893
Trafikbåtar *)	29	6	38	120	193
Transportsystem i skärgården				160	160
	6.932	2.344	1.087	2.096	12.459

*) I trafikbåtar ingår kostnader för m/s Tärnan, m/s Prackan, m/s Gåsö 1, m/s Skracken, passagerarbåtstrafik samt för svävaren och hydrokoptern.

Inom skärgårdstrafiken eftersträvas kostnadseffektiva lösningar.

I anslaget har beaktats avtalet om den driftsprivatiserade färjan m/s Grisslan på linjen Snäckö-Långnäs samt de på totalentreprenad utgivna linjerna Kumlinge-Enklinge och Torsholma-Lappo-Asterholma.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av all den personal som är verksam inom sjötrafiken enligt bilaga 5.

Föreslås att den inrättade tjänsten som enhetschef ombildas till en tjänst

som sjötrafikchef (lkl A 24) fr.o.m. 1.4.2002.

Bunkerpriset antas fortsättningsvis ligga på en hög nivå, i medeltal 0,30 euro/liter netto.

Fartygen tas under året ur trafik enligt särskilt dockningsprogram för översyn, en vecka på våren och en vecka på hösten.

Elektroniska sjökort installeras på m/s Alfågeln, m/s Ejdern, m/s Gudingen, m/s Knipan och m/s Skiftet till en kostnad om cirka 6.700 euro per fartyg.

M/s Ejdern fungerar fortsättningsvis som ersättande färja då övriga fartyg dockas. Under sommarsäsongen utnyttjas fartyget som tilläggstonnage där behov föreligger samt för transport av farligt gods till och från skärgården.

Anslaget upptar fortsättningsvis medel för upprätthållande av lastbilstransporter till skärgården.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster			4 *
Tillfälliga tjänster			3 *
Personal i arbetsavtalsförhållande	120	112	110
*7 tjänster överförda från moment 48.01.01 och 48.60.20.			

Dispositionsplan:

4000 Personalutgifter			
- inrättade tjänster	146 454		
- tillfälliga tjänster	116 046		
- personal i arbetsavtalsförhållande	<u>6 669 100</u>		6 931 600
4100 Material och förnödenheter			
- bränsle och smörjmedel	2 344 000		
- värme, el och vatten	9 000		
- reservdelar	336 000		
- övrigt	<u>39 000</u>		2 728 000
4200 Hyror			21 000
4300 Inköp av tjänster			
- övriga externa tjänster	1 893 000		
- lastbilstransporter till skärgården enl. avtal	80 000		
- reparation och underhåll av färjor	500 000		
- försäkringar	<u>188 000</u>		2 661 000
4800 Övriga utgifter			
- resor	10 000		
- representation	<u>8 000</u>		18 000
1125 Maskiner och inventarier			<u>99 400</u>
Anslagsbehov			12 459 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

Enligt dispositionsplanen under moment 48.20 framgår att linjen Åva-Jurmo-Osnäs skall drivas i egen regi, samtidigt som moment 48.20.20 förutsätter att linjen Åva-Jurmo efter 14.4.2002 skall bjudas ut på totalentreprenad. Utskottet anser att driften bör ske i egen regi.

Utskottet har erfarit att det biljettsystem som i dag används

för skärgårdstrafiken har stora brister. Utskottet föreslår därför att landskapsstyrelsen anskaffar och inför ett modernt biljetthanteringssystem för trafiken.

48.20.70. Anskaffning av fartyg och färjor (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
11 819,06	168 200	0
	tb -168 200	

Föreslås detta år inget anslag.

48.30. VÄGAR, BROAR, HAMNAR OCH LINFÄRJOR

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	8 112 183	9 158 100	8 728 000
Inkomster	-370 156	-412 100	-215 000
Nettoutgifter	7 742 027	8 746 000	8 513 000

Den huvudsakliga uppgiften inom landtrafiken är att samordna och effektivisera trafiksäkerhetsåtgärderna och att förbättra framkomligheten mellan landskapets olika delar.

Alla investeringar bör ske med vederbörlig hänsyn till kalkylerad miljöpåverkan. Landskapets unika natur- och kulturmiljöer samt omistliga antikvariska värden bör respekteras och värnas.

48.30.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
5 703 201,94	5 431 600	5 750 000
	tb 84 100	

För enheten föreslås ett nettoanslag om 5.750.000 euro för drift av lands- och bygdevägar, broar, hamnar och linstyrda färjor m.m.

Föreslås med stöd av 8 § LL om landskapets finansförvaltning att de beräknade inkomsterna om 265.000 euro från hyreslägenheter, hangaren vid flygfältet samt arbeten utförda åt kommuner och privata direkt kan gottskrivas utgiftsmomentet. I och med nettobudgeteringen utgår moment 38.30.20.

Inom enheten som helhet eftersträvas en ökad grad av konkurrensutsättning. Stor återhållsamhet skall under året iakttas så att de för trafiken beviljade medlen av alla aktörer inom vägunderhållet förvaltas på ett ansvarsfullt sätt.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I anslaget har beaktats det för Ängösundstrafiken löpande avtalet med privat entreprenör.

Anslaget har beräknats enligt följande ungefärliga uppdelning:

Skötsel, service och underhåll av allmänna vägar	2.100.000
Ombyggnad och vägförbättringar	1.000.000
Drift och underhåll av linfärjor	1.635.000
Underhåll av maskiner	340.000
Drift och underhåll av färjfästen och bryggor	260.000
Drift och underhåll av byggnader	100.000
Drift och underhåll av Lemströms kanal	110.000
Drift och underhåll av flygfält och helikopterplattor	30.000
Förnyande av arbetsmaskiner	210.000
Ombyggnad av styrhytt på ersättande färjan för Töftölinjen	80.000
Arbete åt utomstående	150.000
Inkomster av verksamheten	-250.000
Hysesintäkt för bl.a. hangaren på Mariehamns flygplats	<u>-15.000</u>
	5.750.000

Beträffande ombyggnads-, vägförbättrings- och beläggningsarbetena uppgörs årligen särskilt arbetsprogram. I programmet skall urgrävning, grundförstärkning och beläggning av gamla grusvägar med bibehållen sträckning prioriteras.

Användningen av vägsalt i halkbekämpningen upphör fr.o.m. hösten 2002. Användningen av salt för dammbindningen på landskapets vägar minskas ytterligare.

Föreslås ett anslag om 210.000 euro för utbyte av en lastbil.

Inom ramen för anslaget kan en ersättande linfärja i 130 tons klassen planeras.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	6	6	6
Personal i arbetsavtalsförhållande	67	67	65

Dispositionsplan:

4000 Personalutgifter			
- inrättade tjänster	252 667		
- personal i arbetsavtalsförhållande	<u>2 379 633</u>	2 632 300	
4100 Material och förnödenheter		1 401 200	
4200 Hyror		172 500	
4300 Inköp av tjänster		1 460 000	
4800 Övriga utgifter			
- resor	84 000		
- övrigt	<u>55 000</u>	139 000	
1125 Maskiner och inventarier		210 000	
3000 Inkomster av verksamheten		<u>-265 000</u>	
Nettoanslagsbehov		5 750 000	

48.30.21. Verksamhetens utgifter - projekteringsenheten (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
282 205,58	413 200	349 000

För enheten föreslås med beaktande av kvarstående medel från tidigare år ett anslag om 349.000 euro.

En del av anslaget kan användas för utbyte av arbetsbil (ÅL 6).

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Projekteringsenheten utför väg- och andra projekteringar såväl internt för trafikavdelningen som externt åt kommunerna. I den mån kapaciteten räcker till kan även uppdrag för entreprenörer och andra privata beställare utföras. Uppdragen faktureras till minst självkostnadspris. I timdebiteringen ingår resekostnader samt kostnader för instrument, redskap och verktyg. Cirka 75 % av arbetstiden beräknas kunna utfaktureras. Inkomsterna tas upp under moment 38.30.21.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster (* 1 vakant)	6	6 *	6
Personal i arbetsavtalsförhållande	4	4	3

Dispositionplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	255 426	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	<u>114 774</u>	370 200
4100	Material och förnödenheter		20 100
4200	Hyror		4 700
4300	Inköp av tjänster		23 400
4800	Övriga utgifter		
	- resor	15 600	
	- licenser och övrigt	<u>10 000</u>	25 600
1125	Maskiner och inventarier		40 000
	Anslagsbehov		484 000
	Användning av tidigare års anslag		<u>-135 000</u>
	Förslag		349 000

48.30.23. Utgifter för underhåll av farleder

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
176 010,86	84 100	70 000

Föreslås ett anslag om 70.000 euro för underhåll av landskapets grunda farleder jämte tillhörande flytande sjömärken, kummel, linjemarkeringar och radarmärken enligt kontrakt tecknat för perioden 1.3.2001-28.2.2006.

Dispositionplan:

4300	Inköp av tjänster	<u>70 000</u>
	Anslagsbehov	70 000

48.30.30. Landskapsunderstöd för byggande och förbättrande av kommunalvägar (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
532,74	117 700	0

Med beaktande av reservationsanslag från tidigare år föreslås inget ytterligare anslag för år 2002.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

Utskottet har erfarit att de tidigare anslagna medlen redan är intecknade för förbättringsarbeten. Utskottet anser att landskapsstyrelsen kan återkomma med förslag om anslag i en tilläggsbudget om behovet uppstår.

48.30.50. Landskapsunderstöd för enskilda vägar (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
8 550,93		

Momentet utgår.

48.30.74. Byggnadsinvesteringar (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
13 257,64	0	70 000
	tb 0	

Föreslås ett anslag om 70.000 euro för ny färjstuga vid färjvästet i Björkö. Den nuvarande färjstugan saknar dusch- och övriga moderna sanitära utrymmen. Yttre fasaden och fönstren är i mycket dåligt skick. Kostnaderna att reparera och iståndsätta den nuvarande byggnaden bedöms vara högre än nybyggnadskostnaden.

Beslut angående sandlager fattas i samband med trafikplanen då även frågan om vägunderhållets framtida placering fastställs.

Dispositionsplan:

1122	Byggnadsinvesteringar	<u>70 000</u>
	Anslagsbehov	70 000

48.30.77. Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
1 928 422,97	3 027 400	2 489 000

För vägbyggnads- och vägförbättringsprojekt samt för broar, hamnar, färjvästet, bryggor, farleder och muddringar föreslås ett investeringsanslag om 2.489.000 euro fördelat på nedan nämnda projekt.

Vid ny- och ombyggnad av vägar skall största möjliga hänsyn tas till kultur- och naturintressena. Speciellt den lätta trafiken skall utvecklas.

PROJEKT	Tidigare beviljats (1.000 €)	Föreslås 2002 (1.000 €)	Plan 2003 (1.000 €)	Plan 2004 (1.000 €)	Senare kostnad (1.000 €)	Total kostnad (1.000 €)
Trafikområde 1						
Sviby bro och bank	17		268	170		455
Anslutningsvägar till Möckelö o. flygfältet	235		270			505
Östanträsk-Näfsby	807					807
Marsunds gamla bro, rivning		100	200			300
Öra-Överby		30		100	480	610
Överby-Böle			30		690	720
Böle-Storby			20		455	475
Käringsundsvägen	151	20			100	271
Trafikområde 2						
Korsningsområde, Dalbo	101	44	141			286
Korsningsområden, Spar- hallen/Kantarellen o. Sviby	168	400				568
Vägskäl Karrböle-Gölby		10	30	30		70
Godby påfartsfil	84					84
Kastelholm-Tranvik vs Tranvik vs-Finby		15		170	435	620
Finby vs-Prästö inkl.ny bro			25		365	390
Mångstekta-Hulta	219				2 600	2 600
Sandösunds bro och bank	17			250		267
Hummelviks färjfäste		10	150			160
Kumlinge färjfäste		120	340			460
Djurholmsbron, ombyggn. Färjfäste Åva för Jurmotrafiken		150	20	200	300	520
						150
Trafikområde 3						
GC-tunnel Nabben	17		170			187
Söderby-Bistorp	286	65	120			471
Bistorp-Bäckäng		20	85	380	150	635
Bäckäng-Lumparsund		20		130	400	550
Lumparsund-Svinö	841					841
Svinö-Klemetsby				35	440	475
Klemetsby-Långnäs				100	300	400
Långnäs hamnområde	17	80		90		187
Föglö korttrutt	84					84
Brändö-Skogboda	101	85				186
Föglö helikopterplatta	50					50
Sottunga ff och farled			10	330		340
Husö dykdalb			130	35		165
Harparnäs ff	84	230	110			424
Kyrkogårdsö ff	185	50				235
Trafikområde 4						
Mangelbo-Brusta/Kroklund	1 076					1 076
Tjudö-Pettböle-Daglösa	286					286
Äppelö muddring	50					50

Övrigt

Gång- och cykelleder längs befintliga vägar	20	20	20	60
Grundlig förbättring av glesbygdsvägar	165	330	650	1 145
Beläggingskostnader	500	550	600	1 650
Trafiksäkerhetsåtgärder	85	135	85	305
ADB och övr. kostnader	35	35	35	105
Vägförrättningar och markinlösen mm.	135	150	150	435
Reservklaff till färjefäste	60	40		100
Dispositionsmedel	40	45	65	150
Summa	4 877	2 489	3 424	3 625

Trafikområde 1

Anslag upptas för fortsatt ombyggnad och förbättring av framkomligheten och trafiksäkerheten på huvudväg 1, speciellt för den lätta trafiken med beaktande av de ökade trafikvolymerna mellan Mariehamn och Eckerö.

Rivningen av den gamla Marsundsbron påbörjas i enlighet med Ålands miljöprövningsnämnds beslut.

Vägplan uppgöres på sträckan Öra-Överby samt påbörjas på sträckorna Överby-Böle samt Böle-Storby. Hela denna etapp behandlas som tre olika projekt.

Vägplan för sista delen av Käringsundsvägen uppgöres.

Trafikområde 2

De föreslagna anslagen ökar trafiksäkerheten och förbättrar framkomligheten på huvudväg 2 mellan Mariehamn och Vårdö.

Vägplan uppgöres på sträckan Kastelholm-Tranvik vs samt påbörjas på sträckan Tranvik vs -Finby. Etappen behandlas som två olika projekt.

Korsningsområdet jämte GC-tunnel vid Sparhallen/Kantarellen samt korsningen i Dalbo vid Bolstavägen förverkligas efter att vägplan blivit fastställd.

Vidare föreslås ett projekteringsanslag för uppgradering av färjfastena och hamnområdena i Hummelvik, Kumlinge och Åva.

Trafikområde 3

Anslag upptas för fortsatt ombyggnad av huvudväg 3 mellan Mariehamn och Långnäs med beaktande av de ökade trafikvolymerna samt förbättring av framkomligheten och trafiksäkerheten, speciellt för den lätta trafiken.

Vägplan på sträckan Bistorp-Bäckäng och Bäckäng-Lumparsund uppgörs som två olika projekt.

Vidare föreslås medel för uppgradering av färjefästet vid Harparnäs i Kökar.

Trafikområde 4

För trafikområde 4 föreslås inte några nya projekt under de närmaste åren.

Övrigt

Investeringsanslagen koncentreras till säkra och funktionella trafiklösningar längs de livligast trafikerade huvudlederna. Samtidigt förbättras och ytbeläggs grusvägarna i de mera perifera delarna av landskapet.

Som ett samprojekt med Mariefhamns stad med finansiering till hälften vardera uppgörs en trafikregleringsplan för Östra utfarten (Lv 20) varvid speciell hänsyn tas till redan gjorda exploateringar längs Slemmernes strand och förväntade satsningar bl.a. på kongress- och kulturhus, badhus m.m.

Hamnar och färjefästen ägnas större omsorg än hittills med bättre anpassning till befintligt och förväntat tonnage.

En reservklaff till färjefäste är en sedan länge påtalad nödvändighet.

Aktuell muddring i Bruksviken, Haraldsby görs med vägförrättningspengar.

Dispositionspan:

1124	Vägar och infrastruktur	<u>2 489 000</u>
	Anslagsbehov	2 489 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

I ltl Barbro Sundbacks m.fl. finansmotion nr 53 och i vtm Bert Häggbloms m.fl. finansmotion nr 54 föreslås att anslaget sänks genom att medel inte upptas för rivningen av Marsunds bro.

Utskottet konstaterar att miljöprövningsnämnden i maj år 1998 beviljade byggnadstillstånd för den nya bron samt tillstånd att riva Marsunds bro i enlighet med ansökan. Utskottet föreslår att planerna på rivning av bron fullföljs och att landskapsstyrelsen upprättar en miljömässigt anpassad plan över hur rivningsmassorna från bron skall hanteras.

Mot bakgrund härav föreslår utskottet att motionen förkastas.

48.50. VERKSTAD OCH LAGER

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	557 708	639 100	775 000
Inkomster	-648 103	-639 100	-769 000
Nettoutgifter	-90 394	0	6 000

Verkstaden utför reparationer av främst landskapets egna färjor och farkoster, färjklaffar, fordon och arbetsmaskiner. I vissa fall anlitas privata företag för underleveranser.

Timdebiteringen sker enligt de direkta kostnaderna och beaktar kapitalkostnader om ca 34.000 euro på årsbasis.

Lagret handhar upplagringen av material och utrustning som inte tillhandahålls av lokala grossister och tillverkare. Lagrets verksamhet finansieras med en skälig serviceavgift. På lagerhållna varor läggs ett hanteringspåslag.

Verkstadens och lagrets kapacitet utnyttjas enligt följande ungefärliga fördelning:

Skärgårdstrafiken	35 %
Vägunderhållet	50 %
Övriga	15 %

48.50.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
555 931,01	605 500	735 000

Föreslås ett anslag om 735.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

	År 2000	År 2001	År 2002
Inrättade tjänster	3	3	3
Personal i arbetsavtalsförhållande	14	14	15

Dispositionsplan:

4000 Personalutgifter			
- inrättade tjänster	113 787		
- personal i arbetsavtalsförhållande	<u>475 413</u>	589 200	
4100 Material och förnödenheter			
- bränsle och smörjmedel	26 700		
- värme, el och vatten	36 600		
- övrigt	<u>42 800</u>		106 100
4200 Hyror			4 000
4300 Inköp av tjänster			
- städtjänster	12 000		

	- avfalls-, snö- och miljöjänster	4 000	
	- övrigt	<u>8 700</u>	24 700
4800	Övriga utgifter		
	- resor	3 000	
	- övrigt	<u>2 000</u>	5 000
1125	Maskiner och inventarier		<u>6 000</u>
	Anslagsbehov		735 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

I tft Olof Salméns m.fl. finansmotion nr 55 föreslås att anslaget minskas med 100.000 euro.

Utskottet anser att verksamheten i verkstaden är rationell och därmed försvarbar. Denna bedömning vinner stöd av landskapsrevisorernas bedömning i deras berättelse för år 1999.

Mot bakgrund härav föreslår utskottet att motionen förkastas.

48.50.77. Utbyggnad av Möckelö hamn (R)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
1 777,15	33 600	40 000

Föreslås ett anslag om ytterligare 40.000 euro för förverkligande av projektet med en ny utrustningskaj i Möckelö. Projektet har totalt kostnadsberäknats inklusive markundersökningar till 216.000 euro, varav 176.000 euro har beviljats tidigare.

Dispositionsplan:

1124	Vägar och infrastruktur	<u>40 000</u>
	Anslagsbehov	40 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/2001-2002

I vtm Bert Häggbloms m.fl. finansmotion nr 56 föreslås att ett anslag om 40.000 euro utgår.

Utskottet har erfårit att anslaget avser en slutlig delfinansiering av ett projekt som tidigare har påbörjats.

Mot bakgrund härav föreslår utskottet att motionen förkastas.

48.60. ÅLANDSTRAFIKEN

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	216 184	241 000	0
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	216 184	241 000	0

Kapitlet utgår. Se kapitel 48.20.

48.60.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
216 183,84	223 500	
	tb 17 500	
Momentet utgår. Se moment 48.20.20.		

49. FINANSIERINGSUTGIFTER

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o II tb)	Förslag 2002	Förändring 2001-2002	Förändring 2000-2002
Utgifter enligt momentart					
Övriga utgifter	9 691 174	4 197 200	1 017 000	-75,8%	-89,5%
Summa utgifter	9 691 174	4 197 200	1 017 000	-75,8%	-89,5%
Summa inkomster	-209 129 951	-201 581 100	-208 318 000	3,3%	-0,4%
Nettoutgifter	-199 438 777	-197 383 900	-207 301 000	5,0%	3,9%

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o II tb)	Förslag 2002	Förändring 2001-2002	Förändring 2000-2002
Utgifter per uppgiftsområde					
Utgifter för finansieringslån	593 594	1 009 200	1 000 000	-0,9%	68,5%
Återförda anslag	7 527	16 800	17 000	1,2%	125,9%
Utjämningsfond	0	0	0		
Överföring till följande budgetår	9 090 053	3 171 200	0	-100,0%	-100,0%
Summa	9 691 174	4 197 200	1 017 000	-75,8%	-89,5%

49.01. UTGIFTER FÖR FINANSIERINGSLÅN

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o II tb)	Förslag 2002
Utgifter	593 594	1 009 200	1 000 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	593 594	1 009 200	1 000 000

49.01.90. Ränteutgifter (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
265 822,46	504 600	400 000

För ränteutgifter m.fl. kostnader för av landskapet upptagna budgetlån och tillfälliga likviditetslån föreslås ett anslag om 400.000 euro.

Anslaget avser förutom ränteutgifter för budgetlån och likviditetslån även räntor och övriga kostnader för regionallån (se moment 44.10.87 och 39.30.87).

Dispositionsplan:

5100	Finansiella utgifter	<u>400 000</u>
	Anslagsbehov	400 000

49.01.91. Avkortningar på av landskapet upptagna finansieringslån (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
327 771,58	504 600	600 000

Anslaget avser förutom avkortningar av upptagna finansieringslån även avkortning av regionallån från Nordiska Investeringsbanken, vilka motsvaras av inkomst under moment 39.20.91.

Dispositionsplan:

2411	Markmäsiga lån	<u>600 000</u>
	Anslagsbehov	600 000

49.90. ÅTERFÖRDA ANSLAG

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	7 527	16 800	17 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	7 527	16 800	17 000

49.90.90. Återförda inkomstrester (F)

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
7 526,83	16 800	17 000

För avskrivning av i bokslutet ingående inkomstrester från tidigare år samt inkomster som antecknas under året föreslås ett anslag om 17.000 euro.

Dispositionsplan:

(9800	Hjälpkonto till budgetdelen	<u>17 000</u>
	Anslagsbehov	17 000)

49.95. UTJÄMNINGSFOND

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	0	0	0
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	0	0	0

49.95.90. Överföring till utjämningsfond

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
0,00	0	0
Under momentet föreslås inget anslag.		

49.98. ÖVERFÖRING TILL FÖLJANDE BUDGETÅR

	Bokslut 2000	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2002
Utgifter	9 090 053	3 931 600	0
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	9 090 053	3 931 600	0

49.98.99. Överföring av budgetöverskott

Bokslut 2000	Budget 2001	Budget
9 090 052,86	0	0
	tb 3 171 200	

Med beaktande av att budgetförslaget balanseras med under moment 39.30.90 upptagen balanseringspost föreslås inget anslag.

JÄMFÖRELSE AV UTGIFTER ÅREN 2001 - 2002 PER HUVUDTITEL OCH MOMENTART

HUVUDTITEL	UTGIFTER			INKOMSTER		NETTOUTGIFTER		
	År 2001	År 2002	Förändring	År 2001	År 2002	År 2001	År 2002	Förändring
	Grund+2 tb 1.000 euro	Ls:s förslag 1.000 euro	2001 - 2002 %	Grund+ 2 tb 1.000 euro	Ls:s förslag 1.000 euro	Grund+2 tb 1.000 euro	Ls:s förslag 1.000 euro	2001 - 2002 %
HT 41 LAGTINGET	2 111	2 237	5,9%	3	3	2 109	2 234	5,9%
Konsumtionsutgifter	2 111	2 237	5,9%					
HT 42 LANDSKAPSSTYRELSEN	2 235	2 151	-3,8%	190	200	2 046	1 951	-4,6%
Konsumtionsutgifter	2 235	2 151	-3,8%					
HT 43 KANSLIAVDELNINGEN	15 850	21 386	34,9%	3 358	3 260	12 492	18 126	45,1%
Konsumtionsutgifter	8 255	8 321	0,8%					
Överföringsutgifter	4 311	4 847	12,4%					
Investeringsutgifter	1 602	218	-86,4%					
Lån och övriga finansinv.	1 682	8 000	375,7%					
HT 44 FINANSVDELNINGEN	28 088	30 340	8,0%	11 324	10 393	16 764	19 947	19,0%
Konsumtionsutgifter	15 471	16 058	3,8%					
Överföringsutgifter	8 391	11 582	38,0%					
Investeringsutgifter	252	200	-20,7%					
Lån och övriga finansinv.	3 974	2 500	-37,1%					
HT 45 SOCIAL- OCH MILJÖ- AVDELNINGEN	77 640	81 352	4,8%	7 260	7 738	70 380	73 614	4,6%
Konsumtionsutgifter	54 124	57 708	6,6%					
Överföringsutgifter	22 396	21 681	-3,2%					
Investeringsutgifter	841	1 870	122,4%					
Lån och övriga finansinv.	279	93	-66,7%					
HT 46 UTBILDNINGS- OCH KULTUR- AVDELNINGEN	51 933	51 069	-1,7%	3 143	3 020	48 790	48 049	-1,5%
Konsumtionsutgifter	27 151	27 612	1,7%					
Överföringsutgifter	22 770	21 004	-7,8%					
Investeringsutgifter	1 960	2 401	22,5%					
Lån och övriga finansinv.	52	52	-0,4%					
HT 47 NÄRINGSVDELNINGEN	27 426	26 104	-4,8%	4 928	4 666	22 498	21 438	-4,7%
Konsumtionsutgifter	6 074	5 893	-3,0%					
Överföringsutgifter	17 315	16 921	-2,3%					
Investeringsutgifter	1 665	1 334	-19,9%					
Lån och övriga finansinv.	2 372	1 956	-17,5%					
HT 48 TRAFIKVDELNINGEN	23 964	23 906	-0,2%	1 657	1 964	22 307	21 942	-1,6%
Konsumtionsutgifter	19 978	20 037	0,3%					
Överföringsutgifter	870	800	-8,0%					
Investeringsutgifter	3 095	3 069	-0,8%					
Lån och övriga finansinv.	22	0	-100,0%					
HT 49 FINANSIERINGSUTGIFTER	4 197	1 017	-75,8%	201 581	208 318	-197 384	-207 301	5,0%
Övriga utgifter	4 197	1 017	-75,8%					
TOTALT	233 444	239 562	2,6%	233 443	239 562			
Konsumtionsutgifter	135 399	140 017	3,4%					
Överföringsutgifter	76 052	76 835	1,0%					
Investeringsutgifter	9 415	9 092	-3,4%					
Lån och övriga finansinv.	8 381	12 601	50,4%					
Övriga utgifter	4 197	1 017	-75,8%					

RESULTATRÄKNINGSPROGNOS FÖR LANDSKAPET ÅLAND

Bilaga 2.

<u>1.1.2002 - 31.12.2002</u>	
Verksamhetens intäkter	
Intäkter av verksamheten	14 700 000
Hysesintäkter och ersättningar	1 000 000
Verksamhetens övriga intäkter	600 000
	16 300 000
Verksamhetens kostnader	
Personalkostnader	-84 300 000
Material och förnödenheter	-13 600 000
Förändring av material- och förnödenhetslager	0
Hyror	-2 300 000
Inköp av tjänster	-22 500 000
Övriga kostnader	-3 100 000
Överföring av kostnader för aktivering	0
	-125 800 000
Resultat I	-109 500 000
Avskrivningar	-9 800 000
Resultat II	-119 300 000
Finansiella intäkter och kostnader	
Finansiella intäkter	8 500 000
Finansiella kostnader	-700 000
	7 800 000
Resultat III	-111 500 000
Extraordinära intäkter och kostnader	
Extraordinära intäkter	0
Extraordinära kostnader	0
	0
Resultat IV	-111 500 000
Pensionsintäkter och -kostnader	
Pensionsintäkter	6 000 000
Pensionskostnader	-12 800 000
	-6 800 000
Resultat V	-118 300 000
Överföringar	
Intäkter	
Europeiska Unionen	4 800 000
Återbetalning av överföringar	0
Övriga överföringsintäkter	100 000
	4 900 000
Kostnader	
Undervisning, kultur och idrott	-15 200 000
Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-27 400 000
Arbetsmarknad	-500 000
Primärnärings	-10 300 000
Övrigt näringsliv	-6 200 000
Bostadsproduktion	-1 800 000
Allmänna stöd	-8 600 000
Överföringar till landskapets fonder utanför budgeten	0
Övriga överföringskostnader	-7 700 000
	-77 700 000
Resultat VI	-191 100 000
Skatter och intäkter av skattenatur	
Avräkningsbelopp	158 700 000
Skattegottgörelse	6 700 000
Återbäring av lotteriskatt	800 000
Apoteksavgifter	500 000
Övriga skatter och intäkter av skattenatur	0
	166 700 000
Räkenskapsperiodens överskott/underskott	-24 400 000
Fonderingar och reserveringar	0
Räkenskapsperiodens uppskattade resultat	-24 400 000

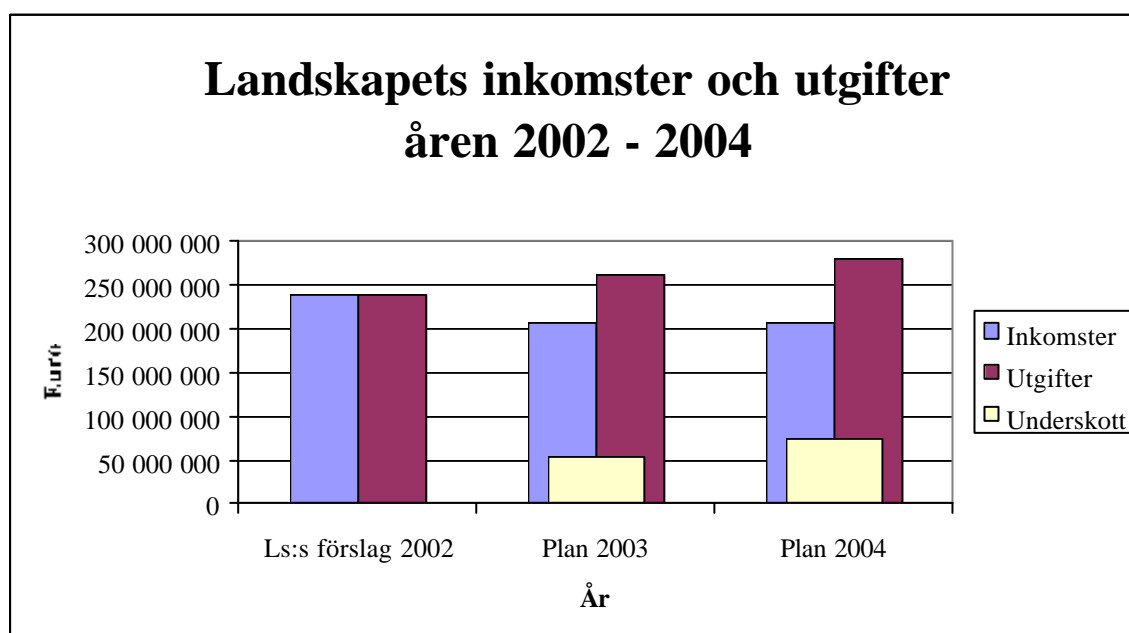
Denna sammanställning skall ses som en framräkning av budgetnivån för åren 2003 - 2004 utående från de planer som finns hösten 2001.

ÖVERSIKT ÖVER ÅREN 2002 - 2004

Översikten för åren 2002 - 2004 består, förutom av denna inledande verbala del, av två siffer-sammanställningar. Den första av dessa visar i sammandrag utvecklingen enligt utgiftsart per huvudtitel medan den andra visar den resursallokering enligt uppgiftsområde som ligger till grund för översikten.

Översikten baserar sig i huvudsak på oförändrad utgiftsnivå. Inkomsterna av de huvudsakliga finansieringskällorna, avräkningsbeloppet och skattegottgörelsen, förväntas sjunka de kommande åren. Det i bokslutet ackumulerade överskottet som ännu år 2000 utgjorde ca 16,5 miljoner euro, exklusive avsättning om knappt 13,5 miljoner euro till utjämningsfonden, minskar och kan övergå i ett ackumulerat underskott redan år 2003.

Med anledning av det kärvare läget avser landskapsstyrelsen vidta åtgärder för att stävja ökningarna i främst konsumtionsutgifter och överföringsutgifter. Investeringar som ej är direkt nödvändiga skjuts på framtiden dels med tanke på läget inom byggbranschen dels med tanke på finansieringen. Trots ökade åtgärder kommer ett betydande budgetunderskott att föreligga de närmaste åren och landskapsstyrelsen bedömer att den ännu under hösten 2001 goda likviditeten kommer att sjunka och ett faktiskt behov att uppta finansieringslån kan föreligga i slutet av år 2004. Inkomster och utgifter jämte budgetunderskott enligt översikten framgår årsvis av nedanstående graf.

Översikten utgår från vissa antaganden varvid speciellt kan nämnas bl.a. att

- satsningar görs på större investeringar som syftar till att höja intresset för Åland och förbättra möjligheterna att utöva olika aktiviteter i landskapet
- hälso- och sjukvården är fortsättningsvis prioriterad så att möjligheter ges att upprätthålla en fortsatt hög kvalitet
- utbildningen har under de senare åren tillförts sådana ökade resurser att nivån bibehålles och omprioriteringar görs vid behov
- beredskap för en förändrad situation inom näringslivet skall finnas så att omprioriteringar kan vidtas vid behov
- satsningarna på kompetenshöjning, produktutveckling och IKT-utveckling fortsätter
- miljöaspekterna ges ökad tyngd inom alla delar av förvaltningen respektive landskapet som helhet
- nettoöverföringarna till pensionsfonden hålls på en motsvarande nivå som under de senaste åren.

I övrigt gäller bl.a. socialvårdsplanen för åren 2002 – 2006, hälso- och sjukvårdsplanen för år 2002 samt trafikplanen för åren 1999 – 2008. Trafikplanen skall uppdateras under här avsedd period.

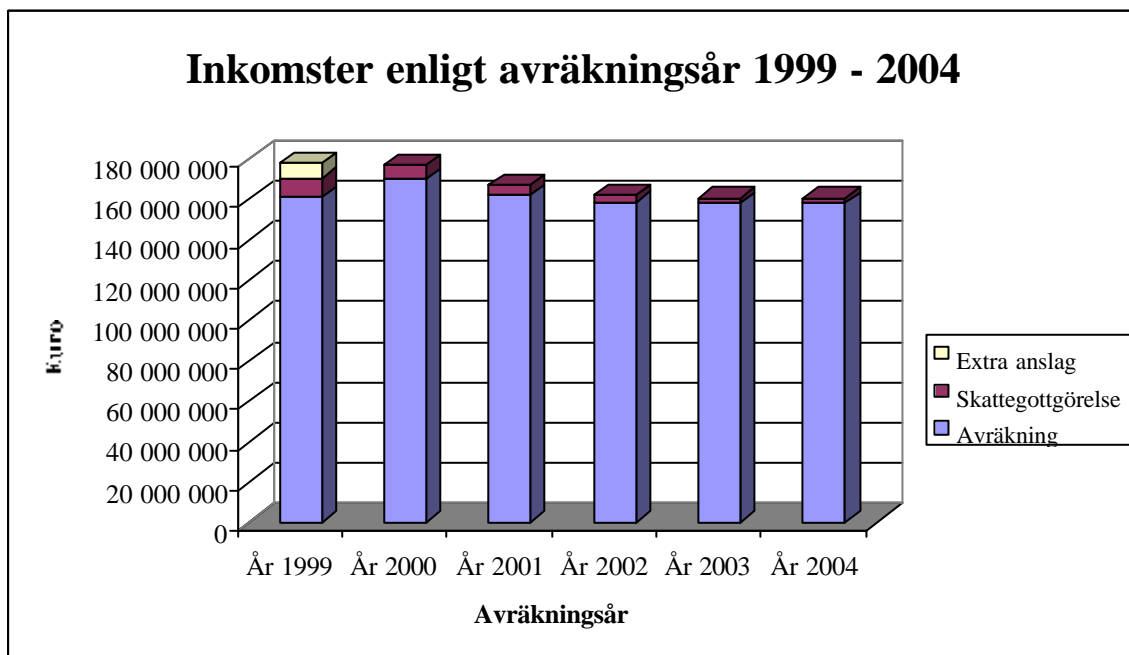
Inkomstutvecklingen

Enligt nurådande bedömningar av landskapets sammanlagda budgetinkomster beräknas dessa sjunka under de närmast kommande åren. Landskapets huvudsakliga inkomstkälla, avräkningsbeloppet, beräknas utgående från nuvarande konjunkturbedömning sjunka något de närmast följande åren. Skattegottgörelsen förväntas likaså sjunka. Nettoöverföringarna till pensionsfonden har i översikten beräknats vara på motsvarande nivå som tidigare år. Det ackumulerade överskottet från tidigare budgetår beräknas vara förbrukat efter år 2002 och anslag för täckande av föregående års underskott kan bli aktuellt år 2003. Till utjämningsfonden har under tidigare år en inkomstreserv om ca 13,5 miljoner euro avsatts.

Framtiden är även osäker vad gäller utvecklingen av avkastningen från Ålands Penningautomatförenings verksamhet.

Landskapets likviditet är för närvarande god. Om planerna enligt översikten förverkligas kommer dock likviditeten att sjunka och ett faktiskt behov att uppta finansieringslån kan uppstå under år 2004.

Inkomstutvecklingen för de viktigaste skatteinkomsterna återspeglas enligt grafen nedan. Inkomsterna visas enligt avräkningsår. För åren 1999 och 2000 påverkade statens försäljning av Soneraaktier avräkningsbeloppet.

Utgiftsutvecklingen

Under de kommande tre åren bör utgiftsökningarna hållas tillbaka. Detta medför ett påtagligt behov av prioriteringar i budgeteringsprocessen samt av att strama åt överföringar av budgetmedel i bokslutet och således indra tidigare reserveringar som det ej längre finns ett konkret behov av. Reserverade medel beaktas i högre grad i budgeteringsskedet samtidigt som en striktare linje kommer att hållas när speciellt större anslag tas upp i budgeten för att tidsutdräkten mellan budgetering och faktisk användning av anslag skall minskas.

Under den kommande treårsperioden hålles konsumtionsutgifterna på i stort sett oförändrad nivå. Nämnvärd ökning har enbart gjorts för högre pensionsutgifter. Mot slutet av kommande treårsperiod kommer ett ökat tryck på utbildning då elevantalet i grundskolornas avgångsklasser ökar och dessa skall in i utbildningssystemet efter grundskolan. Kostnaderna förväntas därför öka stegvis fr.o.m. år 2004. Utgående från åldersstrukturen kan de som lämnar grundskolan åren 2004 - 2006 förväntas öka antalet studerande i landskapets skolor jämfört med dagens nivå så att de under år 2006 är ca 160 flera än idag. Därtill är yrkeshögskolan under uppbyggnad varför vissa budgeteffekter kan komma beroende på de beslut som tas om yrkeshögskolans framtid. Som en följd av ovanstående planeras landskapets skolor byggas till i en relativt stor omfattning, vilket även kommer att medföra ökade driftskostnader för fastigheter.

Mot bakgrund av detta och att det ekonomiska handlingsutrymmet minskar kommer prioriteringsbehovet att öka vad gäller konsumtionsutgifter och reserverade medel på tvååriga VR-anslag beaktas i större grad i budgeteringsskedet.

Rörande överföringsutgifterna hålles en stram linje i budgeteringen. Speciellt stort kommer fortsättningsvis trycket på landskapsandelar för såväl grundskoleprojekt som sociala anläggningsprojekt att vara.

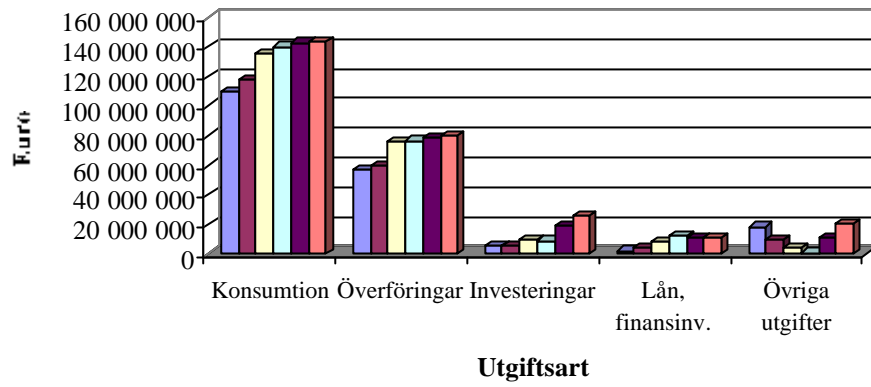
Investeringsvolymen är hög de kommande åren. Prioriteringsbehovet är stort och landskapsstyrelsen avser att i första hand tillgodose utrymmesbehovet för landskapsförvaltningen i självstyrelsegården, ett flertal investeringar i skolornas utrymmen och andra akuta investeringsbehov. Därtill tillkommer satsningar på infrastrukturella investeringar som förväntas få stora ringeffekter i landskapet (kongress- och kulturhus samt golfbana).

I budgetförslaget för år 2002 föreslås en övergång till direkt långivning från räntestöd för hyresbostäder varför lånenivån ökar under kommande treårsperiod. För övriga finansinvesteringar förväntas inte några större förändringar.

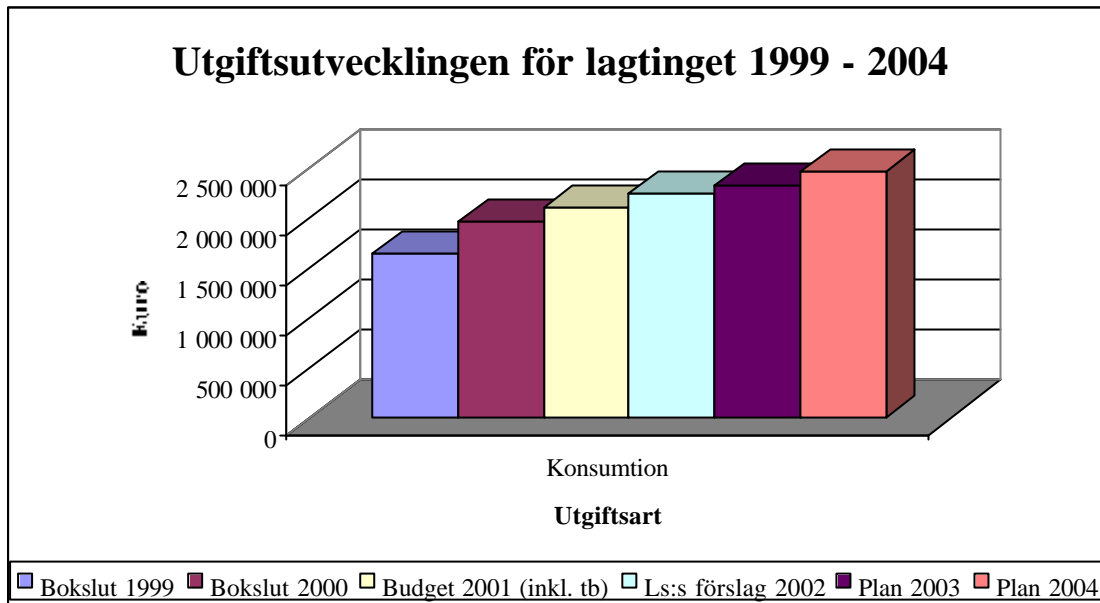
Övriga utgifter avser främst ränteutgifter. Nivån är således beroende av dels ränteläget och dels eventuella behov att uppta finansieringslån. Därtill kommer anslag för täckande av föregående års underskott med stor sannolikhet att bli aktuellt redan år 2003.

Utgifterna enligt utgiftsart förväntas i stort utveckla sig enligt nedanstående graf.

Utgiftsutvecklingen 1999 - 2004

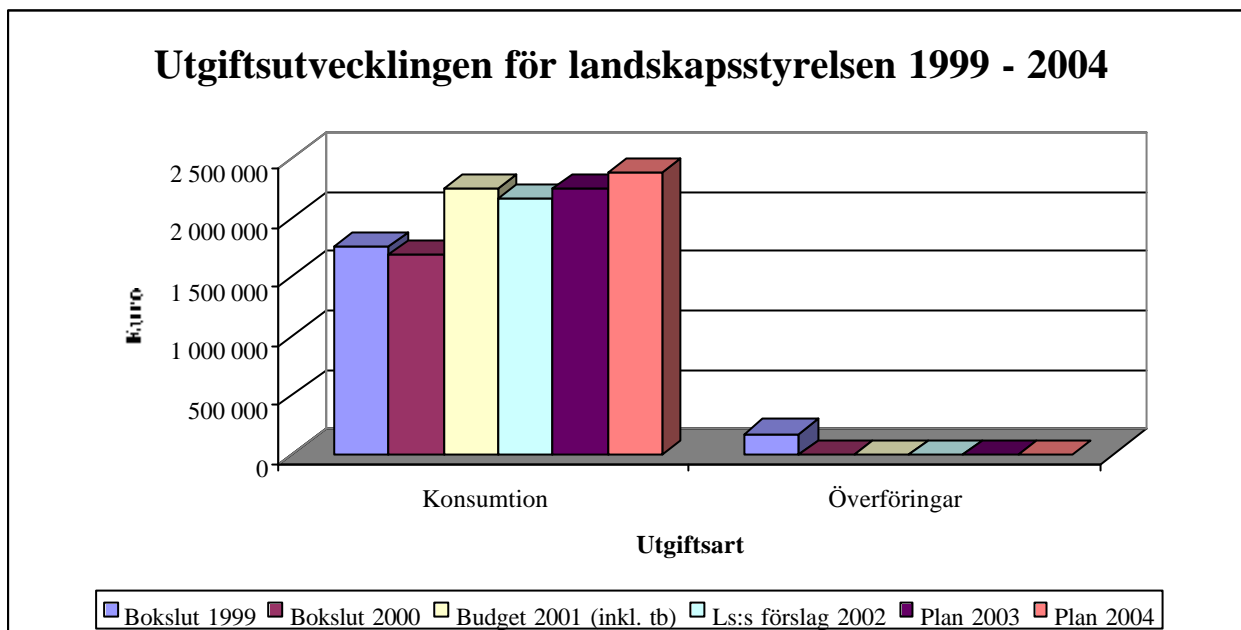

■ Bokslut 1999
 ■ Bokslut 2000
 ■ Budget 2001 (inkl. tb)
 ■ Ls:s förslag 2002
 ■ Plan 2003
 ■ Plan 2004

Lagtinget

Under lagtingets huvudtitel har inte några övergripande förändringar beaktats. Lagtingets behov av kontorsutrymmen tillgodoses i samband med tillbyggnaden av självstyrelsegården och budgeteras under kansliavdelningen.

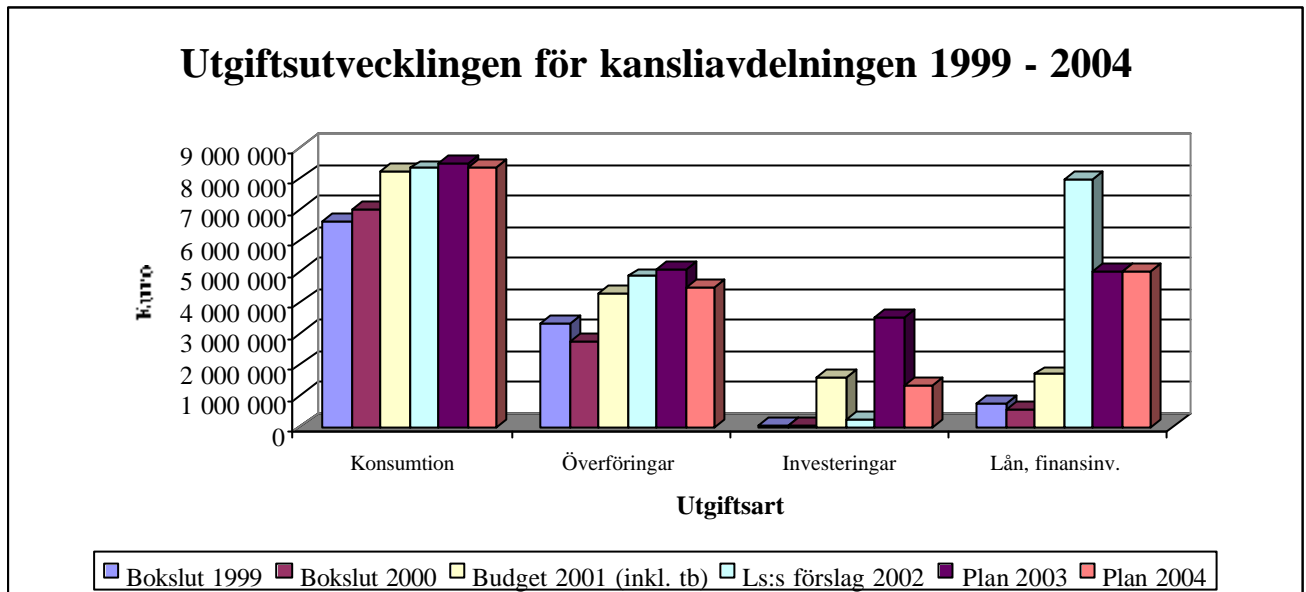
Landskapsstyrelsen

Under landskapsstyrelsens huvudtitel förväntas inte några större förändringar de kommande åren. Dock kan viss utökning komma att krävas med anledning av utökade internationella kontakter.

Lagberedningen, revisionsbyrån och Ålands statistik- och utredningsbyrå beräknas ha i stort oförändrad utgiftsnivå.

Kansliavdelningen

43.05. Radio- och TV-verksamhet

På basis av lagtingets behandling av det mediapolitiska programmet avser landskapsstyrelsen ta ställning till hur finansieringen skall skötas på lång sikt. Understödet för finansiering av Ålands Radio och TV Ab:s verksamhet har under de kommande åren dock beaktats uppgå till högst den reella nivån som budgetförslaget för år 2002 innebär. Därtill ingår såväl år 2002 som år 2003 medel för digital TV-sändarutrustning.

43.10. Lagtingsval

År 2003 anordnas lagtingsval. Med dagens teknik anses röstning via Internet inte vara möjlig.

43.25. Främjande av bostadsproduktion

Under de kommande tre åren har som anslag för bostadslån för hyresbostäder beaktats 8 miljoner euro år 2002 respektive 5 miljoner euro såväl år 2003 som år 2004.

43.40. Fastighetsförvaltning

Under år 2003 ingår resterande anslag om 3 miljoner euro för tillbyggnad av självstyrelsegården. Byggnadsarbetet kan enligt planerna ingångsättas under hösten 2002. I samband med tillbyggnaden planeras även vissa lämpliga renoveringsåtgärder av självstyrelsegården vidtagna. Med en beräknad byggtid om ca ett år har driftskostnader för tillbyggnaden beaktats under år 2004.

Landskapsstyrelsen har igångsatt en utredning för att klarlägga om förvaltningen av landskaps fastigheter är ändamålsenligt organiserad. Beroende på utfallet av utredningen kan förändringar i budgeteringen bli aktuella under kommande år men utgiftsnivån ur helhetsperspektiv torde inte förändras i för det här sammanhanget betydelsefull grad.

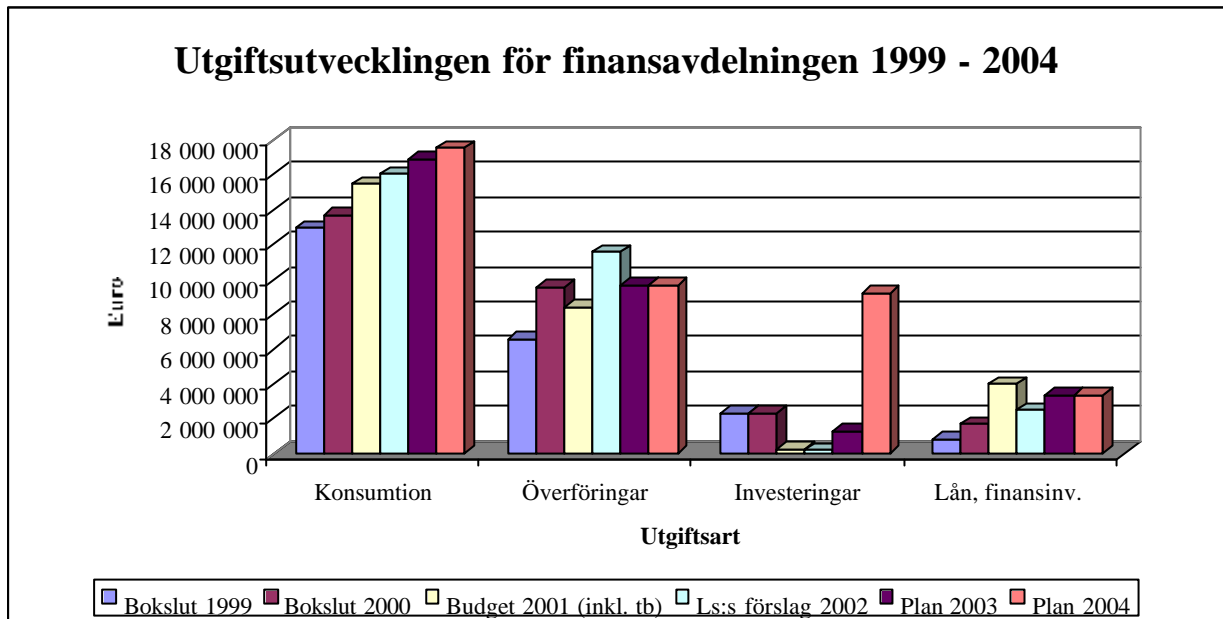
43.60. Ålands polismyndighet

I detta skede ingår under år 2004 delanslag för en eventuell tillbyggnad av polishuset för att möjliggöra en sammanföring av alarmeringsfunktionerna. Tillbyggnaden jämte vissa ombyggnader av befintliga utrymmen uppskattas till ett projekt på ca 1,7 miljoner euro.

43.95. Enligt förvaltningsområde icke fördelade utgifter

I samband med att självstyrelsegårdens tillbyggnad tas i bruk kan de upphyrda utrymmena minska.

Finansavdelningen

44.05. Allmänna stöd till kommunerna

Under perioden avses landskapsandelssystemet reviderat. För de allmänna stöden till kommunerna beräknas dock inte några stora förändringar av nivå. I översikten har kompensationer till kommunerna för utebliven kapitalinkomstskatt, utökad förvärvsinkomstavgift samt kompensation i samband med förändrad samfundskattefördelningsnyckel beaktats.

44.10. Särskilda understöd, lån och investeringar

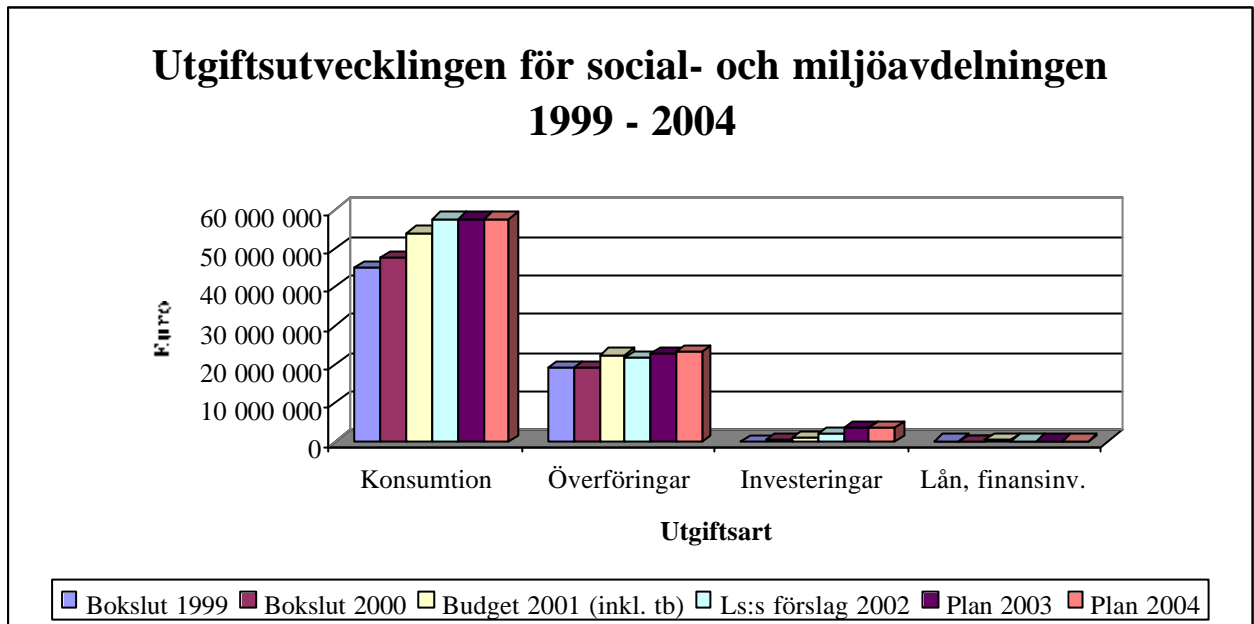
I översikten har beaktats att byggandet av kongress- och kulturhuset tidigast kan komma igång hösten 2003. Med beaktande av tillgängliga medel och en total kostnad om ca 12,6 miljoner euro behövs ytterligare en miljon euro under år 2003 och 9 miljoner euro år 2004.

Lån åt kommuner för inrättande av arbetsplatsområden ingår under hela treårsperioden.

44.90. Pensioner och pensionsutgifter

En stor ökning av antalet pensionstagare är att vänta de kommande åren varför en ökning beaktats för såväl år 2003 som år 2004.

Social- och miljöavdelningen

45.10. Övriga sociala uppgifter

Barnbidragen och bostadsbidragen ingår enligt oförändrade principer.

45.15. Av kommunerna anordnade sociala tjänster

Landskapsandelarna för anläggningsprojekt inom socialvården har beaktats med 2,3 miljoner euro såväl år 2003 som år 2004.

45.20. Mottagande av flyktingar

År 2002 ingår utökad anslag för kostnader för nya flyktingfamiljer. Därefter sjunker anslagsbehovet ånyo.

45.54. Vattenförsörjning och vattenvård

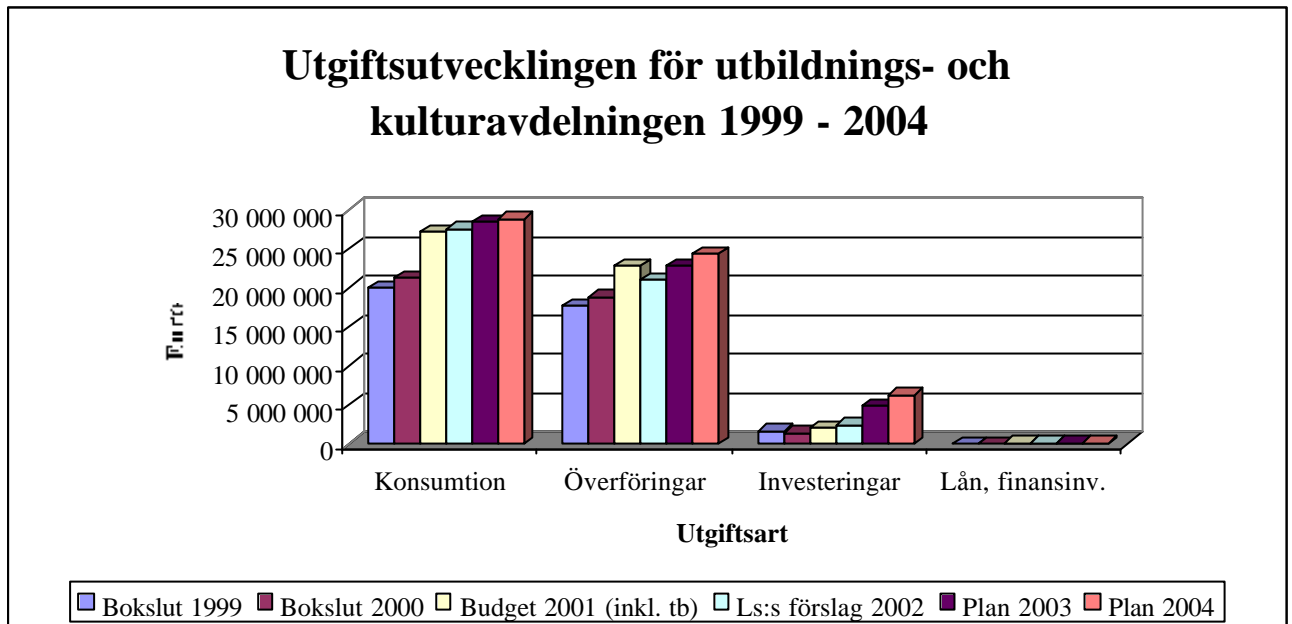
Behovet av understöd för samhällenas vatten- och avloppsåtgärder beräknas vara på en hög nivå under här avsedd period.

45.70. Ålands hälso- och sjukvård

För ÅHS's driftskostnader har anslag om knappt 55,2 miljoner euro beaktats för såväl år 2002 som år 2003 och år 2004.

För investeringar ingår knappt 1,9 miljoner euro år 2002 samt i detta skede 3,5 miljoner euro såväl år 2003 som år 2004.

Utbildnings- och kulturavdelningen

46.03. Studieserviceenheten

Fr.o.m. år 2004 till ca år 2006 kan studiestödet förväntas stiga till en högre nivå då ett större antal studerande kommer att finnas än för närvarande. Den högre nivån kommer sedan att vara ända in i nästa decennium.

46.15. Grundskoleväsendet

Landskapsandelen för grundskole- och biblioteksprojekt är fortfarande hög under hela kommande treårsperiod. I översikten ingår ca 2,9 miljoner euro år 2002, ca 4,4 miljoner euro år 2003 och ca 5,6 miljoner euro år 2004.

Pensionspremierna för grundskollärare förväntas fortsättningsvis öka och har medtagits i planen under detta kapitel i avvaktan på en pågående utredning.

46.25. Läromedelscentralen

I avvaktan på en utredning ingår läromedelscentralen enligt nuvarande nivå och struktur i översikten.

Landskapets skolor och utbildning

Driftsutgifterna skall under de kommande åren hållas på högst motsvarande nivå som år 2002. De skolor som får utökad antagning under här avsedd period kompenseras för detta varför omprioriteringar kan bli aktuella.

46.17. Utbildning efter grundskolan

Under kapitlet har i detta skede anslag för tilläggsutrymmen för vårdinstitutet, yrkesskolan och vissa allmänna behov beaktats. Översikten utgår från ett projekt under åren 2003 - 2004

till en totalkostnad om 3,7 miljoner euro. I beloppet ingår även utrymmen för yrkesträningsundervisningen.

46.18. Ålands yrkeshögskola

Verksamheten inom ramen för Ålands yrkeshögskola bedrivs som en försöksverksamhet under åren 1997 - 2002. I treårsöversikten har beaktats budgetering enligt oförändrad nivå och struktur. Beslut om framtida organisation och struktur för yrkeshögskolan kan dock medföra förändringar i budgeteringen.

46.32. Ålands folkhögskola

Under de närmaste åren kan vissa renoveringsarbeten bli aktuella för folkhögskolans fastigheter.

46.35. Ålands lyceum

För att möta behovet av tilläggsutrymmen avses en tillbyggnad för totalt ca 3,6 miljoner euro uppföras under åren 2003 - 2004.

46.39. Ålands teknologicentrum

Teknologicentret budgeteras under näringsavdelningens förvaltningsområde fr.o.m. år 2002.

46.40. Ålands sjömansskola

För att möta behovet av lämpliga och tilläggsutrymmen avses en tillbyggnad uppföras jämte vissa ombyggnadsarbeten utföras under åren 2002 - 2003. Projektets beräknade totalkostnad är 1,7 miljoner euro. Beroende av framtida beslut angående skolfartygsfrågan kan behov av utökade medel uppstå.

46.42. Ålands yrkesskola

I översikten har anslag för uppförande av en ny byggverkstad åren 2002 - 2003 till en totalkostnad om ca 1,3 miljoner euro beaktats. Därtill kan en ombyggnad av den gamla verkstaden bli aktuell.

46.44. Ålands naturbruksskola

För uppförande av en ny lösdriftsladugård ingår anslag i budgetförslaget för år 2002.

46.48. Ålands hotell- och restaurangskola

För en eventuell tillbyggnad av hotell- och restaurangskolan har ett delanslag beaktats år 2004. Tillbyggnaden avses uppförd åren 2004 - 2005 till en beräknad totalkostnad om 2,4 miljoner euro.

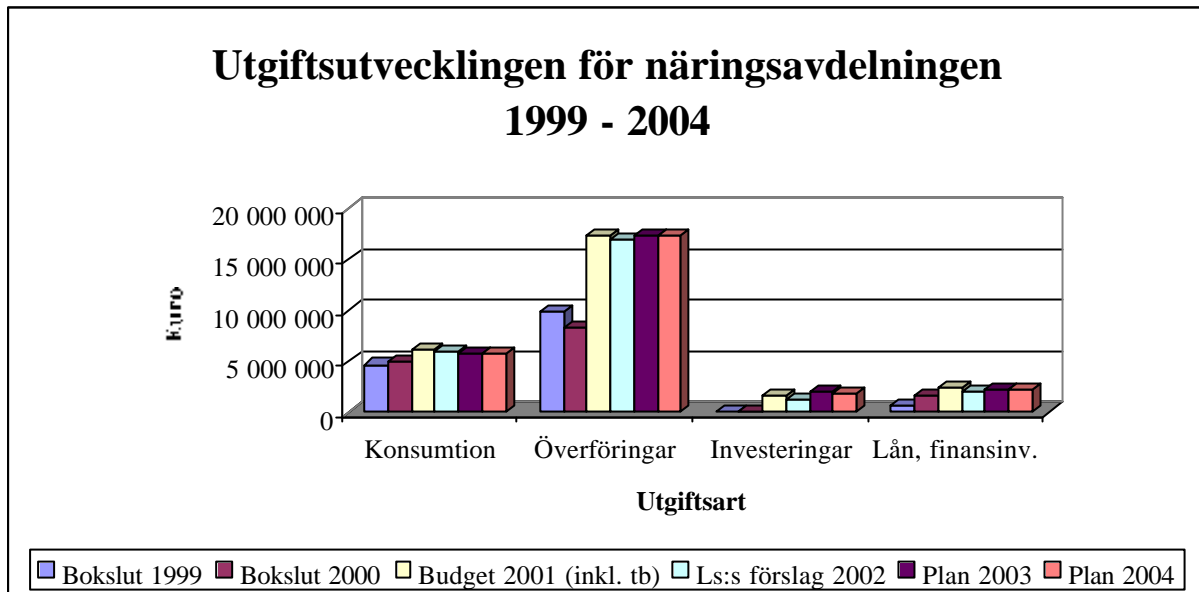
Museibyran

För museibyran's enheter har i stort sett oförändrad verksamhetsomfattning beaktats under de kommande tre åren.

Ett museilager för högst 1,2 miljoner euro planeras och projekteras under här avsedd period. Lagret avses uppfört vid ett byggkonjunkturmässigt lämpligt tillfälle. I översikten har inte

anslag för byggande beaktats.

Näringsavdelningen

47.01. Allmän förvaltning

Arbetet med skogscertifieringen kräver stora tilläggsresurser ännu under år 2002 varefter behovet beräknas minska.

47.03. Näringslivets främjande

Formerna för transportstödet kan komma att ändra under kommande treårsperiod.

Landskapsstyrelsen avser att i större utsträckning prioritera lån, räntestöd och garantier framom övriga bidrag.

Produktutveckling är högt prioriterat de kommande åren, då det lägger grunden för nytänkande och utveckling. Det kan också bidra till utveckling av nya affärsidéer samt utveckling av produkter och tjänster som kan öka exporten och företagets internationalisering.

47.46. Försöksverksamheten

Planering och projektering av om- och tillbyggnad av försöksstationens arbetsutrymmen pågår. Anslag för genomförande av projektet kan bli aktuellt under här avsedd period. Enligt preliminära uppskattningar kan totalkostnaden röra sig om ca 0,3 miljoner euro.

47.49. Ålands svinavelsstation

För svinavelsstationen införs nettobudgetering år 2002. Avsikten är att verksamheten skall bedrivas så att utgifterna till fullo täcks av inkomster fr.o.m. år 2003.

47.52. Skötsel av jordegendomar

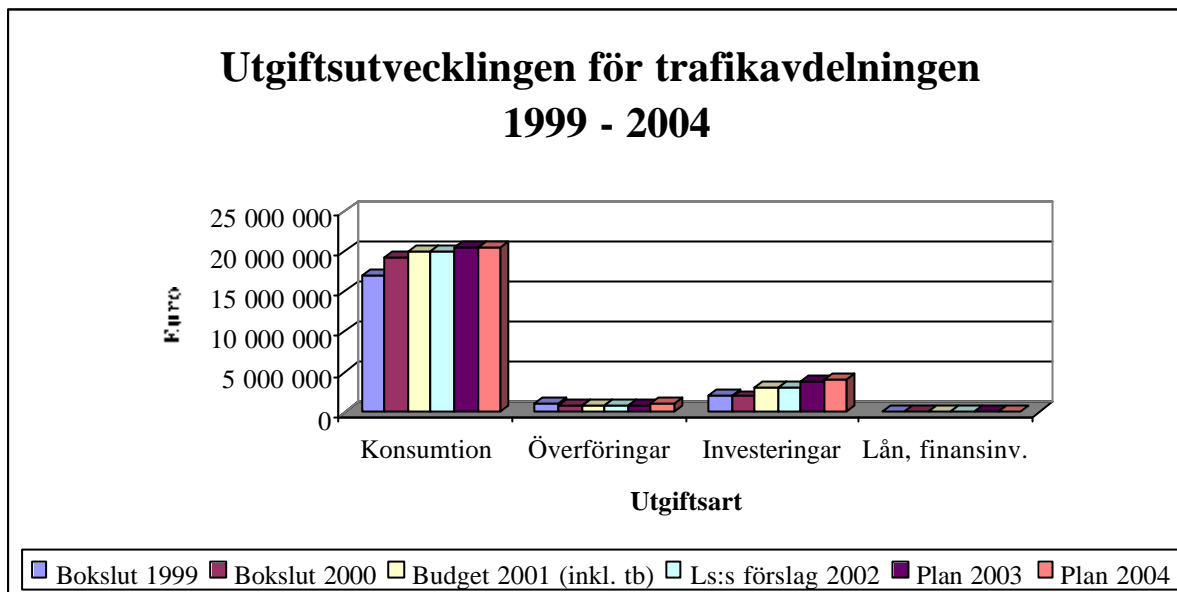
Vissa inledande markarbeten för golfbanan i Grelsbys beräknas kunna inledas under år 2002. I

översikten har för såväl år 2003 som år 2004 anslag om 1,85 miljoner euro beaktats.

47.58. Ålands fiskodling, Guttorp

Under år 2002 avses en ombyggnad av vattenföringssystemet vid fiskodlingen så att recirkulering av odlingsvattnet blir möjlig genomförd. Därtill byggs nya bassänger för avelsfisk. Projektets beräknade totalkostnad är 0,67 miljoner euro. Efter att recirkuleringsystemet tagits i drift förväntas driftskostnaderna sjunka betydligt.

Trafikavdelningen

Under trafikavdelningens förvaltningsområde planeras i detta skede inga sådana övergripande förändringar som påverkar totalbehovet av budgetmedel under de kommande tre åren.

48.30. Vägar, broar, hamnar och linfärjor

År 2002 införs nettobudgetering för väghållningsenheten.

Uppförande av ett sandlager kan beroende av beslut i samband med förnyad trafikplan bli aktuellt under här avsedd period.

48.60. Ålandstrafiken

Fr.o.m. år 2002 budgeteras ålandstrafiken under momentet för sjötrafikens verksamhetsutgifter.

SAMMANDRAG AV FÖRSLAG TILL TREÅRS PLAN ÅREN 2002 - 2004

2001 års penningvärde

	Konsumtions- utgifter	Överförings- utgifter	Realinves- teringar	Lån och övr. finansinves- teringar	Övriga utgifter	UTGIFTER	INKOMSTER	NETTO- UTGIFTER	ANM.
Belopp anges i euro									
Lagtinget									
Ls:s förslag 2002	2 237 000	0	0	0	0	2 237 000	3 000	2 234 000	
Beräknat 2003	2 333 000	0	0	0	0	2 333 000	3 000	2 330 000	
Beräknat 2004	2 471 000	0	0	0	0	2 471 000	3 000	2 468 000	
Landskapsstyrelsen									
Ls:s förslag 2002	2 151 000	0	0	0	0	2 151 000	200 000	1 951 000	
Beräknat 2003	2 240 000	0	0	0	0	2 240 000	199 000	2 041 000	
Beräknat 2004	2 385 000	0	0	0	0	2 385 000	199 000	2 186 000	
Kansliavdelningens förv.omr.									
Ls:s förslag 2002	8 321 000	4 847 000	218 000	8 000 000	0	21 386 000	3 260 000	18 126 000	
Beräknat 2003	8 494 000	5 101 000	3 550 000	5 000 000	0	22 145 000	3 257 000	18 888 000	
Beräknat 2004	8 336 000	4 490 000	1 350 000	5 000 000	0	19 176 000	3 258 000	15 918 000	
Finansavdelningens förv.omr.									
Ls:s förslag 2002	16 058 000	11 582 000	200 000	2 500 000	0	30 340 000	10 393 000	19 947 000	
Beräknat 2003	16 918 000	11 657 000	1 250 000	3 340 000	0	33 165 000	10 574 000	22 591 000	
Beräknat 2004	17 557 000	11 682 000	9 250 000	3 340 000	0	41 829 000	11 591 000	30 238 000	
Soc. o. miljöavd.förv.omr.									
Ls:s förslag 2002	57 708 000	21 681 000	1 870 000	93 000	0	81 352 000	7 738 000	73 614 000	
Beräknat 2003	57 719 000	22 668 000	3 500 000	135 000	0	84 022 000	7 770 000	76 252 000	
Beräknat 2004	57 707 000	23 017 000	3 500 000	135 000	0	84 359 000	7 771 000	76 588 000	

	Konsumtions- utgifter	Överförings- utgifter	Realinves- teringar	Lån och övr. finansinves- teringar	Övriga utgifter	UTGIFTER	INKOMSTER	NETTO- UTGIFTER	ANM.
Utbildnings-o.kulturavd.förv.omr.									
Ls:s förslag 2002	27 612 000	21 004 000	2 401 000	52 000	0	51 069 000	3 020 000	48 049 000	
Beräknat 2003	28 530 000	22 815 000	4 851 000	54 000	0	56 250 000	2 753 000	53 497 000	
Beräknat 2004	28 819 000	24 398 000	6 259 000	61 000	0	59 537 000	2 862 000	56 675 000	
Näringsavd.förv.område									
Ls:s förslag 2002	5 893 000	16 921 000	1 334 000	1 956 000	0	26 104 000	4 666 000	21 438 000	
Beräknat 2003	5 875 000	17 366 000	2 090 000	2 156 000	0	27 487 000	4 736 000	22 751 000	
Beräknat 2004	5 876 000	17 466 000	1 870 000	2 156 000	0	27 368 000	4 728 000	22 640 000	
Trafikavdelningens förv.omr.									
Ls:s förslag 2002	20 037 000	800 000	3 069 000	0	0	23 906 000	1 964 000	21 942 000	
Beräknat 2003	20 417 000	950 000	3 759 000	0	0	25 126 000	1 745 000	23 381 000	
Beräknat 2004	20 418 000	970 000	3 960 000	0	0	25 348 000	1 746 000	23 602 000	
Finansieringsutg.o.-ink.									
Ls:s förslag 2002	0	0	0	0	1 017 000	1 017 000	208 318 000	-207 301 000	
Beräknat 2003	0	0	0	0	11 017 000	11 017 000	176 412 000	-165 395 000	
Beräknat 2004	0	0	0	0	21 017 000	21 017 000	174 912 000	-153 895 000	
TOTALT									
Ls:s förslag 2002	140 017 000	76 835 000	9 092 000	12 601 000	1 017 000	239 562 000	239 562 000	0	
Beräknat 2003	142 526 000	80 557 000	19 000 000	10 685 000	11 017 000	263 785 000	207 449 000	56 336 000	underskott
Beräknat 2004	143 569 000	82 023 000	26 189 000	10 692 000	21 017 000	283 490 000	207 070 000	76 420 000	underskott

ÖVERSIKT ÖVER ÅREN 2002 - 2004

INKOMSTER PER UPPGIFTSOMRÅDE

2001 års penningvärde

(Belopp anges i euro)	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Ls:s förslag år 2002	Beräknat år 2003	Beräknat år 2004
31. LAGTINGET	2 500	3 000	3 000	3 000
31.05. LAGTINGETS KANSLI	2 500	3 000	3 000	3 000
32. LANDSKAPSSTYRELSEN	189 700	200 000	199 000	199 000
32.05. LANDSKAPSSTYRELSENS ÖVRIGA INKOMSTER	154 200	166 000	166 000	166 000
32.20. KONSUMENTRÅDGIVNING	29 600	30 000	30 000	30 000
32.40. LAGBEREDNINGEN	5 900	4 000	3 000	3 000
33. KANSLIAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	3 358 400	3 260 000	3 257 000	3 258 000
33.01. ALLMÄN FÖRVALTNING	42 000	42 000	42 000	42 000
33.03. EXTERN INFORMATIONSVERKSAMHET	4 400	4 000	4 000	4 000
33.04. FRÄMJANDE AV JÄMSTÄLLDHETEN	10 100	52 000	52 000	52 000
33.05. RADIO- OCH TV-VERKSAMHET	1 415 300	1 607 000	1 600 000	1 600 000
33.15. UNDERSTÖDJANDE AV POLITISK VERKSAMHET	93 300	98 000	98 000	98 000
33.25. FRÄMJANDE AV BOSTADSPRODUKTION	111 500	17 000	17 000	17 000
33.27. ELSÄKERHET OCH ENERGI	20 200	15 000	15 000	15 000
33.30. BRAND- OCH RÄDDNINGSVÄSENDET	800	1 000	1 000	1 000
33.32. LANDSKAPSALARMCENTRALEN	18 500	18 000	18 000	19 000
33.40. FASTIGHETSFÖRVALTNING	191 700	200 000	200 000	200 000
33.60. ÅLANDS POLISMYNDIGHET	168 200	168 000	168 000	168 000
33.70. MOTORFORDONSBYRÅN	608 000	619 000	623 000	623 000
33.80. POSTEN PÅ ÅLAND	639 100	380 000	380 000	380 000
33.95. ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE INKOMSTER	35 300	39 000	39 000	39 000
34. FINANSVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	11 324 100	10 393 000	10 574 000	11 591 000
34.10. SÄRSKILDA UNDERSTÖD, LÅN OCH INVESTERINGAR	30 300	30 000	30 000	30 000
34.20. PENNINGAUTOMATMEDEL	5 096 100	4 035 000	3 500 000	4 200 000
34.90. PENSIONER OCH PENSIONSAVGIFTER	5 886 600	6 000 000	6 700 000	7 000 000
34.95. ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE INKOMSTER	311 100	328 000	344 000	361 000
35. SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	7 259 500	7 738 000	7 770 000	7 771 000
35.01. ALLMÄN FÖRVALTNING	19 500	11 000	11 000	11 000
35.52. NATURVÅRD	10 400	11 000	12 000	12 000
35.54. VATTENFÖRSÖRJNING OCH VATTENVÅRD	68 100	0	0	0
35.58. ÅLANDS MILJÖLABORATORIUM	0	50 000	51 000	52 000
35.59. ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND	13 500	15 000	45 000	45 000
35.70. ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	7 148 000	7 651 000	7 651 000	7 651 000
36. UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	3 143 300	3 020 000	2 753 000	2 862 000
36.01. ALLMÄN FÖRVALTNING	1 700	0	0	0
36.03. STUDIESERVICEENHETEN	33 600	33 000	33 000	33 000
36.13. PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR KULTURELL VERKSAMHET	12 600	10 000	5 000	4 000
36.18. ÅLANDS YRKESHÖGSKOLA	151 300	247 000	150 000	150 000
36.19. VUXENUTBILDNINGSENHETEN	1 700	10 000	10 000	10 000
36.20. EUROPEISKA UNIONEN - MÅLPROGRAM 3	383 800	376 000	380 000	362 000
36.25. ÅLANDS LÄROMEDELSCENTRAL	96 200	101 000	101 000	102 000

(Belopp anges i euro)	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Ls:s förslag år 2002	Beräknat år 2003	Beräknat år 2004
36.30. ÅLANDS HÖGSKOLA	205 300	177 000	177 000	177 000
36.32. ÅLANDS FOLKHÖGSKOLA	134 600	134 000	23 000	135 000
36.34. ÅLANDS MUSIKINSTITUT	43 700	45 000	45 000	47 000
36.35. ÅLANDS LYCEUM	169 900	170 000	172 000	177 000
36.36. ÅLANDS SJÖFARTSLÄROVERK	193 400	188 000	210 000	210 000
36.38. ÅLANDS TEKNISKA LÄROVERK	77 400	77 000	77 000	77 000
36.39. ÅLANDS TEKNOLOGICENTRUM	33 600	0	0	0
36.40. ÅLANDS SJÖMANSSKOLA	73 000	100 000	100 000	100 000
36.41. ÅLANDS SJÖSÄKERHETSCENTRUM	459 100	300 000	250 000	250 000
36.42. ÅLANDS YRKESSKOLA	84 100	84 000	84 000	84 000
36.44. ÅLANDS NATURBRUKSSKOLA	331 300	330 000	330 000	330 000
36.46. ÅLANDS HUSMODERSSKOLA	10 400	11 000	12 000	12 000
36.48. ÅLANDS HOTELL- OCH RESTAURANGSKOLA	158 100	158 000	158 000	158 000
36.50. ÅLANDS VÅRDINSTITUT	69 600	70 000	35 000	35 000
36.52. ÅLANDS HANDELSLÄROVERK	92 500	85 000	88 000	88 000
36.60. MUSEIBYRÅNS ALLMÄNNA VERKSAMHET	6 700	3 000	3 000	3 000
36.62. ÅLANDS MUSEUM	48 800	46 000	47 000	48 000
36.64. ÅLANDS KONSTMUSEUM	3 100	4 000	6 000	13 000
36.66. KASTELHOLMS FORNMINNESOMRÅDE	148 100	147 000	143 000	143 000
36.68. BOMARSUNDS FORNMINNESOMRÅDE	23 400	14 000	14 000	14 000
36.70. ARKEOLOGISK VERKSAMHET	50 500	55 000	55 000	55 000
36.72. ETNOLOGISK VERKSAMHET	44 100	44 000	44 000	44 000
36.80. ÅLANDS LANDSKAPSARKIV	1 700	1 000	1 000	1 000
37. NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	4 927 500	4 666 000	4 736 000	4 728 000
37.01. ALLMÄN FÖRVALTNING	41 200	48 000	48 000	48 000
37.03. NÄRINGSLIVETS FRÄMJANDE	173 400	0	0	0
37.05. EUROPEISKA UNIONEN - MÅLPROGRAM 2	650 900	670 000	680 000	630 000
37.15. FRÄMJANDE AV LANTBRUKET	19 300	20 000	20 000	20 000
37.17. EUROPEISKA UNIONEN - PROGRAM FÖR LANDS- BYGDENS UTVECKLING	2 992 100	2 997 000	3 056 000	3 106 000
37.22. JAKT- OCH VILTVÅRD	130 500	141 000	141 000	141 000
37.24. FRÄMJANDE AV FISKERINÄRINGEN	4 200	0	0	0
37.26. EUROPEISKA UNIONEN - STRUKTURPROGRAM FÖR FISKERINÄRINGEN	486 100	530 000	530 000	530 000
37.46. FÖRSÖKSVERKSAMHETEN	37 000	38 000	38 000	38 000
37.49. ÅLANDS SVINAVELSTATION	106 000	0	0	0
37.52. SKÖTSEL AV JORDEGENDOMAR	134 600	68 000	68 000	60 000
37.55. SKÖTSEL AV EGNA SKOGAR	118 600	119 000	120 000	120 000
37.58. ÅLANDS FISKODLING, GUTTORP	33 600	35 000	35 000	35 000
38. TRAFIKADELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	1 657 300	1 964 000	1 745 000	1 746 000
38.01. ALLMÄN FÖRVALTNING	42 000	27 000	28 000	29 000
38.10. ÖVRIG TRAFIK	17 500	423 000	135 000	135 000
38.20. SJÖTRAFIKEN	546 600	530 000	510 000	510 000
38.30. VÄGAR, BROAR, HAMNAR OCH LINFÄRJOR	412 100	215 000	303 000	303 000
38.50. VERKSTAD OCH LAGER	639 100	769 000	769 000	769 000
39. SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMSTER AV LÅN OCH FINANSIERINGSINKOMSTER	201 581 100	208 318 000	176 412 000	174 912 000
39.01. FINANSIELLA INKOMSTER	3 935 600	4 055 000	4 060 000	4 060 000
39.10. SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR	172 723 000	166 642 000	164 282 000	162 782 000
39.20. ÅTERBETALADE LÅN	3 700 100	3 700 000	3 700 000	3 700 000
39.30. UPPTAGNA LÅN	2 522 800	24 051 000	2 500 000	2 500 000
39.90. ÅTERFÖRDA ANSLAG	2 203 300	1 870 000	1 870 000	1 870 000
39.98. ÖVERFÖRING FRÅN FÖREGÅENDE BUDGETÅR	16 496 300	8 000 000	0	0
SUMMA INKOMSTER	233 443 400	239 562 000	207 449 000	207 070 000

ÖVERSIKT ÖVER ÅREN 2002 - 2004

UTGIFTER PER UPPGIFTSOMRÅDE

2001 års penningvärde

(Belopp anges i euro)	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Ls:s förslag år 2002	Beräknat år 2003	Beräknat år 2004
41. LAGTINGET	2 111 400	2 237 000	2 333 000	2 471 000
41.01. LAGTINGET	1 278 200	1 329 000	1 400 000	1 500 000
41.05. LAGTINGETS KANSLI	493 600	554 000	577 000	602 000
41.10. LAGTINGETS ÖVRIGA UTGIFTER	283 400	305 000	307 000	320 000
41.20. ÅLANDS DELEGATION I NORDISKA RÅDET	56 200	49 000	49 000	49 000
42. LANDSKAPSSTYRELSEN	2 235 400	2 151 000	2 240 000	2 385 000
42.01. LANTRÅDET OCH LANDSKAPSSTYRELSENS LEDAMÖTER	768 400	640 000	730 000	810 000
42.05. LANDSKAPSSTYRELSENS ÖVRIGA UTGIFTER	475 400	476 000	476 000	476 000
42.20. KONSUMENTRÅDGIVNING	29 600	30 000	30 000	30 000
42.25. REVISIONSBYRÅN	123 800	135 000	135 000	135 000
42.30. ÅLANDS STATISTIK- OCH UTREDNINGSBYRÅ	375 700	394 000	394 000	394 000
42.40. LAGBEREDNINGEN	462 500	476 000	475 000	540 000
43. KANSLIAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	15 850 000	21 386 000	22 145 000	19 176 000
43.01. ALLMÅN FÖRVALTNING	1 497 500	1 500 000	1 550 000	1 550 000
43.03. EXTERN INFORMATIONSVERKSAMHET	102 400	185 000	185 000	185 000
43.04. FRÄMJANDE AV JÄMSTÄLLDHETEN	82 200	96 000	90 000	90 000
43.05. RADIO- OCH TV-VERKSAMHET	2 373 500	2 580 000	2 680 000	2 180 000
43.10. LAGTINGSVAL	0	0	90 000	0
43.15. UNDERSTÖDJANDE AV POLITISK VERKSAMHET	93 300	108 000	108 000	108 000
43.20. PLANLÄGGNINGS- OCH BYGGNADSVÄSENDET	69 000	70 000	70 000	70 000
43.25. FRÄMJANDE AV BOSTADSPRODUKTION	3 008 900	9 778 000	6 958 000	6 904 000
43.27. ELSÄKERHET OCH ENERGI	400 300	246 000	270 000	270 000
43.30. BRAND- OCH RÄDDNINGSVÄSENDET	243 900	223 000	208 000	161 000
43.32. LANDSKAPSALARMCENTRALEN	317 900	319 000	366 000	308 000
43.40. FASTIGHETSFÖRVALTNING	2 585 800	1 215 000	4 600 000	1 650 000
43.60. ÅLANDS POLISMYNDIGHET	4 054 000	4 046 000	4 125 000	4 925 000
43.70. MOTORFORDONSBYRÅN	604 300	616 000	616 000	616 000
43.80. POSTEN PÅ ÅLAND	0	0	0	0
43.95. ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE UTGIFTER	417 000	404 000	229 000	159 000
44. FINANSVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	28 088 300	30 340 000	33 165 000	41 829 000
44.01. ALLMÅN FÖRVALTNING	1 700 000	1 718 000	1 860 000	1 860 000
44.05. ALLMÄNNA STÖD TILL KOMMUNERNA	7 148 100	8 600 000	8 675 000	8 700 000
44.10. SÄRSKILDA UNDERSTÖD, LÅN OCH INVESTERINGAR	3 394 000	4 530 000	6 370 000	14 370 000
44.20. PENNINGAUTOMATMEDEL	1 823 100	952 000	952 000	952 000
44.90. PENSIONER OCH PENSIONSavgIFTER	12 555 400	13 099 000	13 725 000	14 356 000
44.95. ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE UTGIFTER	1 467 700	1 441 000	1 583 000	1 591 000
45. SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGS- OMRÅDE	77 639 600	81 352 000	84 022 000	84 359 000
45.01. ALLMÅN FÖRVALTNING	1 058 600	1 080 000	1 113 000	1 113 000
45.10. ÖVRIGA SOCIALA UPPGIFTER	9 122 200	8 949 000	8 918 000	8 918 000
45.15. AV KOMMUNERNA ANORDNADE SOCIALA TJÄNSTER	10 545 300	9 477 000	10 700 000	11 050 000
45.20. MOTTAGANDE AV FLYKTINGAR	25 200	486 000	164 000	164 000
45.25. PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR SOCIAL VERKSAMHET	1 451 400	1 452 000	1 452 000	1 452 000
45.30. ÖVRIGA HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSUPPGIFTER	616 600	491 000	457 000	456 000
45.35. ÖVRIG VETERINÄRVÅRD	47 900	27 000	20 000	6 000
45.50. ALLMÅN MILJÖVÅRD	75 700	118 000	78 000	78 000
45.52. NATURVÅRD	491 300	310 000	352 000	352 000
45.54. VATTENFÖRSÖRJNING OCH VATTENVÅRD	1 102 700	975 000	1 100 000	1 102 000
45.56. AVFALLSHANTERING	489 500	524 000	524 000	524 000
45.58. ÅLANDS MILJÖLABORATORIUM	0	264 000	264 000	264 000

(Belopp anges i euro)	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Ls:s förslag år 2002	Beräknat år 2003	Beräknat år 2004
45.59. ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND	139 600	169 000	220 000	220 000
45.70. ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	52 473 600	57 030 000	58 660 000	58 660 000
46. UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	51 932 800	51 069 000	56 250 000	59 537 000
46.01. ALLMÄN FÖRVALTNING	1 008 300	1 051 000	1 035 000	1 035 000
46.03. STUDIESERVICEENHETEN	5 415 100	5 591 000	5 591 000	5 591 000
46.05. FRITT BILDNINGSARBETE OCH HANTVERKSUTBILDNING	501 900	496 000	510 000	528 000
46.07. BIBLIOTEKVERKSAMHETEN	533 900	507 000	595 000	618 000
46.09. ALLMÄN UNGDOMS-, IDROTTS- OCH KULTURVERKSAMHET	623 000	876 000	1 026 000	1 078 000
46.11. PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR UNGDOMSARBETE OCH IDROTT	1 059 700	1 059 000	1 059 000	1 059 000
46.13. PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR KULTURELL VERKSAMHET	761 900	572 000	572 000	572 000
46.15. GRUNDSKOLEVÄSENDET	13 626 700	11 838 000	13 558 000	15 183 000
46.17. UTBILDNING EFTER GRUNDSKOLAN	227 100	241 000	1 444 000	2 754 000
46.18. ÅLANDS YRKESHÖGSKOLA	790 500	885 000	900 000	900 000
46.19. VUXENUTBILDNINGSENHETEN	806 500	763 000	807 000	807 000
46.20. EUROPEISKA UNIONEN - MÅLPROGRAM 3, ÅTGÄRD 1 OCH 2	734 900	644 000	658 000	612 000
46.25. ÅLANDS LÄROMEDELSCENTRAL	135 100	139 000	139 000	139 000
46.30. ÅLANDS HÖGSKOLA	814 100	774 000	774 000	774 000
46.32. ÅLANDS FOLKHÖGSKOLA	880 000	855 000	955 000	855 000
46.34. ÅLANDS MUSIKINSTITUT	594 900	615 000	615 000	615 000
46.35. ÅLANDS LYCEUM	3 165 500	3 188 000	4 770 000	4 850 000
46.36. ÅLANDS SJÖFARTSLÄROVERK	1 354 400	1 500 000	1 380 000	1 360 000
46.38. ÅLANDS TEKNISKA LÄROVERK	1 690 800	1 650 000	1 840 000	1 840 000
46.39. ÅLANDS TEKNOLOGICENTRUM	359 800	0	0	0
46.40. ÅLANDS SJÖMANSSKOLA	2 525 500	3 286 000	3 645 000	2 865 000
46.41. ÅLANDS SJÖSÄKERHETSCENTRUM	589 300	504 000	500 000	500 000
46.42. ÅLANDS YRKESSKOLA	4 547 600	3 949 000	4 130 000	3 984 000
46.44. ÅLANDS NATURBRUKSSKOLA	1 333 700	1 808 000	1 380 000	1 394 000
46.46. ÅLANDS HUSMODERSSKOLA	290 600	278 000	280 000	280 000
46.48. ÅLANDS HOTELL- OCH RESTAURANGSKOLA	1 752 500	1 915 000	1 934 000	3 134 000
46.50. ÅLANDS VÅRDINSTITUT	1 069 900	1 144 000	1 150 000	1 200 000
46.52. ÅLANDS HANDELSLÄROVERK	1 472 100	1 494 000	1 495 000	1 495 000
46.60. MUSEIBYRÅNS ALLMÄNNA VERKSAMHET	462 500	509 000	409 000	409 000
46.62. ÅLANDS MUSEUM	465 500	480 000	500 000	500 000
46.64. ÅLANDS KONSTMUSEUM	127 400	131 000	145 000	142 000
46.66. KASTELHOLMS FORNMINNESOMRÅDE	972 100	1 044 000	1 145 000	1 145 000
46.68. BOMARSUNDS FORNMINNESOMRÅDE	247 400	210 000	271 000	271 000
46.70. ARKEOLOGISK VERKSAMHET	491 600	510 000	510 000	510 000
46.72. ETNOLOGISK VERKSAMHET	394 500	408 000	398 000	398 000
46.80. ÅLANDS LANDSKAPSARKIV	106 500	155 000	130 000	140 000
47. NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	27 425 500	26 104 000	27 487 000	27 368 000
47.01. ALLMÄN FÖRVALTNING	2 230 400	2 136 000	2 037 000	2 034 000
47.03. NÄRINGSLIVETS FRÄMJANDE	4 978 000	4 182 000	4 500 000	4 515 000
47.05. EUROPEISKA UNIONEN - MÅLPROGRAM 2	1 615 700	1 634 000	1 663 000	1 536 000
47.07. TURISMEN	2 424 300	2 075 000	1 290 000	1 290 000
47.15. FRÄMJANDE AV LANTBRUKET	2 212 900	2 059 000	2 047 000	2 049 000
47.17. EUROPEISKA UNIONEN - PROGRAM FÖR LANDS- BYGDENS UTVECKLING	6 835 100	6 880 000	6 982 000	7 082 000
47.21. FRÄMJANDE AV SKOGSBRUKET	309 500	340 000	333 000	336 000
47.22. JAKT- OCH VILTVÅRD	142 300	153 000	161 000	161 000
47.24. FRÄMJANDE AV FISKERINÄRINGEN	917 000	952 000	961 000	961 000
47.26. EUROPEISKA UNIONEN - STRUKTURPROGRAM FÖR FISKERISEKTORN	1 071 400	1 170 000	1 170 000	1 170 000
47.40. ARBETSFÖRMEDLINGEN	2 002 800	2 140 000	2 339 000	2 459 000
47.41. EUROPEISKA UNIONEN - MÅLPROGRAM 3, ÅTGÄRD 3	260 400	266 000	266 000	266 000
47.43. YRKESVÄGLEDNINGEN	80 900	89 000	89 000	89 000
47.44. ÅLANDS TEKNOLOGICENTRUM	0	250 000	250 000	250 000
47.46. FÖRSÖKVERKSAMHETEN	839 300	600 000	950 000	750 000

(Belopp anges i euro)	Budget 2001 (inkl. I o. II tb)	Ls:s förslag år 2002	Beräknat år 2003	Beräknat år 2004
47.49. ÅLANDS SVINAVELSSSTATION	219 500	39 000	0	0
47.52. SKÖTSEL AV JORDEGENDOMAR	439 000	159 000	1 889 000	1 889 000
47.55. SKÖTSEL AV EGNA SKOGAR	106 000	103 000	106 000	106 000
47.58. ÅLANDS FISKODLING, GUTTORP	741 000	877 000	454 000	425 000
48. TRAFIKAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	23 963 900	23 906 000	25 126 000	25 348 000
48.01. ALLMÅN FÖRVALTNING	700 600	627 000	640 000	640 000
48.10. ÖVRIG TRAFIK	919 900	1 317 000	1 038 000	1 059 000
48.20. SJÖTRAFIKEN	12 305 200	12 459 000	12 600 000	12 600 000
48.30. VÄGAR, BROAR, HAMNAR OCH LINFÄRJOR	9 158 100	8 728 000	10 113 000	10 314 000
48.50. VERKSTAD OCH LAGER	639 100	775 000	735 000	735 000
48.60. ÅLANDSTRAFIKEN	241 000	0	0	0
49. FINANSIERINGSUTGIFTER	4 197 200	1 017 000	11 017 000	21 017 000
49.01. UTGIFTER FÖR FINANSIERINGSLÅN	1 009 200	1 000 000	1 000 000	1 000 000
49.90. ÅTERFÖRDA ANSLAG	16 800	17 000	17 000	17 000
49.95. UTJÄMNINGSFOND	0	0	0	0
49.97. FÖREGÅENDE ÅRS UNDERSKOTT	0	0	10 000 000	20 000 000
49.98. ÖVERFÖRING TILL FÖLJANDE BUDGETÅR	3 171 200	0	0	0
SUMMA UTGIFTER	233 444 100	239 562 000	263 785 000	283 490 000

PERSONAL PER HUVUDTITEL 2000-2002

Observera att personal som tjänstgör deltid överstigande halvtid och personal som tjänstgör mer än halva året har räknats som hel tjänst.

Ht. 41. LAGTINGET

År	Inrättade tjänster	Tillfälliga tjänster	Personal i arbetsavtalsförhållande	TOTALT exkl. vakanta
2000	5		3	8
2001	5		3	8
2002	5		3	8

Ht. 42. LANDSKAPSSTYRELSEN

År	Inrättade tjänster	Tillfälliga tjänster	Personal i arbetsavtalsförhållande	TOTALT exkl. vakanta
2000	15	2		17
2001	16	2		18
2002	16	2		18

Ht. 43. KANSLIAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster	Tillfälliga tjänster	Personal i arbetsavtalsförhållande	TOTALT exkl. vakanta
2000	124	6	19	149
2001	124	9	20	153
2002	128	7	20	155

År 2002 1 st. överförd från Ht 47. Näringsavdelningen

Ht. 44. FINANSAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster	Tillfälliga tjänster	Personal i arbetsavtalsförhållande	TOTALT exkl. vakanta
2000	33	2		35
2001	34	3		37
2002	35	4	1	40

Ht. 45. SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster	Tillfälliga tjänster	Personal i arbetsavtalsförhållande	TOTALT exkl. vakanta
2000	782	19	7	808
2001	830	19	6	855
2002	846	27	6	879

Ht. 46. UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster	Tillfälliga tjänster	Personal i arbetsavtalsförhållande	TOTALT exkl. vakanta
2000	257**	30	57	342
2001	263*	31	63	356
2002	270***	28	70	364

* 1 vakant

** 2 vakanta

*** 4 vakanta

År 2001 5 st. överförda från Ht. 47. Näringsavdelningen

År 2002 4 st. överförda till Ht 47. Näringsavdelningen

År	Timlärare		TOTALT
	Huvudsyssla	Bisyssla	
2000	39	68	107
2001	50	60	110
2002	46	59	105

Ht. 47. NÄRINGSAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster	Tillfälliga tjänster	Personal i arbetsavtalsförhållande	TOTALT exkl. vakanta
2000	55*	12	39	105
2001	59	13	34	106
2002	56	18	34	108

* 1 vakant

År 2001 5 st. överförda till Ht. 46. Utbildnings- och kulturavdelningen

År 2002 4 st. överförda från Ht 46. Utbildnings- och kulturavdelningen

År 2002 1 st. överförd till Ht 43. Kansliavdelningen

Ht. 48. TRAFIKAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster	Tillfälliga tjänster	Personal i arbetsavtalsförhållande	TOTALT exkl. vakanta
2000	28	3	205	236
2001	28*	3	197	227
2002	28	3	193	224

* 1 vakant

TOTALT EXKLUSIVE TIMLÄRARE

År	Inrättade tjänster	Tillfälliga tjänster	Personal i arbetsavtalsförhållande	TOTALT exkl. vakanta
2000	1299**	74	330	1700
2001	1359*	80	323	1760
2002	1384***	89	327	1796

* 2 vakanta

** 3 vakanta

*** 4 vakanta

TJÄNSTETABLÅ 2002

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
41. LAGTINGET		
41.05.01 Lagtingets kansli		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Sekreterare	A 29	1
Notarie	A 27	1
Utskottssekreterare	A 25	1
Kanslist och arkivarie	A 20	1
Vaktmästare	A 15	1
		5
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Stenograf, 90%		1
Bibliotekarie, 55,2%		1
Byråsekreterare, 82,8%		1
		3
42. LANDSKAPSSTYRELSEN		
42.01.01 Lantrådet och landskapsstyrelsens ledamöter		
<u>Inrättad tjänst</u>		
Lantrådets sekreterare	A 17	1
		1
42.05.04 Skärgårdssamarbetet och Interreg II och III		
<u>Tillfällig tjänst</u>		
Sekretariatschef		1
		1
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Projektchef		1
Handläggare		1
		2
42.25.01 Revisionsbyrån		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Ledande revisor	A 25	1
Intern revisor	A 24	1
		2

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
42.30.20. Ålands statistik- och utredningsbyrå		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Direktör	A 27	1
Utredningschef	A 24	1
Ledande statistiker	A 24	1
Ekonom/statistiker	A 23	1
Statistiker	A 23	1
Biträdande statistiker	A 19	1
		6
<u>Tillfällig tjänst</u>		
Utredare		1
		1
42.40.01 Lagberedningen		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Lagberedningschef	A 28	1
Lagberedare, Avt.	Avt.	5
Byråsekreterare	A 14	1
		7
<u>Tillfällig tjänst</u>		
Extra lagberedare		1
		1
KANSLIAVDELNINGEN		
43.01.01 Allmänna byrån		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Kanslichef	A 31	1
Administrationschef	A 26	1
Kanslichefssekreterare	A 15	1
Byråsekreterare	A 14	1
Förvaltningsinspektör	A 25	1
Registrator	A 19	1
Biträdande registrator	A 15	1
Registratorsbiträde ny fr.1.3.	A 14	1
Receptionist	A 13	2
Övervakmästare	A 16	1
Vaktmästare-chaufför	A 12	1
Vaktmästare-chaufför	A 14	1
Vaktmästare	A 12	1
Chef för Europarättsfrågor	A 27	1
Biträdande EU-jurist ny fr.1.3.	A 23	1
EU-handläggare	A 14	1
Personalsekreterare	A 23	1

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
Byråsekreterare	A 14	1 19
<u>Tillfälliga tjänster</u>		
Koordinator		1
Bitr. EU-jurist 1.1. -28.2.		-
Registratorsbiträde 1.1.-28.2.		-
Registratorsbiträde		1 2
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Informationschef		1 1
43.01.01 Byggnadsbyrån		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Överinspektör	A 28	1
Avdelningssekreterare	A 15	1
Projektingenjör	A 24	1
Byggmästare	A 21	1
Bostadslåneinspektör	A 23	1
Byggnadskonsulent	A 22	1
Räddningsinspektör	A 24	1
Elinspektör	A 24	1 8
43.03.01 Ålandskontoret i Helsingfors		
<u>Inrättad tjänst</u>		
Informationssekreterare	A 24	1 1
<u>Tillfällig tjänst</u>		
Byråsekreterare		1 1
43.03.02 Ålandskontoret i Stockholm		
<u>Tillfällig tjänst</u>		
Informationssekreterare	Tid. moment 47.01.04	1 1
43.04.01 Främjande av jämställdheten		
<u>Inrättad tjänst</u>		
Jämställdhetsinspektör	A 23	1 1

Tjänstebeteckning		Avlönings- klass	Antal
43.20.01 Planläggnings- och byggnadsväsendet			
<u>Inrättad tjänst</u>			
Projektledare ny fr.1.3.		A 23	1
			1
<u>Tillfällig tjänst</u>			
Projektledare 1.1. -28.2.			-
			-
43.32.20 Landskapsalarmcentralen			
<u>Inrättade tjänster</u>			
Alarmmästare		A 21	1
Alarmoperatör		A 14	6
			7
43.40.01 Fastighetsförvaltning			
<u>Inrättade tjänster</u>			
Maskinmästare		A 20	1
Gårdskar		A 12	1
			2
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Maskinskötare			2
Gårdskar			2
Gårdskar, 25%			1
Städare			9
Timmerman			1
Timmerman			1
Verksamhetsledare, deltid			1
			17
43.60.20 Ålands polismyndighet			
<u>Inrättade tjänster</u>			
Polismästare		A 27	1
Överkommissarie		A 25	1
Kommissarie		A 21	2
Överkonstapel		A 17	14
Äldre konstapel		A 15	39
Äldre konstapel nya fr.1.3.	Tid. Yngre konstapel A 11	A 15	5
Yngre konstapel		A 12	6
Yngre konstapel	5 tjänster indras	A 11	4
Kansliföreståndare		A 17	1
Kanslisekreterare		A 14	1
Kanslisekreterare		A 13	6
			80

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
<u>Tillfälliga tjänster</u>		
Kanslist, 55,2%		2
		2
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Städare		2
Städare, 26%		1
		3
43.70.20 Motorfordonsbyrån		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Trafikinspektör	A 26	1
Besiktningsman	A 20	2
Bilbesiktningstekniker	A 18	2
Bilbesiktningstekniker ny fr.1.3.	A 18	1
Registerföreståndare	A 19	1
Byråsekreterare	A 14	1
Byråfunktionär	A 12	1
		9
<u>Tillfälliga tjänster</u>		
Bilbesiktningstekniker 1.1 - 28.2.		-
Byråfunktionär		1
		1
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Städare		1
		1
43.80. Posten på Åland		
Posten på Åland upprättar egen tjänstetabla		
43.95.05 Utgifter för hyreslokaler		
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Städare, 100%		1
		1
FINANSÄVDELNINGEN		
44.01.01 Allmänna byrån		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Finanschef	A 30	1
Avdelningsjurist	A 25	1
Budgetplanerare	A 23	1

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
Budgetberedare	A 18	1
Avdelningssekreterare/budget- beredare	A 16	1
IT-chef	A 25	1
IT-driftstekniker	A 23	2
		8

Tillfällig tjänst

IT-driftstekniker		1
		1

44.01.01 Redovisningsbyrån

Inrättade tjänster

Landskapskamrer	A 26	1
Bitr. landskapskamrer	A 25	1
Registeransvarig	A 18	1
Ledande bokförare	A 18	1
Kassör	A 18	1
Bokförare	A 16	3
Bokförare	A 15	5
Bokförare	A 14	2
Ledande lönebokförare	A 18	1
Lönebokförare	A 16	2
Lönebokförare	A 15	4
		22

Tillfälliga tjänster

Rapportutvecklare		1
Extra registeransvarig		1
		2

44.01.01 Avtals- och pensionsbyrån

Inrättade tjänster

Avtalschef	A 28	1
Avtalssekreterare	A 16	1
Byråsekreterare	A 14	1
Pensionshandläggare	A 22	1
Löneadministratör ny fr.1.3.	A 22	1
		5

Tillfällig tjänst

Löneadministratör 1.1. - 28.2.		-
		-

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
44.01.05 Utvecklingsarbete		
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Registeransvarig		1
		1
44.95.06 Allmän IKT-utveckling		
<u>Tillfällig tjänst</u>		
IKT-utvecklare		1
		1
SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGEN		
45.01.01 Socialvårdsbyrå		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Avdelningschef	A 28	1
Byråsekreterare	A 14	1
Socialinspektör	A 24	1
Klient- och patientombudsman ny fr.1.3.	A 25	1
		4
<u>Tillfälliga tjänster</u>		
Projektledare, 80%		1
Alkoholinspektör, 60%		1
		2
45.01.01 Hälso- och sjukvårdsbyrå		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Landskapsläkare, fri avtalslön	Avt.	1
Byråsekreterare	A 14	1
Hälsovårdsinspektör	A 24	1
		3
45.01.01 Miljömedicinska byrå		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Landskapsveterinär	A 26	1
Biträdande landskapsveterinär	A 24	1
		2
45.01.01 Miljöbyrå		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Byråchef	A 26	1
Byråsekreterare	A 14	1
Laboratorieföreståndare	Överförd till moment 45.58.20 A 24	-

Tjänstebeteckning		Avlönings- klass	Antal
Fältmästare	Överförd till moment 45.58.20	A 18	-
Miljöingenjör		A 25	1
Miljöinspektör		A 24	1
Miljöinspektör ny fr.1.3.		A 24	1
Biträdande miljöingenjör		A 23	1
Naturvårdsintendent		A 25	1
Vattenbiolog		A 24	1
			8
<u>Tillfälliga tjänster</u>			
Extra naturvårdskonsulent			1
Miljöinspektör 1.1. -28.2.			-
			1
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Laborant	Överförd till moment 45.58.20		-
Arbetsledare			1
			1
45.10.01 Övriga sociala uppgifter			
<u>Tillfällig tjänst</u>			
Projektledare			1
			1
45.54.01 Vattenförsörjning och vattenvård			
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Laborant	Överförd till moment 45.58.20		-
Geolog			1
			1
45.56.04 Avfallshantering			
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Kretsloppsutredare			1
			1
45.58.20 Ålands miljölaboratorium			
<u>Inrättade tjänster</u>			
Laboratoriechef	Tid. Laboratorieföreståndare A 24, moment 45.01.01	A 24	1
Fältmästare	Tid. moment 45.01.01	A 18	1
			2
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Laborant	Tid. moment 45.01.01		1

Tjänstebeteckning		Avlönings- klass	Antal
Laborant	Tid. moment 45.54.01		1
			2

45.59.20 Ålands miljöprövningsnämnd

Inrättade tjänster

Miljöhandläggare		A 25	1
Miljöhandläggare ny fr.1.3.		A 24	1
			2

Tillfälliga tjänster

Miljöhandläggare 1.1. - 28.2.			-
Miljöhandläggare			1
Byråsekreterare, 55,2%			1
			2

45.70.20 Ålands hälso- och sjukvård

Ålands hälso- och sjukvård upprättar egen tjänstetabla

46. UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGEN

46.01.01 Allmänna byrån

Inrättade tjänster

Avdelningschef		A 28	1
Utredningssekreterare		A 17	1
Avdelningssekreterare		A 15	1
Planerare		A 21	1
Enhetschef		A 23	1
Studiesekreterare		A 15	1
Byråsekreterare		A 14	1
			7

46.01.01 Utbildningsbyrån

Inrättade tjänster

Byråchef		A 26	2
Enhetschef		A 23	1
			3

Tillfälliga tjänster

Överinspektör			1
Programansvarig			1
Utredare (mål 3)			1
			3

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
46.01.01 Kulturbyrån		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Byråchef	A 26	1
Kulturkonsulent	A 20	1
		2
46.01.01 Landskapsarkivet		
<u>Inrättad tjänst</u>		
Landskapsarkivarie	A 24	1
		1
46.09.05 Nordiskt kulturutbyte		
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Institutssekreterare		1
		1
46.18.01 Ålands yrkeshögskola		
<u>Tillfälliga tjänster</u>		
Projektchef		1
Dataansvarig		1
Projektsekreterare		1
Projektledare (inom mål 3-programmet)		1
		4
46.19.04 Läroavtalsutbildning		
<u>Inrättad tjänst</u>		
Verksamhetsledare	A 23	1
		1
<u>Tillfällig tjänst</u>		
Planerare, 60%		1
		1
46.19.05 Yrkesinriktad vuxenutbildning		
<u>Tillfälliga tjänster</u>		
Projektledare		1
Planerare, 40%		-
		1
46.19.07 Tekniskt stöd - målprogram 3		
<u>Tillfällig tjänst</u>		
Koordinator (mål 2 & 3), 40 %	Se även moment 46.20.45	-
		-

Tjänstebeteckning		Avlönings- klass	Antal
46.25.20 Ålands läromedelscentral			
<u>Inrättade tjänster</u>			
Enhetschef		A 23	1
AV-assistent		A 13	1
			2
<u>Tillfällig tjänst</u>			
Informatör			1
			1
46.30.20 Ålands högskola			
<u>Inrättade tjänster</u>			
Högskolechef		A 26	1
Högskolesekreterare		A 16	1
Planerare, 60%		A 21	1
Planerare		A 21	1
			4
<u>Tillfällig tjänst</u>			
Kurssekreterare			1
			1
46.30.27 Avgiftsbelagd service - utgifter			
<u>Inrättad tjänst</u>			
Planerare, 40%		A 21	-
			-
46.32.20 Ålands folkhögskola			
<u>Inrättade tjänster</u>			
Rektor		C 62	1
Ämneslärare		C 50	2
Lärare i huslig ekonomi		C 47	1
Handarbetslärare		C 47	1
Ämneslärare		C 44	2
Skolekonom		A 16	1
Vaktmästare-gårdskarl		A 13	1
Kosthållare-kock	Tid. Kosthållerska-kokerska	A 14	1
Kock	Tid. Kokerska	A 12	1
Städare		A 7	2
			13
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Kock			1
Internatsövervakare 8 mån.			1
			2

Tjänstebeteckning		Avlönings- klass	Antal
46.34.20 Ålands musikinstitut			
<u>Inrättade tjänster</u>			
Rektor		C 60	1
Lärare (klarinet)		C 51	1
Lärare (sång) ny fr.1.8.		C 51	1
Lärare (dans) ny fr.1.8.		C 51	1
Lärare (bläckblåsinstrument)		C 44	1
Lärare (violin)		C 44	1
Lärare (piano)		C 44	1
Ekonom ny fr.1.3.		A 16	1
			8
<u>Tillfälliga tjänster</u>			
Lärare (dans) 1.1.-31.7			-
Skolekonom 1.1.-28.2.			-
			-
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Vaktmästare, 55%			1
Städare			1
			2
46.35.20 Ålands lyceum			
<u>Inrättade tjänster</u>			
Rektor		C 66	1
IT-handledare		C 57	1
Lektor ny fr.1.8.		C 50-C 51	1
Lektor	Tid. Äldre lektor C 50 - C 51	C 50-C 51	13
Lektor nya fr.1.8.	Tid. Yngre lektor C 50 - C 51	C 50-C 51	8
Yngre lektor	8 tjänster indras	C 40-C 51	-
Studiehandledare		C 55	1
Psykolog		A 22	1
Skolekonom		A 16	1
Kanslist		A 13	1
Kosthållsföreståndare		A 16	1
Gårdskarlmaskinskötare		A 15	1
Vaktmästare		A 12	1
Städare	1 tjänst indras	A 8	3
			34
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Fastighetsskötare			1
Kock			1
Kokerska, 78,4%			1
Köksbiträde			1
Köksbiträde, 65,4%			1

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
Köksbiträde, 78,4%		2
Köksbiträde, 71,4%		1
Städare		3
		11

46.36.20 Ålands sjöfartsläroverk

Inrättade tjänster

Rektor	C 66	1
Kursplanerare	C 60	1
IT-handledare	C 57	1
Överlärare	C 57	2
Lektor	C 52	3
Lektor i nautiska ämnen	C 52	2
Dataansvarig	A 24	1
Ekonom	A 16	1
Vaktmästare-gårdskar	A 13	1
Städare	A 8	1
		14

Personal i arbetsavtalsförhållande

Städare		1
		1

46.38.20 Ålands tekniska läroverk

Inrättade tjänster

Rektor	C 66	1
Överlärare	C 58	4
Överlärare (matematik)	C 58	1
Överlärare (yrkesämnen)	C 58	1
Överlärare (elteknik)	C 58	1
Överlärare (fartygsmaskinteknik)	C 58	1
Överlärare (IT-området)	C 58	1
Lektor	C 52	2
Lektor (fartygsautomation)	C 52	1
Lektor (IT-området)	C 52	1
Studiehandledare	C 55	1
Assistent	C 52	0,5
Laboratorieingenjör	C 52	1
Ekonom	A 16	1
Vaktmästare-gårdskar	A 13	1
Städare	A 8	3
		21,5

Tillfälliga tjänster

Laboratorieingenjör, 55,2%		1
Ekonom		1
		2

Tjänstebeteckning		Avlönings- klass	Antal
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Gårdskar			1
Gårdskarlssassistent			1
Städare			1
			3
46.39.20 Ålands teknologicentrum			
<u>Tillfälliga tjänster</u>			
Projektledare	Överförd till moment 47.44.20		-
Dataansvarig	Överförd till moment 47.44.20		-
Försöksledare	Överförd till moment 47.44.20		-
IT-assistent	Överförd till moment 47.44.20		-
			-
46.40.20 Ålands sjömansskola			
<u>Inrättade tjänster</u>			
Rektor		C 66	1
Studiehandledare		C 55	1
Speciallärare ny fr.1.8.		C 51	1
Lektor i nautiska ämnen		C 51	1
Lektor i eltekniska ämnen		C 51	1
Assistent		C 52	0,5
Lektor i språk		C 51	2
Lektor i fysisk fostran		C 51	1
Lektor i matematik		C 51	1
Lektor i samhällskunskap		C 51	1
Lektor i yrkesämnen	(1 vakant)	C 48	6
Lektor i yrkesämnen	(1 vakant)	C 46	5
Lektor i arbetsämnen		C 46	1
Kurator		A 17	1
Ekonom		A 16	1
Driftstekniker		A 18	1
Städare		A 8	3
Internatsföreståndare		A 7	0,5
			29
<u>Tillfälliga tjänster</u>			
Speciallärare i yrkesämnen			1
Speciallärare 1.1. -31.7.			-
			1
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Kock			1
Kock, 88,9%			1
Köksbiträde, 88,9%			1
Elevhemsövervakare, deltid			2

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
Städare, 79%		1 6
46.40.21 Driftsutgifter för m.s. Utö		
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Fartygsmästare		1 1
46.41.20 Ålands sjösäkerhetscentrum		
<u>Inrättad tjänst</u>		
Verksamhetsledare	Avt.	1 1
<u>Tillfälliga tjänster</u>		
Ekonom, 100%		1
Maskinmästare		1
Instruktör		1
		3
46.42.20 Ålands yrkesskola		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Rektor	C 66	1
Speciallärare	C 51	1
Lektor i allmänna ämnen (språk)	C 51	1
Lektor	C 44-C 51	8
Lektor ny fr.1.8.	C 44-C 51	1
Lektor (yrkesämnen) (1 vakant)	C 48-C 51	13
Studiehandledare	C 55	1
Dataansvarig	A 24	1
Centrallagerföreståndare	A 12	1
Föreståndare-kokerska	A 15	1
Kokerska	A 12	1
Köksbiträde	A 8	2
Städare	A 8	6
Tvätter- och linneförråds- föreståndare	A 12	1
Ekonomichef	A 20	1
Kanslist-kassör	A 13	1
Biträdande kanslist	A 12	1
Fastighetsskötare	A 15	1
Vaktmästare	A 12	1
		44
<u>Tillfälliga tjänster</u>		
Assistentlärare		1
Utvecklingsingenjör		1
		2

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Städare		1
		1
46.44.20 Ålands naturbruksskola		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Rektor	C 60	1
Lektor i yrkesämnen	C 47	5
Driftsledare	A 20	1
Skolekonom	A 16	1
		8
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Gårdskarll		1
Föreståndare-kock		1
Kock		1
Ladugårdsförman		1
Ladugårdsskötare		1
Traktorförare		1
Lantarbetare		1
Köksbiträde, 57,5%		2
Städare		3
Elevhemsföreståndare, 66%, 9,5 mån.		1
		13
46.46.20 Ålands husmodersskola		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Rektor	C 60	1
Lektor i textilslöjd	C 47	1
Fastighetsskötare, deltid	A 13	0,5
		2,5
<u>Tillfällig tjänst</u>		
Kanslist, 55,2%		1
		1
46.48.20 Ålands hotell- och restaurangskola		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Rektor	C 66	1
IT-handledare ny fr.1.8.	C 57	1
Lektor	C 51	3
Lektor (yrkesämnen)	C 48	8
Ekonom	A 16	1
Tvätt- och linneföreståndare	A 12	1
Städare	A 8	2
	1 tjänst indras	
		17

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
<u>Tillfällig tjänst</u>		
Utbildningsledare		1
		1
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Vaktmästare		1
Kanslist-bibliotekarie, 60%		1
Köksbiträde		1
Städare		2
		5
46.50.20 Ålands vårdinstitut		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Rektor	C 66	1
Lektor (yrkesämnen)	C 54	6
Lektor (yrkesämnen) ny fr.1.8.	C 54	1
Lektor (matematik)	C 54	1
Lektor (språk)	C 54	1
Ekonom	A 16	1
		11
<u>Tillfälliga tjänster</u>		
Utbildningsledare		1
IT-handledare, 55,2% fr.1.8.		1
		2
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Städare		1
Städare, 55%		1
		2
46.52.20 Ålands handelsläroverk		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Rektor	C 66	1
Lektor	C 51	6
Lektor	C 48	1
Lektor ny fr.1.8.	C 48	1
Dataansvarig	A 24	1
Ekonom	A 16	1
		11
<u>Tillfällig tjänst</u>		
Kanslist		1
		1
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Städare		3
		3

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
46.60.20 Museibyråns allmänna verksamhet		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Landskapsantikvarie	A 26	1
Museiekonom	A 17	1
Museisekreterare	A 14	1
Byråsekreterare	A 14	1
Byggmästare	A 20	1
		5
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Museitekniker		1
Fotograf		1
Städare		2
		4
46.62.20 Ålands museum		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Museichef	A 23	1
Bibliotekarie	A 21	1
Utställningsassistent	A 14	1
Receptionist	A 12	1
Museivärd	A 9	3
	Tid. Museivakt A 9	
		7
<u>Tillfällig tjänst</u>		
Pedagog		1
		1
46.64.20 Ålands konstmuseum		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Konstintendent	A 21	1
Utställningsassistent	A 14	1
		2
46.66.20 Kastelholms fornminnesområde		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Överantikvarie	A 23	1
Antikvarie	A 21	3
Konservator	A 19	1
Assistent	A 13	1
Mätningstekniker	A 21	1
Driftstekniker	A 19	1
		8

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
<u>Tillfällig tjänst</u>		
Byggmästare		1
		1
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Verksamhetsledare		1
Trädgårdsmästare		1
Byråsekreterare		1
Städare, 85%		1
Murare		1
Timmerman		3,5
Byggnadsarbetare		0,5
		9

46.68.20 Bomarsunds fornminnesområde

<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Arkeolog-projektledare		1
Timmerman		1,5
Byggnadsarbetare		1,5
		4

46.70.20 Arkeologisk verksamhet

<u>Inrättade tjänster</u>		
Överantikvarie	A 22	1
Antikvarie	A 21	2
Antikvarie i marinarkeologi	A 21	1
Assistent	A 16	1
		5
<u>Tillfälliga tjänster</u>		
Antikvarie		1
Assistent		1
		2

<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Timmerman		1
		1

46.72.20 Etnologisk verksamhet

<u>Inrättade tjänster</u>		
Överantikvarie	A 22	1
Byggmästare	A 21	1
Antikvarie	A 21	2
Konservator	A 19	1
Assistent-ritare	A 15	1
		6

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Etnolog		1
		1

46.80.20 Ålands landskapsarkiv

Inrättade tjänster

Byråsekreterare	A 14	1
Arkivbiträde	A 14	1
Arkivbiträde	A 13	1
		3

NÄRINGSÄVDELNINGEN

Inrättad tjänst

Avdelningschef	A 28	1
		1

47.01.01 Allmänna byrån

Inrättade tjänster

Byråchef	A 26	1
Avdelningsjurist	A 25	1
Företagskonsult	A 24	1
Företagskonsult	A 23	1
Turistsekreterare	A 21	1
Projektledare	A 24	1
Avdelningssekreterare	A 15	1
		7

Tillfälliga tjänster

Sjöfartsutvecklare		1
Handläggare		1
		2

47.01.01 Jordbruksbyrån

Inrättade tjänster

Byråchef		A 26	1
Växtskyddsinspektör		A 21	1
Trädgårdskonsulent	Indras	A 20	-
Lantbruksinspektör		A 21	1
Byråsekreterare		A 14	1
Enhetschef		A 24	1
Programansvarig		A 22	1
Miljöstödshandläggare		A 20	1
Ledande avbytare		A 20	1
Enhetschef		A 23	1

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
Vattenbyggmästare	A 21	1
Dränerings- och bevattnings- planerare	A 21	1
		11
<u>Tillfälliga tjänster</u>		
Handläggare		2
		2
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Registerhanterare, 82,8%		1
		1
47.01.01 Fiskeribyrån		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Byråchef	A 26	1
Fiskerikonsulent	A 20	1
Fiskeriinspektör	A 20	1
		3
47.01.01 Skogsbruksbyrån		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Byråchef	A 26	1
Skogsbruksplanerare	A 20	2
Skogsbruksingenjör	A 20	2
Skogsförvaltare	A 21	1
Byråsekreterare	A 14	1
Jaktförvaltare	A 23	1
Jakthandläggare	A 20	1
		9
<u>Tillfälliga tjänster</u>		
Projektassistent		1
Skogsbruksplanerare		2
Projektledare (nyckelbiotopsinv.)		1
		4
47.01.04 Ålandskontor i Stockholm		
<u>Tillfällig tjänst</u>		
Informationssekreterare	Överförd till moment 43.03.02	-
		-
47.01.06 Tekniskt stöd - målprogram 2		
<u>Tillfällig tjänst</u>		
Koordinator (mål 2 & 3), 60%	Se även moment 47.05.45	1
		1

Tjänstebeteckning		Avlönings- klass	Antal
47.03.23 Ålands landsbygdscentrum			
<u>Inrättad tjänst</u>			
Landsbygdsutvecklare		A 23	1
			1
47.15.23 Utgifter för avbytarservice inom lantbruket			
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Lantbruksavbytare			22
			22
47.40.20 Arbetsförmedlingen			
<u>Inrättade tjänster</u>			
Byråchef		A 23	1
Ledande arbetskraftskonsulent		A 18	1
Ledande arbetskraftskonsulent		A 17	1
Specialarbetskraftskonsulent		A 15	1
Arbetskraftskonsulent		A 14	7
			11
<u>Tillfällig tjänst</u>			
Arbetskraftskonsulent			1
			1
47.40.23 Arbeta och bo på Åland			
<u>Tillfälliga tjänster</u>			
Projektadministratör	Tid. moment 47.01.01		1
Utredare	Tid. moment 46.01.01		1
			2
47.43.20 Yrkesvägledningen			
<u>Inrättad tjänst</u>			
Byråföreståndare		A 23	1
			1
<u>Tillfällig tjänst</u>			
Byråsekreterare			1
			1
47.44.20 Ålands teknologicentrum			
<u>Tillfälliga tjänster</u>			
Projektledare	Tid. moment 46.39.20		1
Dataansvarig	Tid. moment 46.39.20		1
Försöksledare	Tid. moment 46.39.20		1

Tjänstebeteckning		Avlönings- klass	Antal
IT-assistent	Tid. moment 46.39.20		1 4
47.46.20 Försöksverksamheten			
<u>Inrättade tjänster</u>			
Föreståndare		A 25	1
Försöksledare		A 20	1
Kemist		A 23	1
Fältmästare		A 18	2
Trädgårdsfältmästare		A 18	1
Fältmästare i ekologisk odling		A 18	1
Laboratorieassistent		A 15	1
Försökssekreterare ny fr.1.3.		A 16	1 9
<u>Tillfällig tjänst</u>			
Forskare			1 1
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Kanslist 1.1. - 28.2.			-
Försöksbiträde			4 4
47.49.21 Ålands svinavelsstation			
<u>Inrättad tjänst</u>			
Föreståndare		A 18	1 1
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Biträdande föreståndare			1
Svinskötare			1 2
47.55.20 Skötsel av egna skogar			
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Skogsarbetare			2 2
47.58.20 Ålands fiskodling, Guttorp			
<u>Inrättade tjänster</u>			
Fiskevårdsinspektör		A 23	1
Fiskmästare		A 15	1 2

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Gårdskarlmaskinist		1
Fiskmästare		1
Fiskmästare		1
		3

TRAFIKAVDELNINGEN

48.01.01 Allmänna byrån

Inrättade tjänster

Överingenjör		A 28	1
Trafikingenjör		A 24	1
Vägingenjör		A 24	1
Trafiksäkerhetskonsulent		A 20	1
Bro- och hamningenjör		A 24	1
Teknisk inspektör		A 25	1
Ekonomichef		A 20	1
Avdelningssekreterare		A 15	1
Byråsekreterare		A 14	1
Enhetschef	Överförd till moment 48.20.20	A 23	-
Sjöpersonalinspektör	Överförd till moment 48.20.20	A 19	-
Byråsekreterare	Överförd till moment 48.20.20	A 14	-
			9

48.20.20 Sjötrafiken

Inrättade tjänster

Sjötrafikchef fr. 1.4.	Tid. Enhetschef A 23, moment 48.01.01	A 24	1
Enhetschef	Tid. moment 48.60.20	A 21	1
Sjöpersonalinspektör	Tid. moment 48.01.01	A 19	1
Byråsekreterare	Tid. moment 48.01.01	A 14	1
			4

Tillfälliga tjänster

Bokningsfunktionär	Tid. moment 48.60.20		1
Bokningsbiträde	Tid. moment 48.60.20		2
			3

Personal i arbetsavtalsförhållande

Befälhavare			17
Befälhavare/maskinchef			2
Styrman			10
AT-vaktman			46
Vaktgående maskinchef			18
Kock			9
Städare			5
Båtförare			1

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
Kokerska/kock		1
Kokerska/kock		1
		110
48.30.20 Vägar, broar, hamnar och linfärjor		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Enhetschef	A 24	1
Vägmästare	A 21	2
Byggmästare	A 21	2
Brovakt	A 9	1
		6
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Extra brovakt		1
Byggnadsarbetare		2
Arbetsledare		6
Maskinförare		15
Maskinförare, deltid		3
Lastbilsförare		7
Underhållsarbetare		1
Väghyvelförare		4
Paketbilsförare		1
Underhållsmålare		1
Färjförare		22
Färjförare, deltid		2
		65
Städare, deltid		5
Gårdskar, deltid		1
Hamnvakt, deltid		1
		72
48.30.21 Vägar, broar, hamnar och linfärjor - projekteringsenheten		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Enhetschef	A 24	1
Projekteringsingenjör	A 22	2
Projekteringsingenjör	A 21	1
Mättningsingenjör	A 22	1
Ritare	A 15	1
		6
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Arbetsledare		1
Mättningsbiträde		2
		3
48.50.20 Verkstad och lager		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Enhetschef	A 23	1

Tjänstebeteckning		Avlönings- klass	Antal
Verkmästare		A 17	1
Lagerförman		A 13	1
			3

Personal i arbetsavtalsförhållande

Lagerarbetare			3
Montör			5
Verkstadsarbetare			2
Snickare			1
Elektriker			2
Svarvare			1
Svetsare			1
			15

48.60.20 Ålandstrafiken

Inrättad tjänst

Enhetschef	Överförd till moment 48.20.20	A 21	-
			-

Tillfälliga tjänster

Bokningsfunktionär	Överförd till moment 48.20.20		-
Bokningsbiträde	Överförd till moment 48.20.20		-
			-

LÖNETABELL FÖR A-LÖNER

Bilaga 6.

fr.o.m. 1.2.2001

Summan av grundlöner, dyrortstillägg samt ålderstillägg per månad i euro.

Lkl	Antal ålderstillägg						
	0	1	2	3	4	5	6
A1	1 101,78	1 156,87	1 214,71	1 275,45	1 332,85	1 379,50	1 407,09
A2	1 114,80	1 170,54	1 229,07	1 290,52	1 348,59	1 395,79	1 423,71
A3	1 130,01	1 186,51	1 245,84	1 308,13	1 367,00	1 414,85	1 443,15
A4	1 144,69	1 201,92	1 262,02	1 325,12	1 384,75	1 433,22	1 461,88
A5	1 158,98	1 216,93	1 277,78	1 341,67	1 402,05	1 451,12	1 480,14
A7	1 180,07	1 239,07	1 301,02	1 366,07	1 427,54	1 477,50	1 507,05
A8	1 200,23	1 260,24	1 323,25	1 389,41	1 451,93	1 502,75	1 532,81
A9	1 220,03	1 281,03	1 345,08	1 412,33	1 475,88	1 527,54	1 558,09
A10	1 238,73	1 300,67	1 365,70	1 433,99	1 498,52	1 550,97	1 581,99
A11	1 261,83	1 324,92	1 391,17	1 460,73	1 526,46	1 579,89	1 611,49
A12	1 287,49	1 351,86	1 419,45	1 490,42	1 557,49	1 612,00	1 644,24
A13	1 312,97	1 378,62	1 447,55	1 519,93	1 588,33	1 643,92	1 676,80
A14	1 345,23	1 412,49	1 483,11	1 557,27	1 627,35	1 684,31	1 718,00
A15	1 382,09	1 451,19	1 523,75	1 599,94	1 671,94	1 730,46	1 765,07
A16	1 431,95	1 503,55	1 578,73	1 657,67	1 732,27	1 792,90	1 828,76
A17	1 491,89	1 566,48	1 644,80	1 727,04	1 804,76	1 867,93	1 905,29
A18	1 566,52	1 644,85	1 727,09	1 813,44	1 895,04	1 961,37	2 000,60
A19	1 647,36	1 729,73	1 816,22	1 907,03	1 992,85	2 062,60	2 103,85
A20	1 732,60	1 819,23	1 910,19	2 005,70	2 095,96	2 169,32	2 212,71
A21	1 851,03	1 943,58	2 040,76	2 142,80	2 239,23	2 317,60	2 363,95
A22	2 052,87	2 155,51	2 263,29	2 376,45	2 483,39	2 570,31	2 621,72
A23	2 162,32	2 270,44	2 383,96	2 503,16	2 615,80	2 707,35	2 761,50
A24	2 316,49	2 432,31	2 553,93	2 681,63	2 802,30	2 900,38	2 958,39
A25	2 499,09	2 624,04	2 755,24	2 893,00	3 023,19	3 129,00	3 191,58
A26	2 734,66	2 871,39	3 014,96	3 165,71	3 308,17	3 423,96	3 492,44
A27	3 014,59	3 165,32	3 323,59	3 489,77	3 646,81	3 774,45	3 849,94
A28	3 319,46	3 485,43	3 659,70	3 842,69	4 015,61	4 156,16	4 239,28
A29	3 650,18	3 832,69	4 024,32	4 225,54	4 415,69	4 570,24	4 661,64
A30	4 013,35	4 214,02	4 424,72	4 645,96	4 855,03	5 024,96	5 125,46
A31	4 431,51	4 653,09	4 885,74	5 130,03	5 360,88	5 548,51	5 659,48
A32	4 890,93	5 135,48	5 392,25	5 661,86	5 916,64	6 123,72	6 246,19
A33	5 398,37	5 668,29	5 951,70	6 249,29	6 530,51	6 759,08	6 894,26
A34	5 729,08	6 015,53	6 316,31	6 632,13	6 930,58	7 173,15	7 316,61
A35	6 323,06	6 639,21	6 971,17	7 319,73	7 649,12	7 916,84	8 075,18
A36	6 970,01	7 318,51	7 684,44	8 068,66	8 431,75	8 726,86	8 901,40

LÖNETABELL FÖR C-LÖNER

fr.o.m. 1.2.2001

Summan av grundlöner, dyrortstillägg samt ålderstillägg per månad i euro.

Lkl	Antal ålderstillägg						
	0	1	2	3	4	5	6
C25	1 129,47	1 185,94	1 245,24	1 307,50	1 366,34	1 414,16	1 442,44
C26	1 139,00	1 195,95	1 255,75	1 318,54	1 377,87	1 426,10	1 454,62
C27	1 147,98	1 205,38	1 265,65	1 328,93	1 388,73	1 437,34	1 466,09
C28	1 159,53	1 217,51	1 278,39	1 342,31	1 402,71	1 451,80	1 480,84
C29	1 171,26	1 229,82	1 291,31	1 355,88	1 416,89	1 466,48	1 495,81
C30	1 185,38	1 244,65	1 306,88	1 372,22	1 433,97	1 484,16	1 513,84
C31	1 198,39	1 258,31	1 321,23	1 387,29	1 449,72	1 500,46	1 530,47
C32	1 212,51	1 273,14	1 336,80	1 403,64	1 466,80	1 518,14	1 548,50
C33	1 225,71	1 287,00	1 351,35	1 418,92	1 482,77	1 534,67	1 565,36
C34	1 239,82	1 301,81	1 366,90	1 435,25	1 499,84	1 552,33	1 583,38
C35	1 253,95	1 316,65	1 382,48	1 451,60	1 516,92	1 570,01	1 601,41
C36	1 270,08	1 333,58	1 400,26	1 470,27	1 536,43	1 590,21	1 622,01
C37	1 286,03	1 350,33	1 417,85	1 488,74	1 555,73	1 610,18	1 642,38
C38	1 305,63	1 370,91	1 439,46	1 511,43	1 579,44	1 634,72	1 667,41
C39	1 326,36	1 392,68	1 462,31	1 535,43	1 604,52	1 660,68	1 693,89
C40	1 349,82	1 417,31	1 488,18	1 562,59	1 632,91	1 690,06	1 723,86
C41	1 374,38	1 443,10	1 515,26	1 591,02	1 662,62	1 720,81	1 755,23
C42	1 401,15	1 471,21	1 544,77	1 622,01	1 695,00	1 754,33	1 789,42
C43	1 430,48	1 502,00	1 577,10	1 655,96	1 730,48	1 791,05	1 826,87
C44	1 460,55	1 533,58	1 610,26	1 690,77	1 766,85	1 828,69	1 865,26
C45	1 493,37	1 568,04	1 646,44	1 728,76	1 806,55	1 869,78	1 907,18
C46	1 526,55	1 602,88	1 683,02	1 767,17	1 846,69	1 911,32	1 949,55
C47	1 563,03	1 641,18	1 723,24	1 809,40	1 890,82	1 957,00	1 996,14
C48	1 599,88	1 679,87	1 763,86	1 852,05	1 935,39	2 003,13	2 043,19
C49	1 639,65	1 721,63	1 807,71	1 898,10	1 983,51	2 052,93	2 093,99
C50	1 680,54	1 764,57	1 852,80	1 945,44	2 032,98	2 104,13	2 146,21
C51	1 723,99	1 810,19	1 900,70	1 995,74	2 085,55	2 158,54	2 201,71
C52	1 766,70	1 855,04	1 947,79	2 045,18	2 137,21	2 212,01	2 256,25
C53	1 816,93	1 907,78	2 003,17	2 103,33	2 197,98	2 274,91	2 320,41
C54	1 867,72	1 961,11	2 059,17	2 162,13	2 259,43	2 338,51	2 385,28
C55	2 039,30	2 141,27	2 248,33	2 360,75	2 466,98	2 553,32	2 604,39
C56	2 086,24	2 190,55	2 300,08	2 415,08	2 523,76	2 612,09	2 664,33
C57	2 136,65	2 243,48	2 355,65	2 473,43	2 584,73	2 675,20	2 728,70
C58	2 205,40	2 315,67	2 431,45	2 553,02	2 667,91	2 761,29	2 816,52
C59	2 275,43	2 389,20	2 508,66	2 634,09	2 752,62	2 848,96	2 905,94
C60	2 360,31	2 478,33	2 602,25	2 732,36	2 855,32	2 955,26	3 014,37
C61	2 442,98	2 565,13	2 693,39	2 828,06	2 955,32	3 058,76	3 119,94

C62	2 542,35	2 669,47	2 802,94	2 943,09	3 075,53	3 183,17	3 246,83
C63	2 649,96	2 782,46	2 921,58	3 067,66	3 205,70	3 317,90	3 384,26
C64	2 770,04	2 908,54	3 053,97	3 206,67	3 350,97	3 468,25	3 537,62
C65	2 891,94	3 036,54	3 188,37	3 347,79	3 498,44	3 620,89	3 693,31
C66	3 017,35	3 168,22	3 326,63	3 492,96	3 650,14	3 777,89	3 853,45
C67	3 161,25	3 319,31	3 485,28	3 659,54	3 824,22	3 958,07	4 037,23
C68	3 319,28	3 485,24	3 659,50	3 842,48	4 015,39	4 155,93	4 239,05
C69	3 484,27	3 658,48	3 841,40	4 033,47	4 214,98	4 362,50	4 449,75
C70	3 657,88	3 840,77	4 032,81	4 234,45	4 425,00	4 579,88	4 671,48
C71	3 839,92	4 031,92	4 233,52	4 445,20	4 645,23	4 807,81	4 903,97
C72	4 031,68	4 233,26	4 444,92	4 667,17	4 877,19	5 047,89	5 148,85
C73	4 231,69	4 443,27	4 665,43	4 898,70	5 119,14	5 298,31	5 404,28
C74	4 441,96	4 664,06	4 897,26	5 142,12	5 373,52	5 561,59	5 672,82
C75	4 663,41	4 896,58	5 141,41	5 398,48	5 641,41	5 838,86	5 955,64

ÖVERSIKT ÖVER LANDSKAPETS OCH KOMMUNERNAS INVESTERINGSPLANER

Avsikten med översikten är att ge en ungefärlig bild av investeringsvolymen inom den offentliga sektorn. Kostnaderna är därför endast angivna i miljoner euro (me) och inplacerade under de år de huvudsakligen antas genomförda. Stora investeringar har dock fördelats mellan åren. Kostnadsangivelsen och tidsinplaceringen innebär inte något ställningstagande till för vilken kostnad respektive när landskapsandel betalas.

Översikten är vad gäller landskapets projekt uppgjord på basen av den information som legat till grund för budgetförslaget. Vad gäller de kommunala projekten har informationen inhämtats muntligt före kommunernas budgetbehandling. **Alla kostnadsangivelser är exklusive moms.**

Avsikten är att ge en bild av hur projekten kan förverkligas, inte när och hur de budgeteras.

Byggnadsprojekt	År 2001	År 2002	År 2003
Landskapets byggnadsprojekt			
Om- och tillbyggnad av självstyrelsegården	0,2 me	1,2 me	3,9 me
Ålands hälso- och sjukvård			
Byggnadsinvesteringar		0,6 me	3,5 me
Nybyggnad för gymnasial- och yrkeshögskolenivån			1,2 me
Ålands lyceum			
Installation av alarm- och signalsystem m.m.		0,3 me	
Tillbyggnad		0,2 me	1,7 me
Ålands sjöfartsläroverk			
Utbyte av rörsystem		0,2 me	
Sjösäkerhetscentrum			
Livräddningsövningsanläggning vid Ålands sjömansskola			
totalkostnad exkl. utrustning ca 2,3 me	0,7 me		
Ålands sjömansskola			
Grundreparationer m.m.	0,3 me	0,4 me	
Till- och ombyggnad		0,5 me	1,2 me
Ålands yrkesskola			
Ventilations-, avloppssystem m.m.	0,4 me	0,4 me	
Om- och tillbyggnad		0,8 me	0,5 me
Ålands naturbruksskola			
Lösdriftsladugård		0,5 me	
Restaurering av Kastelholms slott	0,2 me	0,1 me	
Ombyggnad av travbana	0,9 me	0,8 me	
Ombyggnad av Ålands försöksstation			0,3 me
Byggande av golfbana		1,0 me	1,8 me

Byggnadsprojekt	År 2001	År 2002	År 2003
Recirkuleringsystem vid Ålands fiskodling, Guttorp		0,7 me	
Uppförande av oljeskyddslager		0,5 me	
Utbyggnad av Möckelö hamn		0,2 me	
Kongress- och kulturhus, totalkostnad ca 12,6 - 16,8 me			3,1 me
Postterminal inkl. utrustning	5,0 me	0,8 me	
Uppskattad volym	7,7 me	9,2 me	17,2 me
Kommunernas byggnadsprojekt			
Brändö kommun			
Till- och ombyggnad av skolan inkl. bibliotek, ev. 2003 (2,2 me)			
Om- och tillbyggnad av Solkulla åldringsboende ev. 2004 (0,4 me)			
Eckerö kommun			
Servicehus, äldreboende ev. byggstart 2003			
Finströms kommun			
Idrotts- och motionscentrum i Godby, (10 me)			
Infrastrukturell satsning			
Ny skola i Godby inkl. bibliotek		0,6 me	6,0 me
Om- och tillbyggnad av Pålsböle daghem	0,7 me		
Nytt daghem i Godby, etapp I ev. 2004			
Föglö kommun			
Nybyggnad av daghem	0,4 me	0,3 me	
Geta kommun			
Om- och tillbyggnad av Geta grundskola inkl. bibliotek	0,2 me	2,1 me	0,3 me
Tillbyggnad av åldringsboende ev. 2003			
Hammarlands kommun			
Hammargården, tillbyggnad med 8 lägenheter		1,0 me	
Till- och ombyggnad av Näfsby skola	0,4 me	0,4 me	
Om- och tillbyggnad av reningsverk		0,4 me	0,4 me
Ombyggnad av Boda-Tingsvägen		0,1 me	
Jomala kommun			
Östra Sviby byggnadsplan, kommunalteknik	0,5 me		0,4 me
Servicehus	1,5 me		
Renovering av Överby lekskola		0,4 me	
Daghem i Kalmarnäs			0,6 me
Om- och tillbyggnad av Södersunda skola			1,5 me
Sandplan vid Vikingahallen	0,3 me		
Renovering av Vikingahallen		0,1 me	0,4 me
Kommunalteknik, byggnadsplaner, etapp I Möckelö	0,2 me		
Kommunalteknik, byggnadspl., Österkalmare/Kalmarnäs 1	0,1 me	0,3 me	
Kommunalteknik, Norra Kalmarnäs		0,1 me	
Renovering av Gottby skola			0,4 me
Kumlinge kommun			
Grundrenovering och ombyggnad av Kumlinge grundskola samt ombyggnad av bibliotek	2,2 me		

Byggnadsprojekt	År 2001	År 2002	År 2003
Om- och tillbyggnad av servicehus inkl. daghem och pensionärsbostäder		0,7 me	
Reningsverk			0,2 me
Kökar kommun			
Ingen inv. över 0,1 me			
Lemlands kommun			
Idrottsplan	0,2 me		
Servicebyggnader vid idrottsplanen		0,6 me	
Sveagården om- och tillbyggnad	1,7 me		
Omsorgshem Järsö-Nåtö			0,2 me
Tryckavlopp Langnäs-Järsö		0,1 me	
Tillbyggnad av daghemmet Saltkråkan		0,3 me	
Lumparlands kommun			
Kommunalteknik till Långnäs	0,2 me		
Reningsverk i Långnäs		0,2 me	0,2 me
Ombyggnad av lägenheter för omsorgsboende			0,2 me
Branddepå		0,2 me	
Tillbyggnad av daghemmet Videungen inkl. ledningscentral för befolkningskydd	0,1 me	0,5 me	
Mariehamns stad			
Badhus		1,2 me	1,2 me
Renovering av Idrottsgården	2,0 me	0,8 me	
Nyfahlers, utrymme för socialförvaltningen inkl. andel i parkeringsutrymmen	1,5 me		
Centrum för teknisk planering		1,8 me	2,5 me
Ombyggnad av Strandnäs skola	0,3 me	4,5 me	2,7 me
Daghemmet Södran	1,7 me		
Daghemmet Blåbäret			0,8 me
Daghemmet Wäktars		0,4 me	
Utbyggnad av Odalgården, servicehus	0,8 me		
Om- och tillbyggnad av Ytternäs skola			1,0 me
Tillbyggnad av Mariegård, demensboende	0,2 me		
Renovering av Bollhalla		0,3 me	
Socishamnen, grundreparation		0,1 me	0,2 me
Stadshuset, ombyggnad och elsanering	0,4 me		
Stadshusets yttre miljö		0,2 me	0,4 me
Ombyggnad av ÅCA-huset	0,1 me	0,2 me	
Norra Dalbo, kommunalteknik	0,4 me		
Lotsbroverket, för- och detaljplanering av kväverening	0,3 me	0,8 me	
Utjämningsmagasin för avloppsvatten från färjorna			0,3 me
Ombyggnader i Vikingterminalen	0,3 me	0,2 me	
Saltviks kommun			
Om- och tillbyggnad av Rangsby skola inkl. huvudbibliotek		1,0 me	1,0 me
Överföringsledning Kvarnbo-Haraldsby		0,1 me	
Utbyggnad av Skogsglantan och Prästkragen daghem		0,6 me	0,4 me

Byggnadsprojekt	År 2001	År 2002	År 2003
Sottunga kommun			
Bostadshus med 3 lägenheter		0,1 me	0,2 me
Branddepå + bostadslägenhet			0,1 me
Sunds kommun			
Om- och tillbyggnad av Tallgården	1,0 me		0,5 me
Brandstation, ledningscentral	0,2 me	0,2 me	
Ombyggnad av hyreshus till daghem		0,3 me	
Om- och tillbyggnad av skolan		2,2 me	
Andel i Godby avloppsverk	0,3 me		
Avloppsledning Kastelholm-Godby		0,1 me	0,1 me
Stamvattenledning mot Prästö		0,1 me	0,1 me
Vårdö kommun			
Kommunalteknik i Strömsby		0,1 me	
Tillbyggnad av Strömshäraden		0,4 me	0,4 me
De Gamlas Hem			
Ingen inv. över 0,1 me			
Ålands omsorgsförbund			
Mögelsanering av Enbacken		0,3 me	
Omsorgsbostäder av servicehuskaraktär		1,1 me	
Norra Ålands högstadiestrikt			
Grundreovering av Godby högstadieskola		0,4 me	
Södra Ålands högstadiestrikt			
Om- och tillbyggnad av Kyrkby högstadieskola	1,7 me	2,6 me	
Uppskattad volym	19,9 me	28,5 me	22,7 me

Uppskattad volym - landskapet	7,7 me	9,2 me	17,2 me
Uppskattad volym - kommunerna	19,9 me	28,5 me	22,7 me
Uppskattad totalvolym	27,6 me	37,7 me	39,9 me

KONJUNKTURLÄGET HÖSTEN 2001

Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB) utarbetar två gånger per år en konjunkturrapport gällande den åländska ekonomin. Syftet med översikten är dels att förse landskapsstyrelsen med aktuell information om samhällsekonomin inför budgetberedningen, dels att sprida information till allmänheten om aktiviteten i den åländska ekonomin. Bedömningen inleds med ett kortfattat sammandrag av det internationella konjunkturläget med en lite utförligare översikt över Ålands närmarknader i Finland och Sverige. Översikten baseras på nationella och internationella konjunkturanalyser och ekonomiska data som publicerats under hösten.

Analysen av konjunkturläget inom den åländska ekonomin har sammanställts på basen av en enkät till åländska företag vilka tillsammans representerar närmare 70 procent av de åländska företagens arbetsplatsutbud. En för ÅSUB relativt ny informationskälla utgör företagens mervärdeskattedecklarationer. Denna källa möjliggör en uppföljning av företagens omsättning och löneutbetalningar med bara några månaders eftersläpning. Bearbetningen av trenddata gällande företagens omsättnings- och löneutveckling görs från och med detta år med hjälp av den avancerade statistiska programvaran Demetra vilken särskilt utvecklats av Eurostat för denna typ av tidsserieanalyser.

Övriga indikatorer såsom valutakurser, ränteläge, inflation, arbetslöshetsgrad, befolkningsrörelse, försäljning av kapitalvaror, bostadsproduktion, företagsetableringar samt konkurser har också studerats. I arbetet har företrädare för näringslivet och dess organisationer samt landskapsstyrelsens näringsavdelning varit till värdefull hjälp. ÅSUB vill även rikta ett stort tack till alla företag som besvarat konjunkturenkäten.

Jouko Kinnunen har ansvarat för sammanställningen av översikten, *Katarina Fellman* har bidragit med underlag rörande landskapet och kommunernas ekonomi samt sjöfartens situation. *Fredrik Nyman* och *Christina Lindström* har deltagit i insamlingen av konjunkturenkätssvar. *Fredrik Nyman* har även analyserat de åländska börsbolagens utsikter under resten av innevarande år. Bedömningen är i huvudsak gjord under september och första delen av oktober månad, inför landskapsstyrelsens budgetförslag för år 2002 till lagtinget.

Bjarne Lindström
Direktör

Innehåll

Sammanfattning	3
1. Det internationella konjunkturläget	6
2. Konjunkturbilden i Finland och Sverige	10
3. Den åländska ekonomin	13
3.1. Allmän översikt	13
3.2. Den offentliga ekonomin	20
3.3. Läget inom det privata näringslivet	23

Bilagor

Konjunkturenkät – hösten 2001, inklusive euroenkät

Resultaten från euroenkäten

Figur fråga 13

Figur fråga 14

Branschvisa konjunkturbarometervärden, frågorna 1-12

Branschvisa konjunkturbarometervärden, fråga 13

Branschvisa konjunkturbarometervärden, fråga 14

Omsättningens och lönernas utveckling per bransch

Sammanfattning

Den globala konjunkturen har tappat fart ordentligt sedan våren. Den konjunkturavmattning som kunde skönjas redan i slutet av fjolåret har nu klart kunnat konstateras i flera av världens regioner, kanske mer synkroniserat än någonsin tidigare. Terrorattacken i USA den 11 september 2001 förvärrade de redan dåliga konjunkturutsikterna både inom USA och globalt. Därmed verkar allt mer troligt att en global recession nu har inletts. Förändringen från fjolårets exceptionellt höga globala tillväxt på 4,7 procent är snabb då den kan understiga två procent i år och nästa år.

Den japanska ekonomin tampas fortfarande med svåra strukturella problem och ekonomin befinner sig i recession. Den offentliga sektorns försök att hålla igång tillväxten med olika slags subsidier har lett till den högsta offentliga sektors skuldsättning bland industriländerna. I övriga Asien har svårigheterna inom IT-sektorn lett till en drastisk reduktion av ländernas exportintäkter i år.

Euroområdet har inte heller besparats den internationella konjunkturavmattningen. De senaste två årens starka uppgång i exporten bröts under det första kvartalet i år. Företagens och konsumenternas framtidstro har fortsatt att minska. Sysselsättningsförväntningarna har också försämrats vilket antagligen kommer att betyda en svag ökning av arbetslösheten under det kommande året. ECB förväntas ytterligare sänka sin styrränta från nuvarande 3,75 procent.

BNP-tillväxten inom den finska ekonomin uppgick till 5,7 procent år 2000 medan innevarande års tillväxt ser ut att bli betydligt mindre. Den snabba expansionen inom IKT-sektorn har även visat sig kunna förbytas i en snabb nedgång. När den internationella konjunkturen vänder uppåt kommer förändringen att snabbt kännas av i Finland. ÅSUB räknar med att Finlands BNP-volym stiger ca 1 procent i år och ca 1,5 procent nästa år. Ifjol uppgick arbetslösheten till 9,8 procent. Årets arbetslöshetsgrad kommer att understiga fjolårets nivå, men kommer åter att försämrans något under år 2002.

Även den svenska ekonomin har drabbats av den globala konjunkturavmattningen. Den årliga tillväxtprocenten kan mycket väl tänkas bli endast 1,3 procent i år, medan den ifjol var 3,6 procent. Nästa år torde dock tillväxten öka till dryga två procent. Den för tillfället svaga kronan kommer att stötta den svenska exporten under slutet av detta år, men en korrigeringsrörelse i kronans värde kan tänkas komma då effekterna av de underliggande kapitalrörelserna klingat av. Sverige torde ha bättre möjligheter än Finland att få igång den ekonomiska tillväxten på nytt med hjälp av en den svaga kronan och med en mer diversifierad exportstruktur. Det svenska EMU-medlemskapet ligger fortfarande långt borta utan någon fast tidsgräns. Från det att svenska folket eventuellt sagt ja till EMU tar det åtminstone 18 månader innan den nya valutan kan tas i bruk. En kvalificerad gissning är att Sverige inte ännu har infört euro år 2005. Den svaga kronan har också höjt inflationstrycket från

importerade varor. År 2001 kommer inflationen att uppgå till ca 2,7 procent men nästa år förväntas inflationstakten vara lägre.

De senaste åren har också varit goda tillväxtår för Åland, men den offentliga sektorns andel av tillväxten har ökat betydligt. En konjunkturavmattning är också att vänta på Åland. Nästa år räknar ÅSUB med enbart 1,2 procents tillväxt i BNP. Den allmänna bild som avspeglas i företagens förväntningar tyder på en allt tydligare ekonomisk avmattning. Den egna branschens allmänna utsikter ser överlag negativa ut och företagen planerar inte längre att utöka personalstyrkan. Företagens investeringsvilja har minskat markant under det senaste halvåret. Transportkostnader upplevs oftare än tidigare som det största hindret för företagets utveckling, samtidigt som företagen anstränger sig för att hitta nya marknader utanför Åland.

Arbetsmarknadssituationen på Åland är fortsättningsvis god. Arbetslösheten har fortsatt att sjunka ända sedan början av 1995. Den totala arbetslöshetsgraden var ifjol endast 2,8 procent. Den förväntas dock inte sjunka mer än ett par tiondelar från årets nivå på 2,2 procent. Därmed är det klart att den övervägande delen av den åländska arbetslösheten är av friktionskaraktär. Det goda sysselsättningsläget har dock medfört flaskhalsar inom vissa delar av arbetsmarknaden. För att råda bot på dem är det viktigt att flyttningsrörelsen kan komplettera det lokala utbudet av arbetskraft. Nettoinflyttningen ser också ut att öka i år och nästa år jämfört med ifjol. Flyttningsrörelsen kommer troligen att underlättas av den stigande bostadsproduktionen.

Den kommande övergången till euromynt och –sedlar förorsakar kostnader som av företagen uppskattas till ca 37.000 mk (6.200 euro) i genomsnitt. Finanssektorn har de överlägset högsta kostnaderna för övergången till den nya valutan. Företagen uppskattar att det finns ett behov av extern hjälp med euroövergången som motsvarar över 100 personer i heltidssysselsättning fram till slutet av februari. Samtidigt sysselsätter databehandlingsföretagen på Åland endast ca 70 personer. Av dessa är det bara en del som sysslar med euroövergången. Detta innebär att en stor del av de åländska företagen får klara av övergången själva - eller så kommer de inte att hinna med förberedelserna i tid.

Föreliggande konjunkturbedömning bygger på antagandet att färjrederierna inte flaggar ut några fartyg under prognosperioden. Redarföreningarna och sjömansunionen har kommit överens om ett nytt kollektivavtal som framför allt ökar flexibiliteten i hur de anställda tjänstgör ombord på passagerarfartygen. Det nya avtalet skapar möjlighet för rederierna att sänka arbetskraftskostnaderna med 10-15 procent.

Flera beslut som är av avgörande betydelse för sjöfartens utveckling väntar dock fortfarande på ett avgörande. Finlands regering har i sin budget inkluderat ett förslag enligt vilket den så kallade parallellregisterlagen skulle ändras så att passagerarfartygen får ett stöd motsvarande 97 procent av den förskottsinnehållning som verkställts på sjöarbetsinkomst som förtjänats på fartyg i registret. Det motsvarar 166 miljoner mark på årsnivå eller ca 27,7 miljoner euro. De

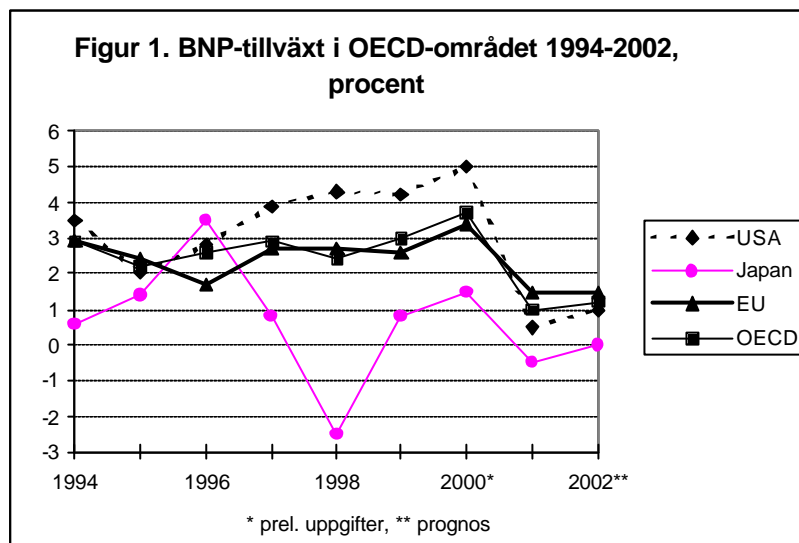
åländska rederiernas andel av de återbetalda skatterna torde uppgå till ca 16 miljoner euro. Det system som föreslås här är ur rederiernas synpunkt inte lika fördelaktigt som det förslag som är aktuellt i Sverige och där beslut väntas inom oktober i år. Ett förslag till så kallad tonnagebeskattning har beretts och diskuterats en längre tid. Läget angående den forstsatta beredningen är tillsvidare oklart, men ett reviderat förslag torde vara att vänta under hösten.

Alkoholbeskattningen troligen kommer att bibehållas på nuvarande nivå även under nästa år. Enligt gällande beslut sker nämligen den första stora ökningen av importkvoter för privatimport *inom EU* först år 2003 både i Finland och i Sverige. För rederinäringen ser det alltså inte ut att bli några mer dramatiska ändringar i prisförutsättningarna inom den så viktiga tax free försäljningen förrän under år 2003 då alkoholskatterna i land kommer att sänkas och därmed medföra sänkta vinstmarginaler för färjrederierna.

De flesta av de övriga näringarna känner av konjunkturedgången och därför har reviderat sina förväntningar neråt angående företagens framtida expansion. Flera av jordbrukets produktionsinriktningar samt livsmedelsindustrin har däremot haft en mycket gynnsam utveckling den senaste tiden. Även här har dock investeringsviljan svalnat både på kort och på medellång sikt. Likaså har byggsektorn expanderat i rekordfart med en årlig tillväxt kring 35 procent. En snabb avmattning av byggboomen är sannolikt i sikte. Den offentliga sektorn har dock flera byggprojekt inplanerade, vilket kommer att garantera en relativt hög produktionsvolym inom byggnadsverksamheten. Inom detaljhandeln är det branscher med koppling till bostadsinvesteringar (byggmaterial, textilier, heminredning) som för tillfället säljer bäst.

1. Det internationella konjunkturläget

Den **globala konjunkturen** har tappat fart ordentligt sedan våren. Den konjunkturavmattning som kunde skönjas redan i slutet av fjolåret har nu klart kunnat konstateras i flera av världens regioner, kanske mer synkroniserat än någonsin tidigare. Den exceptionellt höga globala BNP-tillväxten på 4,7 procent år 2000 har nu bytts ut mot en tillväxtprognos kring två procent i år och nästa år, men även dessa prognoser kan visa sig vara väl optimistiska. Därmed ser det allt mer troligt ut att en global recession nu har inletts.

Terrorattacken mot World Trade Center och Pentagon i USA den 11 september 2001 förvärrade de redan dåliga konjunkturutsikterna både globalt och inom USA. De viktigaste effekterna av terrorattacken för den globala ekonomin har summerats i de efter attacken snabbt gjorda analyserna på följande sätt: instabil oljemarknad, kraftig nedgång för resebranschen och ökad osäkerhet bland konsumenterna. Västvärlden tillsammans med Ryssland och de asiatiska länderna har påtalat nödvändigheten av att bekämpa terrorismen tillsammans. Det är för tillfället omöjligt att förutse huruvida den internationella spänningen mellan framför allt den muslimska och västerländska världen kommer att öka eller avta. Om det visar sig att flera länder är inblandade i terrorattacken i USA, är chansen stor att konflikten blir långdragen och att de ekonomiska effekterna blir mer kännbara.

Den amerikanska centralbanken Federal Reserve har flera gånger sänkt sin styrränta under innevarande år - från 6,5 procent till 3,0 procent - i förhoppning om att stärka **USA:s** BNP-tillväxt. Nya räntesänkningar är möjliga. Därmed närmar sig realräntan (ränta minus inflation) noll.

USA:s ekonomi var på väg nedåt redan före attacken. Den industriella produktionen i USA hade fram till augusti i år kontinuerligt minskat under elva månader. Konsumenternas

framtidstro, som sjönk redan vid årsskiftet till avsevärd lägre nivåer, har nu sjunkit snabbast på elva år. Den privata konsumtionen svarar för två tredjedelar av landets BNP, vilket förklarar varför konsumenternas stämningssläge är så viktigt för landets och övriga världens ekonomi. Under de senaste fem åren stod USA för två femtedelar av världens BNP-tillväxt antingen direkt eller indirekt genom import från andra länder. Amerikansk import uppgick till 6 procent av övriga världens BNP år 2000.

IKT-sektorns utsikter i USA och övriga länder ändrades under ett det gångna året från närmast obegränsade optimistiska förväntningar till en katastrofal nedgång i bolagens börsvärde. Det lättillgängliga kapitalet och överskattade framtida vinster ledde också till överinvesteringar i främst informations- och kommunikationsteknologi. Företagens investeringar i dessa produkter kommer att vara på en lägre nivå ett tag framöver.

Arbetslösheten i USA steg under det årets första sex månader till 4,4 procent från fjolårets nivå på 4,0 procent. På årsnivå stiger arbetslösheten till ca 4,5 procent under innevarande år. Arbetslösheten kommer troligtvis att stiga till en högre nivå under de närmaste åren. Hur mycket arbetslösheten kommer att växa beror främst på hur kraftigt USA:s konsumenter förändrar sitt konsumtionsbeteende den närmaste tiden. Kommer Federal Reserves räntesänkningar och inkomstskattesänkningarna att ha den önskade effekten på den privata konsumtionen eller kommer sparkvoten att höjas bland de amerikanska konsumenterna? Den privata sektorns finansiella överskott (inkomster minus privat konsumtion och investeringar) har varit på minus sedan 1997. Ifjol uppgick det finansiella underskottet till 6,7 procent av BNP. Hushållens problem med att återbetala sina lån har också ökat i den takt att det kan tänkas hota bankernas soliditet. Exempel från andra länder tyder på att hushållens sparbeteende snabbt kan förändras vilket då skulle leda till en snabbt sjunkande BNP-tillväxt och stigande arbetslöshet. Det är fullt möjligt att arbetslösheten stiger flera procentenheter de närmaste 3-4 åren. Likaså kan USA:s BNP-tillväxt bli negativ. Redan i år kommer USA:s BNP-tillväxt troligen att vara negativ under årets två sista kvartal, vilket innebär att tillväxtsiffran kommer att understiga en procent, vilket är en drastisk förändring från fjolårets BNP-tillväxt på 4,1 procent. Det är också möjligt att dollarkursen sjunker mot de övriga världsvalutorna yen och euro.

Japan har lidit av strukturella problem sedan början av förra årtiondet. BNP föll under det första kvartalet, samtidigt som deflationstendenserna fortsatte. Kortfristiga indikatorer pekar på en fortsatt nedåtriktad tendens och BNP bedöms sjunka i år. Den offentliga sektorns försök att hålla igång tillväxten med olika slags subsidier har lett till den högsta skuldsättningen bland industriländerna. Japan har stora problem med finanssektorn vars kreditstock har visat sig innehålla en stor andel problemkrediter. Enligt en färsk uppskattning omfattar dessa 140.000 miljarder yen, vilket motsvarar 25 procent av Japans BNP. Finanssektorns problem är en följd av de strukturella problemen inom det övriga näringslivet som är organiserat i stora Keiretsu-företagsgrupperingar vilka håller även de svagare företagen vid liv på andra företags

bekostnad, något som minskar den japanska ekonomins konkurrenskraft och anpassningsförmåga.

Japan har få möjligheter att stimulera tillväxten på kort sikt. Den stora skuldbördan begränsar utrymmet för finanspolitisk stimulans. En mer expansiv penningpolitik kan man inte heller räkna med då nominalräntorna redan är 0,1 procent (slutet av september 2001). De nödvändiga strukturreformerna har en kostnad i form av arbetslöshet och minskad ekonomisk tillväxt på kort sikt. På längre sikt kan anpassningen inte undgås. Det är troligt att nästa års BNP-tillväxt kommer att vara mycket låg, om ens positiv. Arbetslösheten kommer att stiga från fjolårets 4,7 procent då olönsamma företag sätts i konkurs.

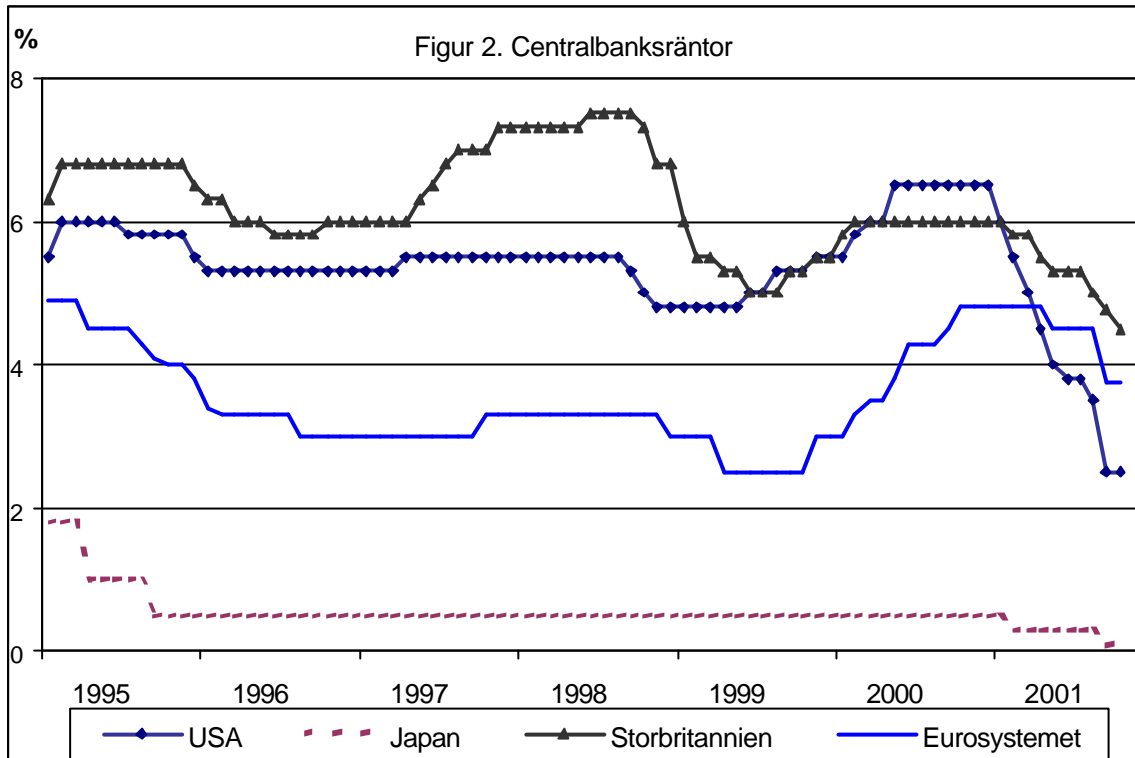
I **övriga Asien** har svårigheterna inom IT-sektorn lett till en drastisk reduktion av ländernas exportintäkter i år. Den snabbt svängande konjunkturen har skapat en stor överkapacitet inom elektronikindustrin i de östasiatiska tigerekonomierna. Likaså har bilindustrin hamnat i svårigheter då bilförsäljningen minskat världen över.

Den **ryska ekonomins** tillväxt blev mycket god under år 2000 då BNP växte med åtta procent. Utvecklingen av handeln blev rekordartad. De högre oljepriserna är en viktig förklaring till Ryssland ekonomiska expansion. Det försämrade konjunkturläget kommer dock att minska den globala oljekonsumtionen, vilket kommer att ha återverkningar även i den ryska ekonomin. Tillväxten i år kommer att halveras och bli ungefär lika stor, kring 4,5 procent, även nästa år. Inflationen är fortsättningsvis hög, kring 20 procent.

Euroområdet har inte heller besparats den internationella konjunkturavmattningen. De senaste två årens starka uppgång i exporten bröts under det första kvartalet i år. Företagens och konsumenternas framtidstro har fortsatt att minska. Sysselsättningsförväntningar har också försämrats vilket antagligen kommer att betyda en svag ökning av arbetslösheten under det kommande året. I år kommer arbetslösheten att understiga fjolårets 8,9 procent med ungefär en halv procentenhet. Arbetslösheten för nästa år förväntas stiga till nivå för år 2000.

Inflationen inom euroområdet var enligt det harmoniserade konsumentprisindexet under årets två första kvartal 2,8 procent, d v s 0,4 procentenheter högre än under det gångna året. För hela året förväntas inflationen stanna vid 2,7 procent medan nästa år kan den understiga två procent då råvarornas prisutveckling ser mycket måttlig ut tack vare den minskade globala efterfrågan.

ECB förväntas att sänka sin styrränta från nuvarande 3,75 procent. Om man beaktar att ECB:s realränta har rört sig kring 1-1,5 procent, så kan det finnas utrymme för räntan att sjunka till kring 3-3,5 procent under år 2002.

2. Konjunkturbilden i Finland och Sverige

BNP-tillväxten inom den **finska ekonomin** uppgick till 5,7 procent år 2000 medan innevarande års tillväxt ser ut att bli betydligt mindre. Samtliga prognosinstitut har reviderat sina prognoser neråt på ganska snabbt och kraftigt försämrade exportutsikter. Den snabba expansionen inom IKT-sektorn har även visat sig kunna förbytas i en snabb nedgång. Enbart Nokias andel av Finlands export är omkring en fjärdedel, och hela exportens andel av BNP har under det senaste årtiondet vuxit från en femtedel till över 40 procent år 2000. Därmed har den ekonomiska utvecklingen i Finland blivit ännu mer beroende av utvecklingen i omvärlden. När den internationella konjunkturen vänder uppåt kommer förändringen att snabbt kännas av i Finland. ÅSUB räknar med att Finlands BNP-volym stiger ca 1 procent i år och ca 1,5 procent nästa år.

Arbetslösheten fortsatte att sjunka fram till maj i år varefter den säsongrensade arbetslösheten har rört sig kring nio procent. Ifjol uppgick arbetslösheten till 9,8 procent. Årets arbetslöshetsgrad kommer att understiga fjolårets nivå, men kommer åter att försämrans något under år 2002. Sysselsättningsgraden uppgick till 66,9 procent ifjol och den kommer att stiga i år och nästa år till dryga 67 procent. Regeringsprogrammets mål är ju att höja sysselsättningsgraden till i närheten av 70 procent.

Börsen i Helsingfors hör till de mest utsatta i världen när det gäller nedgången av det samlade marknadsvärdet på noterade företag. Enbart i år har marknadsvärdet rasat med 51 procent. Från toppnoteringen i april 2000 har nedgången varit 65 procent (situationen den 30 september).

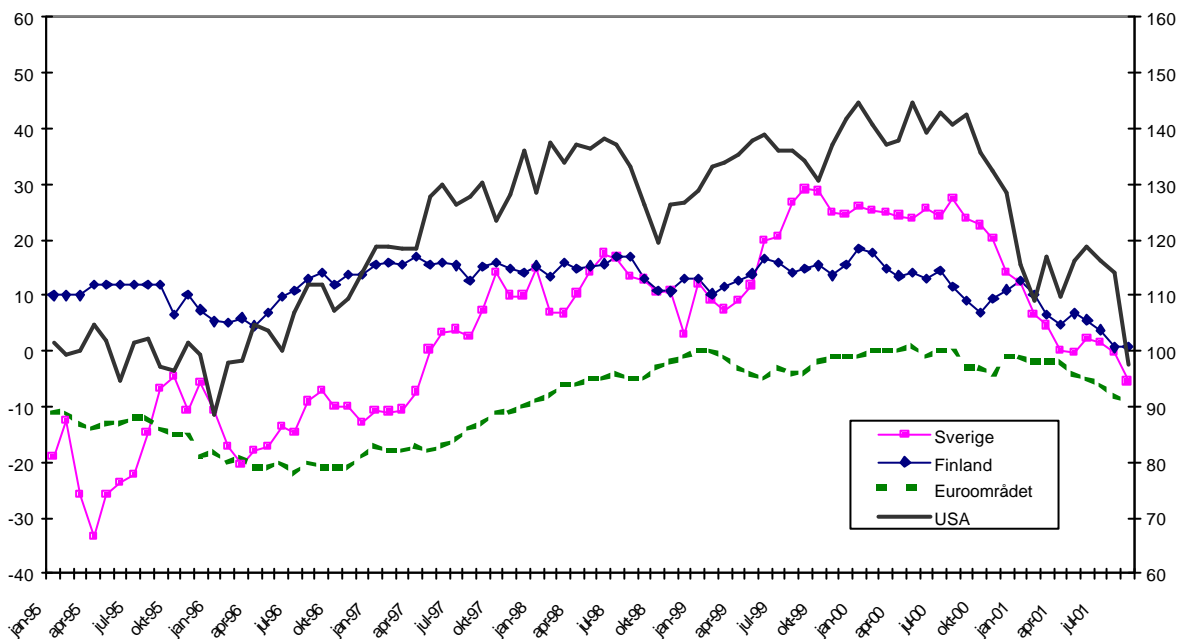
Fjolårets relativt höga inflationstakt på 3,4 procent medförde att hushållens realinkomster växte med endast 0,4 procent. Realinkomsterna kommer att växa med flera procentenheter i år tack vare stigande arbetsinkomster och sänkningar i den statliga inkomstskatten. Huruvida tilläggsinkomsterna kommer att kanaliseras till konsumtion eller besparingar är svårt att förutse, men en ökad försiktighet bland konsumenterna är trolig. Konsumenternas framtidstro i Finland har inte varit så låg som den är nu sedan de värsta recessionsåren på 1990-talet (se figur 3 nedan).

Inflationstakten har avtagit sedan våren och årets inflationstakt kommer att vara lägre än ifjol, omkring 2,6 procent. Prisökningarna kommer att vara ännu mer moderata under nästa år, särskilt om euron kommer att stärkas mot dollar och om oljepriserna hålls kring 25 dollar per fat.

Det statliga budgetarbetet följer riktlinjerna i regeringsprogrammet, där tyngdpunkten ligger på en minskning av statsskulden. Statsskulden uppgick år 2000 till 63,4 mrd euro eller 48,2 procent av BNP. I år och för nästa år räknar finansministeriet med att skulden kommer att ligga vid 60,2 mrd euro. I förhållande till BNP motsvarar detta 44 procent.

Även **den svenska ekonomin** har drabbats av den globala konjunkturavmattningen. Enligt de preliminära nationalräkenskapsuppgifterna minskade varuexporten under första halvåret med 1,9 procent i jämförelse med första halvåret 2000. Enligt dessa preliminära uppgifter växte BNP i Sverige med 1,8 procent under första halvåret. Både finansdepartementet och Konjunkturinstitutet räknar med en något lägre tillväxt på årsbasis, kring 1,6-1,7 procent, vilket innebär att 2000-års tillväxt på 3,6 procent mer än halveras. Dessa prognoser är dock gjorda före den 11 september och kommer kanske ändå att visa sig vara för optimistiska. Den årliga tillväxtprocenten kan mycket väl tänkas bli endast 1,3 procent i år. Nästa år torde dock BNP-tillväxten öka till dryga två procent med hjälp av den mycket lågt värderade kronan och med en mer diversifierad exportstruktur än Finlands.

Figur 3. Konsumentbarometer i USA, EU, Finland och Sverige

Den öppna arbetslösheten var enbart 4,7 procent ifjol och antalet sysselsatta har ökat under innevarande år, dock så att sysselsättningen inom industrin redan börjat minska samtidigt som tjänstebanserna hittills mer än väl har kompenserat sysselsättningsbortfallet inom industrin. Årets öppna arbetslöshet torde ligga kring fyra procent i år och nästa år. Den svenska sysselsättningsgraden är redan mycket hög i jämförelse med Finland och kommer troligen inte att kunna förbättras ytterligare. Antalet personer i arbetsmarknadspolitiska åtgärder är relativt stabilt, så att den totala arbetslöshetsgraden kommer att ligga kring dryga sex procent i år och nästa år.

Ifjol steg hushållens konsumtionsutgifter med 4,1 procent, medan tillväxten i år kommer att halveras. De svenska hushållens inkomstutveckling är dock av flera orsaker ganska positiv i

år. Den fortsättningsvis ökande sysselsättningen spelar in, likaså bidrar årets skattesänkningar till att hushållens disponibla inkomster ökar. En negativ faktor är börskurserna, vars nedgång ger en negativ förmögenhetseffekt. Det stora frågetecknet även i Sverige är hur konsumenterna reagerar på den ökande osäkerheten internationellt och på hemmaplan. Konsumentbarometern avspeglar en försämrad framtidstro hos konsumenterna under det senaste halvåret (se figur 3 ovan). Regeringens skattesänkningar torde dock medföra högre konsumtionstillväxt nästa år.

Den svenska kronan har deprecierats mer än vad ÅSUB förväntade sig i våras. Kronans värde mot euro (ecu) har inte varit så låg sedan i mitten av 1995. Den svaga kronan kommer att hjälpa den svenska exporten under slutet av detta år, men en korrigeringsrörelse kan tänkas komma då effekterna av underliggande kapitalrörelserna (utländska placerares flykt från svenska aktier, diversifieringen av de svenska placerarnas aktiefonder i form av mer utländska aktier, avbetalningen av statsskulden) klingar av. Den svenska kronans kraftiga reaktioner på den internationella turbulensen är en bra indikator hur den finska marken skulle ha betett sig om Finland inte hade övergått till euro. Det svenska EMU-medlemskapet ligger dock fortfarande långt borta utan någon fast tidsgräns. Från det att svenska folket sagt ja till EMU tar det åtminstone 18 månader innan den nya valutan kan tas i bruk. En kvalificerad gissning är att Sverige inte ännu har infört euro år 2005.

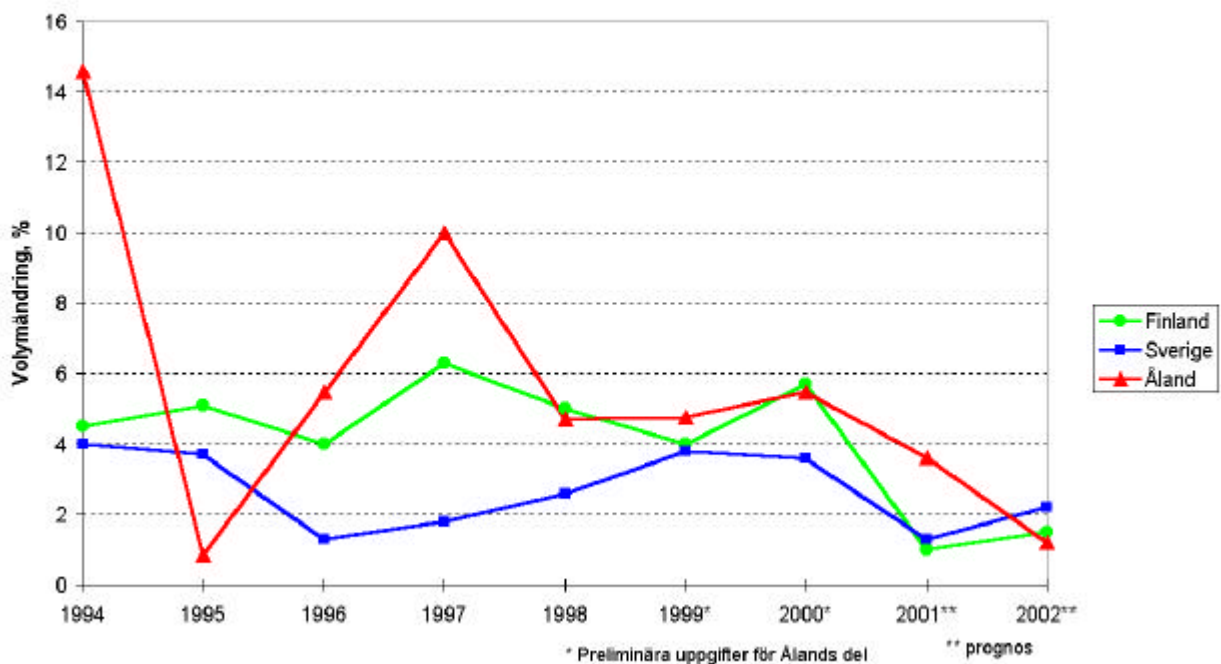
Den svaga kronan har också höjt inflationstrycket från importerade varor och under det senaste halvåret har den svenska inflationen tilltagit markant. Om oljepriserna inte stiger över 25 dollar per fat så minskar dock detta i viss mån inflationstrycket. År 2001 kommer inflationen att uppgå till ca 2,7 procent men nästa år förväntas inflationstakten vara lägre.

3. Den åländska ekonomin

3.1. Allmän översikt

Den åländska ekonomin har varit expansiv sedan år 1996 och Ålands BNP har vuxit med ungefär en tredjedel sedan år 1995. År 1999 var tillväxten enligt ÅSUB:s reviderade men dock fortfarande preliminära kalkyler 4,8 procent. Ifjol uppgick tillväxten till 5,5 procent, och i år ser tillväxten att plana ut på 3,6 procent. De senaste åren har alltså varit goda tillväxtår, men den offentliga sektorns andel av tillväxten har ökat under senare år. En konjunkturavmattning är att vänta också på Åland. Nästa år räknar ÅSUB enbart med 1,2 procents tillväxt i BNP (se figur 4). Denna bedömning bygger dock på att färjrederierna inte flaggar ut några fartyg under prognosperioden. Förändringarna i sjöfartspolitiken har beaktats och de förväntas påverka den samlade lönesumman negativt samtidigt som näringslivets driftöverskott ökar.

Figur 4. BNP-tillväxt i Finland, Sverige och på Åland, procent

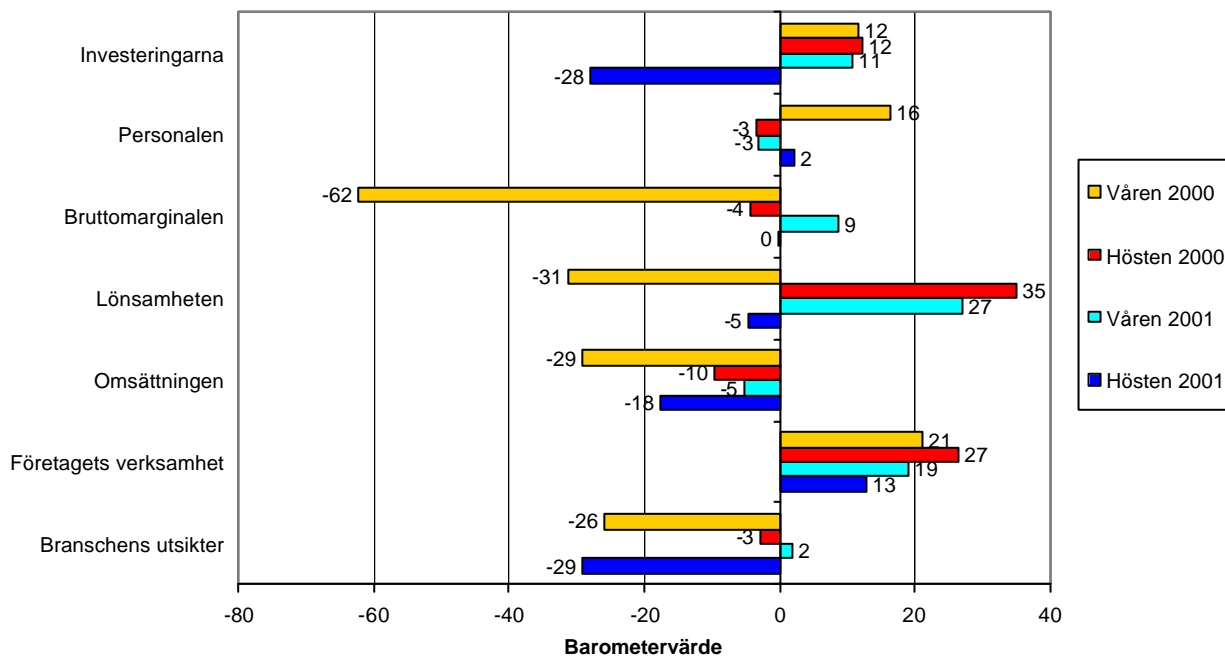
ÅSUB har nu för fjärde året i rad sammanställt en **konjunkturbarometer** som baseras på ett urval åländska företag, med en viss tonvikt på de större företagen. Urvalsföretagens anställda står för ca 70 procent av sysselsättningen inom det privata näringslivet. Av 197 företag i urvalet besvarade 163 stycken eller 82,7 procent höstens enkät i tid. De svarande företagens andel av urvalsföretagens totala sysselsättning uppgick till 95,1 procent. Fyra svar kom in efter bearbetningen av frågorna 1-12, men svaren kunde användas i analysen av frågorna 13 och 14 samt i frågorna rörande euroövergången.

Enkätens resultat presenteras enligt en skala från -100 till +100. Om en variabel fått resultatet +100 innebär det att samtliga företag som besvarat frågan har en positiv syn på den del av konjunkturutvecklingen som frågeställningen gäller. De negativa svaren dras från de positiva, och räkneoperationen resulterar i de netttotal som slutligen redovisas.

Svaren är viktade i två steg, dels enligt företagets och dels enligt branschens andel av den totala sysselsättningen inom branschen respektive inom hela ekonomin. Med andra ord får de stora företagens svar en större vikt i beräkningen och påverkar därmed det totala utfallet mer än de mindre företagens svar. De enskilda företagens svar kan dock få maximalt så stor vikt som den aktuella branschens andel av sysselsättning inom hela privata näringslivet. Samtliga branscher har minst fyra svarande.

Den allmänna bild som avspeglas i företagens förväntningar tyder på en allt tydligare avmattning av konjunkturen. Den egna branschens allmänna utsikter ser överlag negativa ut, företagen låter bli att investera och behåller den nuvarande personalstyrkan. Å andra sidan är förväntningarna ändå mycket stabila beträffande egna företagets lönsamhet. Företagarnas positiva grundattityd syns särskilt när det gäller det egna företaget, där merparten ändå anser att verksamheten kommer att expandera under det kommande året (se figur 5).

Figur 5. Förväntningarna - hela privata näringslivet

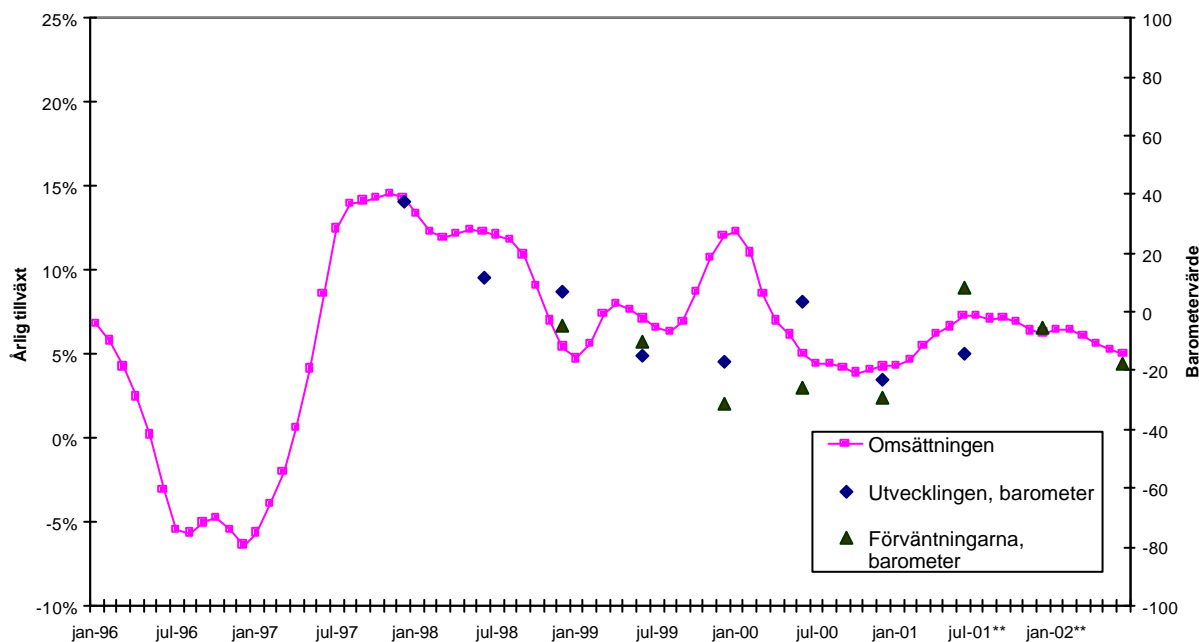

Andelen företag som planerar investeringar i maskineri eller lokaler under de kommande åren har minskat under det senaste halvåret. Transportkostnader upplevs också oftare än tidigare som det största hindret för företagets utveckling.

En analys av utvecklingen av omsättnings- och lönekostnadsutvecklingen inom näringslivet på basen av de mervärdesskatteskyldiga **företagens månadsrapporter till skattemyndigheten** kompletterar den bild av utvecklingen som barometerdata ger. ÅSUB har sedan i fjol tillgång till denna information som ju beskriver den verkliga utvecklingen inom den åländska ekonomin med bara några få månaders eftersläpning.

I figur 6 nedan kombineras företagens årliga tillväxttakt enligt mervärdesskatteregistret¹ med företagens svar i konjunkturbarometern både med avseende på **omsättningens utveckling** det gångna året samt förväntningarna inför det kommande året. Figuren visar att omsättningsutvecklingen i stora drag motsvarar svängningarna i barometersvaren, dock så att ett negativt netttotal på -18 (höstens resultat för omsättningens utveckling) motsvarar ungefär fem procentens omsättningsökning, vilket är ett par procent över den förväntade inflationen. Tidseriens trendframskrivning motsvarar således företagens förväntningar. En annan detalj är att årtusendeskitet syns i omsättningstrenden som en puckel som avviker från den övriga tidsserien.

Figur 6. Omsättningens utveckling enligt momsregistret och konjunkturbarometern

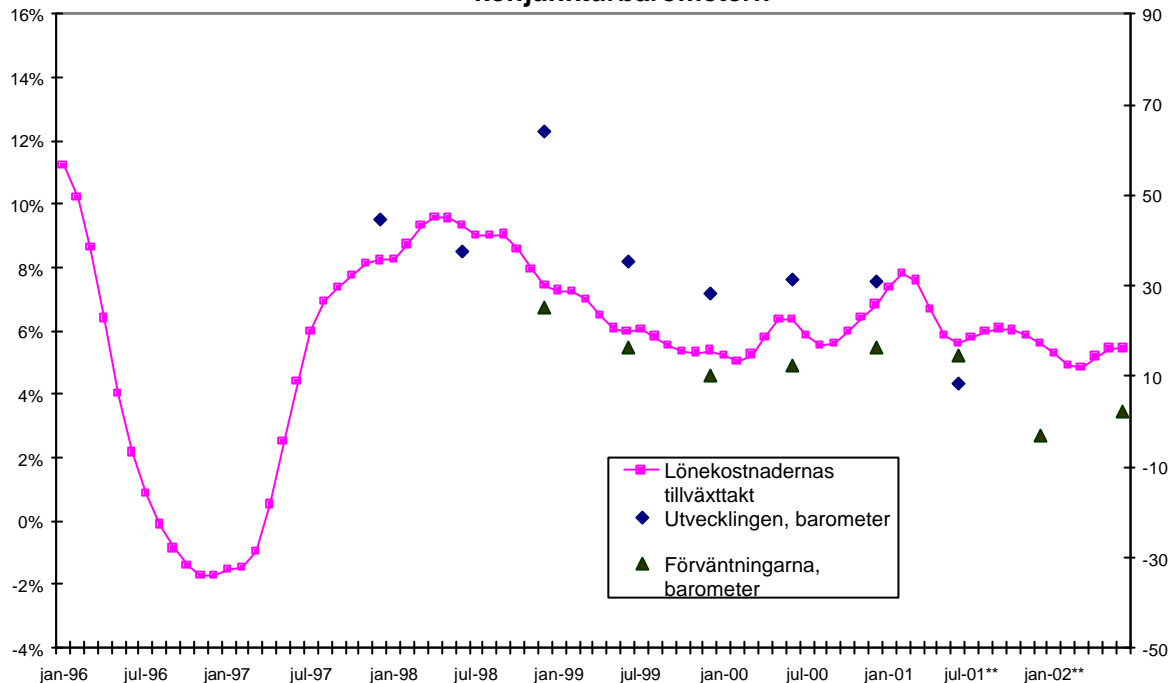

Utvecklingen av **lönekostnaderna** visar att förväntningarna angående kommande lönekostnader är något lägre än vad tidsseriens trendframskrivning visar. Lönekostnaderna

¹ De faktiska uppgifterna har säsongrensats och därefter har den procentuella tillväxttaktan beräknats från motsvarande månad föregående år. Tidsserien innehåller även en trendframskrivning som erhållits från en tidsseriemodell som är framtagen med Demetra, program utvecklat av Eurostat enkom för tidsserieanalys.

kommer troligen att öka enbart marginellt i år och nästa år (se figur 7). De nedreviderade förväntningarna i sysselsättningen är beaktade i ÅSUB:s nya BNP-prognos.

Figur 7. Lönekostnadernas utveckling och personalstyrkan enligt konjunkturbarometern

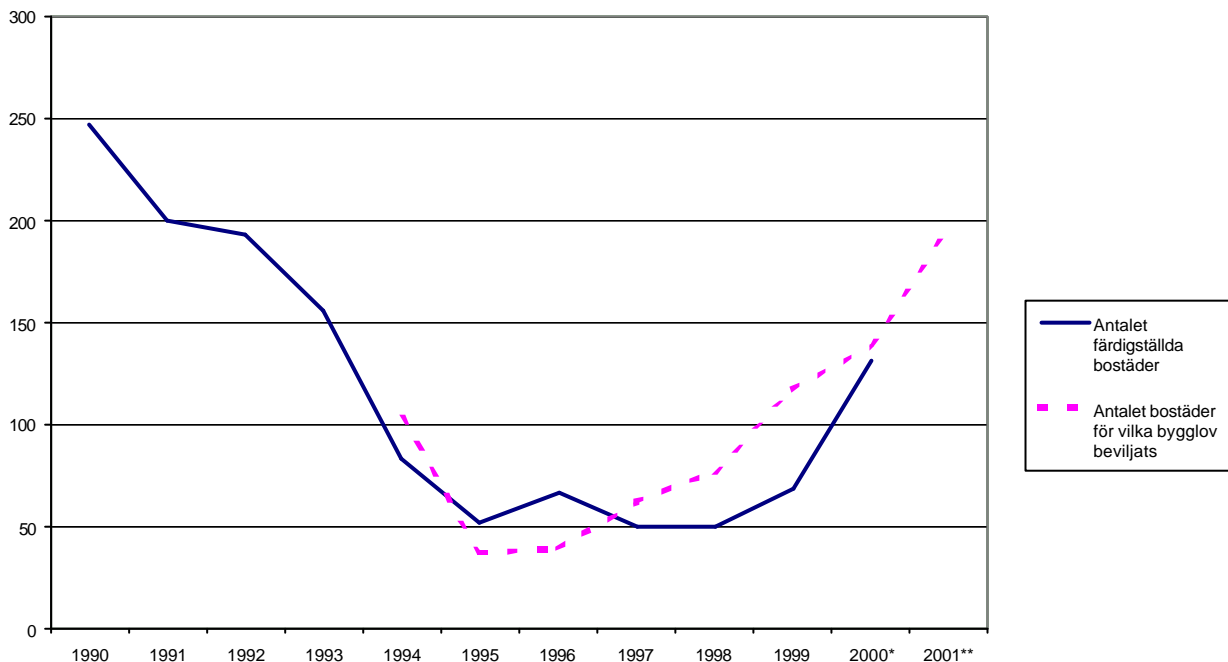
Arbetslösheten har fortsatt att sjunka ända sedan början av 1995. Den totala arbetslöshetsgraden var ifjol enbart 2,8 procent. Den förväntas inte sjunka mer än ett par tiondelar från årets nivå på 2,2 procent. Den öppna arbetslösheten var enbart tre fjärdedelar av den totala arbetslösheten år 2000. Även ungdomarnas arbetslöshet har sjunkit till ungefär samma nivå som den allmänna arbetslösheten. Samtidigt har både det absoluta antalet lediga platser och deras förhållande till antalet arbetslösa börjat sjunka. Fortfarande måste dock arbetsmarknadssituationen beskrivas som mycket god. En fjärdedel av de arbetslösa i slutet av augusti hade fyllt 55 år. Denna åldersgrupp är klart svårare att sysselsätta, då över hälften av dem hade varit arbetslösa över ett halvår. Trots allt tycks arbetsmarknaden fungera relativt bra då fyra femtedelar av de tillsatta platserna hade varit lediga högst en månad. Därmed är det klart att den övervägande delen av den åländska arbetslösheten är av friktionskaraktär.

Det goda sysselsättningsläget har dock medfört flaskhalsar inom vissa delar av arbetsmarknaden. Hälsovård och socialt arbete lider av kronisk brist på personal eftersom antalet lediga platser vida överskrider antalet arbetslösa med erfarenhet från dylika uppgifter. Likaså lider serviceyrken av brist på arbetskraft. Däremot tycks det finnas ett permanent överutbud av personal med erfarenhet av kontorsarbete.

Flyttningsrörelsen är beroende av läget på arbetsmarknaden. De senaste åren verkar detta samband att ha försvagats något, men detta torde bero på vissa förändringar som skett i

folkbokföring av utländska, inklusive åländska, studenter i Sverige. Sedan 1998 har de åländska studerande i växande grad bokfört sig permanent i Sverige, vilket ger en större utflyttning i befolkningsstatistiken, varför nettoinflyttningen blir mindre än i modellkalkylerna. ÅSUB:s flyttningsmodell ger en nettoinflyttning på 174 och 126 personer för i år respektive nästa år.² Om inte annat så ger dessa prognosdata en viss uppfattning om det tryck som inflyttningen förorsakar på fastighetsmarknaden. Studenterna lämnar ju sällan sådana rum eller lägenheter efter sig som kan hyras ut till andra behövande. En annan faktor som tyder på att nettoinflyttningen kan växa är att bostadsbyggandet nu har kommit igång sedan en lång tid av ytterst låg aktivitet. Förändringen syns fortfarande inte så klart i antalet färdigställda bostäder, men antalet beviljade byggnadslov har ökat påtagligt från och med år 1999 (se figur 8).

Figur 8. Antalet bygglov och färdigställda bostäder

Under år 2000 startades 159 **nya företag** på Åland, vilket var 23 procent fler än året innan. Nettoökningen i antalet aktiva företag är dock betydligt mindre eftersom det under år 2000 och 1999 lades ner 105 respektive 104 företag. Antalet konkurser uppgick till 12 stycken år 2000 och under innevarande år har enbart fyra konkurser påbörjats fram till juli i år. Under motsvarande period ifjol uppgick antalet till tio stycken.

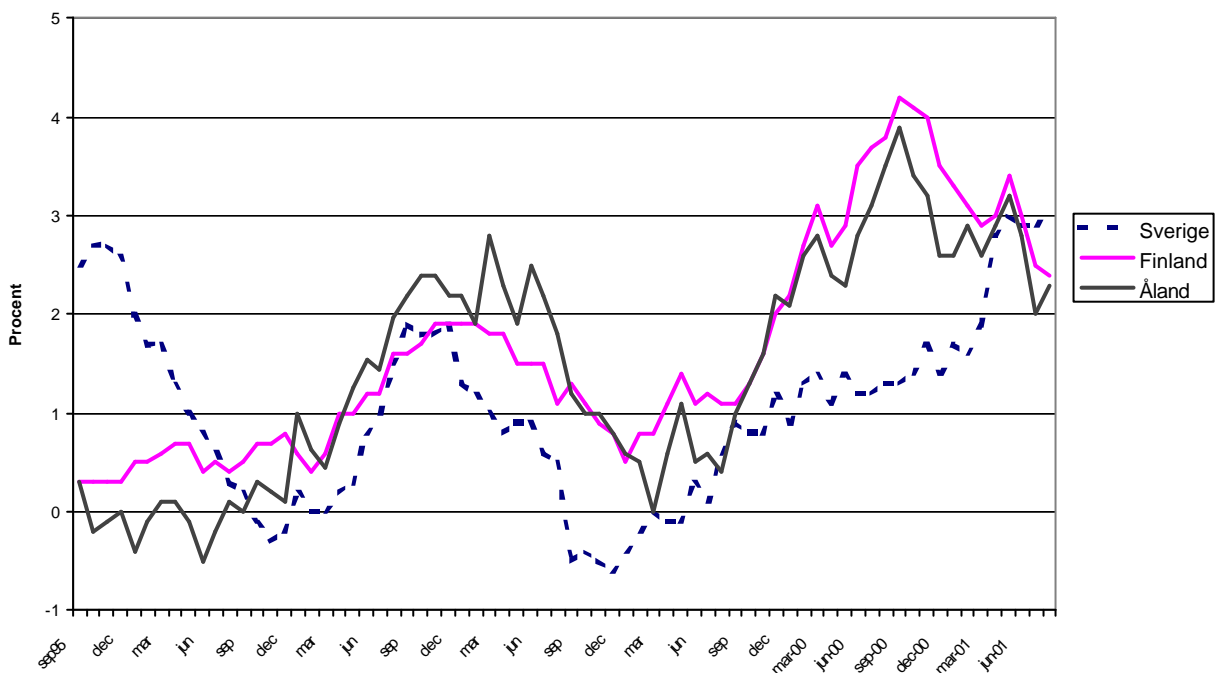
² För år 2001 och 2002, räknar ETLA med 140 respektive 110 personers flyttningsnetto; Statistikcentralen förutser en flyttningsnetto på 108 och 107 personer under samma år.

Fraktmängderna till och från Åland har efter en ett par års tillväxtperiod varit stabila eller nedåtgående de senaste 18 månaderna. Frakterna till Åland har till och med minskat med 10 procent från årtusendeskiptets toppnivå.

Räntenivåerna har sjunkit världen över i år då centralbankerna i USA, Japan och Europa har sänkt sina styrräntor i förhoppning om att stimulera ekonomin. Den amerikanska centralbanken Federal Reserve har mer än halverat sin styrränta. Den europeiska centralbankens ECB:s räntesänkningar har varit mycket måttligare då det visat sig svårt att nå inflationsmålet. Flera räntesänkningar kan väntas även inom euroområdet om inflationen kommer att sakta ner enligt marknadens förväntningar som en följd av sämre exportframgångar.

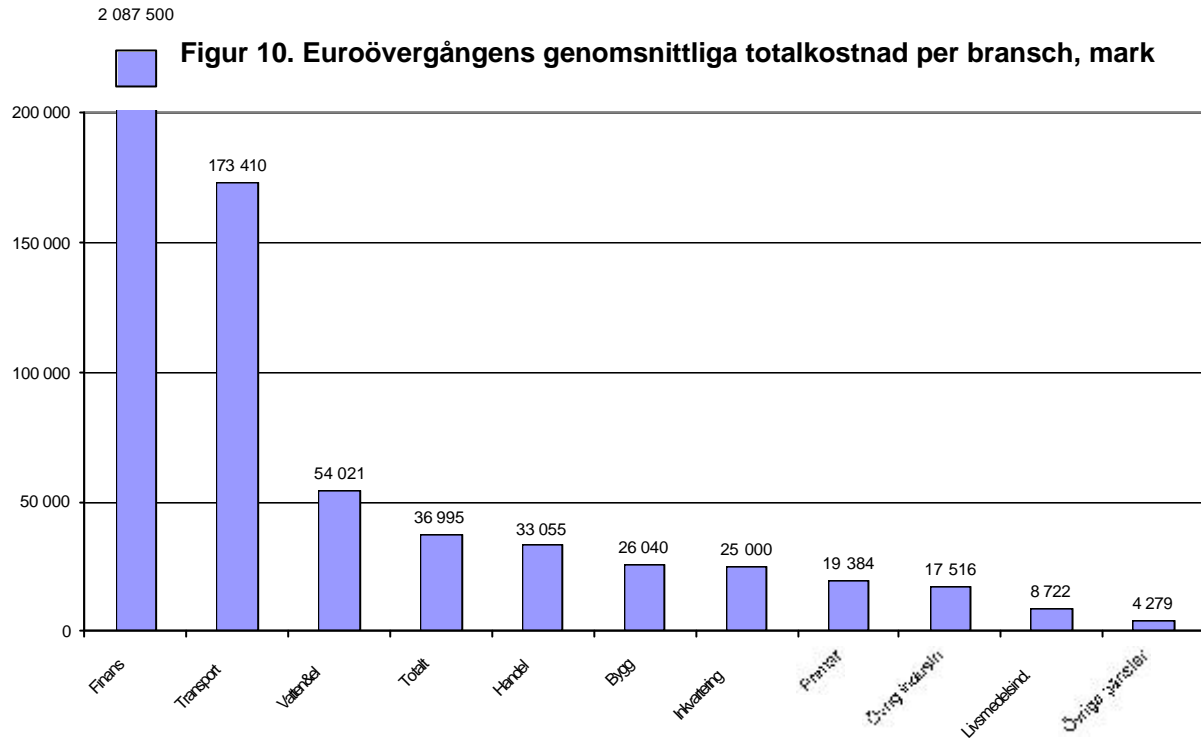
Den **åländska inflationstakten** har sjunkit från våren och kommer på årsbasis att uppgå till ca 2,5 procent. Nästa år torde inflationen bli något lägre då euron troligen kommer att stärkas mot dollarn. ÅSUB räknar med två procents inflation på Åland år 2002 (se figur 9).

Figur 9. Inflationstakten

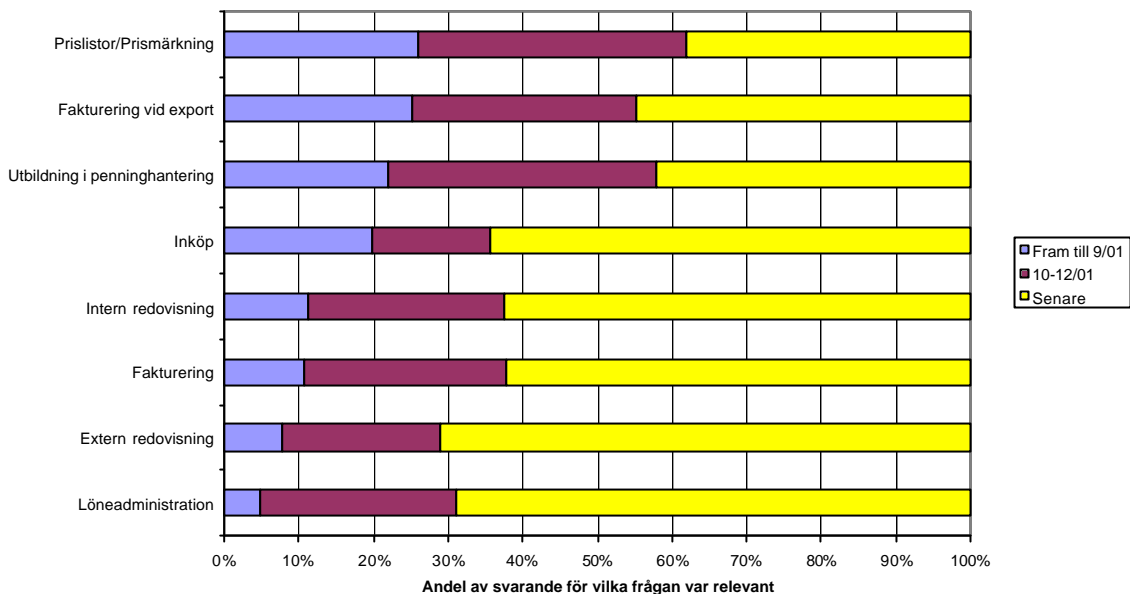
Den annalkande övergången till euromynt och –sedlar kräver anpassning av företagets penninghantering och –administration. Konjunkturenkäten innehöll även ett par frågor om övergången till euro. Euroövergångens uppskattade totalkostnader varierar mycket enligt företagets storlek och branschtillhörighet. Den genomsnittliga kostnaden var ca 37.000 mk (6.200 euro). Företagen som sysselsätter under 20 personer uppskattade kostnaden till 20-24.000 mk (3.400-4.000 euro). Företagen med fler än 20 sysselsatta uppskattade kostnaden till 439.000 mk (73.800 euro). Finanssektorn har överlägset största kostnader, tolv gånger

transport- och kommunikationsföretagens kostnader som har den nästhögsta kostnadsnivån (se figur 10).

Tidtabellen för de olika delarna av övergången visar att det fortfarande finns mycket att göra innan övergången är klar. Den hittills bäst genomförda aktiviteten, prismärkningen, är färdig i 22 procent av företagen (se figur 11). De större företagen med minst 20 sysselsatta har inte hunnit längre än de övriga företagen, men de planerar i betydligt större utsträckning att hinna med övergången innan utgången av året. De mindre företagen räknar i högre grad med att sköta övergången under 2002.

**Figur 11. Tidtabell för euroövergångens olika aktiviteter
alla företag**

Företagen frågades även om deras kvarvarande behov av extern hjälp med euroövergången. Företag med egen IT-administration och de som köper en del av IT-tjänsterna utifrån är de som har det största behovet av extern hjälp. De svarar för 98 procent av expertbehovet. Enligt enkätresultaten finns det behov för hela 112 personers heltidssysselsättning fram till slutet av februari 2002 för att klara av euroövergången i tid. Samtidigt sysselsätter databehandlingsverksamhet (som företagets huvudbransch) på Åland idag enbart ca 70 personer. Av dessa sysslar bara en del med euroövergången. Om konjunkturbarometerföretagens uppskattningar är realistiska och representativa, innebär resultatet att en stor del av de åländska företagen får klara av övergången utan någon extern hjälp, eller så kommer de inte att hinna göra allting i tid. I enkäten gavs ett alternativ för övergången till euro först efter februari 2002, vilket egentligen är för sent. Trots detta avser i genomsnitt 5 procent av företagen att utföra de olika aktiviteterna först då.

3.2. Den offentliga ekonomin

Landskapets budget finansieras till stor del genom en avräkningsinkomst om 0,45 procent som beräknas på statens inkomster exklusive upplåning. De senaste årens positiva utveckling inom den finländska ekonomin har tydligt avspeglats i landskapets inkomster. År 1998 uppgick det slutliga avräkningsbeloppet till ca 870 mmk. För år 1999 steg summan till ca 959 mmk, vilket innebär en ökning med över 10 procent från året innan. Det stadfästa avräkningsbeloppet för år 2000 uppgick till drygt 1.010 mmk, en ökning om 5,3 procent. En delförklaring till den snabba förändringen beror på effekterna från försäljning av statliga aktier. För år 2001 beräknas avräkningsbeloppet i dagsläget stanna på ca 955 mmk och i

statens budget för år 2002 finns 158,7 miljoner euro (943,6 mmk) för avräkningen till landskapet. Avmattningen inom ekonomin samt de ökade avdragen och justerade skatteskalorna dämpar utvecklingen av statens inkomster. Den så kallade skattegottgörelsen, dvs den del av landskapets direkta skatter som överstiger 0,5 procent av de inlutna direkta skatterna i Finland, uppgick år 1999 till 53,6 mmk. Under de närmaste åren beräknas gottgörelsen sjunka en aning. För skattegottgörelsens del är systematiken den att den gottgörelse som erläggs i år baseras på 1999 års skatteintäkter, eftersläpningen är således två år.

De åländska **kommunernas ekonomi** nådde enligt boksluten en form av brytpunkt år 2000. Verksamhetsbidraget visar på att nettodriftsutgifterna växer stadigt och årsbidraget uppvisar en nedgång i boksluten för 1999 och 2000. Två kommuner uppvisade negativa årsbidrag för år 2000. Driftsutgifterna steg med över 9,7 procent netto ifjol, medan tillväxten i skatteintäkterna stannade på 2,5 procent. Ungefär hälften av kommunernas löpande bruttokostnader utgörs av personalkostnader för de egna anställda. Av verksamhetsbidraget utgör personalkostnaderna närmare 70 procent. En av orsakerna till den svaga utvecklingen av skatteintäkterna står att finna i de ökade avdragen av vilka det nya så kallade allmänna avdraget samt förvärvsinkomstavdraget är de största. Landskapsstyrelsen kompenserar dock kommunerna fullt ut för effekterna av det allmänna avdraget.

Investeringsnivån är fortsatt hög, men bokslutsuppgifterna ger vid handen att förverkligandet inte framskridit helt enligt planerna. Skuldsättningen har kunnat minska fram till år 2000, men avbetalningstakten har avtagit betydligt. Årsbidraget täckte nettoinvesteringarna ännu år 1999. År 2000 översteg dock nettoinvesteringarna årsbidraget för kommunerna totalt sett, det är fallet för hela elva kommuner.

Tabell 1: Centrala poster inom kommunernas bokslut och budgeter 1997 - 2001, 1.000 mk

	1997	1998	1999	2000	2001
	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget
Verksamhetsbidrag	- 310 199	- 324 450	- 347 429	- 381 255	- 432 164
Skatteintäkter	354 704	364 146	357 075	366 103	362 955
Kommunalskatt	254 716	267 663	270 349	269 023	288 146
Fastighetsskatt	5 840	5 870	5 622	4 940	5 021
Samfundsskatt			75 720	88 012	64 294
Övr. skatteint.	94 148	90 613	5 383	4 128	5 494
Landskapsandelar	125 859	115 261	118 615	123 904	127 757
Andelar till ÅHS	- 31 540	- 14 802	-	-	-
Återkrävd moms	- 20 339	- 21 951	- 22 528	- 24 271	- 25 325
Årsbidrag	113 197	115 653	106 405	85 801	31 679
Räkenskapsperiodens överskott/underskott	2 550	53 728	75 147	53 569	- 5 167
Investeringar, netto	- 61 115	- 45 763	- 84 363	- 114 802	- 95 163
Förändr i långfristiga lånestocken	- 24 963	- 18 487	- 9 845	- 1 216	22 047

I *tabell 2* nedan sammanfattas utvecklingen av intäkterna från de tre kommunala skatteslagen samt ÅSUBs kalkyler för dessa skatteintäkter åren 2000-2002. Sammanställningen visar att skatteinkomsterna totalt sett minskade med hela 1,2 procent år 1999, det senaste år för vilket beskattningen slutförts. Både förvärvsinkomstskatterna och fastighetsskatterna minskade det året medan samfundsskatterna uppvisade en mycket svag ökning. För förvärvsskatternas del förklaras nedgången dock till stor del av det nya allmänna avdraget i den åländska beskattningen, det avdraget kompenseras fullt ut av landskapet. Beräkningarna för fjolåret visar på en tillväxt på ca 6,2 procent, framför allt var det samfundsskatterna som enligt de preliminära uppgifterna ökade snabbt då. För i år visar de sammantagna kalkylerna på en tillväxt på ungefär samma nivå som ifjol.

Beräkningarna för nästa år inger däremot bekymmer. Kalkylen uppvisar en negativ tillväxt i skatteintäkterna för nästa år, framför allt som ett resultat av kvittningen av momsåterkravet mot samfundsskatten. Kommunerna behöver i gengäld inte betala tillbaka momsåterbäringen till staten, men totalt sett innebär reformen att kommunernas skattefinansiering sjunker genom att de skatteandelar som tillfaller kommunerna blir lägre. Även tillväxten av förvärvsinkomstskatterna väntas bli blygsam. Också här är inverkan de statliga besluten avgörande genom att regeringen åter föreslår en betydande höjning av förvärvsinkomstskattens avdrag i kommunalbeskattningen.

Tabell 2: Sammandrag över kalkylerade skatteinkomster för kommunerna, hela Åland, 1.000 euro

	1997	1998	1999	2000*	2001**	2002**
Förvärvsinkomstskatt	43 169	45 040	44 354	46 856	49 027	49 410
<i>förändring, %</i>		4,3	-1,5	5,6	4,6	0,8
Andel av samfundsskatt	12 327	13 284	13 389	14 487	15 877	10 624
<i>förändring, %</i>		7,8	0,8	8,2	9,6	-33,1
Fastighetsskatt	1 028	1 037	918	942	974	999
<i>förändring, %</i>		0,9	-11,5	2,6	3,5	2,5
Skatteinkomster, totalt	56 524	59 361	58 661	62 284	65 878	61 032
<i>Förändring, %</i>		5,0	-1,2	6,2	5,8	-7,4

Osäkerhetsfaktorerna bakom skatte­kalkylerna är dock många. Konjunkturläget har vänt, men hur snabb avmattningen blir är oklart. Många frågor som berör den för Åland så viktiga rederinärings­väntar också på avgörande vilket behandlas närmare längre fram i den här rapporten. Samtidigt är en rad lagförslag som berör den kommunala ekonomin under behandling. Alla dess frågor får en direkt bäring på den kommunala sektorns intäkter och därmed även på dess verksamhetsförutsättningar.

3.3. Läget inom det privata näringslivet

Med tanke på en annalkande avmattning av det allmänna konjunkturläget är rapporterna från de flesta produktionsinriktningarna **inom jordbruksproduktionen** förvånansvärt positiva (För en mer detaljerad redovisning av omsättnings- och lönedata gällande primärnärings­erna samt övriga branscher, se bilaga). De flesta delbranscherna rapporterar stigande volym- och omsättningssiffror och det har inte rapporterats om några mer dramatiska förändringar i konsumtionen av livsmedel.

Myndigheterna och intresseorganisationerna inom åländsk och finsk jordbruksnäring samlar nu krafter inför en utvärdering och omförhandling av stödsystemet till jordbruket i södra Finland. Nuvarande stödsystem sträcker sig fram till 2003. Jordbruket i södra Finland hoppas därefter att med Europeiska kommissionen få till stånd en permanent lösning som säkerställer verksamhetsförutsättningarna och lönsamheten inom näringen.

Den gemensamma jordbrukspolitiken såsom den utformades efter AGENDA 2000 uppgörelsen står också den inför en utvärdering. Många röster talar för en omfattande revidering av politiken redan nu efter de omfattande skandaler och kriser som drabbat det europeiska jordbruket. Flera medlemsstater talar för en ny politik med fokus på livsmedelssäkerhet och landsbygdsutveckling istället för dagens marknadsstyrande intervention-, areal- och djurersättnings­system. Finland är avvaktande då man gynnas av CAP:s kvotsystemet gällande den för det finska jordbruket så viktiga mjölkproduktionen. En nedrustning av kvotsystemet skulle förmodligen innebära en kraftig ökning av konkurrensen

från medlemsstaterna med stor och effektiv mjölkproduktion som Holland och Danmark. Kommande WTO-förhandlingar och EU:s östutvidgning är andra faktorer som talar för att AGENDA 2000 rivs upp och revideras i framtid.

Den finska spannmålsproduktionen, liksom hela EU:s spannmålsproduktion, har idag ett ovanligt starkt konkurrensläge på världsmarknaden tack vare svaga skördar i Kanada och en hög dollarkurs. Denna för spannmålsproduktionen positiva utveckling har inneburit i princip oförändrade spannmålspriser i Finland jämfört med föregående år trots att interventionspriset för spannmål sjönk med 7,5 % i juli som ett led i AGENDA 2000 reformen. Detta i kombination med de ökade arealersättningarna inom CAP ger förhållandevis bra förutsättningar för spannmålsproduktionen. En historisk händelse inom spannmålshandeln skedde under hösten då Finland exporterade havre till USA för första gången utan exportbidrag.

Mejerinäringen har haft några starka år där industrin haft bra försäljning till de ryska och amerikanska marknaderna. Nu märks en tydlig avmattning som dock inte drabbar det åländska mejeriet i så hög grad då osten, som är det åländska mejeriets stora produkt, är den mejeriprodukt som minst fått känna av en vikande efterfrågan på de ovannämnda stora exportmarknaderna. På den lokala marknaden har konsumtionsminskningen av flytande mjölkprodukter planat ut efter flera år av minskade volymer, vilket ses som en positiv utveckling.

Frukt och grönsakshandeln uppger att den inte känt av någon vikande efterfrågan. Marknaden har varit i en bättre balans under 2001 jämfört med föregående år och företagen spår därför att omsättningen och resultaten för de åländska företagen kommer att stiga. Handelsföretagen varnar dock de åländska producenterna för att bli för nonchalanta gällande kvalitetsarbetet. Konsumenterna blir allt mer kvalitetsmedvetna och för att de skall betala ett betydande merpris för en inhemsk produkt krävs att produkten håller en förstklassig kvalitet vilket inte alla producenter har insett. Handeln efterfrågar en del ekologiska produkter men handelsföretagen konstaterar att de åländska volymerna är alldeles för små för att möjliggöra en lönsam försäljning.

Chipspotatisindustrin och potatisproduktionen har traditionellt varit viktig för Åland. Potatisproduktionens betydelse för jordbruket har dock minskat en del då lönsamhetsmarginalerna inom näringen minskat. Produktionen har dessutom varit utsatt för en hel del problem de senaste åren, mycket beroende på ogynnsamma väderleksförhållanden. Problemen har prövat odlarkåren då produktionen är mycket dyr och inte tillåter stora misslyckanden. Intresset för odlingen verkar vara därför vara minskande. Potatisodlarna har ett år kvar på en treårig prisuppgörelse med AB Chips och förmodligen kommer högre krav att ställas från producentleden för att de lokalproducerade volymerna av råvara skall kunna behållas. Internationellt sett har potatispriserna varit stigande, mycket beroende på att den centraleuropeiska och då främst den tyska skörden misslyckats.

Nötköttproduktionen på Åland uppvisar en långvarig trend mot vikande slaktvolym. Denna trend bryts detta år. Dahlmans slakteri prognostiserar en 5 procentig volymmuppgång inom nötköttslakten. Tyvärr är prisutvecklingen negativ inom nötköttproduktionen p.g.a. av vikande konsumtion till följd av de uppmärksammade problem som har förekommit inom näringen i Europa. På Åland rapporteras konsumtionen av nötkött dock vara oförändrad. Branschen förutspår att självförsörjningsgraden inom nötköttproduktionen kommer att minska betydligt från att ha varit i princip i balans med efterfrågan. Detta kommer förmodligen att ge utrymme för en prisstyrande import som förändrar hela konkurrensläget. Fårköttproduktionen är problematisk i hela landet förutom på Åland. Det åländska slakteriet har lyckats bygga upp marknadsföringskanaler genom vilka fårköttet kan avsättas till ett bra pris till specialgrossister och -affärer i Helsingforsområdet. Nyckelfrågan är som vanligt inom produktion av inhemsk livsmedel att kvalitetsnivån måste hållas hög. Slakteriet och de ekologiska köttproducenterna har under året inlett ett samarbetsprojekt gällande ekokött med striktare planering av produktionen. Projektet har slagit väl ut och den lokala efterfrågan på det ekologiska köttet är god.

Svinproduktionens blygsamma omfattning på Åland förändras inte trots insatser från slakteri, intresseorganisationer och samhälle. Prisutvecklingen har varit gynnsam under flera år tack vare ökad konsumtion som följd av BSE-krisen. Nu spås en liten nedgång på kort sikt eftersom Japan infört importförbud av danskt svinkött och dessa volymer förmodligen kommer att pressa priserna på de nordiska marknaderna.

Konsumtionen av broiler fortsätter att stiga vilket betyder att det finns utrymme för prishöjningar också i producentledet inom broilerproduktionen. Den åländska industrin vill hantera en större produktionsvolym och därmed sänka enhetskostnaderna, men det finns inte tillräckligt med råvara. Intresset har hittills varit svalt från producenternas sida gällande nyetableringar eller utökning av verksamheten men industrin hoppas att en positiv prisutveckling skall kunna ändra detta.

Inom **skogsbruket** var år 2000 relativt bra, men de senaste månaderna har priserna sjunkit med omkring 7 procent medan volymerna varit ungefär desamma. I och med att skogsbolagen övergått till euro i faktureringen av försäljning till Sverige – där en stor del av den åländska produktionen säljs - så har man sluppit de direkta intäktsförlusterna p g a kronans fall. De lägre försäljningspriserna på åländska timmerprodukter påverkar också de priser som skogsägarna får för sin produktion.

Miljöcertifiering av skogbruket avancerar på Åland enligt det finska systemet (FFCS) som lyder under det paneuropeiska systemet (PEFC). Åland ansöker om att få ingå i det finlandssvenska Kustens skogscentral, vilket leder till avsevärt lägre administrativa kostnader för certifieringen. Certifieringen torde komma igång i början av år 2002. Det finns inte

belägg i omvärlden på att certifieringen skulle ha påverkat prisbilden, men den anses bli viktig av imageskäl.

Läget inom **fiskerinäringen** är bekymmersamt. Det åländska havsfisket upplever för närvarande en djup svacka. Trålflottan har under året fortsatt att minska. Av de sex strömmingstrålbåtar som var registrerade på Åland vid årsskiftet har en varit passiv hela året och en sålts. Ytterligare minskningar kan förväntas. Om så blir fallet står Åland utan egna strömmingstrålare som är kapabla att förse industrin med råvara året runt.

Under året har hela Finlands strömmingsfiske ställts inför stora problem med ojämna fångster och det infördes en fiskestopp på en månad under sommaren. Under de senaste åren har de totala strömmingskvoterna skurits ned varför man i år står inför hotet att kvoten inte kommer att räcka till för att hålla igång fisket hela året. Inför nästa år har kvoterna ytterligare begränsats vilket kan betyda att man tidvis tvingas införa fiskestopp eller minska kapaciteten. Det åländska strömmingsfisket drabbas i så fall av liknande restriktioner.

Förutom nedskärningar inom strömmingsfisket har även torskfisket drabbats av restriktioner. Kvoten för 2002 har minskats med ca 26 procent och sommarfredningen förlängs så att fisket är förbjudet från 1 juni till och med 31 augusti. Beslutet kommer att medföra svårigheter för de båtar som bedriver fiske med garn att hävda sig i konkurrensen med trålfartygen.

De införda nationella begränsningarna för laxfisket betyder i praktiken att det är svårt för de åländska laxfiskarna att tillgodogöra sig den andel av Finlands kvot som tillkommer Åland. Av årets kvot på 27.376 laxar hade man per den 31 augusti fiskat 9.923 laxar eller 38,5 %. Vid samma tid förra året var det uppfiskade antalet 12.041 laxar. Med beaktande av att det åländska höstfisket brukar omfatta ca 7.000 laxar är det ånyo risk för att en stor del av den åländska kvoten blir outnyttjad.

I och med nedskärningarna inom havsfisket under de senaste åren har det småskaliga kustfisket utvecklats till den ekonomiskt mest betydande delen av det åländska fisket. En fortsatt utveckling hotas dock av det ökande antalet skador som förorsakas av säl.

Efter att under år 2000 ha upplevt ett bra år med förbättrade priser på fisken ser den kommande hösten och vintern ut att prismässigt bli besvärlig för fiskodlingssektorn. Den förväntade prishöjningen under försommaren uteblev. I slutet av september har priset för odlad regnbåge varit ca 4 mk/kg lägre än senaste år eller ca 16,- mk per kg och kan sjunka ytterligare under hösten och vintern.

En orsak till nedgången är att världsmarknadspriserna på odlad fisk har sjunkit. Tidvis har det förekommit överutbud på marknaden. Japan, som är en viktig marknad för odlad fisk, avvaktar och skapar därmed ett större norskt utbud av fisk på den europeiska marknaden vilket i sin tur även påverkar den åländska handeln med odlad fisk. Den inhemska marknaden

är fortfarande ostrukturerad och påverkas snabbt av yttre faktorer. En återhämtning och stabilisering av marknaden förväntas ske under våren 2002.

Inom **livsmedelsindustrin** har omsättningsutvecklingen under det senaste halvåret varit den snabbaste som registrerats sedan 1996. Personalstyrkan har ökat i de flesta företagen. Även lönsamheten har förbättrats inom en stor del av branschen, fastän bruttomarginalen per såld produkt avrapporteras att ha fortsatt att sjunka. Vårens optimistiska förväntningar har dock nu bytts till att man säger sig kunna bibehålla verksamheten på nuvarande nivå. Förväntningarna angående personalens och omsättningens utveckling har sjunkit från de tidigare mycket expansiva nivåerna till ett närmast oförändrat, eller aningen positivt, läge. Förväntningar angående det egna företagens expansion är dock fortfarande positiva fast även de har justerats nedåt ordentligt. Investeringsviljan har svalnat både på kort och medellång sikt, medan framtida satsningar i marknadsföring nu planeras på en bredare front än i våras. Konkurrensläget upplevs också ha hårdnat sedan våren.

Den övriga industrin verkar känna av den internationella konjunkturedgången i sin egen verksamhet. Omsättningsutvecklingen har varit negativ sedan andra halvåret 2000 samtidigt som lönekostnaderna fortsatt stiga med 4-5 procent per år, vilket tyder på en relativt stabil arbetsstyrka. I konjunkturbarometermaterialet avrapporterar företagen en klar ökning i personalstyrkan fastän en sådan inte kan skönjas i momsregistermaterialet. Det positiva nettotalet för personalstyrkan skall därmed tolkas som att man bibehåller den aktuella personalstyrkan. Företagens förväntningar på den egna branschens utveckling är ännu dystrare än i våras, medan optimismen gällande det egna företagens verksamhet har ökat och pessimismen gällande omsättningen har minskat. Lönsamheten förväntas dock klart minska, likaså förväntas bruttomarginalen ut att minska ytterligare. På denna punkt är förväntningarna tämligen stabila då barometersvaren angående lönsamheten kontinuerligt har varit negativa. Investeringsviljan på kort och medellång sikt har minskat något men inte helt försvunnit. Branschens problembild är relativt oförändrad, men transportkostnader upplevs inte så problematiska som ett halvår sedan, medan finansieringssvårigheter och personalbrist har aningen ökat, vilket tyder på att företagen kan vara ganska olika inom denna bransch.

Inom **vatten- och elförsörjning** varierar omsättningen antagligen mer med årstider än med konjunkturen, då trenden för branschens omsättningstillväxt ligger oförändrad kring sju procent. Det har skett en liten ökning i lönekostnaderna, och även barometersvaren visar på en ökning i personalstyrkan som förväntas att stabiliseras framöver. Nästan samtliga företag rapporterar en minskad lönsamhet och bruttomarginal. Detta kan bero på avregleringen av elmarknaden vid millennieskiftet. Då öppnades den åländska elmarknaden för konkurrens. Branschens allmänna utsikter har förbytt från rejäl optimism till en nästan total pessimism. Lönsamheten förutses att förbättras, vilket kunde tyda på en normalisering av läget efter konkurrensutsättningen av marknaden. Dessutom kommer elbolagen att kunna köpa in el från den nordiska elbörsen från och med årsskiftet.

För **byggsektorn** har de senaste tiderna varit mycket goda. Det senaste halvåret har den årliga tillväxttakten inom branschen stigit med omkring 35 procent. Utvecklingen är delvis en följd av den kraftiga ökningen i bostadsinvesteringarna som åter kommit igång efter en längre tids stillestånd. Branschens lönekostnader har också stigit mycket snabbt, men tillväxten har redan börjat plana ut. Företagen tycks själva inse det omöjliga att fortsätta växa i samma takt och detta syns i deras mycket försiktiga framtidsförväntningar. Omsättningen väntas gå ned men företagen planerar ingen utökning av verksamheten, vare sig form av investeringar eller i nyrekrytering av personal. Förväntningarna angående den framtida personalstyrkan är till och med negativa. En snabb avmattning av tillväxten är sannolikt i sikte. Den offentliga sektorn har dock flera planerade byggprojekt för år 2002, vilket torde innebära en fortsättningsvis hög verksamhetsvolym för branschen. Byggföretagen har också fått upp ögonen för nya marknader då en fjärdedel av de svarande tänker satsa mer på marknadsföringen. Byggbranschen upplever också oftare än förut att skattegränsen är det största hindret för dess utveckling.

Förväntningarna inom **handelsbranschen** på den egna branschens framtid är i höst negativa för första gången sedan våren 1998 då konjunkturbarometern för första gången användes. Även momsregisterdata visar att omsättningens tillväxt nu är nere på omkring fem procent. I mitten av 1998 var tillväxten hela 12 procent. För tillfället växer personalkostnaderna snabbare än omsättningen, men detta har inte ännu gett utslag i företagets sysselsättningsplaner som fortsätter att vara expansiva – om än på en lägre nivå än tidigare. Lönsamhetsutvecklingen ser inte heller lika positiv ut som förut. Handeln har också svårare att förutspå inom vilka områden som de viktigaste framtidssatsningarna kommer, satsningar som också ser ut att minska i förhållande till vårens nivå. Transportkostnaderna ser ut att ha ökat eftersom handelsföretagen oftare än tidigare upplever dem som ett problem.

Nybilförsäljningen ligger fortsättningsvis på avsevärt lägre nivå än under fjolåret. Antalet sålda fordon sjönk sålunda med 23 procent under årets nio första månader. För personbilarna var nedgången hela 26 procent. Registreringen av begagnade bilar har däremot fortsatt att öka. Under perioden januari-september importerades 461 fordon, vilket innebar en ökning på 12 procent från fjolåret. Om dessa tendenser håller i sig till årets slut, kommer det i år att säljas ca 580 nya fordon. Införseln av begagnade bilar kommer sannolikt att överstiga nybilförsäljningen och bli ca 630 fordon.

Branschen väntar fortfarande på EU-kommissionens ställningstagande till bilhandelns så kallade gruppundantag från gemenskapens konkurrensregler. Det nuvarande undantaget gäller till den 30.9.2002, vilket betyder att kommissionen borde publicera sin ställning senast i oktober-november i år. I annat fall är det troligt att undantaget förlängs med ett år. Troligen kommer de geografiska ensamrättigheterna för märkesrepresentationen att slopas. Dessutom är det möjligt att det nuvarande systemet där märkesförsäljarna även har ett ansvar och en förpliktelse för märkesservicen kommer att slopas. Även reglerna för de oberoende bilreparatörernas möjligheter till bilreparationer är en av de stora öppna frågorna.

Andra lagstiftningsfrågor som påverkar marknaden är EU-domslutets kommande beslut om huruvida den finska lagstiftningen angående import av begagnade bilar överensstämmer med gemenskapslagstiftningen. Om staten tvingas ändra på beskattningen av importerade begagnade bilar, kommer importen av sju år gamla och äldre bilar från t.ex. Tyskland sannolikt att stiga mycket snabbt. EU-domslutet kommer troligen att avkunnas i februari-mars nästa år.

Även de kommande besluten kring återvinningsskyldigheten och finansieringen av återvinningen kommer att påverka bilhandeln. Det har beräknats att återvinningskostnaderna är omkring 1.000-2.000 mk (170-340 euro) per bil. De tillgängliga alternativen för finansieringen av återvinningen är via (1) bilindustrin, (2) bilbeskattningen eller (3) den sista användaren av bilen. De olika alternativen leder till olika effekter på bilmarknaden. En ökning av de nya bilarnas beskattning skulle antagligen minska nybilsförsäljningen ytterligare.

Inom övriga detaljhandeln är det branscher med koppling till bostadsinvesteringar (byggmaterial, textilier, heminredning) som för tillfället säljer bäst.

Inom **hotell- och restaurangbranschen** har den senaste utvecklingen inneburit en avtagande tillväxt för såväl lönerna som omsättningen. Både personalen och omsättningen förutspås få en negativ utveckling under de kommande 12 månaderna. De allmänna ekonomiska utsikterna är också rätt negativa och även lönsamheten förväntas bli sämre framöver. Investeringarna kommer enbart att motsvara årligt slitage och företagets verksamhet verkar allmänt sett ligga på en oförändrad nivå. Framtida satsningar på medellång sikt koncentreras på personalutbildning. Det försämrade konjunkturläget syns även i företagets problemuppfattning: lönebikostnaderna, beskattningen och konkurrensen upplevs i växande grad som de största problemen.

Statistiken från **turistsektorn** visar en nedgång i årets inresande och inkvartering, särskilt gällande trafiken från Finland. Inresandet från Sverige ökade under januari-augusti med 4,9 procent, dock till stor del tack vare ett växande antal kryssningsresenärer. Fjolårets antal kryssningsresenärer var relativt lågt på grund av dockningar i början av året. Totalt sett har det skett en mindre ökning på 1,7 procent i inresandet från Sverige under januari-augusti i år. Övriga resenärers antal minskade med 0,3 procent. En motsvarande ökning återfinns inom svenskarnas hotellövernattningar som ökade med en procent under januari-augusti.

Inresandet från Finland har däremot sjunkit med 10,4 procent under innevarande års första åtta månader, vilket är förvånansvärt mycket, även med tanke på de förändringar i konjunktoren som skett under våren och sommaren. Även finländarnas hotellövernattningar minskade med 12,5 procent. Övernattningar av gäster från övriga länder minskade med 4,7 procent. Årets inresande ser ut att bli ca en procent lägre än ifjol. Om den aktuella svackan i

inresandet från Finland visar sig vara av övergående natur, torde det totala inresandet åter stiga med dryga två procent till snäppet under 1,8 miljoner passagerare nästa år.

Den för den åländska ekonomin så betydelsefulla branschen **transport och kommunikation** innehåller alla former av transporter, post- och telekommunikationer samt resebyråverksamhet. Den domineras dock helt av sjöfarten.

En analys av transport och kommunikationssektorn som helhet visar på en svagt avtagande och därtill relativt låg omsättningstillväxt. Utvecklingen av lönevolymerna avspeglar de nya avtal som ingicks under våren och uppvisar således en sjunkande trend. I de förväntningar som återges i konjunkturbarometern får rederinäringens syn på konjunkturläget stor genomslagskraft eftersom en viktning av svaren sker på basen av antalet anställda i företagen. De beslut som fattades under fjolåret och de resultat som nåtts i förhandlingarna mellan arbetsmarknadens parter inom sjöfartsbranschen slår också igenom i hela näringens förväntningar. Bruttomarginalen och lönsamheten förväntas ha en positiv utveckling, medan förväntningarna för branschen som helhet, för antalet anställda och investeringsnivån uppvisar negativa barometervärden. Även omsättningen förväntas sjunka.

Läget inom **färjsjöfarten** har förändrats på flera punkter sedan bedömningen för ett år sedan. Redarföreningarna och sjömansunionen har kommit överens om ett nytt kollektivavtal som kanske framför allt ökar flexibiliteten i hur de anställda tjänstgör när de är ombord på passagerarfartygen. Grunden för det nya avtalet lades i en överenskommelse mellan parterna redan i fjol på hösten. Sparavtalet påverkar särskilt ekonomipersonalen som exempelvis blivit rörligare mellan avdelningar samtidigt som arbetstiden blivit mer flexibel. Systemen för ålderstillägg och för ersättning vid sjukdom har reviderats. Även de så kallade tariffönerna har justerats mindre än de allmänna löneförhöjningarna i år, endast 1,4 procent mot den allmänna höjningen på 2,8 procent. Det nya avtalet skapar möjlighet för rederierna att sänka arbetskraftskostnaderna med 10-15 procent.

Flera beslut som är av avgörande betydelse för sjöfartens utveckling väntar dock fortfarande på ett avgörande i regering och riksdag. Passagerarfartygen erhåller tillsvidare inte något stöd för sina personalkostnader. Regeringen har dock i sin budget inkluderat ett förslag enligt vilket den så kallade parallellregisterlagen skulle ändras så att passagerarfartygen får ett stöd motsvarande 97 procent av den förskottsinnehållning som verkställts på sjöarbetsinkomst som förtjänats på fartyg i registret, alltså en form av återbäring av erlagda statliga skatter. Detta motsvarar totalt 166 miljoner mark på årsnivå eller ca 27,7 miljoner euro. De åländska rederiernas andel av de statliga återbetalningarna till rederibranschen torde uppgå till ca 16 miljoner euro. Det föreslagna stödet utgör ca 20 procent av bruttolönerna och är således inte lika omfattande som det förslag som är aktuellt för svenska passagerarfartyg i utrikestrafik och där ett beslut väntas inom oktober i år. Även de estniska personalkostnaderna är betydligt lägre vilket påverkar de åländska fartygens konkurrenskraft.

Ett förslag till så kallad tonnageskattning har beretts och diskuterats en längre tid. Grundtanken i denna beskattningsform är att rederierna betalar en fast skatt som grundar sig på tonnagets storlek. Outdelad vinst kan hållas obeskattad inom företaget för kommande investeringsbehov. Vinst som delas ut till ägarna beskattas däremot i normal ordning och skatten fördelas till skattetagarna. Det förslag till tonnageskattelag som presenterades i början av sommaren hade emellertid en sådan utformning att det inte var av intresse för den åländska färjnäringsen. Dels låg den skattefria varuförsäljningen för i landtagning utanför lagens tillämpningsområde, dels föreslogs den latent skatteskulden leva kvar inom tonnageskattesystemet. Förslaget hade därmed i realiteten inneburit en skärpt beskattning av rederierna. Läget angående den forstsatta beredningen är tillsvidare oklart, men ett reviderat förslag torde vara att vänta under hösten.

Positivt ur passagerarrederiernas synvinkel är dock att alkoholbeskattningen troligen kommer att bibehållas på nuvarande nivå även under nästa år. Enligt gällande beslut sker nämligen den första stora ökningen av importkvoter för privatimport inom EU först år 2003 både i Finland och i Sverige. En motsvarande justering kommer att ske 1.1.2004 då införselnivåerna skall vara helt harmoniserade med EU:s regler (se tabell 3 nedan). För rederinäringsen ser det alltså inte ut att bli några mer dramatiska ändringar i priset förutsättningarna inom den så viktiga tax free försäljningen förrän under år 2003 då alkoholskatterna i land kommer att sänkas och därmed medföra sänkta vinstmarginaler för färjrederierna.

Tabell 3. Tillåten privatimport i Sverige och Finland, liter

Sverige	1.1.2001	1.1.2002	1.1.2003	1.1.2004
Öl	32	32	64	110
Bordsvin	6	26	52	90
Starkvin	3	3	3	20
Brännvin	1	2	5	10
Finland	1.1.2001	1.1.2002	1.1.2003	1.1.2004
Öl	32	32	64	110
Bordsvin	5	5	40	90
Starkvin	3	3	10	20
Brännvin	1	1	5	10

Förutsättningarna för att bedriva **fraktsjöfart** har förbättrats under det gångna året. I juni ifjol beslöt regeringen om nya stödåtgärder för den finländska handelsflottan. Från och med 1.7.2000 återbetalas arbetsgivarnas hela andel av sjölönebikostnaderna. Under år 2001 har därmed det hemmaflaggade åländska lastfartygstonnagets bemanningskostnader varit konkurrenskraftiga med motsvarande tonnage i övriga EU-länder. Alla fartyg har därtill varit sysselsatta under hela året. Det har nu också börjat införskaffas nytt tonnage under nationell flagg.

Det treåriga kollektivavtalet är nu inne på sitt andra år. Noteras kan att bemanningskostnaderna speciellt på bekvämlighetsflaggade fartyg med ITF-avtal har stigit. Detta innebär att skillnaderna i lönekostnader har reducerats även mot register från tredje länder.

I förhandlingarna om nya kontrakt för år 2002 har de finskflaggade lastfartygen varit i en bättre position än på länge. Den avmattning i exporten som är att vänta drabbar inte det inhemska tonnage i någon större utsträckning under inkommande år, eftersom en stor del av tonnage redan är kontrakterat för år 2002.

Även fraktsjöfarten drabbas dock av att tonnagebeskattningen inte realiserats enligt de tidigare förväntningarna. Det tjänstemannautkast till modell för tonnagebeskattningen innehöll även för fraktsjöfartens del sådana element som gjorde det förmånligare att tillämpa nuvarande samfundsbeskattning än den beskattningsmodell som preliminärt presenterats.

Ett hot mot möjligheterna att expandera utgör den tidvis akuta bristen på maskinbefäl och kvalificerat manskap. Dessutom ger besättningarnas åldersstruktur en fingervisning om en förestående våg av pensionsavgångar. En rekrytering av maskinmästare av annan nationalitet kan snart komma att krävas för att hålla fartygen igång.

Finanssektorns lönesumma har årligen vuxit med minst 7-8 procent sedan mitten av 1997. Det senaste halvåret har lönesummans tillväxt varit drygt 8 procent, vilket är klart högre tillväxttakt än inom det privata näringslivet som helhet. Barometersvaren visar också att personalstyrkan har stigit hos merparten av de svarande företagen. Intäktsutvecklingen har varit positiv, men lönsamheten har försämrats under det senaste halvåret. När den allmänna räntenivån sjunker, minskar också finanssektorns möjligheter för en god och relativt säker avkastning på sina placeringar och krediter. Branschens utsikter är intimt sammanhängande med det allmänna konjunkturläget. Därför är det inte särskilt förvånande att barometersvaren ger en rätt dystert bild av finanskonjunkturen. Den åländska finanssektorn avser dock utöka sin verksamhet, men inte som tidigare genom större personalstyrka eller investeringar. Intäktsutvecklingen och lönsamheten förutspås en klar försämring. Att det främsta problemet för företagets utveckling inom finanssektorn är den tuffa konkurrensen är de svarande - för första gången - helt eniga om. De framtida satsningarna på medellång sikt är nu inriktade på rationaliseringar och förbättring av lönsamheten, medan tidigare planer på att erövra nya marknadsandelar har lagts i malpåsen. Man kan säga att finanssektorn ser ut att ha en påtagligt defensiv strategi inför de kommande åren.

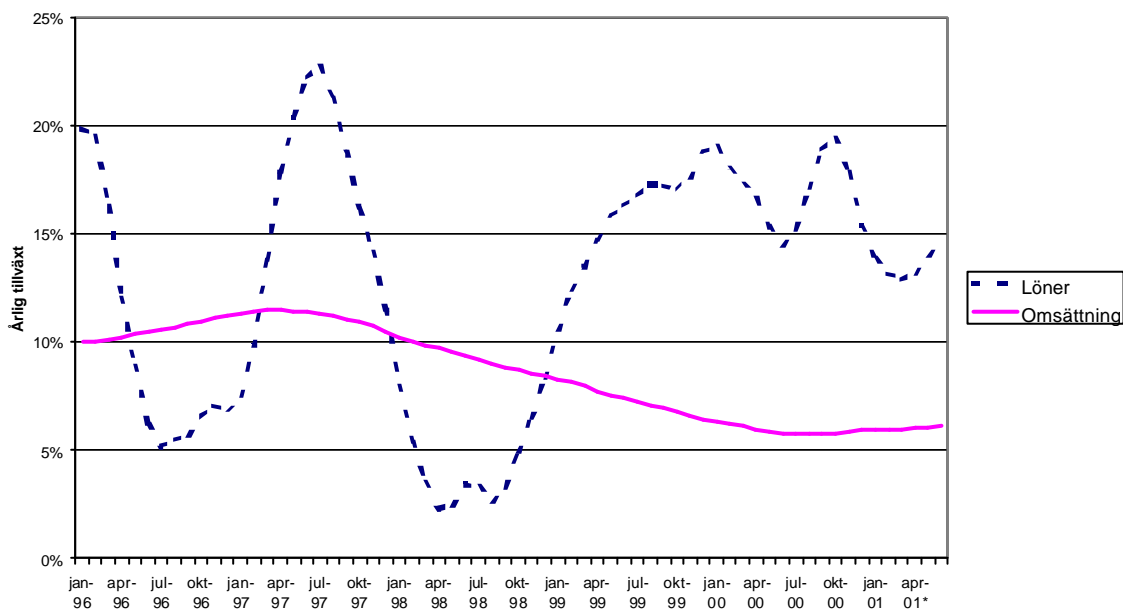
Branschen **övriga tjänster** består av mycket olika typer av företag. Här finns såväl sådana företag som producerar tjänster till andra företag, som de som är inriktade på enskilda privata konsumenter. Sammantaget ger momsregistrets uppgifter en mycket expansiv bild av den senaste tidens utveckling. Den årliga omsättningstillväxten har överstigit 40 procent, och även lönetillväxten har legat över 20 procent under de senaste månaderna. En del av tillväxten

beror på dock nyttillkomna företag. Under året startade nya företag ingår nämligen i denna bransch fram till dess ÅSUB får uppgifter om deras branschtillhörighet genom uppdateringar av företagsregistret. Den viktigaste faktorn bakom tillväxten torde dock inte vara nyföretagandet utan en betydande faktiskt tillväxt både inom företagstjänster och service till allmänheten.

Även enligt barometersvaren har merparten av de tillfrågade tjänsteföretagen anställt mer personal, medan deras svar angående omsättningen är betydligt mer negativa än registeruppgifterna. Även i denna bransch har alla förväntningar reviderats neråt.

En särskild granskning av de företag som kan klassificeras som IKT- företag och som alltså till övervägande del ingår i näringsgrenen övriga tjänster ger vid handen att försäljningstillväxten inom denna del av branschen inte varit särskilt hög. Omsättningstillväxten har den senaste tiden legat kring sex procent medan lönetillväxten uppgått till omkring 15-20 procent (se figur 12). Det ser med andra ord ut som om branschen skulle ha svårigheter med att fakturera sina kostnader från kunderna.

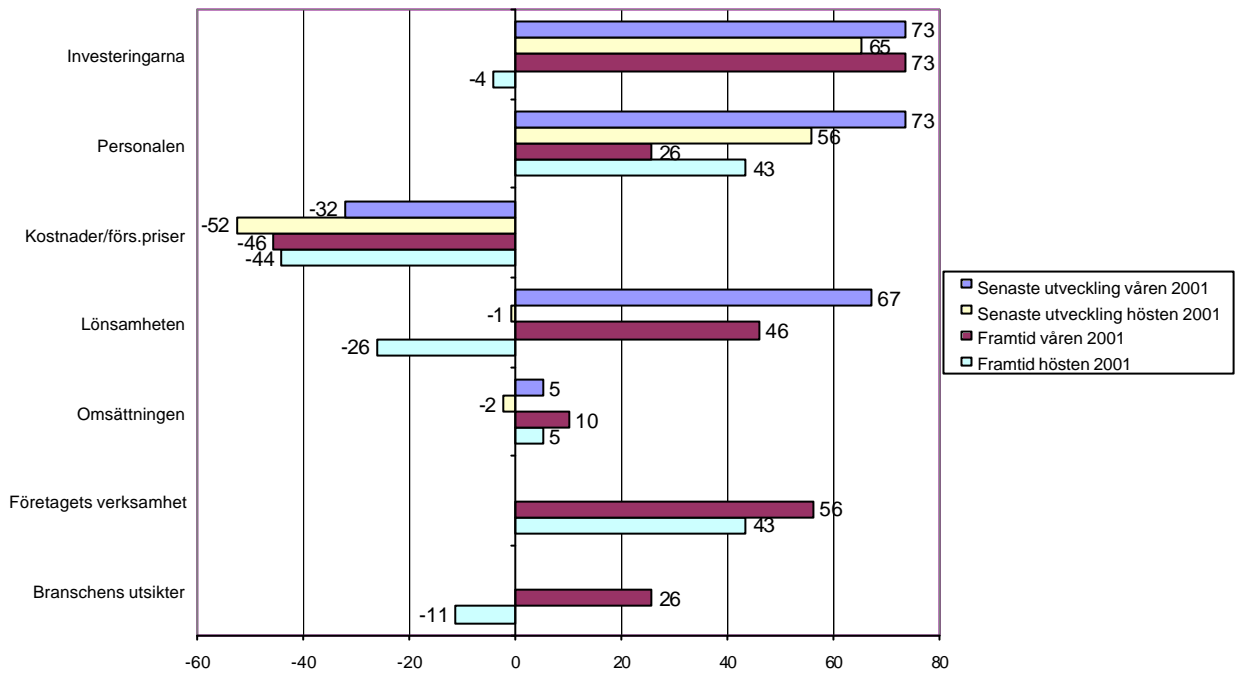
Figur 12. IKT-sektors löner och omsättning

Som det tidigare konstaterades kommer euroövergången att leda till en kraftig, men tillfällig ökning i efterfrågan på IT-expertis. Trots detta har de åländska IT-företagen, precis som i många andra branscher, ändrat sin uppfattning om den allmänna konjunkturbilden från optimism till pessimism. Branschens tidigare mycket omfattande nyinvesteringar är ett avslutat kapitel och några nya investeringar tycks inte vara aktuella. Personalstyrkan förväntas dock fortfarande växa, samtidigt som lönsamheten snabbt försämras (se figur 13). Bristen på kompetent personal är också det oftast nämnda hindret för det egna företagets utveckling.

IKT-företagen säger sig också avse satsa betydligt mer än övriga företag på marknadsföring och produktutveckling. En etablering på nya marknader är säkerligen det enda sättet för företagen att växa mer långsiktigt då den lokala marknaden är relativt liten och dessutom mer eller mindre mättad.

Figur 13. IKT-sektorns konjunkturuppfattning

Bilaga

Uppgifter från konjunkturbarometern och från mervärdesskattedeclarationerna

I denna bilaga presenteras data från den senaste och några av de tidigare konjunkturbarometermätningarna. Syftet är att ge en så fullständig bild som möjligt, främst med tanke på de företag som deltagit i mätningen men också för att möjliggöra en noggrannare granskning av siffrorna för de läsare som är intresserade av branschvisa uppgifter. Bilagan har flera delar vilka kort kommenteras nedan.

Först presenteras själva enkäten för den som vill kontrollera frågornas exakta utformning. Därefter kommer några centrala resultat från konjkturenkätens eurofrågor. Sedan följer två diagram, nämligen svaren på frågorna 13 (de kommande årens satsningar) och 14 (största hindret för verksamheten). Svaren på frågorna 13 och 14 är lätta att jämföra med de tidigare mätningarnas svar då de är med i diagrammen. Diagrammens utseende har också ändrats till en mer läsbar form.

Därefter bifogas branschvisa datatabeller som innehåller barometervärden på enkätens samtliga frågor uppdelade i de branscher som används i rapporteringen. Primärnäringarnas uppgifter är emellertid inte representativa för branschen som helhet då merparten av jord- och skogsbruket utövas av enskilda personer som inte ingår i enkätens urval. Huvuddelen av barometerundersökningens företag registrerade inom primärnäringarna är fiskodlingar.

Till sist presenteras omsättningens och lönekostnadernas tillväxttrender i figurer på basen av information från mervärdesskattedeclarationerna enligt den branschindelning som använts i rapporten.

Företag:

Kontaktperson:

Tel.

Aktuella personalstyrkan _____ Vi vill vill ej ha publikationen som återrapportering

- Konjunkturutsikterna i Er bransch kommer under de närmaste 12 månaderna att**
 förbättras vara oförändrade försämrats
- Ert företag kommer under de närmaste 12 månaderna att**
 expandera bibehålla nuvarande storlek minska eller upphöra med verksamheten
- Hur har omsättningen i Ert företag utvecklats de senaste 12 månaderna i förhållande till den allmänna kostnadsutvecklingen (inflationen)**
 snabbare ungefär lika snabbt långsammare
- Hur kommer omsättningen att utvecklas under de kommande 12 månaderna i förhållande till den allmänna kostnadsutvecklingen**
 snabbare ungefär lika snabbt långsammare
- Hur har lönsamheten i Ert företag utvecklats de senaste 12 månaderna**
 förbättrats oförändrad försämrats
- Hur kommer lönsamheten att utvecklas under de kommande 12 månaderna**
 förbättras oförändrad försämrats
- Hur har produktionskostnaderna utvecklats under de 12 senaste månaderna i förhållande till Era försäljningspriser**
 ökat samma utveckling minskat
- Hur kommer produktionskostnaderna att utvecklas under de kommande 12 månaderna i förhållande till Era försäljningspriser**
 öka samma utveckling minska
- Har personalen i Ert företag under de senaste 12 månaderna**
 utökats varit oförändrad minskats
- Kommer personalen under de närmaste 12 månaderna att**
 utökas vara oförändrad minskas
- Hur har investeringarna i byggnader och maskiner förändrats under de senaste 12 månaderna**
 ökat betydligt motsvarar ungefär årligt slitage och avskrivningar minskat betydligt

12. Hur kommer investeringarna att utvecklas under de närmaste 12 månaderna

- öka betydligt motsvara ungefär årligt slitage och avskrivningar minska betydligt

13. Vilket av följande områden kommer Ert företag att satsa på i första hand under de kommande åren (ange endast ett alternativ)

- alt. 1. investeringar i maskiner och inventarier
2. ökad automatisering
3. nya lokaler eller utvidgning av de befintliga
4. expansion genom ökad arbetskraft
5. personalutbildning
6. utveckla marknadsföringen/söka nya marknader
7. produktutveckling
8. ledarskapsutveckling
9. förbättra inköpsfunktionerna
10. rationalisera verksamheten/förbättra soliditet och resultat
11. annat, vad? _____

14. Vilket är det största hindret för utvecklingen av Ert företag (endast ett alternativ)

- alt. 1. byråkratin
2. arbetslagstiftningen/kollektivavtal
3. lönebikostnaderna
4. beskattningen
5. skattegränsen mellan Åland, Finland och övriga EU
6. transportkostnader
- osund konkurrens som orsakas av: 7. offentlig näringsverksamhet
8. konkurrensnedvridande företagsstöd
9. konkurser och skuldsaneringsförfaranden
10. grå/svart marknad
11. marknadens centralisering
12. hård konkurrens
13. för liten efterfrågan på produkterna
14. finansieringssvårigheter
15. osäkerhet
16. brist på kompetent personal
17. lönenivå/övriga produktionskostnader
18. annan orsak, vilken? _____

Vänligen svara också på frågorna om övergången till euro på nästa sida!

ÖVERGÅNGEN TILL EURO PÅ ÅLAND

1. Vem sköter företagets bokföring?

Företagets sköter bokföringen själv **9**

Företaget köper tjänsten **9**

2. Hur är företagets användning av IT-kompetens organiserad?

Egen IT-personal och administration **9**

Vi köper en del tjänster utifrån **9**

Vi köper databehandlingstjänsterna **9**

3. När övergick Ni /skall Ni övergå till euro eller genomföra följande aktiviteter, kryssa för rätt alternativ!

	Ej relevant	1999	2000	1-6/01	7-9/01	10-12/01	1-2/01	Senare
3.1 Fakturering	9	9	9	9	9	9	9	9
3.2 Faktureringsvaluta vid export	9	9	9	9	9	9	9	9
3.3 Inköp	9	9	9	9	9	9	9	9
3.4 Prislistor/Prismärkning	9	9	9	9	9	9	9	9
3.5 Extern redovisning	9	9	9	9	9	9	9	9
3.6 Intern redovisning	9	9	9	9	9	9	9	9
3.7 Löneadministration	9	9	9	9	9	9	9	9
3.8 Utbildning av (försäljnings-) personal i penninghantering	9	9	9	9	9	9	9	9

4. Hur stora kostnader uppskattar Ni att euroövergången totalt kommer att förorsaka Ert företag? _____ mk

5. Hur stort behov av externa IT-tjänster har Ni fortfarande kvar för att klara av övergången till euro (omräknat till månadsarbetsinsatser)?

Ej behov av externa tjänster **9**

Behov av max en månads arbetsinsats **9**

1-2 månader **9**

3-4 månader **9**

Över 4 månader **9**

TACK FÖR ER MEDVERKAN!

RESULTATEN FRÅN EUROENKÄTEN

Fråga 1. Hur bokföringen sköts, andel av svarande i procent enligt personalstyrka

	Personalstyrka			Totalt	Antalet svar	
	0-4	5-19	20-			
Bokför själv		30	34	79	32	72
Anlitar utomstående		70	66	21	68	89
Totalt		100	100	100	100	161

Fråga 2. Företagens IT-administration, andel av svarande i procent enligt personalstyrka

	Personalstyrka			Totalt	Antalet svar	
	0-4	5-19	20-			
Egen IT-personal och admin.		50	35	30	48	55
Köper en del tjänster utifrån		32	53	57	35	73
Köper adb-tjänsterna		18	12	13	18	21
		100	100	100	100	149

Fråga 3. När övergår till euro, andel av svarande i procent

	Ej svar	Ej relevant	1999	2000 1-6/01		Antalet svar	
Fakturering		5	2	0	2	3	
Faktureringsvaluta vid export		47	26	2	2	1	
Inköp		28	6	0	2	4	
Prislistor/Prismärkning		13	3	2	2	10	
Extern redovisning		24	2	0	0	1	
Intern redovisning		24	8	0	0	1	
Löneadministration		19	6	0	0	1	
Utbildning i penninghantering		34	17	0	0	2	
	7-9/01	10-12/01	1-2/02	Senare	Totalt		
Fakturering		5	25	38	20	100	158
Faktureringsvaluta vid export		2	8	7	5	100	158
Inköp		6	10	24	19	100	158
Prislistor/Prismärkning		7	30	21	11	100	158
Extern redovisning		4	16	30	23	100	158
Intern redovisning		6	18	24	19	100	158
Löneadministration		2	20	32	20	100	158
Utbildning i penninghantering		8	17	8	12	100	158

Fråga 4. Euroövergångens kostnader i mk

Enligt personalstyrka	mk	Antalet svar
0-4	20 190	21
5-19	24 091	44
20-	438 968	28
Totalt	36 995	93

Fråga 4 per bransch

	mk	Antalet svar
Finans	2 087 500	4
Transport	173 410	11
Vatten&el	54 021	4
Totalt	36 995	93
Handel	33 055	29
Bygg	26 040	7
Inkvartering	25 000	5
Primär	19 384	4
Övrig industri	17 516	13
Livsmedelsindustri	8 722	6
Övriga tjänster	4 279	10

Fråga 5. Behovet av externa IT-tjänster, andel av svarande i procent enligt personalstyrka

	0-4	5-19	minst 20	Alla företag	Antalet svar
Ej behov av externa tjänster	58	48	31	56	71
Behov av max 1 mån arb.insats	35	42	51	36	65
1-2 månader	7	10	14	7	17
3-4 månader	0	0	2	0	1
Över 4 månader	0	0	2	0	1
Totalt	100	100	100	100	155

Företagens svar är viktade enligt deras personalstyrka

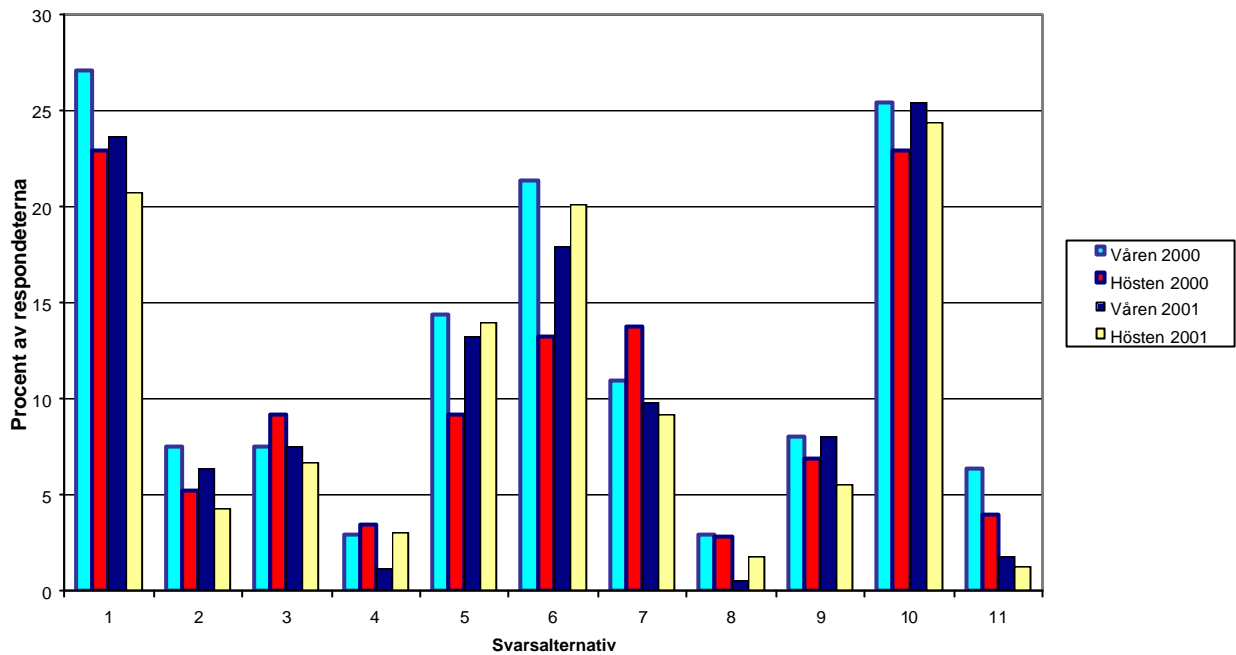
Vikterna är följande:

Antalet sysselsatta	Vikt
0-4	35,48
5-19	2,33
minst 20	1,23

Viktningen beskriver hur många företag i rampopulationen svaret representerar.

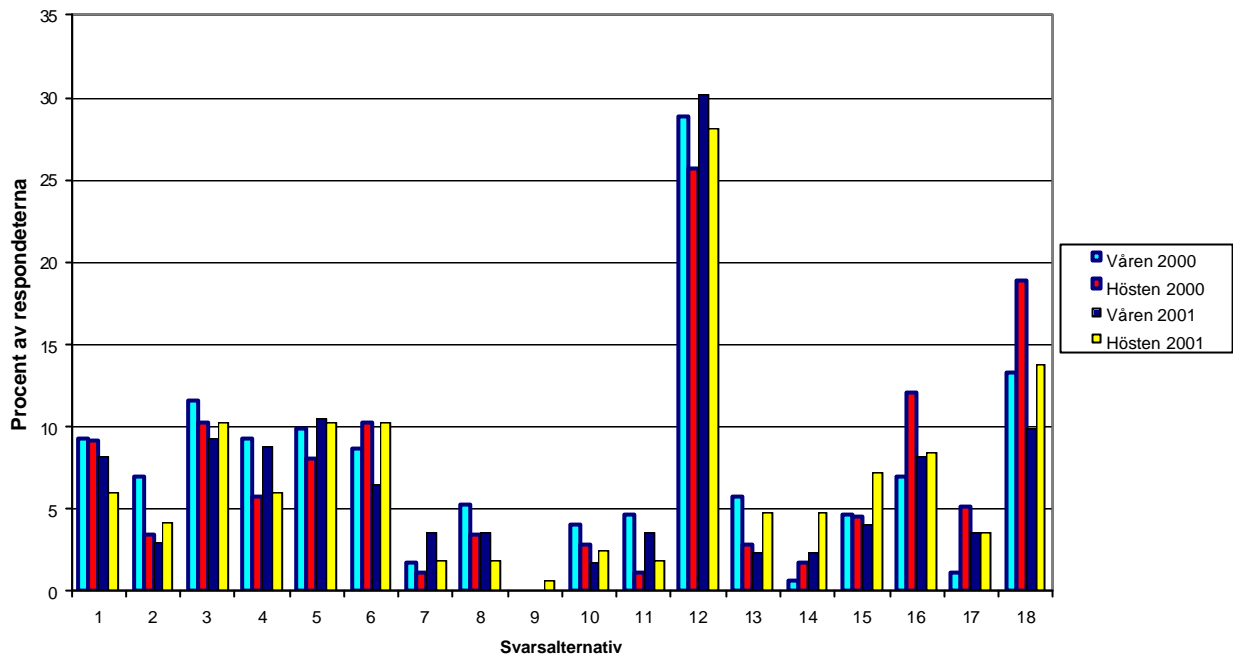
Hela näringslivets resultat påminner mest om de små företagens svar då deras antal i företagspopulationen är överlägset störst. Därför viktas de små företagens svar med den största vikten.

Fråga 13. Vad företaget kommer att satsa på de kommande åren

- 1 = investeringar i maskiner och inventarier
- 2 = ökad automatisering
- 3 = nya lokaler eller utvidgning av de befintliga
- 4 = expansion genom ökad arbetskraft
- 5 = personalutbildning
- 6 = utveckla marknadsföringen/söka nya marknader
- 7 = produktutveckling
- 8 = ledarskapsutveckling
- 9 = förbättra inköpsfunktionerna
- 10 = rationalisera verksamheten/förbättra soliditet och resultat
- 11 = annat

Fråga 14. Största hindret för verksamheten

- 1 = byråkratin
 - 2 = arbetslagstiftningen/kollektivavtal
 - 3 = lönebikostnaderna
 - 4 = beskattningen
 - 5 = skattegränsen mellan Åland, Finland och övriga EU
 - 6 = transportkostnader
- Osund konkurrens som orsakas av:
- 7 = offentlig näringsverksamhet
 - 8 = konkurrensneddrivande företagsstöd
 - 9 = konkurser och skuldsaneringsförfaranden
 - 10 = grå/svart marknad
 - 11 = marknadens centralisering
 - 12 = hård konkurrens
 - 13 = för liten efterfrågan på produkterna
 - 14 = finansieringssvårigheter
 - 15 = osäkerhet
 - 16 = brist på kompetent personal
 - 17 = lönenivå/övriga produktionskostnader
 - 18 = annan orsak

BRANSCHVISA KONJUNKTURBAROMETERVÄRDEN
FRÅGORNA 1 - 12

NÄRINGSLIVET TOTALT	UTVECKLINGEN						FÖRVÄNTNINGARNA					
	Våren 1999	Hösten 1999	Våren 2000	Hösten 2000	Våren 2001	Hösten 2001	Våren 1999	Hösten 1999	Våren 2000	Hösten 2000	Våren 2001	Hösten 2001
Branschens utsikter							-12	-2	-26	-3	2	-29
Företagets verksamhet							25	20	21	27	19	13
Omsättningen	7	-15	-17	4	-23	-14	-31	-26	-29	-10	-5	-18
Lönsamheten	18	-13	5	40	-18	18	-15	15	-31	35	27	-5
Bruttomarginalen	-50	-45	-68	-48	-59	-9	-49	-21	-62	-4	9	0
Personalen	64	35	28	32	31	8	10	12	16	-3	-3	2
Investeringarna	23	19	12	13	9	34	13	3	12	12	11	-28

PRIMÄRNÄRINGARNA	UTVECKLINGEN						FÖRVÄNTNINGARNA					
	Våren 1999	Hösten 1999	Våren 2000	Hösten 2000	Våren 2001	Hösten 2001	Våren 1999	Hösten 1999	Våren 2000	Hösten 2000	Våren 2001	Hösten 2001
Branschens utsikter							6	69	16	12	-41	-65
Företagets verksamhet							52	40	15	32	0	0
Omsättningen	-31	33	46	21	-5	-33	-31	60	15	16	-25	-71
Lönsamheten	-9	71	66	30	3	-6	57	75	69	47	-5	-67
Bruttomarginalen	-45	58	29	23	13	-71	-27	-11	14	49	-20	-73
Personalen	40	16	-13	-16	23	8	-44	13	6	2	5	-4
Investeringarna	-27	39	26	-5	-9	12	14	43	44	-9	-9	-12

LIVSMEDELSINDUSTRI	UTVECKLINGEN						FÖRVÄNTNINGARNA					
	Våren 1999	Hösten 1999	Våren 2000	Hösten 2000	Våren 2001	Hösten 2001	Våren 1999	Hösten 1999	Våren 2000	Hösten 2000	Våren 2001	Hösten 2001
Branschens utsikter							33	-3	-2	61	59	2
Företagets verksamhet							59	12	83	80	72	23
Omsättningen	-52	58	82	44	35	51	11	-1	75	70	46	3
Lönsamheten	-44	82	69	-5	-62	44	25	10	3	15	56	14
Bruttomarginalen	-47	-70	-83	-65	-62	-8	-39	1	-77	-49	-4	4
Personalen	11	-23	73	88	68	80	-4	-3	-7	68	61	7
Investeringarna	36	-1	69	56	-53	71	-8	-14	-3	24	15	6

ÖVRIG INDUSTRI	UTVECKLINGEN						FÖRVÄNTNINGARNA					
	Våren 1999	Hösten 1999	Våren 2000	Hösten 2000	Våren 2001	Hösten 2001	Våren 1999	Hösten 1999	Våren 2000	Hösten 2000	Våren 2001	Hösten 2001
Branschens utsikter							3	13	-8	34	-17	-35
Företagets verksamhet							1	18	38	32	23	41
Omsättningen	18	26	19	-6	-22	1	-28	6	-17	-2	-22	-13
Lönsamheten	2	22	6	32	-28	-30	-10	3	-18	-14	-16	-23
Bruttomarginalen	-55	-42	-26	-56	-57	-32	-17	-42	-2	-37	-15	-37
Personalen	39	39	30	41	24	35	-5	25	33	34	19	24
Investeringarna	30	32	49	43	15	8	14	6	47	38	16	28

VATTEN OCH EL

UTVECKLINGEN

FÖRVÄNTNINGARNA

	Våren 1999	Hösten 1999	Våren 2000	Hösten 2000	Våren 2001	Hösten 2001	Våren 1999	Hösten 1999	Våren 2000	Hösten 2000	Våren 2001	Hösten 2001
Branschens utsikter							0	7	38	80	53	-83
Företagets verksamhet							7	7	-24	7	9	-20
Omsättningen	41	-3	18	-49	-38	-31	-37	7	-24	-41	-38	-31
Lönsamheten	0	0	-31	-49	6	-92	0	-33	-31	-24	-70	82
Bruttomarginalen	-9	-10	-41	-49	-100	-92	44	-33	-31	-31	36	-82
Personalen	0	0	52	-31	-70	26	-44	-42	-24	7	0	0
Investeringarna	44	57	59	-24	-28	23	7	-42	59	-24	52	17

BYGGVERKSAMHET

UTVECKLINGEN

FÖRVÄNTNINGARNA

	Våren 1999	Hösten 1999	Våren 2000	Hösten 2000	Våren 2001	Hösten 2001	Våren 1999	Hösten 1999	Våren 2000	Hösten 2000	Våren 2001	Hösten 2001
Branschens utsikter							9	10	19	31	0	0
Företagets verksamhet							4	0	12	10	8	0
Omsättningen	-33	10	18	-38	8	11	-10	-2	3	27	-19	-40
Lönsamheten	56	61	-31	58	31	5	-11	13	21	21	6	-18
Bruttomarginalen	-33	-1	-41	-25	-26	-39	-29	0	-22	13	-43	-9
Personalen	63	73	52	71	55	54	22	10	6	4	-11	-15
Investeringarna	22	14	59	41	22	11	7	8	6	-3	3	0

PARTI- OCH DETALJHANDEL

UTVECKLINGEN

FÖRVÄNTNINGARNA

	Våren 1999	Hösten 1999	Våren 2000	Hösten 2000	Våren 2001	Hösten 2001	Våren 1999	Hösten 1999	Våren 2000	Hösten 2000	Våren 2001	Hösten 2001
Branschens utsikter							36	18	23	26	11	-9
Företagets verksamhet							46	16	11	31	22	21
Omsättningen	15	3	6	-2	28	23	23	4	2	3	5	0
Lönsamheten	23	24	15	27	25	-1	36	47	25	28	20	12
Bruttomarginalen	-22	7	-14	-35	-26	-28	-10	25	-23	-20	-28	-18
Personalen	23	39	20	49	39	33	9	26	7	24	12	15
Investeringarna	23	21	25	26	15	30	19	-6	14	10	18	17

HOTELL- OCH RESTAURANG

UTVECKLINGEN

FÖRVÄNTNINGARNA

	Våren 1999	Hösten 1999	Våren 2000	Hösten 2000	Våren 2001	Hösten 2001	Våren 1999	Hösten 1999	Våren 2000	Hösten 2000	Våren 2001	Hösten 2001
Branschens utsikter							68	64	38	-37	6	-74
Företagets verksamhet							-7	4	0	-14	-2	0
Omsättningen	-9	11	36	-33	23	-1	6	-83	-9	-20	38	-69
Lönsamheten	62	18	73	-18	-1	-4	68	9	52	-11	-31	-64
Bruttomarginalen	-31	-76	1	-40	-15	-35	-46	-81	-13	11	-18	-29
Personalen	38	94	45	64	28	62	46	6	0	-22	22	-16
Investeringarna	22	9	42	32	14	4	46	2	-14	-9	-18	0

TRANSP. OCH KOMM.

UTVECKLINGEN

FÖRVÄNTNINGARNA

	Våren 1999	Hösten 1999	Våren 2000	Hösten 2000	Våren 2001	Hösten 2001	Våren 1999	Hösten 1999	Våren 2000	Hösten 2000	Våren 2001	Hösten 2001
Branschens utsikter							-54	-53	-52	-58	5	-33
Företagets verksamhet							17	5	7	6	7	-3
Omsättningen	23	-51	-48	-44	-60	-51	-55	-68	-60	-70	-10	-12
Lönsamheten	26	-63	-49	-41	-48	55	-54	2	-59	59	51	24
Bruttomarginalen	-69	-82	-78	-22	-85	34	-72	-16	-78	-18	46	39
Personalen	91	18	14	16	13	-36	13	5	12	-57	-54	-6
Investeringarna	26	8	-13	-11	11	64	-11	-7	4	12	6	-71

BANK OCH FÖRSÄKRING

UTVECKLINGEN

FÖRVÄNTNINGARNA

	Våren 1999	Hösten 1999	Våren 2000	Hösten 2000	Våren 2001	Hösten 2001	Våren 1999	Hösten 1999	Våren 2000	Hösten 2000	Våren 2001	Hösten 2001
Branschens utsikter							6	7	74	0	0	-70
Företagets verksamhet							70	79	74	67	70	92
Omsättningen	79	-1	90	59	60	86	5	-66	66	67	6	6
Lönsamheten	15	-38	75	75	68	-64	11	-50	63	75	14	-64
Bruttomarginalen	-67	-72	-77	-1	-83	-77	-68	-71	-85	-7	-1	-8
Personalen	73	84	72	0	61	80	76	-63	86	17	68	0
Investeringarna	92	84	67	-6	-9	0	76	4	68	0	6	6

ÖVRIGA TJÄNSTER

UTVECKLINGEN

FÖRVÄNTNINGARNA

	Våren 1999	Hösten 1999	Våren 2000	Hösten 2000	Våren 2001	Hösten 2001	Våren 1999	Hösten 1999	Våren 2000	Hösten 2000	Våren 2001	Hösten 2001
Branschens utsikter							5	54	-22	11	13	-1
Företagets verksamhet							17	52	44	51	44	25
Omsättningen	-15	-20	-35	-66	-44	-3	-52	12	-34	12	-2	-6
Lönsamheten	7	-24	15	-2	-25	11	-41	21	-33	32	37	-14
Bruttomarginalen	-23	-45	-5	-58	-77	-14	-62	-51	6	-58	4	-8
Personalen	69	70	62	60	57	17	17	50	38	25	65	16
Investeringarna	18	17	47	16	24	1	56	15	11	37	37	-32

BRANSCHVISA KONJUNKTURBAROMETERVÄRDEN - FRÅGA 13

FRÅGA 13- HÖSTEN 2000

Bransch	Procent av branschens respondenter											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	Summa
Primärnärings	23,1	7,7	23,1	0,0	0,0	0,0	30,8	0,0	0,0	23,1	0,0	107,7
Tillverkning av livsmedel	45,5	0,0	0,0	0,0	0,0	36,4	36,4	0,0	0,0	9,1	0,0	127,3
Övrig tillverkning	30,4	13,0	8,7	0,0	8,7	21,7	30,4	8,7	0,0	26,1	0,0	147,8
Energi och vatten	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0	25,0	0,0	0,0	0,0	25,0	0,0	100,0
Byggverksamhet	23,1	0,0	7,7	7,7	7,7	7,7	0,0	0,0	7,7	23,1	15,4	100,0
Parti- och detaljhandel	10,7	1,8	12,5	8,9	12,5	7,1	7,1	3,6	16,1	25,0	7,1	112,5
Hotell och restaurang	0,0	0,0	0,0	0,0	20,0	20,0	20,0	0,0	10,0	30,0	10,0	110,0
Transporter och kommunikation	44,0	0,0	8,0	0,0	0,0	16,0	4,0	4,0	4,0	20,0	0,0	100,0
Bank och försäkring	0,0	66,7	0,0	0,0	0,0	16,7	16,7	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Övriga tjänster	23,1	0,0	7,7	0,0	30,8	7,7	7,7	0,0	0,0	30,8	0,0	107,7
Hela privata näringslivet	23,0	5,2	9,2	3,4	9,2	13,2	13,8	2,9	6,9	23,0	4,0	113,8

FRÅGA 13- VÅREN 2001

Bransch	Procent av branschens respondenter											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	Summa
Primärnärings	18,2	9,1	9,1	0,0	0,0	9,1	9,1	0,0	0,0	45,5	0,0	100,0
Tillverkning av livsmedel	22,2	11,1	33,3	0,0	0,0	33,3	22,2	0,0	0,0	11,1	0,0	133,3
Övrig tillverkning	38,1	4,8	9,5	0,0	4,8	23,8	4,8	0,0	4,8	4,8	4,8	100,0
Energi och vatten	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0	25,0	0,0	0,0	0,0	25,0	0,0	100,0
Byggverksamhet	9,1	0,0	27,3	0,0	27,3	9,1	0,0	0,0	9,1	18,2	0,0	100,0
Parti- och detaljhandel	19,7	8,2	3,3	3,3	14,8	14,8	6,6	0,0	14,8	37,7	1,6	124,6
Hotell och restaurang	0,0	0,0	0,0	0,0	30,0	30,0	20,0	0,0	30,0	30,0	0,0	140,0
Transporter och kommunikation	44,4	7,4	3,7	0,0	11,1	14,8	11,1	3,7	0,0	22,2	0,0	118,5
Bank och försäkring	0,0	14,3	0,0	0,0	14,3	42,9	28,6	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Övriga tjänster	16,7	0,0	8,3	0,0	25,0	8,3	16,7	0,0	0,0	16,7	8,3	100,0
Hela privata näringslivet	23,7	6,4	7,5	1,2	13,3	17,9	9,8	0,6	8,1	25,4	1,7	115,6

FRÅGA 13- HÖSTEN 2001

Bransch	Procent av branschens respondenter											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	Summa
Primärnärings	27,3	18,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	54,5	0,0	100,0
Tillverkning av livsmedel	11,1	0,0	11,1	0,0	0,0	55,6	33,3	0,0	11,1	0,0	0,0	122,2
Övrig tillverkning	14,3	4,8	14,3	0,0	4,8	38,1	9,5	0,0	4,8	14,3	4,8	109,5
Energi och vatten	75,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	25,0	0,0	100,0
Byggverksamhet	15,4	0,0	7,7	7,7	23,1	23,1	0,0	0,0	7,7	15,4	0,0	100,0
Parti- och detaljhandel	16,7	3,7	3,7	3,7	13,0	16,7	1,9	0,0	7,4	37,0	1,9	105,6
Hotell och restaurang	22,2	0,0	0,0	0,0	44,4	11,1	0,0	11,1	11,1	11,1	0,0	111,1
Transporter och kommunikation	33,3	4,8	9,5	0,0	9,5	9,5	9,5	4,8	0,0	19,0	0,0	100,0
Bank och försäkring	0,0	20,0	20,0	0,0	20,0	0,0	40,0	0,0	0,0	40,0	0,0	140,0
Övriga tjänster	23,5	0,0	5,9	11,8	29,4	29,4	29,4	5,9	5,9	5,9	0,0	147,1
Hela privata näringslivet	20,7	4,3	6,7	3,0	14,0	20,1	9,1	1,8	5,5	24,4	1,2	111,0

Anmärkning: numreringen i tabellerna motsvaras av variabelnumreringen i fråga 13.

Några av respondenterna har valt flera alternativ, vilket gör att de branschvisa summorna överstiger 100 procent.

BRANSCHVISA KONJUNKTURBAROMETERVÄRDEN - FRÅGA 14

FRÅGA 14 - HÖSTEN 2000

Bransch	Procent av branschens respondenter																		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	Summa
Primärnärings	38,5	0,0	0,0	7,7	15,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	15,4	0,0	7,7	15,4	0,0	7,7	30,8	138,5
Tillverkning av livsmedel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	36,4	0,0	18,2	0,0	0,0	9,1	54,5	0,0	0,0	9,1	0,0	0,0	9,1	136,4
Övrig tillverkning	13,0	0,0	13,0	4,3	26,1	21,7	0,0	4,3	0,0	0,0	0,0	26,1	0,0	0,0	4,3	17,4	0,0	13,0	143,5
Energi och vatten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	50,0	100,0
Byggverksamhet	0,0	0,0	0,0	7,7	7,7	7,7	0,0	0,0	0,0	7,7	0,0	15,4	7,7	0,0	7,7	46,2	0,0	15,4	123,1
Parti- och detaljhandel	10,7	1,8	10,7	7,1	7,1	12,5	0,0	1,8	0,0	5,4	1,8	25,0	3,6	3,6	0,0	8,9	1,8	17,9	119,6
Hotell och restaurang	0,0	0,0	30,0	20,0	0,0	0,0	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,0	10,0	0,0	0,0	30,0	20,0	20,0	150,0
Transporter och kommunikation	3,8	15,4	7,7	3,8	0,0	0,0	0,0	7,7	0,0	3,8	0,0	26,9	3,8	0,0	7,7	0,0	11,5	19,2	111,5
Bank och försäkring	16,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	33,3	0,0	0,0	0,0	33,3	16,7	0,0	100,0
Övriga tjänster	0,0	7,7	30,8	0,0	7,7	7,7	7,7	0,0	0,0	0,0	0,0	23,1	0,0	0,0	7,7	7,7	7,7	30,8	138,5
Hela privata näringslivet	9,1	3,4	10,3	5,7	8,0	10,3	1,1	3,4	0,0	2,9	1,1	25,7	2,9	1,7	4,6	12,0	5,1	18,9	126,3

FRÅGA 14 - VÅREN 2001

Bransch	Procent av branschens respondenter																		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	Summa
Primärnärings	36,4	9,1	0,0	0,0	27,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	18,2	0,0	0,0	18,2	0,0	9,1	0,0	118,2
Tillverkning av livsmedel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	22,2	0,0	0,0	0,0	0,0	11,1	22,2	11,1	0,0	0,0	11,1	0,0	33,3	111,1
Övrig tillverkning	4,8	0,0	4,8	9,5	23,8	19,0	4,8	4,8	0,0	0,0	4,8	23,8	0,0	0,0	4,8	0,0	0,0	14,3	119,0
Energi och vatten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	66,7	0,0	33,3	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Byggverksamhet	0,0	0,0	0,0	18,2	9,1	0,0	0,0	9,1	0,0	0,0	0,0	18,2	9,1	0,0	0,0	36,4	9,1	9,1	118,2
Parti- och detaljhandel	9,8	1,6	11,5	8,2	14,8	8,2	1,6	1,6	0,0	1,6	6,6	36,1	1,6	4,9	1,6	6,6	3,3	8,2	127,9
Hotell och restaurang	0,0	10,0	40,0	40,0	0,0	0,0	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,0	0,0	0,0	0,0	10,0	0,0	0,0	130,0
Transporter och kommunikation	7,4	7,4	0,0	3,7	0,0	0,0	7,4	11,1	0,0	7,4	0,0	33,3	3,7	0,0	7,4	7,4	3,7	7,4	107,4
Bank och försäkring	14,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	57,1	0,0	0,0	0,0	14,3	0,0	14,3	100,0
Övriga tjänster	0,0	0,0	33,3	8,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	25,0	0,0	0,0	8,3	8,3	8,3	16,7	108,3
Hela privata näringslivet	8,1	2,9	9,3	8,7	10,5	6,4	3,5	3,5	0,0	1,7	3,5	30,2	2,3	2,3	4,1	8,1	3,5	9,9	118,6

FRÅGA 14 - HÖSTEN 2001

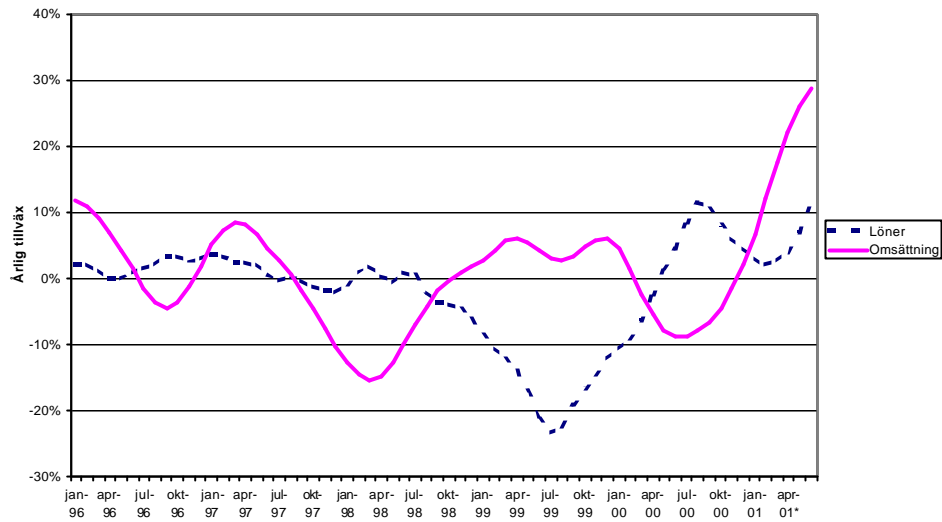
Bransch	Procent av branschens respondenter																		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	Summa
Primärnärings	25,0	8,3	0,0	0,0	16,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	8,3	25,0	0,0	8,3	25,0	0,0	0,0	16,7	133,3
Tillverkning av livsmedel	0,0	0,0	0,0	0,0	11,1	33,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	44,4	0,0	0,0	0,0	11,1	0,0	22,2	122,2
Övrig tillverkning	4,8	0,0	0,0	4,8	19,0	9,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	23,8	0,0	9,5	4,8	9,5	0,0	14,3	100,0
Energi och vatten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	25,0	25,0	25,0	0,0	0,0	25,0	25,0	125,0
Byggverksamhet	21,4	7,1	7,1	7,1	21,4	14,3	7,1	7,1	7,1	14,3	0,0	21,4	14,3	7,1	7,1	28,6	0,0	7,1	200,0
Parti- och detaljhandel	3,7	1,9	11,1	9,3	11,1	14,8	0,0	3,7	0,0	1,9	1,9	27,8	1,9	1,9	3,7	1,9	5,6	13,0	114,8
Hotell och restaurang	0,0	0,0	44,4	22,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,1	22,2	0,0	0,0	0,0	0,0	11,1	111,1
Transporter och kommunikation	4,5	13,6	9,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,5	0,0	31,8	0,0	4,5	18,2	9,1	4,5	9,1	109,1
Bank och försäkring	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	20,0	0,0	20,0	0,0	0,0	0,0	140,0
Övriga tjänster	0,0	5,9	23,5	5,9	5,9	11,8	11,8	0,0	0,0	0,0	5,9	17,6	5,9	5,9	0,0	23,5	5,9	23,5	152,9
Hela privata näringslivet	6,0	4,2	10,2	6,0	10,2	10,2	1,8	1,8	0,6	2,4	1,8	28,1	4,8	4,8	7,2	8,4	3,6	13,8	125,7

Anmärkning: numreringen i tabellerna motsvaras av variabelnumreringen i fråga 14.

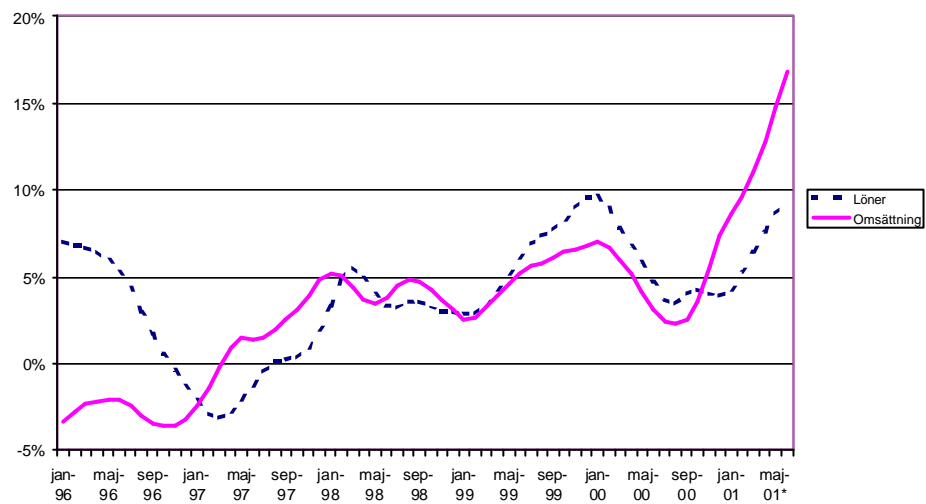
Några av respondenterna har valt flera alternativ, vilket gör att de branschvisa summorna överstiger 100 procent.

OMSÄTTNINGENS OCH LÖNERNAS UTVECKLING PER BRANSCH

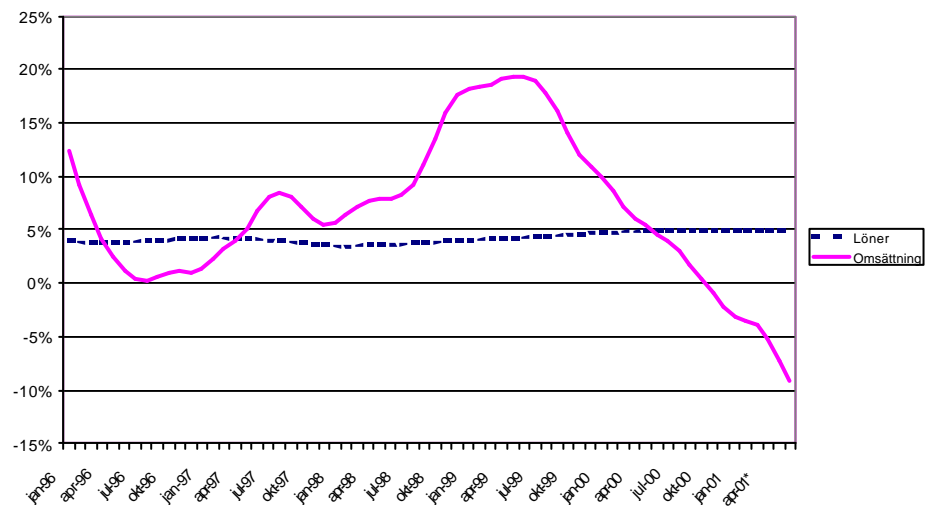
Primärnärings

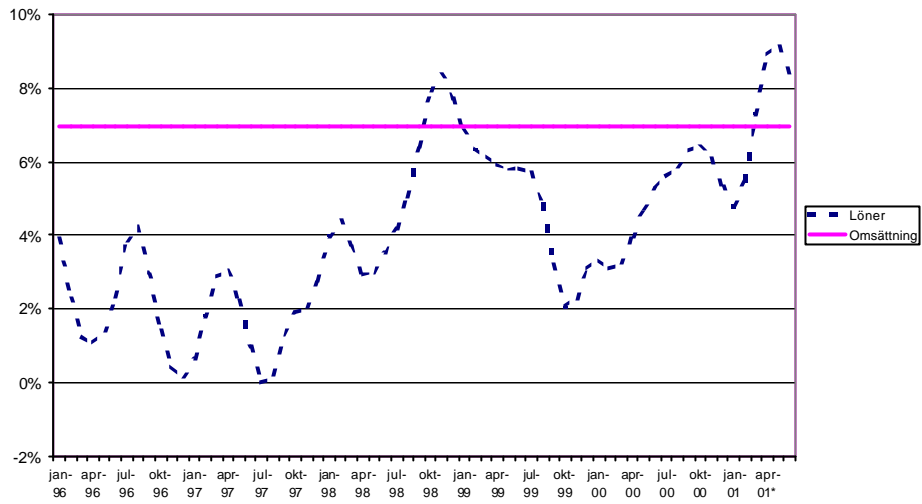
Livsmedelsindustri

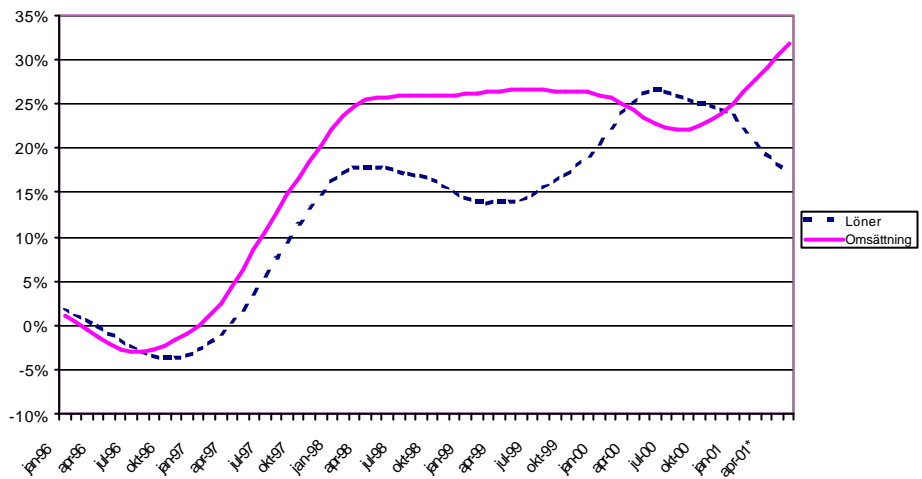
Övrig industri

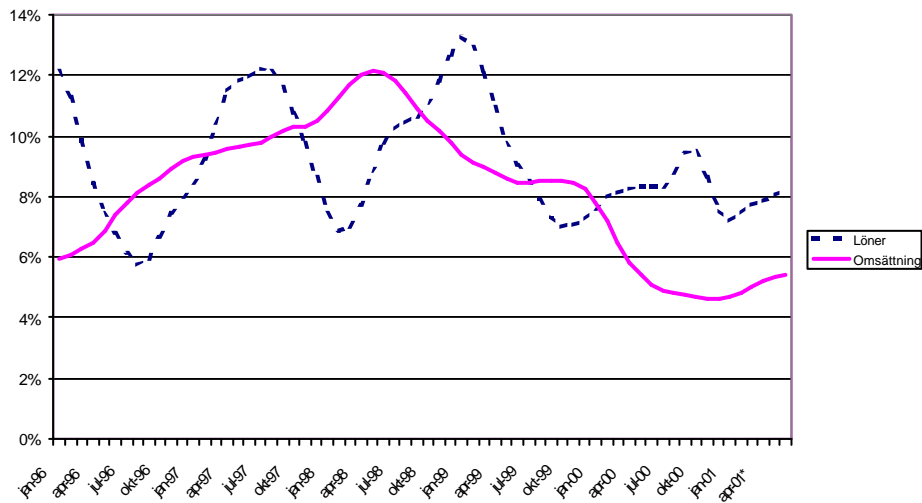
Vatten och el

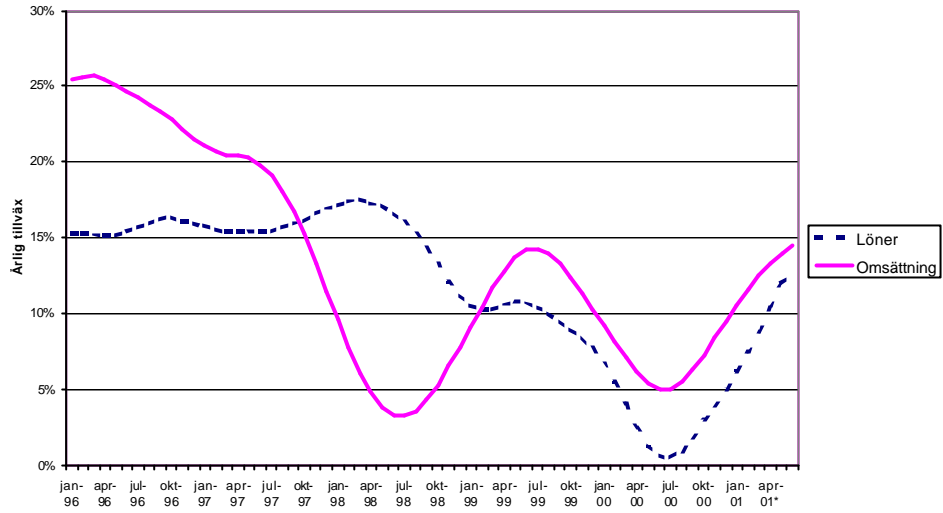
Byggnadsverksamhet

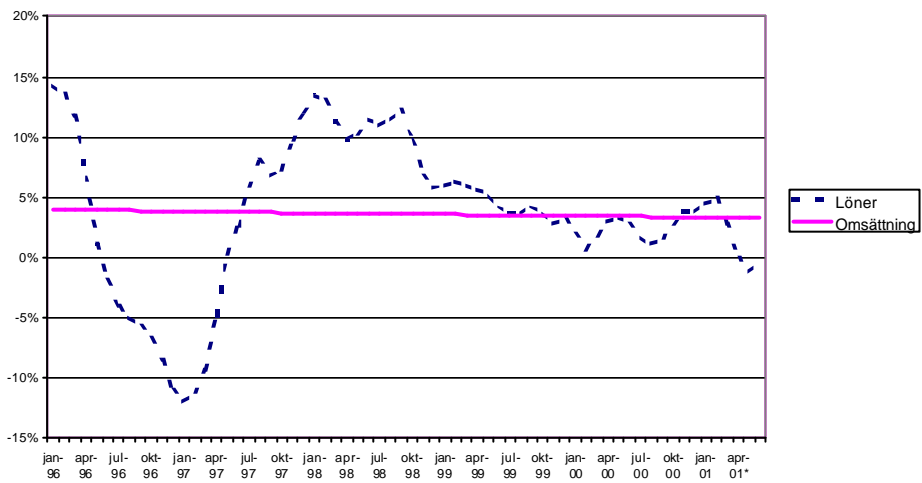
Handel

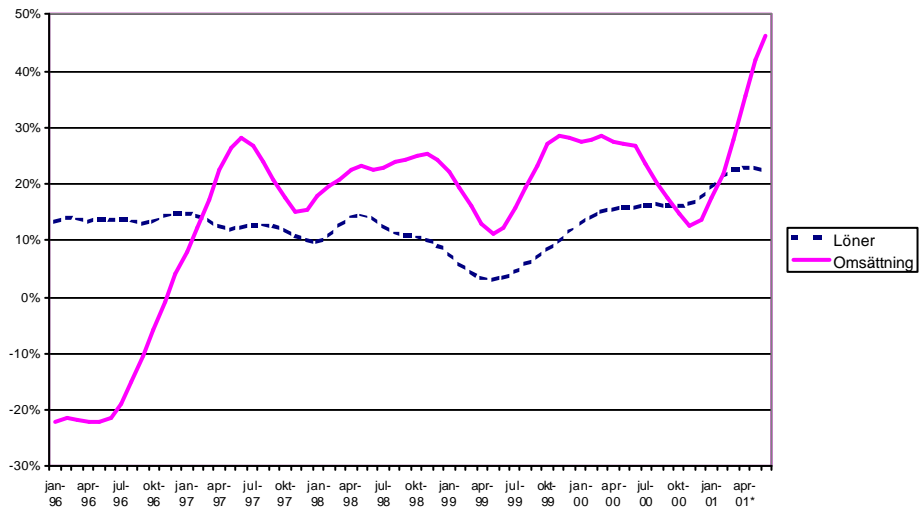
Hotell- och restaurangverksamhet

Transport & kommunikation

Övrig service

PRELIMINÄR PLAN

FÖR

HÄLSO- OCH SJUKVÅRDEN

2002

Innehållsförteckning

1. **INLEDNING**
2. **ÖVERGRIPANDE VÄRDERINGAR OCH MÅLSÄTTNINGAR**
3. **KOMPETENSOMRÅDE**
4. **ÅHS VERKSAMHETSFORMER OCH ÅLIGGANDEN**
 - 4.1. **Primärvården**
 - 4.1.1. Målsättning
 - 4.1.2. Åligganden
 - 4.1.3. Verksamhetsenheterna
 - 4.2. **Specialsjukvården**
 - 4.2.1. Målsättning
 - 4.2.2. Åligganden
 - 4.2.3. Verksamhetsenheterna
 - 4.2.4. Medicinsk rehabilitering
5. **VÅRDARBETETS ORGANISATION**
6. **SOCIALT ARBETE**
7. **FINANSIERING OCH AVGIFSTPOLITIK**
8. **STATISTIK- OCH UPPFÖLJNINGSSYSTEM**
9. **VERKSAMHETSPLAN FÖR ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD ÅR 2002**
 - 9.1. Allmänt
 - 9.2. Ekonomiska resurser
 - 9.3. Anskaffningar
 - 9.4. Miljöarbete
 - 9.5. **Primärvården**
 - 9.5.1. Allmänt
 - 9.5.2. Hälsa- och sjukvårdsmottagningarna
 - 9.5.3. Primärvårdens långvårdsenhet
 - 9.5.4. Tandvårdsenheten
 - 9.5.5. Miljöhälsovårdsenheten
 - 9.6. **Specialsjukvården**
 - 9.6.1. Allmänt
 - 9.6.2. Akutenheten
 - 9.6.3. Medicinska enheten
 - 9.6.4. Kirurgiska enheten
 - 9.6.5. BB- och gynekologiska enheten
 - 9.6.6. Barn- och ungdomsenheten
 - 9.6.7. Ögonenheten
 - 9.6.8. Öron-, näs- och halsenheten
 - 9.6.9. Rehabiliterings- och fysiatrienheten
 - 9.6.10. Operations-, anestes- och intensivvårdsenheten
 - 9.6.11. Laboratorieenheten
 - 9.6.12. Röntgenenheten
 - 9.6.13. Läkemedelscentralen
 - 9.6.14. Konsultenheten
 - 9.6.15. Psykiatrienheten
 - 9.6.16. Vård utom Åland

9.7.	Administration och försörjning
9.7.1.	Förvaltningskansliet
9.7.2.	Vårdarbete
9.7.3.	Städservice
9.7.4.	IT-enheten
9.7.5.	Ekonomi- och löneenheten
9.7.6.	Försörjningsenheten
9.8.	Investeringsplan för åren 2002 - 2004
Bilaga 1	Lagstiftning
Bilaga 2	Hälsopolitiska program och planer

PLAN

för

HÄLSO- OCH SJUKVÅRDEN år 2002

Antagen av Ålands landskapsstyrelse den xxxxxx.

1. INLEDNING

Den offentliga hälso- och sjukvården i landskapet Åland handhas av en landskapsstyrelsen underställd organisation - Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS).

Målsättningar, direktiv om verksamhetsformer och -innehåll samt andra nödvändiga detaljbestämmelser anges med stöd av 3 § LL om hälso- och sjukvården (60/1993) i denna hälso- och sjukvårdsplan.

2. ÖVERGRIPANDE VÄRDERINGAR OCH MÅLSÄTTNINGAR

Den övergripande målsättningen för Ålands hälso- och sjukvård är att i enlighet med den människouppfattning och de etiska värderingar, som kommer till uttryck i Förenta Nationernas allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och i konventionen om barnets rättigheter samt i anslutande konventioner och förklaringar, inom sitt kompetensområde, med anvisade resurser och i samråd med övriga samhällssektorer verka för en optimal folkhälsa. I detta avseende skall landskapets befolkning tillförsäkras tjänster av optimal kvalitet.

3. KOMPETENSOMRÅDE

ÅHS kompetensområde är hälso- och sjukvård, såsom det regleras i gällande landskaps- och rikslagstiftning samt program och planer, som landskapet direkt eller indirekt anslutit sig till (bilagorna 1 och 2).

4. ÅHS VERKSAMHETSFORMER OCH ÅLIGGANDEN

Hälso- och sjukvården i landskapet är en helhetsbetonad uppgift, i vilkens utförande resultatenheterna kontinuerligt deltar på ett för resultatet och helheten ändamålsenligt sätt. Gränsen mellan primärvård och specialiserad sjukvård är därför flytande så att organisationens resurser utnyttjas rationellt. Omfattningen av servicen inom hälso- och sjukvården skall dimensioneras så att landskapets befolkning inte kommer i en sämre situation än rikets.

Eventuella beslut inom ÅHS om betydande inskränkningar i verksamheten och härvid följda prioriteringsprinciper skall underställas landskapsstyrelsen förrän de verkställs.

4.1. PRIMÄRVÅRDEN

4.1.1. Målsättning

Primärvårdens verksamhet strävar till att upprätthålla och främja befolkningens hälsa och inriktas i detta syfte på vård som rör den enskilda människans, familjers eller olika gruppers hälsa och hennes/deras livsmiljö. Den regionala utlokaliseringen av service och resurser bibehålls och utvecklas.

4.1.2. Åligganden

Det åligger primärvården på sätt som anges i denna plan

- 1) att upprätthålla hälsovårdsrådgivning, till vilken hänförs hälsoupplysning omfattande mödra- och barnrådgivning, preventiv medelsrådgivning och allmänna hälsoundersökningar
- 2) att ordna sjukvård på allmänläkarnivå, till vilken hänförs läkarundersökning, av läkare given och övervakad vård, däri inbegripet långtidssjukvård, dagsjukvård, hemsjukvård och medicinsk rehabilitering samt första hjälp inom landskapet
- 3) att bedriva tandhälsovård till vilken hör upplysning och förebyggande verksamhet och vård
- 4) att anordna skol- och studerandehälsovård till vilka hänförs elevemas hälsovård samt övervakning av de sanitära förhållandena i skolor och läroanstalter och specialundersökningar såsom nedan anges
- 5) att i envar av kommunerna Brändö, Föglö, Kumlinge, Kökar, Sottunga och Vårdö upprätthålla en häls ovårdstjänst för att säkra en rimlig tillgänglighet till primärvårdstjänster
- 6) att tillhandahålla arbetsgivare tjänster för anordnande av företagshälsovård för arbetstagare som stadigvarande arbetar inom landskapet, vilken arbetsgivaren ålagts anordna enligt lagen om företagshälsovård (FFS 743/78) och andra författningar
- 7) att för företagare och andra, som stadigvarande utför arbete för egen räkning inom landskapet anordna sådan företagshälsovård som avses i 2 § lagen om företagshälsovård och med stöd därav utfärdade bestämmelser
- 8) att utföra läkarundersökningar som avses i förordningen om läkarundersökning av sjömän (FFS 476/80)
- 9) att utföra uppgifter och tillhandahålla tjänster inom området miljöhälsovård på det sätt varom stadgas i lag.

Med specialundersökningar inom skolhälsovården avses

- a) undersökning av syn eller hörsel, företagen av specialläkare samt av sådan läkare ordinerade laboratorie-, röntgen- och liknande undersökningar
- b) av psykiater utförd undersökning för utredande av mentalt hälsotillstånd samt
- c) undersökning som utförs av psykolog.

Miljöhälsovården inklusive veterinärvården övervakar livsmedel och individens livsmiljö, handhar djurhälsofrågor och förebyggande av djursjukdomar. Till veterinärvården hör också övervakningen av djurskyddet.

4.1.3. Verksamhetsenheterna

Primärvården utgör en resultatenhet inom Ålands hälso- och sjukvård. Resultatenheten uppdelas i följande basenheter:

- * **Hälso- och sjukvård**, till vilken hänförs allmänläkarledd sjukvård och förebyggande hälsovård, skol- och studerandehälsovård, medicinsk rehabilitering, hemsjukvård och företagshälsovård.
- * **Primärvårdens långvård** till vilken hänförs åldringssjukvård, dagsjukvård och i tillämpliga delar vård av kroniskt sjuka och palliativ vård.
- * **Tandvård**
- * **Miljöhälsovård** till vilken hänförs veterinärvård, miljö- och hälsoinspektion och livsmedelslaboratorium.

4.2. SPECIALSJUKVÅRDEN

4.2.1. Målsättning

Den specialiserade sjukvårdens målsättning är att för befolkningen och enligt dess behov tillhandahålla sjukvårdstjänster av god kvalitet, som det enligt rådande förhållanden och med beaktande av medicinska, medicinska och ekonomiska aspekter inte är möjligt, ändamålsenligt eller rimligt att tillhandahålla inom primärvården. Målsättningen uppfylls genom dels egen serviceproduktion och dels köpta tjänster.

4.2.2. Åligganden

Den specialiserade sjukvården skall tillhandahålla hälso- och sjukvårdstjänster inom medicinska specialområden, som omfattar förebyggande av sjukdomar, undersökning och behandling, vård och medicinsk rehabilitering och som på ett ändamålsenligt sätt samordnas mellan specialiteterna och med primärvårdens olika verksamheter. Specialsjukvården ansvarar för myndighetens sjuktransporter till lands inom landskapet och för den medicinska delen och dess kvalitet vid transporter till sjöss och flygledes inom och utom landskapet.

Hälso- och sjukvårdstjänsterna kan produceras helt eller delvis av den egna organisationen eller anskaffas som köptjänster. Den specialiserade sjukvården ansvarar för att kvaliteten i den köpta servicen är god och för att övergången till och från vårdtjänster utom den egna organisationen sker smidigt. Även vid köp av utomstående tjänster åligger ansvaret för den enskilda patienten den remitterande enheten inom ÅHS.

4.2.3. Verksamhetsenheterna

Den specialiserade sjukvården utgör en resultatenhet inom Ålands hälso- och sjukvård. Resultatenheten uppdelas i följande basenheter:

- * Akutenheten
- * Medicinska enheten
- * Kirurgiska enheten
- * BB- och gynekologiska enheten
- * Barn- och ungdomsenheten
- * Ögonenheten
- * Öron-, näs- och halsenheten
- * Psykiatriska enheten
- * Rehabiliterings- och fysiatrienheten
- * Operations-, anestesi- och intensivvårdsenheten
- * Laboratorieenheten
- * Röntgenenheten
- * Läkemedelscentralen
- * Konsultenheten

4.2.4. Medicinsk rehabilitering

Medicinsk rehabilitering är en del av den sjukvård, som ges dels inom primärvården dels inom den specialiserade sjukvården. Det åligger ÅHS att se till att de medicinska rehabiliteringstjänsterna i fråga om sitt innehåll och sin omfattning ordnas så att de motsvarar behovet av rehabilitering i landskapet. Syftet med medicinsk rehabilitering är att förbättra och upprätthålla rehabiliteringspatientens fysiska, psykiska och sociala funktionsförmåga, samt att hjälpa och stöda honom med att klara av sin livssituation och de dagliga göromålen.

Medicinsk rehabilitering är en uppgift för var och en klinisk enhet och en del av deras normala sjukvårdsverksamhet. Samordningsansvaret för åtgärder, som berör flera enheter åligger rehabiliterings- och fysiatrienheten inom den specialiserade sjukvården.

Medicinska rehabiliteringstjänster är

- 1) rådgivning och handledning i frågor som gäller rehabilitering och rehabiliteringstjänster
- 2) utredning av rehabiliteringsbehovet och rehabiliteringsmöjligheterna jämte uppskattning av arbets- och funktionsförmågan samt härtill hörande arbetsprovning
- 3) fysioterapi, ergoterapi, talterapi, neuropsykologisk rehabilitering, psykoterapi och härmed jämförbara terapier och åtgärder, som förbättrar och upprätthåller funktionsförmågan

- 4) hjälpmedelstjänster, till vilka hör bestämmandet av behovet av hjälpmedel, utprovning av hjälpmedel, överlåtelse av hjälpmedel med ägande- eller nyttjanderätt, undervisning i och uppföljande av deras användning samt underhåll av hjälpmedel
- 5) anpassningsträning, varmed avses handledning för rehabiliteringspatienten och hans anhöriga samt förberedelse för den livssituation som följer med sjukdom eller olycksfall
- 6) rehabiliteringsperioder i form av anstaltsvård eller öppenvård, som består av ovannämnda behövliga åtgärder
- 7) rehabiliteringshandledning, varmed avses stöd och handledning till rehabiliteringspatienten och hans närmaste omgivning samt information om tjänster som ansluter sig till patientens verksamhets-
möjligheter samt
- 8) andra därmed jämförbara tjänster.

Hjälpmedel är sådana redskap, anordningar eller motsvarande, som är avsedda att avhjälpa en på medicinska grunder konstaterad funktionsnedsättning och som en funktionshämrad behöver för att klara av sina dagliga göromål. Hjälpmedel är också de vårdtillbehör och träningsredskap som behövs i rehabiliteringen.

För rehabiliteringspatienten utarbetas en rehabiliteringsplan i samråd med denne och vid behov även med hans anhöriga. I planen fastställs de nödvändiga rehabiliteringsåtgärderna med beaktande av de tjänster, som erhålls genom socialvården, arbeidskrafts- och undervisningsmyndigheterna samt Folkpensionsanstalten och andra som anordnar rehabilitering. Rehabiliteringsplanens genomförande skall följas upp och planen skall regelbundet ses över.

Ovannämnda definitioner och anvisningar gäller i tillämpliga delar habilitering av barn.

5. VÅRDARBETETS ORGANISATION

Vårdarbetet är vid båda resultatenheter en självständig del av hälso- och sjukvården vid sidan av den medicinska sakkunskapen. Vårdarbete är "det arbete som vårdpersonal utför självständigt i enlighet med sin utbildning". Förvaltningsöverskötaren, vars chef är förvaltningschefen, ansvarar för personalutvecklingen, vårdarbetet, dess utveckling och administration.

Kvaliteten i vårdarbetet säkras genom fortlöpande utbildning som tar vara på utveckling och forskning inom det egna området och grundar sig på kunskap, intresse och kompetens. Målet är att ge en god helhetsvård med hjälp av professionell personal.

6. SOCIALT ARBETE

Socialt arbete ingår som ett understödande och kompletterande element i både primärvården och den specialiserade sjukvården och utförs av socialskötarna och socialkuratorerna i samarbete med organisationens läkare och vårdpersonal samt med kommunernas socialvård och Folkpensionsanstalten i ett helhetsmässigt patientperspektiv.

7. FINANSIERING OCH AVGIFTSPOLITIK

Häls o- och sjukvården finansieras huvudsakligen med skattemedel. Avgiftsfinansieringens andel är varierande beroende på verksamhetsområde. Avgiftstaxan fastställs årligen genom särskilt landskapsstyrelsebeslut.

Kommunerna debiteras för vården vid Gullåsen i enlighet med LL om hälso- och sjukvården, § 13 (27/1997 ändr. 18/2000). Genom en lagändring år 2000 debiteras kommunerna också för de patienter som utan medicinska skäl ("klinikfärdiga") är kvar på vårdplats inom specialsjukvården längre än en vecka. Genom detta strävar man till att skapa önskade styrningseffekter så att patienter/klienter erhåller den service som behövs på rätt nivå.

8. STATISTIK- OCH UPPFÖLJNINGSSYSTEM

Uppföljningen av den åländska hälso- och sjukvården enligt samma system som i riket utgör en förutsättning, dels för nödvändiga jämförelser med riket och dels för landskapets medverkan i det nordiska statistiksamarbetet genom NOMESKO. Uttagning av specifikt åländsk statistik sker tillämpat efter behov och sker i samråd med Ålands statistik- och utredningsbyrå.

Inom ÅHS bör system skapas för verksamhetsuppföljning som en del i ledningsfunktionerna. Verksamhetsuppföljningen bör vara kopplad till en kontinuerlig budgetuppföljning inom de olika enheterna.

9. VERKSAMHETSPLAN FÖR ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD ÅR 2002.

Ålands hälso- och sjukvård är organisatoriskt uppdelad i två resultatenheter, **Primärvård** och **Specialsjukvård** samt en serviceenhet, **Administration och försörjning**. Den övergripande ledningen och verksamhetsplaneringen sköts av de ledande tjänstemännen; förvaltningschefen, primärvårdschefen, sjukvårdschefen, förvaltningsöverköturen och ekonomichefen, som tillsammans bildar **ÅHS' ledningsgrupp**.

Ledningsgruppen ansvarar för samordningen och koordineringen av verksamheterna inom ÅHS så att patientarbetet löper smidigt, utan onödiga fördröjningar och med undvikande av överlappande funktioner.

Ledningsgruppen sammanställer enheternas budgetäskanden till **ett budgetförslag** som motsvarar den ram som landskapsstyrelsen beviljat Ålands hälso- och sjukvård. Tillsammans med en preliminär plan över hälso- och sjukvården förelägger **ÅHS' styrelse** landskapsstyrelsen sitt förslag till budget som underlag för landskapsstyrelsens budgetförslag till lagtinget.

Verksamhetsplanen strävar till att i konkreta termer belysa de verksamhetsförändringar som planeras under budgetåret 2002 och som kan genomföras med tillbudstående resurser. Verksamhetsplanen beskriver också planerade förändringar för de två följande åren. För samtliga enheter gäller att pågående verksamhet fortsätter ifall inget speciellt nämns. Förändringar i verksamheten som sker på grund av exceptionella problem med personalbemannning, apparathaveri eller liknande kan förekomma och finns följaktligen ej med i denna plan.

9.1. Allmänt

Visionen för verksamheten är att Ålands hälso- och sjukvård skall framstå som en förebild genom vårdkvalitet, patientbemötande och en för samhället god totalekonomi samt som en arbetsplats där personalen känner sig motiverad i sina uppgifter (ur Kvalitetspolicy för Ålands hälso- och sjukvård, 1999).

Samarbetet mellan specialsjukvården och primärvården utvecklas så att patienterna alltid befinner sig på rätt vårdnivå, så att information om patienterna alltid finns tillhands vid rätt tidpunkt och så att ingen patient upplever sig bortglömd i remitteringen mellan vårdinstanserna. För att underlätta informationsgången anskaffas dataprogram för remiss- och svarsfunktioner. Successivt införs även datajournal börjande i primärvården och de mindre enheterna inom specialsjukvården (datajournal används redan på Godby hälsocentral och på centralsjukhusets ögon-, akut-, barn- och gyneheterna).

En fungerande sjukvård förutsätter ett gott samarbete med kommunernas socialvård, så att patienterna vid utskrivning vid behov kan få nödvändig hjälp och service av den kommunala hemtjänsten.

Vårdprogram för de vanligaste sjukdomsgrupperna utarbetas gemensamt av special- och primärvården. Särskild vikt skall läggas vid informationen till patienterna i frågor som gäller hälsotillstånd, sjukdomar och behandling. En saklig och tydlig kommunikation befrämjar vården och minimerar irritationsmoment och klagomål. Patienternas, anhörigas och personalens synpunkter på vården beaktas systematiskt.

Rekrytering av personal underlättas genom olika attraktiva anställningsvillkor (lön, bostad, reseersättningar, personalutbildning och karriärmöjligheter), något som är av största betydelse med beaktande av den personalbrist som redan känns av inte bara gällande läkare och vårdpersonal utan också beträffande köks- och städpersonal. Även omsorgen om de anställdas trivsel och motivation i arbetet kräver allt större uppmärksamhet.

Personalutbildningen, både den interna och den externa, är ett prioriterat område för att upprätthålla god kvalitet i vården. Resurser för handledning av personalen utökas successivt.

Nya tjänster inrättas endast om omfördelning av resurser inte kan tillgodose behovet. Nya tjänster budgeteras under första året tidigast från 1 april. Tillfälliga tjänster ombildas till ordinarie tjänster då verksamheten är fortgående. Tjänster ombildas till tjänster med krav på högre utbildningsnivå då kompetensnivån i verksamheten behöver höjas. På enheter där anslaget för vikarier överstiger anslaget som krävs för en heltids- eller deltidstjänst och behovet av vikarie finns under hela året föreslås att en tjänst inrättas då detta upplevs som ändamålsenligt.

Större investeringar (över 100.000 euro) presenteras i investeringsplanen. En fastighetsutvecklingsplan för de följande 10 åren fastställs och i samband med detta fattas slutgiltigt beslut gällande de psykiatriska enheternas placering och en permanent placering av hälsocentralens läkarmottagning på centralsjukhusområdet.

9.2. Ekonomiska resurser

	Bokslut 2000	Budget 2001	Budget 2002
Driftkostnader	47 281	51 632	55 160
Investeringar	397	841	1 870
Kostnader sammanlagt	47 678	52 473	57 030
Driftsintäkter	4 395	4 205	4 288
Kommunernas ersättning för Gullåsen	3 086	2 943	3 363
Intäkter sammanlagt	7 480	7 148	7 651
Nettokostnader	40 197	45 325	49 379

9.3. Anskaffningar

Anskaffningar görs enligt de prioriteringar som resultatenhetscheferna gör tillsammans med basenhetscheferna. För år 2002 reserveras 134.550 €(800.000 mk) för primärvården, 403.651 €(2.400.000 mk) för specialsjukvården. För administration och försörjning reserveras 605.477 €(3.600.000 mk). I den sistnämnda summan ingår 302.738 € (1.800.000 mk) för IT-anskaffningar för hela ÅHS. Styrelsen kan vid behov omfördela anslagen mellan resultatenheterna.

9.4. Miljöarbete

Strukturerat miljöarbete inom ÅHS har hittills inte kommit igång men organisationen skall ses över med inriktning på att arbetet skall ske hos dem som är direkt berörda, på s.k. ”gräsrotsnivå”, i enlighet med grundtanken bakom FN: s Agenda 21 deklARATION. Avsikten är att miljöhandlingsprogrammet skall konkretiseras så att arbetsområden lyfts fram, förslag ges på åtgärder, tidtabell och ansvariga anges. Ett handlingsprogram föreläggs styrelsen för godkännande under år 2001. Programmet revideras årligen och miljöarbetet följs upp i verksamhetsberättelsen.

9.5. Primärvården

9.5.1. Allmänt

På grund av problem med inomhusluften i hälsocentralen på Norragatan har verksamheterna utlokaliseras under sommaren-hösten 2000. Läkarmottagningen och mödrarådgivningen finns i centralsjukhusbyggnaden, barnrådgivningen och miljöhälsovårdens kansli i var sin personalbostad på sjukhusområdet, preventivmedelsrådgivningen, diabetesskötaren och tandhygienisten i Meritafastigheten i centrala Mariehamn samt resten av tandvården i en kontorsfastighet i Norrböle. Livsmedelslaboratoriet fungerar i barackmoduler på hälsocentraltomten. Utlokaliseringen fortsätter åtminstone under hela år 2002 och sätter sin prägel på verksamheten under året, men skapar också möjligheter till nya kontaktytor (läkarmottagningen/specialister på ÅCS och mödrarådgivningen/BB-avdelningen).

De övriga verksamhetsutrymmena är: Hälsocentral i Godby, hälso- och sjukvårdsmottagningar i nästan alla kommuner, tandvårdsmottagning i Jomala och Godby (dessutom förfogar tandvården över en ambulande enhet som besöker skärgårdskommunerna sommartid) och företags- och personalthälsovården i en läkarvilla på centralsjukhusområdet. En smådjursmottagning finns i Mariehamn och i Jomala.

9.5.2. Hälso- och sjukvårdsmottagningarna

Hälso- och sjukvårdsmottagningarnas verksamhet skall kännetecknas av lättillgänglighet och kontinuitet samt personligt och professionellt bemötande. Varje ålänning skall känna till vem som ingår i hans/hennes vårdteam, d.v.s. läkare, hälsovårdare/sjukskötare och primärskötare.

Det förebyggande hälsovårdsarbetet i form av **mödra- och barnrådgivning samt skolhälsovård** fortsätter att vara en av hörnpelarna i vårt hälsovårdssystem. Det förebyggande arbetet utvecklas tillsammans med den medicinska sakkunskapen inom specialsjukvården. Ett fördjupat samarbete mellan mödrarådgivningen och den obstetriska specialkunskapen/barnmorskorna är en målsättning för framtiden, liksom mellan barnrådgivningen- skolhälsovården och den pediatrika specialkunskapen. Ett utbildningspaket "Stöd för det tidiga samspelet" för häls ovårdare genomförs (finansiering som ett kvalitetsprojekt).

Telemedicin för skärgårdens behov prövas.

Hälso- och sjukvårdsmottagningen i Jomala har nya utrymmen i Jomala servicehus sedan sommaren 2001.

Hälsoprojektet "LEVA" fortsätter som tidigare med målsättningen att nå så många ålänningar som möjligt i upp-lysningsarbetet kring livstilsfrågor, inkluderande bl.a. kostskola, kommunprojekt och "vandra och leva".

Preventivmedelsmottagningen organiseras tillsammans med specialsjukvårdens gynekologiska enhet i form av en ungdomsmottagning för de yngre patienterna och i form av en kvinnomottagning för de lite äldre. Arbetstiden för sjukskötartjänsten på deltid utökas till heltid för att förstärka kvinnomottagningskonceptet.

Företagshälsovården inkl. personalhälsovården för ÅHS tillhandahåller lagstadgad företagshälsovård och, ifall resurser finns, även allmän sjukvård. De flesta jordbrukare och ett flertal företag saknar helt organiserad företags-hälsovård. Hur detta skall tillgodoses bör utredas.

Läkarmottagningarna i Mariehamn och Godby har infört distriktsansvar under slutet av år 2001, vilket innebär att varje ålänning har en "egen" läkare och sjukskötare/hälsovårdare, som lär känna patienten och som utan onödiga dröjsmål kan erbjuda besökstid eller telefonkontakt. En omfördelning av arbetsuppgifterna mellan primärvården och barn- och ungdomsenheten/gynekologiska enheten planeras men är beroende av läkarbemanningen inom specialsjukvården. Läkarjouren samordnas med akutenhetens verksamhet. Datoriseringen av journalföringen genomförs under året på alla verksamhetspunkter.

Hemsjukvården i Mariehamn utökar sin verksamhet på kvällstid genom en ny sjukskötartjänst, som skall betjäna hela fasta Åland. Denna personalförstärkning är en viktig förutsättning för att de s.k. klinikfärdiga patienterna på centralsjukhuset skall kunna utskrivas och skötas i sin hemmiljö.

Personalförändringar: En ny sjukskötartjänst från 1.4. (hemsjukvården).
Utökning av en sjukskötartjänst från ¾-tid till heltid från 1.3. (prev.mottagning).

Föremål för utvärdering: Undersökning av arbetsplatstrivseln och personalens välbefinnande.
Värdering av patientströmmarna (Läkarmottagning Mariehamn).

Uppföljning av behovet av att stöda kvinnor med depression vid graviditet.

Utförlig uppföljning av 4-5 åringarnas hälsa fortsätter (Norra Åland).

Väntetider och patienttillfredsställelse (Mariehamns rådgivning).

Väntetider (Godby läkarmottagning).

År 2003-2004:

Distriktsansvarsmodellen konsolideras.

Hemsjukvården i Mariehamn integreras i distriktsteamerna och verksamhet täcker alla kvällar på hela fasta Åland.

Verksamheterna flyttar till permanenta utrymmen.

9.5.3. Primärvårdens långvårdsenhet

Gullåsen omfattar fyra vårdavdelningar (98 platser) och en dagsjukvårdsavdelning (12 platser). Gullåsen skall svara för god vård av äldre och handikappade med sjukdom och funktionsnedsättning av sådan grad att de behöver kvalificerad medicinsk vård och frekvent hjälp med personlig omvårdnad och daglig tillsyn. Större delen av platserna används för långvård, därutöver finns platser för växelvård, avlastning och rehabilitering, samt speciella platser för demensvård (11 pl) och palliativ cancervård (4-6 pl). Ett gott samarbete med specialistsjukvården är av stor betydelse för att undvika onödiga patientflyttningar och för att det geriatriska utredningsarbetet skall löpa smidigt. En utökning av grundbemanningen verkställs på alla avdelningar genom att ombilda 4 deltid primärskötartjänster till heltid.

Den ena av Gullåsens två läkare inriktar sin verksamhet på demensutredningsfall och försöksverksamhet med s.k. minnesmottagning påbörjas i liten skala. Datorstödd omvårdnadsdokumentation tas i bruk successivt på alla avdelningar.

Personalförändringar:

Utökning av ½-tids primärskötartjänst till heltid från 1.4 (Övergårds).

Utökning av ½-tids primärskötartjänst till heltid från 1.4 (Mellangårds).

Utökning av ½-tids primärskötartjänst till heltid från 1.4 (Västergårds).

Utökning av ½-tids primärskötartjänst (pool) till heltid (omfördelning av vikariatsmedel).

Ombildning av en primärskötartjänst till en sjukskötartjänst från 1.4 (Norr-Östergårds).

Föremål för utvärdering:

VIPS-vårdplaneringssystemet.

År 2003-2004

Fortsatt utökning av grundbemanningen.

Datorstödd omvårdnadsdokumentation och schemaläggning tas i bruk på alla avdelningar.

9.5.4. Tandvårdsenheten

Tandvården i Mariehamn verkar i tillfälliga utrymmen p.g.a. hälsocentralens fuktproblem. Tandläkarmottagningen i Jomala har nya utrymmen i Jomala servicehus sedan hösten 2001. Tandröntgentekniken digitaliseras under en tre års period med början år 2001. Digitaliseringen frigör personalresurser vilket innebär flere patientbesök med oförändrad personal. I samarbete med Ålands vårdinstitut påbörjas utbildning av en tandskötare inom läroavtalssystemet för att tillförsäkra tillgång på kompetent personal.

Personalförändringar: Tillfällig tjänst som tandskötare (läroavtalsutbildning).

Föremål för utvärdering: -

År 2003-2004: Digitaliseringen av tandröntgen slutförs.

Verksamheterna flyttar till permanenta utrymmen.

9.5.5. Miljöhälsovårdsenheten

EU-medlemskapet ställer större krav på verksamheten såväl administrativt som ute på fältet. Miljöhälsovården strävar till att säkerställa en hälsosam och säker livsmiljö i det moderna, globaliserade produktions- och informationssamhället. Myndighetsutövningen skall präglas av god förvaltningssed. Service och information till invånarna utvecklas genom vidareutbildning och kvalitetssäkring. Miljöhälsovården arbetar för att förebygga risker och avvärja sanitära olägenheter samt undanröja av mänsklig verksamhet förorsakade men för hälsan.

Veterinärvården verkar för sund och etisk djurhållning och ansvarar för all hälso- och sjukvård för nytto- och sällskapsdjur dygnet runt. Under året utreds hur servicen beträffande sällskaps- och hobbydjur skall ordnas.

Livsmedelslaboratoriet är förlagd till barackmoduler på hälsocentralens tomt och nya verksamhetsutrymmen kan bli aktuella tidigast under år 2003. Verksamheten fortsätter som hittills och ingen utökad verksamhet kan komma ifråga.

En tillfällig veterinärassistenttjänst inrättas för smådjursmottagningen, men i arbetsuppgifterna skall även ingå uppgifter inom livsmedelslaboratoriet och kontorssysslor. En deltidsveterinär planeras att fungera som pool vid de övriga veterinärernas kompledigheter.

Personalförändringar: En tillfällig veterinärassistenttjänst (tidigare lärlingsavtal).

En tillfällig ½-tids veterinärtjänst från 1.4.

Föremål för utvärdering: Expedieringstiderna för hälsönämnden.

Statistikanalyser via Miljöflex-datasystemet.

Utredningar gällande inomhusluften.

Uppfylla kvalitetskraven för livsmedelslaboratoriet.

År 2003-2004: Hälsoinspektionens arbete ackrediteras med kvalitetshandbok enligt ISO-standard.

Miljöhälsovårdens myndighetsutövande (bl.a. protokollen och blanketterna) samt rådgivning och rapporter skall vara tillgängliga för allmänheten på egen hemsida i Internet.

Livsmedelsövervakning regleras enligt riskanalysmetodik.

Primärvården

Budget 2002

	Bokslut 2000	Budget 2001	Budget 2002	Förändr i %
Kostnader				
Personalkostnader	8 695 711	9 633 636	10 069 300	4,5%
Övrig konsumtion	1 483 915	1 635 039	1 799 300	10,0%
Vård utom Åland	23 887	47 093	42 000	-10,8%
Anskaffningar	116 386	75 180	134 500	78,9%
Kostnader totalt	10 319 899	11 390 948	12 045 100	5,7%
Intäkter				
Ersättning från kommunerna	3 308 729	3 148 478	3 590 000	14,0%
Övriga intäkter	1 536 057	1 561 625	1 518 000	-2,8%
Intäkter totalt	4 844 786	4 710 103	5 108 000	8,4%
Nettokostnad	5 475 113	6 680 845	6 937 100	3,8%

9.6. Specialsjukvården

9.6.1. Allmänt

Specialsjukvården omfattar 14 basenheter, varav 12 finns på Ålands centralsjukhus. Rehabiliterings- och fysiatrinenheten är inrymd i Gullåsens fastigheter. Den psykiatriska enhetens olika funktioner finns dels på Grelsby sjukhus dels i Mariehamn (mentalvårdsbyrån och dagkliniken). På grund av problem med inomhusluften i hälsocentralen på Norragatan har mentalvårdsbyrån tillfälligt flyttat till ATC-huset vid torget.

Sjukvården kännetecknas av ständiga medicinska, omvårdnadsmissiga och tekniska framsteg. Vårdperioderna på bäddavdelningarna blir allt kortare och intensivare. Vård på avdelning ersätts av öppenvård, ibland t.o.m. av sjukhusansluten hemsjukvård.

Specialsjukvården på Åland bör kunna leva upp till de växande och berättigade krav som befolkningen ställer på verksamheten. Patienterna skall erbjudas en specialsjukvård av minst samma klass som i gränsregionerna i öst och

väst antingen i form av egen verksamhet eller genom remittering till andra sjukhus. På sikt kan det bli nödvändigt att utöka antalet specialisttjänster eftersom specialiseringen blir allt snävare och specialister, som behärskar flere subspecialiteter inte står att uppbringa. Alternativet är utökad konsultverksamhet.

”Hemtagning” av patientgrupper som fått sin vård utanför Åland verkställs när det anses ändamålsenligt ur medicinsk, mänsklig och ekonomisk synvinkel. Möjligheten till olika typer av specialistvård på Åland är dock beroende av de specialistresurser som för tillfället finns tillgängliga.

Antalet patienter som inte är i behov av specialsjukvård (”klinikfärdiga”) har ökat, trots att kommunfakturerings infördes sommaren 2000 för denna patientgrupp. Det finns ett uppenbart behov av att se över hela vårdkedjan för dessa, oftast äldre patienter för att vidta åtgärder för att uppnå målsättningen ”rätt patient på rätt vårdplats”.

Från början av år 2001 verkar akuten, stora polikliniken (medicin och kirurgi) och laboratoriet i nya utrymmen, som planerats enligt principen ”one-visit-clinic” dvs. att patienterna i mån av möjlighet skall få en komplett utredning under ett och samma besök. Verksamhetsförändringar, t.ex. har onkologiverksamheten expanderat kraftigt efter det att de nya utrymmena planerades, har redan lett till fysiska omplaceringar av vissa funktioner.

Återflyttningen av öron- och ögonpoliklinikerna från sina tillfälliga utrymmen har fördröjts men kommer att verkställas under år 2002.

På grund av fuktproblemen i hälsocentralen på Norragatan har hälsocentralens läkarmottagning och mödrarådgivning evakuerats till centralsjukhusbyggnaden. Beslut om den slutliga placeringen av dessa verksamheter hör ihop med beslut om fastighetsanvändningen på centralsjukhusområdet och en ev. sanering av hälsocentralfastigheten.

9.6.2. Akutenheten

Det akutmedicinska omhändertagandet fokuseras på att i ett tidigt skede, om möjligt redan utanför sjukhuset sätta in nödvändig behandling. Primärvårdens läkarjour samordnas med akutens verksamhet så att jourverksamheten utanför normal arbetstid finns på ett ställe.

Personalförändringar: Ombildning av en avdelningsläkartjänst till en bitr. överläkartjänst från 1.9.

Föremål för utvärdering: Tiden från ankomst till trombolys vid akut hjärtinfarkt.

Tiden för ankomst till helikoptertransport vid sek. transport av akuta hjärnskador.

Uppföljning av antalet patienter, som nyligen utskrivits från sjukhuset.

År 2003-2004:

9.6.3. Medicinska enheten

Inom den medicinska enheten fungerar internmedicinsk, kardiologisk, gastroenterologisk, nefrologisk, lungmedicinsk och onkologisk specialistvård. Verksamheten kommer att i högre grad differentieras och indelas i mindre specialområden i takt med den medicinska utvecklingen. Antalet vårdplatser på den lungmedicinska avdelningen, som under tidigare år tillfälligt minskat från 20 till 15 och i samband med poliklinikombyggnaden till 12 platser, bibehålls på nuvarande nivå. Satsningen på sjukskötarbaserad vård fortsätter. För att trygga patientsäkerheten nattetid inrättas en sjukskötartjänst till med.avdelningen och behovet av sekreterare på lungpolikliniken tillgodoses med en ny tjänst.

Borreliakenheten, som under flere år idkat forskning kring fästingöverförda sjukdomar och som hittills helt finansierats med medel från läkemedelsindustrin, kommer under år 2002 att behöva ett eget anslag för fortsatt verksamhet (tillfällig tjänst för deltidskemist, vid behov annan tillfällig personal och uppdatering av datautrustning). Forskningsplan för år 2002 föreläggs styrelsen för godkännande.

<i>Personalförändringar:</i>	En ny avdelningsskötartjänst från 1.4. (onkologiska pkl). En ny sjukskötartjänst (vikariatsmedel, pkl). En ny sjukskötartjänst från 1.4. (med.avd). En ny avdelningssekreterartjänst från 1.4. (lung.pkl). En ny mottagningsbiträdestjänst från 1.1. (pkl. – tidigare finansierad med omplaceringsanslag). En tillf. ½-tids kemisttjänst för Borreliaprojektet (tidigare utomstående finansierad).
<i>Föremål för utvärdering:</i>	”Rätt patient på rätt vårdnivå”.
<i>År 2003-2004</i>	Fortsatt satsning på sjukskötarbaserad mottagning.

9.6.4 Kirurgiska enheten

Den dagkirurgiska verksamheten ökar. Verksamheten blir därmed mera intensiv p.g.a. större patientomsättning. Dagkirurgin förläggs till kirurgiska avdelningen i väntan på att hela dagkirurgikonceptet skall få en slutligt lokal-mässig lösning.

<i>Personalförändringar:</i>	En ny sjukskötartjänst från 1.4. (för dagkirurgi). Ombildning av en bitr. avdelningsskötartjänst till avdelningsskötartjänst (pkl).
<i>Föremål för utvärdering:</i>	Den laparoskopiska verksamheten. Dagkirurgin.

År 2003-2004:

9.6.5 BB- och gynekologiska enheten

Verksamheten fortsätter som tidigare. Samarbetet med primärvårdens mödra- och preventivvård utvecklas. P.g.a. hälsocentralens evakuering är Mariehamns mödrarådgivning förlagd till BB- och gynekologiskaavdelningen.

<i>Personalförändringar:</i>	Ombildning av en avdelningsläkartjänst till bitr. överläkartjänst från 1.9.
<i>Föremål för utvärdering:</i>	Antalet barnmorskebesök i den öppna vården, patientenkäter.
<i>År 2003-2004:</i>	Fortsatt utvidgat samarbete med primärvårdens mödra- och preventivvård. Genom utbildning utöka barnmorskornas verksamhetsfält.

9.6.6. Barn- och ungdomsenheten

För anpassning av avdelningen till omhändertagande av IVA - och observationspatienter genomförs mindre ombyggnader på avdelningen. Sköterskeledd verksamhet (bl.a. astma-, diabetes- och allergimottagning) utökas, likaså sjukhusanknuten hemsjukvård. Det primära vårdansvaret för särskilda patientkategorier överförs från primärvården till barn- och ungdomsenheten, när läkarbemanningen medger detta.

<i>Personalförändringar:</i>	En ny avdelningssekreterartjänst från 1.1. (tidigare tillfällig tjänst).
<i>Föremål för utvärdering:</i>	Vårdprogram (2 nya /år).
<i>År 2003-2004:</i>	Öka möjligheten till sjukhusanknuten hemsjukvård.

9.6.7. Ögonenheten

Samarbete med primärvårdens läkare utvecklas så att undersökning och vård skall ske på rätt nivå. Enhetens dagkirurgi koordineras med övrig dagkirurgi på ÅCS. Datoriseringen av journalföringen utvecklas. Utredds möjligheterna att rekrytera en andra ögonläkare som alternativ till fortsatt köptjänst för den operativa verksamheten. Arrangemanget med en heltids avdelningssekreterare blir bestående.

<i>Personalförändringar:</i>	-
<i>Föremål för utvärdering:</i>	Utvecklingen av den kirurgiska verksamheten och laserbehandlingarna. Patientadministrationens IT-stöd. Personalens fortbildning.
<i>År 2003-2004:</i>	Den operativa verksamheten sköts fortsättningsvis av utomstående konsult, men kan överföras till egen regi ifall lämplig ögonläkare kan anställas, vilket skulle tillföra ÅHS ögonläkarresurser och en billigare verksamhet.

9.6.8. Öron-, näs- och halsenheten

Överläkartjänsten är obesatt, varför endast den mest angelägna verksamheten sköts genom tillfälliga arrangemang. Likaså är hörselvårdsassistenttjänsten obesatt, varför denna service måste ske i form av köptjänst från Hörselcentrum i Åbo (augusti 2001). Utformningen av den fortsatta verksamheten är helt beroende på bemanningen under år 2002. Enheten flyttar till nya permanenta utrymmen under år 2002.

<i>Personalförändringar:</i>	
<i>Föremål för utvärdering:</i>	
<i>År 2003-2004:</i>	

9.6.9. Rehabiliterings- och fysiatrienheten

Enheten satsar särskilt på patienter i arbetsför ålder med målet att åstadkomma en tidig rehabilitering genom ett teamarbete mellan ett flertal terapeuter, läkare och konsulter. Genom prioriteringar och utarbetande av vårdprogram minskas väntetiderna till högst en månad. En utredning gällande de handikappade barnens habilitering görs. Ett EU-finansierat tvåårigt projekt kring behandling av kronisk smärta fortsätter. Fortsatt satsning på utbildning av yngre läkare genomförs för att åstadkomma klara remissindikationer. Systematiska psykiaterkonsultationer möjliggörs om psykiatrienheten får en ny tjänst. En ny fysioterapeutjänst skall bl.a. samarbeta med företagshälsovården.

<i>Personalförändringar:</i>	En ny fysioterapeutjänst från 1.9. En ny mottagningsbiträdestjänst från 1.1. (under år 2001 finansierats med omplaceringsanslag).
<i>Föremål för utvärdering:</i>	Väntetider. System för kontroll/repairation av dyrare hjälpmedel. Kvaliteten i bedömningen av arbetsförmåga. Samordningen av resurser.
<i>År 2003-2004:</i>	Fortsatt satsning på rehabilitering av arbetsföra vuxna och handikappade barn.

9.6.10. Operations-, anestesi- och intensivvårdsenheten

Verksamheten fortsätter i stort som förut, men antalet dialyspatienter ökar ständigt. En ordinarie smärtsjukskötare-tjänst för hela ÅHS´ behov planeras (verksamheten har påbörjats hösten 2001 genom användning av en obesatt pooltjänst). Centralsteriliseringens verksamhet är oförändrad.

<i>Personalförändringar:</i>	En ny sjuksköartjänst för smärtbehandlingar från 1.9. En ny tillf. sjuksköartjänst från 1.4. (IVA-dialys).
<i>Föremål för utvärdering</i>	Smärtlindring. Dagkirurgiska patientflödet.
<i>År 2003-2004:</i>	Datajournalföring gällande IVA -patienter och postoperativ övervakning.

9.6.11 Laboratorieenheten

Arbetet med en kvalitetshandbok påbörjas. Utökad provtagningsverksamhet i Godby hälsocentral.

<i>Personalförändringar:</i>	Två nya laboratoriesköartjänster (finansieras med vikariemedel). Ombildning av en laboratoriebiträdestjänst till laboratoriesköartjänst från 1.4.
<i>Föremål för utvärdering:</i>	I enlighet med kvalitetshandboken.
<i>År 2003-2004:</i>	

9.6.12. Röntgenenheten

Digitaliseringen av verksamheten fortsätter. En ny spiral-datatomograf ersätter datatomografen från år 1992.

Personalförändringar:

Föremål för utvärdering:

År 2003-2004:

9.6.13. Läkemedelscentralen

Verksamheten har vuxit kraftigt, bl.a. cytostatikablandningarna är mycket arbetskrävande, varför en personalförstärkning behövs. Den inrättade deltidstjänsten (år 2001) ändras till heltid för att minska arbetsbördan och sårbarheten.

Personalförändringar: Utökning av en ½-tids farmaceuttjänst till en heltidstjänst från 1.4.

Föremål för utvärdering: Visitationer på avdelningarna.

År 2003-2004: Läkemedelsbeställningarna från avdelningarna sker via dator.

Läkemedelscentralen blir sjukhusapotek.

9.6.14. Konsultenheten

Konsulter inom neurologi, urologi och hudsjukdomar besöker centralsjukhuset såsom tidigare och ger ålänningarna tillgång till dessa specialister på hemorten. Även andra specialiteter kan bli aktuella i form av konsultavtal.

Personalförändringar:

Föremål för utvärdering:

År 2003-2004:

9.6.15. Psykiatrienheten

Den psykiatriska verksamheten utvecklas i enlighet med Psykiatriplanen 2000. Ett öppenvårdsteam för psykospatienter startar med sin verksamhet. Med hemsjukvården på norra Åland fortsätter ett samarbetsprojekt gällande äldre med psykiatrisk problematik. Beslut tas gällande en missbrukarenhet (avgiftningsenhet) för unga missbrukare. Finansieringen av verksamheten har inte beaktats i budgeten för ÅHS. Mentalvårdartjänster ombildas vid naturlig avgång till sjukskötartjänster för att höja kompetensnivån. En utökning av antalet allmänpsykiatertjänster från 3 till 4, vilket också skall tillgodose behovet av psykiaterkonsultationer inom rehabiliteringssektorn. En tillfällig sjukskötartjänst budgeteras även för år 2002 på rehab.avdelningen. Socialkuratorns arbetstid används i större utsträckning inom den öppna vården.

Personalförändringar: En ny bitr. överläkartjänst från 1.9 (MVB).

Ombildning av en avd.läkartjänst till bitr.överläkartjänst från 1.9. (Grelsby).

	Ombildning av en arbetsterapeutjänst till en ergoterapeutjänst från 1.4.
	Ombildning av en mentalvårdartjänst till sjukskötartjänst från 1.4. (psyk.akut).
	Ombildning av en mentalvårdartjänst till sjukskötartjänst från 1.4. (psyk.ger).
<i>Föremål för utvärdering:</i>	Vårdkvalitetsundersökningar i form av frågeformulär (akutavd.).
	CBCL-test av utredningsfall inom barn- och ungdomspsykiatri.
<i>År 2003-2004:</i>	I enlighet med psykiatriplanen bl.a. orientering mot ökad öppenvård.

9.6.16. Vård utom Åland

Den av styrelsen antagna planen för Vård utom Åland (12.2.1999/§ 22) utstakar principerna för vart ålänningarna remitteras när de egna resurserna inte är tillräckliga. De medicinska aspekterna skall vara avgörande men samt idigt bör man fästa uppmärksamhet på att patienterna har rätt till vård på svenska.

Det åligger de remitterande instanserna inom ÅHS att kontinuerligt övervaka att den köpta servicen är ändamålsenlig, av hög kvalitet och att priset överensstämmer med det som avtalats. ÅHS skall också tillse att patienterna erhåller information på sitt modersmål och att den skriftliga informationen (epikrisen) finns tillgänglig på svenska i patientjournalerna.

Specialsjukvården

Budget 2002

	Bokslut 2000	Budget 2001	Budget 2002	Förändr i %
Kostnader				
Personalkostnader	17 295 437	19 960 711	21 170 400	6,1%
Övrig konsumtion	5 998 254	5 920 720	6 436 900	8,7%
Vård utom Åland	3 840 739	4 157 606	4 330 800	4,2%
Anskaffningar	514 655	253 796	403 600	59,0%
Kostnader totalt	27 649 086	30 292 832	32 341 700	6,8%
Intäkter				
Ersättning från kommunerna	261 532	262 373	248 500	-5,3%
Övriga intäkter	1 682 216	1 594 422	1 617 500	1,4%
Intäkter totalt	1 943 748	1 856 795	1 866 000	0,5%
Nettokostnad	25 705 338	28 436 037	30 475 700	7,2%

exkl. Borrelia-projektet åren 2000-2001

9.7. Administration och försörjning

9.7.1. Förvaltningskansliet

Förvaltningen skall sakkunnigt och utan dröjsmål handlägga de ärenden som ankommer på styrelsen och ledningsgruppen, ansvara för den övergripande verksamhetsplaneringen, utveckla både den interna och den externa informationen samt sörja för att kvalitetsutveckling ständigt pågår.

ÅHS intranet och hemsida utvecklas vidare under året. Kvalitetsutveckling följer de utstakade riktlinjerna i kvalitetspolicyn och kvalitetsstrategin för ÅHS. Anslaget för kvalitetsutvecklingsprojekt (47.095 €280.000 mk) kvarstår.

Ett gemensamt personalråd för hela ÅHS väljs för perioden 2002- 2003. Personalvården utvecklas i samråd med personalrådet och anslaget för olika personalvårdande aktiviteter höjs med 8.409 €(50.000 mk) till 42.047 €(250.000 mk). Anslaget för personalrekryteringsåtgärder (33.638 €/200.000 mk) kvarstår. Anslaget för personalskolning höjs med 8.409 €(50.000 mk) till 333.012 €(1.970.000 mk). Personalbokslutet vidareutvecklas.

Anslaget för omplacering av personal bibehålls på nuvarande nivå (78.712 €468.000 mk). Två mottagningsbiträdestjänster (med.pk1 och rehab.enheten), som hittills finansierats med detta anslag, inrättas med eget anslag.

<i>Personalförändringar:</i>	Obesatt byråchefstjänst indras.
<i>Föremål för utvärdering:</i>	Behandlingstiden för ärenden som riktas till ledningsgrupp och styrelse. Personalens bedömning av den interna informationen. Patienternas bedömning av den externa informationen.
<i>År 2003-2004:</i>	Rapporter, information om verksamheten och olika beslut finns tillgängliga på ÅHS´ hemsida. Fortsatt fokus på verksamhetens kvalitet, benchmarking med andra sjukvårdsinrättningar.

9.7.2. Vårdarbetet

Principprogrammet "Vårdarbetets riktlinjer för ÅHS" skall ligga som grund för det fortsatta utvecklingsarbetet, som skall stöda allt tvärfackligt samarbete. Ett projektanslag för vårdutveckling intas i budgeten (16.819 €/100.000 mk). Implementering av ny kunskap och nya forskningsrön samt genomförande av omvårdnadsforskning är en framtida utmaning som kommer att bidra till kvalitet i vårdarbetet.

Personalutbildningen och kompetensutvecklingen inom vårdarbetet följer de principer som inskrivits i det reviderade personalutbildningsprogrammet. Målsättningen är att utveckla personalens kunskaper, skicklighet och arbetsförmåga i syfte att uppnå, upprätthålla och utveckla yrkesskickligheten. Anslaget för handledning (16.819 €/100.000 mk) och hospitering (13.455 €/80.000 mk) utökas något.

<i>Personalförändringar:</i>	
<i>Föremål för utvärdering:</i>	
<i>År 2003-2004:</i>	

9.7.3. Städservice

Efter om- och tillbyggnaden av centralsjukhuset utökades lokalarealen med ca 800 m² varför städpersonalen behöver utökas.

<i>Personalförändringar:</i>	Utökning av en ½-tids sjukhusbiträdestjänst till heltid från 1.4.
<i>Föremål för utvärdering:</i>	Städkvaliteten.
<i>År 2003-2004:</i>	Verksamheten beror på hur fastighetsbeståndet utvecklas.

9.7.4. IT-enheten

IT-utbyggnaden de senaste åren har medfört ökade driftskostnader dels p.g.a. systemanpassning och -implementering dels p.g.a. nya underhållsavtal och ökad datakommunikation. Ett övergripande behörighetssystem införs på samtliga enheter, datajournalföring införs successivt på enheterna, rapporteringssystemen utvecklas och telemedicintillämpningar testas. Systemansvariga bland personalen utses. För den fortsatta anpassningen av journal- m.fl. patientsystem behövs under nästa år fortsättningsvis systemplanerare.

Intranet utvecklas till en viktig informationskanal mellan beslutsfattare och personalen. ÅHS' hemsida utvecklas vidare. Samarbete med PBS fortsätter genom avtal om IT-chef (2000-2003).

Personalförändringar:

Föremål för utvärdering:

År 2003-2004: Fortsatt implementering av datajournal och rapporteringssystem.
ÅHS' hemsida utvecklas.

9.7.5. Ekonomi- och löneenheten

Budgeteringsprocessen utvecklas vidare, liksom budgetuppföljningen. Löneavdelningen har varit hårt överbelastad p.g.a. problem i och med byte av personaladministrativt system, vilket sammanfallit med ett stort antal korta anställningstider p.g.a. rekryteringssvårigheter inom läkar- och vårdpersonalen. Arbetsbördan fortsätter ännu under år 2002. När integreringen med det nya schemalägningsprogrammet kan genomföras förväntas rationaliseringsvinster. Skattegränshanteringen har förorsakat stor belastning för ekonomiavdelningen.

Personalförändringar: En tillfällig löneredovisartjänst (löneavd.).

Föremål för utvärdering: Personalens tillfredsställelse och trivsel i arbetet (utvecklingssamtal).

År 2003-2004: Löneavdelningens uppgifter förändras när de nya dataprogrammen fungerar fullt ut.

9.7.6. Försörjningsenheten

Under försörjningsenheten finns tekniska- och fastighets servicen, kosthålllet, centrallagret, klädförsörjningen, vaktmästarfunktionen och personalbostäderna.

Det förebyggande fastighetsunderhållet blir allt mera omfattande. Byggnadsteknisk expertis anlitas fortsättningsvis i form av köptjänst. Vaktmästarfunktionen utvecklas, bl.a. utökas transportverksamheten i egen regi. Under året undersöks möjligheterna att införa ett nytt lagerprogram och modulsystem på avdelningarna.

Antalet upphyrda lägenheter för vikarier och nyanställda har ökat kraftigt de senaste åren, från 40 lägenheter sommaren 1999 till 105 lägenheter, 8 egnahemshus och 3 fritidsstugor sommaren 2001. Under år 2002 färdigställs 21 nya bostäder för ÅHS behov (Dalnäs II).

Personalförändringar:

Föremål för utvärdering: Kundtillfredställelse gällande kosthållets tjänster.

År 2003-2004: Ökad satsning på fastighetsunderhållet.

Administration och försörjning

Budget 2002

	Bokslut 2000	Budget 2001	Budget 2002	Förändr i %
Kostnader				
Personalkostnader	5 440 231	6 261 934	6 380 600	1,9%
Övrig konsumtion	3 109 368	3 376 626	3 787 100	12,2%
Anskaffningar	490 193	310 139	605 500	95,2%
Kostnader totalt	9 039 792	9 948 699	10 773 200	8,3%
Intäkter				
Övriga intäkter	691 849	581 089	677 000	16,5%
Intäkter totalt	691 849	581 089	677 000	16,5%
Nettokostnad	8 347 943	9 367 609	10 096 200	7,8%

9.8. Investeringsplan för åren 2002 - 2004

År 2002 Beviljad ram för investeringar: 1.870.000 € (ca 11,1 milj. mk)

Spiral-datatomograf 1.100.000 € (ca 6,5 milj. mk)

Den nuvarande datatomografen är från år 1992, den medicinska livslängden för en avancerad apparatur av denna typ är ca 7 år även om apparaten är funktionsduglig längre än så. Efter en period av relativt anspråkslös utveckling av datatomografer under mitten av 90-talet har en explosionsartad förändring ägt rum under de 3-4 senaste åren. Detta har lett till att bröstkorgen och buken kan undersökas på 25-45 sekunder istället för 15-30 minuter som nu är fallet. Tidsvinsten är betydande i sådana fall då patienten är kritiskt sjuk, t.ex. på grund av en trafikolycka eller har svårt att ligga stilla pga. smärtor. Kvalitetsmässigt finns också stora skillnader, vilket har betydelse vid t.ex. cancerdiagnostiken. Den nya tekniken möjliggör även 3-dimensionella rekonstruktioner av blodkärl. Blodpropp i lungans blodkärl, som är en ofta förekommande frågeställning, men svår att påvisa, kan tillförlitligt och riskfritt undersökas med spiral-datatomograf. Kortfattat ger den nya tekniken mera och bättre information trots en mycket kortare undersökningstid. Nackdelen är att undersökningen ökar läkarens arbetsinsats. Nu görs ca 1.500 undersökningar per år, men erfarenheten från andra sjukhus visar att antalet ökar när apparaturen moderniseras.

Digitalisering av röntgen (PACS, långtidsarkiv) 170.000 € (ca 1,0 milj. mk)

Med denna investering kommer övergången till helt digital bildhantering med undantag för mammografi att vara genomförd inom ÅHS. Detta innebär att inga traditionella "röntgenplåtar" längre används, ingen framkallning behövs och behovet av utrymmeskrävande bildarkiv minskar. Röntgenbilderna arkiveras digitalt och förmedlas till de vårdande läkarna via det interna datanätet. I längden innebär detta en reell inbesparing av driftskostnaderna (konstaterats på flere sjukhus där digital teknik införts) och en bättre arbetsmiljö för personalen (inga framkallningsvätskor).

Gullåsens ventilation och värmereglering, etapp 1 250.000 € (ca 1,5 milj. mk)

Då avdelningarna Mellangårds och Övergårds renoverades åren 1997 konstaterades att ventilationen och värmeledningens regleringsautomatik är i dåligt skick, till vissa delar fungerar den inte alls. Inomhusklimatet på Gullåsen – de delar som byggdes i etapp 1 och 2 – har varit föremål för kritik från personalens sida. Värmeregleringsautomatiken bör bytas ut till modern automatik, som kan anslutas till VVS-övervakningscentralen på ÅCS för en effektiv övervakning. Åtgärden kommer att inverka gynnsamt på uppvärmningskostnaderna, vilket konstaterats på centralsjukhuset där automatiken byttes ut år 1995. En investering i ny automatik betalar sig själv på 4-7 år i form av lägre utgifter för el och värme.

Samtidigt behöver ventilationsaggregaten i den äldsta delen (etapp 1) bytas ut, då dessa är underdimensionerade. Vissa byggnadstekniska omändringar behöver göras för att få rum för de större aggregaten.

Lagerhållningssystem 150.000 € (ca 0,9 milj. mk)

Avsikten är att byta ut ett otillfredställande lagerprogram och införa ett modulsystem för lagerhållning på avdelningarna. Systemet består av speciella skåp med lådor motsvarande två veckors förbrukning av varje enskild förnödenhet. Genom en modulindelning av lådorna kan förbrukningen följas med veckovis av lagerpersonalen, som med en streckodsavläsare registrerar behovet av påfyllning direkt i lagerprogrammets beställnings- och inventeringsdel. Beställningarna sker snabbare och mera tillförlitligt samtidigt som man undviker överstora förråd och därmed bundet kapital på de enskilda avdelningarna. Eftersom centrallagrets personal sköter hela kedjan från beställning på avdelningen till varuleverans frigörs arbetstid för vårdpersonalen till det egentliga vårdarbetet

Patientalarmsystem till medicinavdelningen 100.000 € (ca 0,6 milj. mk)

Patientalarmsystemet har förnyats på lungavdelningen under hösten 2000. Samma gamla system finns på medicin- och kirurgiavdelningarna och bör bytas ut på grund av att det är otillförlitligt. Problemen har närmast funnits på medicinavdelningen, som därför planeras få ett likadant alarmsystem som på lungavdelningen.

Fastighetsplanering och projektering **100.000 €** (ca 0,6 milj. mk)

De fastighetsinvesteringar i form av ombyggnader och nybyggnader som är aktuella för ÅHS under de närmast åren är bland annat om/nybyggnad av köket och matsal, intensivvård/uppvak/dialys, dagkirurgi, obduktion och bårhus, tekniska utrymmen/centrallager/vaktmästeri, verksamhetsutrymmen för de funktioner som tidigare fanns i hälsocentralen på Norra gatan och icke minst utrymmen för den psykiatriska enheten. Även personalbostadshusets lägenheter är i dåligt skick, senast renoverade i slutet av 70-talet medan de tekniska installationerna är från år 1953.

Tre arkitektbyråer har presenterat sina respektive förslag till fastighetsutvecklingsplan, där det ovannämnda ingår. Under hösten 2001 bör fattas beslut om psykiatrins placering och hälsocentralens kommande användning. En slutlig fastighetsutvecklingsplan uppgörs som grund för ett förverkligande av ovannämnda byggnadsprojekt. Anslaget används för planering och projektering samt för de byggnadsprojekt som kan komma igång under året. Beslut tas skilt för varje enskilt projekt. Oanvänt anslag överförs till följande år.

År 2003 **3.500.000 €** (ca 20,8 milj. mk)

Ögonbottenkamera **120.000 €** (ca 0,7 milj. mk)

Den befintliga kameran är ca 10 år gammal och har funktionsstörningar. Används dagligen i patientarbetet.

Gullåsens ventilation och värmereglering, etapp 2 **85.000 €** (ca 0,5 milj. mk)

Ventilationssystemet på avdelningarna Västergårds, Norrgårds och Övergårds på Gullåsen förnyas genom att fläkt och motor samt regleringsautomatiken byts ut.

Om- och nybyggnader i enlighet med beslutad fastighetsutvecklingsplan
3.295.000 € (ca 19,6 milj. mk)

Under första delen av år 2002 torde man ha en mera exakt uppfattning om behovet av anslag för de projekt som beslutats i enlighet med fastighetsutvecklingsplanen

År 2004 **3.500.000 €** (ca 20,8 milj. mk)

Datajournal till operation (program + hårdvara) **590.000 €** (ca 3,5 milj. mk)

Moderniseringen av operationsavdelningens datajournal planeras detta år.

Om- och nybyggnader i enlighet med beslutad fastighetsutvecklingsplan
2.910.000 € (ca 17,3 milj. mk)

Under första delen av år 2002 torde man ha en mera exakt uppfattning om behovet av anslag för de projekt som beslutats i enlighet med fastighetsutvecklingsplanen.

Bilaga 1

LAGSTIFTNING

Den offentliga hälso- och sjukvården i landskapet Åland regleras i huvudsak av följande lagar och förordningar och däri gjorda ändringar:

Självstyrelselag för Åland (71/1991).

LL om hälso- och sjukvården (60/1993).

LL om ikraftträdande av LL om hälso- och sjukvården (68/1993).

Mentalvårdslagen och -förordningen och däri gjorda ändringar i tillämpliga delar (rörande vård mot vederbörandens egen vilja) (FFS 1116/1990 och 1247/1990).

L och F om smittsamma sjukdomar och däri gjorda ändringar (FFS 583/1986 och 786/1986).

L och F om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (FFS 559/1994 och 564/1994).

Nordiska överenskommelsen om godkännande av vissa yrkesgrupper för verksamhet inom hälso- och sjukvården samt veterinärväsendet i Norden.

LL om tillämpning av lagen om patientens ställning och rättigheter (61/1993).

Läkemedelslagen och -förordningen och däri gjorda ändringar (FFS 395/1987 och 693/1987).

Strålskyddslagen och -förordningen och däri gjorda ändringar (FFS 592/1991 och 1512/1991).

LL och LF om hälsovården (36/1967 och 63/1973).

LL om åtgärder för begränsning av tobaksrökningen och däri gjorda ändringar (52/1978)

Ålsb om problemavfall (10/1983).

LL om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar rörande åtgärder mot förorening av luften (32/1991).

LL om renhållning (3/1981).

Djurskyddslagen och -förordningen (FFS 91/1971 och 333/1971).

L om djursjukdomar (FFS 55/1980).

L om bekämpande av djursjukdomar, som med lätthet sprida sig (FFS 488/1960).

L och F om medicinsk behandling av djur (FFS 402/1990 och 611/1990).

LL angående tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar rörande livsmedel (83/1995).

LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om livsmedelshygienisk kvalitet (87/1995).

LF om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om livsmedelshygienisk kvalitet (42/1996).

LF om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om livsmedel (41/1996).

LL om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar rörande produktsäkerhet (8/1988 och 60/1995).

LF om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar rörande produktsäkerhet (66/1996).

LL om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar rörande kemikalier (32/1990 och 60/1995).

LF om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om explosionsfarliga ämnen och kemikalier (65/1996).

LF om vissa övergångsbestämmelser i fråga om befintliga fiskelägenheter och fiskefartyg (57/1995).

Bilaga 2

HÄLSOPOLITISKA PROGRAM OCH PLANER

Den ideologiska grunden för de hälsopolitiska målsättningarna och värderingarna finns dokumenterade i nedan nämnda program och planer.

Världshälsoorganisationens (WHO) hälsopolitiska program, Hälsa för Alla år 2000 (HFA 2000).

Den av Europaregionens medlemsländer antagna strategin för genomförande av HFA 2000.

Finlands nationella HFA 2000 program med senare gjorda revideringar.

Landskapsstyrelsens hälsopolitiska redogörelse till Ålands landsting år 1989.

Den nordiska handlingsplanen mot cancer.

Inom Europeiska Unionen antagna rekommendationer och handlingsprogram på hälso- och sjukvårdens område.

Den psykiatriska sjukhusvårdens lokalisering

Det brådskar med ett slutligt beslut om den psykiatriska sjukhusvårdens placering. Planeringen och utvecklingen av hälso- och sjukvårdens verksamheter i landskapet och den därmed intimt förknippade fastighetsutvecklingen hotar att stanna upp om inte denna länk i processkedjan snabbt kan slutas.

Bakgrund

Mentalvården på Åland har i sin utveckling följt mönstren inom de omkringliggande regionerna. Grelsby sjukhus uppfördes, som de flesta andra sinnessjukhus på den tiden, avskilt och isolerat från det övriga samhället och den övriga hälso- och sjukvården, återspeglade både de allmänna attityderna gentemot psykiskt avvikande personer och de rådande medicinska uppfattningarna och behandlingsmetoderna.

Under 1980-talet inleddes och genomfördes en tyngdpunktsförskjutning från den slutna, sjukhuscentrerade vården mot olika former av öppenvård. Trenderna var likartade i alla våra grannländer, men intentionerna med en större integrering och normalisering av vård och patienter med det omkringliggande samhället försvårades av den ekonomiska regressionen i början av 1990-talet. Utvecklingen av sjukhusplatserna uppvägdes inte av en lika snabb utbyggnad av den öppna vården, något som orsakat sociala problem både i Finland och i Sverige. På denna punkt har utvecklingen varit betydligt mer gynnsam på Åland.

Också den slutna vården har utvecklats både till former och till innehåll. Administrativt har mentalvården integrerats med den övriga specialiserade sjukvården. I riket skedde detta i samband med lagens om specialiserad sjukvård och mentalvårdslagens ikraftträdande år 1991 och på Åland i och med bildandet av Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS) år 1994. Även verksamhetsmässigt har mentalvården närmats sig den somatiska vården. Trenden att samordna psykiatri med övrig specialiserad sjukvård motiveras idag både av kraven på smidighet och effektivitet och den nutida synen på psykiatriska sjukdomar och av möjligheterna att behandla dem. Störningar i den mentala hälsan utgör idag en av de största enskilda orsakerna till tillfällig arbetsoförmåga och en betydande orsak till bestående invaliditet hos befolkningen och en ökande trend beträffande vårdbehovet ser ut att fortsätta.

Aktuellt

Diskussionerna kring den åländska slutna mentalvårdens utveckling har pågått länge, men har aktualiserats särskilt dels på grund av byggnadsbeståndets tillstånd vid Grelsby sjukhus, dels på grund av behovet att planera och utveckla de fysiska och funktionella betingelserna för andra centrala funktioner inom ÅHS. Fastigheterna vid Grelsby sjukhus är i ett sådant skick att en rationell och tidsenlig psykiatri inte längre går att bedriva i dem. Man står inför alternativet att antingen grundrenovera de befintliga byggnaderna i enlighet med dagens krav eller att bygga nytt i anslutning till Ålands centralsjukhus. För att den övergripande planeringen och utvecklingen av fastighetsanvändningen skall kunna fortgå måste frågan om den psykiatriska enhetens placering avgöras. Vid valet av alternativ bör medicinska, medmänskliga och ekonomiska aspekter beaktas.

Medicinska aspekter

Man räknar idag med att 20 % av befolkningen under någon tid av sitt liv kommer att behöva psykiatrisk hjälp, vilket betyder att det är fråga om ett första rangens folkhälsoproblem. En omstrukturering av de yttre fysiska betingelserna för den sjukhusanslutna psykiatriska verksamheten bör som målsättning ha att skapa optimala möjligheter för en patientcentrerad, modern och effektiv behandling som är både anpassnings- och utvecklingsbar. Vårdideologiskt strävar man till att integrera psykiskt sjuka patienter såväl i samhället som i den övriga vården och att undvika att sjukdomstillståndet blir kroniskt. Behandlingsmetoderna spänner över traditionell psykoterapi, nätverksterapi, fysikalisk behandling och medicinering, vilket gör att ett brett spektrum av specialiserad medicinsk personal och specialiserade medicinska vård- och undersökningsresurser involveras. Viktiga element i alla vårdsammanhang är patientsäkerheten och möjligheten att tillgodose patientens rättigheter i olika situationer, vilka också bör beaktas vid planeringen av en omstrukturering. Nedan exempel på kriterier som måste uppfyllas för att vården skall kunna uppnå resultat, som idag är möjliga och det under för patienten trygga former.

Psykos, som ofta drabbar unga människor, behandlas idag alltmera med en kombination av nätverksterapi (enligt principen att människokontakter botar) och medicinering. Patienterna vårdas i hemmet så långt det är möjligt och man vet att de har en bättre prognos ju kortare den första sjukhusvistelsen är och ju snabbare den första psykosen kan kuperas. Det är viktigt att patienterna hela tiden har möjlighet att upprätthålla sina normala sociala kontakter i samhällets vardag. Ett centralt läge med goda kommunikationer är ägnat att förbättra patientens prognos.

Svåra depressioner behandlas enligt dagens uppfattning effektivast med ECT-behandling (elchockbehandling) i narkos. Behandlingsformen rekommenderas som förstahandsbehandling vid depressioner och psykos i samband med graviditet och förlossning. Den ges polikliniskt av specialister i psykiatri med en anestesiläkare närvarande 3 ggr/vecka i 2-3 veckors tid. Patienterna är i allmänhet ineliggande på en psykiatrisk bäddavdelning. Idag används ECT i mycket liten skala på Åland i jämförelse med många andra regioner på grund av att det praktiska genomförandet idag slukar oproportionerligt mycket läkartid på bekostnad av läkartillgängligheten för andra patienter.

Patientsäkerhetsaspekterna finns med i alla enskilda faser av vården. Särskilt bör de uppmärksammas vid läkemedelsbehandling och andra kända diagnos- och situationsbetingade risker. Medicinering medför alltid en möjlighet för biverkningar. Kontrollerade terapier med läkemedel i hög dos ger i vissa fall bättre önskade effekter samtidigt som riskerna för allvarliga biverkningar ökar. Det ökade drog- och läkemedelsmissbruket bidrar för sin del att riskerna för livshotande förgiftningstillstånd kan bli vardagliga realiteter. Allvarliga tillbud i form av bl.a. hjärtrytmstörningar och andningssvårigheter måste omedelbart kunna handläggas av kvalificerade somatiska vårdteam.

På en psykiatrisk avdelning föreligger alltid en ökad risk för självmordsförsök. Om sådant inträffar har patienten rätt till ett kvalificerat akut omhändertagande.

Mentalvårdslagens stadganden måste kunna följas även vid omhändertagandet av svårt somatiskt sjuka patienter med samtidig svår psykiatrisk symptomatologi.

Möjligheterna till ett omhändertagande av psykiatriska barn- och ungdomspatienter åtskilt från vuxna såsom lagen föreskriver saknas idag i landskapet. I extrema fall har patienter remitterats till anstalter i riket eller i Sverige. En modul för barn- och ungdomsvård i nära anslutning till deras familjer är en nödvändighet.

Det föreligger ett betydande och idag till stora delar otillfredsställt behov dels av psykiatriska konsultationer för somatiska patienter dels av olika somatiska specialistkonsultationer och utredningar för psykiatriska patienter.

För att vårdens kontinuitet och samordning och därigenom kvalitet skall kunna garanteras och förbättras krävs att samarbetet mellan mentalvårdens olika verksamhetsenheter - sjukhus, vårdbyrå och dagklinik - underlättas och fördjupas.

Medmänsklighet

Medmänskligheten i vården främjas bäst genom att ideologin fokuseras på att tillvarata patientens och de anhörigas intressen genom respekt, lyhördhet och medbestämmande i kombination med vetenskap och beprövad erfarenhet. Medmänsklighet är också att dynamiskt kunna anpassa vårdmiljö och vårdinsatser på ett för patientens aktuella behov optimalt sätt. Korta sjukhusvistelser med möjlighet att upprätthålla normala sociala kontakter förbättrar prognosen och motverkar att tillståndet blir kroniskt. Rehabiliteringen skall ske i patientens närmiljö och så långt det är möjligt på patientens individuella villkor.

Ekonomi

Hälso- och sjukvården besitter/tilldelas begränsade resurser, som med sikte på de uppställda verksamhetsmålen bör användas rationellt. En strävan till integrering och samordning av verksamheter för att undvika överlappningar och dubbelinvesteringar och i bästa fall uppnå synergieffekter är nödvändig så länge den är rimlig, gagnar helheten och frigör resurser för utveckling av kärnfunktionerna. I planeringen av investeringar och utvecklandet av olika funktioner inom ÅHS bör man utgå ifrån ett helhetsperspektiv. Pusslets alla delar påverkar både de övriga enskilda delarna och helheten. Utöver investeringarna i fastigheter, teknologiska installationer och logistiska lösningar bör man beakta personalresurserna. Hälso- och sjukvård är en personalintensiv verksamhet vilket återspeglas i personalstatens andel av driftskostnaderna. Beroende på konjunkturerna i grannregionerna är möjligheterna till att rekrytera kompetenta personer till olika uppgifter inom vården i landskapet varierande. Just nu upplever vi en svårare period. Detta motiverar en verksamhetsstruktur som tillåter ett rationellt och personalvänligt utnyttjande av arbetskraften och som också är försvarbart under sämre ekonomiska konjukturer än de nu rådande.

Utredningar

Flera utredningar har gjorts rörande för- och nackdelar för de olika alternativen, både gällande den fysiska placeringen och det psykiatriskt/ideologiska innehållet i verksamheten

- den s.k. Grelsby-arbetsgruppen har utrett bl.a. kostnaderna för ett nybygge alternativt en sanering av de befintliga fastigheterna. Kostnaderna för respektive alternativ var ungefär desamma, men gruppen rekommenderade ett nybygge i anslutning till Ålands centralsjukhus (ÅHS styrelse 28.5.1999/§ 63)

- en fortsatt utredning av sjukhustomtens användning behandlades av styrelsen, som beslöt att äska om medel för planering av en psykiatrisk enhet invid Ålands centralsjukhus (ÅHS styrelse 17.12.1999/§ 132)
- en plan för hur den psykiatriska verksamheten och dess innehåll skall utvecklas i landskapet i ett tio års perspektiv har utarbetats och presenterades för styrelsen (ÅHS styrelse 18.12.2000/§ 136)
- alternativa förslag till en plan för fastighetsutvecklingen har uppgjorts av tre olika arkitektbyråer under våren och sommaren 2001. Målsättningen var att utreda hur ÅHS' olika enheter och funktioner fysiskt kunde vara placerade i befintliga fastigheter eller i ny- eller tillbyggnader för att göra de yttre betingelserna för verksamheterna optimala. Förslagen presenterades för landskapsstyrelsen och lagtinget den 30 augusti 2001.

Utredningarna har gjorts för att komplettera varandra, för att belysa olika aspekter av verksamheten och för att uppdatera planeringskonstellationerna i tid och förändrade förutsättningar. Gemensamt för alla ovannämnda utredningar är att de, efter att ha vägt de olika alternativen för- och nackdelar mot varandra, rekommenderar en flyttning av verksamheterna vid Grelsby sjukhus till sjukhustomten i Mariehamn.

Planerna i Grelsby-arbetsgruppens förslag från år 1999 är idag på detaljnivå inte längre aktuella, men de principiella ställningstagandena och övergripande jämförelserna av huvudalternativen är fortfarande relevanta. Fördelarna med en flyttning till centralsjukhustomten är

- synergieffekter vid samordning med den somatiska specialistsjukvården vid ACS
- öppnare vårdformer, koppling till ett levande samhälle – bryta nuvarande isolering för såväl patienter som personal
- förbättrad driftsekonomi
- bättre utnyttjad specialistkompetens för sjukvården i sin helhet
- minskade kostnader för fastighetsunderhåll, kosthåll och transporter
- ökade möjligheter till tvärfackliga konsultationsinsatser inom ACS.

Fördelarna med den nuvarande placeringen i Grelsby är

- ett avskilt och naturskönt läge
- ”väl inarbetat” i sin omgivning
- befintliga bostäder och rum för personal och vikarier.

Några rationella skäl till att fördela verksamheten mellan Grelsby och Mariehamn fann arbetsgruppen inte.

Psykiatriplanen från december år 2000 behandlar på ett övergripande sätt och i ett tio års perspektiv hur modern psykiatrisk vård skall vara utformad för åländska förhållanden med beaktande av befolkningsunderlag och -struktur, vilka resurser som bör anvisas för de olika delområdena inom psykiatrin samt hur samarbetet skall vara organiserat med andra medicinska specialområden och övriga sektorer i samhället. Frågan om den slutna psykiatriska verksamhetens geografiska placering berör på ett eller annat sätt verksamhetsbetingelserna för nästan samtliga delområden. Många idag upplevda verksamhetssvårigheter och direkta missförhållanden kunde åtminstone delvis åtgärdas genom de fördelar och synergieffekter som en geografisk närhet till den övriga specialiserade sjukvården och övriga enheter inom psykiatrin skulle innebära.

De av tre olika arkitektbyråer framtagna fastighetsutvecklingsplanerna som presenterades i augusti 2001 behandlar markutnyttjande och fastighetsutveckling i ett långsiktigt perspektiv

för att ge ÅHS som helhet och alla delfunktioner bästa möjliga förutsättningar för ett patientomhändertagande av hög kvalitet kopplad till en kostnadseffektiv drift. I den mån det överhuvudtaget är möjligt har man beaktat befolkningsutvecklingen, ett sjukdomspanorama i förändring och framstegen inom medicinsk teknologi. Vad mentalvården beträffar ansluter sig samtliga förslag till uppfattningarna i tidigare utredningar om att den psykiatriska sjukhusenheten bör flyttas till Ålands centralsjukhus tomt. I skrivande stund håller ÅHS på med att utvärdera de olika alternativen för att vaska fram det mest lämpliga. Just nu föreligger inte några tillförlitliga kalkyler över investerings- och/eller driftskostnader för de olika alternativen.

Som ett led i utvecklingen av den psykiatriska vården i landskapet bör man med det snaraste fatta ett principbeslut i frågan om vårdenhetens fysiska placering. Den psykiatriska sjukhusenhetens lokalisering är ingen isolerad fråga utan kommer att ha betydande återverkningar på planeringen och utvecklingen av flera andra verksamheter och funktioner inom Ålands hälso- och sjukvård. De funktionella kopplingarna mellan de olika investerings- och utvecklingsprojekten gör att ett principbeslut inte längre kan skjutas upp utan att hela processen tidsmässigt får ett allvarligt avbräck med alla de negativa konsekvenser det kan innebära för de framtida verksamhetsbetingelserna inom den offentliga hälso- och sjukvården i landskapet.